

ANALÝZA POTŘEB V ÚZEMÍ PRO POTŘEBY KAP

Analýza vývoje vzdělávacího systému
a trhu práce Plzeňského kraje

Realizační tým projektu „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání
Plzeňského kraje“
říjen 2019

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Socioekonomická charakteristika Plzeňského kraje pro potřeby KAP	6
2.1	Demografická charakteristika Plzeňského kraje	6
2.1.1	Vývoj a prognóza celkového počtu obyvatel.....	6
2.1.2	Vývoj a prognóza obyvatel kraje podle věkových skupin	6
2.1.3	Vývoj počtu obyvatel okresů Plzeňského kraje podle hlavních věkových skupin 7	
2.1.4	Cizinci	9
2.2	Vzdělanost v Plzeňském kraji.....	10
2.3	Vzdělávání	11
2.3.1	Mateřské školy	11
2.3.2	Základní školy	17
2.3.3	Střední školy	30
2.3.4	Věk pedagogů v regionálním školství	52
2.3.5	Vyšší odborné školy	58
2.3.6	Zájmové vzdělávání	59
2.3.7	Poradenské služby pro vzdělávání	60
2.3.8	Vzdělávání na vysokých školách.....	61
2.4	Trh práce.....	66
2.4.1	Ekonomická výkonnost a ekonomická základna Plzeňského kraje.....	66
2.4.2	Zaměstnanost v Plzeňském kraji.....	68
2.4.3	Nezaměstnanost a napětí na trhu práce v Plzeňském kraji	70
2.5	Sociálně vyloučené lokality v Plzeňském kraji	75
3	Povinná a nepovinná témata KAP a jejich rozdělení do jednotlivých platforem.....	77
3.1	Platforma Polytechnické vzdělávání s důrazem na infrastrukturu a investice.....	78
3.1.1	Úvod do řešené problematiky.....	78
3.1.2	Strategické dokumenty a další východiska	78
3.1.3	Aktivity v oblasti Polytechnického vzdělávání s důrazem na infrastrukturu a investice v Plzeňském kraji.....	81
3.1.4	Potřeby škol v oblasti podpory polytechnického vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018	84
3.1.5	SWOT analýza	87
3.2	Platforma Odborné vzdělávání	89
3.2.1	Úvod do řešené problematiky.....	89
3.2.2	Strategické dokumenty a další východiska	89
3.2.3	Aktivity v oblasti odborného vzdělávání v Plzeňském kraji.....	96
3.2.4	Potřeby škol v oblasti odborného vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018.....	99

3.2.5	SWOT analýza	101
3.3	Platforma Podpora podnikavosti.....	102
3.3.1	Úvod do řešené problematiky.....	102
3.3.2	Strategické dokumenty a další východiska	104
3.3.3	Aktiviny v oblasti podpory podnikavosti v Plzeňském kraji.....	108
3.3.4	Potřeby škol v oblasti podpory podnikavosti – srovnání let 2015 a 2018	110
3.3.5	SWOT analýza	113
3.4	Platforma Kariérové poradenství, rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých	114
3.4.1	Úvod do řešené problematiky – Rozvoj kariérového poradenství	114
3.4.2	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti rozvoje kariérového poradenství	115
3.4.3	Aktiviny v oblasti kariérového poradenství v Plzeňském kraji	118
3.4.4	Potřeby škol v oblasti kariérového poradenství – srovnání let 2015 a 2018...122	
3.4.5	SWOT analýza – Rozvoj kariérového poradenství	125
3.4.6	Úvod do řešené problematiky – Rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých.....	126
3.4.7	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti rozvoje škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých	127
3.4.8	Aktiviny v oblasti škol jako center profesního rozvoje a dalšího vzdělávání dospělých v Plzeňském kraji.....	133
3.4.9	Potřeby škol v oblasti celoživotního učení - srovnání let 2015 a 2018	138
3.4.10	SWOT analýza – Rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých	141
3.5	Platforma Společné vzdělávání (inkluzie).....	142
3.5.1	Úvod do řešené problematiky.....	142
3.5.2	Strategické dokumenty a další východiska	143
3.5.3	Aktiviny v oblasti společného vzdělávání v Plzeňském kraji	150
3.5.4	Potřeby škol v oblasti podpory společného vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018 161	
3.5.5	SWOT analýza	165
3.6	Platforma Nepovinná témata (cizí jazyky, ICT apod.)	168
3.6.1	Úvod do řešené problematiky.....	168
3.6.2	Úvod do řešené problematiky – cizí jazyky	169
3.6.3	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků 169	
3.6.4	Aktiviny v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků v Plzeňském kraji.....	171
3.6.5	Potřeby škol v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků	174
3.6.6	SWOT analýza	176
3.6.7	Úvod do řešené problematiky – digitální kompetence.....	177

3.6.8	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti digitálních kompetencí ..	177
3.6.9	Aktivity v oblasti digitálních kompetencí v Plzeňském kraji	181
3.6.10	Potřeby škol v oblasti digitálních kompetencí	182
3.6.11	SWOT analýza	184
3.6.12	Úvod do řešené problematiky – čtenářská gramotnost	185
3.6.13	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti čtenářské gramotnosti ..	186
3.6.14	Aktivity v oblasti čtenářské gramotnosti v Plzeňském kraji.....	187
3.6.15	Potřeby škol v oblasti čtenářské gramotnosti.....	188
3.6.16	Úvod do řešené problematiky – matematická gramotnost	190
3.6.17	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti matematické gramotnosti	190
3.6.18	Aktivity v oblasti v matematické gramotnosti v Plzeňském kraji	192
3.6.19	Potřeby škol v oblasti matematické gramotnosti	193
3.6.20	Úvod do řešené problematiky – finanční gramotnost	194
3.6.21	Strategické dokumenty a další východiska v oblasti finanční gramotnosti	195
3.6.22	Aktivity v oblasti finanční gramotnosti v Plzeňském kraji	196
3.6.23	SWOT analýza (čtenářská, matematická a finanční gramotnost).....	197
4	Finální souhrn výsledků analýzy potřeb v území	199
5	Seznam zkratk.....	206
6	Seznam grafů.....	211
7	Seznam tabulek.....	213
8	Seznam příloh	214
9	Použité zdroje	215

1 Úvod

Analýza potřeb v území pro potřeby KAP byla zpracována realizačním týmem v rámci projektu „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje“, registrační číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_002/0000156. Jedná se o povinnou součást krajského akčního plánu (KAP) a byla zpracována v úvodní fázi tvorby nového krajského akčního plánu (na období 2020-2022). Jejím cílem je znovu zmapovat vývoj a stav trhu práce a vzdělávacího systému na území Plzeňského kraje a redefinovat problémové oblasti. Součástí analýzy je také zpracování všech povinných témat stanovených metodikou „Postupy KAP“. Jedná se o hlavní analytický podklad, na jehož základě budou v rámci jednotlivých platform a Pracovní skupiny Vzdělávání stanoveny jednotlivé priority krajského akčního plánu.

Odbor školství, mládeže a sportu Plzeňského kraje nechal již v minulých letech zpracovat řadu studií a analýz týkajících se vzdělávacího systému a trhu práce. Mezi nejdůležitější lze zařadit zejména Vývoj a prognóza středního školství v Plzeňském kraji (Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, 2014) či Současná struktura a vývoj pracovních sil v Plzeňském kraji (Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, 2015) a Analýza věkové struktury a aprobovanosti pedagogických pracovníků v Plzeňském kraji (Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, v r. 2017 byla provedena na SŠ, v r. 2018 byla provedena na ZŠ, v r. 2019 aktualizována pro SŠ). Analytická část Analýzy potřeb v území pro potřeby KAP tedy vychází zejména z těchto výše uvedených dokumentů a také z Analýzy potřeb území pro potřeby KAP z roku 2016. Nad rámec těchto dokumentů došlo k aktualizaci dat za roky 2016 až 2018 a také k rozšíření některých oblastí, které nebyly předmětem podrobnějšího zkoumání v předchozí analýze (byla např. rozšířena oblast inkluze). Dalším důležitým zdrojem byla evaluace KAP1, ačkoli nebyla zatím kompletní (některé činnosti stále probíhaly) a také výstupy z MAP a informace o aktivitách škol (čerpání šablon a dalších projektů, akční plánování na školách apod.).

Při zpracování jednotlivých povinných intervencí bylo přihlédnuto k řadě dalších strategických dokumentů na krajské i celorepublikové úrovni. Důsledně se postupovalo tak, aby byly zohledněny a respektovány cíle vzdělávací politiky ČR.

Dokument je členěn na tři hlavní části – první část se věnuje socioekonomické charakteristice Plzeňského kraje (kapitola 2), ve druhé části jsou analyzovány strategické dokumenty a další zdroje informací a zkušeností v jednotlivých tematických oblastech (kapitola 3) a ve třetí jsou formulovány závěry do návrhů cílů (kapitola 4).

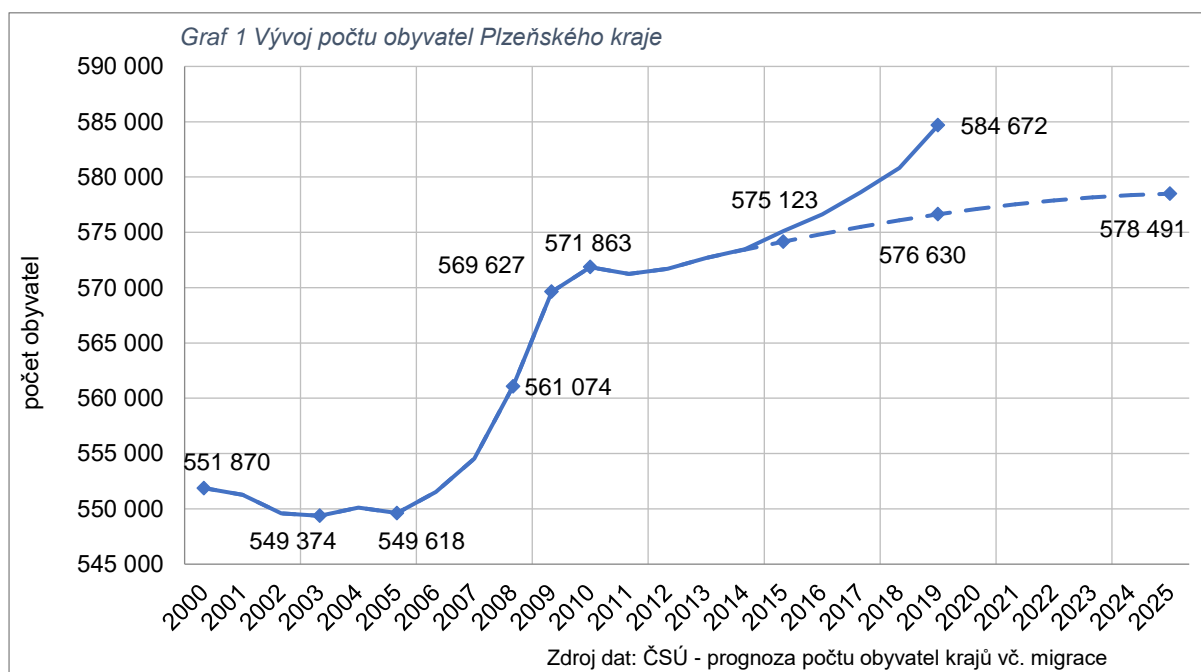
2 Socioekonomická charakteristika Plzeňského kraje pro potřeby KAP

2.1 Demografická charakteristika Plzeňského kraje

2.1.1 Vývoj a prognóza celkového počtu obyvatel

Plzeňský kraj patřil v posledních letech k populačně nejrychleji rostoucím krajům v rámci České republiky po Praze a Středočeském kraji. Z grafu 1 je patrné, že tento populační růst nebyl rovnoměrný. Nejrychlejší tempo růstu populace bylo mezi roky 2005 až 2010, kdy vzrostl počet obyvatel kraje o více než 20 tis. Pak nastalo období stagnace do roku 2013. V posledních letech se opět tempo růstu populace zrychluje.

Pro hodnocení očekávaného vývoje počtu obyvatel Plzeňského kraje do roku 2025 byla využita Projekce obyvatel v krajích ČR do roku 2050 publikovaná ČSÚ v roce 2014. Do této projekce byla zahrnuta migrace, která má na vývoj počtu obyvatel v kraji významný vliv.

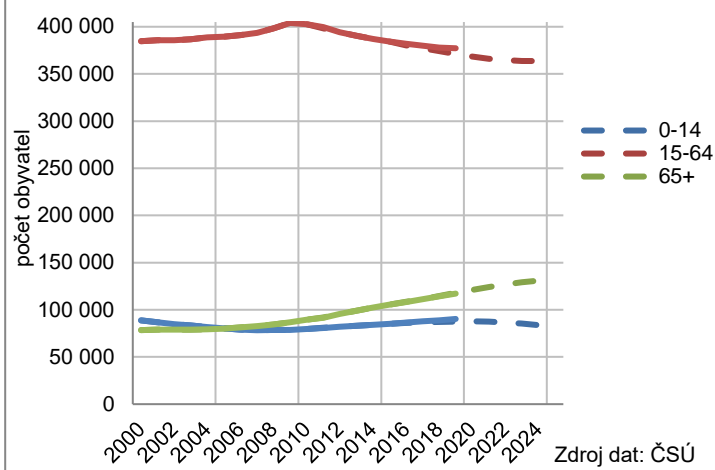
Graf 1 ukazuje skutečný vývoj počtu obyvatel (plná čára) a také vývoj podle projekce (čárkovaná čára). Graf ukazuje na rostoucí rozdíl mezi reálným vývojem a projekcí. Zatímco v roce 2018 byl rozdíl mezi skutečným a predikovaným počtem obyvatel Plzeňského kraje 4,7 tis., v roce 2019 dosáhla tato odchylka 8,0 tis. Již v roce 2019 tak byl překročen předpokládaný počet obyvatel v roce 2025. Z těchto důvodů je potřeba aktualizovat projekci počtu obyvatel kraje na základě nové projekce ČSÚ, jejíž zveřejnění je plánováno na listopad 2019.

2.1.2 Vývoj a prognóza obyvatel kraje podle věkových skupin

Počet obyvatel v produktivním věku rostl až do roku 2009. Do roku 2019 došlo k poklesu počtu obyvatel této skupiny o 6,6 %. Srovnáme-li skutečný vývoj s projekcí, byl tento pokles nižší, než předpokládala projekce, která očekávala pokles o 8,1 % (viz graf 2). Rozdíl mezi projekcí a skutečným stavem v posledním roce byl +6 tis. obyvatel v produktivním věku. Pokud využijeme Projekci ČSÚ k predikci vývoje počtu obyvatel v hlavních věkových skupinách do roku 2025, lze v Plzeňském kraji očekávat pokračování poklesu počtu obyvatel v produktivním věku, který s ohledem na současný vývoj zřejmě bude méně intenzivní.

Rovněž vývoj nejmladší složky obyvatel 0-14 let byl optimističtější, než předpokládala projekce ČSÚ. Počet obyvatel v tomto věku klesal od počátku sledovaného období až do roku 2007, a to o téměř 25 % (26,5 tis.). Od té doby vzrostl počet nejmladší věkové skupiny obyvatel o 15 % a oproti předpokladu byl počet obyvatel v předproduktivním věku o 2,7 tis. vyšší. s ohledem na Projekci ČSÚ lze očekávat mírný růst této věkové skupiny do roku 2020.

Graf 2 Počet obyvatel Plzeňského kraje podle hlavních věkových skupin

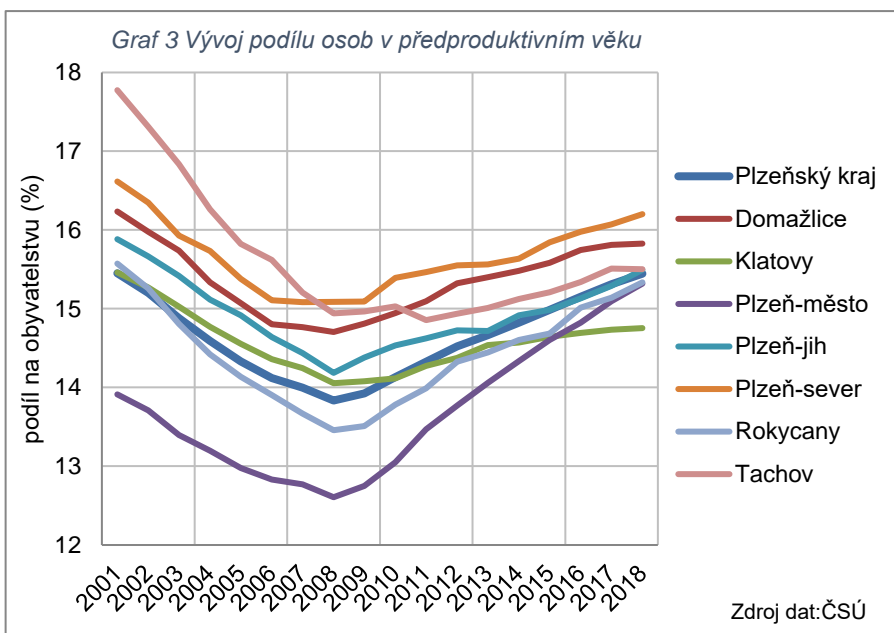

Počet obyvatel v poproduktivním rostu po celé sledované období (o 58 %), a tento růst by měl pokračovat i v následujícím období. Rozdíl mezi projekcí a stavem v roce 2019 byl u této věkové skupiny minimální. V souladu s Projekcí lze tedy očekávat, že počet nejstarší složky obyvatel vzroste do roku 2025 o dalších 12 %.

2.1.3 Vývoj počtu obyvatel okresů Plzeňského kraje podle hlavních věkových skupin

Projekce počtu obyvatel je k dispozici pouze na úrovni kraje, proto obsahem této podkapitoly je pouze srovnání reálného vývoje mezi okresy Plzeňského kraje v letech 2001-2018 (stav k 31.12.).

Vývoj podílu obyvatel v předproduktivním věku v okresech Plzeňského kraje ukazuje graf 3. Ve všech okresech kraje klesal podíl této nejmladší složky obyvatel do konce roku 2008. K největšímu poklesu došlo v okrese Tachov (o 2,9 procentních bodů – dále jen p. b.) a v okrese Plzeň-město (o 2,7 p. b.). V následujících letech začal tento podíl růst, avšak tempo růstu se mezi okresy lišilo.

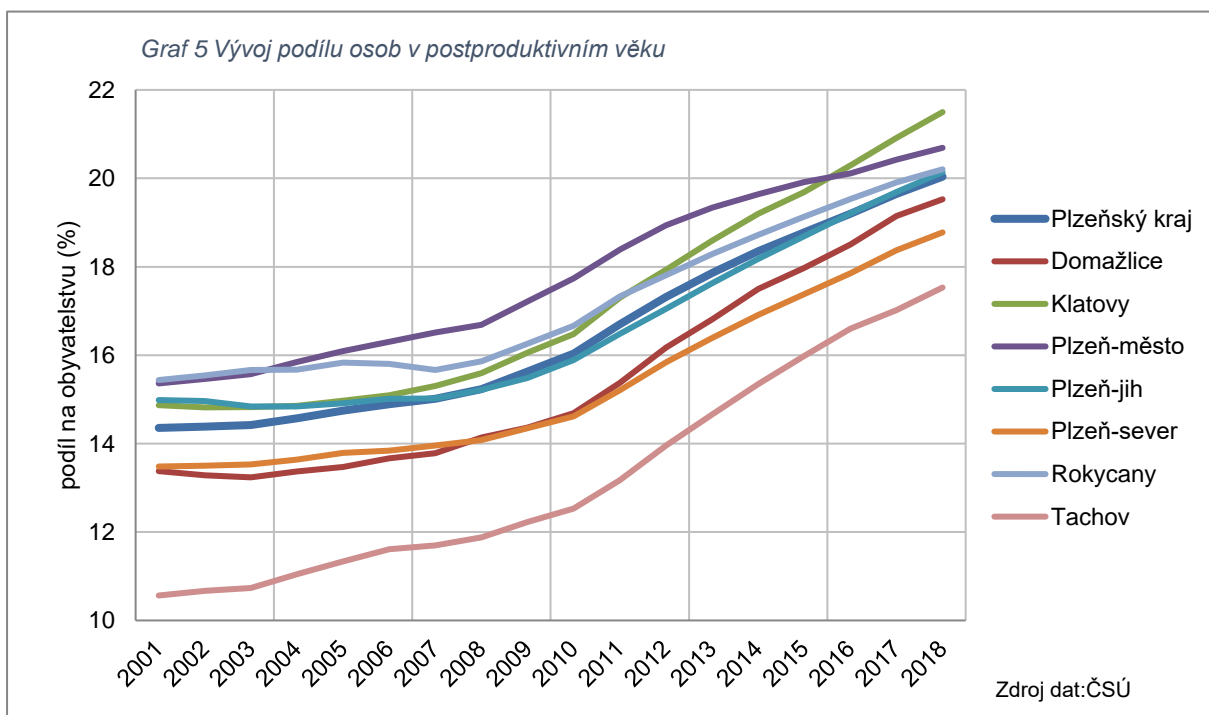
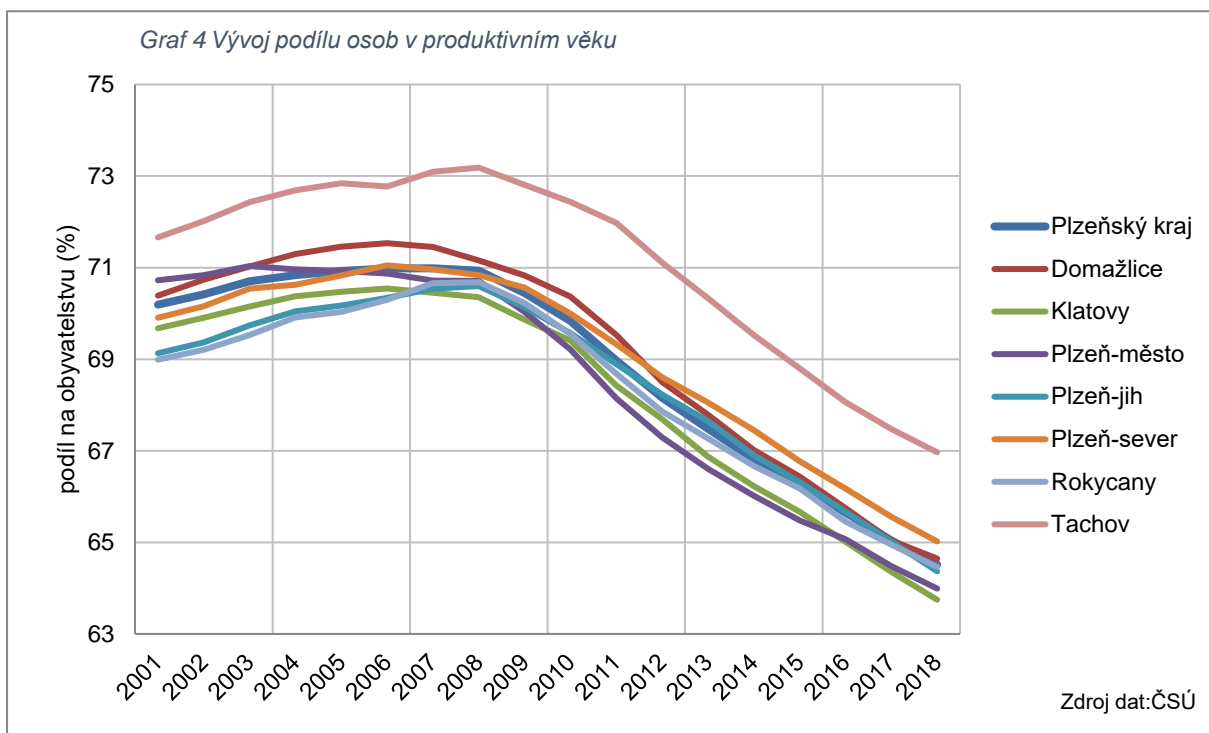

Nejrychleji rostl podíl obyvatel v předproduktivním věku v okrese Plzeň-město (o 2,7 p. b.) a v roce 2018 byla jako v jediném z okresů Plzeňského kraje hodnota vyšší než na začátku sledovaného období. Nejnižší tempo růstu podílu obyvatel ve věku 0-14 měly okresy Tachov (0,6 p. b.) a Klatovy (0,7 p. b.).

Vývoj podílu obyvatel v produktivním věku v okresech Plzeňského kraje ukazuje graf 4. Ten dokládá, že ve většině okresů Plzeňského kraje byl nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15-64 let v roce 2007. Od té doby podobným tempem klesal až do konce sledovaného období.

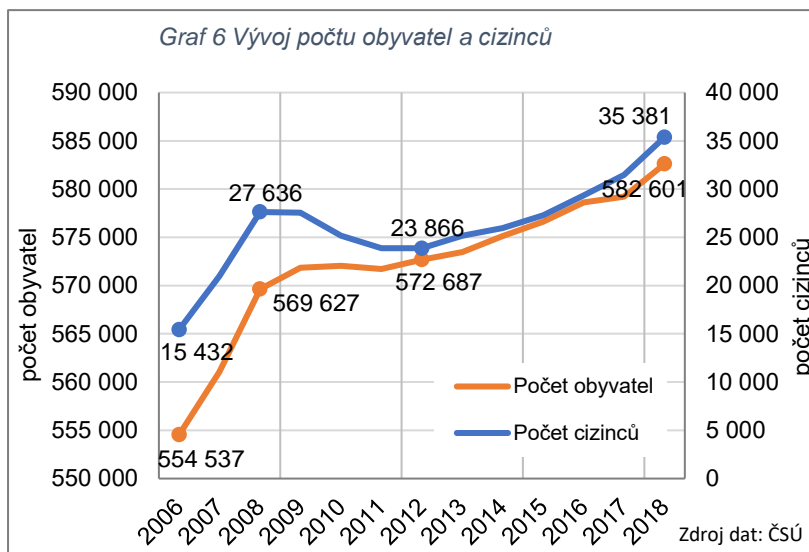
Vývoj podílu obyvatel v postproduktivním věku v okresech Plzeňského kraje v letech 2001-2018 ukazuje graf 5. Ve sledovaném období ve všech okresech kraje rostl počet obyvatel této nejstarší věkové složky obyvatel. Nejvíce vzrostl jejich podíl v okrese Tachov (o 7,0 p. b.) nejméně v okrese Rokycany (o 4,8 p. b.).

2.1.4 Cizinci

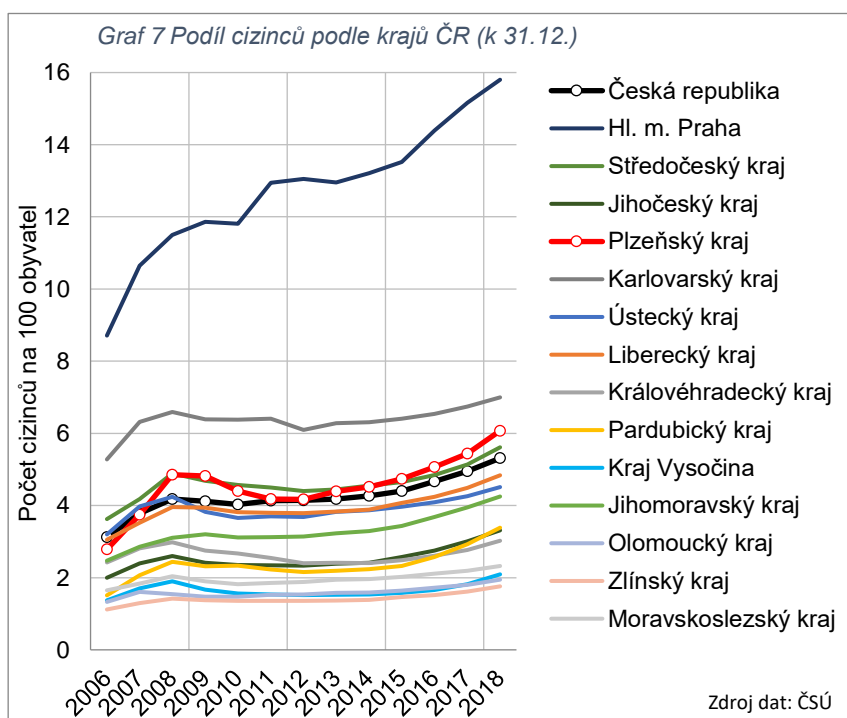
Na vývoj počtu obyvatel Plzeňského kraje má v posledních letech výrazný vliv zahraniční migrace. Vývoj počtu obyvatel kraje souvisel s růstem počtu cizinců (viz graf 6), a ten byl výrazně ovlivněn vývojem ekonomické situace v kraji.

Graf ukazuje růst počtu cizinců na začátku sledovaného období mezi roky 2006-2008 v souvislosti s ekonomickým růstem.

V letech 2008-2009 žilo v Plzeňském kraji cca 27,6 tis. cizinců (bez azylantů). s následující ekonomickou krizí došlo v letech 2009-2012 k poklesu počtu cizinců o 3,7 tis, avšak celkový počet obyvatel v kraji stagnoval. Je zřejmé, že část cizinců, kteří přišli do roku 2008, v kraji zůstala. V posledních letech, tj. od roku 2012, opět v souvislosti s ekonomickým růstem v kraji rostl počet cizinců a v roce 2018 dosáhl maxima (35,4 tis., tj. 6,1 % obyvatel). Cizinci v letech 2012-2018 tvořili více než 90 % přírůstu počtu obyvatel kraje.

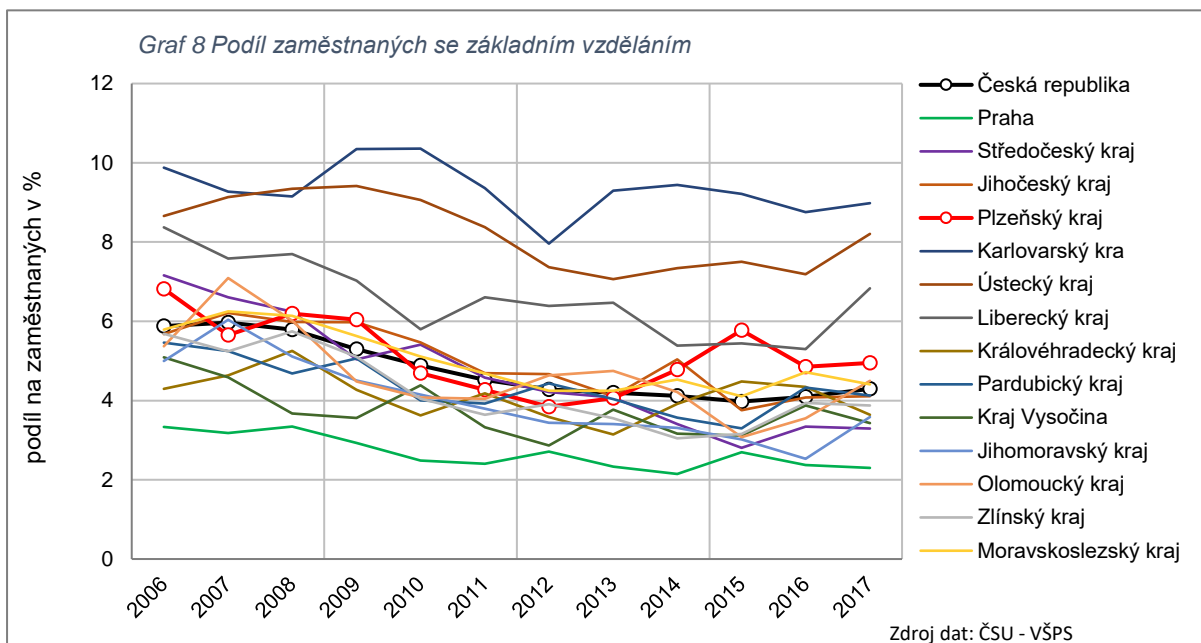
Graf 7 srovnává podíl cizinců krajů České republiky v letech 2006-2018. Plzeňský kraj měl v posledních letech 3. nejvyšší podíl cizinců na obyvatelstvu. Méně než polovina cizinců (49 %) žijících v kraji měla trvalý pobyt. Tento podíl se dlouhodobě snižoval. Více než polovina cizinců evidovaných na ÚP Plzeňského kraje dosáhla pouze základního vzdělání. Tento podíl se opět v posledních letech zvyšoval.

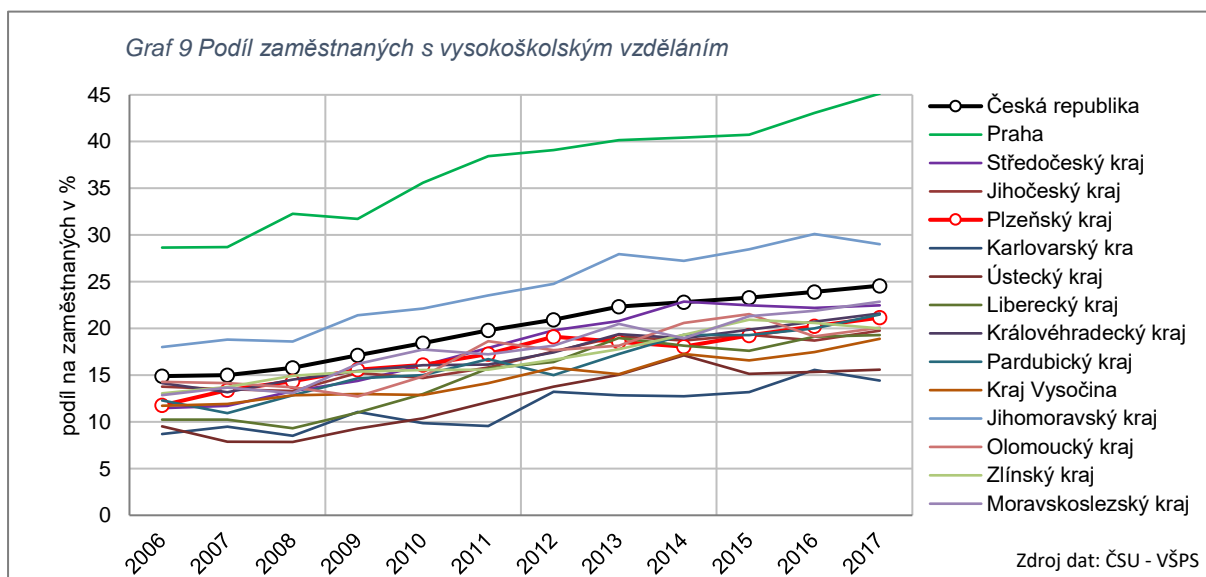
V mezikrajském srovnání byl v Plzeňském kraji vysoký podíl státních příslušníků Rumunska a Bulharska (oba 15,5 % z celkového počtu v ČR, 3. místo v mezikrajském srovnání).

2.2 Vzdělanost v Plzeňském kraji

Vzhledem k tomu, že nejkompexnější informace o vzdělanosti obyvatel poskytují výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011, od kterého uplynulo již 8 let. Pro potřeby aktualizace KAP byla použita pouze data z výběrového šetření pracovních sil. VŠPS prováděné ČSÚ zjišťuje nejvyšší stupeň vzdělání pouze u zaměstnaných, nikoliv v celé populaci od 15 let jako SLDB. Výhodou je však periodicitu VŠPS, která je čtvrtletní.

V mezikrajském srovnání měl Plzeňský kraj v posledních letech 4. nejvyšší podíl této nejméně vzdělané skupiny obyvatel (viz graf 8). Z grafu je patrný klesající trend ze 7 % na 4 % v Plzeňském kraji až do roku 2012. Od té doby však tento podíl pohyboval okolo 5 %. Na vývoji Plzeňského kraje se zřejmě podílel nejen zvyšující se počet zaměstnaných cizinců (viz výše), ale tak také zvyšující se počet mladých, kteří nedokončují střední vzdělání, resp. nastupují do zaměstnání po dokončení základní školy.

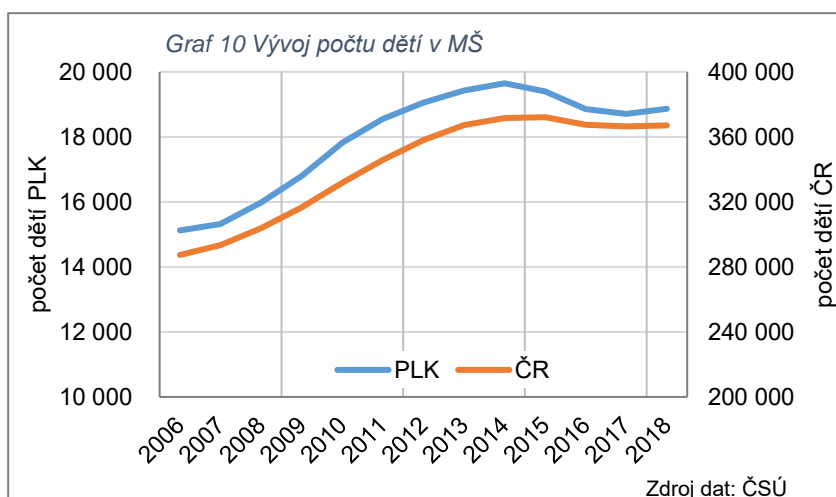

Rovněž podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním poskytuje pohled na vzdělanost v Plzeňském kraji. Z grafu 9 je zřejmý zvyšující se trend podílu zaměstnaných vysokoškoláků v celé republice. V Plzeňském kraji se však v letech 2012–2014 jejich podíl snižoval. Tím se postavení Plzeňského kraje výrazně zhoršilo a ze 4.–5. místa se posunul do poloviny.

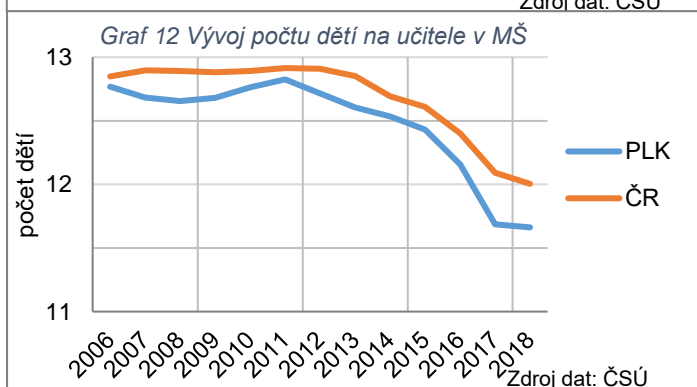
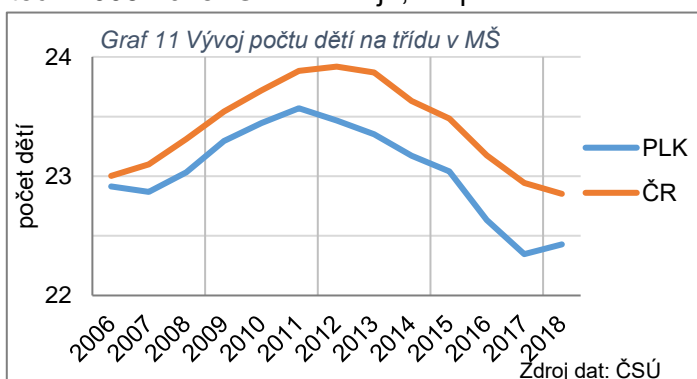
2.3 Vzdělávání

2.3.1 Mateřské školy

Počet dětí v MŠ v Plzeňském kraji rostl až do roku 2014, v České republice se růst zastavil o rok později (viz graf 10). V Plzeňském kraji vzrostl v letech 2006–2014 počet dětí v MŠ téměř o 30 % stejně jako v rámci celé republiky. Potom v letech 2014–2018 v České republice počet dětí v MŠ po mírném poklesu mezi roky 2015 a 2016 stagnoval.

Graf 11 srovnává vývoj počtu dětí na jednu třídu MŠ v Plzeňském kraji a České republice v letech 2006–2018. Graf ukazuje, že po celé sledované období byly třídy MŠ v Plzeňském kraji méně naplněné než v rámci ČR. Zatímco v ČR počet dětí ve třídách začal klesat až od roku 2013, v Plzeňském kraji to bylo již o dva roky dříve. V kraji, na rozdíl od republiky, v posledním sledovaném roce počet dětí ve třídách mírně vzrostl.

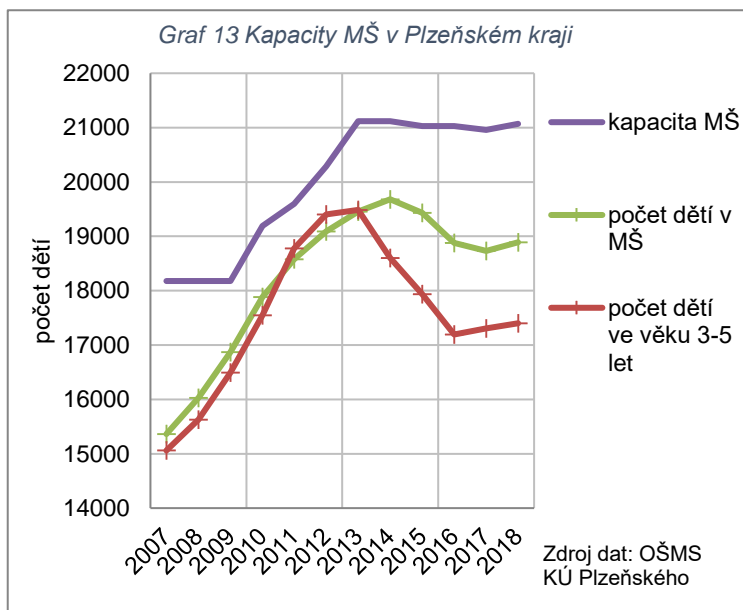
Rovněž počet dětí na jednoho učitele MŠ byl v Plzeňském kraji nižší oproti České republice (viz graf 12). Nejvyšších počtů bylo dosaženo na začátku sledovaného období. V Plzeňském kraji se dařilo počty žáků na učitele snižovat již od roku 2011, tj. o dva roky dříve než v rámci České republiky. Rovněž počet dětí na učitele klesal intenzivněji v Plzeňském kraji než v celé ČR.

Síť Mateřských škol v Plzeňském kraji podle zřizovatele v dané obci dokládá

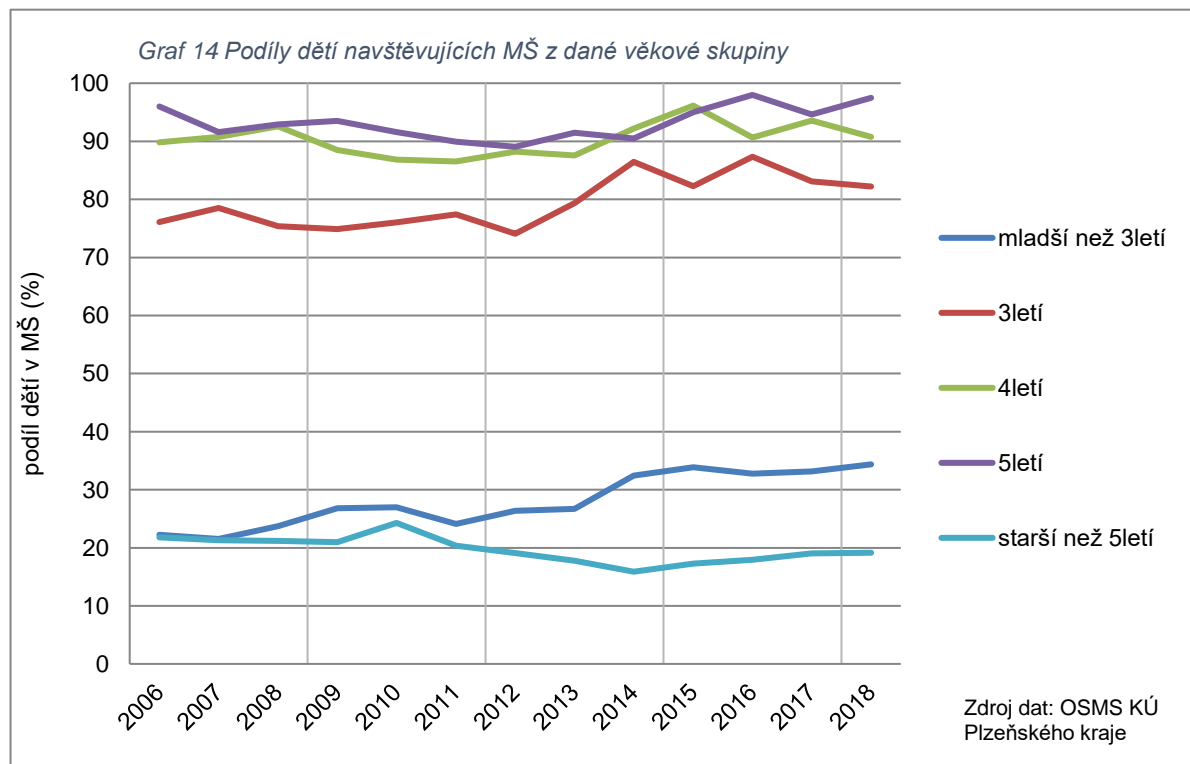
mapa 1 v příloze. Z té je zřejmé, že dominovaly MŠ zřizované obcemi. Současně je z mapy patrné, že celé území kraje je rovnoměrně pokryto.

V roce 2018 navštěvovalo Mateřské školy v Plzeňském kraji celkem 18 890 dětí. Graf 13 srovnává celkové kapacity MŠ, počty dětí v MŠ a počet dětí ve věku 3-5 let v letech 2007-2018.

Nedostatek kapacit MŠ vedl především mezi roky 2009-2013 k jejich navýšení v kraji. Současně s tím vzrostly i počty dětí navštěvující MŠ. Počet dětí v referenčním věku 3-5 let byl vyšší než počet dětí v MŠ zejména v letech 2011-2013, kdy byl zřejmě největší nedostatek míst v MŠ. Od roku 2013 však MŠ navštěvuje více dětí, než byl počet dětí ve věku 3-5 let. Dostatečné kapacity v MŠ umožnily umístit do MŠ i děti mladší. Změny podílu dětí v MŠ na dětech příslušného věku v Plzeňském kraji v letech 2006-2018 ukazuje graf 14.

Navýšením kapacit MŠ se od roku 2012 se mírně zvýšil podíl 3letých dětí. Do MŠ se jich dostalo o téměř 10 % více. Rovněž se od roku 2011 začal zvyšovat podíl dětí do 3 let. Zatímco na začátku sledovaného období jich mateřské školy navštěvovalo cca 24 %, v roce 2018 to bylo více než 34 %.

Po celé sledované období měly nejvyšší podíly dětí v MŠ 4leté a 5leté děti. Tyto podíly byly po většinu sledovaného období relativně stabilní. V případě 5letých dětí se podíl se v letech v 2014-2016 zvýšil na 98 % v důsledku legislativní změny.

Územní rozdíly ve využití kapacit MŠ ve školním roce 2018/19 dokumentuje mapa 2 v příloze. Z té vyplývá, že v Plzni a v okolí a v dalších větších městech zpravidla byly kapacity zcela využity. Naopak v některých menších městech a obcích vzdálenějších od Plzně byla část kapacit nevyužita.

Růst podílu cizinců na populaci plzeňského kraje se promítl i do jejich podílu ve vzdělávání. Z tabulky 1 je zřejmý zvyšující se podíl jak v ČR, tak i v Plzeňském kraji. Plzeňský kraj byl v roce 2018 v mezikrajském srovnání na 3. místě s nejvyšším podílem cizinců v MŠ.

Tabulka 1 Podíl cizinců v MŠ

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Plzeňský kraj	2,2	2,2	2,6	3,1	3,6	4,0	4,0
Česká republika	1,5	1,7	2,0	2,3	2,6	2,9	3,1

Zdroj dat: UIV

Mateřské školy podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Vývoj dětí v mateřských školách podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) v Plzeňském kraji v letech 2006-2018 stručně shrnuje tabulka 2 v textu. V tabulce jsou uvedeny počty dětí v letech 2006 a 2014, kdy bylo v Plzeňském kraji dosaženo minimálních, resp. maximálních počtů, a rovněž hodnoty indexu mezi těmito roky. Dále tabulka obsahuje počty dětí v posledním sledovaném roce 2018.

Podrobný vývoj počtu dětí v jednotlivých letech ukazuje tabulka P1 v příloze. Jednotlivé správní obvody jsou řazeny podle vazeb v území. Nejprve SO ORP Plzeň, pak následují správní obvody „příměstské“ a poslední „přihraniční“. Počty dětí v tabulce P1 v příloze jsou pro názornost podbarveny. Oranžové odstíny patří nízkým hodnotám a zelené vyšším. Podobně byly zvýrazněny hodnoty indexu.

Ve všech SO ORP v Plzeňském kraji se ve sledovaném období zvýšily počty dětí navštěvujících MŠ (viz tabulka 2). Nejvíce dětí bylo v mateřských školách ve SO ORP Plzeň, v roce 2006 to bylo 30 % a na konci sledovaného období 33 % všech dětí v MŠ v kraji. Počet dětí se ve sledovaném období v tomto SO ORP zvýšil o 34 %, což bylo o 9 p. b. více, než činil celokrajský průměr.

Tabulka 2 Vývoj počtu dětí v MŠ ve SO ORP -2018

	Počet dětí v MŠ				Počet dětí na třídu				
	2006	2014	2018	index 18/06	2011	2017	2018	Ø 2006-2018	index 18/11
Plzeň	4653	6359	6220	134	24,0	23,1	23,3	23,6	97
Nýřany	1393	1988	1877	135	22,6	21,1	21,3	22,2	95
Kralovice	667	754	769	115	21,9	20,1	20,2	20,8	92
Rokycany	1178	1591	1562	133	22,9	22,5	22,0	22,7	96
Přeštice	617	791	732	119	25,7	23,8	23,6	24,7	92
Stod	606	837	732	121	25,1	22,9	22,2	24,4	88
Blovice	278	375	365	131	23,8	23,0	22,8	23,3	96
Nepomuk	319	388	376	118	25,4	23,9	25,1	24,5	99
Horažďovice	298	374	362	121	23,9	20,1	19,1	21,8	80
Sušice	637	713	689	108	23,3	21,5	22,2	23,0	95
Klatovy	1489	1817	1689	113	24,4	22,8	22,8	23,8	94
Domažlice	1182	1464	1387	117	22,9	21,7	22,0	22,1	96
Horšovský Týn	403	497	486	121	23,6	22,2	23,1	22,9	98
Stříbro	435	529	542	125	22,3	21,5	21,7	22,3	97
Tachov	980	1204	1102	112	22,2	21,9	21,6	21,9	98
Celkem	15135	19681	18890	125	23,5	22,3	22,4	23,0	95

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Příměstský SO ORP Nýřany byl obvodem s největším nárůstem počtu dětí v MŠ, a to o 35 %. Mezi roky 2007 a 2014, tedy mezi roky, kdy byly počty minimální, resp. maximální (viz tabulka P1), to bylo dokonce 44 %. Nadprůměrný nárůst počtu dětí v MŠ měli i v dalších příměstských SO ORP, a to Rokycany (33 %) a Blovice (31 %).

Nejméně přibýly děti mateřským školám v příhraničí, nejnižší podíl byl ve SO ORP Sušice (pouze 8 %), dále ve SO ORP Tachov (12 %).

Zajímavým ukazatelem je i počet dětí na třídu, který dokládá další část tabulky 2 v textu. Opět podrobnější pohled doplňuje tabulka P2 v příloze. Nejvíce dětí ve třídách MŠ bylo v Plzeňském kraji v letech 2009-2013 (maximum v roce 2011, viz tabulka P2), ačkoli celkové počty dětí kulminovaly v letech 2013-2015 (viz tabulka P1), což souvisí s navyšováním kapacit (viz výše). Od roku 2011 se v Plzeňském kraji snížil počet dětí ve třídách z 23,5 (2011) na 22,4 (2018).

Správním obvodem s nejvyššími počty dětí ve třídách byly SO ORP okresu Plzeň-jih. Ve všech SO ORP s výjimkou Blovic, bylo průměrně ve sledovaném období více než 24,4 dětí ve třídách. Nejvyšší naplněnost pak měly MŠ ve SO ORP Přeštice, kdy v letech 2010-2014 bylo více než 25 dětí ve třídě. V MŠ ve SO ORP Nepomuk bylo v letech 2012-2014 prakticky 26 dětí ve třídě. V posledních letech se v tomto okrese počty snížily pod 24 dětí, výjimkou byl SO ORP Nepomuk. Velmi nízké počty dětí ve třídách měly MŠ ve SO ORP Kralovice, kde byly počty v průměru okolo 20 dětí ve třídě. Rovněž MŠ ve SO ORP Horažďovice a Tachov měly po celé sledované období relativně nízkou naplněnost tříd.

Tabulka 3 Vývoj počtu dětí na učitele v MŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018	Ø 2014-2018
Plzeň	13,3	12,9	12,8	12,6	12,6	12,8
Nýřany	13,2	12,6	12,3	11,7	11,6	12,3
Kralovice	12,5	12,6	12,7	12,1	11,8	12,3
Rokycany	13,8	13,8	13,3	12,7	12,2	13,2
Přeštice	13,4	12,4	12,4	12,5	11,4	12,4
Stod	13,1	12,5	12,0	11,9	11,2	12,1
Blovice	13,1	14,1	12,7	12,3	12,1	12,9
Nepomuk	12,5	12,5	12,1	11,3	11,8	12,0
Horažďovice	12,5	12,0	12,3	11,9	10,8	11,9
Sušice	13,8	13,6	13,1	11,8	11,4	12,7
Klatovy	13,0	13,0	12,6	12,1	11,6	12,5
Domažlice	12,0	11,8	11,6	11,5	11,1	11,6
Horšovský Týn	13,2	12,6	11,8	12,1	12,1	12,4
Stříbro	13,3	12,6	12,3	11,8	11,7	12,3
Tachov	12,7	12,4	12,0	11,6	11,2	12,0
Celkem PK	13,1	12,8	12,5	12,2	11,9	12,5

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

V letech 2014-2018 se postupně snižoval počet dětí na pedagoga ve všech SO ORP Plzeňského kraje (viz tabulka 3). Tento trend souvisí s poklesem počtu dětí v MŠ (viz výše). Nejvíce dětí na učitele bylo ve sledovaném období v MŠ SO ORP Blovice, kdy dokonce v roce 2015 připadlo na jednoho učitele 14 dětí. Rovněž ve SO ORP Plzeň bylo ve sledovaném období na jednoho učitele poměrně vysoký počet dětí.

Nejméně dětí připadlo na učitele MŠ ve SO ORP Domažlice, kde po celé sledované období jako v jediném správním obvodě hodnota tohoto ukazatele nepřekročila 12. Dalším SO ORP s nízkým počtem dětí na učitele MŠ byl SO ORP Horažďovice, kde dokonce v posledním sledovaném roce bylo necelých 11 dětí na 1 pedagoga.

Tabulka 4 Počty nepřijatých do MŠ v Plzeňském kraji v roce 2018

	Podíl zapsaných na žádostech	Zamítnuté žádosti
Plzeň	42,9	1184
Rokycany	68,3	164
Přeštice	70,8	66
Nýřany	75,9	156
Sušice	80,8	35
Tachov	84,6	47
Blovice	84,9	18
Domažlice	85,4	40
Horšovský Týn	86,1	21
Stod	89,3	13
Kralovice	92,8	11
Nepomuk	93,9	7
Klatovy	94,1	20
Stříbro	96,5	5
Horažďovice	96,8	0
Celkem	63,5	1787

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

V tabulce 5 jsou shrnuty výsledky přijímacího řízení v mateřských školách v jednotlivých SO ORP Plzeňského kraje. Tabulka ukazuje počty zamítnutých žádostí a současně podíl zapsaných dětí na celkovém počtu podaných žádostí o umístění do MŠ. Nejnižší podíl měly MŠ ve SO ORP Plzeň, avšak tento podíl byl pravděpodobně zkreslen možností zapsat dítě na více MŠ. Tento jev zřejmě ukazuje na nedostatečnou kapacitu MŠ v tomto SO ORP. Rovněž příměstské SO ORP měly vyšší podíl zamítnutých žádostí. Naopak velkou šanci „dostat se“ do MŠ měly děti z venkovských oblastí Plzeňského kraje, především v SO ORP Horažďovice a SO ORP Stříbro (zde od roku 2018 byla navýšena kapacity výstavbou nové budovy MŠ).

Tabulka 5 Vývoj podílu dětí se SVP

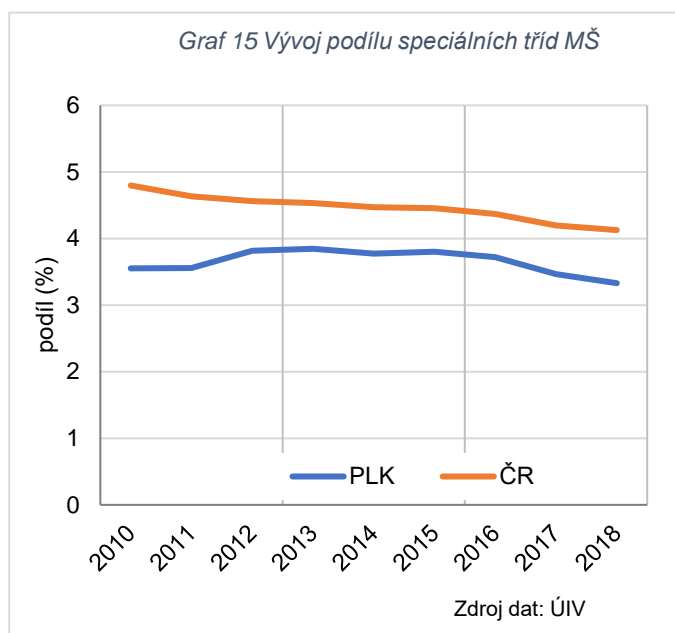
	Podíl dětí se SVP			Podíl zdrav. postižených		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Plzeň	3,9	3,9	4,3	97,0	87,8	88,4
Nýřany	2,6	2,2	2,3	89,4	95,1	100,0
Kralovice	8,0	8,3	7,9	100,0	95,1	100,0
Rokycany	3,9	4,5	5,2	98,4	63,4	66,7
Přeštice	0,9	1,4	1,6	100,0	90,0	83,3
Stod	0,9	1,3	1,8	100,0	100,0	100,0
Blovice	0,8	0,0	0,5	100,0	-	100,0
Nepomuk	1,1	1,1	1,1	100,0	100,0	100,0
Horažďovice	1,1	5,7	2,8	100,0	42,9	80,0
Sušice	1,3	2,1	1,6	88,9	80,0	90,9
Klatovy	2,2	2,7	2,2	100,0	72,3	81,6
Domažlice	2,5	2,4	3,5	71,4	81,8	59,2
Horšovský Týn	1,1	1,6	1,0	100,0	100,0	100,0
Stříbro	2,1	1,1	1,5	72,7	100,0	100,0
Tachov	3,2	4,3	5,9	66,7	36,0	46,2
Celkem	2,1	2,6	2,7	81,9	63,9	66,1

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

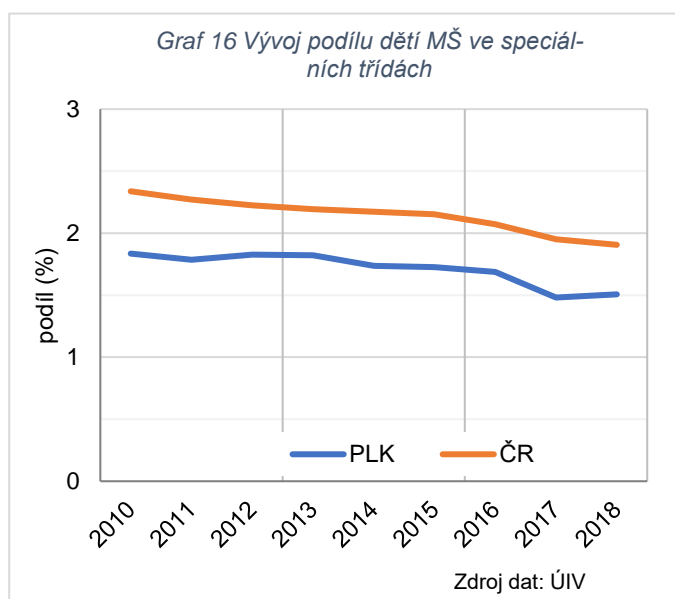

Speciální třídy v mateřských školách v Plzeňském kraji

V mateřských školách v Plzeňském kraji bylo v letech 2010-2018 v průměru 30 speciálních tříd. Od roku 2015 se počet snížil z 32 na 28 (2018). Podíl speciálních tříd na celkovém počtu tříd MŠ v Plzeňském kraji se mírně zvýšil mezi roky 2011 a 2012 na 3,8 % (viz graf 15). V následujících letech podíl stagnoval a od roku 2015 se snížil na 3,3 % (2018). Republikový průměr se po celé sledované období pohyboval nad hodnotami Plzeňského kraje a postupně klesal z 4,8 % (v roce 2010) na 4,1 % (v roce 2018).

Počet dětí ve speciálních třídách MŠ v Plzeňském kraji do roku 2016 byl vyšší než 300. Více než 60 % těchto dětí navštěvovalo speciální třídy v mateřských školách v Plzni. Nejvíce dětí měly tyto třídy v roce 2013 (354 dětí), nejméně pak v roce 2017 (277 dětí). Po celé sledované období se podíl dětí ve speciálních třídách MŠ v Plzeňském kraji pohyboval pod 2 % (viz graf 16) a opět byl nižší než celorepublikový průměr, který klesl pod 2 % až v roce 2018 (1,9 %).

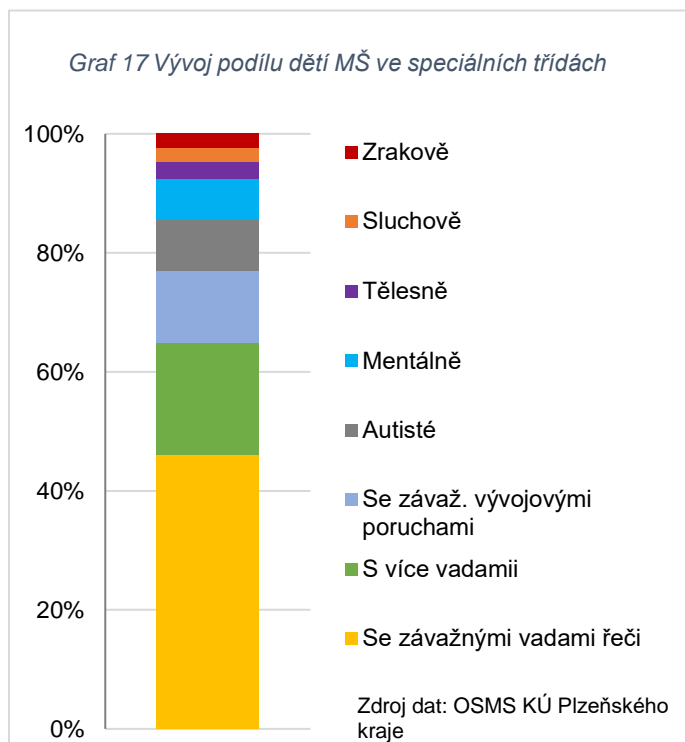
Děti v mateřských školách se speciálními vzdělávacími potřebami

Podíl dětí se specifickými vzdělávacími potřebami v mateřských školách v Plzeňském kraji v letech 2016-2018 vzrostl z 3,0 % v roce 2016 na 3,5 % v roce 2018 (viz tabulka 5). Ve většině SO ORP v Plzeňském kraji se tento podíl pohyboval do 2 % z celkového počtu dětí. Výjimkou byl SO ORP Kralovice s podílem cca 8 %. Vyšší podíly měly rovněž MŠ ve SO ORP Plzeň (4,3 % v roce 2018), Rokycany (5,2 % v roce 2018) a Tachov (5,9 %). Jedná se o SO ORP, ve kterých najdeme ZŠ praktické, resp. speciální, určené pro děti se SVP. Z větší části

tvořily děti se SVP děti se zdravotním postižením. Výjimkou byl však SO ORP Tachov, kde většinu tvořily děti z odlišných kulturních a životních podmínek.

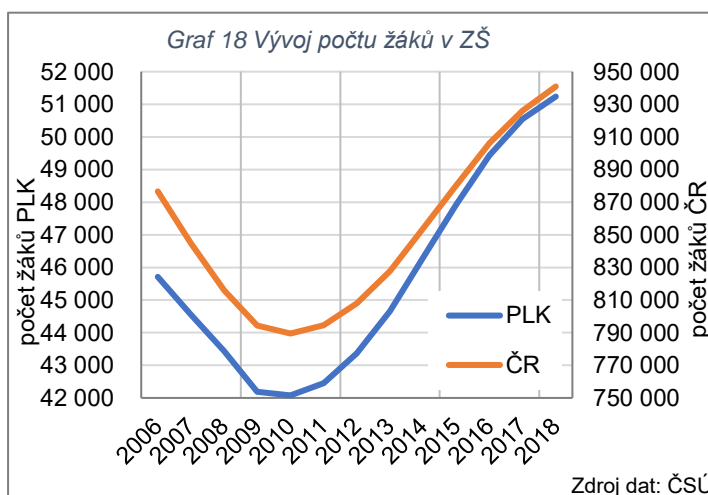
V mateřských školách převažovaly mezi dětmi se zdravotním postižením děti se závažnými vadami řeči (viz graf 17). V roce 2018 jich v kraji bylo celkem 251. Více než 100 bylo dětí s více vadami (103). Vyšší zastoupení měly děti se závažnými vývojovými poruchami (66).

Více než 43 % dětí se zdravotním postižením navštěvovalo mateřské školy ve SO ORP Plzeň. Více než 11 % této skupiny dětí bylo v MŠ ve SO ORP Kralovice a 10 % ve SO ORP Rokycany.

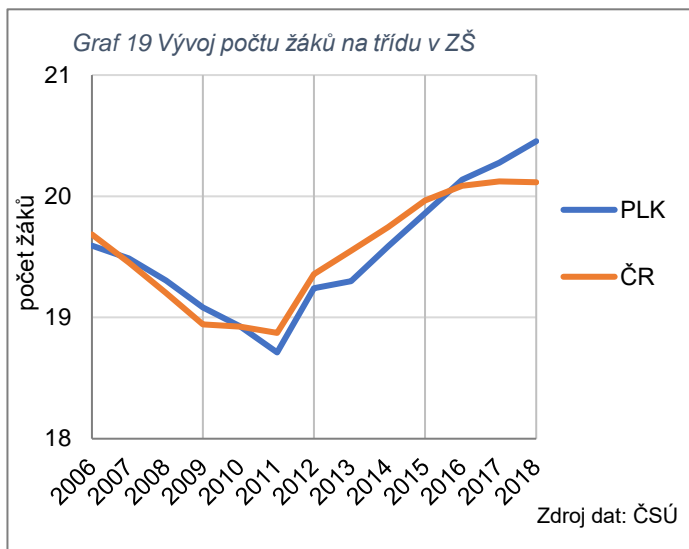

2.3.2 Základní školy

Vývoj počtu žáků ZŠ v Plzeňském kraji a České republice v letech 2006-2018 zachycuje graf 18. V Plzeňském kraji, stejně jako v České republice klesal počet žáků až do roku 2010. Od té doby počet žáků základních škol roste, avšak v Plzeňském kraji intenzivněji, a to o 22 %. V rámci České republiky byl tento nárůst ve stejném období necelých 19 %.

Počet žáků na třídu základních škol v Plzeňském kraji v letech 2006-2018 po většinu období kopíroval celorepublikový vývoj (viz graf 19). Do roku 2011 počty žáků ve třídách klesaly

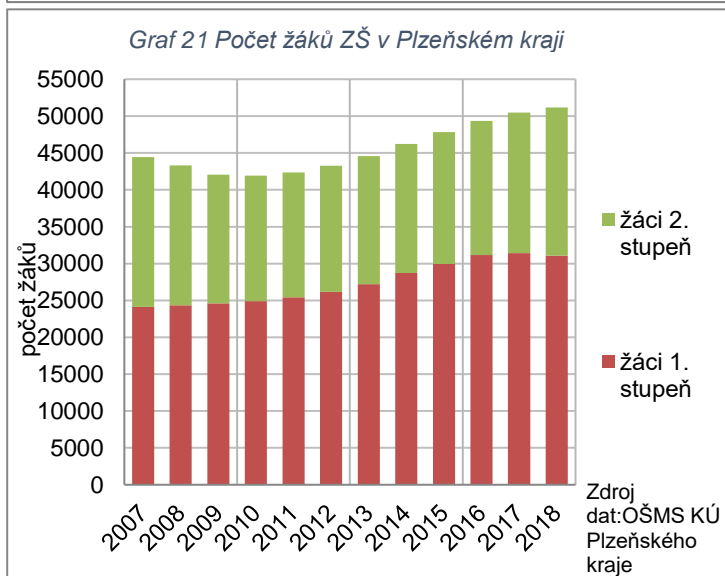
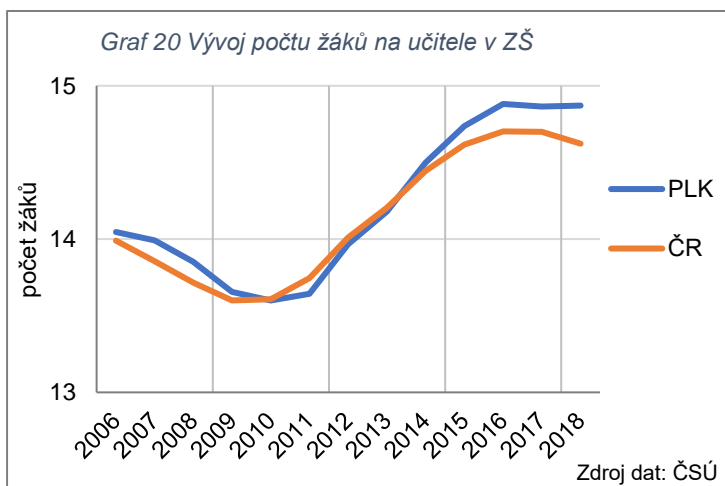
a v následujících letech naopak rostly. Od roku 2016 byly počty žáků ve třídách v České republice stabilní, v Plzeňském kraji stále rostly. Z grafu je zřejmé, že v posledních letech byly třídy ZŠ v Plzeňském kraji naplněnější oproti ČR.

Také vývoj počtu žáků na učitele byl v letech 2006-2018 v Plzeňském kraji a České republice podobný (viz graf 20). K výraznějšímu odklonu došlo od roku 2015, kdy se v Plzeňském kraji výrazněji zvýšil počet žáků na jednoho učitele oproti průměru v České republice.

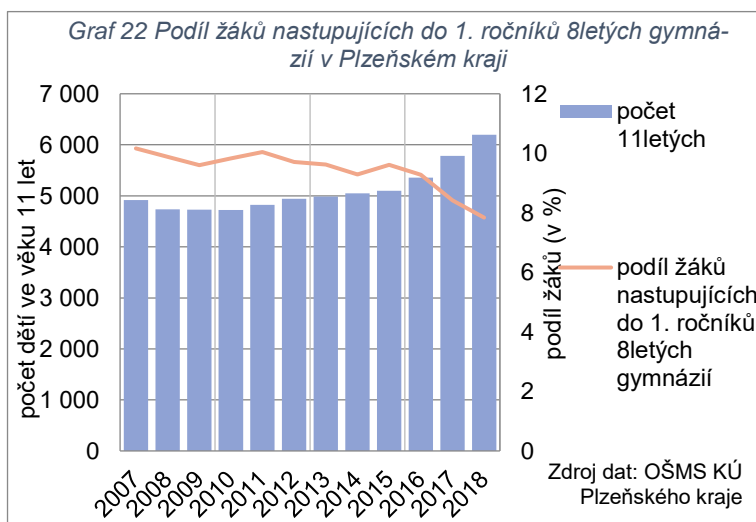
Síť základních škol v Plzeňském kraji v dané obci dokládá mapa 3. Vzhledem k růstu počtu žáků na prvním stupni začaly vznikat školy nové, jejich zřizovatelem byl v naprosté většině soukromý subjekt. Poměrně vysoký počet neúplných ZŠ, zejména ve venkovských oblastech kraje, má výraznou roli při stabilizaci obyvatelstva v tomto území.

Nejnižší počet žáků ZŠ byl v Plzeňském kraji v roce 2010 (necelých 42 tis.), od té doby počty žáků rostly (viz graf 21). Počty žáků na 1. stupni rostly již od roku 2008, a to až do roku 2017, kdy bylo dosaženo maxima (31,4 tis.). V následujícím roce už počty žáků 1. stupně mírně klesly. Od roku 2012 začaly růst počty žáků i 2. stupně, a to až do konce sledovaného období (20 tis.). Celkově vzrostly počty žáků ZŠ od roku 2010 o 22 % na 51,2 tis.

V Plzeňském kraji průměrně odcházelo na víceletá gymnázia v letech 2007-2018 celkem 643 žáků, z toho 75 % žáků nastoupilo do 1. ročníků 8letých gymnázií. Počet nastupujících do

1. ročníků 8letých gymnázií byl velmi stabilní (od 454 žáků v roce 2009 do 500 v roce 2007). Proto podíl těchto žáků na počtu dětí příslušného věku (11 let) v Plzeňském kraji závisí na vývoji počtu této věkové skupiny (viz graf 22). Z tohoto důvodu byl nejvyšší podíl na začátku sledovaného období (cca 10 %), kdy byly počty 11letých nižší než na konci sledovaného období. Vzhledem k rostoucím počtům dětí v populaci od roku 2015 podíl žáků nastupujících do 1. ročníků 8letých gymnázií klesl na 8 % v roce 2018. Na 6letá gymnázia odcházelo studovat okolo 3 % 13letých.

Vývoj základních škol podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Vývoj počtu žáků v jednotlivých SO ORP v Plzeňském kraji stručně dokumentuje tabulka 6 v textu. Srovnává počet žáků celkem a na obou stupních v letech kdy byly počty žáků nejnižší a nejvyšší a v posledním sledovaném roce 2018. Zároveň ukazuje index mezi minimem a stavem v posledním roce. Podrobnější vývoj v jednotlivých letech dokládají tabulky P3-P5 v příloze.

Nejméně žáků navštěvovalo základní školy v období 2009-2011 (viz tabulka P3 v příloze). V početně nejvýznamnějším SO ORP Plzeň to bylo v roce 2009. V následujících letech počty žáků rostly v celém území Plzeňského kraje, ve většině SO ORP bylo v roce 2018 dosaženo nejvyšších počtů žáků za celé sledované období.

K největšímu zvýšení počtů žáků došlo ve SO ORP Plzeň, kde počet žáků od roku 2009 vzrostl o 37 %. O více než 30 % se zvýšil počet žáků také ve SO ORP Sušice. Příměstský SO ORP Nýřany se zařadil na 3. místo s nárůstem o 29 %.

Nejnižších podílů dosáhly většinou SO ORP, které na konci sledovaného období měly počty žáků nižší než v roce 2006. Nejméně, a to o 9 %, vzrostl počet žáků ZŠ ve SO ORP Kralovice. Jen o 11 % se navýšil počet žáků základním školám ve SO ORP Horažďovice. Za pozornost stojí nárůst počtu žáků ZŠ jen o 14 % v početně významných SO ORP Klatovy a Domažlice.

Tabulka 6 Vývoj počtu žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	Žáci celkem			Žáci 1. stupeň				Žáci 2. stupeň			
	2010	2018	index 18/ min	2006	2017	2018	index 18/ min	2006	2011	2018	index 18/ min
Plzeň	13044	17745	137	7295	10761	10746	147	6145	5049	6646	132
Nýřany	3546	4504	129	2066	2845	2758	133	1696	1440	1700	122
Kralovice	1719	1851	109	989	1144	1107	114	911	704	729	108
Rokycany	3384	4089	121	1957	2438	2484	128	1809	1415	1586	113
Přeštice	1769	2114	120	1009	1279	1300	129	906	725	799	111
Stod	1631	2011	124	915	1234	1211	135	819	694	763	113
Blovice	794	994	125	476	629	600	129	454	335	388	129
Nepomuk	856	963	113	506	580	555	120	455	374	406	114
Horažďovice	1033	1137	111	566	630	622	113	605	461	499	110
Sušice	1462	1933	132	882	1173	1141	129	779	595	764	132
Klatovy	3998	4566	114	2240	2702	2662	119	1969	1589	1862	117
Domažlice	3216	3667	114	1872	2236	2212	119	1635	1267	1423	112
Horšovský Týn	1228	1504	122	632	883	846	134	584	485	648	134
Stříbro	1285	1502	117	789	877	865	116	730	500	616	128
Tachov	2656	3224	122	1569	1999	1981	129	1301	1071	1235	115
Celkem	41621	51804	124	23763	31410	31090	131	8512	6677	7841	117

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Počty žáků 1. stupně kulminovaly na konci sledovaného období téměř ve všech SO ORP Plzeňského kraje, a to v roce 2017 (viz tabulka P4). Minimálních počtů bylo dosaženo v jednotlivých SO ORP v letech 2006-2007, ale v některých částech Plzeňského kraje to bylo později, např. SO ORP na pomezí okresů Plzeň-jih a Klatovy (SO ORP Blovice, Nepomuk, Horažďovice) až v roce 2010.

Početně nejvýznamnější SO ORP Plzeň dosáhl minimálních počtů žáků 1. stupně ZŠ v roce 2006 a do roku 2018 vzrostl počet žáků tohoto stupně téměř o polovinu (47 %). O více než 30 % se zvýšil počet žáků ve SO ORP Stod, Nýřany a Horšovský Týn. Nejméně vzrostl počet žáků v základních školách ve SO ORP Kralovice a Horažďovice a Stříbro.

Počty žáků 2. stupně základních škol ve většině SO ORP Plzeňského kraje začaly výrazněji růst v posledních 2 letech (viz tabulka P5 v příloze). Maximálních počtů žáků tohoto stupně ZŠ bylo dosaženo na začátku sledovaného období v roce 2006. Výjimku tvořily SO ORP Plzeň, Nýřany a Horšovský Týn. V těchto SO ORP bylo dosaženo maxima v roce 2018. Nejméně žáků 2. stupně měly základních školy zejména v letech 2010-2011, avšak například ve SO ORP Kralovice bylo minima dosaženo v roce 2014. V tomto roce navštěvovalo 2. stupeň nejméně žáků rovněž ve SO ORP Nepomuk, Horažďovice a Stříbro. Ve SO ORP Blovice to bylo ještě o rok později.

V početně nejvýznamnějším SO ORP Plzeň se od roku 2010, kdy 2. stupeň ZŠ navštěvovalo nejméně žáků, zvýšil počet žáků o 32 % a na konci sledovaného období byly počty žáků vyšší než v roce 2006. Dalšími SO ORP Plzeňského kraje, kde se zvýšil počet žáků 2. stupně o více než 30 %, byly SO ORP Sušice a již výše zmíněný Horšovský Týn. Ve SO ORP Kralovice nedošlo k žádnému razantnějšímu zvýšení počtu žáků 2. stupně ZŠ (o 8 %). Vzhledem k vývoji počtu žáků 1. stupně lze očekávat, že počty žáků 2. stupně budou i nadále růst, a to především ve SO ORP Plzeň.

Podobně jako v kapitole týkající se mateřských škol byl i zde analyzován počet žáků ve třídách základních škol. V tabulce 7 jsou uvedeny počty žáků ve třídách v letech, kdy bylo dosaženo v Plzeňském kraji minima a maxima, rovněž počty v roce 2018. Dále je uvedena hodnota indexu mezi minimálním počtem a počtem v roce 2018. Tabulka 7 ukazuje i průměrné počty žáků ve třídách v letech 2006-2018. Podrobný vývoj v jednotlivých letech je opět uveden v tabulkách v příloze (tabulky P6-P8).

Tabulka 7 Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	Žáci celkem				Žáci 1. stupeň					Žáci 2. stupeň				
	2011	2018	index 18/ min	∅ 2006-2018	2011	2016	2018	index 18/ min	∅ 2006-2018	2006	2011	2018	index 18/ min	∅ 2006-2018
Plzeň	19,7	21,1	108	20,3	19,7	20,9	20,8	106	20,2	20,7	19,6	22,2	117	20,5
Nýřany	18,6	20,4	109	19,3	18,7	20,7	20,7	111	19,7	20,9	18,5	19,3	109	18,7
Kralovice	16,2	17,8	110	17,6	16,2	19,0	17,9	110	17,7	19,0	16,0	17,4	108	17,2
Rokycany	19,6	21,0	108	20,1	19,5	20,4	21,1	115	19,7	20,8	19,7	20,6	105	20,5
Přeštice	19,1	20,9	110	20,0	17,3	19,6	20,0	116	19,4	22,1	22,0	22,8	118	21,2
Stod	19,4	19,9	103	20,6	17,9	21,3	20,9	117	20,4	22,8	19,8	20,6	105	21,0
Blovice	18,9	19,9	105	19,9	19,1	20,0	19,4	101	20,1	21,6	18,6	20,4	115	19,5
Nepomuk	16,6	18,5	111	17,7	16,9	19,0	17,9	106	18,8	19,0	16,3	19,3	120	17,3
Horažďovice	17,1	17,8	105	17,9	17,9	17,6	17,3	101	18,0	21,6	15,9	17,8	114	17,7
Sušice	18,7	21,2	116	19,4	19,4	19,8	20,7	114	19,5	21,1	16,1	21,2	133	18,0
Klatovy	19,9	21,2	109	20,3	19,8	21,0	20,6	106	20,2	20,1	20,1	21,7	113	20,3
Domažlice	19,3	20,5	106	20,2	18,7	20,2	19,9	107	19,4	23,4	20,1	21,2	106	21,4
Horšovský Týn	17,5	19,3	112	18,1	17,4	20,0	18,4	108	18,3	18,8	17,3	20,3	126	17,6
Stříbro	17,9	20,9	117	19,1	18,7	19,9	21,6	120	19,4	22,1	16,7	19,9	119	18,6
Tachov	17,8	20,0	112	18,8	18,1	19,6	20,2	115	18,7	19,4	17,3	19,6	113	18,8
Celkem	18,9	20,5	108	19,7	18,8	20,4	20,3	108	19,6	20,8	18,1	20,5	113	19,2

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Nejméně žáků ve třídách bylo v ZŠ v roce 2011, kdy v Plzeňském kraji klesl počet pod 19 žáků. Z tabulky P3 v příloze je patrné, že rovněž v některých SO ORP Plzeňského kraje právě v tomto roce byly tyto počty žáků nejnižší. Nejvíce žáků ve třídách měly ZŠ v Plzeňském kraji na konci sledovaného období (20,5).

V posledním roce sledovaného období se počty žáků ve třídách opět zvýšily. Ve většině SO ORP byly tyto počty vyšší než na začátku sledovaného období. Ve SO ORP Nepomuk, Kralovice a Horažďovice měly v základních školách dlouhodobě nejnižší počty žáků ve třídách v celokrajském srovnání. V roce 2018 měly nejvíce zaplněné třídy ZŠ SO ORP Sušice, Klatovy a Plzeň.

Ve většině SO ORP Plzeňského kraje bylo nejméně žáků ve třídách 1. stupně v roce 2011, naopak nejvíce na konci sledovaného období v roce 2016.

V posledních letech sledovaného období se počty žáků ve třídách zvyšovaly. Nejméně naplněné třídy měly v roce 2018 ZŠ ve SO ORP Horažďovice, Nepomuk a Kralovice, kde bylo méně než 18 dětí ve třídách 1. stupně. Naopak ve SO ORP Stříbro bylo na 1. stupni ZŠ více než 21 žáků ve třídě v roce 2018, což bylo o 20 % více než v roce 2009, kdy bylo pouze 18 žáků ve třídě (viz tabulka P7). Rovněž ZŠ ve SO ORP Stod a Plzeň měly nejneplnější třídy v kraji a počty se blížily k 21 žákům na třídu v roce 2018.

Nejméně naplněné třídy na 2 stupni byly v letech 2010-2012 ve většině SO ORP, avšak v některých částech kraje byly nízké počty žáků ve třídách i později, např. ve SO ORP Nýřany (2014-2015), Blovice, Horažďovice (2014). Naopak nejvíce zaplněné třídy 2. stupně měly školy ve většině SO ORP na začátku sledovaného období (viz tabulka P8 v příloze).

Tabulka 8 Vývoj počtu žáků na učitele v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018	Ø 2014-2018
Plzeň	15,8	16,0	16,2	16,4	16,4	16,2
Nýřany	14,8	14,9	15,2	15,2	15,5	15,1
Kralovice	12,8	13,3	13,3	13,5	13,3	13,2
Rokycany	14,6	14,8	15,0	15,2	15,4	15,0
Přeštice	16,2	16,2	16,6	16,7	17,1	16,5
Stod	14,9	15,1	15,4	15,2	14,9	15,1
Blovice	15,0	15,4	15,7	15,5	14,6	15,2
Nepomuk	14,0	14,4	13,8	13,8	13,8	14,0
Horažďovice	13,2	13,9	13,6	13,3	13,3	13,4
Sušice	14,8	15,0	14,5	14,5	14,7	14,7
Klatovy	15,3	15,1	15,2	15,3	15,1	15,2
Domažlice	14,9	15,0	15,0	15,0	14,8	14,9
Horšovský Týn	13,8	14,6	14,9	14,8	14,4	14,5
Stříbro	13,6	14,2	14,4	14,6	14,4	14,2
Tachov	14,8	15,0	15,3	15,4	15,6	15,2
Celkem	15,0	15,2	15,3	15,5	15,4	15,3

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

V posledních dvou letech se ve většině škol začaly třídy 2. stupně zaplňovat. Více než 22 žáků ve třídách měly ZŠ ve SO ORP Přeštice a Plzeň. Naopak ve SO ORP Kralovice a Horažďovice nebylo ve třídách v roce 2018 ani 18 žáků.

V Plzeňském kraji v letech 2014-2018 připadlo na jednoho učitele více než 15 žáků (viz tabulka 8). Ve většině SO ORP se se tento počet od roku 2014 zvýšil. Výjimkou byly např. SO ORP Nepomuk a Blovice. Nejvíce žáků na učitele připadlo v roce 2018 v základních školách SO ORP Přeštice (17,1) a Plzeň (16,4). Necelých 14 žáků připadne na učitele ve správním obvodě obce s rozšířenou působností Kralovice, Horažďovice a Nepomuk.

Výsledky standardizovaných přijímacích zkoušek

Následující tabulky ukazují výsledky standardizovaných přijímacích zkoušek na maturitní obory v letech 2017 a 2019 podle SO ORP. Tabulka 9 srovnává výsledky z českého jazyka a tabulka 10 z matematiky. Obě tabulky sledují vážený průměr podle počtu uchazečů za 4leté, 6leté a 8leté obory a rovněž průměrnou hodnotu procentních skóre za všechny obory.

Porovnáním obou tabulek dokládá, že žáci v Plzeňském kraji byli ve všech letech úspěšnější v českém jazyce. Nejhorší průměrné výsledky, a to jak v českém jazyce, tak i v matematice měli žáci základních škol ve SO ORP Blovice, Stříbro a Tachov.

Tabulka 9 Výsledky standardizovaných přijímacích zkoušek podle SO ORP Plzeňského kraje v letech 2017 a 2019 - Český jazyk

ČJ	4leté obory			6leté obory			8leté obory			průměr celkem		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Blovice	55,4	60,7	53,2				52,2	47,1	50,7	54,4	56,7	52,2
Domažlice	60,9	65,1	60,5	51,9	56,2	50,4	54,5	47,0	43,9	59,0	61,3	56,1
Horažďovice	66,9	68,4	60,8							66,9	68,4	60,8
Horšovský Týn	62,8	67,6	56,4		72,0					62,8	67,7	56,3
Klatovy	68,3	67,7	61,4	59,8	57,8	54,7	51,7	49,9	47,3	65,1	64,6	59,4
Kralovice	63,8	65,0	63,0				46,5	47,8	46,1	61,8	60,6	58,4
Nepomuk	59,8	69,3	59,7				50,8			59,1	69,3	59,7
Nýřany	62,9	64,9	60,7	65,3		62,8	55,1	60,0	54,1	62,0	64,0	60,3
Plzeň	63,6	65,2	61,9	57,8	55,8	56,1	57,9	57,1	57,0	61,6	62,1	60,0
Přeštice	66,8	66,8	66,8	67,0			59,7	58,9	57,2	65,8	66,1	65,7
Rokycany	59,5	63,9	58,2				51,5	44,1	47,7	58,3	60,3	56,4
Stod	63,7	70,5	65,2				60,9	58,3	43,8	63,3	69,1	63,1
Stříbro	57,8	55,4	53,1				49,9	49,2	38,2	54,5	53,2	49,4
Sušice	60,8	62,1	56,6				52,1	49,3	39,8	59,1	59,1	54,0
Tachov	55,8	59,3	55,0	55,0	48,5	50,2	46,1	47,9	50,4	54,3	56,3	53,5
Celkem SŠ	62,7	65,1	60,6	57,4	55,4	54,3	55,4	54,3	53,4	61,0	62,2	58,7

Tabulka 10 Výsledky standardizovaných přijímacích zkoušek podle SO ORP Plzeňského kraje v letech 2017 a 2019 - Matematika

M	4leté obory			6leté obory			8leté obory			průměr celkem		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Blovice	37,1	33,7	32,0				48,6	34,8	37,6	41,0	34,0	34,2
Domažlice	48,0	41,6	45,4	40,9	41,6	45,0	47,9	34,4	28,7	47,4	40,5	42,6
Horažďovice	50,9	39,4	41,0							50,9	39,4	42,5
Horšovský Týn	44,4	37,5	39,5		63,5					44,4	38,6	39,2
Klatovy	52,6	39,1	44,2	40,2	35,8	43,7	42,0	34,5	33,5	49,8	38,2	43,3
Kralovice	46,6	37,5	46,5				44,4	34,6	29,6	46,3	36,8	41,9
Nepomuk	43,3	38,6	43,7				48,0			43,6	38,6	43,7
Nýřany	49,7	39,2	46,4	54,7		48,5	50,3	47,5	42,5	49,9	40,7	46,2
Plzeň	51,0	37,8	46,0	44,4	40,3	47,7	54,9	43,1	45,5	51,9	39,6	45,9
Přeštice	55,2	43,2	49,6	52,0			63,3	55,4	48,0	56,2	44,2	49,4
Rokycany	44,6	38,2	42,5				52,1	34,3	35,0	45,8	37,5	41,2
Stod	52,0	42,2	48,0				63,0	46,2	43,6	53,3	42,7	47,6
Stříbro	46,5	32,8	31,2				39,7	33,0	24,3	43,6	32,8	29,9
Sušice	48,2	40,4	42,1				50,3	34,7	29,2	48,6	39,1	40,1
Tachov	43,3	32,9	33,7	37,5	36,7	37,4	47,2	32,5	37,1	43,1	33,6	34,9
Celkem SŠ	49,1	38,5	44,2	42,4	39,4	44,9	52,1	40,7	41,3	49,4	39,0	43,6

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka 11 Podíl žáků konajících přijímací zkoušky na 4leté obory na žácích 9. roč.

	2017	2018	Rozdíl
Přeštice	69,5	72,7	3,2
Plzeň	75,5	72,0	-3,5
Klatovy	68,9	70,8	1,9
Rokycany	70,1	69,7	-0,4
Horažďovice	68,8	68,5	-0,2
Nýřany	67,3	66,9	-0,4
Domažlice	69,1	66,1	-3,1
Nepomuk	65,3	64,4	-0,9
Kralovice	72,9	63,5	-9,4
Sušice	69,5	62,6	-6,9
Stod	75,2	61,9	-13,3
Tachov	60,0	61,2	1,2
Blovice	69,0	60,6	-8,5
Horšovský Týn	55,5	60,0	4,5
Stříbro	43,4	56,3	12,9
Celkem	69,6	67,9	-1,7

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Nejvíce žáků konalo přijímací řízení na 4leté maturitní obory. Tabulka 11 ukazuje podíl žáků 9. ročníků ZŠ konajících přijímací řízení na 4leté maturitní obory podle SO ORP v letech 2017 a 2018. Celkově meziročně podíl klesl o téměř 2 p. b.

Z tabulky vyplývá, že nejnižší podíl žáků konajících přijímačky v obou letech byl ve SO ORP Stříbro a Horšovský Týn. Naopak ve SO ORP Plzeň jak v roce 2017, tak i roce následujícím, konalo přijímací řízení více než 70 % devátáků. Ačkoli mezi roky 2017 a 2018 došlo k poklesu tohoto podílu.

Meziročně ubylo nejvíce konajících přijímacích zkoušky do 4letých maturitních oborů v SO ORP Stod a Sušice. Naopak nejvíce jich přibýlo v SO ORP Stříbro, avšak i tak zde zůstaly podíly nejnižší v Plzeňském kraji (viz výše).

Cizinci v základních školách

Vzhledem k výraznému růstu počtu cizinců v Plzeňském kraji je třeba věnovat pozornost rovněž vývoji počtu cizinců v základních školách. Tabulka 12 ukazuje vývoj podílů cizinců v základních školách v Plzeňském kraji a v České republice v letech 2012-2018.

Tabulka 12 Vývoj podílu cizinců ZŠ v letech 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Plzeňský kraj	2,3	2,4	2,6	2,9	3,2	3,4	3,8
Česká republika	1,8	1,8	1,9	2,1	2,2	2,4	2,6

Zdroj dat: UIV

díl rostl vyšším tempem. Zatímco v České republice se zvýšil podíl cizinců v základních školách o 0,8 p. b., v Plzeňském kraji to bylo o 1,5 p. b. V mezikrajském srovnání se umístil Plzeňský kraj, shodně jako v případě podílů cizinců v MŠ na 3. místě.

Tabulka 13 Cizinci na ZŠ podle SO ORP Plzeňského kraje

	Žáci celkem	z toho cizinci	Podíl cizinců
Tachov	3207	235	7,3
Plzeň	17428	934	5,4
Domažlice	3667	184	5,0
Rokycany	4070	137	3,4
Stříbro	1490	49	3,3
Horšovský Týn	1494	43	2,9
Nepomuk	923	25	2,7
Klatovy	4549	101	2,2
Nýřany	4458	97	2,2
Stod	1974	42	2,1
Kralovice	1836	33	1,8
Přeštice	2083	36	1,7
Sušice	1911	23	1,2
Blovice	1026	11	1,1
Horažďovice	1121	12	1,1
Celkem	51237	1962	3,8

Zdroj dat: UIV

Ze srovnání vyplývá, že podíl této skupiny obyvatel byl po celé sledované období v Plzeňském kraji vyšší, než činil republikový podíl.

Navíc v Plzeňském kraji tento podíl

Tabulka 13 ukazuje podíl cizinců v základních školách podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v roce 2018.

Nejvyšší podíl cizinců byl v ZŠ v SO ORP Tachov, a to více než 7 %. Více než 5 % cizinců navštěvovalo základní školy v SO ORP Plzeň a rovných 5 % v SO ORP Domažlice. Nejmenší podíl cizinců měly v roce 2018 základní školy v SO ORP Blovice, Horažďovice a Sušice.

Neaprobovaná výuka základních škol

V Plzeňském kraji se na základních školách v roce 2018 týdně odučilo neaprobovaně téměř 20 % hodin (viz tabulka 14). Mezi okresy kraje však byly značné rozdíly. Více než 30 % hodin nebylo odučeno pedagogy s příslušnou aprobací v okrese Tachov. Naopak poloviční podíl než v tomto okrese měly základní školy v okresech Plzeň-město.

Tabulka 14 Podíl neaprobované výuky v ZŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018

	Podíl neaprobované výuky (%)							
	PM	PS	RO	PJ	KT	DO	TC	PLK
ZŠ celkem	14,8	21,7	20,6	22,6	15,8	21,1	30,7	19,2
ZŠ úplné	15,1	21,7	22,5	22,7	16,0	20,9	30,2	19,6
ZŠ pouze 1. stupeň	20,6	11,2	12,3	19,0	10,6	24,9	20,4	16,7
ZŠ pouze 2. stupeň	x	x	29,5	x	x	x	x	29,5
ZŠ speciální	8,7	28,5	0,0	26,2	30,4	17,7	52,9	15,8

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Za pozornost stojí rovněž více než 50 % podíl neaprobované výuky v základních školách speciálních v okrese Tachov. Podíl neaprobované výuky podle skupin předmětů a okresů ukazuje tabulka 15.

Na první pohled je zřejmý vyšší podíl neaprobované výuky u obou stěžejních cizích jazyků, **Německého** a **Anglického**, který činil ve školním roce 2018/19 více než 30 % v celém Plzeňském kraji. Za extrémní lze považovat téměř 75 % podíl neaprobované výuky němčiny v okrese Plzeň-sever a 63 % podíl neaprobované angličtiny v okrese Tachov.

Tabulka 15 Podíl neaprobované výuky v ZŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018

	Podíl neaprobované výuky (%)							
	PM	PS	RO	PJ	KT	DO	TC	PLK
ZŠ celkem	14,8	21,7	20,6	22,6	15,8	21,1	30,7	19,2
1. stupeň (vyjma ICT a cizích jazyků)	10,2	10,6	13,5	14,5	6,9	14,9	19,9	12,1
Německý jazyk (1. i 2. st.)	32,0	74,3	39,2	42,9	9,9	26,4	44,9	33,7
Anglický jazyk (1. i 2. st.)	23,0	32,7	33,1	34,2	25,5	36,2	63,0	31,0
Ostatní cizí jazyky (1. i 2. st.)	5,7	39,2	7,4	10,0	0,0	0,0	50,0	16,0
Český jazyk a literatura (jen 2. st.)	3,9	6,2	7,3	6,7	8,6	6,6	5,1	5,9
ICT (1. i 2. st.)	53,5	68,1	65,0	66,4	63,8	52,2	72,6	60,5
Fyzika	18,8	43,0	50,0	44,8	32,6	24,3	46,2	33,7
Přírodopis	10,0	24,3	9,4	8,8	18,1	13,6	32,7	15,9
Chemie	4,7	14,3	5,6	7,8	30,2	24,2	25,0	14,8
Matematika (jen 2. st.)	10,4	12,3	1,3	10,7	10,2	17,0	14,4	11,0
Svět práce (jen 2. st.)	57,3	68,9	89,2	87,6	52,5	39,4	71,3	61,8
Ostatní společenské vědy (jen 2. st.)	41,7	41,8	56,2	64,3	44,8	51,9	47,8	47,7
Umění a kultura (jen 2. st.)	26,8	41,2	36,4	37,2	40,4	47,3	55,0	37,1
Zeměpis	20,3	21,0	33,6	30,0	29,4	16,1	36,9	25,8
Dějepis	8,1	25,7	5,6	12,4	8,0	15,2	23,7	13,2
Tělesná výchova (jen 2. st.)	10,0	33,7	36,1	30,7	21,9	36,5	47,1	23,7
2. stupeň ZŠ speciální	8,4	98,6	0,0	19,3	27,9	0,0	44,2	19,4
1. stupeň ZŠ speciální	2,2	18,3	0,0	30,3	14,8	0,0	59,9	9,9
Předmět spec.ped.péče	0,0	5,6	0,0	0,0	100,0	30,0	100,0	5,2

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Relativně nízký podíl neaprobované výuky byl na **1. stupni ZŠ** (vyjma ICT a cizích jazyků). V případě **Českého jazyka** byla výuka realizována v naprosté většině pedagogy s příslušnou aprobací.

Ve skupině přírodovědných předmětů můžeme sledovat velké rozdíly v neaprobovanosti výuky na základních školách v okresech Plzeňského kraje. Extrémní podíl napříč okresy měla neaprobovaná výuka skupiny předmětů **ICT** (61 %). Nejnižší podíl neaprobované výuky byl v okrese Domažlice, ale i zde to bylo vyšší než 50 %. V okrese Tachov dosáhl téměř 73 %.

Více než třetina hodin **Fyziky** v Plzeňském kraji byla odučena neaprobovaně, avšak v mezio-kresním srovnání byly tyto podíly v širokém intervalu. Nejmenší podíl neaprobované fyziky byl v okrese Plzeň-město (19 %). Naopak v okrese Rokycany nebyla pedagogy s příslušnou aprobací odučena ani polovina vyučovacích hodin.

Rovněž ve výuce **Přírodopisu a Chemie** byly z pohledu aprobované výuky značné mezio-kresní rozdíly. Nízké podíly neaprobované výuky obou těchto předmětů měly základní školy v okresech Plzeň-město, Rokycany a Plzeň-jih. Vysoké podíly ve výuce lze zaznamenat opět v okrese Tachov, v případě **Chemie** v okrese Klatovy.

Výuka **Matematiky** patřila mezi předměty s vysokou mírou aprobovanosti. Avšak mezi jednotlivými okresy byly značné rozdíly. Na jedné straně okres Rokycany (1,3 %) a na druhé okres Domažlice (17 %).

Skupina předmětů **Svět práce** byla téměř ve všech okresech převážně vyučována pedagogy bez potřebné aproby. Pouze v okrese Domažlice byl podíl neaprobované výuky nižší než 50 % (39 %). V okresech Rokycany a Plzeň-jih se podíl tohoto typu výuky blížil dokonce 90 %!

Ani v případě další skupiny předmětů zahrnující **Ostatní společenské vědy** nebyla výuka z velké části realizována pedagogy s příslušnou aprobací. Ve všech okresech Plzeňského kraje podíl neaprobované výuky přesáhl 40 %. Nejvyšších podílů bylo dosaženo opět v okresech Rokycany a Plzeň-jih.

Značné rozdíly v podílech neaprobované výuky mezi okresy kraje měla výuka skupiny předmětů **Umění a kultura**. Nejnižší podíl v okrese Plzeň-město činil téměř 27 %, nejvyšší pak 55 % v základních školách v okrese Tachov.

Neaprobovaná výuka **Zeměpisu** byla v okresech Plzeňského kraje rovněž velmi rozdílná. Okres Domažlice měl tímto způsobem odučeno pouze 16 % hodin. Ve zbývajících okresech již tento podíl přesáhl 20 % a v okrese Tachov činil téměř 37 %.

Nízký podíl neaprobované výuky byl zaznamenán v rámci skupiny předmětů **Dějepis**. Výjimku tvořil okres Plzeň-sever s téměř 26 % a okres Tachov s 24 %.

Velké rozdíly mezi neaprobovanou výukou v území měla skupina předmětů **Tělesná výchova**. Nejnižší podíl tohoto typu výuky byl v základních školách v okrese Plzeň-město, a to 10 %. Ve zbývajících okresech již tento podíl přesáhl v jednom případě hranici 20 % (okres Klatovy 22 %) v ostatních až 30 %. V okrese Tachov bylo odučeno neaprobovaně více než 47 % hodin tělesné výchovy na základních školách.

Velké územní rozdíly v aprobovanosti vykazovala výuka předmětů speciální pedagogiky. Výsledek je ale ovlivněn nízkými počty pedagogů.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Podíl žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) v základních školách v Plzeňském kraji v posledních letech rostl (viz tabulka 16). V roce 2016 byl tento podíl 9 %, v roce 2018 téměř 12 %. Nejvíce tento podíl vzrostl v základních školách v SO ORP Nepomuk, dále ve SO ORP Klatovy a Přeštice.

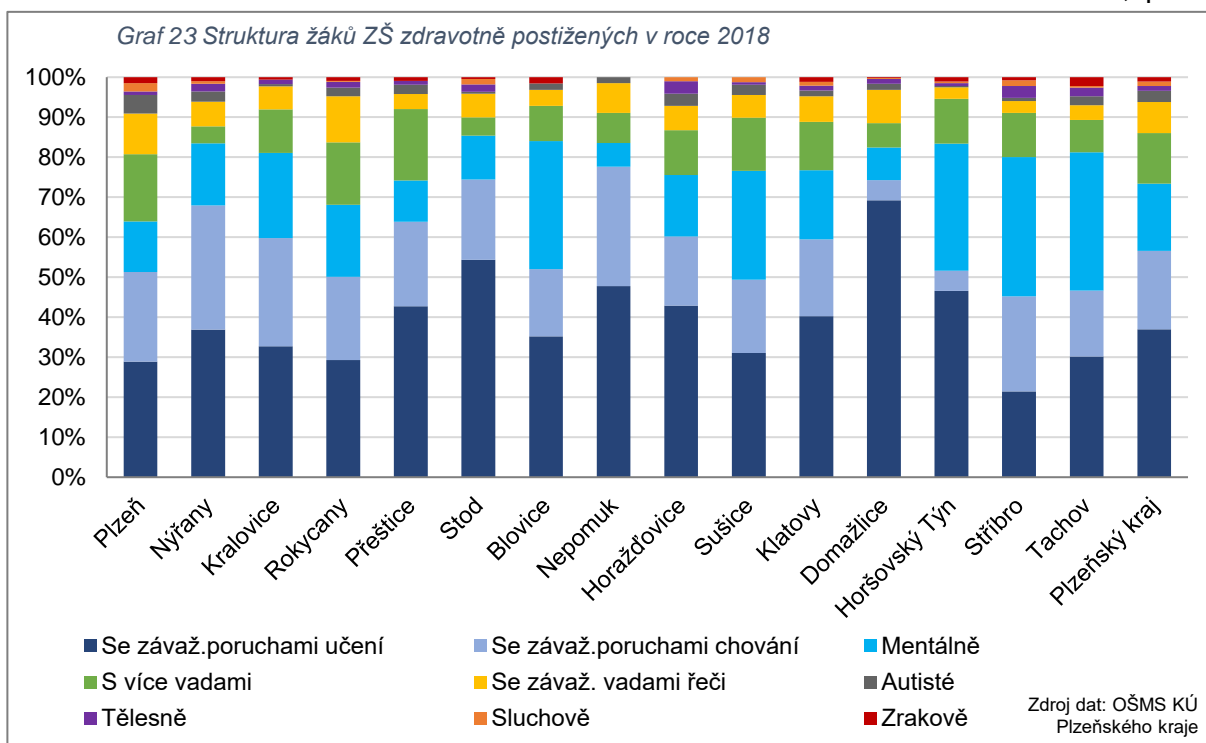
Tabulka 16 Vývoj počtu žáků ZŠ se SVP

	Podíl žáků se SVP			z toho zdr. postižení		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Plzeň	11,7	12,3	13,5	99,1	90,5	86,0
Nýřany	6,8	8,3	7,9	99,0	94,7	87,0
Kralovice	6,7	9,5	10,8	98,4	84,2	87,0
Rokycany	8,3	10,9	12,3	97,8	85,1	84,4
Přeštice	6,7	9,4	11,2	97,8	95,4	90,3
Stod	8,8	11,4	12,2	100,0	90,0	89,4
Blovice	10,7	13,5	13,6	100,0	97,0	92,6
Nepomuk	5,0	7,3	8,9	100,0	82,6	77,9
Horažďovice	6,0	9,3	9,3	100,0	88,6	92,5
Sušice	5,7	8,4	9,2	100,0	87,0	89,3
Klatovy	6,6	8,5	11,0	86,3	85,1	83,7
Domažlice	10,0	12,6	13,6	93,2	89,2	95,6
Horšovský Týn	17,9	18,9	18,9	100,0	90,7	97,2
Stříbro	8,8	9,6	9,9	78,0	81,1	90,6
Tachov	7,1	7,9	9,6	98,2	92,0	88,3
Celkem	9,2	10,8	11,9	97,2	89,6	87,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Vysoké podíly této skupiny žáků v SO ORP Horšovský Týn, Blovice, Domažlice a Plzeň jsou způsobeny koncentrací žáků v základních školách určených pro žáky se SVP. Mapa 4 v příloze doplňuje pohled o rozmístění žáků se SVP v sídlech ZŠ v kraji.

Tabulka rovněž dokládá, že většina žáků se SVP byla žáky se zdravotním postižením, avšak tento podíl se v posledních letech snižoval ve prospěch podílu žáků s odlišnými kulturními a životními podmínkami. Strukturu žáků se zdravotním postižením, kteří tvoří převážnou část žáků se SVP, podle

SO ORP v roce 2018 ukazuje graf 23. V základních školách v tomto roce dominovali žáci s poruchami učení a poruchami chování. V Plzeňském kraji v roce 2018 bylo 37 % žáků se zdravotním postižením se závažnými poruchami učení. Nejvyšší podíl těchto žáků měly školy ve SO ORP Domažlice (69 %) a Stod (54 %), podíly ve zbývajících správních obvodech se pohybovaly pod 50 %. Nejmenší podíl byl v ZŠ ve SO ORP Stříbro (22 %).

Necelou pětinu žáků se zdravotním postižením tvořila skupina žáků se závažnými poruchami chování. Nejvyšší podíl byl mezi žáky ZŠ ve SO ORP Nýřany, kde jako v jediném SO ORP

podíl přesáhl 30 % (31 %). Méně než 10 % žáků s tímto postižením měly základní školy ve SO ORP Domažlice (5 %) a Horšovský Týn (5 %).

Téměř 17 % žáků základních škol v Plzeňském kraji se zdravotním postižením tvořili žáci s mentálním postižením. Více než 30 % takto zdravotně postižených žáků měly základní školy ve SO ORP Stříbro (35 %), Tachov (35 %), Blovice (32 %) a Horšovský Týn (32 %).

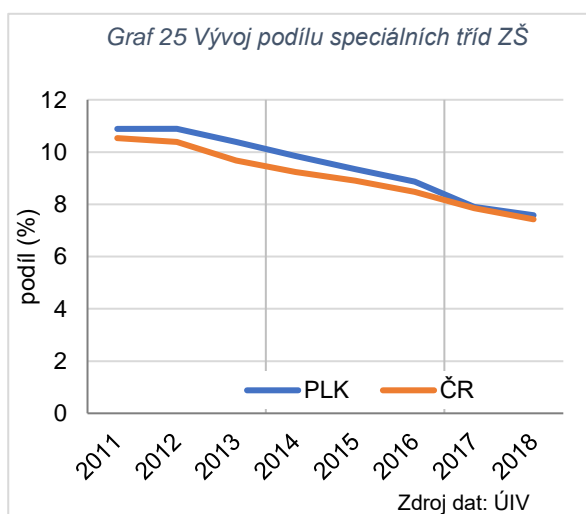
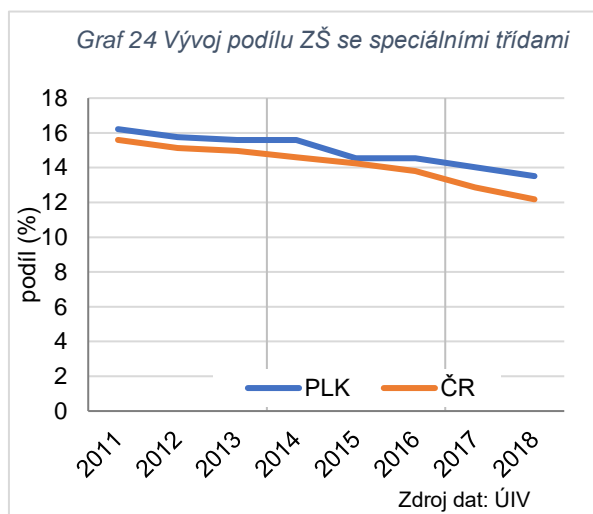
Více vad mělo téměř 13 % žáků se zdravotním postižením v Plzeňském kraji v roce 2018. Nejčastěji to bylo mezi žáky ve SO ORP Přeštice (18 %), Plzeň (17 %) a Rokycany (16 %).

Poslední významnější skupinou žáků se zdravotním postižením byli žáci se závažnými poruchami řeči (8 % v Plzeňském kraji). Více než 10 % jich měly školy ve SO ORP Rokycany (12 %) a Plzeň (10 %).

Podíly autistů se ve skupině žáků základních škol se zdravotním postižením v roce 2018 ve SO ORP Plzeňského kraje pohybovaly do 5 % (SO ORP Plzeň).

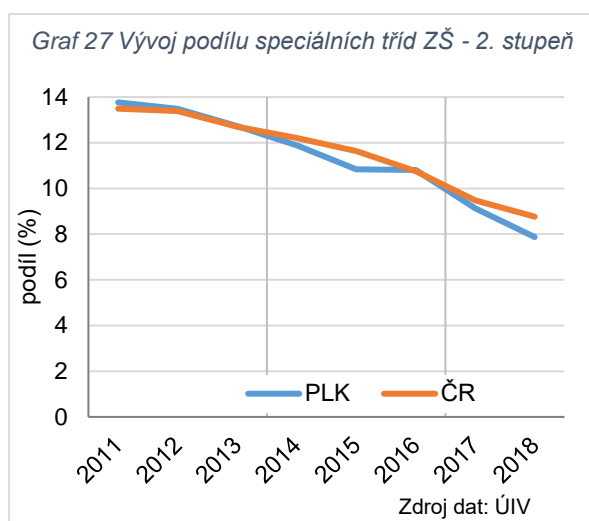
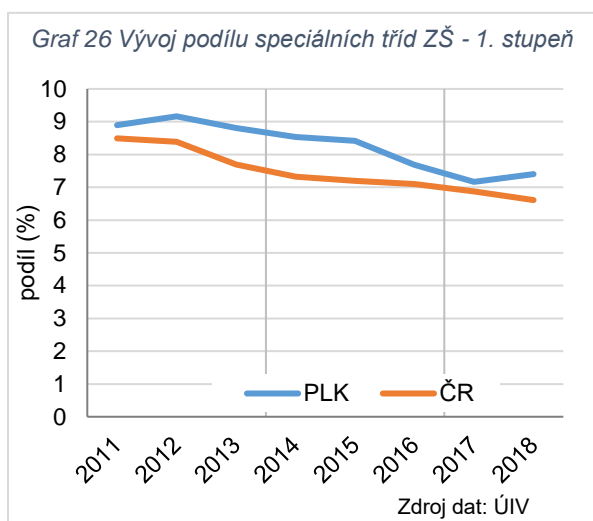
Speciální třídy v základních školách v Plzeňském kraji

Počet základních škol se speciálními třídami v Plzeňském kraji klesl od roku 2010 z 36 na 28 v roce 2018. s tím samozřejmě klesal i jejich podíl na celkovém počtu základních škol (graf 25). Tento podíl klesl na 13,5 % v roce 2018, avšak stále se pohyboval nad celorepublikovým průměrem, který v tomto roce činil 12,2 %. Většina speciálních tříd v Plzeňském kraji byla součástí základních škol praktických, resp. základních škol speciálních.

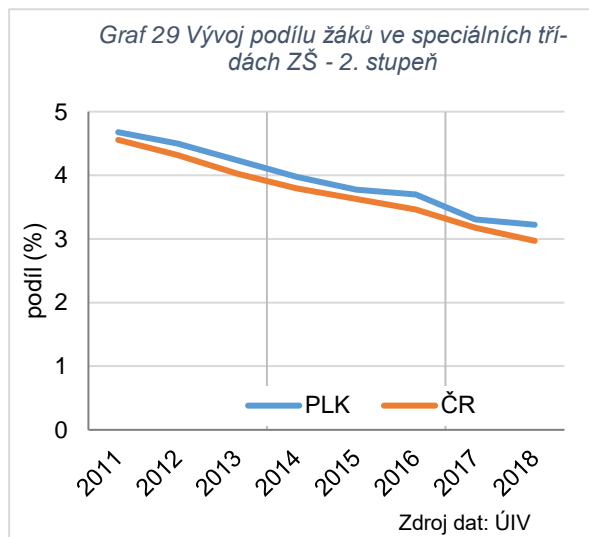
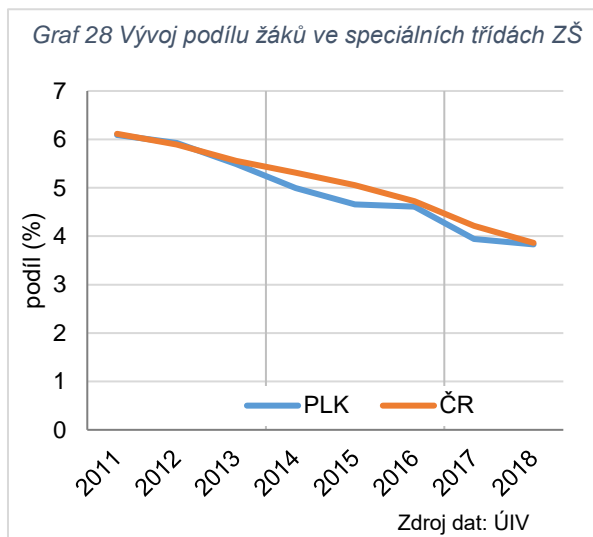
Podíl speciálních tříd na celkovém počtu tříd ZŠ v Plzeňském kraji ve sledovaném období klesal, avšak zůstával nad celorepublikovým průměrem (viz graf 24). Počet těchto tříd v Plzeňském kraji klesl od roku 2010 z 247 na 186 v roce 2018.

Podíl speciálních tříd na 1. stupni ZŠ klesl ve sledovaném období jak v Plzeňském kraji, tak i v rámci České republiky (graf 26). Na rozdíl od celorepublikového vývoje lze v Plzeňském kraji mezi roky 2017 a 2018 sledovat opačný trend, tj. zvýšení podílu těchto tříd na celkovém počtu. Současně byl tento podíl v Plzeňském kraji po celé sledované období vyšší než v ČR.

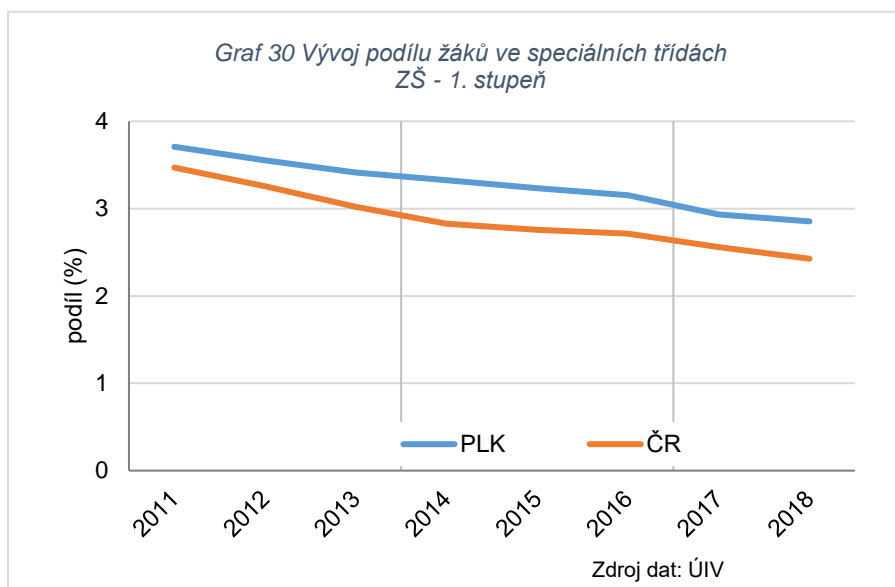
V případě vývoje podílu speciálních tříd 2. stupně došlo mezi roky 2011-2018 k významnému poklesu (graf 27). V Plzeňském kraji od roku 2010 klesl podíl speciálních tříd 2. stupně ZŠ o téměř 6 p. b., v rámci ČR to bylo jen necelých 5 p. b. V roce 2018 byl v Plzeňském kraji tento podíl (7,9 %) nižší než v ČR (8,8 %). Vyšší podíl měly speciální třídy 2. stupně ZŠ oproti 1. stupni, avšak v posledních letech se tento rozdíl mezi oběma stupni snižoval (grafy 26, 27).

Speciální třídy základních škol v Plzeňském kraji navštěvovalo v roce 2018 celkem 1604 žáků, což bylo 3,2 % z celkového počtu žáků ZŠ. Ve sledovaném období klesl počet žáků v těchto třídách o 15 %.

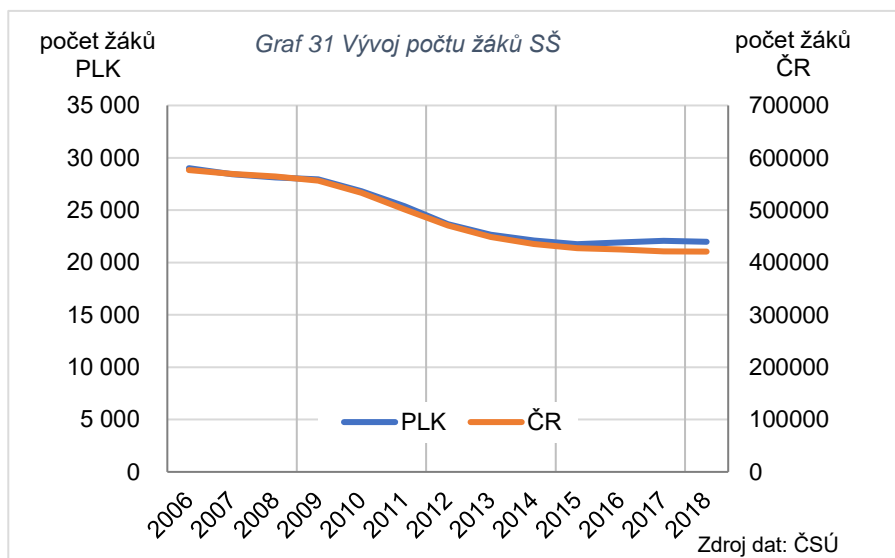
Klesající trend podílu počtu žáků ve speciálních třídách ZŠ lze sledovat i v rámci ČR (graf 28), kde byl však tento podíl nižší než v Plzeňském kraji. Zde došlo v posledních letech navíc ke stagnaci.

Podíl žáků ve speciálních třídách v Plzeňském kraji klesal jak na 1. tak na 2. stupni ZŠ (viz grafy 29,30). Podíl žáků 1. stupně byl v kraji vyšší než v ČR, naopak v případě žáků 2. stupně se hodnota krajského podílu po většinu sledovaného období pohybovala pod hodnotou ČR. Rovněž pokles podílu žáků v těchto třídách na 2. stupni klesal intenzivněji.

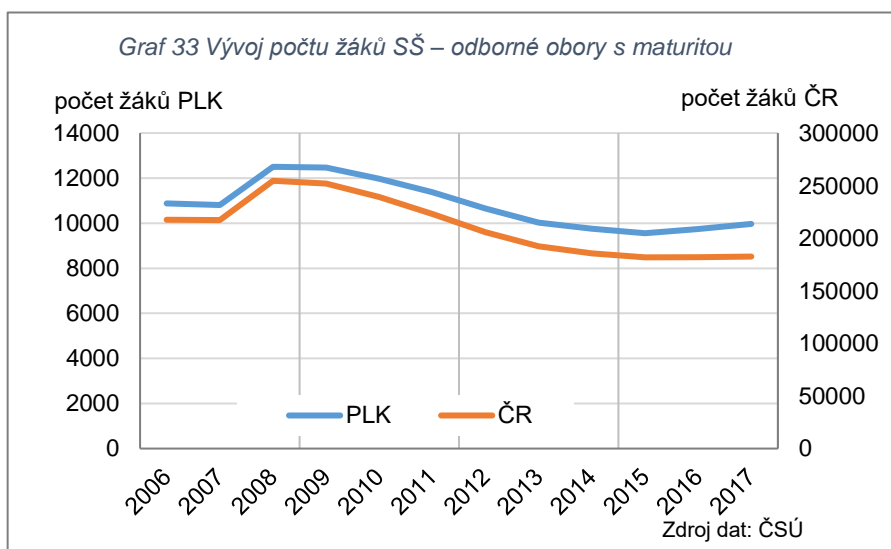
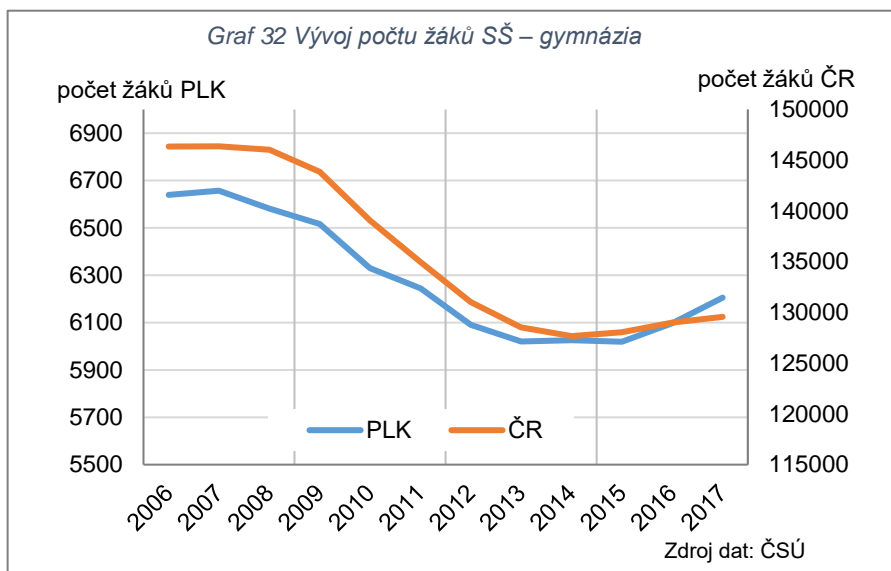

2.3.3 Střední školy

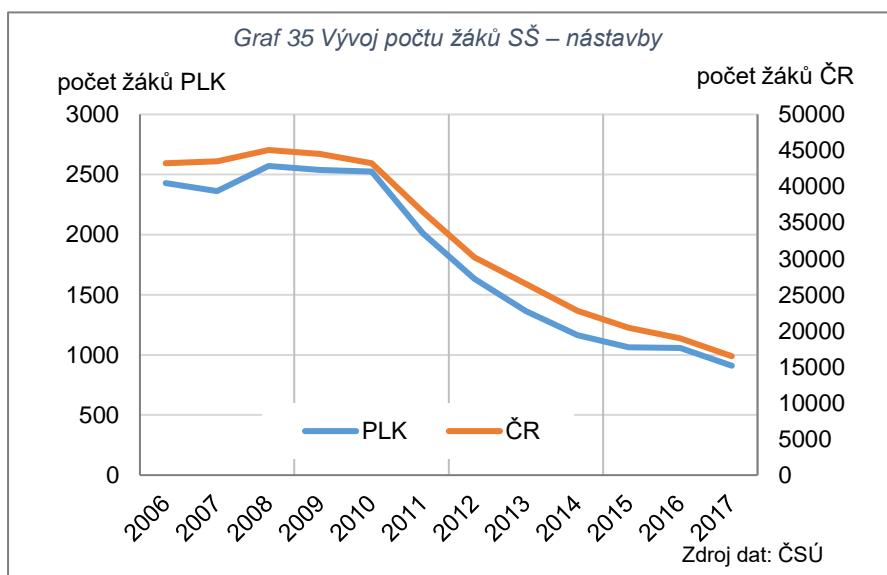
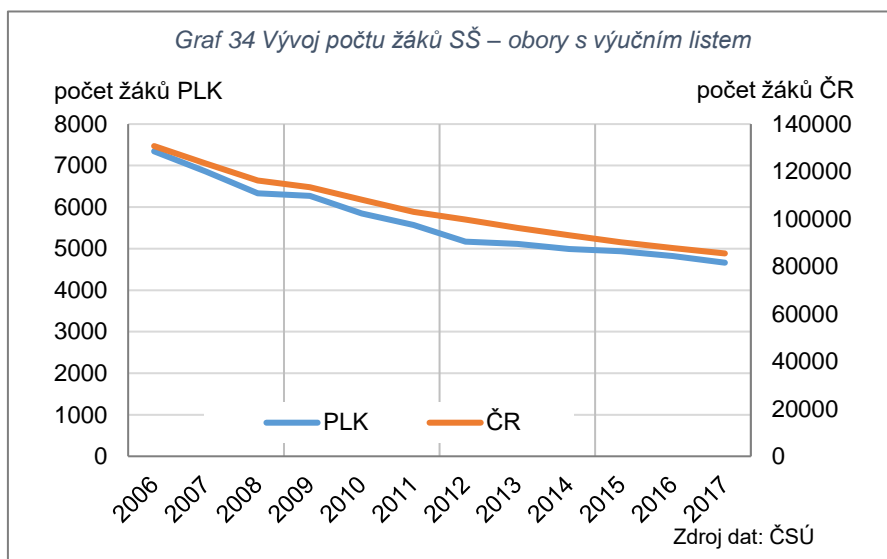
Vývoj počtu žáků středních škol v Plzeňském kraji prošel podobným vývojem jako počet žáků v České republice, jak dokládá graf 31. Výraznější rozdíl ve vývoji lze zaznamenat na konci sledovaného období, kdy v rámci celé republiky počty žáků středních škol stále mírně klesaly, v Plzeňském kraji v letech 2016 a 2017 mírně vzrostly.

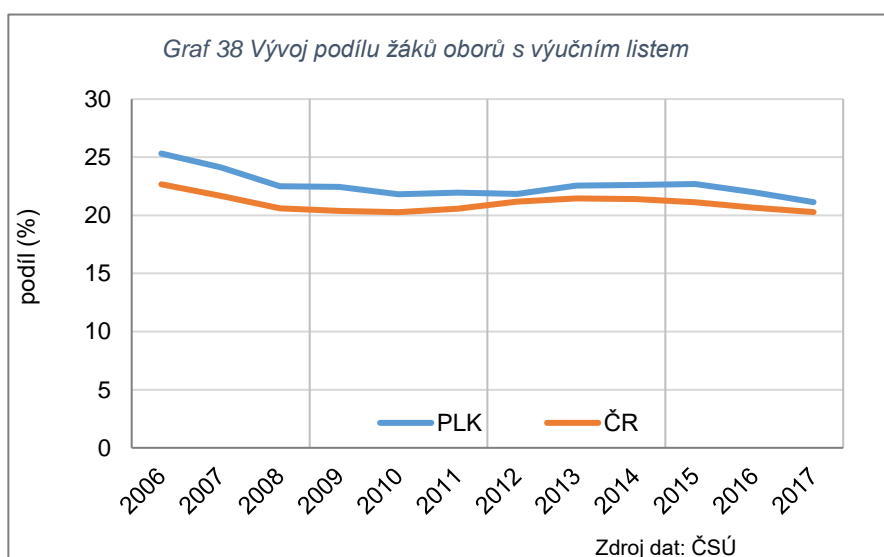
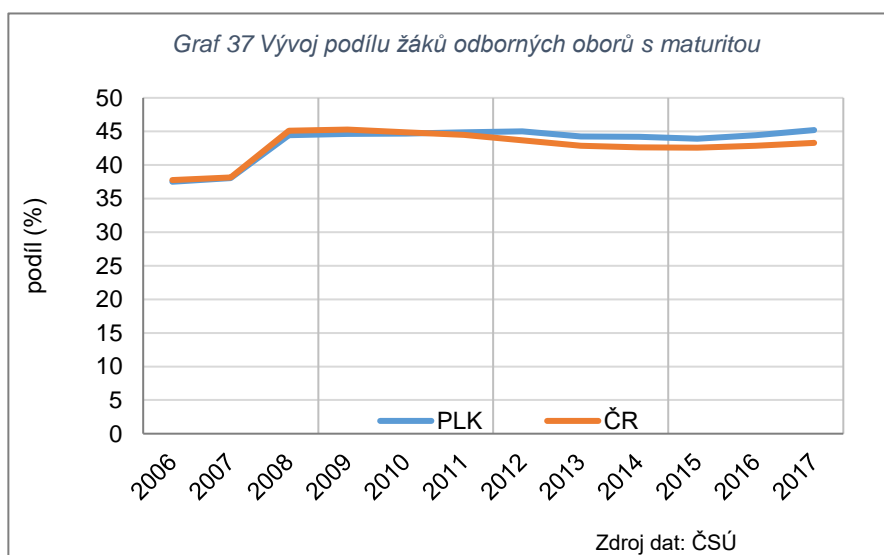
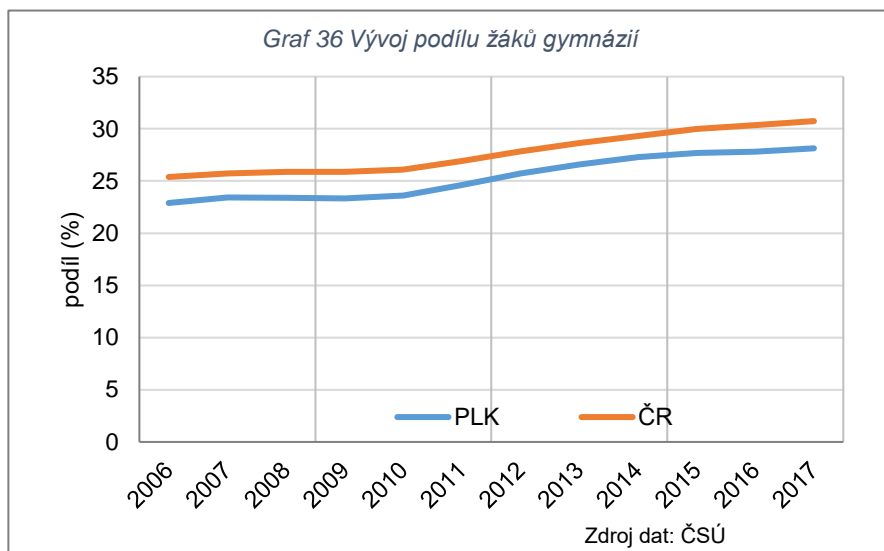
Grafy 32-35 srovnávají vývoj počtu žáků středních škol podle stupňů středního vzdělání v Plzeňském kraji a České republice v letech 2006-2017. Grafy ukazují, že po většinu sledovaného období vývoj počtu žáků kopíroval vývoj České republiky. V případě gymnázií a oborů odborného vzdělání s maturitou můžeme sledovat od roku 2015 intenzivnější růst počtu žáků v Plzeňském kraji oproti České republice.

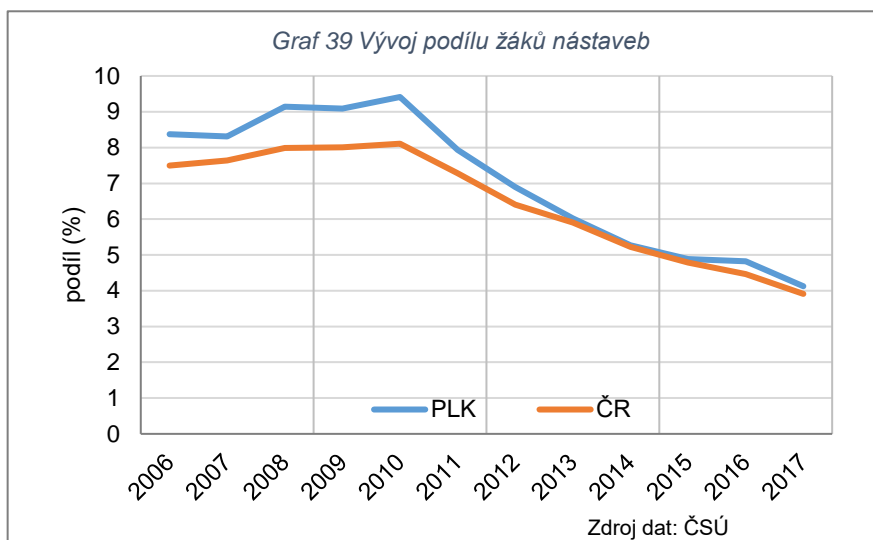

Vývoj podílu žáků jednotlivých stupňů vzdělání v České republice a v Plzeňském kraji v letech 2006-2017 ukazují grafy 36-39. Podíl žáků gymnázií v Plzeňském kraji byl po celé sledované období nižší než v rámci republiky. Podíl těchto žáků od roku 2010 mírně rostl jak v kraji, tak i v ČR. Podíl žáků odborného vzdělání s maturitou byl od roku 2012 mírně nadprůměrný a po většinu sledovaného období prakticky stabilní. Plzeňský kraj měl po celé sledované období vyšší podíl žáků v oborech s výučním listem. Tento podíl se prakticky od roku 2008 příliš neměnil jak v ČR, tak i v rámci kraje. Výrazný pokles zaznamenal podíl žáků nástaveb, který v Plzeňském kraji byl po většinu sledovaného období vyšší než v ČR.

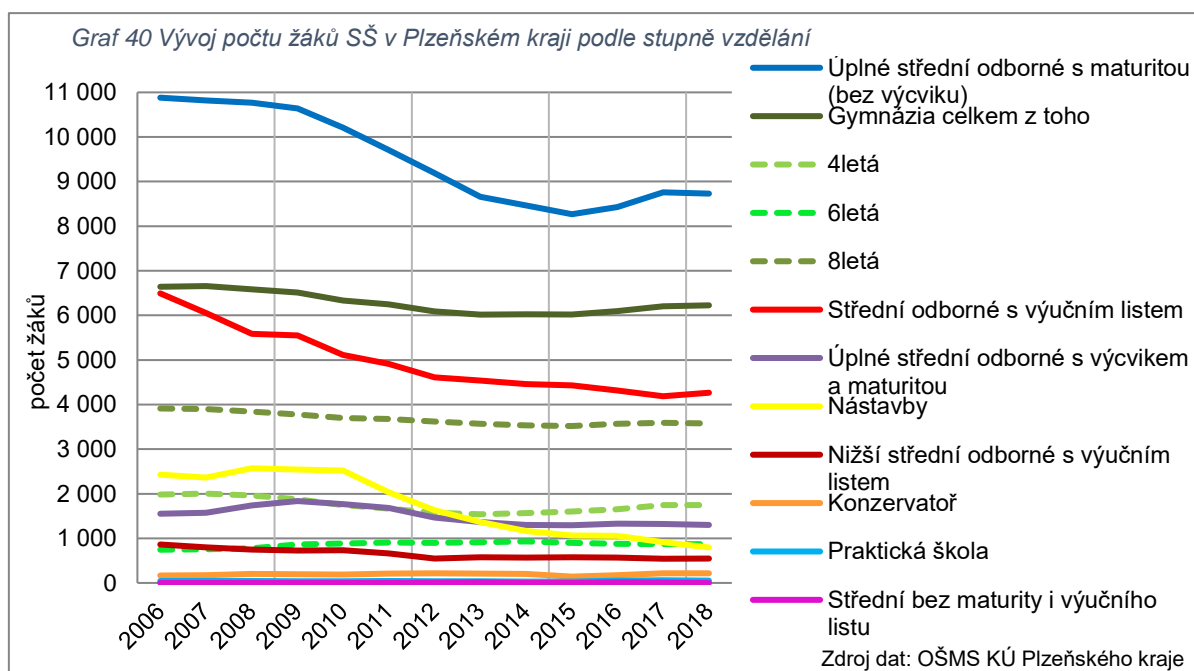

Vývoj počtu žáků středních škol v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání

Síť středních škol byla v roce 2018 tvořena 54 středními školami, z toho 3 školy byly zřizovány církví, 8 škol bylo soukromých a zbývajících 43 zřizoval Plzeňský kraj. Součástí této sítě byla i Konzervatoř.

V roce 2018 navštěvovalo střední školy v Plzeňském kraji celkem 22,1 tis. žáků. Od roku 2016 se počty pohybovaly nad hranicí 22 tis. žáků. Nejméně žáků měly střední školy v roce 2015, a to 21,8 tis. Nejvíce žáků studovalo obory středního odborného vzdělání s maturitou (viz graf 40). Počty žáků těchto oborů klesaly až do roku 2015 (o 24 %). V následujících letech se počet žáků mírně zvýšil a na konci sledovaného období se stabilizoval na počtu 8,7 tis.

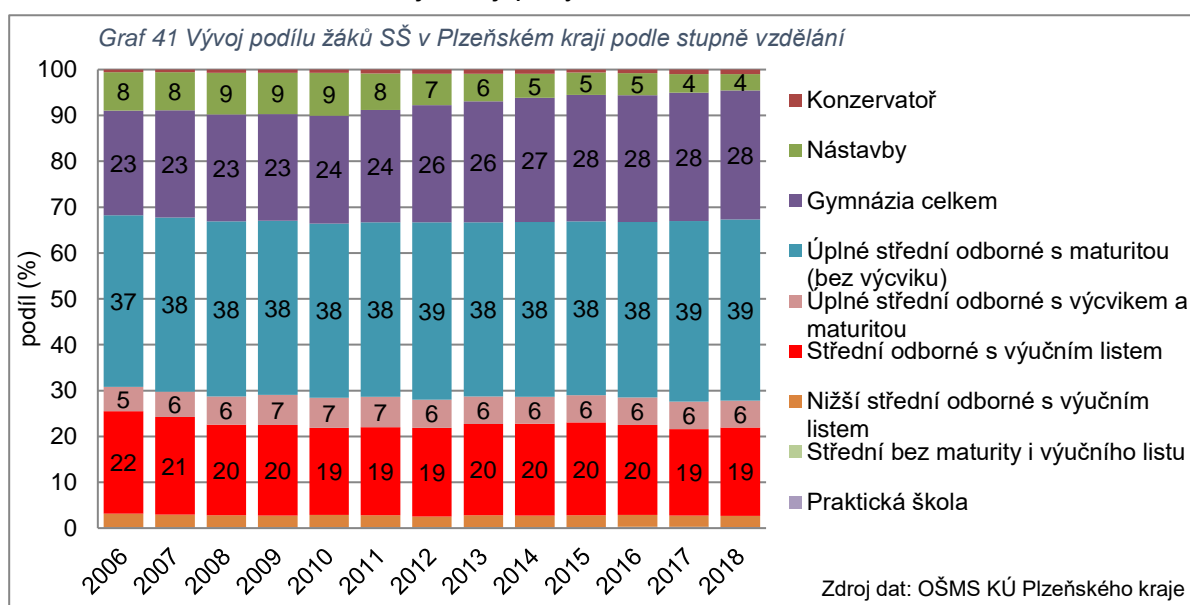

Další velmi početnou skupinou byli žáci gymnázií (více než 6 tis.). Jejich počty byly po celé sledované období velmi stabilní. Počty žáků oborů středního odborného vzdělávání s výučním listem klesly z 6,5 tis. žáků v roce 2006 na 4,2 tis. v roce 2017 (o 35 %). O třetinu klesl počet žáků nižšího středního vzdělání s výučním listem. V posledním sledovaném roce se počty žáků tohoto stupně zvýšily na cca 4,3 tis.

Počet žáků odborného vzdělávání s maturitou a odborným výcvikem rostl v období 2006-2009. V následujících letech klesl o téměř 30 % a stabilizoval se na 1,3 tis. žáků. Výrazně klesl počet žáků nástavbového studia v letech 2008-2018 a to o téměř 70 %.

V souvislosti se změnou počtu žáků se v letech 2006-2018 měnil i jejich podíl podle stupňů dosaženého vzdělání (viz graf 41). Výrazně klesl podíl žáků nástavbového studia z 9,4 % na 3,6 %. Vzrostl podíl gymnázií o 5,6 %, což je důsledkem stabilních počtů žáků gymnázií při výrazném úbytku celkových počtů žáků SŠ ve sledovaném období. Mírně vzrostl podíl nejpočetnější skupiny žáků oborů odborného vzdělávání s maturitou.

Proměnlivý byl v celém sledovaném období podíl žáků středního odborného vzdělání s výučním listem. Od roku 2008 se nejčastěji pohyboval mezi 19 a 20 %.

Vývoj počtu žáků středních škol v Plzeňském kraji podle stupňů a oborů

Z pohledu oborů nižšího středního vzdělání se v posledních letech dařilo především oboru Pečovatelství, jemuž se od roku 2006 zvýšil počet žáků trojnásobně (viz tabulka P9 v příloze). O polovinu vzrostl počet žáků oboru Potravinářská výroba. V posledních letech se rovněž zvyšovaly počty oboru Strojírenské práce, od roku 2014 více než dvojnásobně. Naopak k velkému úbytku žáků došlo u nejpočetnějšího oboru Stravovací a ubytovací služby, kterému klesly počty žáků od roku 2006 o 40 %. Téměř 60 % žáků ztratil dříve poměrně početný obor Elektrotechnické a strojně montážní práce.

Mezi početnějšími obory středního vzdělání s výučním listem vzrostl o 25 % počet žáků oboru Obráběč kovů, v roce 2018 činil počet žáků tohoto oboru v kraji 340. Rovněž o čtvrtinu vzrostl počet žáků navštěvujících obor Cukrář a v roce 2018 jich bylo celkem 300. Oboru Elektrikář se podařilo na konci sledovaného období po výrazném úbytku žáků v letech 2006-2013 opět zvýšit počet žáků. Obor Strojní mechanik měl po celé sledované období relativně stabilní počty žáků, stejně jako další početně významný obor Opravář zemědělských strojů.

Prakticky po celé sledované období klesaly počty žáků oboru Mechanik opravář motorových vozidel (o 24 %). Nejpočetnějšímu oboru s výučním listem Kuchař-číšník klesly počty žáků o 45 %. Ještě hůře na tom byly obory jako Truhlář a Zedník, kterým ubylo více než 60 % žáků.

Nejpočetnějším oborem úplného odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem byl po většinu sledovaného období obor Mechanik seřizovač, kterému mezi roky 2006-2018 vzrostl počet žáků o 54 %. Zbývajícím početně významným oborům, jako je Mechanik elektrotechnik, Kosmetické služby a Obchodník, klesly počty žáků na polovinu.

V případě nejvýznamnější skupiny oborů úplného odborného středního vzdělání s maturitou se zvýšily počty žáků ve sledovaném období spíše u méně početných oborů. Výjimkou byl obor Informační technologie s růstem o 80 %. Nejvíce žáků v Plzeňském kraji studovalo po celé sledované období obor Obchodní akademie. Tento obor zaznamenal pokles žáků o téměř 27 %, tj. o více než 400 žáků. Poklesu o 25 % dosáhl příbuzný obor Ekonomika a podnikání, který v roce 2006 měl více než tisíc žáků. O téměř 400 žáků (tj. o 42 %) přišel ve sledovaném období obor Elektrotechnika. Početný obor Zdravotnický asistent ztratil v letech 2006-2018 téměř 300 žáků (36 %).

Významné ztráty žáků zaznamenaly obory nástavbového studia. Výjimkou byl obor Provozní elektrotechnika, kterému se podařilo počty zvýšit, ale celkové počty se pohybovaly po většinu období pod 100 žáky. Nejpočetnější obor Podnikání přišel o 45 % žáků mezi roky 2006-2018.

Vývoj počtu žáků podle středních škol v Plzeňském kraji

Většina středních škol potýkala se v letech 2006-2018 s úbytkem žáků (viz tabulka P10 v příloze). O zhruba 30 % se podařilo zvýšit počet žáků Odborné škole výroby a služeb v Plzni a plzeňské konzervatoři. Více než 10 % žáků přibýlo Střední škole v Horažďovicích a Církevní ZŠ a SŠ v Plzni. Gymnázia v Plzeňském kraji si obvykle udržela stabilní počty žáků. Výjimkou bylo Gymnázium Tachov, kterému ubylo polovina žáků. Rovněž Gymnázium a SOŠ Rokycany ubyli žáci, ale jednalo se o žáky odborných maturitních oborů nikoliv oborů gymnázia.

Všechny průmyslové školy v Plzeňském kraji (SPŠ Klatovy, SPŠ dopravní Plzeň, SPŠ stavební Plzeň, SPŠ strojnická a SOŠ profesora Švejcara Plzeň) měly úbytek žáků nad 30 % ve sledovaném období. Z plzeňských škol nejvíce žáků ubylo SOU stavebnímu (47 %).

O vysoké počty žáků většinou přišly střední školy v příhraničních okresech. SOU Domažlice ztratilo více než 40 % žáků, podobně na tom byla SOŠ a SOU Sušice. O více než 45 % přišla SŠ zemědělská a potravinářská v Klatovech. Polovina žáků ubylo na SOŠ a SOU v Horšovském Týně. Nejvyšší úbytek však zaznamenala SŠ Rokycany (téměř 55 %).

Struktura žáků středních škol v Plzeňském kraji podle pohlaví

S ohledem na potřeby trhu práce byla provedena analýza počtu žáků podle pohlaví. Tabulka 17 ukazuje vývoj podílu dívek v letech 2015-2018 podle stupně vzdělání v Plzeňském kraji.

Z tabulky je zřejmé, že v nejpočetnější skupině oborů střední úplného odborného vzdělání s maturitou po celé sledované období převažovaly dívky a jejich podíl mírně stoupl. Podobně na tom byly i obory gymnázií.

Více než polovina žáků oborů nižšího středního vzdělání byla tvořena dívkami. Střední odborné vzdělání s výučním listem mělo dívky zastoupeny pouze z jedné třetiny. Podíl dívek

těchto oborů se ve sledovaném období mírně snižoval. Nejmenší zastoupení dívek měly obory úplného středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem (okolo 30 %).

Tabulka 17 Podíl dívek na žácích SŠ v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání

Stupeň vzdělání	2015	2016	2017	2018	IN18/ 15
Praktická škola	45,2	35,3	35,0	29,4	65,1
Střední bez maturity i výučního listu		86,7	83,3		-
Nižší střední odborné s výučním listem	51,7	51,3	50,8	52,2	100,9
Střední odborné s výučním listem	33,7	33,2	32,8	32,3	95,8
Úplné střední odborné s výcvikem a maturitou	31,3	30,2	29,9	30,7	98,2
Úplné střední odborné s maturitou (bez výcviku)	55,0	55,7	56,5	56,4	102,5
Gymnázia celkem	55,9	56,4	56,3	57,3	102,5
Nástavby	45,5	44,6	45,8	44,3	97,4
Konzervatoř	59,2	59,3	58,5	61,9	104,5
Celkem	49,0	49,3	49,8	50,0	101,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Z pohledu jednotlivých oborů (viz tabulka P 11 v příloze) téměř jen děvčata studovala tyto obory nižšího středního odborného vzdělávání (nad 80 %):

- Keramická výroba
- Provozní služby
- Pečovatelské služby
- Potravinářská výroba.

Naprostou převahu dívek měly obory středního odborného vzdělání s výučním listem (nad 80 %):

- Ošetřovatel
- Aranžér
- Cukrář
- Kadeřník
- Výrobce a dekoratér keramiky.

Méně než 50 % dívek v roce 2018 mělo 26 oborů z 36 sledovaných oborů s výučním listem. Dokonce 5 oborů nemělo v celém sledovaném období žádnou dívku.

Mezi obory úplného středního odborného vzdělání s maturitou s převahou dívek patřily (nad 90 %):

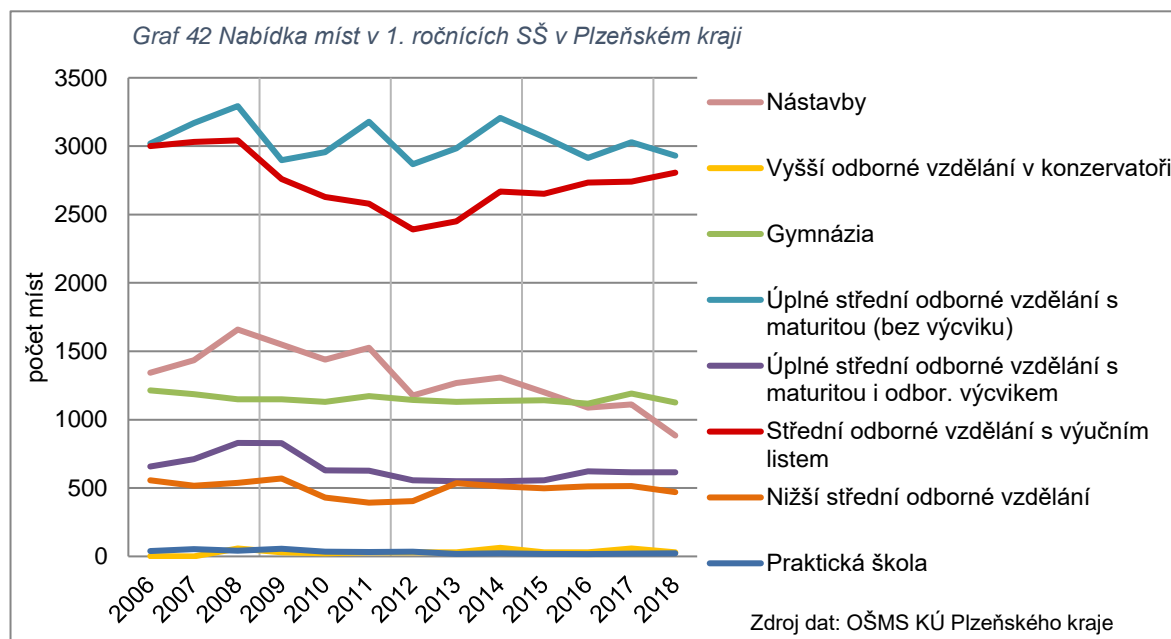
- Oděvnictví
- Předškolní a mimoškolní pedagogika
- Design interiéru
- Modelářství a návrhářství oděvů
- Sociální činnost
- Zdravotnický asistent
- Veterinářství.

Ze sledovaných 40 oborů mělo 28 v roce 2018 nadpoloviční podíl dívek.

Vývoj zájmu žáků o střední školy v Plzeňském kraji

Přijímací řízení je významným činitelem pro vývoj počtu žáků středních škol, a to především od roku 2017, kdy byly zavedeny standardizované přijímací zkoušky na obory zakončené maturitní zkouškou (viz výše).

Graf 42 srovnává vývoj nabídky počtu míst v 1. ročnících středních škol v letech 2006-2018 podle stupně dosaženého vzdělání v Plzeňském kraji.

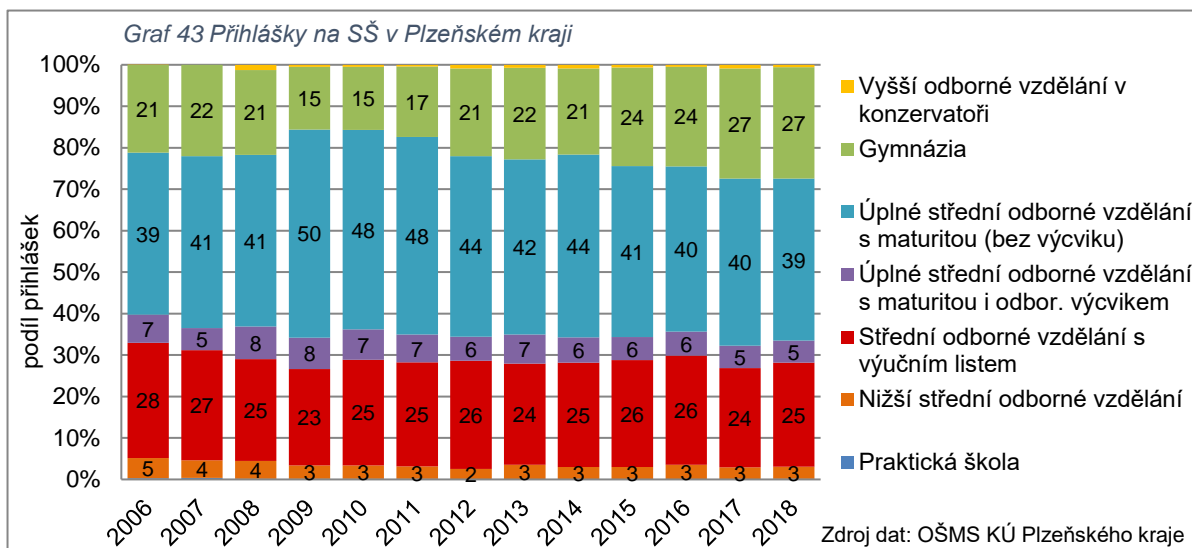
Nejvíce míst bylo téměř po celé sledované období nabízeno v oborech úplného středního odborného vzdělání s maturitou. V průměru to bylo 3 000 míst. Počty volných míst středního odborného vzdělání s výučním listem byly nejvyšší v roce 2005 (3,2 tis.). Od té doby nabídka klesala až do roku 2012 (2,4 tis.). V posledních letech opět došlo k růstu a v roce 2018 bylo nabízeno 2,8 tis. míst v tomto stupni vzdělání.

Výrazně v posledních letech klesla nabídka volných míst u nástaveb, a to téměř na polovinu. Zbývající stupně vzdělání měly nabídku ve sledovaném období stabilní (graf 42).

Počty přihlášek na střední školy v Plzeňském kraji se od roku 2014 zvyšovaly a od roku 2016 jejich součet přesáhl 10 tis. (bez nástaveb). Vývoj podaných přihlášek podle stupňů středního vzdělání (bez nástaveb – jen žáci ze ZŠ) je v grafu 43 prezentován jako podíl z důvodu změn počtu možných přihlášek v uplynulém období.

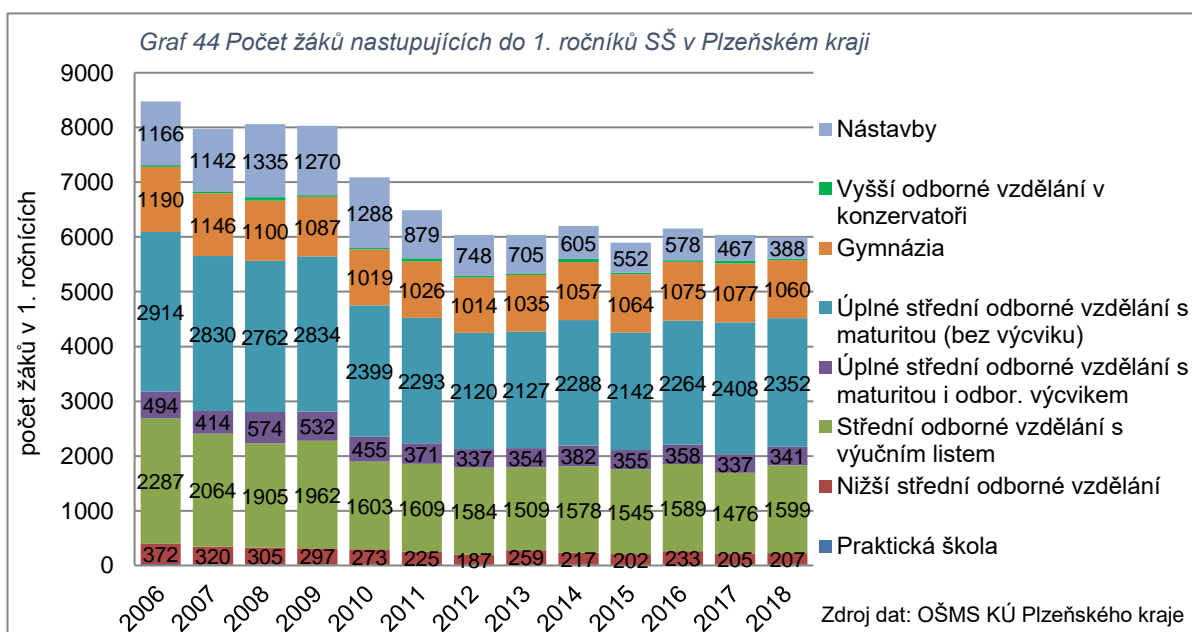
Podíl nižšího středního odborného vzdělání na přihláškách kolísal v posledních letech okolo 3 %. Podíl středního odborného vzdělání s výučním listem měl v letech 2006-2009 klesající tendenci. V posledních letech se stabilizoval kolem 25 %. Výjimkou byl rok 2017, kdy došlo k výraznějšímu poklesu pod 24 %.

Podíl úplného středního odborného vzdělání s odborným výcvikem a maturitou od roku 2006 postupně mírně rostl z 6,8 % až na 7,8 % v roce 2008 od tohoto roku postupně klesal na 5,3 % v roce 2018. Výjimkou byl rok 2016 (5,8 %).

Zavedení možnosti 3 přihlášek v roce 2009 výrazně zvýšilo podíl úplného středního odborného vzdělání s maturitou (bez výcviku) na přihláškách. Postupně však jeho podíl klesal a v roce 2018 byl 39 %. Tato přechodná změna se promítla rovněž do podílu gymnázií. V roce 2009 byl jejich podíl na přihláškách pouze 15 %. Od tohoto roku podíl rostl až na 26,8 % v roce 2018.

Výsledkem přijímacího řízení jsou počty žáků nastupujících do 1. ročníků (viz graf 44).

Nejvíce žáků nastupovalo do středních škol celkem i bez nástavby v roce 2006 (8,5 tis., resp. 7,3 tis.). Naopak nejméně žáků nastoupilo v roce 2015 (5,9 tis., resp. 5,4 tis.). V posledních letech se počty nastupujících pohybovaly okolo 5,6 tis. bez nástavby a 6,0 tis. s nástavbami.

K výraznému poklesu počtu nastupujících žáků ve sledovaném období došlo u nástavby, mezi roky 2006-2018 to bylo o 66 %.

Nejpočetnější skupina oborů odborného vzdělání s maturitou se po největším poklesu počtu nastupujících žáků v letech 2006-2012 stabilizovala na počtech okolo 2,2 tis. V roce 2017 dokonce nastoupilo do těchto oborů 2,4 tis. žáků.

Počty žáků nastupujících do oborů středního vzdělání s výučním listem výrazně klesaly do roku 2010. Od té doby se pohybovaly v rozpětí 1,5-1,6 tis. žáků. Nejméně klesl počet žáků nastupujících do 1. ročníků gymnázií (-9 %).

U méně početných stupňů vzdělání rovněž došlo k poklesu počtu žáků 1. ročníků. Oborům nižšího středního vzdělání se snížil počet nastupujících o 44 %, ale v posledních letech se stabilizoval na 200 žácích. Obory s odborným výcvikem a maturitou ztratily 30 % nastupujících žáků.

Přehled přijímacího řízení na SŠ v Plzeňském kraji mezi roky 2006 a 2018 podle stupňů vzdělání a oborů shrnuje tabulka P12 v příloze. Z nižšího středního odborného vzdělání v Plzeňském kraji byl zájem o tyto středoškolské obory:

- Stravovací a ubytovací služby
- Provozní služby
- Potravinářská výroba

U středního odborného vzdělání s výučním listem byl u velkých oborů (nad 100 nabízených míst) v posledních letech největší zájem o obory:

- Mechanik opravář motorových vozidel
- Kadeřník
- Cukrář
- Obráběč kovů
- Elektrikář

Mezi obory středního odborného vzdělání s maturitou byl dlouhodobě stabilní zájem o ekonomické obory a zdravotnické obory. V posledních letech se zvýšil zájem o obory stavební. Také o nový obor úplného středního odborného vzdělání s odborným výcvikem a maturitou Masér sportovní a rekondiční byl zájem a dařilo se místa v 1. ročnících naplnit.

Prostupnost regionálního školství

Velmi závažným tématem v Plzeňském kraji je také míra dokončení studia na středních školách podle stupně dosaženého vzdělání (viz tabulky P13 v příloze), neboť v posledních letech se tento ukazatel v kraji výrazně zvýšil – v případě maturitních oborů zejména v souvislosti se zavedením státní maturity.

Velké ztráty během studia měly obory nižšího odborného vzdělání s výučním listem (E), a to především 2leté obory. Tyto málo početné obory dokončila ve sledovaném období 2006-2018 méně než polovina žáků. Menší ztráty v průběhu studia měly 3leté obory tohoto stupně vzdělání. Studium dokončovalo téměř 60 % žáků, nejvíce žáků opouštělo obory v prvním roce. Od roku 2011 se tyto ztráty zvýšily ne téměř čtvrtinu.

Obory s výučním listem (H) ztrácely během dokončování studia v letech 2015-2017 více než 33 % žáků. V roce 2018 klesl tento podíl opět pod 30 %. K nejvyšším ztrátám docházelo v posledním ročníku v posledních letech, když z nich nedokončilo více než 20 % žáků nastupujících do 3. ročníku. Vysoký podíl žáků opouští studium také v průběhu 1. ročníku (v průměru 14 %), avšak v posledních 2 letech se tento podíl snížil až na necelých 10 % v roce 2018.

Do ztrát během studia oborů odborného vzdělání s maturitou se promítlo především zavedení povinné státní maturity. Od roku 2011 se zvýšil podíl žáků, kteří nedokončili studium v posledním roce zhruba o 10 %. V posledních letech studium nedokončilo přibližně 30 % žáků.

Rovněž do studia oborů s maturitou a vyšším podílem odborného výcviku se výrazně promítly státní maturity. Od roku 2011 dokončuje studium přibližně polovina žáků. Naprostá většina z nich ukončila studium v posledním ročníku. Ještě horší situace byla mezi obory nástavbového studia, ty v posledních letech nedokončilo v případě 2letého studia téměř 80 % žáků u 3letých oborů více než 80 %.

Výsledky maturitních zkoušek

V letech 2011-2018 úspěšně složilo maturitu téměř 88 % žáků konajících tuto zkoušku na středních školách v Plzeňském kraji. Nejúspěšnější byli žáci v roce 2012, kdy jich maturitu složilo 90 % (viz tabulka 18). Nejnižšího podílu bylo dosaženo v letech 2016 a 2017 (86 %).

Nejúspěšnějšími maturanty ve sledovém období byli žáci oborů gymnázií. Žáci 8letých gymnázií vykonali tuto zkoušku téměř všichni. Rovněž žáci lyceí měli vysokou úspěšnost u maturit.

Mezi žáky odborných maturitních oborů byli po celé sledované období velmi úspěšnými žáci ekonomických oborů. Rovněž žáci stěžejních technických oborů (technické 1) se řadili mezi úspěšné s podílem okolo 90 %. Nejméně úspěšnými byli v tomto stupni vzdělání žáci zemědělských a ekologických oborů, jejichž úspěšnost se pohybovala ve sledovaném období okolo 80 %.

Žáci technických odborných oborů s maturitou a vyšším podílem odborného výcviku byli u maturitních zkoušek úspěšnější než žáci ostatních oborů tohoto stupně. Celkově však úspěšnost žáků tohoto stupně byla nižší.

Nejméně úspěšnými u maturit byli žáci nástaveb. Žáci početnější skupiny ostatních oborů (zejm. obor Podnikání) byli úspěšní v posledních třech letech jen z poloviny.

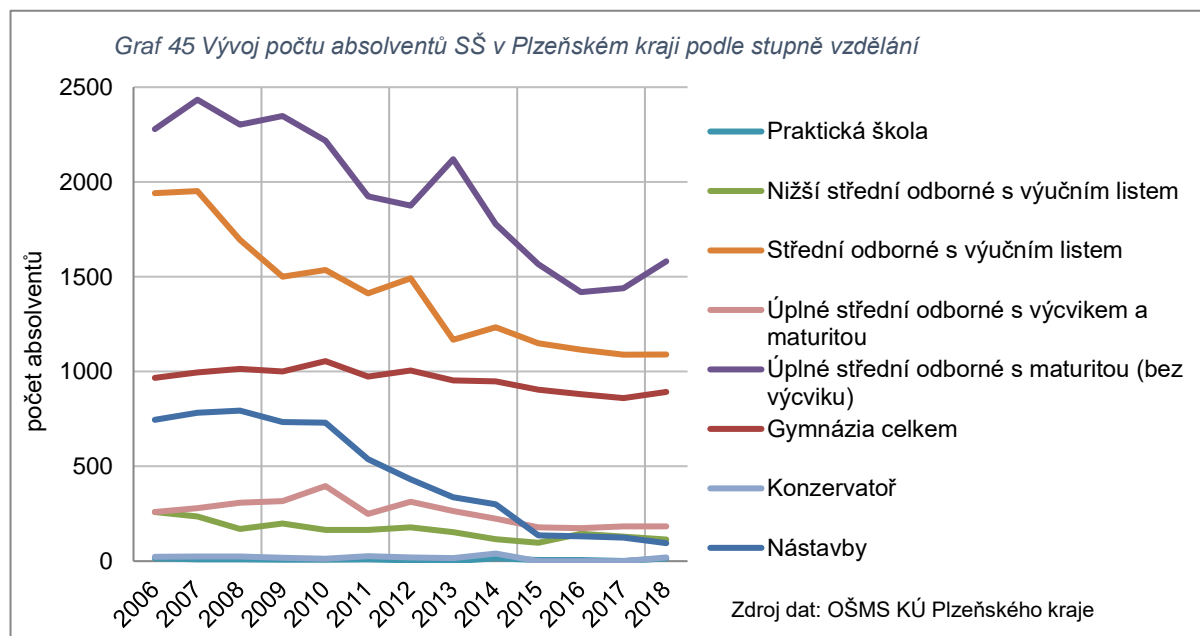
Tabulka 18 Výsledky celkové maturitní zkoušky (jarní i podzimní termín) - skupiny oborů

obor	stupněn	konali úspěšně							
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
gymnázium 4leté	G	100	97	99	98	98	96	98	96
gymnázium 6leté	G	100	99	97	99	97	99	99	99
gymnázium 8leté	G	100	99	99	99	100	99	98	100
lyceum	M	97	97	96	94	97	97	91	94
technické1	M	90	92	91	89	89	86	89	91
technické2	M	83	81	89	90	87	82	86	95
zemědělské, ekologické	M	83	79	82	85	83	77	73	77
zdravotnické	M	78	77	92	86	87	84	81	84
ekonomické	M	91	94	96	95	92	92	94	90
pedagogické, humanitní	M	84	89	88	79	80	78	79	86
hotelové, podnikatelské	M	90	91	92	90	85	83	89	84
umělecké	M	85	90	88	85	91	90	91	87
ostatní	L/0	69	81	71	72	66	74	68	72
technické	L/0	80	88	82	79	73	72	81	79
ostatní	L/5	69	78	72	76	61	52	54	54
technické	L/5	83	86	77	73	68	60	49	68
Celkem SŠ		87	90	89	89	87	86	86	88

Zdroj dat: Cermat

Absolventi středních škol

Od roku 2007 počet absolventů středních škol v Plzeňském kraji klesal až do roku 2017 (- 43 %). V posledním sledovaném roce vzrostl počet o téměř 140 absolventů (+4 %). Z grafu 45 je patrné, že nejvíce v posledním roce vzrostly počty absolventů oborů úplného středního vzdělání s maturitou (+10 %).

Počty absolventů středního odborného vzdělání s výučním listem klesaly od roku 2008 do roku 2018 (-44 %). V posledních letech se tento pokles zpomalil.

Počty absolventů gymnázií byly poměrně stabilní a pohybovaly se od 860 (2017) do 1 055 (2010). Výrazný úbytek, především v letech 2008-2015, měli absolventi oborů nástaveb. V letech 2008-2018 ubylo 88 % absolventů.

Absolventi nižšího středního vzdělání s výučním listem ubývali především od začátku sledovaného období do roku 2015, kdy počet klesl pod 100. V následujících letech se počty opět zvýšily.

Vývoj počtu absolventů podle stupně dosaženého vzdělání a oborů v letech 2007-2018 ukazuje tabulka P15 v příloze. Nejvíce absolventů nižšího odborného vzdělávání s výučním listem měly Stravovací a ubytovací služby, a to navzdory více než polovičnímu poklesu. Dalšími početnými obory byly Pečovatelství a Potravinářská výroba.

Nejvíce absolventů měl ve sledovaném období obor Kuchař-číšník, avšak od roku 2007 do roku 2018 klesl počet absolventů o 57 % na 176 v roce 2018. Naopak počty absolventů oboru Elektrikář vzrostly ve stejném období o 22 %. O téměř 65 % vzrostl počet absolventů oboru Obráběč kovů. Více než 100 absolventů měl v roce 2018 obor Mechanik opravář motorových vozidel, a to navzdory vysokému úbytku ve sledovaném období (-47 %).

Nejpočetnější obor odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem Mechanik seřizovač zaznamenal ve sledovaném období propad počtu absolventů o více než 70 %. Naopak počty absolventů vzrostly oboru Mechanik seřizovač (+46 %).

Nejvíce absolventů měl v letech 2007–2018 mezi obory odborného vzdělání s maturitou obor Obchodní akademie, avšak tyto počty téměř po celé sledované období klesaly (-38 %). Celkem 180 absolventů měl v roce 2018 obor Informační technologie, kterému počty absolventů rostly

v letech 2007-2013. Od té doby klesly o 16 %. O více než polovinu absolventů přišly početné obory Ekonomika a podnikání, Elektrotechnika a Zdravotnický asistent. Obor stavebnictví měl v roce 2007 více než 150 absolventů, v roce 2018 to bylo jen 38.

Tabulka P16 ukazuje počty absolventů jednotlivých středních škol v Plzeňském kraji v letech 2007-2018. Více než 200 absolventů měly v roce 2018 jen dvě střední školy SPŠ strojnická a SOŠ profesora Švejcara, Plzeň a SOU elektrotechnické, Plzeň. SPŠ strojnická a SOŠ profesora Švejcara v Plzni měla i přes pokles ve sledovaném období o 44 % nejvíce absolventů v kraji. V posledních letech se počty absolventů této školy mírně zvyšovaly.

SOU elektrotechnickému klesly počty absolventů z 382 (2007) na 173 (2015). V posledních letech se počty opět zvyšovaly až na 234 v roce 2018.

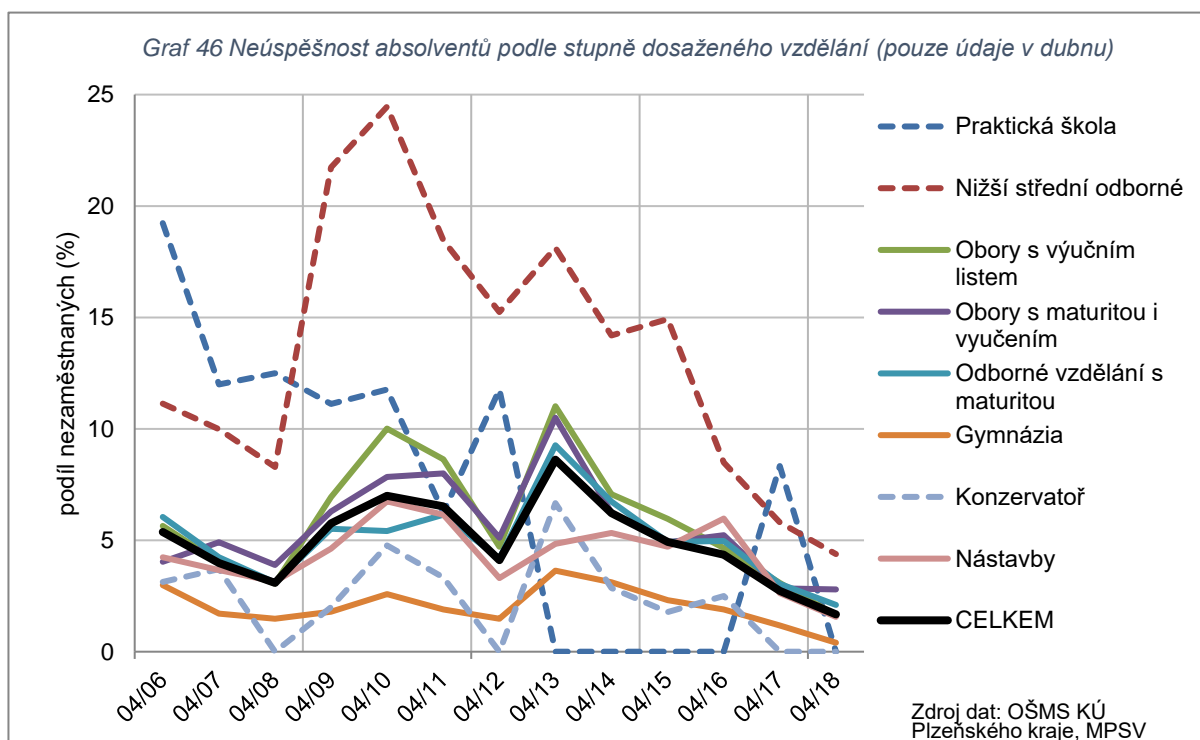
Stabilní počty absolventů si ve sledovaném období udržela především gymnázia. Výjimkou však byla především gymnázia v Tachově a Sušici. Počty absolventů si rovněž udržela Obchodní akademie Plzeň, SŠ Informatiky a finančních služeb Plzeň a SŠ Horažďovice.

Naopak velké úbytky zaznamenala Integrovaná SŠ živnostenská v Plané (-87 %), o téměř 70 % klesl počet absolventů SOU stavebnímu v Plzni. Více než 60 % absolventů ubylo SŠ zemědělské a potravinářské v Klatovech, SŠ Rokycany a SPŠ stavební v Plzni.

Nezaměstnanost absolventů

Vývoj podílu nezaměstnaných absolventů středních škol v letech 2006-2018 v Plzeňském kraji podle stupně dosaženého vzdělání znázorňuje graf 46. Méně početné obory jsou v grafu uvedeny čárkovaně.

Z grafu je zřejmé, že od roku 2013 klesala míra nezaměstnanosti absolventů a v posledním sledovaném roce dosáhly všechny stupně minima. Po většinu sledovaného období, byla nejvyšší nezaměstnanost mezi absolventy nižšího středního odborného vzdělání s výučním listem. V roce 2018 byla 4,4 %. Zbývající stupně vzdělání měly neúspěšnost absolventů v posledním sledovaném roce do 3 %.

Tabulka P17 v příloze ukazuje neúspěšnost podle jednotlivých oborů. Je zřejmé, že v letech 2010 a 2018 byla nezaměstnanost absolventů téměř všech oborů velmi nízká. Výjimku tvořily obory s velmi nízkými počty absolventů (např. Zednické práce, Výrobce a dekorátér keramiky, Kamnář, Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení, Telekomunikace).

Neaprobovaná výuka na středních školách

Tabulka 19 ukazuje podíl neaprobované výuky středních škol v Plzeňském kraji v roce 2018 za školy celkem, podle typu střední školy a současně podle typu vyučovaných předmětů, tj. podle zaměření učitele na učitele všeobecně vzdělávacích předmětů (VVP), učitele odborných předmětů (OP) a učitelé odborného výcviku (OV). Ve středních školách se v kraji odučilo necelých 7 % výuky neaprobované. Nejčastěji tímto způsobem vyučovali učitelé odborných předmětů (8 %), nejméně pak učitelé odborného výcviku (6 %).

Tabulka 19 Podíl neaprobované výuky SŠ v Plzeňském kraji podle zřizovatele v roce 2018

Typ SŠ	Celkem	Zaměření učitele		
		VVP	OP	OV
Celkem	6,9	6,7	8,0	6,0
SŠ bez mat.	15,4	31,4	17,3	7,4
Integr. SŠ	8,0	9,7	9,1	5,0
Konzervatoř	5,3	0,0	5,8	-
Gymnázia	3,1	3,1	3,2	-
SŠ s mat.	2,5	2,1	3,2	0,0

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Největší podíl neaprobované výuky měly střední školy bez maturitních oborů, a to více než 15 % výuky. V rámci výuky všeobecně vzdělávacích předmětů bylo na těchto školách odučeno neaprobované více než 31 % hodin. Nejmenší podíl neaprobovanosti měla výuka odborného výcviku (7 %).

Střední školy s maturitními i nematuritními obory (Integrované SŠ) měli výrazně nižší podíl neaprobované výuky (8 %). Opět největší podíl byl ve výuce všeobecně vzdělávacích předmětů (necelých 10 %) a nejmenší ve výuce odborného výcviku (5 %). Na konzervatoři neaprobované vyučovali pouze učitelé odborných předmětů (6 %).

Nejméně se neaprobované učilo ve středních školách jen s maturitními obory (2,5 %), a to jak učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů (2,1 %) a učitelé odborných předmětů (3,2 %).

Tabulka 20 Podíl neaprobované výuky v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018

	Podíl neaprobované výuky v %							
	PM	PS	RO	PJ	KT	DO	TC	PLK
Učitelé VVP	5,2	8,0	11,1	22,2	10,8	14,1	17,8	8,0
Učitelé OP	4,7	8,5	10,4	11,5	9,7	8,2	12,3	6,7
Učitelé OV	3,6	0,0	0,0	7,5	0,2	11,2	29,9	6,0
Celkem	4,6	7,2	7,8	12,1	7,7	10,5	18,0	6,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka 20 srovnává podíly neaprobované výuky SŠ mezi jednotlivými okresy. Okresem s největším podílem neaprobované výuky byl Tachov (18 %). Nejméně se tímto způsobem vyučovalo v okrese Plzeň-město (5 %). Nejvíce se neaprobované všeobecně vzdělávací předměty učily v okrese Plzeň-jih (22 %) a okrese Tachov (18 %). Nejnižší podíl byl v okrese Plzeň-město (5 %).

Podobná situace byla i v případě učitelů odborných předmětů. Největší podíl neaprobované výuky měly okresy Tachov (12 %) a Plzeň-jih (12 %), nejmenší pak Plzeň-město (5 %). Učitelé odborného výcviku patřili celokrajsky mezi pedagogy s nejnižším podílem neaprobované výuky, avšak jak dokládá tabulka 47, v okrese Tachov byl podíl neaprobované výuky téměř 30 %. Naopak v okresech Plzeň-sever a Rokycany byl odborný výcvik vyučován pouze aprobované.

Neaprobovaná výuka všeobecně vzdělávacích předmětů podle skupin předmětů

Tabulka 21 ukazuje, jaký podíl této výuky byl realizován neaprobovaně v rámci všeobecně vzdělávacích předmětů, a to i v meziokresním srovnání v jednotlivých skupinách předmětů.

Ve skupině „jazyků“ se nejčastěji v Plzeňském kraji neaprobovaně vyučoval **Anglický jazyk** (9 %). Mezi okresy však byly velké rozdíly. Na jedné straně byly okresy Plzeň-sever a Domažlice, kde se podíl tohoto typu výuky pohyboval do 6 %. Na druhé okres Rokycany s podílem více jak 22 %.

Tabulka 21 Podíl neaprobované výuky VVP v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018 podle skupin předmětů

	Podíl neaprobované výuky v %							
	PM	PS	RO	PJ	KT	DO	TC	PLK
Anglický jazyk	6,6	5,6	22,1	14,4	11,5	5,9	18,8	8,6
Německý jazyk	3,5	26,0	0,0	23,7	0,0	15,0	22,3	6,7
Ostatní cizí jazyky	0,8	0,0	36,8	0,0	14,5	0,0	0,0	3,3
Český jazyk a literatura	0,2	0,0	0,0	0,0	2,7	0,0	0,0	0,5
ICT	12,9	7,7	46,9	7,1	19,7	44,0	0,0	17,1
Fyzika	4,3	29,7	0,0	0,0	15,8	8,0	7,6	7,2
Matematika	3,5	0,0	5,5	12,4	11,0	6,5	11,0	5,4
Biologie	1,0	8,2	20,2	0,0	10,1	0,0	3,3	4,3
Chemie	1,6	0,0	0,0	0,0	4,3	4,1	0,0	1,9
Společenské vědy	10,9	14,6	17,7	37,2	36,5	5,9	36,5	16,6
Zeměpis	5,9	28,0	0,0	0,0	0,0	11,9	17,6	6,6
Umění a kultura	3,6	0,0	0,0	11,6	1,1	0,9	0,0	2,8
Dějepis	0,5	0,0	0,0	26,7	0,0	0,0	0,0	1,4
Tělesná výchova	4,8	14,3	0,0	17,6	5,1	6,4	17,2	6,1
Učitelé VVP	5,2	8,0	11,1	22,2	10,8	14,1	17,8	8,0
Celkem	4,6	7,2	7,8	12,1	7,7	10,5	18,0	6,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Rovněž ve výuce **Německého jazyka** byly velké rozdíly v podílech neaprobované výuky mezi okresy. V okresech Plzeň-jih a Klatovy se vyučoval tento jazyk pouze aprobovaně, v okresech Plzeň-sever, Plzeň-jih a Tachov přesáhl podíl neaprobované výuky 20 %.

Skupina **Ostatních cizích jazyků**, byla vyučována téměř ve všech okresech Plzeňského kraje pouze aprobovaně. Výjimkou byly okresy Rokycany a Klatovy.

Velké rozdíly v neaprobované výuce měla skupina přírodovědných předmětů. Skupina předmětů **ICT** patřila celokrajsky k předmětům s nejvyšším podílem neaprobované výuky (17 %), ale v okrese Tachov se vyučovalo v roce 2018 pouze aprobovaně. V okrese Rokycany byl podíl neaprobované výuky této skupiny předmětů téměř 47 %. Rovněž v okrese Domažlice překročil 40 %. V případě **Fyziky** se téměř 30 % hodin odučilo neaprobovaně v okrese Plzeň-sever. Naopak v okresech Rokycany a Plzeň-jih byla výuka pouze aprobovaná.

Vyšší podíl neaprobované výuky **Biologie** měly ve středních školách v okrese Rokycany (20 %). Ve zbývajících okresech byly tyto podíly výrazně nižší a ve dvou okresech se vyučovalo jen aprobovaně (Plzeň-jih a Domažlice).

Skupina humanitních předmětů měla velmi nízký podíl neaprobované výuky. Výjimkou byla skupina předmětů **Společenské vědy**, která patřila celokrajsky mezi předměty s nejvyšším podílem neaprobované výuky (17 %). Více než 35 % hodin neaprobované výuky bylo realizováno ve středních školách v okresech Plzeň-jih, Klatovy a Tachov. Naopak necelých 6 % hodin Společenských věd se odučilo neaprobovaně v Domažlicích.

Velké rozdíly v neaprobovanosti v Plzeňském kraji měla rovněž výuka **Zeměpisu**. Na jedné straně byl v okrese Plzeň-sever podíl 28 %, na druhé se ve třech okresech Zeměpis vyučoval pouze aprobovaně (Rokycany, Plzeň-jih a Klatovy).

Dějepis patřil po výuce Českého jazyka a literatury mezi předměty s nejnižší mírou neaprobovanosti v Plzeňském kraji (1 %). Prakticky ve všech okresech byl vyučován pouze aprobovaně, výjimkou tvořil opět okres Plzeň-jih s podílem téměř 27 %.

Větší rozdíly v neaprobované výuce měl předmět **Tělesná výchova**. V okrese Rokycany se vyučovalo pouze aprobovaně. Více než 17 % neaprobované výuky proběhlo v okresech Plzeň-jih a Tachov.

Neaprobovaná výuka odborných předmětů podle skupin předmětů

Tabulka 22 ukazuje podíly neaprobované výuky jednotlivých odborných předmětů v mezio-kresním srovnání. Barevně jsou opět zvýrazněny předměty s vyšší hodinovou dotací ve středních školách v Plzeňském kraji v roce 2018. Tmavší odstín ukazuje na skupiny odborných předmětů s podílem nad 10 %, světlejší nad 2 %. Vzhledem k vysokému počtu skupin odborných předmětů, bude v rámci této kapitoly věnována pozornost skupinám předmětů s vyšší hodinovou dotací.

Nejvýznamnější skupinou odborných předmětů byla **Ekonomika a podnikání**. Podíl neaprobované výuky byl v Plzeňském kraji 8,3 %. Nejčastěji se tímto způsobem vyučovalo v okrese Klatovy (16 %), nejméně pak v okrese Tachov (2 %).

Tabulka 22 Podíl neaprobované výuky OP v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018 podle skupin předmětů

	Podíl neaprobované výuky v %							
	PM	PS	RO	PJ	KT	DO	TC	PLK
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	18,2	-	-	-	41,9	-	100,0	44,2
18 Informatické obory	9,5	100,0	-	-	0,0	0,0	20,6	10,1
23 Strojírenství a strojírenská výroba	3,2	60,0	16,5	18,3	0,0	0,0	0,0	4,2
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	0,0	0,0	0,0	-	3,8	100,0	26,6	2,8
28 Technická chemie a chemie silikátů	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0
29 Potravinářství a potravinářská chemie	0,0	-	-	100,0	20,1	0,0	100,0	25,7
31 Textilní výroba a oděvnictví	0,0	-	-	-	0,0	-	100,0	11,7
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	49,5	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	24,0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	1,4	-	-	-	0,0	17,3	0,0	2,8
37 Doprava a spoje	10,9	-	-	-	-	26,0	-	12,5
39 Speciální a interspeciální obory	1,3	-	-	-	-	-	-	1,3
41 Zemědělství a lesnictví	17,6	1,0	95,5	0,0	0,0	0,0	0,0	8,1
43 Veterinářství a veterinární prevence	-	41,9	-	-	-	-	0,0	40,6
53 Zdravotnictví	3,4	0,0	-	-	5,0	0,0	40,6	4,5
63 Ekonomika a administrativa	8,3	2,3	1,8	-	15,6	7,7	1,5	8,3
64 Podnikání v oborech, odvětví	0,0	-	-	-	17,0	-	0,0	12,5
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	0,0	-	0,0	29,4	44,7	56,4	47,4	24,5
66 Obchod	7,6	-	0,0	-	-	-	100,0	24,5
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	17,8	-	-	-	0,0	100,0	0,0	10,0
69 Osobní a provozní služby	23,7	-	-	-	-	0,0	100,0	15,0
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	0,0	0,0	-	-	14,3	35,2	-	18,5
78 Obecně odborná příprava	-	-	-	0,0	0,0	0,0	16,7	5,5
82 Umění a užité umění	3,8	-	-	0,0	0,0	43,5	-	4,2
Tělesná výchova	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0
Učitelé OP celkem	4,7	8,5	10,4	11,5	9,7	8,2	12,3	6,7
Celkem	4,6	7,2	7,8	12,1	7,7	10,5	18,0	6,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Skupina odborných předmětů **Umění a užité umění** měla velmi nízkou míru neaprobovanosti (4 %). V okresech Plzeň-jih a Klatovy se vyučovalo pouze aprobovaně. Výjimkou byla výuka v okrese Domažlice, kde podíl neaprobované výuky tvořil 44 %.

Velké rozdíly v neaprobované výuce můžeme sledovat v další významné skupině odborných předmětů **Strojírenství a strojírenská výroba**. Ve třech okresech v kraji bylo vyučováno pouze aprobovaně (Klatovy, Domažlice, Tachov), naopak v okrese Plzeň-sever byla většina výuky realizována neaprobovaně (60 %).

V Plzeňském kraji měla neaprobovaná výuka **Elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky** velmi nízký podíl (3 %). Dokonce v okresech Plzeň-město, Plzeň-sever a Rokycany se vyučovalo pouze aprobovaně. V okrese Domažlice se však tato skupina předmětů vyučovala jen neaprobovaně.

Skupina předmětů **Zdravotnictví** měla v okresech Plzeňského kraje velmi nízké, resp. nulové, podíly neaprobovanosti. Výjimkou byla pouze výuka v okrese Tachov, kde podíl výuky činil více než 40 %. Výrazné rozdíly v neaprobovanosti byly i ve výuce předmětů **Informatické obory**. V okrese Klatovy a Domažlice bylo vyučováno pouze aprobovaně, v okrese Plzeň-sever jen neaprobovaně.

Velmi nízké podíly neaprobovanosti měla výuka **Stavebnictví, geodézie a kartografie**. V některých okresech se vyučovalo pouze aprobovaně (Klatovy a Tachov). Vyšší podíl tohoto typu výuky byl realizován pouze v okrese Domažlice (17 %).

Velké rozdíly mezi okresy měla neaprobovaná výuka předmětů **Zemědělství a lesnictví**. Ve většině okresů se vyučovalo pouze aprobovaně, avšak v okrese Rokycany dosáhl podíl neaprobované výuky téměř 96 %.

Poslední významnější skupinou předmětů byla **Gastronomie, hotelnictví a turismus**, která patřila mezi předměty s vyšší mírou neaprobovanosti (25 %). V okresech Plzeň-město a Rokycany nemusela být výuka realizována tímto způsobem, v ostatních okresech byly podíly relativně vysoké. V okrese Domažlice byla více než polovina výuky neaprobovaná.

Neaprobovaná výuka odborného výcviku podle skupin předmětů

Odborný výcvik byl skupinou předmětů s velmi nízkou mírou neaprobovanosti (viz tabulka 23). Tmavší odstíny zvýrazňují skupiny předmětů s podílem nad 10 % a světlejší mezi 4-10 %.

Většinou v okresech odborný výcvik byl vyučován pouze aprobovaně. Nejčastěji měli problém s neaprobovanou výukou v okrese **Tachov**, kde v případě početně významnějších předmětů odborného výcviku měly střední školy vysoký podíl neaprobované výuky v hodinách **Strojírenství a strojírenské výroby** (23 %), **Elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky** (43 %) a **Gastronomie, hotelnictví a turismu** (35 %). Více než polovina výuky v tomto okrese byla neaprobovaná v rámci předmětů **Stavebnictví, geodézie a kartografie** (téměř 60 %) a jenom neaprobovaně byl vyučován odborný výcvik předmětů **Zdravotnictví**.

Dalším okresem, který měl problém s neaprobovaností výuky, byl okres **Domažlice**, kde odborný výcvik **Potravinářství a potravinářské chemie** byl vyučován pouze neaprobovaně. Také více než polovina odborného výcviku **Elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky** proběhla rovněž neaprobovaně.

Za pozornost stojí vysoký podíl neaprobované výuky odborného výcviku předmětů **Doprava a spoje** v okrese **Plzeň-město** (76 %).

Tabulka 23 Podíl neaprobované výuky OV v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018 podle skupin předmětů

	Podíl neaprobované výuky v %							
	PM	PS	RO	PJ	KT	DO	TC	PLK
23 Strojírenství a strojírenská výroba	3,1	0,0	0,0	13,1	1,4	7,5	22,7	5,6
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	4,0	-	-	-	0,0	52,4	43,3	9,2
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	1,1	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	3,9	-	-	-	0,0	27,8	59,5	16,9
37 Doprava a spoje	75,5	-	0,0	-	0,0	0,0	0,0	10,8
39 Speciální a interspeciální obory	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0
41 Zemědělství a lesnictví	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
53 Zdravotnictví	0,0	-	-	-	0,0	0,0	100,0	6,3
29 Potravinářství a potravinářská chemie	0,0	-	-	-	0,0	100,0	0,0	5,1
64 Podnikání v oborech, odvětví	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	0,0	-	0,0	0,0	0,0	6,9	35,1	4,5
66 Obchod	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0
69 Osobní a provozní služby	8,5	-	-	-	-	0,0	-	4,6
82 Umění a užité umění	0,0	-	-	-	-	0,0	-	0,0
Učitelé OV celkem	3,6	0,0	0,0	7,5	0,2	11,2	29,9	6,0
Celkem	4,6	7,2	7,8	12,1	7,7	10,5	18,0	6,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Cizinci ve středních školách

Tabulka 24 Vývoj podílu cizinců SŠ v letech 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Plzeňský kraj	2,3	2,3	2,5	2,5	2,7	2,7	2,5
Česká republika	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2

Zdroj dat: UIV

Podíl cizinců ve středních školách v Plzeňském kraji byl v letech 2012-2018 vyšší než v České republice (viz tabulka 24). Ačkoli podíl

v posledním roce v kraji mírně klesl, v mezikrajském srovnání zůstal kraj v tomto roce 3. s ohledem na vyšší podíly cizinců na základních a mateřských školách v Plzeňském kraji (viz výše) lze očekávat, že se podíly na středních školách budou zvyšovat.

Výchovná opatření

Celkem bylo v roce 2018 na SŠ v Plzeňském kraji uděleno 22 114 výchovných opatření. Tabulka 25 srovnává výchovná opatření v letech 2016-2018 přepočtená na počty žáků středních škol v okresech Plzeňského kraje.

Tabulka 25 Výchovná opatření SŠ v okresech Plzeňského kraje (podíl na počet žáků)

	Podíl žáků se sníženým stupněm z chování - 2. stupeň			Podíl žáků se sníženým stupněm z chování - 3. stupeň			Podíl podmínečně vyloučených žáků			Podíl vyloučených žáků			Celkem			
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	∅ 2016 - 2018
DO	2,8	3,1	3,4	0,8	1,9	2,2	0,6	1,2	1,1	0,2	0,1	0,1	4,5	6,3	6,9	5,9
KT	2,0	2,6	2,4	2,4	2,2	1,8	1,5	0,7	1,0	0,3	0,0	0,0	6,2	5,5	5,2	5,6
PJ	2,9	2,8	1,3	1,9	0,6	1,1	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	5,3	3,6	2,5	3,7
PM	2,3	2,1	1,9	1,4	1,4	1,1	0,9	1,0	0,7	0,5	0,3	0,4	5,0	4,8	4,1	4,6
RO	4,3	3,4	3,0	4,9	4,5	3,7	2,7	2,2	1,4	0,5	0,1	0,7	12,4	10,2	8,8	10,6
TC	1,4	2,0	2,2	1,0	1,2	1,3	1,3	2,6	2,9	0,0	0,3	0,1	3,7	6,1	6,5	5,4
PS	1,2	1,6	0,1	0,0	1,1	1,4	0,1	0,0	0,8	0,6	0,4	0,0	1,9	3,2	2,4	2,5
Celkem	2,3	2,3	2,1	1,5	1,6	1,4	1,1	1,1	0,9	0,4	0,3	0,3	5,2	5,3	4,8	5,1

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka 26 Výchovná opatření SŠ Plzeňského kraje (podíl na počet žáků podle typu SŠ)

	Podíl žáků se sníženým stupněm z chování - 2. stupeň			Podíl žáků se sníženým stupněm z chování - 3. stupeň			Podíl podmínečně vyloučených žáků			Podíl vyloučených žáků			Celkem			
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	∅ 2016-2018
Gymnázia	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,7	0,3	0,5
SŠ s mat.	1,5	1,5	1,3	0,8	1,2	0,6	0,7	0,9	0,3	0,4	0,4	0,2	3,4	4,1	2,4	3,3
Konzervatoř	4,6	2,3	1,9	2,3	4,1	2,8	2,3	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	8,3	4,7	7,2
Integr. SŠ	3,7	3,4	3,3	2,8	2,5	2,1	2,0	1,9	1,6	0,2	0,1	0,1	8,7	7,9	7,2	8,0
SŠ bez mat.	3,9	4,8	4,9	2,8	3,2	3,5	1,0	1,5	1,9	1,3	0,9	1,9	9,0	10,4	12,3	10,5
Celkem	2,3	2,3	2,1	1,6	1,6	1,4	1,1	1,1	0,9	0,4	0,2	0,3	5,3	5,3	4,7	5,1

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Nejčastěji byl v plzeňském kraji udělován druhý stupeň z chování. Nejméně se přistupovalo k vyloučení žáků. Nejvyšší podíl výchovných opatření bylo v okrese Rokycany, nejnižší podíl pak v okrese Plzeň-sever.

Tabulka 26 ukazuje výchovná opatření udělená podle typu střední školy. Nejnižší podíl měla gymnázia a střední školy s maturitními i nematuritními obory. Naopak nejvyšší podíl opatření byl mezi žáky středních škol s maturitními obory.

Žáci středních škol se specifickými vzdělávacími potřebami

V tabulce 27 je zaznamenán vývoj podílu žáků se specifickými vzdělávacími potřebami v letech 2016-2018 na SŠ v Plzeňském kraji podle typu střední školy. Zároveň je v tabulce uveden podíl těchto žáků, kteří měli jakýkoli typ zdravotního postižení.

Tabulka 27 Žáci se SVP podle typu střední školy

	Podíl žáků se SVP			Podíl zdravotně postižených ze SVP		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Gymnázia	0,7	1,5	1,9	97,9	85,3	95,2
Integr. SŠ	1,4	2,7	3,3	97,7	76,2	86,0
SŠ bez mat.	5,4	10,9	10,8	100,0	96,5	98,1
SŠ s mat.	1,7	2,5	3,1	95,0	88,8	93,0
Celkem	1,8	3,4	3,8	98,2	87,5	92,8

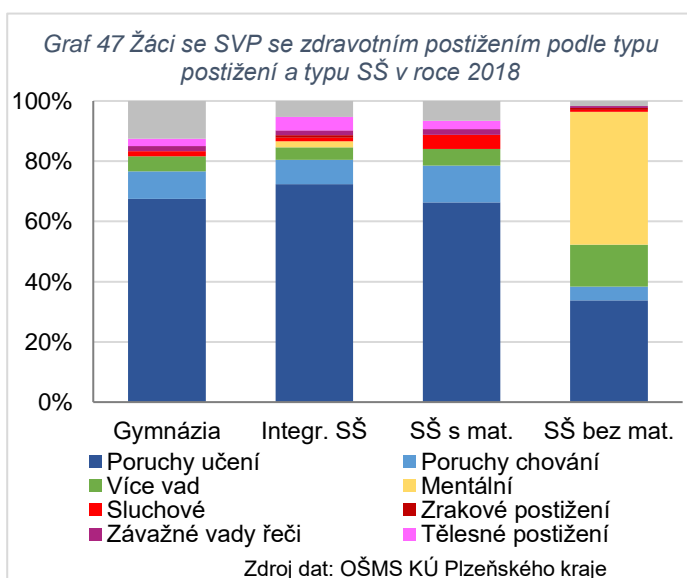
Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tyto obory jsou určeny především pro absolventy základních škol praktických. Naopak nejnižší podíl byl mezi žáky gymnázií.

Naprostá většina žáků středních škol se SVP byla ve sledovaném období se zdravotním postižením. Avšak tento podíl mírně klesl ve všech typech škol ve prospěch žáků z odlišných kulturních a životních podmínek.

Graf 47 srovnává žáky se SVP se zdravotním postižením podle typu postižení a podle typu školy v roce 2018. Ve středních školách, které

Tabulka ukazuje, že se podíl žáků se SVP ve všech typech středních škol v kraji ve sledovaném období zvyšoval. Nejvyšší podíl byl mezi žáky středních škol s obory bez maturity, kde jsou vyučovány i obory nižšího středního vzdělání.

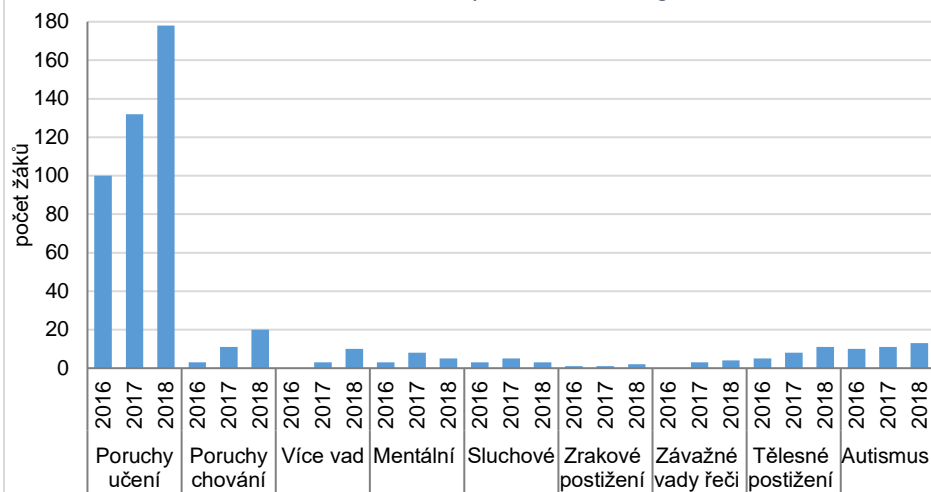

umožňují studovat obory zakončené maturitní zkouškou, převažovali z více než 60 % v roce 2018 žáci s poruchami učení. Jak již bylo výše zmíněno, SŠ bez maturitních oborů, které umožňují studium i absolventům ZŠ praktických, měly nejvyšší zastoupení žáků s mentálním postižením.

Grafy 48-51 ukazují vývoj jednotlivých typů zdravotních postižení v letech 2016-2018 podle typu střední školy. Za pozornost stojí vyšší zastoupení autistických žáků v gymnáziích, jejichž počty byly však poměrně stabilní. Nejpočetnější skupinou žáků se zdravotním postižením byli žáci se závažnými poruchami učení. Počet žáků této skupiny se zvyšoval ve všech typech SŠ, nejvíce mezi žáky gymnázií, nejméně na školách bez maturitních oborů.

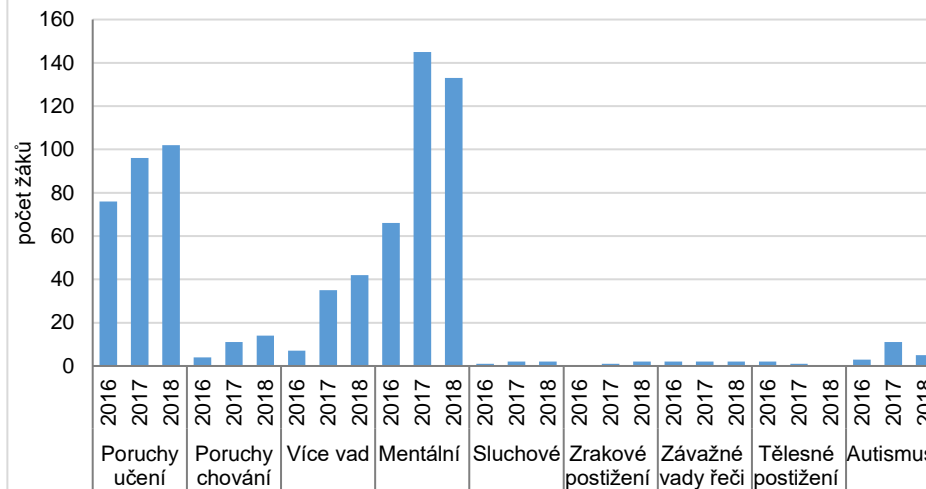
V SŠ bez maturitních oborů došlo mezi roky 2016 a 2017 vysokému nárůstu žáků s mentálním postižením a žáků s více vadami. Rovněž rostl ve všech typech středních škol v Plzeňském kraji počet žáků se závažnými poruchami chování. V případě zbývajících typů zdravotních postižení byly počty žáků nízké.

Graf 51 Žáci se SVP se zdravotním postižením – Integr. SŠ

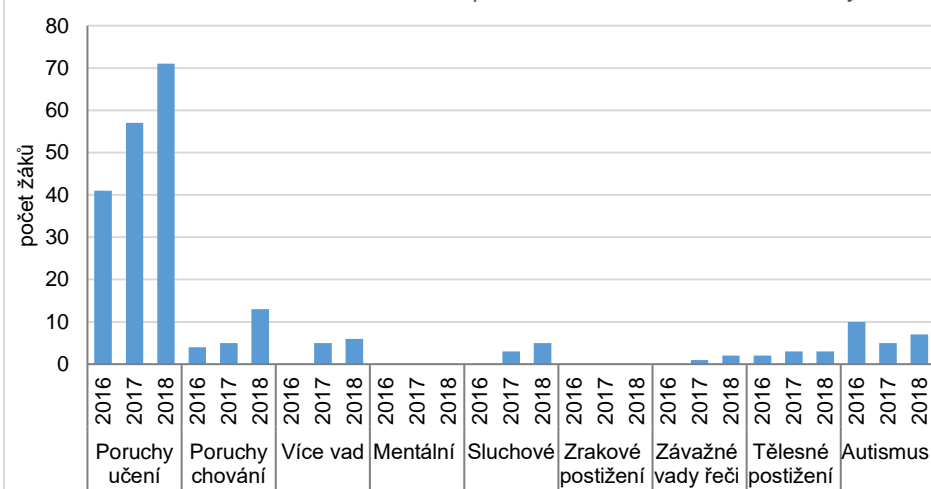

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

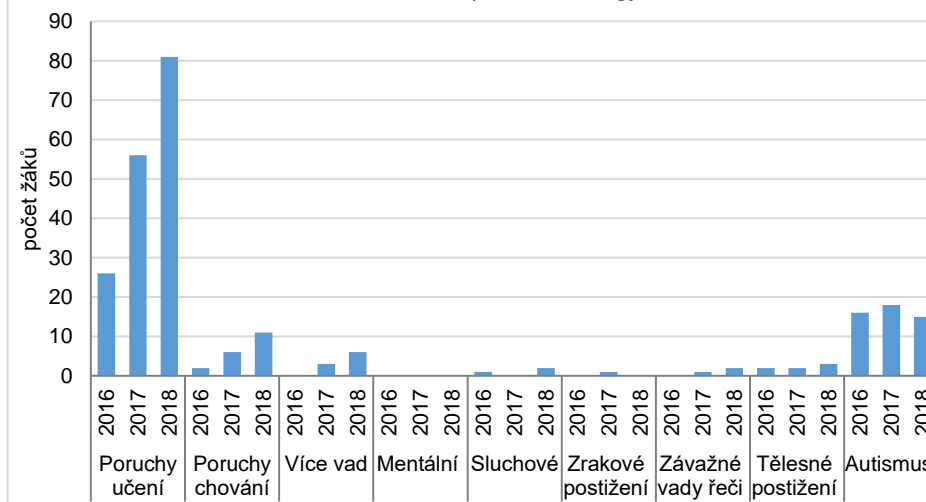
Graf 50 Žáci se SVP se zdravotním postižením – SŠ nematuritními obory

Graf 49 Žáci se SVP se zdravotním postižením – SŠ s maturitními obory

Graf 48 Žáci se SVP se zdravotním postižením – gymnázia

2.3.4 Věk pedagogů v regionálním školství

Významným činitelem vzdělávání jsou učitelé. Odbor školství mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje (OŠMS) si pro svoje potřeby podrobně zmapoval v roce 2018 věkovou strukturu pedagogů základních i středních škol. V témže období MŠMT zpracovalo analýzu věku pedagogů za celou Českou republiku, která byla využita pro vyhodnocení pozice Plzeňského kraje v rámci ČR.

Tabulka 28 Věk pedagogů v roce 2018

Tabulka 28 srovnává průměrné hodnoty věků pedagogů Plzeňského kraje a České republiky ve školním roce 2018/19. Současně je uvedeno pořadí Plzeňského kraje. Je zřejmé, že učitelé v Plzeňském kraji patřili mezi nejstarší v České republice. Výjimkou byli pedagogové vyšších odborných škol.

	MŠ	1.st.	2.st.	SŠ	VOŠ
Plzeňský kraj	47,0	47,7	46,3	50,1	49,1
Česká republika	45,4	47,2	46,4	49,4	50,2
Pořadí	13.-14.	12.-13.	7.-9.	12.	3.

Zdroj dat: MŠMT

Mimořádné šetření MŠMT ve své analýze srovnávalo průměrné věky pedagogů, analýza OŠMS zahrnovala i podrobnější pohled na věkovou strukturu, který dokáže upozornit na možné problémy s generační obměnou skupin pedagogů.

Věk pedagogů základních škol v Plzeňském kraji

Tabulka 29 srovnává průměrný věk učitelů základních škol v Plzeňském kraji a v České republice podle vybraných skupin vyučovaných předmětů. Opět je uvedeno pořadí Plzeňského kraje. Tabulku doplňují grafy P1-P4 v příloze s 5letými věkovými skupinami pedagogů ZŠ v Plzeňském kraji podle skupin předmětů, tak jak byly zpracovány v Analýze věku pedagogů ZŠ na základě dotazníkového šetření OŠMS.

Tabulka 29 Věk pedagogů ZŠ v roce 2018/19 podle vybraných předmětů

	PLK	ČR	Pořadí
Běžní učitelé 1. st. ZŠ	48,0	47,5	13.
Anglický jazyk	43,6	43,4	9. - 10.
Český jazyk a literatura	47,7	46,8	12.
Dějepis/historie	47,1	45,6	13.
Fyzika	47,9	48,9	2.
Chemie	46,2	47,6	3.
Informatika	45,0	44,9	9.
Matematika	48,2	48,6	5. - 4.
Německý jazyk	46,2	45,9	7. - 9.
Přírodopis	43,7	45,2	1
Zeměpis	45,6	45,5	7. - 8.

Zdroj dat: MŠMT

Nepříznivou věkovou strukturu měla v Plzeňském kraji nejpočetnější skupina pedagogů **1. stupně**. V mezikrajském srovnání byli 2. nejstaršími pedagogy mezi učiteli této skupiny předmětů. Podívali se na podrobnou věkovou strukturu této skupiny vyučujících (viz graf P1 v příloze), je zřejmé, že téměř 40 % těchto pedagogů spadalo do věkových skupin 50–54 let (20 %) a 55–59 let (19 %).

Z grafu P1 je rovněž patrné, že podíl věkové skupiny pedagogů **1. stupně** do 29 let dokáže pokrýt věkové skupiny pedagogů, kteří jsou již v důchodovém věku, avšak na náhradu nejpočetnějších

věkových skupin (50-54 let a 55-59 let) by byly potřeba počty pedagogů více než dvojnásobné. Za 3-5 let lze tedy očekávat, že tyto nejpočetnější věkové skupiny učitelů dostatečně nahrazeny.

Přestože učitelé **Anglického jazyka** v Plzeňském kraji patřili spíše mezi starší pedagogy v mezikrajském srovnání je jejich věková struktura velmi příznivá. Graf P1 v příloze ukazuje vysoké podíly nejmladších věkových skupin.

Další početnou skupinu pedagogů tvořili učitelé **Českého jazyka**. Z celorepublikového hlediska byli učitelé v Plzeňském kraji 3. nejstaršími pedagogy Českého jazyka. Počty

nejmladších věkových skupin pedagogů byly vyrovnané a pohybovaly se okolo 10 % (viz graf P1 v příloze). Na výuce českého jazyka se ve školním roce 2018/19 nejvíce podílela věková skupina 55–59 let (18 %). Poměrně vysoké zastoupení měla věková skupina 60–64 let (10 %). Pro nahrazení této skupiny učitelů stačí 11 % podíl pedagogů do 29 let, avšak věková skupina učitelů českého jazyka 55-59 let bude potřebovat vyšší náhradu. Je tedy zřejmé, že přibližně za 5 let by počet učitelů českého jazyka nastupujících do základních škol nemusel být dostatečný.

Učitelé **Dějepis** v Plzeňském kraji byli druhými nejstaršími v republice. V kraji vyučoval v roce 2018 vysoký podíl pedagogů ve věku 45-49 let a 50-54 let. Podíly nastupujících učitelů Dějepis neodpovídají velmi vysokým podílům těchto věkových skupin. Proto, pokud se nezvýší v dalších letech počty učitelů dějepis nastupujících do základních škol, za 10 let se zřejmě projeví jejich nedostatek.

Ačkoli učitelé **Matematiky** a **Fyziky** Plzeňského kraje patřili mezi mladší v mezikrajském srovnání, jejich podrobnější věková struktura signalizuje možné problémy s generační obměnou v blízké době. Graf P2 v příloze ukazuje, že podíly učitelů v nejmladších věkových skupinách byly poloviční oproti podílům vyšších věkových skupin. Počet učitelů Matematiky a Fyziky do 29 let nemusí být v současnosti dostatečný pro náhradu pedagogů již v důchodovém, resp. těsně předdůchodovém věku (nad 60 let).

Skupina předmětů zahrnující **Svět práce** měla jeden z nejvyšších věkových průměrů v Plzeňském kraji (48 let). Tato skupina předmětů sice nebyla součástí šetření MŠMT, ale vzhledem k vysokému věku této skupiny učitelů stojí za pozornost detailnější pohled na věkovou strukturu (viz graf P3 v příloze). Velmi vysoký podíl měli pedagogové nejstarších věkových skupin (zejm. 60–65 let), a naopak jeden z nejnižších podílů pedagogů do 29 let. Toto srovnání ukazuje na zásadní problém generační obměny v nejbližších letech.

Tabulka 30 Věková struktura pedagogů ZŠ speciálních v Plzeňském kraji ve školním roce 2018

	ø věk (roky)	podíl dle věku (%)		
		do 39	40-54	nad 55
1. stupeň (vyjma ICT a cizích jazyků)	49,5	13,0	61,1	25,9
Český jazyk a literatura (jen 2. st.)	50,2	6,9	70,3	22,8
Anglický jazyk (1. i 2. st.)	42,6	56,4	18,2	25,5
Německý jazyk (1. i 2. st.)	33,8	74,2	25,8	0,0
Fyzika	59,3	0,0	46,7	53,3
Chemie	57,9	0,0	50,0	50,0
Matematika (jen 2. st.)	53,3	9,4	55,2	35,4
ICT (1. i 2. st.)	51,4	13,8	41,4	44,8
Přírodopis	49,1	40,0	28,6	31,4
Dějepis	55,5	0,0	70,8	29,2
Svět práce (jen 2. st.)	54,6	6,0	45,2	48,8
Umění a kultura (jen 2. st.)	52,0	23,2	21,4	55,4
Zeměpis	48,8	25,0	39,3	35,7
Ostatní společenské vědy (jen 2. st.)	47,3	25,0	56,8	18,2
Tělesná výchova (jen 2. st.)	51,7	5,1	52,5	42,4
Předmět spec.ped.péče	53,3	7,0	60,5	32,6
1. stupeň ZŠ speciální	49,6	8,7	59,8	31,6
2. stupeň ZŠ speciální	48,9	13,6	58,1	28,2
ZŠ speciální	49,5	12,5	57,4	30,2
ZŠ celkem	45,8	28,5	46,9	24,6

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Věk pedagogů základních škol speciálních

Průměrný věk pedagogů ZŠ speciálních (vč. ZŠ praktických) byl v Plzeňském kraji v roce 2018 výrazně vyšší než věk učitelů všech ZŠ. Přehled hodnot průměrného věku a podílu v hlavních 15letých skupinách učitelů ZŠ speciálních podle skupin předmětů dokládá tabulka 30.

Nejstaršími pedagogy speciálních škol byli učitelé skupin předmětů **Fyzika** (59 let) a **Chemie** (58 let), což bylo o 10 let více oproti hodnotám celokrajským. Oběma skupinám předmětů zcela chyběli učitelé do 39 let.

Průměrný věk učitelů **Matematiky** překročil 50 let (53 let), což bylo o 7 let více než průměrný věk všech učitelů Matematiky ZŠ v kraji. Ve věku do 39 let bylo pouze 9 % pedagogů.

Učitelé **Dějepis** na základních školách speciálních byli v kraji o 10 let starší oproti celokrajскому průměru ve stejném předmětu. Jejich průměrný věk byl téměř 56 let a zcela v této skupině pedagogů chyběli učitelé ve věku do 39 let.

Průměrný věk pedagogů vyučujících **Svět práce** (55 let) byl v průměru o více než 6 let vyšší než celokrajský průměr této aprobace, která byla nejstarší v mezipředmětovém srovnání. Ve věkové skupině do 39 let bylo pouze 6 % pedagogů.

Téměř 10 let byl rozdíl mezi průměrným věkem pedagogů vyučujících **Tělesnou výchovu** na základních školách speciálních oproti celokrajскому průměru v rámci tohoto předmětu. Průměrný věk v základních školách speciálních dosáhl 52 let a pouze 5 % pedagogů bylo mladších než 39 let.

Předměty **Speciální pedagogické péče** vyučovali na základních školách speciálních rovněž pedagogové v průměru starší, než byli učitelé v celém Plzeňském kraji. Tento rozdíl byl 5 let.

Velmi vysoké hodnoty průměrného věku učitelů ZŠ speciálních ve většině skupin předmětů společně s minimálními podíly učitelů v nejmladších věkových skupinách ukazují, že již v současné době nedochází ke generační obměně a situace se bude nadále zhoršovat.

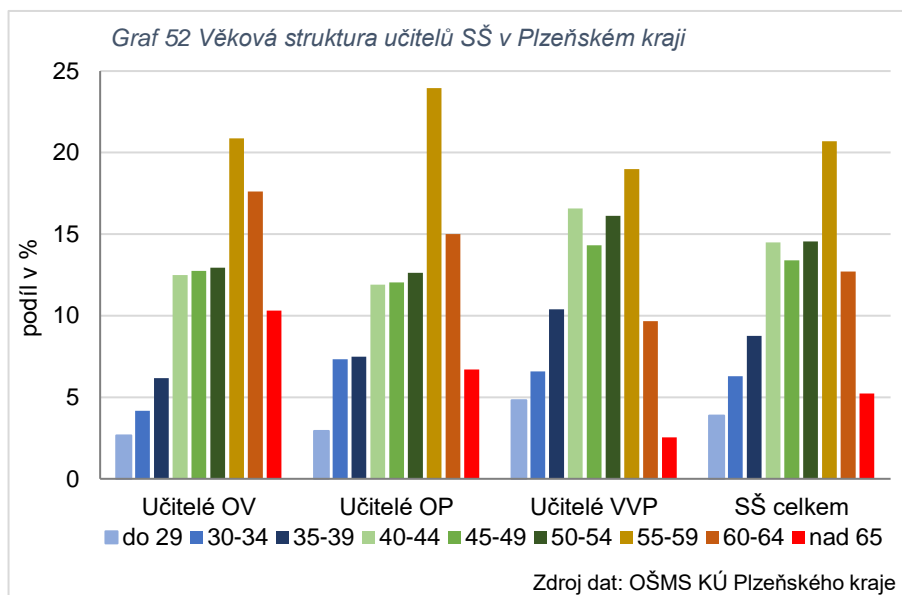
Věk pedagogů středních škol v Plzeňském kraji

Věk pedagogů středních škol byl vyšší než v případě učitelů základních škol (viz tabulka 31), to se promítlo i do věkové struktury učitelů podle skupin předmětů. Na středních školách vyučují 3 typy pedagogů, a to učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů, učitelé odborných

předmětů a učitelé odborného výcviku. Nejstaršími učiteli na středních školách byli učitelé odborného výcviku, jejichž průměrný věk dosáhl 52 let. Rovněž průměrný věk učitelů odborných předmětů přesáhl 50 let.

Graf 52 dokresluje velmi nepříznivou věkovou strukturu učitelů odborného výcviku. V nejstarší věkové skupině nad 65 bylo více než 10 % z nich.

Téměř 18 % pedagogů tohoto zaměření bylo ve věku 60–64 let. Věkovou strukturu učitelů odborných předmětů ukazuje

vysoké podíly v nejstarších věkových skupinách. Téměř čtvrtina z nich byla ve věku 55–59 let a dalších 15 % patřilo do následující věkové skupiny 60-64 let. Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů měli vyrovnané podíly věkových skupin 40-59 let.

Nejmladšími středoškolskými pedagogy Plzeňského kraje byli učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů. Jejich průměrný věk dosáhl hodnoty téměř 48 let. Srovnání jejich průměrných věků s Českou republikou podle vyučovaných předmětů dokládá tabulka 31. Podrobnou věkovou strukturu podle šetření OŠMS dokládají grafy P5-P7 v příloze.

Tabulka 31 Věk pedagogů VVP SŠ v roce 2018 podle vybraných předmětů

učitelé VVP	PLK	ČR	Pořadí
Anglický jazyk	45,2	46,6	1.
Český jazyk a literatura	50,8	49,1	14.
Dějepis/historie	49,9	47,8	12. - 13.
Fyzika	50,9	51,0	8.
Chemie	49,4	48,1	10. - 11.
Informatika	48,5	48,3	7.
Matematika	51,8	50,2	11.
Německý jazyk	47,5	49,3	1.
Přírodopis/biologie/ekologie	46,9	47,0	4. - 5.
Zeměpis/geografie	45,5	46,7	3.

Zdroj dat: MŠMT

Jedněmi z nejstarších pedagogů v Plzeňském kraji byli učitelé **Českého jazyka a literatury**, a to i v celorepublikovém srovnání. Z grafu P5 je patrné, že téměř 14 % učitelů bylo ve věkové skupině 60-64 let a 20 % ve skupině 55-59 let. Naopak nejmladší skupiny do 29 let a 30-34 let nedosáhly podílu ani 5 %. Lze očekávat, že v blízké budoucnosti nebude zajištěna dostatečná generační obměna této skupiny učitelů.

Učitelé **Dějepis** v Plzeňském kraji patřili mezi nejstarší v České republice. Vzhledem k vysokým podílům pedagogů v nejstarších věkových skupinách, především ve věku 55-59 let, a naopak nízkým podílům v nejmladších skupinách, lze očekávat nedostatek učitelů Dějepisů za 3-8 let (viz graf P5).

Velmi nepříznivou věkovou strukturu v Plzeňském kraji měli pedagogové přírodovědných předmětů s výjimkou **Biologie**, kteří patřili mezi starší pedagogy i v celorepublikovém srovnání. Zejména to platilo o učitelích **Matematiky**. Z grafu P6 vyplývá, že nejvíce pedagogů Matematiky bylo ve věkových skupinách 50–54 let a 55-59 let (cca po 25 %). Ve věku 60-64 let bylo

10 % učitelů Matematiky. Naopak v nejmladších věkových skupinách byly podíly minimální. Lze tedy očekávat nedostatek učitelů matematiky již v nejbližších letech.

Z podrobnější věkové struktury zbývajících přírodovědných předmětů (viz graf P6) lze vyvozovat, že pokud se výrazně nezvýší počty nastupujících pedagogů těchto skupin předmětů, nebude během následujících přibližně 5 let zajištěna dostatečná generační obměna učitelů **Fyziky, Chemie a ICT**.

Tabulka 32 Věk pedagogů OP SŠ v roce 2018/19 podle vybraných předmětů

SŠ učitelé OP	PLK	ČR	Pořadí
Ekonomika a administrativa (63)	52,5	51,7	12.
Elektrotechnika (26)	51,5	54,9	2.
Gastronomie, hotelnictví a turismus (65)	51,4	50,1	11.
Informatické obory (18)	47,7	46,9	9.
Pedagogika, učitelství a sociální péče (75)	44,9	47,4	2.
Právo, právní a veřejnosprávní činnost (68)	46,3	50,1	1.
Stavebnictví, geodézie a kartografie (36)	53,5	53,2	6. - 7.
Strojírenství a strojírenská výroba (23)	58,0	55,0	14.
Umění a užité umění (82)	44,4	46,1	5.
Zdravotnictví (53)	49,4	48,4	11.
Zemědělství a lesnictví (41)	54,4	51,4	14.

Zdroj dat: MŠMT

Dalšími skupinami středoškolských pedagogů jsou učitelé odborných předmětů a odborného výcviku. V šetření MŠMT podle skupin odborných předmětů nebylo rozlišeno zaměření pedagoga. Průzkum OŠMS rozlišoval obě skupiny i při analýze věkové struktury podle vyučovaných skupin předmětů (viz grafy P8-P13 v příloze). Srovnání věků pedagogů ČR a Plzeňského kraje dokládá tabulka 32.

Odborné předměty **Ekonomika a administrativa** vyučovali v Plzeňském kraji pouze učitelé odborných předmětů a v celorepublikovém srovnání byly 3. nejstaršími. Graf P10 v příloze ukazuje, že více než 37 % patřilo do věkové skupiny 55-59 let. Nejnižší podíl, a to 1 %, tvořili učitelé do 29 let. Lze předpokládat, že za 5 let nebude tato velmi početná skupina pedagogů dostatečně nahrazena.

Skupinu předmětů oblasti **Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika** vyučovali jak pedagogové odborných předmětů, tak i odborného výcviku. Ačkoli pedagogové v kraji patřili mezi 2. nejmladší učitele této skupiny předmětů v rámci ČR, tak průměrný věk nad 50 let ukazuje na velmi špatnou věkovou strukturu. Nejpočetnější byla věková skupina 60–64 let s podílem téměř 19 % (viz graf P8 v příloze). Rovněž podíl skupiny 65+ let byl poměrně vysoký (8 %). To indikuje nedostatečnou generační obměnu již v současnosti.

Podobná byla i situace mezi učiteli odborného výcviku tohoto zaměření (viz graf P12 v příloze). Nepočetnější věkové skupiny tvořili učitelé ve věku 55-59 let (23 %) a 60-64 let (19,5 %), naopak učitelé do 29 let měli podíl pouze 1 % (viz graf P12 v příloze). Tato velmi nepříznivá věková struktura opět ukazuje na nedostatečnou náhradu pedagogů odcházejících do důchodu v současné době.

Velké rozdíly byly ve věkové struktuře mezi učiteli odborných předmětů a odborného výcviku skupiny předmětů **Gastronomie, hotelnictví a turismus** v Plzeňském kraji. Celkově patřili mezi starší pedagogy v celorepublikovém srovnání. Poměrně příznivou věkovou strukturu měli učitelé odborných předmětů této skupiny (např. 20% podíl věkové skupiny 35-39 let – viz graf P10). Věková struktura učitelů odborného výcviku stejného zaměření byla výrazně horší. Graf P13 v příloze ukazuje, že 38 % všech pedagogů bylo ve věkové skupině 55-59 let. Navíc zcela chyběli učitelé ve věkové skupině 30-34 let a podíl učitelů do 29 let byl pouze 3 %, což ukazuje na možný problém s generační obměnou této skupiny učitelů přibližně za 5 let.

Učitelé skupiny předmětů **Informatické obory** patřili mezi jedny z nejmladších pedagogů odborných předmětů v Plzeňském kraji. Z pohledu podrobnější věkové struktury (graf P8

v příloze) je jasný dominantní podíl učitelů ve věkové skupině 55-59 let (23 %). Vysoké podíly byly i v mladších věkových skupinách 30–34 a 35-39 let. To ukazuje na dostatečnou generační obměnu v nejbližších letech.

Celorepublikově učitelé odborných předmětů **Stavebnictví, geodézie a kartografie** měly vysoký průměrný věk, v Plzeňském kraji byla věková struktura ještě o něco horší. Nejpočetnější skupina pedagogů odborných předmětů v kraji byla ve věku 60-64 let (30 %) následovaná skupinou 55-59 let (25 %). Již v současné době zřejmě nedochází k dostatečné generační obměně této skupiny pedagogů (viz graf P9 v příloze).

Ještě horší byla situace mezi učiteli odborného výcviku předmětů **Stavebnictví, geodézie a kartografie**. Více než 70 % učitelů bylo starších 55 let, přičemž 22 % tvořili učitelé nad 65 let a více než 35 % bylo ve věkové skupině 60-64 let (viz graf P12). Zcela chyběla nejmladší věková skupina do 29 let. Již v současnosti tedy není zajištěna dostatečná generační obměna.

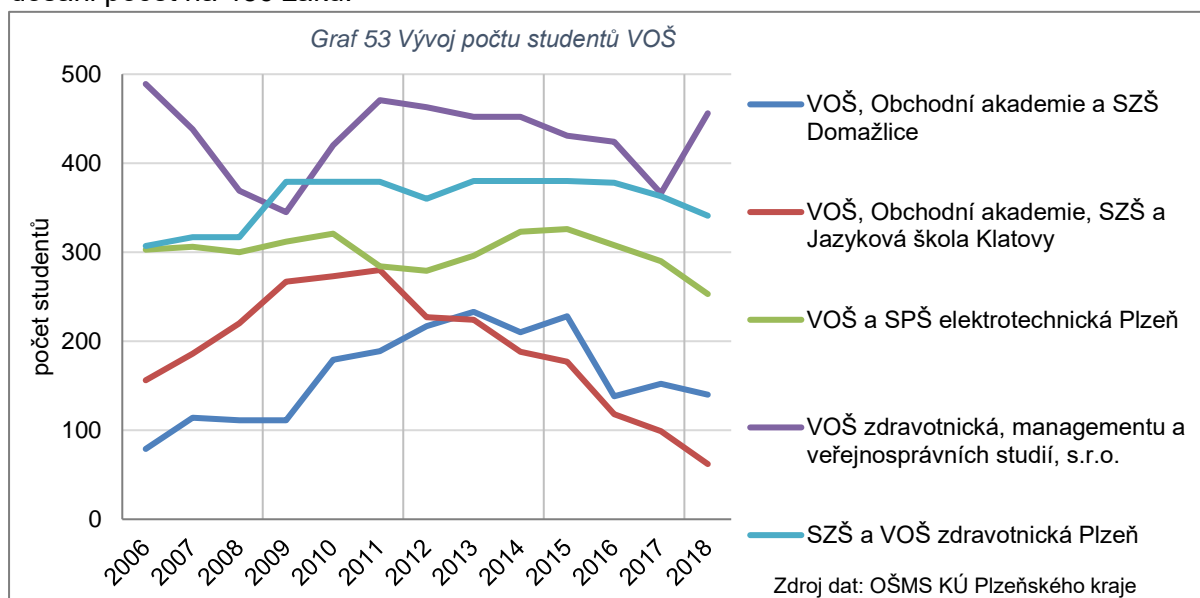
Učitelé **Strojírenství a strojírenské výroby** v Plzeňském kraji byli nejstaršími v České republice. Z grafu P8 v příloze je zřejmé, že více než 15 % učitelů odborných strojírenských předmětů bylo dokonce starších 65 let. Naopak zcela chyběli učitelé do 29 let. Již nyní tedy nedochází ke generační obměně pedagogů této skupiny odborných předmětů. Mezi učiteli odborného výcviku nejstarší věkové skupiny dominovaly (60–64 let s 29 %, 65+ let s 20 % – viz graf P12). Tyto podíly ukazují na nedostatek těchto pedagogů už v současné době.

Rovněž učitelé odborných předmětů **Zemědělství a lesnictví** v Plzeňském kraji byli nejstaršími v ČR. Vzhledem k velmi vysokým podílům nejstarších věkových skupin učitelů odborných předmětů lze opět vyvozovat, že již v současné době není zajištěna potřebná generační obměna pedagogů odborných předmětů (viz graf P9 v příloze). Třetina pedagogů odborného výcviku spadá do věkové skupiny 50-54 let (viz graf P12 v příloze), zatímco podíl nastupujících pedagogů je minimální. Z těchto důvodů by mohlo za 10 let dojít k nedostatku učitelů také u této skupiny předmětů.

2.3.5 Vyšší odborné školy

Vývoj počtu studentů vyšších odborných škol

V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 celkem 5 vyšších odborných škol. Nejvíce studentů měla ve sledovaném období VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o. (viz graf 53). Počty studentů se pohybovali v rozmezí od 345 (2009) do 489 (2006). V roce 2018 dosáhl počet na 456 žáků.

Počet studentů SZŠ a VOŠ zdravotnické v Plzni byl v letech 2009-2016 velmi stabilní (cca 380 žáků). V posledních letech došlo k mírnému poklesu na 341 studentů (2018). VOŠ a SPŠ elektrotechnické v Plzni kolísaly ve sledovaném období počty od 279 (2012) do 326 (2015). Od roku 2015 počet studentů klesal na 253 v roce 2018.

Počet studentů VOŠ, Obchodní akademie a SZŠ Domažlice rostl v letech 2006-2013, kdy bylo dosaženo maxima (233 studentů), od té doby tento počet klesal. Od roku 2011 výrazně klesaly počty studentů VOŠ, Obchodní akademii, SZŠ a Jazykové škole Klatovy. V tomto období ubylo škole 218 studentů (-78 %).

Tabulka T18 v příloze ukazuje vývoj počtu studentů VOŠ podle škol a oborů. Nejpočetnějším oborem VOŠ v Plzeňském kraji byly Sociální práce, které bylo možné studovat na třech školách. Počty studentů rostly do roku 2013, kdy tento obor studovalo celkem 428 studentů, do roku 2018 však počty klesly o 200.

Obor Bezpečnost obyvatelstva navštěvovalo v roce 2018 celkem 111 studentů. V letech 2011-2018 průměrně tento obor studovalo 115 studentů. Tento obor vyučovala 1 VOŠ v kraji. V průměru 110 studentů měl obor Marketing. V posledních dvou letech klesl počet studentů pod 100. Rovněž další ekonomický obor Účetnictví a daně se v posledních letech potýká s úbytkem studentů.

O více než polovinu studentů přišel ve sledovaném období obor Diplomovaná všeobecná sestra. Do roku 2010 studovalo tento obor více než 200 studentů, od té doby klesly počty na 74 v roce 2017. Zbývajícím zdravotnickým oborům v posledních letech počty studentů ve většině případů klesaly.

Vývoj počtu absolventů vyšších odborných škol

Tabulka P18 v příloze ukazuje vývoj počtu absolventů vyšších odborných škol v Plzeňském kraji v letech 2006-2017. Do roku 2010 se pohybovaly počty absolventů většinou do 300. Nejvíce žáků absolvovalo VOŠ v roce 2012 (396). Od té doby průměrně dokončí tyto školy 345 žáků ročně.

Nejpočetnější obor Sociální práce měl v roce 2017 celkem 80 absolventů. Jejich počet od roku 2015 mírně klesl. V případě ekonomických oborů došlo v posledním sledovaném roce k poklesu na polovinu absolventů (24). Celkem stabilní byly počty absolventů zdravotnických oborů, ačkoli v případě oboru všeobecná sestra došlo k významnému poklesu počtu absolventů, v období 2011-2017 o 73 %.

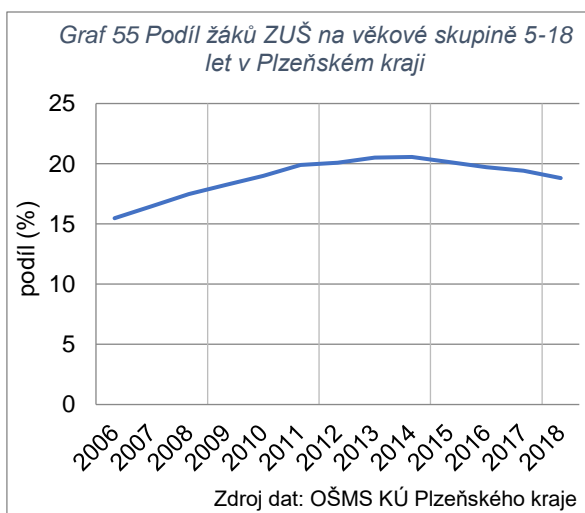
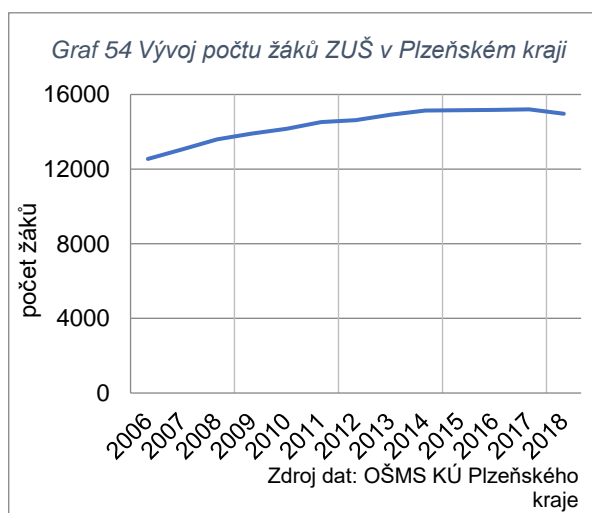
Nezaměstnanost absolventů vyšších odborných škol

Nezaměstnanost absolventů vyšších odborných škol dokládá tabulka P19 v příloze. Většina absolventů VOŠ neměla dlouhodobě problém s uplatněním na trhu práce. V posledním sledovaném roce 2018 nedosáhla míra nezaměstnanosti ani 1 %. Vyšší míru nezaměstnanosti měli v posledních letech absolventi oborů Vyšší odborné školy zdravotnické, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o. Systémový administrátor IT, Diplomovaný zubní technik a Management sportovních aktivit.

2.3.6 Zájmové vzdělávání

Základní umělecké školy

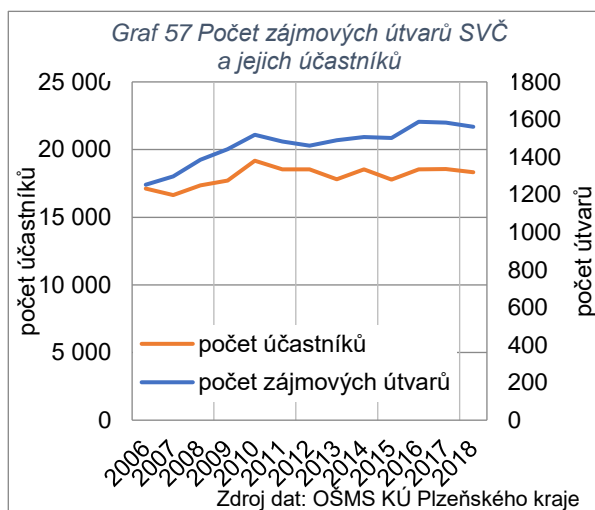
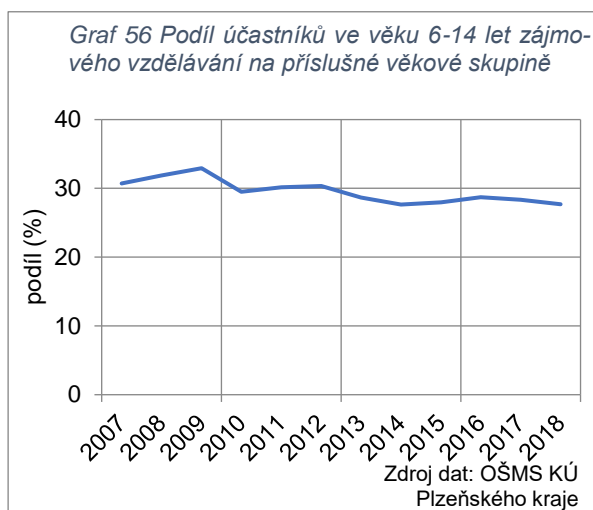
Graf 54 ukazuje vývoj počtu žáků ZUŠ v Plzeňském kraji v letech 2006-2018. Z grafu je zřejmý rostoucí trend mezi roky 2006 až 2014. V následujících letech počty žáků stagnovaly na 15 tis. V posledním sledovaném roce 2018 však počet žáků klesl pod tuto hodnotu.

Graf 55 ukazuje vývoj podílu počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 5-18 let ve shodném období. V letech 2006-2014 tento podíl rostl. Od roku 2014 podíl klesal. Vzhledem ke stabilním počtům žáků ZUŠ od roku 2014 (viz graf 39) a naopak rostoucímu počtu mladších věkových skupin to může ukazovat jednak na nedostatečné kapacity v ZUŠ nebo snižující se zájem o nabídku ZUŠ.

Střediska volného času

Počty účastníků a zájmových útvarů středisek volného času v Plzeňském kraji rostly do roku 2010 (viz graf 57). V dalších letech spíše stagnovaly s výjimkou roku 2016, kdy významněji vzrostla nabídka zájmových útvarů. Srovnáme-li však podíl účastníků ve věku 6-14 let, která je cílovou skupinou středisek volného času, na příslušné věkové skupině je zřejmé, že od roku 2009 tento podíl klesl pod 30 % (viz graf 56). V letech 2014 a 2018 byl tento podíl dokonce necelých 28 %. Podobně jako v případě ZUŠ by bylo vhodné prověřit, zda jsou kapacity SVČ dostatečné pro zvyšující se počty dětí ve věkové skupině 6-14 let, resp. zda je zaměření zájmových útvarů dostatečně atraktivní pro cílovou skupinu.

2.3.7 Poradenské služby pro vzdělávání

Největší koncentrace pedagogicko-psychologických poraden v Plzeňském kraji je v krajském městě Plzeň, kde kromě ředitelství sídlí i pracoviště třech okresů Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih.

Pro zbývající okresy sídlí poradny v příslušných okresních městech, tj. v Rokycanech, Klatovech, Domažlicích a Tachově. V kraji fungují rovněž dvě odloučená pracoviště, a to v Sušici a ve Stříbře.

V Plzeňském kraji dále poskytují služby speciální pedagogická centra, která jsou zřízena zpravidla při speciálních školách. V Plzni fungují poradenská centra pro klienty s následujícími postiženími:

- SPC pro zrakově postižené (při ZŠ a MŠ pro zrakově postižené a vady řeči)
- SPC pro vady řeči (při ZŠ a MŠ pro zrakově postižené a vady řeči)
- SPC pro sluchově postižené (při ZŠ a MŠ pro sluchově postižené)
- SPC pro mentálně postižené (při ZŠ Plzeň Heyrovského 23).

SPC pro klienty s tělesným postižením, s více vadami a s poruchami autistického spektra funguje při OŠ a MŠ Zbůch v Plzni a v Horšovském Týně je zřízeno SPC pro mentálně postižené při ZŠ a OŠ Horšovský Týn.

2.3.8 Vzdělávání na vysokých školách

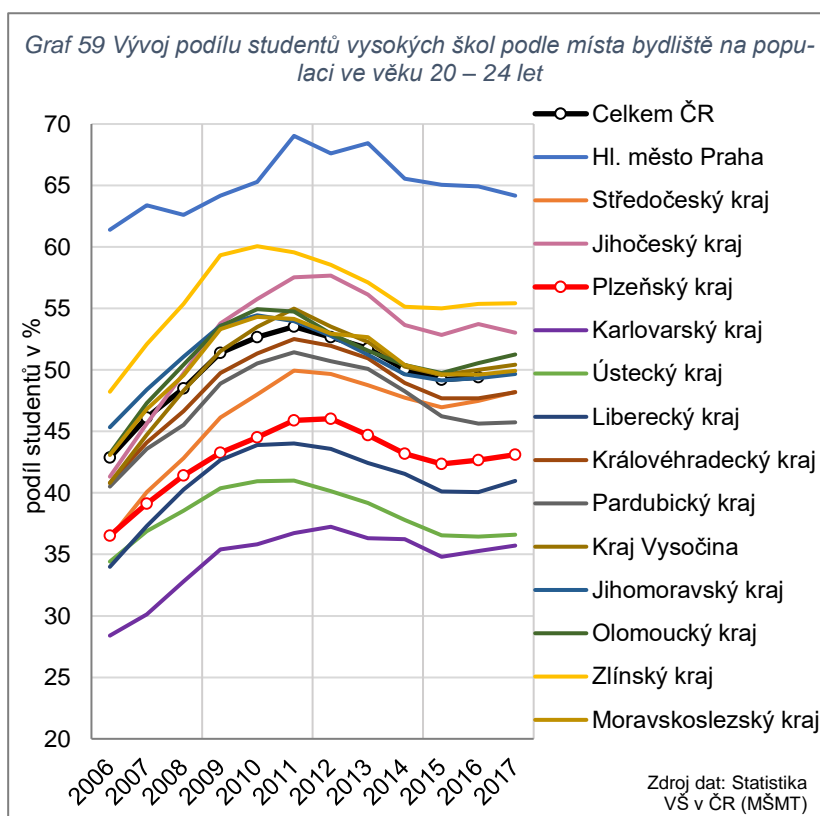
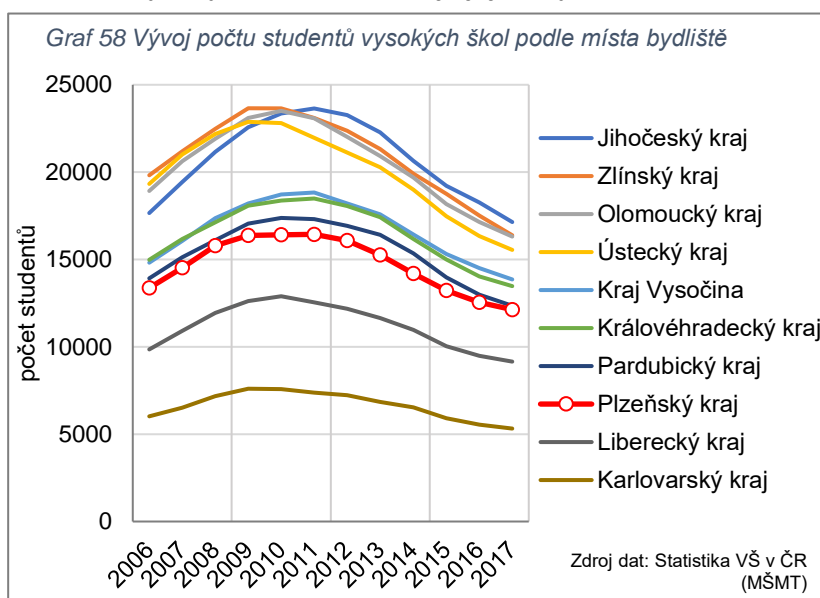
Studenti vysokých škol

Graf 58 zachycuje vývoj počtu studentů vysokých škol podle kraje jejich bydliště v letech 2006-2017. V grafu není zachycen vývoj 4 populačně největších krajů.

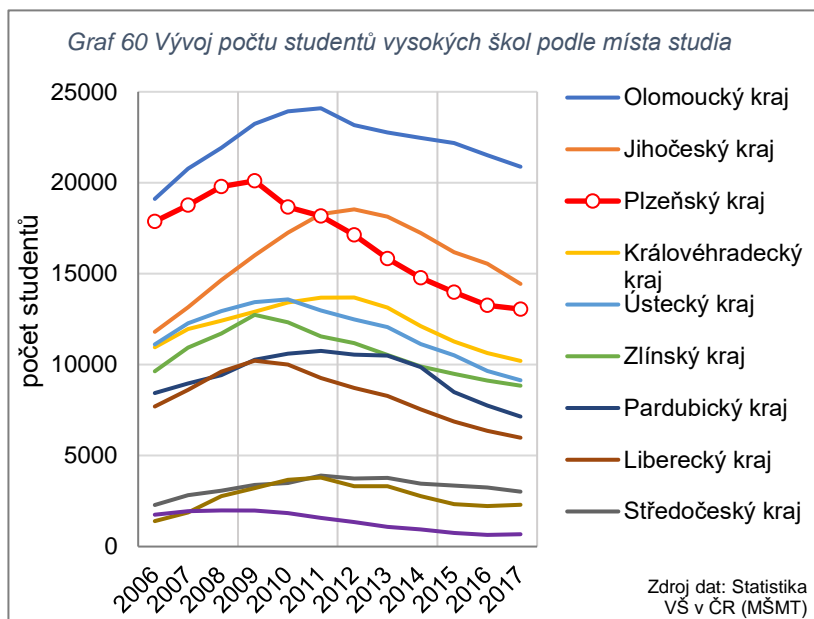
Z grafu je patrné, že vývoj počtu studentů VŠ bydlicích v Plzeňském kraji byl podobný jako v ostatních krajích ČR. Nejvíce studentů bydlicích v kraji bylo v roce 2011 (16,4 tis.), do roku 2017 ubylo 4,3 tis. studentů bydlicích v Plzeňském kraji (26 %).

Objektivnější pohled na počty bydlicích studentů dává graf 59, který ukazuje pozici Plzeňského kraje z hlediska podílu VŠ studentů na populaci ve věku 20-24 let v období 2006-2017. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že Plzeňský kraj se po celé sledované období řadil mezi kraje s nejnižším podílem studentů VŠ na věkové skupině 20-24 let. Podrobnější analýza navíc ukázala, že okres Tachov byl v posledních letech okresem s nejnižším podílem vysokoškoláků na věkové skupině 20-24 let v ČR.

Vývoj podílu zvoleného ukazatele v Plzeňském kraji byl podobně dynamický jako v ostatních krajích ČR, ale na rozdíl od nich rostl až do roku 2012, kdy dosáhl maxima (46 %). Do roku 2015 klesl na 42 %. V posledních letech podíl vysokoškoláků na populaci 20-24 let opět vzrůstal (43 % v roce 2017).

Počet studentů studujících v Plzeňském kraji rostl jen na počátku sledovaného období (viz graf 60). V roce 2009 bylo v kraji nejvíce studentů (20 102). Do roku 2017 se počet snížil o více než 35 %. Z grafu je zřejmé, že v posledním roce se tempo poklesu zmírnilo. Celkově pokles studujících VŠ v Plzeňském kraji začal dříve a byl intenzivnější než ve většině krajů ČR.

Vývoj počtu studentů jednotlivých fakult

Západočeské univerzity a Lékařské fakulty UK v Plzni ukazuje tabulka 33. Lékařská fakulta měla po celé sledované období relativně stabilní počty studentů (cca 2 000 studentů).

Počet studentů ZČU kulminoval v roce 2009. Od té doby klesl tento počet o 43 %. Nejméně početné a současně nejmladší fakulty ZČU (Fakulta zdravotnických studií a Fakulta designu a umění L. Sutnara) si v posledních letech udržely příznivý vývoj. Zejména Fakultě zdravotnických studií se počty studentů od roku 2015 výrazně zvýšily.

Od roku 2009 relativně nejvíce studentů ztratila Fakulta elektrotechnická (-60 %). Následovala Fakulta Filozofická, která ztratila více než polovinu studentů (- 57 %), a Fakulta pedagogická (-49 %). V posledních letech se začaly zvyšovat počty studentů Fakulty právnické. Fakulta ekonomická si od roku 2015 udržuje stabilní počty studentů.

Tabulka 33 Vývoj počtu studentů VŠ v Plzeňském kraji podle fakult

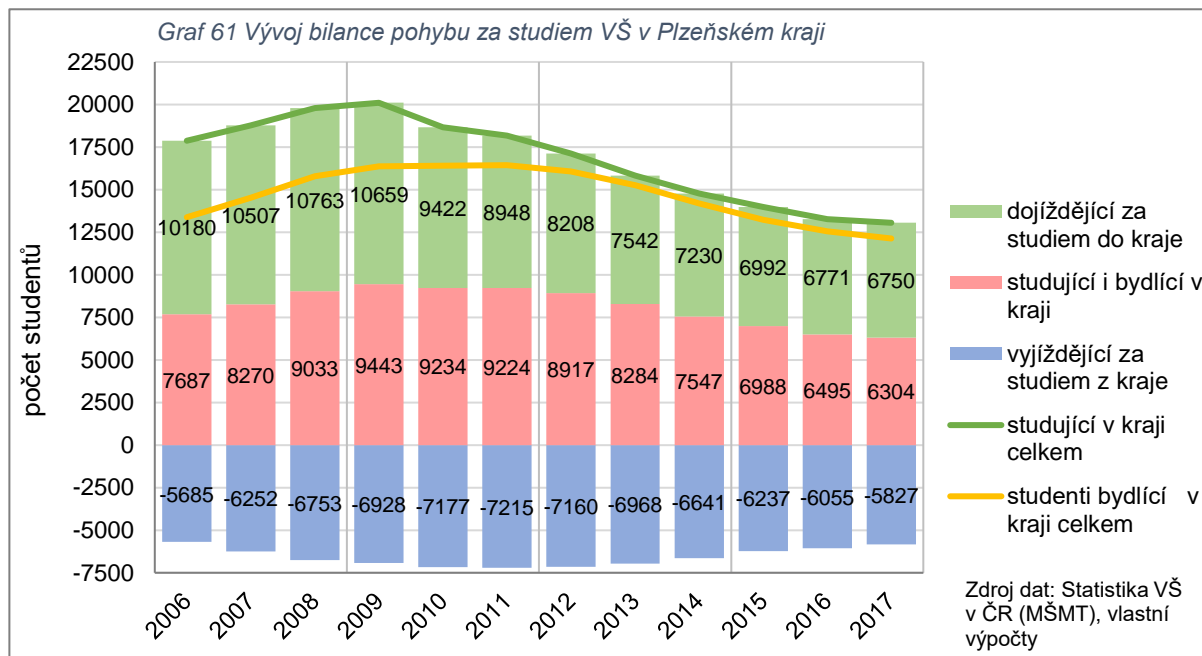
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN 18/ma x
ZČU	16 398	16 797	17 983	18 031	16 474	15 843	14 795	13 445	12 428	11 523	10 882	10 720	10 422	57,8
FPE	3 263	3 474	3 553	3 450	2 797	2 670	2 508	2 371	2 149	1 995	1 881	1 843	1 819	51,2
FF	2 867	2 948	3 161	3 064	3 011	2 990	2 844	2 395	2 139	1 931	1 805	1 562	1 352	42,8
FEK	2 186	2 341	2 287	2 376	2 247	2 295	2 116	1 712	1 540	1 461	1 435	1 432	1 448	60,9
FPR	2 700	2 723	2 848	2 805	2 100	1 760	1 302	1 197	1 178	1 150	1 195	1 362	1 488	52,2
FST	1 660	1 562	1 595	1 603	1 487	1 437	1 376	1 230	1 255	1 208	1 173	1 101	1 045	63,0
FAV	1 490	1 482	1 533	1 656	1 581	1 571	1 534	1 473	1 381	1 283	1 093	1 064	918	55,4
FEL	2 120	2 147	2 181	2 085	2 109	1 916	1 780	1 714	1 484	1 251	1 017	944	878	40,3
FZS			675	764	840	860	868	809	750	696	752	839	892	100,0
FDULS	263	249	300	361	415	468	593	648	624	608	592	616	631	97,4
LF	1 876	1 965	2 022	2 022	1 999	2 029	1 953	1 959	2 002	2 066	2 050	2 031	2 061	99,8

Zdroj dat: Statistika VŠ v ČR (MŠMT)

Graf 61 shrnuje vývoj počtů skupin vysokoškolských studentů podle pohybu za vzděláním, kteří mají vztah k Plzeňskému kraji. Graf ukazuje rychlý úbytek studentů dojíždějících za studiem na VŠ do Plzeňského kraje (zelený sloupec), když mezi roky 2009 a 2017 se počet těchto

studentů snížil o 37 % (z 11 tis. na 7 tis.). To mělo významný dopad na počet studujících v kraji celkem (-35 % viz výše).

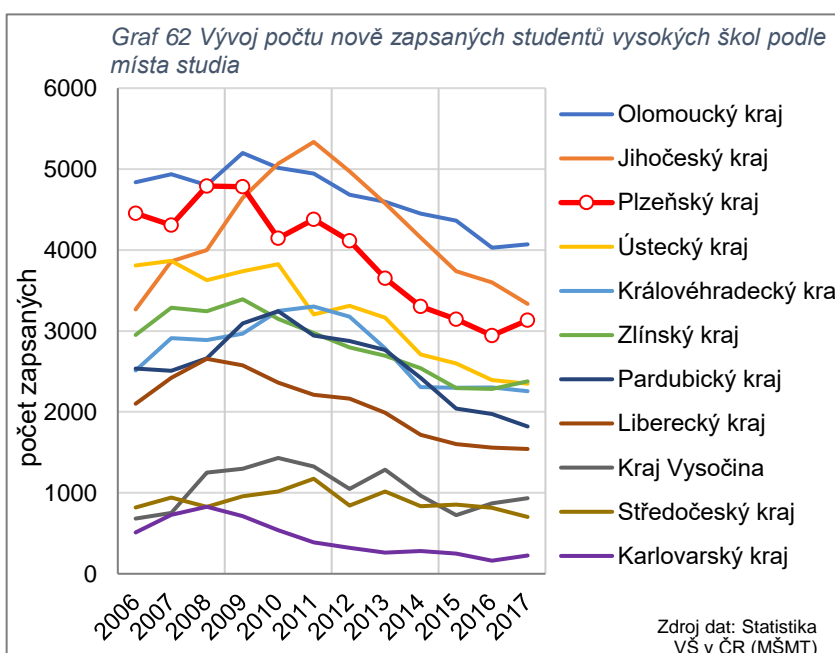
Také rostl podíl vyjíždějících z kraje na VŠ mimo kraj. Podíl vyjíždějících na všech studentech VŠ bydlících v kraji se tak zvýšil ze 43 % v období 2006–2009 na 48 % v roce 2017, a to i při klesajícím počtu vyjíždějících (7,2 tis. v roce 2011 na 5,8 tis. v roce 2017, tj. -19 %).

Lze tedy shrnout, že na poklesu počtu studujících VŠ v Plzeňském kraji se kromě demografického poklesu podílí, jak růst podílu odcházejících na VŠ mimo kraj, tak menší zájem o studium z jiných krajů. Za pozitivní lze považovat mírné zvýšení podílu dojíždějících z jiných krajů na studujících v Plzeňském kraji v posledních letech, ze 48 % v letech 2012–2013 na 52 % v roce 2017. V roce 2016 tak byl poprvé od roku 2010 vyšší počet studentů dojíždějících na VŠ do Plzeňského kraje než počet studentů bydlících i studujících v kraji.

Zapsaní studenti vysokých škol

Graf 62 ukazuje vývoj počtu nově zapsaných studentů, tj. bakalářského a magisterského nenavazujícího studia, podle místa studia v letech 2006-2017 v mezikrajovém srovnání. Na VŠ v Plzeňském kraji se nejvíce studentů zapsalo v roce 2008 (4 791), v následujícím roce byl počet velmi podobný. V dalších letech pak počet zapsaných spíše klesal až do roku 2016 (-39 %, tj. 5. nejvyšší pokles mezi kraji

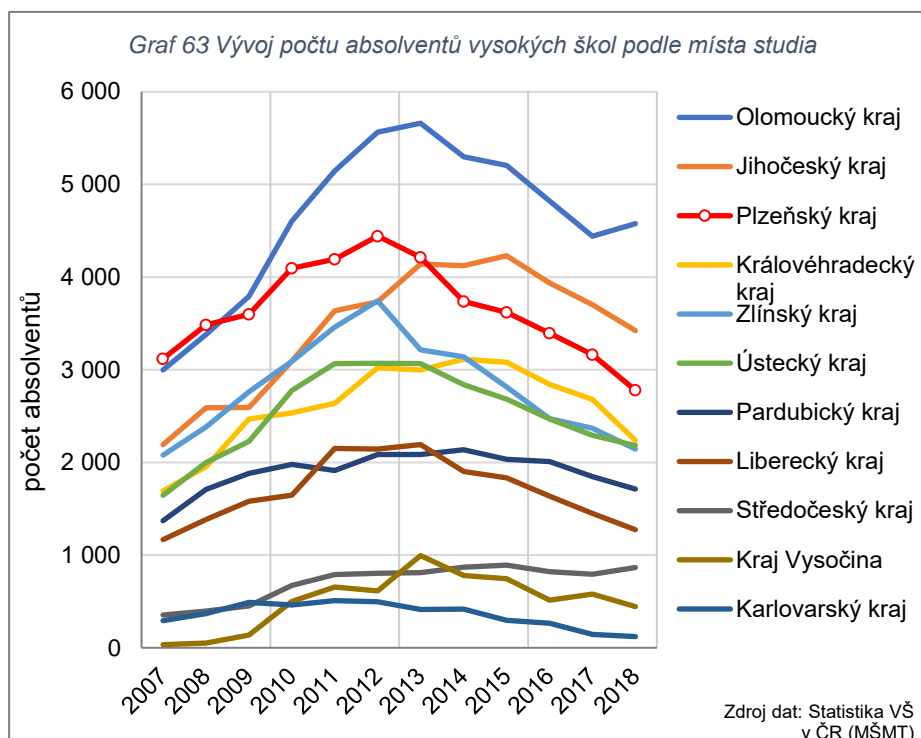

ČR). Počet zapsaných tedy klesal rychleji než počet studentů VŠ v Plzeňském kraji. Pozitivní je, že v posledním sledovaném roce se počet zapsaných zvýšil o téměř 190 studentů (o 6 %).

Absolventi vysokých škol

Vývoj počtu absolventů VŠ v krajích ČR v letech 2007–2018 zachycuje graf 63, ten nezachycuje 3 nejpočetnější kraje ČR. Graf 54 ukazuje intenzivní propad počtu absolventů studujících v Plzeňském kraji. Nejvíce studentů absolvovalo VŠ v Plzeňském kraji v roce 2012 (4 443). Od té doby klesl počet absolventů o téměř 37 %, což byl v mezikrajovém srovnání 5. nejvyšší úbytek.

Tabulka 34 ukazuje vývoj absolventů jednotlivých fakult ZČU a Lékařské fakulty UK v Plzni. Lékařská fakulta podobně jako v případě celkových počtů si ve sledovaném období udržela relativně stabilní počty s výjimkou let 2007 a 2008. Nejméně studentů absolvovalo v roce 2008 (193 absolventů), nejvíce v roce 2017 (310 absolventů)

Tabulka 34 Vývoj počtu absolventů VŠ v Plzeňském kraji podle fakult

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN 18/max
ZČU	2 910	3 284	3 321	3 824	3 773	4 045	3 720	3 304	3 158	2 903	2 685	2 283	2 270	56,1
FPE	574	513	622	701	909	843	780	653	655	504	493	416	425	46,8
FF	568	585	698	703	678	765	735	631	565	543	481	384	364	47,6
FEK	386	570	540	559	519	628	478	458	439	386	375	345	329	52,4
FEL	553	521	530	532	489	528	459	397	355	365	291	273	219	39,6
FAV	322	365	328	318	293	275	255	310	266	216	264	216	201	55,1
FPR	354	448	351	494	451	434	462	303	302	263	214	115	197	39,9
FZS				173	163	230	247	257	220	215	207	198	181	70,4
FST	128	225	192	291	216	232	204	180	212	215	184	177	179	61,5
FDULS	25	59	60	55	58	112	103	119	147	197	177	160	176	89,3
LF	242	203	193	267	279	278	309	250	254	284	277	310	275	88,7

Zdroj dat: Statistika VŠ v ČR (MŠMT)

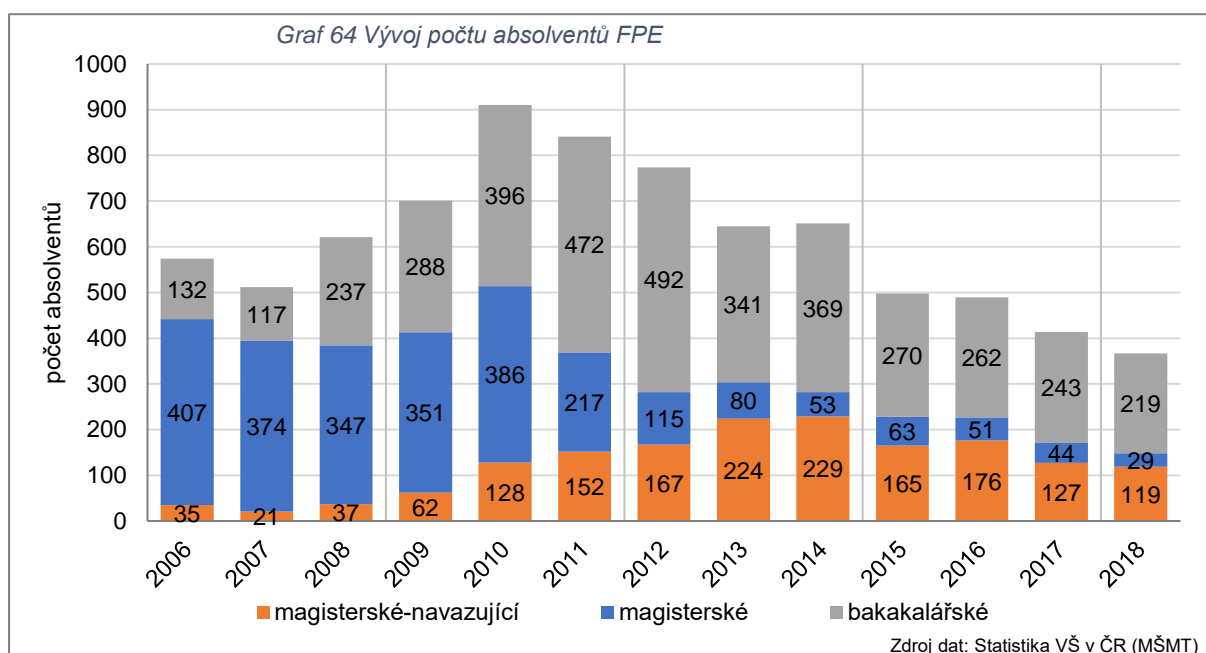
Nejvíce absolventů měla ZČU v roce 2011 (4 045). Od tohoto roku počet klesal až na 2 270 (- 44 %) absolventů v posledním sledovaném roce. Nejnižší úbytky měly nejnovější fakulty.

Fakulta designu a umění L. Sutnara si v posledních letech držela stabilní počty absolventů a Fakultě zdravotnických studií klesl počet absolventů o necelých 30 %.

O více než 40 % absolventů přišly Fakulta právnická a Fakulta elektrotechnická. Zbývající fakulty měly prakticky poloviční počty absolventů oproti maximálním počtům v předchozích letech. Výjimkou byla Fakulta strojní s poklesem o 39 %.

Vzhledem k vysokému věku pedagogů stojí za pozornost vývoj absolventů Fakulty pedagogické ZČU podle typu studia (viz graf 64). Do základních a středních škol by měli nastoupit pouze absolventi magisterského studia.

V letech 2006 - 2009 absolvovalo FPE ZČU ročně okolo 400 absolventů magisterského studia. Nejvyššího počtu bylo dosaženo v roce 2010 (524 absolventů). Od té doby počty klesaly a v roce 2018 ukončilo tuto fakultu pouze 150 absolventů. Tento vývoj nevytváří dobré předpoklady k dostatečné generační obměně pedagogických sborů, jak vyplývá z analýzy věkové struktury pedagogů regionálního školství (viz kap. 2.3.4).

2.4 Trh práce

2.4.1 Ekonomická výkonnost a ekonomická základna Plzeňského kraje

Ekonomická výkonnost

Plzeňský kraj patří dlouhodobě mezi kraje ČR s vysokou ekonomickou výkonností. Ve sledovaném období 2006–2017 se podle hrubého domácího produktu (HDP) v běžných cenách na obyvatele pohyboval na 3. místě za Prahou, jejíž hodnoty se nachází nad zvoleným rozpětím hodnot, a Jihomoravským krajem (viz graf 65). V roce 2006 byl kraj dokonce 2., ale v roce 2017 klesl na 5. místo, když ho předstihly kraje Středočeský a Královéhradecký.

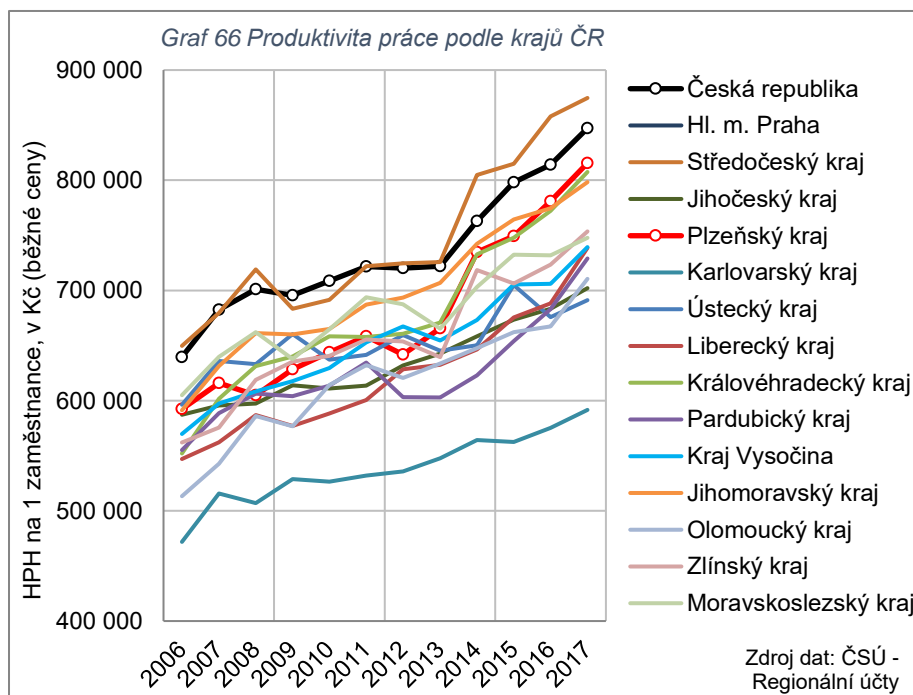
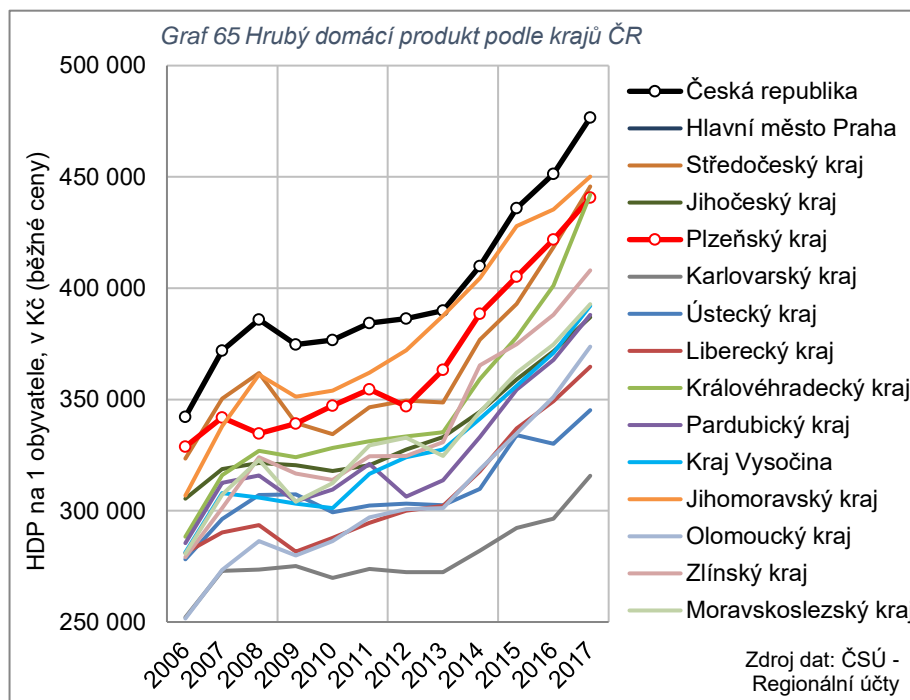
V období 2012–2017 hodnota tohoto ukazatele za Plzeňský kraj rovnoměrně

rostla o necelých 5 % ročně (celkem o 27 %). To bylo 3. nejvyšší tempo růstu. Rychleji rostly jen dva naposled zmiňované kraje.

Podle produktivity práce, tedy hrubého domácího produktu (HPH) v běžných cenách na zaměstnance, byl vývoj postavení Plzeňského kraje v rámci ČR dynamičtější (viz graf 66). V období 2006 – 2012 se kraj pohyboval mezi 5. a 10. místem (v roce 2008).

Díky druhému nejrychlejšímu růstu v následujícím

období, a to jen těsně za Prahou (+27,2 %, resp. 27,1 %), se Plzeňský kraj v produktivitě práce posunul na 3. místo mezi kraji ČR.

Podíl odvětví na ekonomickém výkonu kraje

Postavení Plzeňského kraje a jeho změny z hlediska odvětvové struktury ekonomické základny podle podílu odvětví na HPH dokládá tabulka 35. Odvětví podle statistiky regionálních účtů ČSÚ jsou v tabulce uspořádána sestupně podle podílu na HPH v Plzeňském kraji v roce 2017. Pro srovnání jsou uvedeny rovněž průměrné podíly za celou ČR a pořadí Plzeňského kraje mezi kraji ČR podle podílu daného odvětví.

Srovnání změn v čase umožňují stejné hodnoty za rok 2012. Tento rok byl zvolen, neboť byl začátkem rychlého růstu HPH, který trval do konce sledovaného období.

Tabulka 35 Podíl odvětví na HPH v Plzeňském kraji ve srovnání s ČR v letech 2012 a 2017

Odvětví	2012				2017			
	PLK (%)	ČR (%)	PLK-ČR (p.b.)	Poř. PLK	PLK (%)	ČR (%)	PLK-ČR (p.b.)	Poř. PLK
Zpracovatelský průmysl (C)	31,2	24,7	6,4	9	34,0	26,8	7,2	8
Obchod, doprava, ubytování a pohostinství (G+H+I)	17,0	18,3	-1,2	8	17,0	18,9	-1,9	8
Veřejná správa, vzdělávání, zdrav. a soc. péče (O+P+Q)	16,1	15,1	1,0	6	15,2	15,0	0,2	9
Činnosti v oblasti nemovitostí (L)	8,4	8,8	-0,3	7	8,3	8,6	-0,3	6
Těžba, energetika, voda a odpady (B+D+E)	5,1	6,3	-1,2	8	5,4	4,9	0,5	5
Stavebnictví (F)	6,0	5,9	0,2	6	5,1	5,3	-0,3	10
Profesní, vědec., techn. a administrativní činnosti (M+N)	5,3	6,5	-1,2	3	4,8	6,8	-2,0	3
Zemědělství, lesnictví, rybářství (A)	3,8	2,6	1,1	6	3,2	2,3	1,0	7
Ostatní činnosti (R+S+T)	2,5	2,3	0,2	3	2,5	2,2	0,3	3
Informační a komunikační činnosti (J)	2,2	5,1	-2,9	7	2,3	5,3	-3,0	7
Peněžnictví a pojišťovnictví (K)	2,3	4,5	-2,2	6	2,2	4,0	-1,8	4

Zdroj dat: Regionální účty ČSÚ, 2011-2017, ČSÚ, vlastní výpočty

Zpracovatelský průmysl měl nejvyšší podíl na HPH v naprosté většině krajů, kromě Prahy a v některých letech také v Karlovarském kraji. V Plzeňském kraji je podíl tohoto odvětví výrazně nad průměrem ČR, ale přesto se kraj podle tohoto ukazatele pohyboval v letech 2006–2017 nejčastěji mezi 4. a 8. místem ze 14 krajů. Rok 2012 představoval z tohoto pohledu výjimku (9. místo Plzeňského kraje podle podílu zpracovatelského průmyslu na HPH). V dalších letech se podíl tohoto odvětví na HPH zvyšoval v Plzeňském stejně jako ve většině ostatních krajů (kromě Prahy a Jihomoravského kraje).

Nejvyšší podíl zpracovatelského průmyslu na HPH měl ve sledovaném období 2006–2017 v rámci ČR Zlínský kraj (40-44% podíl). Na 2. až 4. místě se nejčastěji pohybovaly kraje Liberecký (34-40% podíl), Středočeský (33-40% podíl) a v posledních letech také Královéhradecký (28-41% podíl).

Dalšími odvětvími s velkým podílem na HPH v Plzeňském kraji jsou Obchod, doprava, ubytování a pohostinství a Veřejná správa vč. obrany, vzdělávání, zdravotní a sociální péče. Prvně jmenované odvětví, které řadíme mezi „komerční“ služby svým podílem v kraji na HPH zůstává za republikovým průměrem. To se týkalo v uvedených letech 2012 a 2017 také většiny dalších odvětví, jejichž podíl na HPH kraje byl již výrazně nižší (pod 9 %). Výjimkou bylo Zemědělství, lesnictví, rybářství a Ostatní činnosti.

Nejvíce za průměrem ČR zaostávaly Informační a komunikační činnosti, jejichž podíl na HPH zůstává v kraji i pod polovinou průměrného podílu ČR. Podobná situace je však i ve většině ostatních krajů s výjimkou Jihomoravského kraje (6,3 % v roce 2017) a zejm. Prahy (12,7 %).

2.4.2 Zaměstnanost v Plzeňském kraji

Vývoj ekonomické aktivity a zaměstnanosti obyvatel

Ekonomický růst Plzeňského kraje po roce 2012 vedl v Plzeňském kraji rovněž k růstu zaměstnanosti. Mezi roky 2012 a 2017 se výrazně zvýšil počet zaměstnaných a klesl počet nezaměstnaných i počet některých skupin ekonomicky neaktivních, kteří využili rostoucí možnosti uplatnění na trhu práce. (viz tabulka 36).

Tabulka 36 Vývoj ekonomické aktivity obyvatel v Plzeňském kraji (dle VŠPS)

rok	2012	2017	R17-12 ¹⁾	P17/12 ²⁾
Obyvatelstvo celkem	572,2	578,9	6,7	101,2
v tom:				
ekonomicky aktivní populace 15 a více let (pracovní síla)	291,3	297,3	6,0	102,1
v tom: zaměstnaní v NH (ILO) ¹⁾	277,2	291,5	14,3	105,2
nezaměstnaní	14,1	5,8	-8,3	41,1
ekonomicky neaktivní	280,9	281,6	0,7	100,2
v tom: nepracující důchodci	129,1	133,7	4,6	103,6
nepracující žáci a studenti	42,4	36,7	-5,7	86,6
děti do 14 let	82,4	88,2	5,8	107,0
ostatní	27,1	23,0	-4,1	84,9

Zdroj dat: Statistická ročenka Plzeňského kraje, 2010-2018, ČSÚ – tabulka 9.4

¹⁾ R17-12 je počet v roce 2017 minus počet obyvatel dané skupiny v roce 2012

²⁾ P17/12 je počet v roce 2017 na 100 obyvatel dané skupiny v roce 2012

Mezi roky 2012 a 2017 se zvýšil počet obyvatel kraje o 6,7 tis., a to převážně migrací. Většina tohoto růstu šla na vrub pracovní síly, tj. ekonomicky aktivní populace ve věku 15 a více let (+6,0 tis.). Přitom počet zaměstnaných se zvýšil o 14,3 tis. (+5,2 %) a počet nezaměstnaných klesl o 8,3 tis. (-58,9 %)

Relativně rychlý ekonomický růst, který vedl k nedostatku pracovních sil na regionálním trhu práce, se promítl rovněž do vývoje ekonomicky neaktivních obyvatel Plzeňského kraje (také viz tabulka 36).

Kromě migrace byli dalším významným zdrojem růstu pracovní síly v kraji zřejmě nepracující důchodci, jejichž malý nárůst (+4,6 tis.) neodpovídá růstu počtu kraje obyvatel ve věku 65 a více let o 14,9 tis. (z 99,2 tis. na 114,1 tis.). Přitom počet obyvatel kraje v produktivním věku 15-64 let klesl mezi roky 2012 a 2017 o 12,6 tis. Většina obyvatel, která dosáhla důchodového věku, tedy zřejmě pokračuje v práci.

K růstu pracovní síly zřejmě přispěli také ostatní ekonomicky neaktivní, jejichž počet klesl o 4,1 tis. Tuto skupinu tvoří zejm. osoby v domácnosti či na rodičovské dovolené. Pokles počtu nepracujících žáků a studentů (-5,7 tis.) odpovídá poklesu počtu žáků SŠ (-1,6 tis.) i studentů VOŠ se sídlem v kraji (-0,3 tis.) a studentů VŠ bydlících v kraji (-4,0 tis.). Tato skupina se tedy zřejmě nepodílela na růstu pracovní síly v Plzeňském kraji mezi lety 2012 a 2017.

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti

O významu odvětví v ekonomice regionu vypovídá podobně jako podíl na HPH (viz kap. 4.1.2) také jeho podíl na zaměstnanosti (viz tabulka 37). Z důvodu srovnatelnosti obou použitých strukturálních ukazatelů byly opět porovnávány údaje za roky 2012 a 2017 a zároveň srovnávána data Plzeňského kraje s průměrem ČR. Použitá data ČSÚ o struktuře zaměstnanosti umožňují podrobnější odvětvové členění než v případě HPH. Pro snazší srovnání však byla odvětví ponechána ve skupinách a v pořadí, jak jsou uváděna podle HPH (viz tabulka v kap. 4.1.2).

Také z hlediska zaměstnanosti má v Plzeňském kraji největší podíl Zpracovatelský průmysl. Nárůst zaměstnanosti zde byl větší než v případě HPH. Podíl tohoto odvětví na zaměstnanosti je však mírně nižší než podíl na ekonomickém výkonu, také odstup od průměru ČR je menší.

Tabulka 37 Podíl odvětví na zaměstnanosti v Plzeňském kraji ve srovnání s ČR v letech 2012 a 2017

Odvětví dle CZ-NACE	2012			2017		
	PLK (%)	ČR (%)	PLK-ČR (p.b.)	PLK (%)	ČR (%)	PLK-ČR (p.b.)
Zpracovatelský průmysl (C)	29,7	26,6	3,2	33,6	27,9	5,7
Obchod, opravy a údržba motorových vozidel (G)	11,1	12,3	-1,2	9,8	11,5	-1,6
Doprava a skladování (H)	6,2	6,3	-0,1	7,2	6,3	0,9
Ubytování, stravování a pohostinství (I)	3,7	3,6	0,0	2,5	3,3	-0,8
Veřejná správa a obrana (O)	6,1	6,2	-0,1	6,2	6,5	-0,3
Vzdělávání (P)	6,7	6,5	0,2	6,6	6,6	0,0
Zdravotní a sociální péče (Q)	7,0	6,8	0,2	6,6	7,2	-0,6
Činnosti v oblasti nemovitostí (L)	0,6	0,9	-0,3	0,7	0,8	-0,1
Těžba a dobývání (B)	0,5	0,9	-0,4	0,3	0,6	-0,3
Energetika (D)	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0
Nakládání s vodou a odpady (E)	1,0	0,9	0,1	1,4	1,1	0,4
Stavebnictví (F)	8,9	8,7	0,2	8,2	7,5	0,7
Profesní, vědecké a technické činnosti (M)	3,6	4,3	-0,7	3,5	5,1	-1,6
Administrativní a podpůrné činnosti (N)	1,6	2,4	-0,8	2,6	2,5	0,1
Zemědělství, lesnictví a rybářství (A)	4,4	3,1	1,4	3,2	2,8	0,4
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti (R)	0,9	1,6	-0,7	1,2	1,8	-0,6
Ostatní činnosti (S+T)	1,9	2,3	-0,4	1,3	2,4	-1,1
Informační a komunikační činnosti (J)	2,0	2,6	-0,5	2,1	2,9	-0,8
Peněžnictví a pojišťovnictví (K)	2,0	2,8	-0,8	1,2	2,2	-1,0

Zdroj dat: Statistická ročenka Plzeňského kraje a Statistická ročenka České republiky 2012-2018, ČSÚ, vlastní výpočty

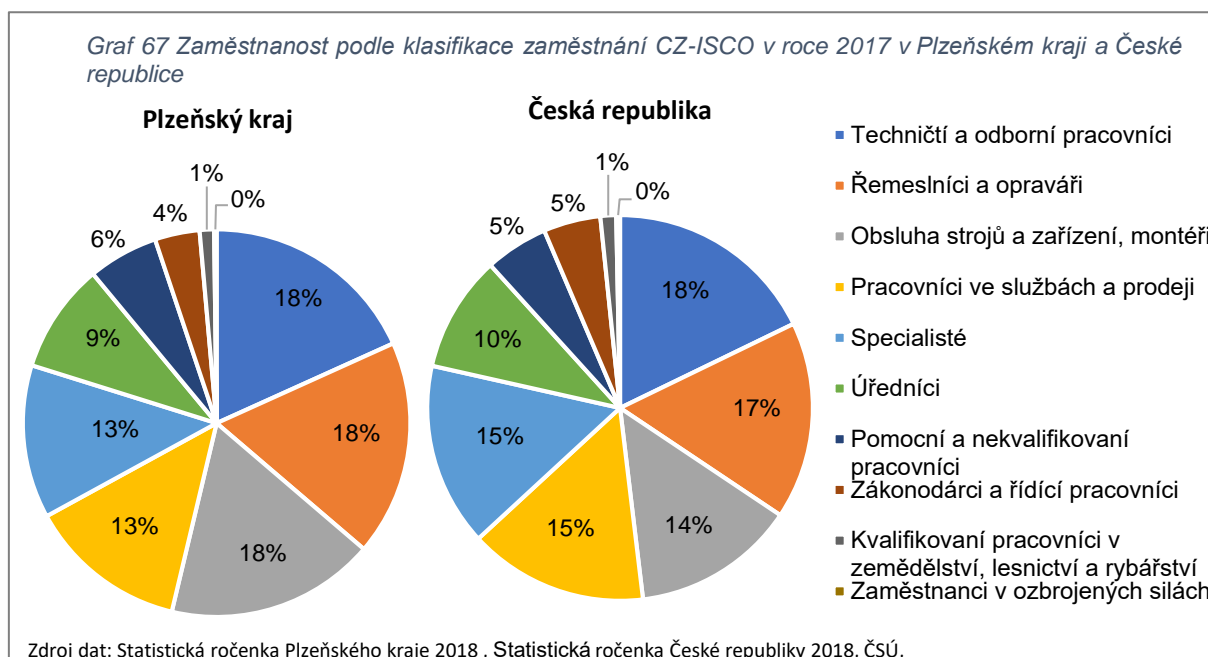
Odvětví Obchod, opravy a údržba motorových vozidel zůstává v Plzeňském kraji s velkým odstupem druhým největším zaměstnavatelem, i když jeho podíl klesl pod 10 %. Zároveň má v roce 2017 toto odvětví spolu s Profesními, vědeckými a technickými činnostmi největší ztrátu na průměr ČR z hlediska podílu na zaměstnanosti (-1,6 p. b.).

Stavebnictví zůstává v kraji třetím největším zaměstnavatelem a ze 6. na 4. místo se posunula Doprava a skladování. Následují všechna tři odvětví převážně „veřejných služeb“ (Veřejná správa a obrana, Vzdelávání, Zdravotní a sociální péče), každé s podílem přes 6 % v kraji i v celé ČR. Za zmínku stojí snížení naskoku Plzeňského kraje od průměru ČR v podílu na zaměstnanosti v Zemědělství mezi roky 2012 a 2017.

Základní pohled na profesní strukturu zaměstnaných na úrovni tzv. hlavních tříd zaměstnání v Plzeňském kraji ve srovnání s průměrnou strukturou ČR přináší graf 67. Z něj je patrné, že v kraji jsou velmi vyrovnané počty zaměstnaných v hlavních třídách Techničtí a odborní pracovníci, Řemeslníci a opraváři i Obsluha strojů a zařízení (18 %). Na úrovni ČR má takto vysoký podíl jen prvně jmenovaná skupina.

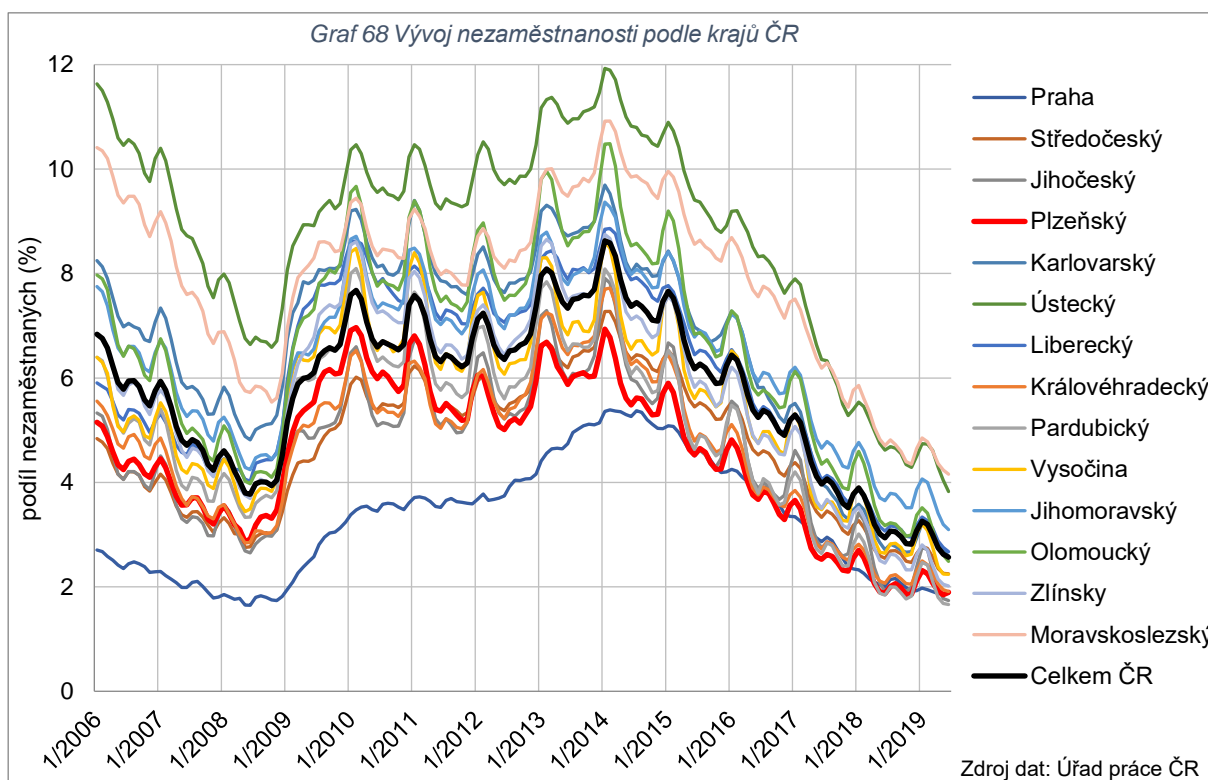
To vede k nižším podílům Plzeňského kraje než za celou ČR v případě všech dalších početnějších hlavních tříd zaměstnání s výjimkou Pomocných a nekvalifikovaných pracovníků. Výsledkem je výrazně vyšší podíl hlavních tříd, které vesměs nevyžadují odborné vzdělání

(Obsluha strojů a zařízení, montéři a Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) v Plzeňském kraji (24 %) než průměrně v celé ČR (20 %).

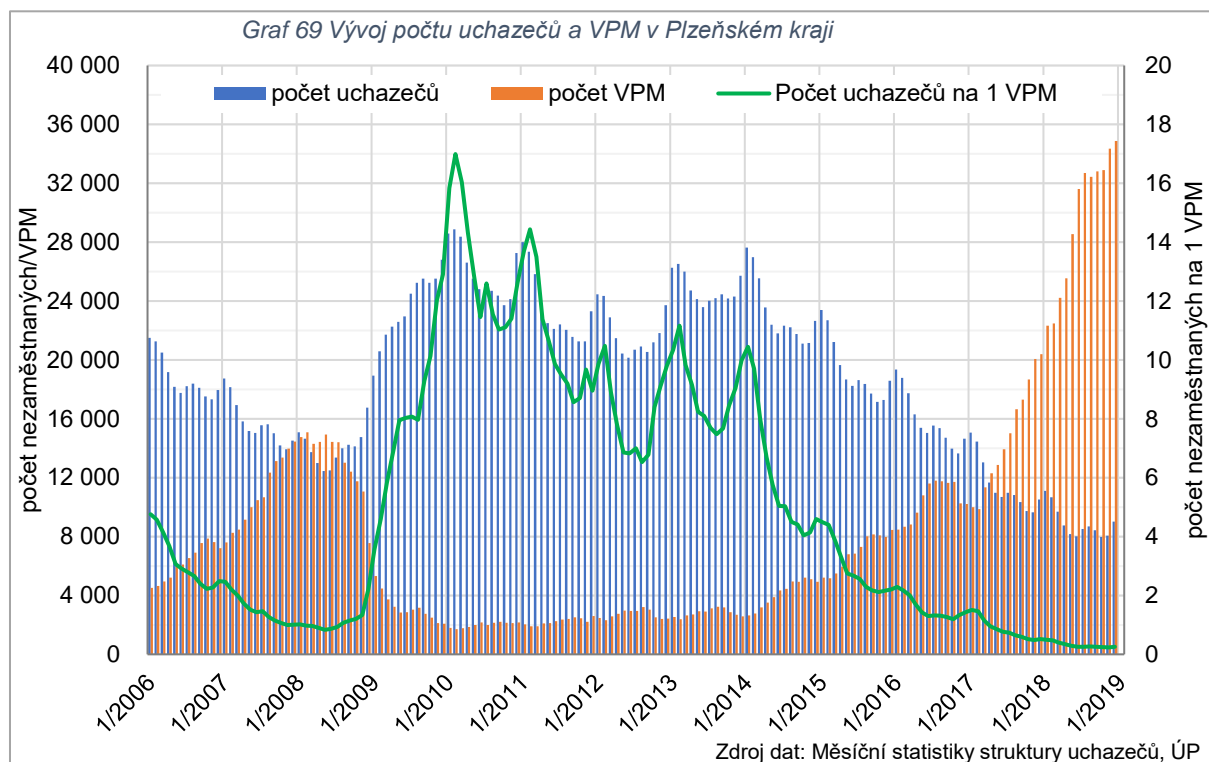

2.4.3 Nezaměstnanost a napětí na trhu práce v Plzeňském kraji

Ekonomický růst vedl v uplynulých 5 letech k výraznému snížení nezaměstnanosti v Plzeňském kraji. Přitom tento kraj patří dlouhodobě mezi kraje v ČR s nejmenší nezaměstnaností. Data Úřadu práce umožňují velmi podrobné sledování podílu nezaměstnaných v měsíčních intervalech (viz graf 68).

Od počátku roku 2014 až do roku 2018 vykazoval podíl nezaměstnaných v Plzeňském kraji, podobně jako ve všech ostatních krajích ČR trend prudkého poklesu při periodických změnách sezónní zaměstnanosti. V Plzeňském kraji se podíl nezaměstnaných v tomto období snížil z 6,9 % až na 1,9 % a kraj se pohyboval mezi prvními třemi s nejmenší nezaměstnaností. Následoval rok stagnace na hodnotách kolem 2 %. V červnu 2019 klesl kraj na 4. místo, když ho předstihly kraje Pardubický, Jihočeský a Hl. město Praha.

Minimálně od první poloviny roku 2016 se projevil v Plzeňském kraji akutní nedostatek pracovních sil, když klesl podíl nezaměstnaných na 1 volné pracovní místo (VPM) pod hodnotu 2 (viz graf 69) a podíl nezaměstnaných pod 4 % (viz graf 68).

Z grafu 69 rovněž vyplývá, že od dubna 2017 dokonce počet VPM evidovaných ÚP ČR převyšuje počet nezaměstnaných. Na tomto stavu se více než pokles počtu nezaměstnaných podílel prudký růst počtu VPM, který trval od počátku roku 2017 do poloviny roku 2018.

Je to situace naprosto odlišná od období 2009–2013, kdy napětí na trhu práce v Plzeňském kraji bylo opačné, neboť bylo vyvoláno velmi malou nabídkou pracovních příležitostí při velkém počtu nezaměstnaných, což negativně pociťovali uchazeči o zaměstnání. Aktuální stav je velmi nepříznivý pro zaměstnavatele, kteří jen obtížně získávají pracovní síly s potřebnou kvalifikací.

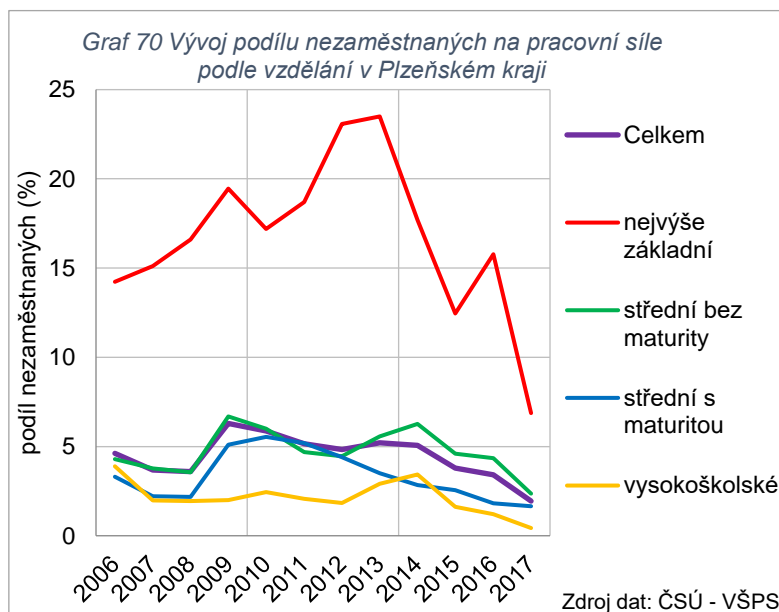
V následujících dvou podkapitolách je analyzován vývoj a stav napětí na trhu práce v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání a podle skupin povolání na úrovni tzv. hlavních tříd zaměstnání. Opět byla použita data ÚP ČR. Podle stupně vzdělání bylo možné vyhodnotit také vývoj podílu nezaměstnaných z dat VŠPS.

Nezaměstnanost a napětí na trhu práce podle stupně vzdělání

Stupeň dosaženého vzdělání má velký vliv na ohrožení ztrátou zaměstnání, jak dokládá graf 70. V Plzeňském kraji měly osoby nejvýše se základním vzděláním po celé sledované

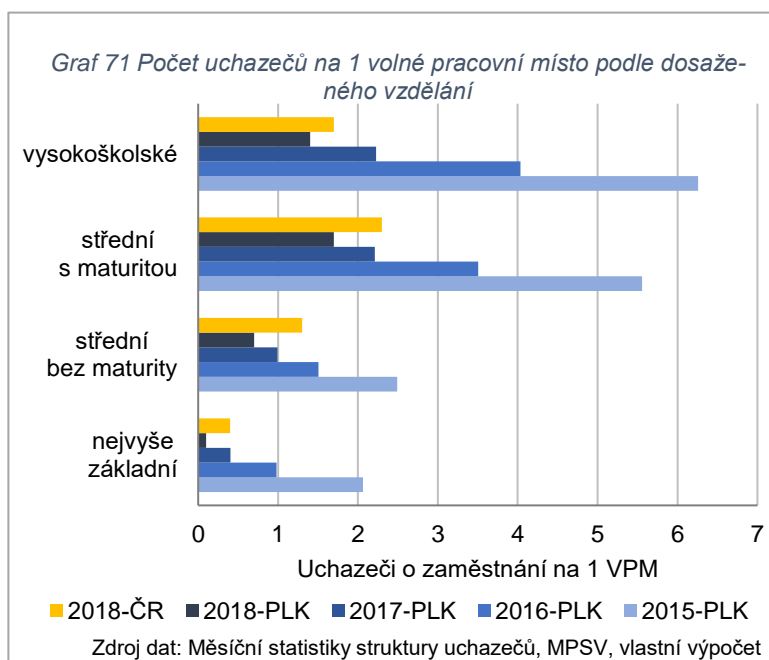

období 2006–2017 výrazně nadprůměrný a zároveň s velkým odstupem nejvyšší podíl nezaměstnaných na pracovní síle ze všech sledovaných stupňů vzdělání. Nepříznivou situaci této skupiny z hlediska uplatnění na trhu práce dokládá skutečnost, že i její nejmenší podíl nezaměstnaných v roce 2017 (6,9 %) je vyšší než nejvyšší podíl nezaměstnaných, kterékoliv ze sledovaných skupin za celé sledované období. Maximálního podílu nezaměstnaných dosáhla vzdělanostní skupina nejvýše se základním vzděláním v roce 2014 (23,5 %). Z hlediska počtu je však tato skupina méně významná, neboť v posledních letech se na pracovní síle v Plzeňském kraji podílí 5 %.

Vzdělanostní skupinou s druhým nejvyšším podílem nezaměstnaných na pracovní síle bylo střední vzdělání bez maturity. Její podíl se ve sledovaném období pohyboval blízko krajského průměru.

Poněkud jiný pohled na postavení dvou výše zmíněných vzdělanostních skupin přináší ukazatel napětí na trhu práce (viz graf 71). Z důvodu vysokého a rychle rostoucího počtu VPM pro osoby nejvýše se základním v Plzeňském kraji v letech 2014 až 2018 vykazují tyto vzdělanostní skupiny největší převis nabídky pracovních míst nad poptávkou po nich.

Mezi roky 2014 a 2018 se pro skupinu s nejvýše základním vzděláním zvýšil počet VPM z 1,7 tis. na 22,6 tis., tj. téměř 14x. Počet VPM pro tuto skupinu tak v roce 2018 tvořil 76 % všech VPM v Plzeňském kraji. To vypovídá o struktuře pracovních míst vytvářených v době ekonomického růstu, kdy v kraji výrazně rostl počet míst pro méně kvalifikované.

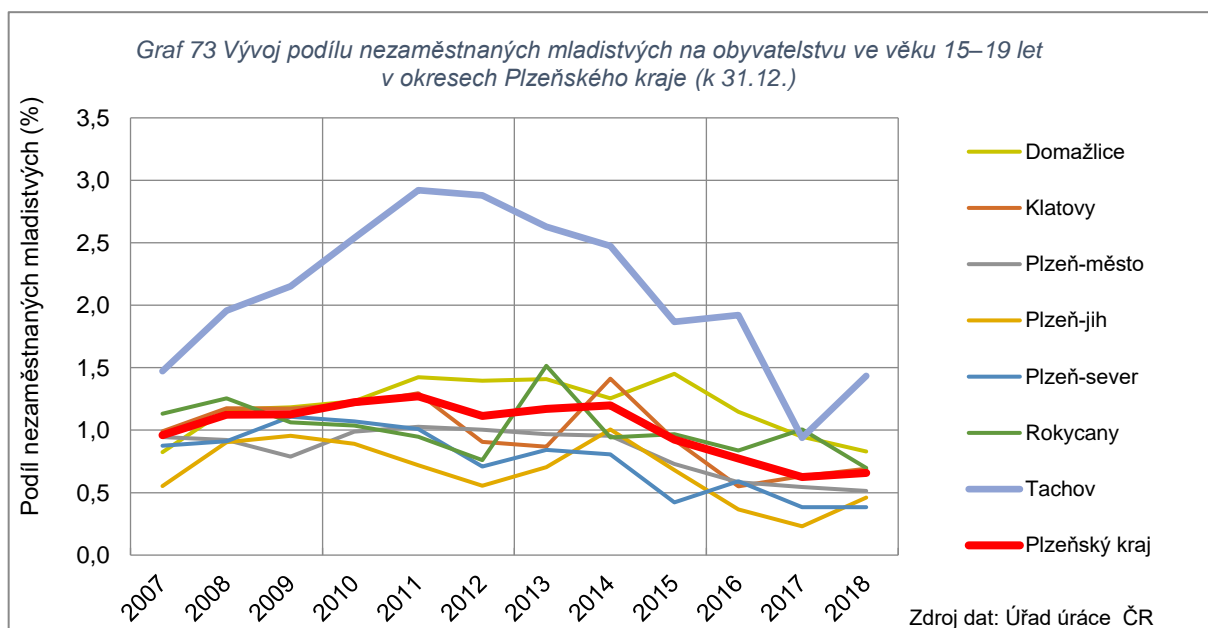
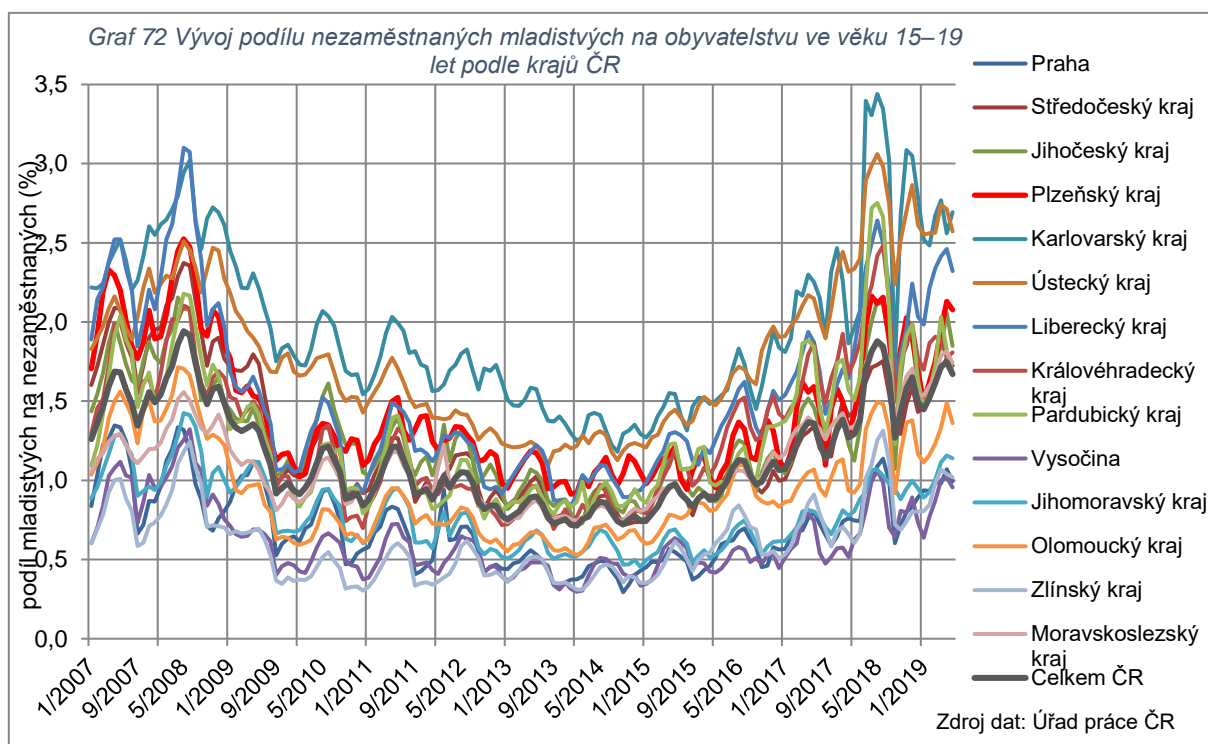
Skupina s nejvýše základním vzděláním tak již v roce 2016 měla stejný počet uchazečů jako VPM. Skupina se středním vzděláním bez maturity o rok později. Zbývající dvě sledované vzdělanostní skupiny v Plzeňském kraji měly v souhrnu ještě v roce 2018 podíl uchazečů na 1

VPM mezi 1 a 2. Přesto existují povolání, kde je v kraji akutní nedostatek pracovníků také s tímto stupněm vzdělání.

Nezaměstnanost mladistvých

Velmi ohroženou skupinou na trhu práce jsou mladiství (15-19 let). Podíl nezaměstnaných mladistvých na obyvatelstvu příslušného věku v Plzeňském kraji se dlouhodobě pohyboval nad průměrem ČR, zpravidla okolo 4. místa v mezikrajském srovnání (graf 72).

V rámci Plzeňského kraje byl nevyšší podíl nezaměstnaných mladistvých v letech 2007-2018 v okrese Tachov (graf 73). Do vývoje podílu nezaměstnaných, nejen v tomto okrese, se výrazně promítá ekonomický cyklus, což jasně ukazuje na citlivost v souvislosti se změnami na trhu práce této skupiny obyvatel, která je často zároveň bez potřebného vzdělání.

Napětí na trhu práce podle skupin povolání

Základní pohled na rozdíly v úrovni a vývoji počtu uchazečů o zaměstnání na 1 VPM v Plzeňském kraji podle skupin povolání přináší tabulka 38, která pracuje s tzv. hlavními třídami zaměstnání.

Tabulka 38 Uchazeči o zaměstnání na 1 VPM podle hlavních tříd zaměstnání

	Plzeňský kraj					ČR
	2014	2015	2016	2017	2018	2018
Zákonodárci a řídicí pracovníci	3,79	3,19	2,09	2,19	2,08	1,66
Specialisté	4,57	2,68	1,53	0,90	0,63	0,78
Techničtí a odborní pracovníci	3,47	1,97	1,35	0,93	0,80	1,23
Úředníci	17,14	8,99	5,66	4,81	2,42	3,49
Pracovníci ve službách a prodeji	5,66	3,31	2,05	1,50	0,95	1,65
Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství	5,99	4,15	2,94	1,40	0,65	1,04
Řemeslníci a opraváři	2,86	1,52	0,67	0,40	0,18	0,44
Obsluha strojů a zařízení, montéři	2,78	1,32	0,73	0,25	0,07	0,26
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	7,16	4,59	2,57	1,31	0,69	1,00
Zaměstnanci v ozbrojených silách	4,00	-	-	-	-	0,26
Celkem	5,0	2,8	1,5	0,8	0,3	0,8

Zdroj dat: Měsíční statistiky struktury uchazečů, MPSV – vlastní výpočet

V Plzeňském kraji přesáhl počet VPM počet uchazečů nejdříve v hlavních třídách Řemeslníci a opraváři a Obsluha strojů a zařízení (rok 2016) a v roce 2018 dosáhl v těchto třídách převis nabídky pracovních příležitostí nad poptávkou bezprecedentních hodnot (0,07 resp. 0,18 uchazečů na 1 VPM), a to

i v rámci ČR. V dalším roce následovali Specialisté a Techničtí a odborní pracovníci a v roce 2018 další tři hlavní třídy. Nedostatek pracovních sil je tedy v kraji problémem téměř ve všech hlavních třídách.

2.5 Sociálně vyloučené lokality v Plzeňském kraji

Tabulka 39 uvádí aktuální seznam sociálně vyloučených lokalit v Plzeňském kraji. Mezi nejzávažnější problémy sociálně vyloučených lokalit patří:

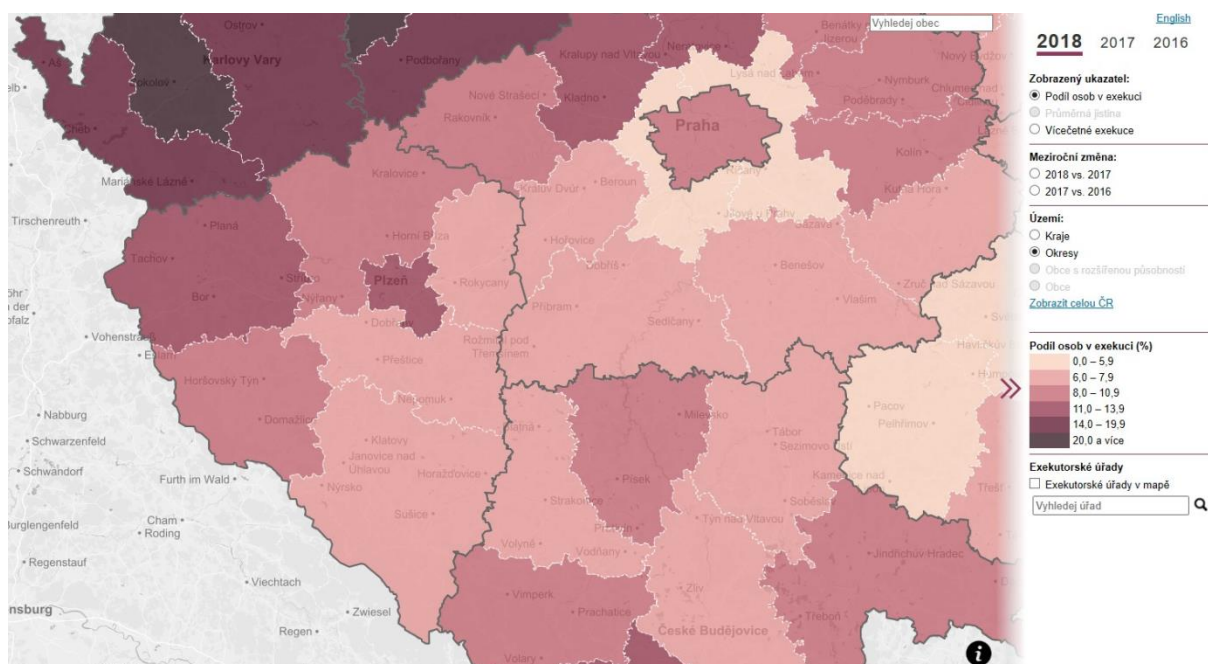
- Ubytovny a jejich fungování
- Snížená dopravní obslužnost
- Snížená dostupnost pracovních míst a nástrojů na podporu zaměstnanosti
- Rostoucí zadlužení (viz obrázek Mapa exekucí za okresy Plzeňského kraje)
- Nedostatečné vzdělání, neúspěch v procesu vzdělávání

Tabulka 39 Seznam sociálně vyloučených lokalit v Plzeňském kraji

Název obce	Kraj	Počet lokalit	Počet obyvatel v SVL	Počet obyvatel obce	ORP
Bělá nad Radbuzou	Plzeňský	1	26–50	1 767	Domažlice
Domažlice	Plzeňský	1	26–50	11 110	Domažlice
Drahotín	Plzeňský	1	26–50	190	Domažlice
Nemanice	Plzeňský	1	51–75	260	Domažlice
Poběžovice	Plzeňský	1	51–75	1 600	Domažlice
Rybník	Plzeňský	1	do 25	180	Domažlice
Horažďovice	Plzeňský	1	26–50	5 502	Horažďovice
Mířkov	Plzeňský	1	26–50	310	Horšovský Týn
Semněvice	Plzeňský	1	26–50	187	Horšovský Týn
Staňkov	Plzeňský	2	26–50	3 248	Horšovský Týn
Dlažov	Plzeňský	1	26–50	479	Klatovy
Janovice nad Úhlavou	Plzeňský	2	76–100	2 264	Klatovy
Klatovy	Plzeňský	1	26–50	22 367	Klatovy
Nýřany	Plzeňský	2	101–150	7 112	Nýřany
Všeruby	Plzeňský	2	101–150	1 318	Nýřany
Plzeň	Plzeňský	4	800–900	168 034	Plzeň
Chlumčany	Plzeňský	1	51–75	2 402	Přeštice
Merklín	Plzeňský	1	do 25	1 167	Přeštice
Přeštice	Plzeňský	2	26–50	7 165	Přeštice
Rokycany	Plzeňský	2	201–250	14 002	Rokycany
Dobřany	Plzeňský	1	26–50	6 113	Stod
Holýšov	Plzeňský	1	do 25	4 995	Stod
Stříbro	Plzeňský	6	276–300	7 769	Stříbro
Bor	Plzeňský	1	do 25	4 153	Tachov
Přimda	Plzeňský	1	26–50	1 544	Tachov
Staré Sedliště	Plzeňský	2	225–276	1 311	Tachov
Tachov	Plzeňský	1	26–50	12 570	Tachov

Zdroj: OSV KÚPK

Mapa exekucí za okresy Plzeňského kraje

Zdroj: <http://mapaexekuci.cz/>

Z mapy exekucí je patrné, že nejhorší situace na území Plzeňského kraje je v okrese Tachov a Plzeň-město. Ještě větší rozdíly panují na úrovni jednotlivých SO ORP nebo přímo mezi jednotlivými obcemi. Takto členěná data ale nejsou v současnosti dostupná.

V celokrajském měřítku bohužel nejsou k dispozici relevantní data, která by nám umožnila podrobněji vyhodnocovat sociálně vyloučené lokality, jak školy v těchto oblastech dokáží podporovat žáky ze SVL a mají-li dostatečné materiální, personální i další podmínky. V dalším období se pokusíme lépe zmapovat situaci v kraji a identifikovat školy s největším podílem žáků se SVP, aby mohla být lépe směřována podpora právě těmto školám a zároveň abychom zabránili segregačnímu efektu, ke kterému by mohlo dojít, kdyby se tyto školy na práci s žáky ze SVL příliš specializovaly.

3 Povinná a nepovinná témata KAP a jejich rozdělení do jednotlivých platforem

Tato kapitola je členěná do šesti podkapitol. Každá se snaží popsat a analyzovat aktuální stav v Plzeňském kraji v problematice spojené s některou povinnou či nepovinnou intervencí stanovenou v Postupech KAP:

- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání) a Infrastruktura SŠ a VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání)
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Rozvoj kariérového poradenství a Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání
- Podpora inkluze
- Nepovinná témata (Rozvoj výuky cizích jazyků, Digitální kompetence, Čtenářská, matematická a finanční gramotnost)

Každá podkapitola vždy vychází z analýzy strategických dokumentů a dalších východisek (např. ze závěrů systémových projektů) vztahující se k danému tématu (na republikové i regionální úrovni), popisuje nejdůležitější aktivity, které se v Plzeňském kraji v této oblasti realizovaly (včetně hlavních aktérů, kteří v oblasti figurují), opírá se o informace z kapitoly Socioekonomická charakteristika Plzeňského kraje pro potřeby KAP a v neposlední řadě také zohledňuje dostupné dílčí výstupy z druhého dotazníkového šetření uskutečněného na konci r. 2018 na SŠ a VOŠ (byť to je také zdrojem pro samostatnou analýzu).

Z dostupných podkladů byla vytvořena SWOT analýza a z ní jsou pak formulovány závěry v následující struktuře: problém, příčina, žádoucí změna/cíl.

Jedná se o hlavní analytický podklad, na jehož základě budou v rámci jednotlivých platforem a v Pracovní skupině Vzdělávání diskutovány potřeby území, potřeby středních škol, záměry vzdělávací politiky státu a také pohled dalších relevantních subjektů, které mají vztah ke vzdělávání v Plzeňském kraji (např. zaměstnavatelé, ÚP, HK, ZČU, ZŠ a další vzdělávací instituce), aby mohly být stanoveny jednotlivé priority navazujícího krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Plzeňském kraji (na období 2020-2022).

3.1 Platforma Polytechnické vzdělávání s důrazem na infrastrukturu a investice

Při tvorbě Krajského akčního plánu vzdělávání v Plzeňském kraji (KAP) byla vytvořena platforma „Polytechnické vzdělávání s důrazem na infrastrukturu a investice“. V rámci této analýzy jsou podrobně rozebrána povinná témata oblasti KAP vztahující se k podpoře polytechnického vzdělávání, která byla také sledována při dotazníkovém šetření na SŠ a VOŠ v rámci analýzy potřeb na školách, a to:

- **Podpora polytechnického vzdělávání – přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání (VOŠ, SŠ, ZŠ i MŠ)**
- **Infrastruktura a investiční vybavení SŠ, VOŠ**

3.1.1 Úvod do řešené problematiky

Polytechnické vzdělávání je definováno jako vzdělávání poskytující vědomosti o vědeckých principech a odvětvích výroby, znalosti z technických a jiných oborů a všeobecně technické dovednosti. Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které jsou využívány v běžném a později i pracovním životě. To je vázáno na technické myšlení jako aplikaci vědomostí, dovedností a zkušeností v členění na praktické, vizuální, intuitivní a koncepční myšlení. Cílem polytechnického vzdělávání je rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit. Polytechnické vzdělávání má posilovat zájem nejen o technické, ale i o přírodovědné a environmentální obory.¹

3.1.2 Strategické dokumenty a další východiska

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023 navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr a je v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 a zároveň už byl zpracován i s ohledem na Strategii vzdělávací politiky do roku 2030+.

V dokumentu jsou stanoveny hlavní cíle regionálního vzdělávání a v těchto hlavních cílech jsou definovány i cíle týkající se částečně či zcela polytechnického vzdělávání a to:

---

¹ Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické, environmentální) [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-polytechnickeho-vzdelavani>

- inovovat soustavu oborů vzdělání a revidovat rámcové vzdělávací programy středního vzdělávání;
- zdokonalit systémy přijímacího řízení a ukončování středoškolského vzdělávání;
- zvýšit zapojení zaměstnavatelů a věcně příslušných resortů, podporovat zavádění a posilování prvků duálního vzdělávání;
- snížit riziko předčasných odchodů ze vzdělávání.²

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016–2021)

Je dané, že vzhledem k oprávněným potřebám zaměstnavatelské sféry je nutno usilovat o kvalitně vzdělanou, flexibilní a odborně připravenou pracovní sílu. Nastavení vzdělávacích kapacit musí odpovídat předpokládané struktuře a uplatnění absolventů na trhu práce. Znamená to, že je třeba u současné generace rozvíjet kulturu technické vzdělanosti, na všech stupních vzdělávání mají být podporovány technické a přírodovědné dovednosti. Nezbytným předpokladem je kariérové poradenství a zjišťování kvality výsledků vzdělávání. Počáteční vzdělávání by mělo žákům dát nejen dobrý základ pro celoživotní učení (čtenářskou, matematickou, finanční gramotnost, podnikatelské dovednosti, právní povědomí a všeobecný civilizační přehled), ale také jejich první kvalifikaci, uplatnitelnou na trhu práce. Je třeba vzdělávat v logice, adaptabilitě, kreativitě a podnikavosti.

Stále se měnící svět vyžaduje kontinuální, systematickou a uvědomělou práci na výběru vhodného obsahu a jeho transformaci v učivo nejen technických předmětů. s tím spojené postupy nejsou snadné a nejsou ani věcí jedince. Je třeba perspektivně hledat konsenzus v oblasti vhodného obsahu vzdělávání i způsobů rozvoje žáků v jeho kontextu. Tato situace ukazuje požadavky pro polytechnické vzdělávání:

- při tvorbě nových vzdělávacích programů klást důraz na porozumění žáků osvojovaným poznatkům a na schopnost je využívat, než na jejich množství a na pouhou recepci žáky. Kurikula by měla vytvářet širší předpoklady pro budoucí profesní uplatnění absolventů škol i jejich optimální zařazení do společnosti;
- uplatňovat polytechnický princip a aplikovat koncept STEM v jeho integračním pojetí, podporovat implikace mezi složkami vzdělávání a jednotlivými předmětovými oblastmi vzdělávání;
- vytvořit a ověřit efektivní vzdělávací strategie (vzdělávací situace, se kterými se žáci setkávají, je musí zaujmout a inspirovat je k poznávání přírodních věd a technických oborů, žádoucí je vybudit potřebu dalšího bádání a poznávání principů a zákonitostí polytechniky, ale i kreativního užívání znalostí a dovedností);
- připravit učitele na výuku polytechnických předmětů tak, aby výuka respektovala nejen současné, ale i budoucí výzvy (je třeba se zaměřit na učitele, kteří již na školách působí, a dále i na ty, kteří se na učitelské povolání teprve připravují, přičemž v mnohém jsou žádoucí i inovace v pregraduální přípravě);
- podpořit školy při realizaci změn v oblasti personální i materiálně-technické;
- medializovat polytechnické vzdělávání směrem k veřejnosti.³

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016–2020

² DZ ČR 2019-2023 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/51673/

³ Podpora polytechnického vzdělávání - Pojetí tematické oblasti v projektu P-KAP [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: www.nuv.cz/uplo-ads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/PTV_IV_podrobne_pojeti_oblasti_intervence.pdf

V rámci rozvoje středoškolského vzdělávání byly v Plzeňském kraji v návaznosti na opatření Strategie 2020 a Dlouhodobého záměru vzdělávání ČR stanoveny následující priority:

- Střední vzdělávání
  - Oborovou nabídku škol aktualizovat podle skutečných potřeb zaměstnavatelů a podle uplatnitelnosti absolventů oborů na trhu práce popř. s přihlédnutím k jejich úspěšnosti v dalším vzdělávání. Podle těchto kritérií postupovat i při povolování otevírání prvních ročníků přípravy.
  - V systému financování podpořit obory, jejichž absolventi jsou na trhu práce dlouhodobě uplatnitelní. Dále podpořit obory technicky zaměřené a obory zemědělské.
  - Inovovat Školní vzdělávací program (ŠVP) podle upravených a schválených Rámcových vzdělávacích programů (RVP). Při inovaci vycházet z dosavadních zkušeností s uplatnitelností absolventů na trhu práce a z potřeb zaměstnavatelů. K tomu využít závěry a náměty z projektu POSPOLU.
  - Při inovaci ŠVP klást důraz na posilování odborné složky přípravy žáků v jednotlivých oborech, především technicky zaměřených.
  - Zaměřit se na návaznost výuky cizích jazyků mezi základní a střední školou. Ve větší míře popularizovat výuku německého jazyka.
  - Spolupodílet se na hodnocení současného dvoustupňového kurikula a na úpravách a zjednodušení mechanismu úprav ŠVP.
  - Na základě úprav provedených v RVP provést úpravy ŠVP, specifikovat standardy s důrazem na matematické, přírodovědné a polytechnické dovednosti žáků a na rozvíjení odborné a podnikatelské kompetence. Snažit se o zestručnění ŠVP tak, aby se stal srozumitelnějším pro žáky, pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.
  - Při úpravách ŠVP brát v úvahu profesní kvalifikace a systémově navázat na budoucí požadavky trhu práce.
  - Podporovat realizaci odborné složky přípravy žáků (praxe, odborný výcvik, stáže) na pracovištích zaměstnavatelů, a přiblížit tak budoucím absolventům práci v reálném pracovním prostředí.
  - Pro lepší uplatnitelnost absolventů škol podporovat spolupráci škol, zaměstnavatelů a sociálních partnerů. Zveřejňovat příklady dobré spolupráce mezi školou a firmou.
- Přijímací řízení do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou
  - Postupně zavádět povinnou přijímací zkoušku do všech oborů, které poskytují střední vzdělání s maturitní zkouškou v denní formě studia (mimo obory, kde je součástí přijímacího řízení talentová zkouška).
- Reforma maturitní zkoušky
  - Podporovat zařazení matematiky jako třetí povinné zkoušky ve společné části maturitní zkoušky.
- Nová závěrečná zkouška v oborech vzdělání s výučním listem
  - Zavést systém jednotného zadávání závěrečných zkoušek u všech učebních oborů kategorie H a E. Postupně připravovat školy na elektronizaci celého systému jednotného zadávání závěrečných zkoušek.

Strategie integrovaných územních investic – ITI – Plzeňské metropolitní oblasti

Tato strategie stanovila prioritní, respektive problémové oblasti v plzeňské metropolitní oblasti. Po aktualizaci dokumentu v květnu 2019 jsou pro oblast polytechnického vzdělávání a také

v rámci infrastruktury a investiční vybavení SŠ, VOŠ identifikovány následující problémové oblasti a na ně navazující identifikované problémy a opatření⁴:

- Prioritní/problémová oblast “Aplikovaný výzkum, technické obory a obory s vysokou přidanou hodnotou”
  - Identifikovaný problém “Nízká atraktivita technických oborů”
    - Opatření (O1.1.2) “Rozvoj a podpora moderních oborů a technologií”
- Prioritní/problémová oblast “Vzdělávání a zaměstnávání, sociální a zdravotní služby”
  - Identifikovaný problém “Nedostatečná dostupnost a propustnost vzdělávání a zaměstnávání”
    - Opatření (O3.1.1) “Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání vč. bezbariérových opatření”

3.1.3 Aktivity v oblasti Polytechnického vzdělávání s důrazem na infrastrukturu a investice v Plzeňském kraji

Činnosti Plzeňské kraje

Krajský úřad provádí řadu činností v návaznosti na strategické dokumenty tak, aby zvýšil zájem o odborné, respektive technické vzdělávání.

- Motivace pro technické vzdělávání mládeže Plzeňského kraje
Střední školy organizují pro žáky ZŠ velmi populární motivační technické kroužky v těchto oborech: elektrotechnika, robotika počítačové konstruování, práce se dřevem, práce s kovem, keramika, strojní obrábění, strojírenství, instalatérství, klempířství, zámečnictví, malířství, stavebnictví, autoopravenství, čalounictví.

Cílem je:

- V rámci této aktivity jsou podporovanými obory: zvýšení motivace žáků ZŠ ke studiu technických oborů;
  - poskytnutí účelových finančních prostředků na podporu středních škol;
  - popularizace řemeslných oborů mezi žáky základních a středních škol.
- Technika má zlaté dno
Soutěž žáků středních a základních škol, kde je úkolem sestrojít pomocí stavebnice Merkur a Boffin zařízení dle předloženého zadání. Soutěž se vypisuje pro maturitní i učební obory.

Cílem je:

- zvýšení zájmu žáků o technické obory vzdělávání;
  - motivace žáků studovat tyto obory na středních školách;
  - podpora řemeslné zručnosti dětí.
- Robotická soutěž

---

⁴ Strategie integrovaných územních investic ITI Plzeňské metropolitní oblasti [online]. Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, Plzeň. [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: [https://iti-plzen.cz/uploads/P1_Strategie%20ITI%20PMO%2005-2019-čistopis\(2\).pdf](https://iti-plzen.cz/uploads/P1_Strategie%20ITI%20PMO%2005-2019-čistopis(2).pdf)

První ročník této soutěže se konal v roce 2018 a je pořádána pod záštitou hejtmána Plzeňského kraje, odborným garantem je Fakulta strojní ZČU. Žáci středních a základních škol ve čtyřčlenných týmech musí sestavit robota, který pomoci senzorů dokáže absolvovat předem neznámou trať. Na začátku roku 2020 se uskutečnil první ročník mezinárodní robotické soutěže, kterou hostil Plzeňský kraj za účasti týmů z Číny, Německa, Slovenska či Chorvatska.

- **Technická olympiáda Plzeňského kraje**
Soutěž týmů středních škol vedených pedagogem v řešení tematických okruhů technických problémů. Je realizováno společně se Západočeskou univerzitou v Plzni, která poskytuje možnost konzultací s odborníky a nabízí využití laboratorních prostor k potřebným měřením v rámci experimentů. Soutěž probíhá v kategoriích gymnázia a střední odborné školy. Soutěžní týmy pak prezentují své výsledky před odbornou porotou.
- **Projekt Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji**
Cílem projektu je komplexně podpořit rozvoj odborného vzdělávání na středních školách Plzeňského kraje zejména s důrazem na technické a řemeslné obory. Do projektu je zapojeno 14 SŠ a více než 60 spolupracujících ZŠ a MŠ. Projekt byl zahájen v roce 2018 a realizace skončí na konci roku 2020. V rámci projektu je realizována klíčová aktivita Podpora polytechnického a odborného vzdělávání, která má za cíl prohloubit podporu těchto oblastí pomocí následujících aktivit:
  - Modernizace učeben (nákup pomůcek a vybavení);
  - Rozvoj kompetencí pedagogů (sdílení dobré praxe, rozvoj kompetencí při realizaci motivačních aktivit);
  - Motivační aktivity škol (kroužky, projektové dny apod.);
  - Motivační aktivity kraje (kempy, soutěž robotiky).
- **Webový portál technika a řemeslo**
Jedná se o program podpory studia technických a řemeslných oborů formou vytvořeného webového portálu Plzeňským krajem www.technikaaremeslo.cz, který je také možné najít na <http://www.facebook.com/technikaaremeslo/>. Webový portál obsahuje profily jednotlivých technických škol a jejich studijních oborů a veškeré informace především pro žáky 8. a 9. tříd, kteří se mohou stát budoucími žáky těchto škol.
- **Podpora talentovaných žáků v Plzeňském kraji**
Cílem této činnosti Plzeňského kraje je systematická podpora a rozvoj znalostí a dovedností nadaných žáků prostřednictvím kempů a kurzů v různých oblastech. Polytechnického vzdělávání se týkají kempy a kurzy v přírodovědných oblastech (matematika, fyzika, biologie a chemie). Konají se každoročně vždy ve druhé polovině srpna.
- **Ručičky kraje**
Prezentační akce středních škol, určená pro rodiče a děti se zájmem studovat technické a přírodovědné obory na středních školách. Cílem je seznámení dětí

s technickými a přírodovědnými obory a také motivace žáků ke studiu škol s technickými a přírodovědnými obory.

Na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání bylo také uspořádáno několik tematických akcí v rámci **projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje**:

- Seminář k využívání digitálních technologií (zejména tabletů) ve výuce
- konference Společnost 4.0 a její vliv na střední školství
- workshop Kritéria kvalitní školy
- workshop Minecraft ve výuce
- seminář k matematické gramotnosti
- setkání ředitelů SŠ – konzultace projektů IROP, problematika ICT vybavení škol

Šablony

Střední školy mohou také využít finanční prostředky na rozvoj polytechnického vzdělávání ze šablon vyhlašovaných v rámci OP VVV z výzev OP VVV Šablony pro SŠ a VOŠ I a Šablony pro SŠ a VOŠ II. Největší zájem ze strany škol byl o šablonu Zapojení odborníka z praxe do výuky na SŠ (20 SŠ a 1 VOŠ) a Stáže pedagogů u zaměstnavatelů (13 SŠ a 3 VOŠ). U těchto šablon však nelze jednoznačně určit, zda se jedná jen o podporu polytechnického vzdělávání. Výhradně na polytechniku byly zaměřeny šablony Vzájemná spolupráce pedagogů SŠ – Polytechnické vzdělávání (8 SŠ) a Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ - DVPP v různém rozsahu - Polytechnické vzdělávání (16 SŠ). Výzva Šablony pro SŠ a VOŠ II bude ukončena až v listopadu 2019, tudíž ještě nejsou k dispozici relevantní data.

Integrovaný operační program (IROP)

Významnou pomocí v investicích do modernizace vybavení a zařízení škol jsou investiční projekty realizované v rámci Integrovaného operačního programu (IROP). Přestože lhůty pro realizaci částí projektů byly díky složité administraci šibeniční, tak i přes to celkem 33 krajských středních škol dokázalo se svými žádostmi uspět a získalo významnou finanční injekci dosahující více jak 300 mil. Kč, kterou mohly využít ke zkvalitnění svých prostor a vybavení a zkvalitnit tak výuku, kterou nabízejí svým žákům. Pozitivem realizovaných projektů je i fakt, že pomáhají zlepšit konektivitu a také bezbariérovost škol. Kvalitní vzdělávací nabídka s moderním ICT vybavením napříč předměty je tedy dostupná i žákům s fyzickým omezením.

RIS3 strategie Plzeňského kraje

Od roku 2019 podporuje Plzeňský kraj několik projektů, které vedou k naplňování RIS3 strategie Plzeňského kraje. Většina těchto projektů je na bázi spolupráce vysoké školy se SŠ, popřípadě ZŠ a je převážně zaměřena na rozvoj technického a přírodovědného vzdělávání:

- Posílení sítě spolupráce vzdělávacích institucí všech stupňů a VO - Juniorská univerzita Plzeň (Lékařská fakulta UK)
- Dny vědy a techniky Západočeské univerzity v Plzni (ZČU)
- Dětská univerzita JUNIORFEL (ZČU)
- ScienceFEL akademie (ZČU)
- Dětská technická univerzita (ZČU)
- Podpora pedagogů středních škol v oblasti výuky elektrotechniky (ZČU)
- Studuj srdcem (Plzeňský kraj) – podpora středních zdravotnických škol zřizovaných Plzeňským krajem

Činnost Komise pro technické vzdělávání

Usnesením Rady Plzeňského kraje ze dne 17. února 2014 došlo ke zřízení Komise pro technické vzdělávání v Plzeňském kraji dle § 80 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů jako poradního a iniciativního orgánu Rady Plzeňského kraje a schválení Statutu a Jednacího řádu Komise pro technické vzdělávání v Plzeňském kraji včetně složení členů. Komise pro technické vzdělávání v Plzeňském kraji má 11 členů včetně předsedy, jímž je náměstek hejtmána Plzeňského kraje pro oblast školství, sportu a cestovního ruchu.⁵

Hlavní činností Komise je podpora zájmu o technické obory prostřednictvím informačních kampaní, zlepšování úrovně vybavení vzdělávacích zařízení technických oborů s využitím Nadačního fondu na podporu technického vzdělávání. Do nadačního fondu přispívá kraj a zaměstnavatelé. Finanční prostředky jsou používány na podporu technického vzdělávání. Dále Komise sleduje uplatnitelnost absolventů středních škol a absolventů Západočeské univerzity na trhu práce a také požadavky zaměstnavatelů na absolventy středních škol.

Techmania Science Center

Techmania Science Center je projekt, jehož cílem je interaktivní formou podpořit neformální vzdělávání, popularizaci technických a společenských oborů. Díky dotaci z Evropského fondu regionálního rozvoje a státního rozpočtu ČR v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace byl areál v období 2012 – 2015 přestaven na unikátní zónu neformálního vzdělávání s rozšířeným science centrem. V současnosti se na ploše téměř 10 000 m² nachází 3D Planetárium, hlavní expoziční hala, dílny, laboratoře, učebny, konferenční prostory a klubovny. Techmania vyvíjí a vyrábí vlastní interaktivní expozice (Edutorium, Filmohraní, Lidské tělo, Malá Věda, Vesmír, Vodní svět, Obnovitelné zdroje energie,...), ale také zajišťuje expozice vytvořené ve světě. Expozice jsou zaměřené na výuku nejen přírodovědných a technických oborů. Bylo vytvořeno celkem 12 interaktivních expozic a centrum navštívilo v roce 2015 celkem 217 574 lidí z toho 1/3 žáků základních a středních škol. Techmania dále vyvíjí programy pro dílnu, laboratoře (F, Che, Bi) a programy na podporu výuky zeměpisu a filmů do Planetária.

3.1.4 Potřeby škol v oblasti podpory polytechnického vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy v rámci této oblasti rozvíjejí aktivity, které lze zařadit především do základní úrovně (77 %), pokročilé (56 %) a mírně pokročilé úrovně (55 %). Do budoucna školy plánují rozvíjet především aktivity spadající do nejvyšší (nárůst o 19 %) a pokročilé úrovně (nárůst o 14 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy vykazují častěji činnosti spadající do pokročilé úrovně (nárůst o 11 p. b.) a nejvyšší úrovně (nárůst o 8 p. b.).

---

⁵ Komise pro technické vzdělávání v Plzeňském kraji. Plzeňský kraj [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/komise-pro-technicke-vzdelavani-v-plzenskem-kraji>

Úroveň současného stavu - časové srovnání	I. vlna	II.vlna	Rozdíl
Průměrná úroveň	37%	46%	9%
Základní úroveň	71%	77%	6%
Mírně pokročilá úroveň	50%	55%	5%
Pokročilá úroveň	45%	56%	11%
Nejvyšší úroveň	23%	31%	8%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje polytechnického vzdělávání aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Součástí výuky jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze	78%	79%	1%
Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod	73%	79%	7%
Motivační akce pro žáky ZŠ	73%	70%	-3%
Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří	42%	58%	17%
Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	44%	53%	9%
Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	42%	47%	5%
Cílená příprava žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ	33%	40%	7%
Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru	55%	36%	-19%
Žáci zpracovávají samostatné práce na témata, která poskytují sociální partnery	22%	26%	5%
Zapojení žáků do nepovinných předmětů polytechnického zaměření	16%	25%	8%
Rozvíjíme polytechnické vzdělávání dospělých	20%	21%	1%
Zpracování provázaného plánu výuky polytechnických předmětů a matematiky	15%	19%	4%
Aktivně podporujeme předškolní polytechnickou výchovu (spolupráce s MŠ)	5%	17%	12%
Výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích	13%	15%	2%
Zpracování koncepce rozvoje polytechnického vzdělávání na škole, včetně analýz	15%	13%	-1%
Jiné	4%	2%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na začleňování laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí do výuky (79 %), zapojení žáků do soutěží a olympiád (79 %) a motivační akce pro žáky ZŠ (70 %). Školy dále často zmiňují aktivity související s organizováním spolupráce se ZŠ (58 %), zajištěním individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (53 %) a spoluprací s VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření (47 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 se školy více zaměřují na spolupráci se ZŠ, například využíváním dílen a laboratoří (nárůst o 17 p. b.), aktivní podporu předškolní polytechnické výchovy (nárůst o 12 p. b.), individuální práci se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (nárůst o 9 p. b.). Školy se dále více soustředí na zapojení žáků do nepovinných předmětů polytechnického zaměření (nárůst o 8 p. b.), zapojení žáků do soutěží a olympiád (nárůst o 7 p. b.) a cílenou přípravu žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ (nárůst o 7 p. b.). Naopak výrazně nižší podíl škol zmiňuje aktivity související s přípravou výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (pokles o 19 p. b.).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje polytechnického vzdělávání narážejí:

Překážky	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Zastaralé vybavení IT pro výuku	56%	70%	13%
Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	71%	62%	-9%
Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	58%	60%	2%
Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	58%	58%	0%
Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	38%	55%	17%
Učitelé polytech. předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích	45%	53%	7%
Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytech. vzdělávání ze strany jejich rodičů	42%	45%	3%
Nedostatečné/neodpovídající prostory	55%	43%	-11%
Nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů	38%	40%	1%
Malá podpora ze strany zaměstnavatelů	42%	32%	-10%
Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod	45%	30%	-15%
Nedostatečná podpora víceoborových tříd příbuzných oborů	25%	21%	-5%
Pedagogičtí pracovníci školy neumí získat žáky pro polytech. předměty a matematiku	25%	15%	-10%
Pedagogičtí pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti	20%	15%	-5%
Jiné	2%	6%	4%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	0%	4%	4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především se zastaralým vybavením IT pro výuku (70 %), nedostatkem finančních prostředků na úhradu vedení nepovinných předmětů

(62 %), nedostatečnou motivaci žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (58 %) a nezájmem žáků o polytechnické vzdělávání (55 %). 53 % škol označuje za překážku také nedostatečnou jazykovou vybavenost pro výuku v cizích jazycích mezi učiteli polytechnických předmětů (53 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují problémy spojené s malým zájmem žáků o polytechnické vzdělávání (nárůst o 17 p. b.), zastaralým vybavením IT pro výuku (nárůst o 13 p. b.) a nedostatečnou jazykovou vybaveností učitelů polytechnických předmětů pro výuku v cizích jazycích (nárůst o 7 p. b.). Školy naopak deklarují zlepšení situace z hlediska vybavení laboratoří, dílen a odborných učeben (pokles o 15 p. b.), zajištění odpovídajících prostor pro výuku (pokles o 11 p. b.), podpory ze strany zaměstnavatelů (pokles o 10 p. b.) a motivace žáků ke studiu polytechnických předmětů a matematiky (pokles o 10 p. b.). Ve srovnání s předchozí vlnou školy méně často zmiňují nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (pokles o 9 p. b.).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje polytechnického vzdělávání pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízení	76%	87%	10%
Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání	73%	77%	5%
Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	76%	74%	-3%
Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	78%	74%	-5%
Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	78%	68%	-10%
Účast pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně	60%	66%	6%
Podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku	60%	66%	6%
Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření	71%	64%	-7%
Zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben	71%	62%	-9%
Účast pedagog	62%	62%	0%
Nákup/příprava materiálů pro výuku	67%	60%	-7%
Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor	69%	60%	-9%
Vzdělávání pedagog. prac. v metodách vhodných při výuce polytech. předmětů a odborného výcviku	53%	58%	6%
Podpora spolupráce se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	45%	51%	5%
Podpora nepovinné výuky matematiky	51%	47%	-4%
Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky podle jejich aprobace (inovace)	58%	43%	-15%
Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod.	49%	42%	-8%
Podpora práce předmětových komisí předmětů polytechnického (matematického) zaměření	45%	42%	-4%
Vzdělávání pedagogických pracovníků v didaktice matematiky a dalších oborových didaktikách	45%	38%	-8%
Systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů (minimální úroveň A2, cílem B1-B2)	53%	36%	-17%
Zajištění financí pro realizaci experimentů a badatelských činností v rámci polytechnického vzdělávání	38%	36%	-2%
Podpora nepovinné výuky polytechnických předmětů	53%	30%	-23%
Podpora spolupráce v oblasti polytechnického vzdělávání se zahraničními školami	42%	28%	-14%
Jiné	4%	0%	-4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohlo zvýšení počtu a kvality ICT vybavení ve škole (87 %), nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání (77 %), zvýšení kvality softwarového vybavení školy (74 %) a možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (74 %). Mezi další častěji zmiňovaná opatření lze zařadit: zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (68 %), účast pedagogických pracovníků na školení IT (66 %), podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku (66 %) a úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (64 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují potřebu zvýšení počtu a kvality ICT vybavení na škole (nárůst o 10 p. b.), zajištění účasti pedagogických pracovníků na školení IT (nárůst o 6 p. b.), podpory dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku (nárůst o 6 p. b.) a vzdělávání pedagogických pracovníků v metodách vhodných při výuce polytechnických předmětů a odborného výcviku (nárůst o 6 p. b.). Školy naopak deklarují nižší potřebu podpory nepovinné výuky polytechnických předmětů (pokles o 23 p. b.), systematického jazykového vzdělávání pro učitele odborných předmětů (pokles o 17 p. b.), vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky podle jejich aprobace (pokles o 15 p. b.) a podpory spolupráce v oblasti polytechnického vzdělávání se zahraničními školami (pokles o 14 p. b.).

3.1.5 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše – zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti polytechnického vzdělávání, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb

škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015). Analýza byla vytvořena na jednání platformy.

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Dlouhodobá podpora technického vzdělávání ze strany kraje</i></p> <p><i>Informovanost žáků, rodičů a veřejnosti (aktivity škol, web technikaaremeslo.cz)</i></p> <p><i>Dobrá materiální vybavenost a zájem škol čerpat finance v rámci projektů (ROP, IROP, OP VK, OP VVV...)</i></p> <p><i>Spolupráce SŠ se ZŠ, popřípadě MŠ</i></p> <p><i>Široká nabídka soutěží a volnočasových aktivit</i></p> <p><i>Zájem zaměstnavatelů a ZČU o spolupráci v této oblasti</i></p>	<p><i>Zastarávající IT vybavení, chybějící personální zajištění správy technologií a počítačové sítě na školách</i></p> <p><i>Některým odborným PP chybí kontakt/praktické zkušenosti z oboru (nové technologie, ...)</i></p> <p><i>Chybějící digitální gramotnost u některých pedagogů</i></p> <p><i>Převažující frontální výuka</i></p> <p><i>Jazykové kompetence některých učitelů polytechnických předmětů (CLIL, využití cizojazyčných zdrojů)</i></p> <p><i>Nepříznivá věková struktura a předpokládaný nedostatek učitelů</i></p> <p><i>Slabé výsledky žáků z matematiky</i></p> <p><i>Vysoká administrativní náročnost spojená s realizací projektů</i></p>
Příležitosti	Hrozby
<p><i>Užší propojení formálního a neformálního vzdělávání v rámci rozvoje technického vzdělávání</i></p> <p><i>Využití dotačních titulů k dalšímu rozvoji škol</i></p> <p><i>Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku</i></p> <p><i>Zapojení odborníků do výuky – bližší propojení s aktuálními trendy</i></p> <p><i>Revize RVP – zvýšení počtu disponibilních hodin a nižší závaznost učiva zejména v odborných předmětech</i></p> <p><i>Vzájemná spolupráce předmětových komisí, průřezový přístup k rozvoji polytechnického vzdělávání</i></p> <p><i>DVPP (nové formy výuky, rozvoj digitálních kompetencí, ...)</i></p> <p><i>Vznik kolegiálních center podpory pro pedagogů</i></p> <p><i>Motivace žáků ke studiu polytechniky (zapojení zaměstnavatelů, kariérových poradců)</i></p>	<p><i>Dynamika změn technologických trendů vyžadující průběžnou modernizaci materiálně – technického vybavení škol</i></p> <p><i>Stereotypy spojené s trhem práce</i></p> <p><i>Malý zájem o studium přírodních věd na pedagogických fakultách</i></p> <p><i>Kapacitní možnosti pedagogů, limity úvazků ze strany operačních programů (max. 1,2)</i></p> <p><i>Revize RVP</i></p> <p><i>Reforma financování regionálního školství</i></p> <p><i>Nesystematičnost financování (dotační zdroje – nejisté, administrativně náročné, využití jen pro počáteční vzdělávání, zařazení šablon III. do krajských projektů)</i></p>

Zvyšující se dostupnost různých online nástrojů	
Zvyšující se trend k ochraně životního prostředí	
Vysoká poptávka po technicky vzdělaných absolventech v Plzeňském kraji	

3.2 Platforma Odborné vzdělávání

Při tvorbě Krajského akčního plánu vzdělávání v Plzeňském kraji (KAP) byla vytvořena platforma „Odborné vzdělávání“. V rámci této analýzy je podrobně rozebráno povinné téma oblastí KAP vztahující se k podpoře odborného vzdělávání, které bylo také sledováno při dotazníkovém šetření na SŠ a VOŠ v rámci analýzy potřeb na školách, a to:

- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

3.2.1 Úvod do řešené problematiky

Odborné nebo též profesní vzdělávání směřuje k získání znalostí, dovedností a kompetencí, které odpovídají určité kvalifikaci a je možné je přímo uplatnit na trhu práce při výkonu povolání na určité pracovní pozici. Stěžejní význam spolupráce škol se zaměstnavateli spočívá především v tom, že umožňuje lépe reflektovat odborné dovednosti vzhledem k aktuálním potřebám trhu práce, novým trendům a celkově poměrně dynamickému vývoji v některých odvětvích.⁶

Odborné vzdělávání se neobejde bez kontaktu se světem práce. To co zaměstnavatele spojuje, je zájem o kvalitního absolventa, připraveného v souladu s aktuálními potřebami trhu práce. Existují výrazné odlišnosti v možnostech a způsobech spolupráce mezi obory, a to jak regionálně, tak v rámci jednoho oboru, či v přístupu jednotlivých zaměstnavatelů. Spolupráce škol a zaměstnavatelů má velké množství forem a podob, od poskytnutí vybavení pomůckami a materiálem, přes ad hoc exkurze, přednášky, až po realizaci odborného výcviku na pracovišti, stáží učitelů, aktivní participaci na závěrečné zkoušce, společný nábor, tvorbu profilu absolventa a ŠVP. Tyto formy spolupráce probíhají zcela na dobrovolné bázi, ale existuje celá řada příkladů rozvinuté spolupráce.

V rámci vzdělávacího systému v ČR se do odborného vzdělávání tradičně řadí všechny střední školy s výjimkou gymnázií, vyšší odborné školy a profesní charakter má i vzdělávání vysokoškolské a velká část dalšího vzdělávání.⁷

3.2.2 Strategické dokumenty a další východiska

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁶ Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-odborneho-vzdelavani-vcetne-spoluprace-skol-a>

⁷ Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uplo-ads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/OV_spoluprace_skol_se_zamestnavateli_IV_podrobne_pojeti.pdf

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti

Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR vychází z koaličních závazků, programového prohlášení vlády, požadavků sociálních a hospodářských partnerů. Aktualizaci pro rok 2017 schválila vláda na jednání dne 16. ledna 2017. Cílem dokumentu není vytvářet novou hospodářskou strategii Vlády ČR, ani nahrazovat předchozí strategie, ale reagovat na aktuální hospodářské potřeby země. Akční plán vychází z významných strategických a koncepčních materiálů vlády a návrhů opatření pro podporu hospodářského růstu ČR, jež byly již ve spolupráci s podnikatelskými a odborovými organizacemi zpracovány. Cílem plánu je zajistit, aby uvedená opatření byla co nejrychleji uvedena do života. Opatření mají nelegislativní i legislativní charakter, přičemž ve čtvrtém roce fungování Akčního plánu se předpokládá menší podíl legislativních prací s ohledem na proces parlamentního projednávání. Opatření mají jasně přidělené gestory (případně spolugestory), kteří zajistí, aby realizovaná opatření byla včas a dostatečně kvalitně implementována.⁸

V rámci cíle "Efektivní politika na trhu práce" byly stanoveny priority týkající se podpory spolupráce školské a zaměstnavatelské sféry. Konkrétně se jedná o:

- Vytvoření krajských a sektorových predikčních modelů pro předvídaní potřeb trhu práce (kód priority ETP3);
- Vytvoření informačního manuálu k rozvoji spolupráce zaměstnavatelských svazů se vzdělavateli (kód priority ETP4);
- Analýza efektivity stávajícího systému rekvalifikací (kód priority ETP5);
- Vytvoření informačních center spolupráce firem se školami na regionální úrovni (kód priority ETP6);
- Vytvoření standardů praktického vyučování u zaměstnavatelů a portfolia praktického vyučování žáků (kód priority ETP7).⁹

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

Jde o nejvýznamnější současný dokument – v roce 2014 definitivně nahradila Národní program rozvoje vzdělávací soustavy tzv. Bílou knihu z roku 2001. Strategie obsahuje tři průřezové priority a směry vedoucí k jejich dosažení:

- snižování nerovnosti ve vzdělávání,

---

⁸ Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR - Aktualizace pro rok 2017 [online]. Úřad vlády České republiky, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/akcni-plan-na-podporu-hospodarskeho-rustu-a-zamestnanosti--aktualizace-pro-rok-2017-152586/>

⁹ Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR - aktualizace pro rok 2017 [online]. Úřad vlády České republiky, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Akcni-plan-na-podporu-hospodarskeho-rustu-a-zamestnanosti-CR_aktualizace-pro-rok-2017.pdf

- podpora kvalitní výuky učitele, s čímž souvisí dokončení a zavedení kariérního systému či posílení kvalitní výuky budoucích pedagogů na vysokých školách,
- odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

Jedním z bodů této strategie je posilování společných prvků v oborech středního vzdělání. V následujících letech (do roku 2020) budou rozvíjena opatření s následujícími cíli:

- posilovat společný základ v oborech středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou, zaměřený především na rozvoj základních znalostí, dovedností, schopností a postojů, a to v zájmu dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů na pracovním trhu a vyšší úspěšnosti v dalším studiu i v osobním životě,
- nenavyšovat počet oborů středního vzdělávání a efektivněji jejich strukturu provázat s potřebami trhu práce,
- do společné části maturitní zkoušky povinně zařadit matematiku, a to nejdříve od roku 2020, v návaznosti na systémové změny ve výuce tohoto předmětu v základním a středním vzdělávání, provést důkladnou reformu oborů navazujících na obory středního vzdělání bez maturitní zkoušky v zájmu zvýšení jejich kvality a efektivity,
- podpořit další profesní růst absolventů oborů středního vzdělávání bez maturitní zkoušky zavedením mistrovské zkoušky, kterou by mohli skládat absolventi těchto oborů nejdříve 3-5 let po absolutoriu a jejíž úspěšné složení by umožňovalo vstup do terciárního vzdělávání.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023 navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr a je v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 a zároveň už byl zpracován i s ohledem na Strategii vzdělávací politiky do roku 2030+.

V dokumentu jsou stanoveny hlavní cíle regionálního vzdělávání. V těchto hlavních cílech jsou definovány i cíle týkající se částečně či zcela odborného vzdělávání a to:

- inovovat soustavu oborů vzdělání a revidovat rámcové vzdělávací programy středního vzdělávání;
- zdokonalit systémy přijímacího řízení a ukončování středoškolského vzdělávání;
- zvýšit zapojení zaměstnavatelů a věcně příslušných resortů, podporovat zavádění a posilování prvků duálního vzdělávání;
- snížit riziko předčasných odchodů ze vzdělávání.¹⁰

Revize rámcových vzdělávacích programů (RVP)

V březnu roku 2016 schválila porada vedení MŠMT materiál „Tvorba a revize kurikulárních dokumentů pro předškolní, základní a střední vzdělávání na národní úrovni“ (Čj.: MSMT-

---

¹⁰ DZ ČR 2019-2023 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/51673/

34587/2015-1), který formuloval potřebu systematických činností při tvorbě a revizi kurikulárních dokumentů na všech stupních vzdělávání. Součástí tohoto materiálu byl i harmonogram revizí kurikulárních dokumentů (RVP) v letech 2016–2020. Předkládaný materiál Návrh pojetí revizí kurikulárních dokumentů uvedený materiál upřesňuje v souladu s prioritami resortu Revize je rozplánována do roku 2022. Návrh pojetí revize RVP pro střední odborné vzdělávání sleduje posílení následujících principů:

- Prostupnost – vertikální i horizontální, bez slepých uliček; žák může kdykoliv navázat na přerušené vzdělávání a pokračovat k získání vyššího stupně včetně uznání předchozího učení.
- Flexibilita – diverzifikace vzdělávacích cest ve vztahu k různým možnostem uplatnění na trhu práce; flexibilní organizace výuky např. ve formě modularizace; flexibilní reakce na měnící se potřeby trhu práce.
- Kvalita – získané vzdělání dává předpoklady k celoživotnímu učení, zároveň umožňuje dobrou uplatnitelnost absolventů na trhu práce.¹¹

Aktuálně je většina revizí pozastavena.

Projekt Modernizace odborného vzdělávání (MOV) - projekt NÚV - 2017–2020

Projekt se zaměřuje na všeobecně vzdělávací a odbornou složku vzdělávání na středních odborných školách s cílem podpořit uplatnitelnost absolventů na trhu práce. Hlavními cíli projektu je:

- modernizovat kurikulum středního odborného vzdělávání ve všeobecně vzdělávací oblasti na úrovni ŠVP a současně podpořit klíčové kompetence žáků pro uplatnění na trhu práce a celoživotní učení;
- modernizovat kurikulum středního odborného vzdělávání prostřednictvím posílení základů odborného vzdělávání na úrovni ŠVP a současně prohloubit odborné kompetence žáků pro další odborný rozvoj a uplatnění na trhu práce;
- provázat počáteční odborné vzdělávání s kvalifikační strukturou Národní soustavy kvalifikací;
- rozšiřovat a zefektivnit možnosti realizace odborného výcviku a odborné praxe žáků středních odborných škol ve spolupráci se zaměstnavateli;
- navrhnout digitální prostředí pro tvorbu a inovaci ŠVP a sdílení metodických a výukových materiálů;
- vytvořit modelové sestavy komplexních úloh / vzdělávacích projektů / příkladů dobré praxe a zajistit jejich využití ve vzorku ŠVP.¹²

---

¹¹ Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/OV_spoluprace_skol_se_zamestnavateli_IV_podrobne_pojeti.pdf

¹² Modernizace odborného vzdělávání (MOV) [online]. Národní ústav pro vzdělávání, Praha. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/mov>

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Většina škol si uvědomuje důležitost kontaktu žáků i učitelů s reálným pracovním prostředím, a proto spolupráci se zaměstnavateli v rámci svých možností rozvíjí. Spolupráce konkrétní školy a zaměstnavatelů se zpravidla vyvíjí postupně, od jednodušších forem (exkurze, přednášky, individuální praxe žáků) ke složitějším (realizace praktického vyučování, stáže pro učitele, společné náborové aktivity). Příklady rozvinuté spolupráce ovšem ukazují, že zapojení zaměstnavatelů je pro školu i žáky největším přínosem tehdy, když je spolupráce komplexní. To ovšem neznamená, že škola by měla usilovat o co nejvyšší kvantitu. Ale může se zaměřit na kvalitu tím, že jednotlivé aktivity školy i zaměstnavatelů jsou vzájemně provázány a učitelé, instruktoři i další osoby, které se jich účastní, o těchto vazbách vědí a dále je vyhodnocují a posilují (např. vazby mezi výukou v teoretických předmětech a praktickým vyučováním). Díky tomu může spolupráce fungovat dlouhodobě a ke spokojenosti školy, zaměstnavatele i žáků. Zájem zaměstnavatelů o počáteční odborné vzdělávání dokládají na celorepublikové úrovni aktivity, jako soutěž Škola doporučená zaměstnavateli pořádaná od roku 2014 Klubem personalistů, vyhlášení Roku průmyslu a technického vzdělávání 2015, celonárodní kampaň Svazu průmyslu a dopravy ČR a partnerských organizací mj. na podporu kvalitního technického vzdělávání, navazující Rok řemesel 2016 pořádaný Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR, a celá řada soutěží a dalších akcí pro žáky středních odborných škol, které zaměstnavatelé pořádají. Každá škola by měla přemýšlet v dlouhodobém horizontu. Strategickou otázkou, kterou by si školy měly při plánování rozvoje spolupráce se zaměstnavateli položit, je, zda jsou v daném oboru schopny v inovacích vybavení držet se zaměstnavateli krok a nakolik je pro obě strany výhodnější, aby se žák s určitými technologiemi seznamoval přímo na pracovišti spolupracujících podniků. Role zaměstnavatelů je nezastupitelná také při rozvíjení sociálních dovedností, které zaměstnavatelé očekávají od všech absolventů a škola sama je nemůže zajistit (patří sem běžné pracovní návyky, jako např. dochvilnost, schopnost převzít zodpovědnost, pracovat v týmu nebo přijímat kritiku).¹³

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016–2020

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016–2020 byl schválen zastupitelstvem Plzeňského kraje dne 15. 02. 2016.

V rámci rozvoje středoškolského vzdělávání byly v Plzeňském kraji v návaznosti na opatření Strategie 2020 a Dlouhodobého záměru vzdělávání ČR stanoveny následující priority:

- Střední vzdělávání
  - Oborovou nabídku škol aktualizovat podle skutečných potřeb zaměstnavatelů a podle uplatnitelnosti absolventů oborů na trhu práce popř. s přihlédnutím k jejich úspěšnosti v dalším vzdělávání. Podle těchto kritérií postupovat i při povolování otevírání prvních ročníků přípravy.

---

¹³ Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/OV_spoluprace skol_se_zamestnavateli_IV_podrobne_pojeti.pdf

- V systému financování podpořit obory, jejichž absolventi jsou na trhu práce dlouhodobě uplatnitelní. Dále podpořit obory technicky zaměřené a obory zemědělské.
- Inovovat ŠVP podle upravených a schválených RVP. Při inovaci vycházet z dosavadních zkušeností s uplatnitelností absolventů na trhu práce a z potřeb zaměstnavatelů. K tomu využít závěry a náměty z projektu POSPOLU.
- Při inovaci ŠVP klást důraz na posilování odborné složky přípravy žáků v jednotlivých oborech, především technicky zaměřených.
- Zaměřit se na návaznost výuky cizích jazyků mezi základní a střední školou. Ve větší míře popularizovat výuku německého jazyka.
- Spolupodílet se na hodnocení současného dvouступňového kurikula a na úpravách a zjednodušení mechanismu úprav ŠVP.
- Na základě úprav provedených v RVP provést úpravy ŠVP, specifikovat standardy s důrazem na matematické, přírodovědné a polytechnické dovednosti žáků a na rozvíjení odborné a podnikatelské kompetence. Snažit se o zestručnění ŠVP tak, aby se stal srozumitelnějším pro žáky, pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.
- Při úpravách ŠVP brát v úvahu profesní kvalifikace a systémově navázat na budoucí požadavky trhu práce.
- Podporovat realizaci odborné složky přípravy žáků (praxe, odborný výcvik, stáže) na pracovištích zaměstnavatelů, a přiblížit tak budoucím absolventům práci v reálném pracovním prostředí.
- Pro lepší uplatnitelnost absolventů škol podporovat spolupráci škol, zaměstnavatelů a sociálních partnerů. Zveřejňovat příklady dobré spolupráce mezi školou a firmou.
- Přijímací řízení do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou
  - Postupně zavádět povinnou přijímací zkoušku do všech oborů, které poskytují střední vzdělání s maturitní zkouškou v denní formě studia (mimo obory, kde je součástí přijímacího řízení talentová zkouška).
- Reforma maturitní zkoušky
  - Podporovat zařazení matematiky jako třetí povinné zkoušky ve společné části maturitní zkoušky.
- Nová závěrečná zkouška v oborech vzdělání s výučním listem
  - Zavést systém jednotného zadávání závěrečných zkoušek u všech učebních oborů kategorie H a E. Postupně připravovat školy na elektronizaci celého systému jednotného zadávání závěrečných zkoušek.

Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

V Programu rozvoje Plzeňského kraje byl stanoven strategický cíl 1, jímž je „Zajistit dostatek kvalifikovaných pracovních sil“. V rámci tohoto strategického cíle byly stanoveny dílčí specifické cíle a k nim vztahující se opatření týkající se přímo odborného vzdělávání. Těmito cíli a opatřeními jsou:

- Specifický cíl 1.1: Získat a integrovat kvalifikovanou pracovní sílu
  - Opatření – Stabilizace kvalifikované pracovní síly
  - Opatření – Získávání kvalifikované pracovní síly
- Specifický cíl 1.3: Zvýšit kvalitu základního a středního vzdělávání
  - Opatření – Zavádění moderních forem výuky a zvyšování kompetencí žáků ZŠ a SŠ
  - Opatření – Rovné příležitosti v počátečním vzdělávání
  - Opatření – Rozšíření podílu německého jazyka na výuce cizích jazyků ZŠ a SŠ
  - Opatření – Další vzdělávání pedagogů a dalších zaměstnanců škol
  - Opatření – Modernizace zázemí škol
- Specifický cíl 1.4: Více propojit střední vzdělávání s potřebami praxe
  - Opatření – Zvýšení zájmu o přírodovědné a technické obory SŠ
  - Opatření – Optimalizace oborové nabídky SŠ podle rozvojových potřeb regionu
  - Opatření – Spolupráce středních škol se zaměstnavateli
- Specifický cíl 1.5: Podpořit zájem a schopnosti žáků
  - Opatření – Systematické vyhledávání talentů a práce s nimi
  - Opatření – Rozvoj zájmového vzdělávání na SŠ

Strategie integrovaných územních investic – ITI – Plzeňské metropolitní oblasti

Tato strategie stanovila prioritní, respektive problémové oblasti v plzeňské metropolitní oblasti. Po aktualizaci dokumentu v květnu 2019 jsou pro oblast odborného vzdělávání identifikovány tyto problémové oblasti a na ně navazující identifikované problémy a opatření¹⁴:

- Prioritní/problémová oblast “Aplikovaný výzkum, technické obory a obory s vysokou přidanou hodnotou”
  - Identifikovaný problém “Nízká atraktivita technických oborů”
    - Opatření (O1.1.2) “Rozvoj a podpora moderních oborů a technologií”
- Prioritní/problémová oblast “Vzdělávání a zaměstnávání, sociální a zdravotní služby”
  - Identifikovaný problém “Nedostatečná dostupnost a propustnost vzdělávání a zaměstnávání”
    - Opatření (O3.1.1) “Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání vč. bezbariérových opatření”
    - Opatření (O3.2.1) “Rozvoj nabídky služeb pro podporu zaměstnanosti”
    - Opatření (O3.2.2) “Zvýšení uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených na trhu práce”

---

¹⁴ Strategie integrovaných územních investic ITI Plzeňské metropolitní oblasti [online]. Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, Plzeň. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: [https://iti-plzen.cz/uplo-ads/P1_Strategie%20ITI%20PMO%2005-2019-čistopis\(2\).pdf](https://iti-plzen.cz/uplo-ads/P1_Strategie%20ITI%20PMO%2005-2019-čistopis(2).pdf)

3.2.3 Aktivity v oblasti odborného vzdělávání v Plzeňském kraji

Pakt zaměstnanosti Plzeňského kraje

Pakty zaměstnanosti vznikají již několik let v jednotlivých krajích České republiky jako efektivní nástroje tvorby a realizaci strategie zaměstnanosti. Teritoriální pakt zaměstnanosti Plzeňského kraje byl podepsán 25. ledna 2016 šesti zástupci institucí, jež se k této spolupráci zavazují (Plzeňský kraj, Krajská hospodářská komora v Plzeňském kraji, Asociace hospodářských komor Jihozápad, Regionální rada odborových svazů ČMKOS Plzeňského kraje, Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Plzni, Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.). Svoji činnost za finanční podpory Plzeňského kraje zahájil počátkem roku 2018.

Pakt zaměstnanosti vytváří mezi výše uvedenými subjekty partnerství, které je platformou podporující spolupráci institucí, podnikatelských a dalších subjektů, které se v Plzeňském kraji zabývají zaměstnaností, vzděláváním a trhem práce. Je založen na dohodě partnerů sdílet data, informace, poznatky a zkušenosti, které se týkají trhu práce v Plzeňském kraji. Svým partnerům vytváří prostor pro výměnu informací a spolupráci při řešení problémů regionálního trhu práce. Činnosti Paktu zaměstnanosti Plzeňského kraje jsou směřovány k dlouhodobému přispívání podpory růstu a prosperity Plzeňského kraje.¹⁵

Činnosti Plzeňské kraje

Krajský úřad provádí řadu činností v návaznosti na strategické dokumenty tak, aby zvýšil zájem o odborné, respektive technické vzdělávání.

- Opatření pro zvýšení zájmu žáků o vzdělávání v oborech zakončených výučním listem

Cílem tohoto opatření je podpora zájmu žáků o učební obory skupin 23 - stavebnictví, 26 - elektrotechnika, 36 - strojírenství a 41 - zemědělství a lesnictví, a to za účelem podpory zájmu o technické obory a zvýšení motivace žáků při výběru technicky zaměřených učebních oborů.

V tomto opatření jsou podporovány obory:

- **Stavebnictví:** zedník, zednické práce, instalatér, tesař, tesařské práce, pokrývač, kamnář, malířské a natěračské práce;
- **Elektrotechnika:** elektrikář, autoelektrikář, elektromechanik pro zařízení a přístroje, elektrikář – silnoproud, elektrotechnické a strojně montážní práce;
- **Strojírenství:** mechanik opravář motorových vozidel, klempíř, kovář, obráběč kovů, karosář, nástrojař, strojní mechanik, autolakýrník, strojírenské práce;
- **Zemědělství a lesnictví:** opravář zemědělských strojů, lesní mechanizátor, zahradník, zahradnická výroba, zahradnické práce, opravářské práce, zemědělec farmář.

Opatření pro zvýšení zájmu žáků mají dvě formy:

- Poskytnutí finančního příspěvku 500 Kč na ubytování v domově mládeže měsíčně pro ubytované žáky podporovaných tříletých oborů. Poskytnutí finančního příspěvku je vázáno splněním těchto podmínek:

---

¹⁵ Pakt zaměstnanosti Plzeňského kraje. [online]. Plzeňský kraj, Plzeň. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.pzpk.cz/zakladni-informace/>

- žák byl přijat do oboru vzdělání zakončeného výučním listem střední školou zřizovanou Plzeňským krajem do denní formy studia;
- žák se řádně vzdělává v oboru vzdělání, tzn. nemá na vysvědčení nedostatečnou;
- žák nemá sníženou známku z chování;
- žák nemá neomluvenou nepřítomnost ve vyučování.
- Předávání sad ručního náradí žákům 1. ročníků technických oborů ukončených výučním listem (zemědělským oborům je předáván koš se zahradním náradím).
- Řemeslo má zlaté dno

Rukodělná soutěž určená pro žáky a žákyně základních a středních škol, jejímž cílem je:

- popularizace řemeslných oborů mezi žáky základních a středních škol;
- zvýšení zájmu žáků o technické obory vzdělávání;
- motivace žáků studovat tyto obory na středních školách;
- podpora řemeslné zručnosti dětí.
- Motivace pro technické vzdělávání mládeže Plzeňského kraje

Střední školy organizují pro žáky ZŠ velmi populární motivační technické kroužky v těchto oborech: elektrotechnika, robotika počítačové konstruování, práce se dřevem, práce s kovem, keramika, strojní obrábění, strojírenství, instalatérství, klempířství, zámečnictví, malířství, stavebnictví, autoopravárenství, čalounictví.

Cílem je:

- zvýšení motivace žáků ZŠ ke studiu technických oborů;
- poskytnutí účelových finančních prostředků na podporu středních škol;
- popularizace řemeslných oborů mezi žáky základních a středních škol.
- Technika má zlaté dno

Soutěž žáků středních a základních škol, kde je úkolem sestavit pomocí stavebnice Merkur a Boffin zařízení dle předloženého zadání. Soutěž se vypisuje pro maturitní i učební obory.

Cílem je:

- zvýšení zájmu žáků o technické obory vzdělávání;
- motivace žáků studovat tyto obory na středních školách;
- podpora řemeslné zručnosti dětí.
- Robotická soutěž

První ročník této soutěže se konal v roce 2018 a je pořádána pod záštitou hejtmana Plzeňského kraje, odborným garantem je Fakulta strojní ZČU. Žáci středních a základních škol ve čtyřčlenných týmech musí sestavit robota, který pomocí senzorů dokáže absolvovat předem neznámou trať. Na začátku roku 2020 se uskutečnil první ročník mezinárodní robotické soutěže, kterou hostil Plzeňský kraj za účasti týmů z Číny, Německa, Slovenska či Chorvatska.

- Řemeslné kempy

Jsou realizovány v rámci udržitelnosti projektu „Podpora talentovaných žáků v Plzeňském kraji“. Kempy jsou organizovány pro žáky 1. a 2. ročníků oborů automechanik, opravář zemědělských strojů, elektromechanik, elektrikář, strojní mechanik, obráběč kovů a truhlář. Cílem kempů je podpora talentovaných žáků, kteří mají o obor opravdový zájem.

- Projekt Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji

Cílem projektu je komplexně podpořit rozvoj odborného vzdělávání na středních školách Plzeňského kraje zejména s důrazem na technické a řemeslné obory. Do projektu je zapojeno 14 SŠ a více než 60 spolupracujících ZŠ a MŠ. Projekt byl zahájen v roce 2018 a realizace skončí na konci roku 2020. V rámci projektu je realizována klíčová aktivita Podpora polytechnického a odborného vzdělávání, která má za cíl prohloubit podporu těchto oblastí pomocí následujících aktivit:

- Modernizace učeben (nákup pomůcek a vybavení);
- Rozvoj kompetencí pedagogů (sdílení dobré praxe, rozvoj kompetencí při realizaci motivačních aktivit);
- Motivační aktivity škol (kroužky, projektové dny apod.);
- Motivační aktivity kraje (kempy, soutěž robotiky).

- Ručičky kraje

Prezentační akce středních škol, určená pro rodiče a děti se zájmem studovat technické a přírodovědné obory na středních školách. Cílem je seznámení dětí s technickými a přírodovědnými obory a také motivace žáků ke studiu škol s technickými a přírodovědnými obory.

- Soutěže žáků v odborných dovednostech
  - **KOVO Junior** - soutěž pro obory mechanik seřizovač, strojní mechanik a obráběč kovů
  - **O zlatý pohár Linde** - soutěž ve svařování
  - Automechanik Junior - soutěž pro obor mechanik opravář motorových vozidel
  - O hoblík Káji Hoblíka - soutěž pro obor truhlář
- Webový portál technika a řemeslo

Jedná se o program podpory studia technických a řemeslných oborů formou vytvořeného webového portálu Plzeňským krajem www.technikaaremeslo.cz, který je také možné najít na <http://www.facebook.com/technikaaremeslo/>. Webový portál obsahuje profily jednotlivých technických škol a jejich studijních oborů a veškeré informace především pro žáky 8. a 9. tříd, kteří se mohou stát budoucími žáky těchto škol.

Střední školy mohou také využít finanční prostředky na rozvoj odborného vzdělávání ze **šablon** vyhlášených v rámci OP VVV. Jedná se zejména o šablonu Koordinátor spolupráce školy a zaměstnavatele, kterou si zvolilo 21 SŠ a 3 VOŠ. Další hojně využívanou šablonou byla šablona Stáže pedagogů u zaměstnavatelů (13 SŠ a 1 VOŠ), Doučování žáků ohrožených školním neúspěchem (26 SŠ), Zapojení odborníka z praxe do výuky na SŠ (20 SŠ a 1 VOŠ) či Tandemová výuka na SŠ (13 SŠ).

3.2.4 Potřeby škol v oblasti odborného vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy v rámci této oblasti rozvíjejí aktivity, které lze zařadit především do pokročilé úrovně (48 %) a do nejvyšší úrovně (30 %). Školy se plánují do budoucna soustředit na rozvíjení činností, které lze zařadit do především do nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 19 %).

Srovnání s výsledky z I. Vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy vykazují častěji činnosti spadající do pokročilé úrovně (nárůst o 11 p. b.) a nejvyšší úrovně (nárůst o 10 p. b.).

Úroveň současného stavu - časové srovnání	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Průměrná úroveň	25%	33%	8%
Základní úroveň	13%	8%	-5%
Mírně pokročilá úroveň	22%	19%	-3%
Pokročilá úroveň	37%	48%	11%
Nejvyšší úroveň	20%	30%	10%

Činnosti, na kterých se školy v rámci spolupráce se zaměstnavateli aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	69%	89%	20%
Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	64%	75%	12%
Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	38%	49%	11%
Kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli	31%	49%	18%
Spolupráce se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	45%	45%	0%
Analýza partnerů v regionu a možnosti spolupráce a komunikace s nimi	35%	43%	9%
Spolupráce s reprezentací zam., na základě regionálních sektorových dohod	47%	40%	-8%
Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli	35%	36%	1%
Stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech	13%	34%	21%
Zpracování plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	33%	30%	-3%
Zpracování strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	25%	28%	3%
Účast zástupců zaměstnavatelů při profilových maturitních zkouškách	22%	23%	1%
Jiné	4%	2%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. Vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na zapojení odborníků z praxe do výuky (89 %) a zajištění odborného výcviku a praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (75 %). Mezi další častěji zmiňované činnosti lze zařadit účast zástupců zaměstnavatelů u závěrečných zkoušek (49 %), realizaci kariérového poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli (49 %), spolupráci se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (45 %) a analýzu stávajících a potenciálních partnerů v regionu (43 %).

Srovnání s výsledky z I. Vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 se školy více zaměřují na realizaci činností souvisejících se zajištěním stáží pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech u zaměstnavatelů (nárůst o 21 p. b.), zapojováním odborníků z praxe do výuky (nárůst o 20 p. b.), realizací kariérového poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli (nárůst o 18 p. b.). Školy se dále více zaměřují na zajištění odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích u zaměstnavatelů (nárůst o 12 p. b.), zajištění účasti zástupců zaměstnavatelů u závěrečných zkoušek (nárůst o 11 p. b.) a analýzu partnerů a možnosti spolupráce v regionu (nárůst o 9 p. b.). Ve srovnání s předchozí

vlnou školy naopak méně často zmiňují spolupráci se zaměstnavateli na základě regionálních sektorových dohod (pokles o 8 p. b.).

Překážky, na které školy v rámci spolupráce se zaměstnavateli narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Zdrav. prohlídky a pojištění žáků před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	45%	47%	2%
Žáci nejsou dostatečně motivovaní pro práci v reálném prac. prostředí	36%	34%	-2%
Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	33%	32%	-1%
Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	38%	30%	-8%
Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	33%	25%	-8%
Nezájem firem o spolupráci se školami	33%	25%	-8%
Firma klade na žáky příliš vysoké požadavky, kterých na SŠ ještě nedosahují	22%	21%	-1%
Spolupráce je pro školu příliš finančně nákladná	18%	13%	-5%
Zaměstnavatelé nemají zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách	16%	13%	-3%
Jiné	9%	8%	-2%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	20%	21%	1%

Vyhodnocení výsledků II. Vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s finanční náročností související se zajištěním zdravotních prohlídek a pojištěním žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatelů (47 %), nedostatečnou motivovaností či disciplinovaností žáků pro práci v reálném pracovním prostředí (34 %) a omezenou možností firem v přizpůsobení se vzdělávacím potřebám žáků (32 %). 30 % škol rovněž identifikuje jako problém omezenou možnost firem zorganizovat spolupráci se školou za stávajících podmínek, přestože by o to ze strany zaměstnavatelů byl zájem.

Srovnání s výsledky z I. Vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 došlo v identifikaci překážek ze strany škol ve většině případů k poklesu. Zlepšení situace lze pozorovat v možnostech firem zajistit spolupráci se školou (pokles o 8 p. b.), dostupnosti firem pro daný obor či zaměření (pokles o 8 p. b.) nebo obecně zájem o spolupráci ze strany zaměstnavatelů (pokles o 8 p. b.).

Opatření, která by školám v rámci spolupráce se zaměstnavateli pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	51%	62%	11%
Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	45%	58%	13%
Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům	69%	57%	-12%
Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	58%	57%	-2%
Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti	56%	53%	-4%
Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	62%	53%	-9%
Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	44%	43%	0%
Metodické materiály na podporu výuky odborných předmětů a odborného výcviku	44%	43%	0%
Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli	56%	43%	-13%
Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu, možnosti spolupráce a komunikace	51%	38%	-13%
Příprava strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	47%	38%	-10%
Vzdělávání vyučujících odbor. předmětů či výcviku – rozvoj pedagogicko-psychologické složky	40%	38%	-2%
Příprava plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	40%	34%	-6%
Analýza požadavků zam. na přípravu pro určitý obor jako východisko pro aktualizaci ŠVP	42%	34%	-8%
Vzdělávání instruktorů (realizují výuku na pracovištích zaměstnavatelů)	38%	34%	-4%
Vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče	53%	32%	-21%
Příprava dokumentace pro hodnocení výsledků žáků v odbor. předmětech/výcviku	24%	23%	-1%
Navýšení počtu hodin odborných předmětů/odborného výcviku u zaměstnavatelů	15%	13%	-1%
Jiné	7%	4%	-3%

Vyhodnocení výsledků II. Vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohlo zapojování odborníků z praxe do výuky v rámci odborných předmětů nebo výcviku (62 %), zajištění odborného výcviku a praxe žáků na pracovištích u zaměstnavatelů (58 %), finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům (57 %) a stáže žáků v zahraničních firmách, které by rovněž vedly k posílení podpory výuky cizích jazyků (57 %). Školy dále častěji zmiňují vzdělávání vyučujících odborných předmětů či výcviku ve smyslu rozvoje odbornosti (53 %) a zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (53 %).

Srovnání s výsledky z I. Vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují potřebu zajištění odborného výcviku a praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (nárůst o 13 p. b.) a zapojení odborníků z praxe do výuky (nárůst o 11 p. b.). Ve srovnání s předchozí vlnou naopak školy zmiňují méně často potřebu vytvoření partnerských smluv mezi školou, firmou, žákem a jeho rodiči (pokles o 21 p. b.), podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (pokles o 13 p. b.), analýzu stávajících a potenciálních partnerů v regionu (pokles o 13 p. b.), finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům (pokles o 12 p. b.), přípravu strategie spolupráce se zaměstnavateli (pokles o 10 p. b.) nebo zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (pokles o 9 p. b.).

3.2.5 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše – zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti odborného vzdělávání, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015). Analýza byla vytvořena na jednání platformy.

Silné stránky	Slabé stránky
<i>Materiálně technické vybavení škol (moderní CNC, 3D tiskárny, apod.)</i> <i>Spolupráce se zaměstnavateli se zintenzivňuje – stáže PP, odborníci do výuky, KARIPO ve spolupráci se zaměstnavateli, vyšší objem odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích u zaměstnavatelů, zajištění účasti zástupců zaměstnavatelů u závěrečných zkoušek, analýza možných partnerů</i> <i>Dlouhodobá podpora technických a řemeslných oborů ze strany kraje</i> <i>V identifikaci překážek ze strany škol ve většině případů došlo k poklesu</i>	<i>Zastarávající IT vybavení</i> <i>Některým odborným PP chybí kontakt/ praktické zkušenosti z oboru (nové technologie, ...)</i> <i>Nepříznivá věková struktura a předpokládaný nedostatek učitelů (zejména učitelů odborných předmětů a odborného výcviku)</i> <i>Nedostatečné kapacity škol pro kontrolu kvality spolupráce se zaměstnavateli (zejména u odborných praxí v krátkém časovém období)</i>
Příležitosti	Hrozby
<i>Přizpůsobení oborů směrem k novým společenským trendům (posílení oborů L0 – v</i>	<i>Nedostatečný zájem o stavební obory</i>

<p><i>rámci maturitního oboru získání i výučního listu, reakce na trh práce apod.)</i></p> <p><i>Revize RVP a ŠVP</i></p> <p><i>Zlepšení prostupnosti vzdělávacího systému v návaznosti na NSK (změna zákona 179/2006 Sb., ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů</i></p> <p><i>Zapojení odborníků do výuky – bližší propojení s aktuálními trendy</i></p>	<p><i>Chybějící systém kariérového poradenství</i></p> <p><i>Dynamika změn technologických trendů vyžadující průběžnou modernizaci materiálně – technického vybavení škol</i></p> <p><i>Nízká společenská prestiž technických a řemeslných oborů a stereotypy spojené s trhem práce</i></p> <p><i>Rozdílný přístup firem do prezentace technických a řemeslných oborů</i></p> <p><i>Malý zájem o studium přírodních věd na pedagogických fakultách</i></p> <p><i>Revize RVP</i></p> <p><i>Reforma financování regionálního školství</i></p> <p><i>Nesystematičnost financování (dotační zdroje - nejisté, administrativně náročné, využití jen pro počáteční vzdělávání)</i></p> <p><i>Nedostatek učitelů - zapojení odborníků do výuky - riziko snížení kvality výuky (nejsou vzdělaní v pedagogice), riziko vyššího přetížení ostatních PP administrativou.</i></p> <p><i>Odchody učitelů odborných předmětů a odborného výcviku do soukromé sféry (platy ve školství jsou nižší než v praxi)</i></p>
--	---

3.3 Platforma Podpora podnikavosti

Při tvorbě Krajského akčního plánu vzdělávání v Plzeňském kraji (KAP) byla vytvořena platforma „Podpora podnikavosti“. V rámci této analýzy bude podrobně charakterizováno povinné téma KAP vztahující se k podpoře podnikavosti, které bylo také sledováno při dotazníkovém šetření na středních a vyšších odborných školách v rámci analýzy potřeb na školách, a to:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě, a to průřezově pro VOŠ, SŠ, ZŠ a pro oblast iniciativy a kreativity také pro MŠ

3.3.1 Úvod do řešené problematiky

Se zrychlujícím se technologickým pokrokem se mění i trh práce, který vyžaduje stále větší flexibilitu. Jednou z 8 klíčových kompetencí pro celoživotní učení je podle tzv. Evropského referenčního rámce také kompetence k podnikavosti.

Kompetencí k podnikavosti se rozumí schopnost využívat příležitosti a nápady a vytvářet z nich hodnoty pro ostatní. Její podstatou je tvořivost, kritické myšlení a řešení problémů, iniciativa a vytrvalost a schopnost spolupracovat s ostatními s cílem plánovat a řídit projekty, které mají kulturní, společenskou nebo komerční hodnotu.¹⁶

Kompetence podporující podnikavost, iniciativu a kreativitu:

Zdroj: Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě [online]. Národní ústav pro vzdělávání, Praha. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-kompetenci-k-podnikavosti-a-kreativite>

Výchova k podnikavosti (VkP) jsou všechny výukové metody směřující k posílení především měkkých kompetencí a podnikatelských přístupů a postupů, znalostí a dovedností (je zde tedy úzké propojení s oblastí kariérového poradenství, ale také třeba finanční gramotnosti). Nelze ji tedy úspěšně realizovat jen frontálním způsobem výuky, je třeba zařazovat i zkušenostní (zážitkové) učení a komplexní nástroje jako je třeba propojení výuky s odbornou praxí/výcvikem nebo s realizací aktivit jako jsou fiktivní nebo JA firmy. Jedním z hlavních bodů je pozitivní motivace učitelů pro začlenění podpory podnikavosti do výuky včetně doporučení a zajištění více zkušenostní výuky, která bude zajímavější a lépe přijatelná ze strany žáků a studentů (zdůraznění ekonomických aspektů probírané látky ve výuce, součástí VkP je i nauka o podnikání a problematika etiky v podnikání, včetně společenské odpovědnosti firem a jednotlivců). Na nejvyšší (ideální) úrovni využívá škola k rozvoji podnikavosti všechny dostupné nástroje a podnikavost je rozvíjena jako klíčová kompetence napříč všemi předměty. Zatím ale neexistuje jednotná národní strategie na podporu této oblasti. Podnikavost však začíná být i přesto podporována neziskovým sektorem a komerčními subjekty.

¹⁶ Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě [online]. Národní ústav pro vzdělávání, Praha. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-kompetenci-k-podnikavosti-a-kreativite>

3.3.2 Strategické dokumenty a další východiska

V oblasti podpory podnikavosti neexistuje žádná ucelená metodika, která by se této problematice komplexně věnovala. Při získávání poznatků o podpoře podnikavosti lze vycházet z následujících strategických dokumentů. Míra podrobnosti zabývající se řešenou problematikou je však různá.

Školský zákon č. 561/2004 Sb. v platném znění a zákon č. 82/2015 Sb. v platném znění

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství

Národní RIS 3 Strategie¹⁷

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky („Národní RIS3 strategie“) je strategický dokument. Původně jeho přípravou na základě usnesení vlády č. 809 z roku 2013 pověřeno Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Poté tvorba strategie převedena na Úřad vlády České republiky a usnesením vlády České republiky ze dne 14. března 2018 č. 168 bylo s účinností k 1. dubnu 2018 schváleno převedení agendy Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (tj. Národní RIS3 strategie) z Úřadu vlády České republiky na Ministerstvo průmyslu a obchodu.

V rámci Národní RIS 3 strategie je definována oblast podnikání a inovace jako prioritní oblast, v které byly identifikovány tyto hlavní problémové okruhy:

- slabá úroveň podnikavosti a nedostatečně silný endogenní podnikatelský sektor;
- vysoká závislost hospodářského vývoje ČR na aktivitách zahraničních firem;
- nestabilita regulačního rámce a administrativní náročnost plnění regulačních pravidel;
- přetrvávající podcenění digitální agendy v podnikání.

K těmto identifikovaným problémovým okruhům byly stanoveny následující strategické cíle, kterými by měly být eliminovány stanovené problémy okruhy:

- zvýšit inovační poptávku ve firmách (i ve veřejném sektoru);
- zvýšit míru podnikání ve společnosti s důrazem na zakládání nových rychle rostoucích firem;
- zvýšit internacionalizaci MSP (malého a středního podnikání).

Národní inovační strategie České republiky

Dle Národní inovační strategie České republiky (NIS) závisí plnění cílů v oblasti vzdělávání a kvality lidských zdrojů na funkčnosti základního a středního vzdělávání, proto je NIS provázána s národní vzdělávací politikou. Hlavními oblastmi provázanosti jsou soft-skills, zejm.

---

¹⁷ Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2014 – 2020 (aktualizace 2018) [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, Praha.[cit. 2020-02-21]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/ris3-strategie/dokumenty/2019/1/Narodni_RIS3_strategie_aktualizace_2018.pdf

výchova k podnikavosti, samostatnosti a kreativitě, horizontální mobilita a zapojení podnikového sektoru do tvorby vzdělávacích programů, nástroje podporující celoživotní vzdělávání, rozvoj logického myšlení, posilování IT gramotnosti, výuka matematiky, posílení výuky technických a přírodovědných předmětů a rozvoj vztahu k technice již od dětského věku.

NIS je rozdělena do čtyř hlavních částí zabývajících se excelentním výzkumem, spoluprací mezi podnikovým a akademickým sektorem při transferu znalostí, podporou inovačního podnikání a lidmi jako nositeli nových nápadů a iniciátory změn.

RVP

Rámcové vzdělávací programy tvoří obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Problematika podpory, respektive kompetencí k podnikavosti je řešena průřezově v jednotlivých rámcových vzdělávacích programech (RVP) pro jednotlivé typy škol. Avšak pouze jediný rámcový vzdělávací program určený pro gymnázia řeší samostatně kompetence k podnikavosti (viz RVP pro gymnázia). U RVP středních odborných škol (RVP oborů H, M, L) pak najdeme klíčovou kompetenci „Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám“, která je na výchovu k podnikavosti navázána. K systematickému uchopení oblasti podpory kompetencí k podnikavosti mohou přispět revize RVP, kde bude na tuto oblast kladen větší důraz než v minulosti.

RVP pro gymnázia

Pouze rámcový vzdělávací program určený pro gymnázia řeší samostatně kompetence k podnikavosti. Jedná se o kompetence, které by si měl žák na čtyřletých a vyšších stupních víceletých gymnázií osvojit:

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovat o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- uplatňovat proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace;
- získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit;
- usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončit zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu;
- posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti tato rizika nést;
- chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Tyto klíčové kompetence by měly sloužit k osobnímu rozvoji jedince, jeho zapojení do společnosti v období po ukončení studií a jsou považovány za důležité pro studia na gymnáziu. Výše uvedené klíčové kompetence představují žádoucí stav, ke kterému by měli žáci gymnázií dle

svých osobních schopností směřovat a přibližovat se jim. Každé gymnázium si navrhuje a ve školním vzdělávacím programu (ŠVP) popisuje vlastní postupy, které budou učitelé využívat k cílenému rozvíjení těchto klíčových kompetencí žáků. Tyto postupy jsou v ŠVP označovány jako výchovné a vzdělávací strategie a jsou uplatňovány i při mimovýukových aktivitách.¹⁸

RVP pro odborné střední školy

Dle rámcového vzdělávacího programu určeného pro střední odborné školy vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti rozvoje kariérového poradenství využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů.

Prováděcím opatřením evropského cíle v ČR by mělo být začlenění VcP plošně do výuky středních a vyšších odborných škol. Právě uchopení podnikavosti jako klíčové kompetence dává dobrý základ pro rozvinutí výchovy k podnikavosti v rámci celé školy a většiny předmětů. Na nejvyšší úrovni pak podnikavost „proroste“ do celé kultury školy, kdy ji většina učitelů vědomě rozvíjí v rámci svých předmětů. Pro začlenění podnikavosti do výuky je zapotřebí zejména vzdělávání pedagogů a jejich pozitivní motivace k rozšíření praktické výuky, která bude zajímavější a lépe přijatelná ze strany žáků a studentů. Doporučujeme, aby na každé

---

¹⁸ Rámcový vzdělávací program pro gymnázia [online]. Výzkumný ústav pedagogický v Praze. Praha, 2007 [cit. 2016-04-01]. ISBN 978-80-87000-11-3. Dostupné z: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf

škole byl ustanoven jeden pracovník, který bude VkP zaštiťovat, bude se seznamovat s aktuálními informacemi a ty předávat dál ostatním učitelům. Tímto pracovníkem nemusí nezbytně být vyučující ekonomických předmětů. Vhodnou osobou je například vyučující, který má osobní zkušenost s podnikáním, či vyučující, který organizuje školní i mimoškolní aktivity. Tato role může být také dána koordinátorovi spolupráce škol a firem či kariérovému poradci, na jehož oblast VkP úzce navazuje. V některých případech může být vhodnou osobou i aktivní rodič.

Na národní úrovni je zapotřebí vybudovat metodickou podporu a bázi znalostí, aby měli učitelé z čeho čerpat nové znalosti a dovednosti spojené s rozvojem podnikavosti a mohli kvalitně pracovat s žáky a studenty (např. na Metodickém portálu RVP). Pomohla by jednotná národní strategie pro tuto oblast. V rámci volnočasových aktivit nebo dalších aktivit školy souvisejících s odborným vzděláváním by měli mít žáci možnost vyzkoušet si podnikání v praxi. K tomu slouží např. akcelerační a start-up programy či inkubátory, jejichž síť by měla být přístupná také pro středoškoláky. Cílem by v tomto směru mělo být hlavně praktické vzdělávání. Zde je třeba konstatovat, že některé aktivity, které se na většině škol dějí formou vyučovacích předmětů, mohou být zařazeny i jako předmět volitelný či nepovinný (fiktivní firmy, JA firmy ad.).¹⁹

RIS3 strategie Plzeňského kraje

Cílem Regionální inovační strategie pro inteligentní specializaci Plzeňského kraje (RIS3 strategie) je posílení významu výzkumu, vývoje a inovací (VaVal) pro ekonomickou konkurenceschopnost a zajištění efektivnější využívání veřejných zdrojů. Jako prováděcí dokument pro řízení realizace RIS3 byl vytvořen Akční plán, který definuje prioritní projekty zaměřené na dosažení potřebných změn v Plzeňském kraji, a také kapacity (finanční, časové, organizační, ...) potřebné pro realizaci těchto projektů. Na podporu podnikavosti je cílena zejména strategická oblast 4.1 – Inovace, která je v aktuální verzi tvořena projekty s předpokládanými náklady na rok 2020 ve výši cca. 37,6 mil. Cílem strategické oblasti Inovace je rozšířit počet firem s vysokým inovačním potenciálem v Plzeňském kraji. Z průzkumů v rámci analytické fáze vyplynulo, že Plzeňský kraj nepatří mezi významně inovující regiony. Důraz je proto kladen na aktivity podporující vznik nových, zejména inovačních firem a na posílení inovačních aktivit v existujících firmách. Pro motivaci zejména mladých lidí jsou navrženy aktivity zasahující již do úrovně škol (školy podnikání, kempy), ale také neformální projekty (tzv. business kotle). Na tyto aktivity navazují poradenské a vzdělávací služby, koučink a odborná pomoc pro překonání počátečních obtíží a rizik úvodní fáze podnikání (financování, právní záležitosti, ochrana duševního vlastnictví apod.).

Příklady projektů:

- Podpora a rozvoj preinkubační fáze zakládání start-upů studentů/absolventů ZČU vč. podpory zvýšení motivace k podnikání
- Inkubace a akcelerace firem
- Vybudování centra pro Coworking a posílení kapacit technologického centra BIC Plzeň
- Studentský podnik – propojení středních škol
- Kemp rozvoje kompetencí k podnikavosti

---

¹⁹ Podpora krajského akčního plánování (P-KAP) [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap>

- Vzdělávání pro inovace
- Posílení kapacit vědeckotechnického parku

3.3.3 Aktivity v oblasti podpory podnikavosti v Plzeňském kraji

Podpora podnikavosti na středních školách

Střední školy mohly v uplynulém období využít na podporu podnikavosti finanční prostředky z OP VVV, zejména ze šablon. Nejvíce škol (12 SŠ) čerpalo finanční prostředky na šablonu zaměřenou na DVPP v různém rozsahu. Šablonu Podpora podnikavosti žáků SŠ prostřednictvím volnočasové aktivity – fiktivní firma si zvolily 4 SŠ a 2 SŠ realizovaly šablonu Vzájemná spolupráce pedagogů SŠ – Výchova k podnikavosti.

Podpoře podnikavosti se také částečně věnuje krajský projekt Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji, v rámci kterého probíhají kempy zaměřené na rozvoj kompetencí k podnikavosti. Ty jsou pořádány ve spolupráci s Nvias s využitím konceptu Naše firmy. Kempy jsou určeny pro žáky SŠ i ZŠ, ale primárně se jich účastní žáci ZŠ. V rámci projektu bylo také realizováno několik projektových dnů Naše firmy na základních školách.

Klastr Chytrý Plzeňský kraj realizuje ve spolupráci s 3 SŠ (VOŠ a SPŠE Plzeň, SPŠS a SOŠ prof. Švejcara Plzeň, GaSOŠ Plasy), ZČU a Škoda Transportation Studentský podnik. Cílem této mimoškolní aktivity je propojit firmy, ZČU a střední školy. Střední školy (resp. žáci zapojení do aktivity) představují jednotlivé organizační jednotky podniku a společně řeší konkrétní zadání pod odborným dohledem Škody Transportation a ZČU.

Na podporu podnikavosti bylo také uspořádáno několik tematických akcí v rámci projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje:

- seminář Finančně gramotná a podnikavá škola
- konference Spolupráce škol a firem zaměřená na potřeby žáků
- setkání ředitelů SŠ – příspěvek na téma rozvoj kompetencí k podnikavosti

Fiktivní a studentské firmy

Z pohledu podpory podnikavosti či rozvoje kompetencí k podnikavosti jsou nejčastějším nástrojem fiktivní firmy. Jak fiktivní, tak studentské firmy jsou na školách vyučovány ve 3. či 4. ročníku.

V českých podmínkách fiktivní nebo studentská firma zakládána žáky pod dohledem jejich vyučujícího a ve spolupráci s Centrem fiktivních firem nebo JA Czech, které výuku ve fiktivních firmách částečně koordinují. Centrum fiktivních firem (CEFIF), bylo založeno na VŠE a dnes působí pod Národním ústavem vzdělávání (NÚV). CEFIF koordinuje síť fiktivních firem v České republice, poskytuje jim podporu, ale také poradenství žákům a vyučujícím působícím na školách ve fiktivních firmách.

Fiktivní firma je nástrojem pro rozvoj podnikatelských kompetencí žáků středních a vyšších odborných škol. Poskytuje jim možnost aktivně rozvíjet své obchodní dovednosti a znalosti. Jedná se o virtuální společnost, která je vedena, jako by skutečně existovala. Simuluje reálné

procesy, produkty a služby. Fiktivní firmy spolu obchodují navzájem podle běžných obchodních zvyklostí.²⁰

Cílem výuky ve fiktivní firmě je trénovat iniciativu, samostatnost a také poskytnout žákům znalosti, jak založit a vést obchodní společnost nebo živnost. Žáci se učí pracovat v týmu, přijímat odpovědnost, rozvíjet iniciativu a zlepšovat své měkké a také odborné dovednosti. Důležitý je i trénink prezentace výsledků jak svých, tak celé společnosti. Fiktivní firma používá nástroje marketingu jako je průzkum trhu, reklama, připravuje se na veletrhy a často spolupracuje s reálným podnikatelským subjektem – prodává jeho výrobky, poskytuje jeho služby, nese jeho jméno nebo svým jménem sponzora připomíná. Na oplátku dostává propagační předměty, rady a někdy i technickou a materiální pomoc.²¹ Do centra fiktivních firem jsou zapojeny a provozují tak fiktivní firmy na škole celkem 4 střední školy. Konkrétně se jedná o:

- Střední průmyslová škola dopravní, Plzeň, Karlovarská 99;
- Střední škola informatiky a finančních služeb, Plzeň, Klatovská 200 G;
- Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Domažlice, Erbenova 184;
- Obchodní akademie, Plzeň, nám. T. G. Masaryka 13.

Alternativou k fiktivním firmám je JA Czech (Junior Achievement). Vznikla v roce 1919 v USA, dnes působí ve více než 120 zemích světa. Do jejích programů se každoročně zapojí na 10 milionů dětí a studentů ve věku od 6 do 22 let. Českou kancelář Junior Achievement, JA Czech, založil v roce 1992 pan Tomáš J. Baťa. Vzdělávací programy Junior Achievement v ČR od té doby absolvovalo více než 300 tisíc dětí a studentů.²²

V programu JA Firma, v rámci JA Czech, jsou zakládány obchodní společnosti, které fungují pod vedením učitele a konzultanta. V tomto případě se však nejedná čistě o fiktivní firmy, ale o jakési studentské firmy s reálnou činností. Do programu JA Firma jsou zapojeny celkem 3 SŠ zřizované Plzeňským krajem a 1 soukromá SŠ. Konkrétně se jedná o:

- Gymnázium J. Š. Baara, Domažlice, Pivovarská 323;
- Gymnázium, Stříbro, Soběslavova 1426;
- Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola elektrotechnická, Plzeň, Koterovská 85;
- Akademie hotelnictví a cestovního ruchu – střední škola, s.r.o.

K rozvoji fiktivních či studentských firem v posledních dvou letech přispěla šablona “Podpora podnikavosti žáků SŠ prostřednictvím volnočasové aktivity – fiktivní firma”, která byla realizována 4 školami, jež do té doby žádné aktivity na podporu podnikavosti formou fiktivních a studentských firem nerealizovaly. Do šablon se zapojily tyto školy:

- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Plzeň, Karlovarská 99;
- Gymnázium a Střední odborná škola, Plasy;

---

²⁰ O fiktivní firmě: Co je fiktivní firma?. Národní ústav pro vzdělávání [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p/centrum-fiktivnich-firem/o-fiktivni-firme>

²¹ Tamtéž

²² O JA Czech. JA Czech [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.jafirma.cz/o-ja-czech>

- Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640;
- Gymnázium, Blovice, Družstevní 650 (realizace fiktivní firmy byla ukončena zároveň s realizací šablony).

Centrum podnikání a udržitelnosti²³

Centrum podnikání a udržitelnosti podporuje zajímavé podnikatelské nápady na cestě za úspěchem. Zároveň rozvíjí a šíří myšlenku udržitelnosti, udržitelného businessu a společenské odpovědnosti. Podílí se na tvorbě podnikatelského prostředí a komunity na ZČU včetně a také dává důraz na odpovědné a udržitelné smýšlení podnikajících subjektů. s tímto souvisí, že v rámci centra podnikání a udržitelnosti jsou podporováni studenti, kteří mají podnikatelské ambice a zároveň chtějí myslet a jednat odpovědně a udržitelně. Centrum pomáhá studentům s jejich podnikatelským záměrem, pomáhá zájemcům zrealizovat vlastní nápady a také zprostředkovává spojení s realitou, podnikatelské aktivity jsou tak pro zapojené studenty odrazem skutečnosti.

Ve spolupráci s partnery pořádá řadu zajímavých aktivit a podílí se tak na podpoře podnikatelského ducha a rozvoji udržitelného způsobu myšlení a chování v Plzeňském kraji. Při aktivitách je podporováno společensky odpovědné chování a podnikání, které by vedlo k udržitelnému sociálnímu, ekonomickému a environmentální přínosu. Tyto priority jsou navázány na [Cíle udržitelného rozvoje](#) (tzv. SDGs). Centrum podnikání a udržitelnosti je členem [Asociace společenské odpovědnosti](#), která rozvíjí udržitelné podnikání v České republice.

SIT Port

Skrze prostředí pro podnikatelský rozvoj je v rámci SIT Portu podporován vznik inovativních firem, jejich přesun do Plzně a je tím i zamezováno odlivu perspektivních podnikatelů. Přispívají k renomé Plzně jako místa, kde se dobře podniká.

V rámci SIT Portu jsou poskytovány prostory, technické zázemí, hardware i data, a taktéž 3D tiskárny či CNC stroje. Při zapojení se do SIT Portu je taktéž možné zafinancování specifického hardwarové vybavení i testování prototypů. Je zde budováno podnikatelské prostředí a komunita a podmínky se podobají podnikatelskému inkubátoru, kde se za sdílené peníze prošlapávají cesty, hledají nová využití technologií, podnikatelské šance a "díry" na trhu. Do budoucna SIT Port plánuje nabízet také mentoring zakládání a řízení firmy (management, marketing, finance, právo apod.), což je jedna z věcí, kterou studenti často na školách postrádají.

3.3.4 Potřeby škol v oblasti podpory podnikavosti – srovnání let 2015 a 2018

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy v rámci této oblasti rozvíjejí aktivity, které lze zařadit především do základní úrovně (43 %) a pokročilé úrovně (42 %). Školy se plánují zaměřit na rozvíjení oblastí v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 20 %) a pokročilé úrovně (nárůst o 11 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy vykazují častěji činnosti spadající do nejvyšší úrovně (nárůst o 8 p. b.).

---

²³ O nás. Centrum podnikání a udržitelnosti [online]. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.ce-pecko.cz/>

Úroveň současného stavu - časové srovnání	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Průměrná úroveň	21%	26%	5%
Základní úroveň	45%	43%	-1%
Mírně pokročilá úroveň	43%	42%	-1%
Pokročilá úroveň	22%	27%	4%
Nejvyšší úroveň	13%	21%	8%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení	58%	72%	14%
Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	56%	60%	4%
Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	56%	58%	2%
Návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce	38%	57%	19%
Pedagog. prac získávají informace ke zlepšování vzdělávání a využívají je ve výuce	47%	49%	2%
Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	44%	47%	3%
Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování	42%	45%	3%
Ve škole probíhají každoročně projektové dny zaměřené na uplatnění podnikavosti	33%	42%	9%
Pravidelné kontakty s podnikateli z okolí k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků	25%	40%	15%
Organizování konzultací a exkurzí k problematice podnikavosti pro žáky i učitele	36%	40%	4%
Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement apod.	22%	28%	6%
Možnost aplikovat získané dovednosti v podnikatelství v rámci školních i volnočas. aktivit	13%	25%	12%
Možnost aktivního zapojení žáků do vedení vyučování a života školy	27%	25%	-2%
Práce žáků v reálné školní firmě	22%	23%	1%
Pověřený pracovník školy se stará o aktivity na podporu podnikavosti	5%	15%	10%
Jiné	2%	0%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na učení žáků kritickému myšlení a hledání inovativních podnikatelských řešení (72 %) a výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (60 %) a odborného vzdělávání (58 %). 57 % škol realizuje návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce. Mezi další častěji zmiňované aktivity patří vyhledávání informací pedagogickými pracovníky ke zlepšování vzdělávání a aplikaci ve výuce (49 %), začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (47 %) a realizace projektového vyučování podněcujícího kreativní uvažování (45 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 se školy více zaměřují na zajištění účasti odborníků z praxe ve výuce (nárůst o 19 p. b.), pravidelný kontakt s podnikateli z okolí k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků (nárůst o 15 p. b.), rozvoj kritického myšlení žáků a podpory hledání inovativních řešení (nárůst o 14 p. b.) a na možnost aplikovat získané dovednosti v podnikatelství v rámci školních i volnočasových aktivit (nárůst o 12 p. b.).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	69%	70%	1%
Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení a projekty	40%	51%	11%
Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	49%	45%	-4%
Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	45%	43%	-2%
Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků	24%	30%	6%
Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti	25%	28%	3%
Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti	18%	11%	-7%
V regionu je nepříznivé podnikatelské klima	11%	8%	-3%
Management školy nepovažuje téma za prioritu	7%	4%	-3%
Zřizovatel školy nepovažuje téma za prioritu	9%	4%	-5%
Jiné	2%	2%	0%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	5%	9%	4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nedostatkem finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (70 %), malým zájmem o ekonomické aktivity, cvičení a projekty (51 %), malým zájmem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami v oblasti podnikavosti (45 %) a nedostatkem výukových materiálů, pomůcek a metodik (43 %). 30 % škol zmiňuje nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků.

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují problémy spojené s malým zájmem žáků o ekonomické aktivity, cvičení a projekty (nárůst o 11 p. b.) a nedostatkem příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (nárůst o 6 p. b.). Ve srovnání s předchozí vlnou školy narážejí méně často na problémy spojené s nedostatkem zkušeností v této oblasti (pokles o 7 p. b.) a na to, že zřizovatel nepovažuje téma podnikavosti za prioritní (pokles o 5 p. b.).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Podpora školních projektů (dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ, školní ples apod.)	84%	75%	-8%
Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	75%	72%	-3%
Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	65%	68%	2%
Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti	49%	53%	4%
Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti	38%	40%	1%
Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro možné navázání spolupráce	51%	36%	-15%
Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT	38%	32%	-6%
Založení vlastní fiktivní firmy	31%	28%	-3%
Příprava strategie výuky podnikavosti na škole	42%	28%	-14%
Podpora vytváření školních „firem“ (internetový obchod, nabídka služeb pro veřejnost apod.)	47%	28%	-19%
Více disponibilních hodin	31%	25%	-6%
Spolupráce žáků ZŠ a SŠ	31%	25%	-6%
Možnost napojení se na nějakou síť podnikatelských aktivit a start-upů v regionu	35%	21%	-14%
Jiné	5%	2%	-4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohla podpora školních projektů, jako jsou například dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ (75 %), přednášky a jiné formy účastníků z praxe ve výuce (72 %), kvalitní či kvantitativní zlepšení ICT

vybavení školy (68 %) a zajištění metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na téma kreativity a rozvíjení podnikavosti (53 %). 40 % škol by uvítalo podporu rozvoje didaktických dovedností vyučujících, které jsou potřebné pro výuku k podnikavosti.

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy obecně deklarují nižší důležitost navrhovaným opatřením. Ve srovnání s předchozí vlnou školy nezdůrazňují potřebu podpory vytváření školních firem (pokles o 19 p. b.), analýzu stávajících partnerů v regionu pro možné navázání spolupráce (pokles o 15 p. b.), přípravu strategie výuky podnikavosti na škole (pokles o 14 p. b.), možnosti zapojení školy do sítě podnikatelských aktivit v regionu (pokles o 14 p. b.) a podporu školních projektů (pokles o 8 p. b.).

3.3.5 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše – zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti podpory podnikavosti, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015). Analýza byla vytvořena na jednání platformy. Je podkladem pro návrhovou část KAP.

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Vyšší zapojení škol do podpory podnikavosti oproti r. 2015</i></p> <p><i>Zapojení odborníků do aktivit VkP (návštěvy, besedy, odborník ve výuce)</i></p> <p><i>Vyšší účast ve FF/JA nebo ve školních firmách a projektech, případně dobrovolnictví</i></p> <p><i>Snaha škol o inovativní a zážitkové metody výuky (např. projektové dny, projektová výuka)</i></p> <p><i>Existují příklady inspirativní praxe pro VkP</i></p> <p><i>Zkušenosti škol s realizací vybraných aktivit ve spolupráci s externími partnery (např. NNO)</i></p> <p><i>Vysoká aktivita (odborných) škol v zájmovém vzdělávání pro žáky</i></p> <p><i>Vysoká účast škol v krajských a dalších soutěžích</i></p>	<p><i>Nedostatečný důraz na měkké kompetence, převažující frontální výuka</i></p> <p><i>Malé povědomí o obsahu a významu kompetencí k podnikavosti u pedagogů i veřejnosti</i></p> <p><i>Často chybí propojení se sebezpznáním a sebereflexí žáků v aktivitách (v soutěžích, exkurzích, projektech a kroužcích)</i></p> <p><i>Časová, organizační náročnost projektového přístupu k výuce oproti frontální výuce</i></p> <p><i>Malá nabídka vzdělávání v podnikavosti</i></p> <p><i>Nízká motivace a zájem žáků zapojovat se do aktivit podnikavosti a do aktivit nad rámec výuky</i></p> <p><i>Malý zájem zaměstnavatelů o spolupráci</i></p> <p><i>Většina škol je na úrovni základní (příliš se tématu nevěnují) nebo pokročilá – chybí střední úroveň – zvýšit na pokročilou a nejpokročilejší?</i></p>
Příležitosti	Hrozby
<p><i>Dotační zdroje pro rozvoj aktivit ve VkP (např. šablony, IKAP2)</i></p> <p><i>Možnost spolupráce mezi stupni škol (např. v IKAP)</i></p>	<p><i>Zvyšující se administrativní zatížení škol a náročnost výuky spojená s vysokým počtem žáků se SVP – méně prostoru pro zkvalitňování výuky a nastavení nových přístupů</i></p>

<p><i>Revize RVP</i></p> <p><i>Důraz na VklP v ČR i v územích – rostoucí informovanost a možnosti sdílení praxe a spolupráce</i></p> <p><i>Propojování VklP v KARIPO – obsahově i v osobě koordinátora (např. KP)</i></p> <p><i>Školní parlamenty a krajský parlament jako partner pro aktivizaci žáků v životě školy</i></p> <p><i>Infrastruktura sloužící k podpoře podnikavosti (např. SIT Port, BIC Plzeň, Plzeň 2015 - DEPO)</i></p>	<p><i>Finance jsou odvislé od dotací</i></p> <p><i>Reforma financování regionálního školství – financování nepovinných předmětů</i></p> <p><i>Revize RVP – bez akcentu na VklP</i></p>
---	--

3.4 Platforma Kariérové poradenství, rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých

V rámci této platformy jsou řešeny následující povinné oblasti KAP:

- rozvoj kariérového poradenství; podpora je určena pro VOŠ, SŠ a ZŠ;
- rozvoj škol jako center dalšího profesního rozvoje.

Každá povinná oblast bude v rámci této kapitoly řešena odděleně. Součástí kapitoly bude i popis stavu dalšího vzdělávání dospělých na území Plzeňského kraje.

3.4.1 Úvod do řešené problematiky – Rozvoj kariérového poradenství

Kariérové poradenství je „Spektrum činností, které umožňují občanům všech věkových kategorií a v každém okamžiku svého života identifikovat své možnosti, dovednosti a zájmy, dělat smysluplná vzdělávací a profesní rozhodnutí a řídit svou individuální dráhu v oblasti vzdělávání, práce a v dalších situacích, v nichž jsou tyto možnosti a dovednosti získávány a/nebo používány.“ (ELGPN, 2012)

Cílem kariérového poradenství jakožto institucionalizovaného systému poradenských služeb je pomáhat jednotlivcům při jejich rozhodování o profesní a vzdělávací orientaci a řízení vlastní kariéry. Tento systém služeb zahrnuje jak služby pro jednotlivce, kteří ještě nevstoupili na trh práce, tak pro uchazeče o zaměstnání, kteří práci právě hledají, ale i pro ty, kteří jsou v současné době ekonomicky aktivní.

Kariérové poradenství v sobě zahrnuje širokou škálu informačních, poradenských, diagnostických, motivačních i vzdělávacích činností, které mají společný cíl: pomoc jedinci při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze a řízení vlastní kariéry.

V České republice má kariérové poradenství kořeny v padesátých letech 20. století. V oblasti školství, se rozvíjelo především v rámci výchovného poradenství. Poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních upravuje vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb. Tato vyhláška definuje konkrétní oblasti, na které má být poradenství ve školách a školských zařízeních zaměřeno. Činnosti, které výše uvedená vyhláška specifikuje, nejčastěji vykonávají výchovní poradci, pozice kariérového poradce ve školách legislativně ukotvena není (ale od roku 2017 existuje podpora pozice a činnosti kariérového poradce formou Šablon).

Základními složkami kariérového poradenství je postupné a soustavné poskytování informací žákům, dlouhodobé komplexní sledování a hodnocení vývoje žáků, včasné vytváření podmínek pro rozvíjení vlastností významných pro jejich další studijní a profesionální vývoj, systematická poradenská a konzultační pomoc.

Výchovní poradci jsou však většinou učitelé se sníženým úvazkem podle počtu studentů, které mají na starosti. Např. základní úvazek učitele a výchovného poradce na ZŠ s počtem žáků do 250 činí 22 hodin týdně, z toho veškeré poradenské, koordinační, informační a metodické činnosti připadají pouze 2 hodiny. Lze se proto domnívat, že časové možnosti výchovných poradců na školách nejsou pro naplňování nařízení týkající se kariérového poradenství dostatečné.

3.4.2 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti rozvoje kariérového poradenství

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Na úrovni národní vzdělávací soustavy je nejvyšším dokumentem určujícím českou vzdělávací politiku [Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020](#), schválená vládou ČR v r. 2014.

Jedněmi ze základních priorit jsou:

- Tvorba podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce
- Podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání
- Individualizace nabídky poradenských služeb

Je nezbytné vytvářet podmínky pro snadnější přechod absolventů na pracovní trh. Vybavení mladých lidí musí být díky vzdělávacímu systému takové, aby uměli získávat a rozvíjet svoje specializované dovednosti a aby byli schopni v případě nutnosti svoji profesi změnit a samostatně se učit novým věcem.

V oblasti kariérového poradenství budou rozvíjena opatření týkající se zejména individualizace nabídky poradenských služeb s cílem poskytnout dostatečně systematickou podporu dítěti, rodině i škole, zajistit dostatečnou dostupnost poradenství přímo ve školách, průběžně zlepšovat kvalitu na všech úrovních školského systému, tedy od vzdělávání předškolního až po vysokoškolské a zlepšovat dostupnost a kvalitu kariérového poradenství zaměřeného na rozvoj dovedností potřebných pro řízení vlastní profesní dráhy.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023

Kariérové poradenství je součástí systému poskytovaných kariérových služeb na úrovni školských poradenských zařízení a škol, kde je součástí úkolů výchovných poradců.

V oblasti kariérového poradenství bude činnost směřovat především do následujících oblastí:

- V základních a středních školách zavádět pozici kariérového poradce se sníženým rozsahem přímé pedagogické činnosti, zavedení standardu kariérového poradce,
- podpora a rozvoj kariérového poradenství v celoživotní perspektivě včetně revize stávajícího systému profesních kvalifikací z oblasti kariérového poradenství.

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016–2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti rozvoje kariérového poradenství využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů.

Know-how v rámci tohoto tématu je dále rozšiřováno a konkretizováno. V roce 2019 byla vytvořena verze pojetí pro decizní sféru, která obsahuje kromě samotného aktualizovaného pojetí této tematické oblasti v projektu P-KAP, rovněž stručné Manažerské shrnutí a podrobnou SWOT analýzu (viz <http://www.nuv.cz/p-kap/rozvoj-karieroveho-poradenstvi>).

Hlavním důvodem pro rozvoj kariérového poradenství jsou zvyšující se nároky na jednotlivce nabízejícího své schopnosti na trhu práce, na němž je stále těžší se zorientovat. Jde o službu, ke které by měl být rovný přístup na základě dobrovolnosti klienta, a která za optimálních podmínek vede k úsporám pro klienta (činí informovaná rozhodnutí o vlastní profesní budoucnosti) i pro stát, kde služba působí jako **prevence dlouhodobé nezaměstnanosti**.

Od rozvoje kariérového poradenství ve středním školství si lze slibovat **snížení nezaměstnanosti absolventů, snižování počtu předčasných odchodů ze vzdělávání**, a naopak **vyšší zapojení dospělých absolventů do dalšího vzdělávání**.

Principy kariérového poradenství

Pojem kariéra je chápán v nejširším slova smyslu a zahrnuje vzdělání (formální, neformální a informální učení), práci (placenou i neplacenou) a další životní role a zájmy. **Poradenství** se proto nezaměřuje pouze na jednosměrné poskytování informací ohledně možností uplatnění klienta, ale **zahrnuje aktivní práci s klientem na sebepoznání, stanovení cílů v různých časových horizontech a stanovení adekvátních strategií, jak těchto cílů dosahovat**.

Pojem kariérové poradenství chápeme a používáme **ve smyslu konceptu celoživotního poradenství**, který zahrnuje širokou škálu individuálních a kolektivních činností týkající se informování, vzdělávání a konzultací při rozhodování, jehož cílem je pomoci jednotlivcům k osvojení dovedností pro řízení vlastní kariéry. Všechna rozhodnutí v procesu poradenství vykonává klient. Poradce klientovi pomáhá, aniž by na něj vyvíjel nátlak nebo činil rozhodnutí za něj.

Posláním školy je příprava žáků na budoucí pracovní uplatnění: čím kvalitnější bude školní kariérové poradenství, tím lépe budou zhodnoceny investice do vzdělání jednoho každého žáka. Každý má svůj osobní potenciál, který je možné rozvíjet – každý může zažívat úspěch. Kariérové poradenství je proces, který pomáhá žákům najít, rozvíjet a využít potenciál ve prospěch svůj, a tím i ve prospěch společnosti. Ne vždy tento proces začíná v rodině. Ale vždy může začít ve škole.

Kariérové poradenství je **založeno na celostním přístupu**. Ve svém integrálním pojetí žáky **vzdělává, informuje, rozvíjí a podporuje**. Pomáhá jim s identifikací silných a slabých stránek, zájmů, předpokladů či vlastních limitů: co by v životě chtěli, v čem se jim daří, čeho se obávají (**podpora při sebepoznávání**). Díky sebepoznání se žáci mohou lépe zaměřit na to, v čem se dál rozvíjet (**vzdělávání a osobní rozvoj**), a díky práci na sobě zase posilují sebereflexi, sebevědomí a pocit vlastní hodnoty, a mohou se tak lépe rozhodovat o své budoucnosti (**plánování kariérové dráhy**). Nácvik přijímacích pohovorů, exkurze, besedy s odborníky ve školách ad. (**vzdělávání v oblasti fungování světa práce**) pomáhají odbourávat strach z neznáma. Žák, který dokáže najít, ověřit, vyhodnotit a využít informace či jiné zdroje podpory, vhodně komunikovat, efektivně řešit problémy a rozhodovat se (**rozvoj klíčových kompetencí**), má daleko větší schopnost adaptovat se na neočekávané situace ve škole

a následně i v práci. **Kariérové poradenství tak provazuje celou vzdělávací a výchovnou činnost školy: pomáhá žákům dávat učivo do kontextu jejich osobnosti, zázemí, nadání či limitů dle jejich potřeb a přání tak, aby nejen znali, co se v předmětu naučí, ale i uměli a mohli obsah vzdělávání úspěšně uplatnit na trhu práce.** Kompetence pro rozvoj kariéry jsou tedy velmi úzce propojené s kompetencemi v oblasti Výchovy k podnikavosti (Vkp).

V oblasti škol je třeba **podpořit samostatnou roli kariérového poradce na škole** a pomoci zajistit adekvátní prostory pro poskytování služeb i odpovídající technické zajištění. **Zapojit širší okruh pedagogických pracovníků** do diskuse o kariérovém poradenství na škole tak, aby praktická využitelnost předávaných poznatků byla patrná při výuce napříč předměty.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy PK (2016–2020)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy PK (2016–2020) stanovuje v oblasti kariérového poradenství následující priority:

- rozvíjení informačního systému na podporu kvalifikovaného rozhodování o volbě profese,
- provázání kariérového poradenství s potřebami trhu práce (např. zajištění vzdělávání kariérových poradců 2. stupně ZŠ a SŠ ke znalostem reálného pracovního prostředí),
- zavedení vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s důrazem na nestereotypní přístup k žákům.

Mezi opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) v oblasti kariérového poradenství na školách patří:

- rozvíjet informační systém na podporu kvalifikovaného rozhodování o volbě profese a k ní vedoucí vzdělávací dráhy,
- provázat kariérové poradenství s potřebami trhu práce,
- podporovat činnost nově vzniklého Informačně vzdělávacího střediska PK INFO KARIÉRA,
- usilovat o posílení role výchovného poradce pro kariérové poradenství na školách,
- zvyšovat informovanost o možnostech uplatnění dívek v technických, přírodovědných a ICT oborech, podporovat motivační aktivity směřující k většímu zapojení dívek do těchto oborů.

InfoAbsolvent

Na internetových stránkách www.infoabsolvent.cz lze nalézt řadu dalších výstupů a publikací Národního ústavu pro vzdělávání:

- Analýza práce a potřeb poradců v oblasti kariérového poradenství na školách (2011)
- Jak žáci ZŠ a SŠ vybírají svou další vzdělávací nebo pracovní kariéru (2012)
- Kreativita a podnikavost ve vzdělávání z pohledu kariérového poradenství (2013)
- Předčasné odchody žáků ze středních škol: Názory pracovníků škol a úřadů práce na nástroje prevence a intervence (2013)
- Přejít absolventů SŠ na trh práce (2014)
- Poradenské služby pro počáteční vzdělávání na ÚP ČR (2014)

Národní soustava povolání (NSP) a Národní soustava kvalifikací (NSK)

NSK a NSP popisují pozici kariérového poradce (KP) s kvalifikační úrovní 6 (tj. úroveň bakalářského studia nebo VOŠ), rozlišují 3 profesní kvalifikace – KP pro vzdělávací a profesní dráhu, pro zaměstnanost a pro ohrožené, rizikové a znevýhodněné skupiny obyvatel. Momentálně probíhá revize všech tří standardů – v úvaze je jejich sloučení.

Z pohledu poskytování služeb se však nejedná o vázanou živnost – vzdělání v oboru není podmínkou pro činnost v oboru kariérového poradenství.

<https://nsp.cz/jednotka-prace/karierovy-poradce>

<https://www.narodnikvalifikace.cz/vyber-kvalifikace/profesni-kvalifikace/skupiny-oboru-40>

3.4.3 Aktivity v oblasti kariérového poradenství v Plzeňském kraji

Kariérové poradenství na základních školách

Na základních školách kariérové poradenství **spadá do gesce výchovných poradců**, kteří ale většinou využívají svoji kapacitu na řešení spíše výchovných problémů (jak již bylo zmíněno dříve, výchovný poradce ve škole s cca 250 dětí má na kariérové poradenství časovou dotaci jen cca 2 hodiny týdně). Příprava na volbu povolání a orientace na trhu práce se uskutečňuje většinou v 8. nebo 9. ročníku v rámci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Obsahově je zaměřena na otázky týkající se přípravy na volbu povolání, má však spíše než činnostní informativní charakter. Z hlediska zařazení vhodných činností je doporučeno realizovat exkurze, které žákům zprostředkovávají vstup do světa práce. Některé školy mají speciálně vytvořený předmět **Volba povolání**.

Součástí aktivit školy většinou bývá návštěva veletrhů práce nebo veletrhů odborného vzdělávání v regionu, návštěva informačně poradenského střediska úřadu práce, případně ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou umožní dětem testování studijní a profesní orientace. Ojediněle základní škola spolupracuje s externím pracovištěm poskytujícím kariérové poradenství (např. s Informačně vzdělávacím střediskem Plzeňského kraje INFO KARIÉRA).

Běžná je úzká spolupráce se středními školami v regionu. Žáci základních škol mohou často bezplatně (díky dotační podpoře těchto aktivit) navštěvovat různé kroužky a ukázkové dny ve SŠ, nebo se zúčastnit exkurze společně se žáky SŠ. Často se zúčastňují dnů otevřených dveří na středních školách, kde mají také často možnost setkat se se zástupci zaměstnavatelů a udělat si představu o možnostech svého dalšího profesního zaměření.

Na všech základních školách v Plzeňském kraji také funguje **školní poradenské pracoviště**, které v rámci své činnosti napomáhá vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění.

Základní školy mohou také využít finanční prostředky na kariérové poradce ze šablon vyhlášených v rámci OP VVV. Konkrétně se jedná o šablonu Školní kariérový poradce – personální podpora ZŠ. Tuto možnost využilo v rámci výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ i 8,1 % škol z celkového počtu ZŠ v kraji (222 ZŠ) a v rámci výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ II 11,7 % škol z celkového počtu ZŠ. Tyto hodnoty jsou pod republikovým průměrem (10,2 %, respektive 12,2 %). Školy mají ze šablon možnost financovat také DVPP v oblasti kariérového poradenství.

Kariérové poradenství na středních školách

Na středních školách je situace s kariérovým poradenstvím obdobná jako na základních. **Výchovní poradci** jsou vytěžováni spíše **výchovnými problémy** než kariérovým poradenstvím. Některé střední školy v Plzeňském kraji řeší problematiku kariérového poradenství systematicky, např. formou zapojení externího psychologa nebo poradce, spoluprací s úřadem práce, se zaměstnavateli, vysokými školami, Informačně vzdělávacím střediskem Plzeňského kraje INFO KARIÉRA apod.

Na většině středních škol v Plzeňském kraji je studentům k dispozici **školní poradenské pracoviště**, které v rámci své činnosti napomáhá vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění.

Střední školy mohou také využít finanční prostředky na kariérové poradce ze šablon vyhlášených v rámci OP VVV. Konkrétně se jedná o šablonu Školní kariérový poradce – personální podpora SŠ. Tuto možnost využilo v rámci výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ i 27 % SŠ a 40 % VOŠ z celkového počtu SŠ a VOŠ v kraji (56 SŠ a VOŠ). Školy mají ze šablon možnost financovat také DVPP v oblasti kariérového poradenství (20 % SŠ v kraji ve výzvě šablony pro SŠ a VOŠ I).

Kariérovému poradenství se věnuje také krajský projekt Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji, kde je zapojeno 14 SŠ. Projekt byl zahájen v roce 2018 a realizace skončí na konci roku 2020. V rámci projektu je realizována klíčová aktivita Rozvoj kariérového poradenství na SŠ s přesahem na ZŠ, která má za cíl komplexní rozvoj kariérového poradenství pomocí následujících aktivit:

- semináře pro ředitele SŠ
- podpora výchovných/kariérových poradců na SŠ (obsahová náplň: kreativní techniky KP, práce s informačními zdroji, sdílení zkušeností)
- WS pro pedagogický sbor na každé partnerské SŠ – cílem je vytvoření pozitivního klimatu na školách směrem ke KP (účastní budou i ředitelé spolupracujících ZŠ a zástupci spolupracujících zaměstnavatelů)
- 2 semináře na míru pro lektory KA – modelové příklady, jak zahrnout KP do aktivit projektu (prvky KP v rámci kroužků, KP a spolupráce se zaměstnavateli)
- metodik vytvoří ve spolupráci s kariérovým poradcem (šablony) koncepci kariérového poradenství na škole
- každá škola vytvoří příklad dobré praxe směrem ke KP

Na podporu kariérového poradenství bylo také uspořádáno několik tematických akcí v rámci projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje:

- Konference pro výchovné poradce středních škol
- konference Společnost 4.0 a její vliv na střední školství
- workshop Kritéria kvalitní školy
- konference Spolupráce škol a firem zaměřená na potřeby žáků
- web Technika a řemeslo – vzdělávací nabídka škol v PK v technicky zaměřených oborech

Hlavní aktéři kariérového poradenství v Plzeňském kraji

Kromě samotných škol jsou hlavními (z pohledu škol externími) aktéry kariérového poradenství v Plzeňském kraji Úřad práce, Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň, Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje INFO KARIÉRA, Regionální hospodářská komora Plzeňského kraje, Grafia, s.r.o. případně další subjekty (např. NNO). Do oblasti kariérového poradenství zasahují i aktivity Plzeňského kraje věnované podpoře technického a přírodovědného vzdělávání, jejichž cílem je seznámit žáky s jednotlivými obory i s budoucími možnostmi uplatnění na trhu práce (více viz platforma Polytechnické vzdělávání s důrazem na investice).

Úřad práce

Úřad práce provozuje Informační a poradenská střediska pro volbu povolání (IPS). V oblasti kariérového poradenství pro žáky základních a středních škol se zaměřují především na následující činnosti:

- informace o možnostech a podmínkách studia na různých typech škol, dále rady a účinnou pomoc při zvažování budoucího povolání, a to s ohledem na budoucí uplatnění na trhu práce,
- poradenství při nedokončeném vzdělání,
- každoročně zpracovává brožuru "Čím budu?" s upřesňujícími informacemi o možnostech studia na středních a vyšších odborných školách Plzeňského kraje v denní, dálkové i distanční formě.

Součástí poradenské činnosti je i testování žáků, pořádání besed ve spolupráci se školami a zaměstnavateli či účast na veletrzích a dnech otevřených dveří škol.

Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň

Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň kromě své hlavní činnosti poskytuje:

- poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti nebo vzniku problémů v osobnostním a sociálním vývoji, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím tyto žáky, poskytuje poradenské služby zaměřené na vyjasňování osobních perspektiv žáků (volba SŠ),
- metodickou podporu škole.

Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje INFO KARIÉRA

INFO KARIÉRA (IK) je součástí KCVJŠ jakožto organizace zřizované plzeňským krajem. Činnosti střediska IK se v současnosti zaměřují na podporu a propagaci tématu kariérového poradenství a celoživotní učení v Plzeňském kraji. Na záměrech doplnit a zkvalitnit služby zaměstnanosti, zvýšit informovanost a motivaci k dalšímu vzdělávání a zlepšit konkurenceschopnost a zaměstnatelnost obyvatel Plzeňského kraje IK spolupracuje s několika sociálními partnery. Na základě spolupráce s Paktem zaměstnanosti, který sdružuje, vyhodnocuje a poskytuje aktuální informace o regionálním trhu práce (o jeho potřebách a požadavcích) poskytuje IK individuální a skupinové poradenství, které nabízí široké veřejnosti a školám. Ve spolupráci s Úřadem práce, hospodářskou komorou, Městem Plzeň a dalšími partnery IK organizuje a pořádá aktivity v rámci platformy Posviť si na budoucnost. Jedná se o širokou metodickou podporu volby vzdělávací cesty žáků v Plzeňském kraji. Činnosti Posviť si na budoucnost jsou zaměřené na školy, žáky, rodiče, učitele a zaměstnavatele. Jednou ročně je pořádán festival vzdělávání a práce, kde se jednotlivé aktivity propojují a vyúsťují v intenzivní komunikaci všech aktérů.

Individuální kariérové poradenství umožňuje krátkodobou, ale i dlouhodobou (soustavnou) práci s klientem. Soustředí se na intenzivní řešení témat a problémů, které vyžadují komplexnější přístup a vyšší míru pocitu bezpečí a důvěry.

V r. 2018 byl v Info Kariéře založen neformální klub kariérových poradců jako platforma pro sdílení zkušeností a další odborný rozvoj poradců nejen ze škol. Středisko se také aktivně podílí na revizích RVP v oblasti Člověk a svět práce (pro ZŠ) a ve spolupráci s dalšími partnery se zabývá kariérní podporou žáků se SVP při ujasňování si další vzdělávací cesty. IK je aktivní také nadregionálně – spolupracuje s aktéry v několika dalších krajích při jejich rozvoji kariérové podpory a poradenství (např. Karlovarský kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj), účastní se revize profesní kvalifikace Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu apod.

Krajská hospodářská komora v Plzeňském kraji

Dle zákona 301/1992 Sb. zodpovídá za zprostředkování spolupráce zaměstnavatelů a vzdělávacích institucí. Realizuje velké množství aktivit zaměřených na informační a motivační poradenskou činnost a na propojování ZŠ, SŠ, SOU a VŠ s praxí.

- propojuje kariérové poradenství přímo s trhem práce – realizuje exkurze do firem a besedy s profesními odborníky,
- organizuje praktické ukázkové dny na středních školách a ZČU v Plzni,
- vzdělává poradenské pracovníky v oblasti kariérového poradenství a s ohledem na genderovou problematiku,
- organizuje soutěže propojující žáky ZŠ, SŠ a VŠ se zaměstnavateli,
- pořádá burzy práce a setkání s personalisty firem,
- seznamuje žáky 7. – 9. tříd ZŠ a jejich rodiče se studijní nabídkou středních odborných škol a vysokých škol prostřednictvím studijních veletrhů,
- seznamuje veřejnost s aktuální nabídkou trhu práce.

Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.

Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje /RRA PK/ je nezisková, obecně prospěšná společnost, která vznikla v roce 2000. Posláním organizace je poskytovat odborné poradenské služby územní samosprávě v Plzeňském kraji a podporovat ekonomický a sociální rozvoj regionu. V oblasti kariérového poradenství zejména:

- Koordinuje spolupráci relevantních aktérů v rámci Teritoriálního paktu zaměstnanosti Plzeňského kraje.
- Podporuje rozšiřování a zkvalitňování spolupráce zaměstnavatelů a škol (organizace bilaterálních schůzek, kulatých stolů, workshopů).
- Zajišťuje správu webových portálů pro kariérové poradce i veřejnost (studujvpk.cz a [proporadce](#))
- Zajišťuje informační podporu pro kariérové poradenství (stav a predikce trhu práce, kapacity a potřeby škol a firem, trendy, příklady dobré praxe).

Grafia, s.r.o.

Grafia, s.r.o. vydává každoročně pro všechny žáky v posledním ročníku středních škol Plzeňského kraje publikaci **PLAV! aneb průvodce absolventa SŠ přípravou na reálný život**,

kteřou distribuuje i do dalších škol v ostatních krajích. Pro studenty posledních ročníků Bc., Mgr. a Dr. stupně ZČU vydává obdobnou publikaci **SKOČ! aneb průvodce absolventa VŠ přípravou na reálný život**. Dále společnost realizuje vlastní projekty zaměstnanosti spojené s kariérním poradenstvím a vzděláváním (InterFace, HELP 50+, s jazyky za prací apod.). Organizuje také veletrh práce a vzdělávání Klíč k příležitosti.

Další subjekty

Svoji roli v rámci kariérového poradenství hrají také další subjekty jako např. Člověk v tísni, Ledovec, DOMUS, PYRGOS, spol. s r.o. v oblasti kariérového poradenství pro dospělé ve firmách a veřejných institucích, apod., které se kariérovému poradenství věnují v rámci svých činností s vybranou cílovou skupinou.

3.4.4 Potřeby škol v oblasti kariérového poradenství – srovnání let 2015 a 2018

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy v rámci této oblasti rozvíjejí aktivity, které lze zařadit především do pokročilé (51 %) a mírně pokročilé úrovně (39 %). Do budoucna se hodlají zaměřovat na činnosti spadající do nejvyšší úrovně (předpokládaný nárůst o 27 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy častěji vykazují činnosti spadající do nejvyšší úrovně (nárůst o 12 p. b.) a pokročilé úrovně (nárůst o 9 p. b.).

Úroveň současného stavu - časové srovnání	I. vlna	II.vlna	Rozdíl
Průměrná úroveň	31%	40%	9%
Základní úroveň	27%	26%	-1%
Mírně pokročilá úroveň	38%	39%	1%
Pokročilá úroveň	42%	51%	9%
Nejvyšší úroveň	21%	34%	12%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje kariérového poradenství aktivně podílí

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Organizování exkurzí, besed apod.	89%	94%	5%
Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	80%	85%	5%
Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	73%	85%	12%
Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	75%	83%	8%
Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů)	80%	83%	3%
Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	67%	77%	10%
Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	73%	75%	3%
Prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy	64%	70%	6%
Využívání a poskytování kariérových informací	62%	64%	2%
Spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství	53%	60%	8%
Příprava materiálů pro výuku průřezového tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	49%	47%	-2%
Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství	36%	38%	1%
Jiné	2%	2%	0%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na organizování exkurzí a besed (94 %), spolupráci se zaměstnavateli a VŠ v souvislosti s náborovými aktivitami (85 %), na zapojení

odborníků z praxe do výuky (85 %), podporu žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (83 %) a na spolupráci s rodiči, včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání (83 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 se školy více zaměřují na realizaci činností souvisejících se zapojováním odborníků z praxe do výuky (nárůst o 12 p. b.) a poskytováním individuálních služeb kariérového poradenství (nárůst o 10 p. b.). Školy se také více soustředí na spolupráci s externími subjekty z kariérového poradenství (nárůst o 8 p. b.), na podporu žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (nárůst o 8 p. b.), prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy (nárůst o 6 p. b.) a organizování besed a exkurzí (nárůst o 5 p. b.).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje kariérového poradenství narážejí

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	67%	74%	6%
Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	47%	60%	13%
Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	40%	57%	17%
Absence pozice samostatného kariérového poradce	47%	42%	-6%
Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	40%	36%	-4%
Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství	36%	32%	-4%
Nedostatečné vzdělání kariérových (výchovných) poradců	16%	25%	8%
Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových (výchovných) poradců	22%	21%	-1%
Nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství	22%	15%	-7%
Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	20%	13%	-7%
Nedostatečná podpora oblasti kariérové orientace ve škole	11%	6%	-5%
Jiné	4%	2%	-2%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	15%	8%	-7%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (74 %), nízkou časovou dotací poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (60 %) a s malým zájmem o služby kariérového poradenství ze strany žáků a rodičů (57 %). Dle škol navíc představuje problém absence pozice samostatného kariérového poradce (42 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují problémy spojené s malým zájmem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (nárůst o 17 p. b.), nízkou časovou dotací pro poskytování služeb kariérového poradenství ze strany poradců (nárůst o 13 p. b.), nedostatečným vzděláním kariérových (výchovných) poradců (nárůst o 8 p. b.) a nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění kariérového poradenství na škole (nárůst o 6 p. b.). Situace se z pohledu škol naopak zlepšila ve smyslu možností zajištění externího kariérového poradenství (pokles o 7 p. b.) a podpory zřizovatele (pokles o 7 p. b.). Oproti předchozí vlně se snížil podíl škol, které v této oblasti narážejí na nějaké překážky (pokles o 7 p. b.). Méně škol naráží také na nedostatečnou podporu oblasti kariérové orientace ve škole (pokles o 5 p. b.).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje kariérového poradenství pomohla

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	93%	89%	-4%
Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb KP	47%	60%	13%
Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	55%	58%	4%
Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ	69%	58%	-11%
Podpora systematické spolupráce s personalisty podniků	62%	53%	-9%
Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity	51%	51%	0%
Rozvoj spolupráce s VŠ	56%	51%	-5%
Možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců	44%	49%	5%
Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	58%	49%	-9%
Vytvoření pozice samostatného kariérového poradce	38%	40%	1%
Metodická podpora pro výuku průřezového tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce na národní úrovni	38%	34%	-4%
Možnost pro základní vzdělávání kariérových poradců	33%	34%	1%
Zajištění podpory pro výuku průřezového tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce ve škole	27%	25%	-3%
Příprava komplexního pojetí výuky průřezového tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	27%	23%	-5%
Utváření profesní identity – nákup uniforem, pracovních oděvů s logem pro žáky i vyučující	35%	23%	-12%
Tvorba vlastních materiálů pro výuku průřezového tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	20%	15%	-5%
Podpora přímé spolupráce se školou, ve které pracuje samostatný kariérový poradce	15%	11%	-3%
Jiné	4%	2%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohlo zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed (89 %), vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (60 %), zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství (58 %) a zajištění exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující ze SŠ i ZŠ (58 %). Školám by dále pomohla podpora systematické spolupráce s personalisty podniků (53 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují potřebu vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (nárůst o 13 p. b.), možnosti specializace a dalšího vzdělávání kariérových poradců (nárůst o 5 p. b.). Ve srovnání s předchozí vlnou jsou naopak méně zdůrazňovány exkurze do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující ze SŠ a ZŠ (pokles o 11 p. b.), potřeba nákupu uniforem v souvislosti s utvářením profesní identity (pokles o 12 p. b.), podpora systematické spolupráce s personalisty podniků (pokles o 9 p. b.), zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (pokles o 9 p. b.) a rozvoj spolupráce s VŠ (pokles o 5 p. b.).

Činnosti vedoucí k prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání, na kterých se školy v rámci rozvoje kariérového poradenství aktivně podílí

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola pořádá dny otevřených dveří, informuje žáky a rodiče o oborech, požadavcích a nárocích studia	-	96%	-
Škola posiluje motivaci žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí, zahraničních stáží	-	87%	-
Škola má systém, kterým rodiče včas informuje o absencích a špatném prospěchu žáka, usiluje o zapojení rodičů	-	85%	-
Školní psych. nebo vých. poradce řeší problém předčasných odchodů a poskytuje individuální pomoc žákům	-	79%	-
Škola žákům nabízí individuální doučování a konzultace	-	77%	-
Škola individuálně reaguje na špatný prospěch žáka nebo absence, navrhuje konkrétní postup, vyhodnocuje	-	72%	-
Škola realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících	-	70%	-
Škola předčasně odcházejícím žákům poskytuje poradenství zaměřené na možnost přechodu na jinou školu	-	66%	-
Škola v případě žáků ohrožených předčasným odchodem spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD a dalšími institucemi	-	62%	-
Škola pořádá volnočasové, kulturní a spol. akce s ohledem na možnost zapojení i žáků se sociálním znevýhodněním	-	60%	-
Škola preventivně vyhledává žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy	-	43%	-
Žáci školy mohou získat finanční podporu nebo stipendium (podpora oborů, spolupráce s firmami)	-	38%	-
Interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií	-	38%	-
Škola organizuje výchovné komise zaměřené i na prevenci předčasných odchodů	-	36%	-
Jiné	-	0%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Tato otázka byla do dotazníkového šetření zařazena nově, nemáme tedy možnost vidět posun od první vlny šetření z r. 2015. Školy se v rámci této oblasti soustředí především na pořádání dnů otevřených dveří, poskytování informací rodičům a žákům o nabízených oborech, požadavcích a nárocích studia (96 %), posilování motivace žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí a zahraničních stáží (87 %). 85 % škol deklaruje, že disponují systémem, kterým rodiče včas informují o absencích a špatném prospěchu žáka, snaží se o zapojení rodičů do řešení problémů (85 %). Školy se dále zaměřují na poskytování individuální pomoci žákům ze strany školních psychologů a výchovných poradců (79 %), nabídku individuálního doučování a konzultací (77 %), individuální řešení špatného prospěchu žáka nebo jeho absence a navržení konkrétního postupu, který je následně školou vyhodnocen (72 %). 70 % škol realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících.

3.4.5 SWOT analýza – Rozvoj kariérového poradenství

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše – zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti rozvoje kariérového poradenství, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015). Analýza byla vytvořena na jednání platformy. Je podkladem pro návrhovou část KAP.

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Aktivní podpora KP v PK (Info Kariéra, projekt Podpora odborného vzdělávání v PK, KP ve školách)</i></p> <p><i>Zvyšující se informovanost relevantních ak-térů o kariérovém poradenství</i></p> <p><i>Školy mají klienty KARIPO „na dosah“ (klienti školy=klienti KARIPO)</i></p> <p><i>Školy mají hlubší znalost svých klientů i je-jich širšího zázemí</i></p> <p><i>Ve školách je aktivní pozice výchovného po-radce (VP, popř. SP, ŠP, MP), který částečně KARIPO vykrývá a některé školy mají i samostatnou pozici KP</i></p> <p><i>Školy mají zavedenou tradici využívání ně-kterých prvků KARIPO (exkurze, besedy se zaměstnavateli, odborný výcvik/praxe aj.)</i></p> <p><i>Školy se KARIPO zabývají s větší intenzitou než v r. 2015</i></p>	<p><i>Nepochopení významu KARIPO pedagogy, i veřejností – nízká poptávka</i></p> <p><i>Dostupnost KP – Plzeň X venkov</i></p> <p><i>Nedostatečné kompetence v KARIPO (nové téma, teprve probíhá vzdělávání, navyšo-vání kapacit)</i></p> <p><i>Chybí informační a metodické materiály</i></p> <p><i>Ve škole obvykle chybí systematická prová-zanost činností a cílů specializovaných pracovních pozic (SP, ŠP, VP, MP, KP) – není stanovena zastřešující koordinační role</i></p> <p><i>KARIPO se ve škole obvykle zaměřuje pouze na poradenství „kam po škole“ - má ryze informační (nikoli rozvojový, inkluzivní, preventivní a motivační) charakter, popř. je vnímáno pouze jako nástroj pro náborové aktivity (umístění žáka na trh práce, resp. ná-bor žáků ze ZŠ)</i></p> <p><i>Role třídního učitele je obvykle omezena ryze na administrativní záležitosti (omluve-nky apod.), nikoli na průběžné utužování týmu ve třídě, prevenci soc. vyčleňování apod.; dotace na třídnické hodiny je ze</i></p>

	<i>strany vedení škol obvykle hluboce poddimenzovaná</i>
Příležitosti	Hrozby
<p><i>Revize RVP</i></p> <p><i>Šablony / projektové dotace OP VVV (zejména výzva IKAP II, MAPy)</i></p> <p><i>DZ ČR 2019–2023 - avizuje záměr úpravy legislativy pro KP ve školách</i></p> <p><i>Strategie 2030</i></p> <p><i>Společenská poptávka – změny pracovního trhu (nedostatek pracovníků v některých profesích, nové profese, frekvence nutnosti pracovní rekvalifikace apod.)</i></p> <p><i>Proklamace zřizovatelů škol, rodičů i zaměstnavatelů o důležitosti KARIPO ve škole (ve smyslu důležitosti přípravy na pracovní uplatnění žáků)</i></p> <p><i>Existence několika příkladů inspirativní praxe KARIPO ve školách v kraji</i></p>	<p><i>Nízká časová dotace na KP ve škole</i></p> <p><i>Riziko špatné služby (nekompetentní, neprofesionální přístup, snaha o “sociální inženýrství”)</i></p> <p><i>Chybějící opora KP v legislativě (školský zákon nezná pozici KP, nesystematické financování)</i></p> <p><i>Chybějící standard kvality profese KP ve škole vč. kompetenčního a profesního profilu a chybějící systém zpětné vazby a kontroly výkonu této profese (ČŠI)</i></p> <p><i>Současná podoba šablon nereflktuje potřeby KARIPO (zejm. rozsah vzdělávání KP je silně poddimenzován, stejně tak možnosti dostatečného úvazku KP)</i></p> <p><i>Nedostatek lidí na trhu, kteří KARIPO umí, zejm. ve školním prostředí</i></p> <p><i>KARIPO v ČR není jednotně koordinováno (přesah mezi MŠMT, MPSV, MZ, neformálním vzděláváním a poradenstvím (pedagogika – andragogika)</i></p> <p><i>Chybějící společenský konsensus na významu KARIPO ve škole</i></p> <p><i>Nedostatečné informace o přínosech KARIPO a tím i nedostatečná proaktivita a motivace k jeho využívání na straně autorit (zřizovatel, MŠMT)</i></p>

3.4.6 Úvod do řešené problematiky – Rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých

Celoživotní učení (dále CŽU) je **soustavný proces** v průběhu života každého člověka. Jde o **kombinaci formálního** vzdělávání (tj. počáteční vzdělávání odehrávající se obvykle v mladém věku a ve školách – v ČR zahrnuje primární, sekundární a terciální vzdělávání), **neformálního** vzdělávání (organizovaných přednášek či seminářů, kurzů a volnočasových aktivit pod vedením lektora nebo jiného odborníka – sem patří i střediska volného času, vzdělávací organizace, osvětové organizace jako knihovny, muzea apod.) a **informálního učení**. Informální učení se odehrává jakoby mimochodem, spontánně v průběhu většiny lidských činností, když člověk získává zkušenosti, osvojuje si nové dovednosti a kompetence (např. v rodině, ve volném čase, v práci), oproti předchozím dvěma typům vzdělávání zde nejde o institucí organizované, systematické vzdělávací programy, ale o neřízené učení. **V konceptu celoživotního učení jde o průběžné prolínání všech těchto forem.** Strategie

celoživotního učení (viz níže), vnímá celoživotní učení jako nezbytný **nástroj** pro udržování a zvyšování **konkurenceschopnosti každého člověka**, je nutnou podmínkou pro úspěšné přizpůsobování se měnícímu se trhu práce a technologickému pokroku.

Další vzdělávání (dále DV) můžeme definovat jako **organizované, řízené vzdělávání**, které probíhá **po ukončení počátečního vzdělávání** (po získání určitého stupně vzdělání), začíná obvykle po vstupu na trh práce nebo přechodem mezi ekonomicky neaktivní obyvatele.

3.4.7 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti rozvoje škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Na úrovni národní vzdělávací soustavy je nejvyšším dokumentem určujícím českou vzdělávací politiku [Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020](#), schválená vládou ČR v r. 2014.

Jedněmi ze základních priorit jsou:

- Tvorba podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce
- Podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání
- Individualizace nabídky poradenských služeb

Musí být kladen důraz na podporu zvýšení nabídky dalšího vzdělávání. Nezbytná je systematická stimulace poptávky po dalším vzdělávání a také podpora vysoké míry informovanosti veřejnosti o možnostech a přínosech, které další vzdělávání nabízí. Prostřednictvím Národní soustavy kvalifikací (NSK) usměrňovat rozvoj nabídky dalšího vzdělávání tak, aby bylo úzce provázané s potřebami trhu práce.

Strategie celoživotního učení

Strategie celoživotního učení ČR (Strategie CŽU) se věnuje vlastnímu pojmu celoživotní učení, návaznosti na strategické dokumenty republikové i EU dokumenty. Dále se zabývá analýzou stavu, hlavními strategickými směry a provázaností na operační programy.

Celoživotní učení se dělí na **počáteční a další vzdělávání**. Zahrnuje formální vzdělávání, neformální vzdělávání, informální učení. Dokument analyzuje současnou situaci a identifikuje problémy v oblasti počátečního, terciálního vzdělávání a v oblasti dalšího vzdělávání. Také navrhuje opatření pro tyto oblasti.

Vláda schválila usnesením č. 8/2009 **Implementační plán Strategie celoživotního učení**, ve kterém byla Strategie CŽU doplněna o řadu konkrétních prováděcích **opatření**. U dalšího vzdělávání se jedná o:

- **stimulovat** jednotlivce i zaměstnavatele k rozšíření **účasti na dalším vzdělávání** a ke zvýšení **investic** do dalšího vzdělávání, provázat systémovou a programovou složku finanční podpory dalšího vzdělávání
- zajistit **uznávání různých vzdělávacích cest** k získání kvalifikace
- vytvořit podmínky pro **sladění nabídky vzdělávání s potřebami trhu práce**
- **rovinout nabídku dalšího vzdělávání** podle potřeb klientů a zajistit dostupnost vzdělávacích příležitostí

- **zvýšit úroveň vzdělávání zaměstnanců** podniků tak, aby se stalo účinným faktorem posilování konkurenceschopnosti podniků a profesní flexibility zaměstnanců
- **zvýšit kvalitu** dalšího vzdělávání
- **rozvinout informační a poradenský systém** pro uživatele dalšího vzdělávání

Zákon č. 179/2006 Sb. O ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a Vyhláška č. 176/2009 Sb.

Zákon č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání vymezuje pojmy *počáteční vzdělávání* a *další vzdělávání*. Jako **další vzdělávání** označuje všechny „**vzdělávací aktivity, které nejsou počátečním vzděláním**“²⁴. Na základě tohoto zákona a vyhlášky 176/2009 Sb. byla vytvořena Národní soustava kvalifikací a byly **nastaveny postupy pro ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání**.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023

Další vzdělávání je důležitou a nezastupitelnou součástí konceptu celoživotního učení. V souvislosti s rychlými změnami v oblasti sociální, kulturní či ekonomické či například s velmi rychlými změnami a vývojem v oblasti nových technologií posiluje další vzdělávání na svém významu. **Naprostá většina lidí již v průběhu svého života nevystačí s tím, co se naučila ve škole v rámci počátečního formálního vzdělávání**, naopak učit se a vzdělávat se musí stále více lidí i v průběhu dospělosti, a to nejen pro udržení své pozice na trhu práce, ale i z hlediska svého fungování v běžném životě. Další vzdělávání umožňuje každému i po dokončení počátečního vzdělávání získávat nové znalosti a dovednosti a **reagovat a adaptovat se na stálé změny**.

Připravovaný projekt „**Systémové prostředí k prohlubování kompetencí**“ (UpSkilling CZ) bude mít za cíl vytvořit podmínky a nástroje pro zvyšování kompetencí občanů a rozvoj informační a digitální gramotnosti. Součástí projektu je také zajištění realizace mezinárodního statistického šetření PIAAC – 2. cyklus v České republice.

Ministerstvo realizuje projekt „**Mistrovská zkouška – systém**“ (MiZk), jehož cílem je ověření možnosti složit mistrovskou zkoušku v oblasti řemeslných profesí. Tento projekt by měl přispět ke kvalitě řemeslného podnikání a atraktivitě řemeslných oborů vzdělání.

Přijetím strategického rámce Vzdělávání a odborná příprava 2020 (ET 2020) se ČR přihlásila k dosažení evropské referenční úrovně, a to **15 % dospělých**²⁵, kteří se mají v roce 2020 **účastnit dalšího vzdělávání**.

²⁴ Zdroj viz <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/zakon-c-179-2006-sb>

²⁵ Podíl dospělé populace na dalším vzdělávání v ČR a EU se přesto nevyvíjí dobře – po velké podpoře ESF projekty stoupla účast dospělých v DV v r. 2011 na nadějných 11,6 %, ale od té doby stále s klesající podporou ze strany státu a ESF zdrojů zase klesá – v r. 2018 se do DV zapojovalo už jen 8,5 %.

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/srovnani-podilu-dospele-populace-na-dalsim-vzdelavani-v-cr-a>

Jedním z hlavních úkolů pro budoucí období bude podpora a rozvíjení dalšího vzdělávání v ČR a rozvoj systému uznávání založeném na zákoně č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, a na Národní soustavě kvalifikací.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) řeší další vzdělávání dospělých a celoživotní vzdělávání spíše okrajově. Další vzdělávání dospělých je předmětem činnosti příspěvkové organizace kraje Krajského centra vzdělávání a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň, sady 5. května 42 a dalších institucí AIVD, NIDV, ZČU, úřadu práce apod. (viz dále). Další vzdělávání je v Plzeňském kraji vnímáno jako důležitý dlouhodobý cíl, viz VIZE 2035, avšak pro nejbližší období v tomto není nic bližšího plánováno i s ohledem na současný vývoj na trhu práce.

Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

V tomto dokumentu byl v rámci specifického cíle 1.7: Zlepšit další vzdělávání pro potřeby zaměstnavatelů identifikován jako problém nedostatečná míra zapojení obyvatel do dalšího vzdělávání. Byla proto navržena následující opatření:

- Marketing dalšího vzdělávání
- Podpora účasti zájemců na dalším vzdělávání
- Rozvoj nabídky dalšího vzdělávání

Národní soustava kvalifikací a Národní soustava kvalifikací 2

Národní soustava kvalifikací (NSK) je veřejný registr všech profesních kvalifikací, které jsou na území ČR potvrzovány, rozlišovány a uznávány. Jeho základ byl vytvořen během realizace uvedených dvou projektů MŠMT, ale je stále **postupně doplňován a aktualizován**.

V tzv. Sektorových radách byly ve spolupráci odborníků a zaměstnavatelů vytvořeny a schváleny kvalifikační a hodnotící **standardy** pro profesní kvalifikace, **jejichž vznik požaduje trh práce** (např. barman, designér koupelen, kontrolor kvality aj). Každá profesní kvalifikace obsahuje **kvalifikační standard** (definuje, co má uchazeč umět, tj. jaké má mít znalosti a dovednosti) a **hodnotící standard** (popisuje, jak se tyto znalosti/dovednosti budou zkoušet). **Zkoušky poskytují** podle zákona č.179/2006 Sb. **tzv. autorizované osoby**, jimiž mohou být např. školy či školící centra, různé firmy (právnícké osoby), ale i fyzické osoby, které získaly autorizaci od autorizujícího orgánu (příslušného ministerstva).

Doklad (certifikát) o úspěšném vykonání zkoušky z profesní kvalifikace má statut veřejné listiny – **prokazuje, že jeho držitel je kompetentní vykonávat povolání**, pro které je stanovena daná kvalifikace. Absolvováním všech profesních kvalifikací skládajících úplnou profesní kvalifikaci, získá držitel **možnost** vykonat závěrečnou zkoušku v daném oboru a **získat výuční list** (tudíž i příslušný stupeň vzdělání), aniž by musel absolvovat obvyklou školní docházku.

Projekty systémové ESF – UNIV 2 KRAJE, UNIV 3 (2009–20015)

Tyto systémové projekty byly zaměřené na uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení a realizoval je NÚV (tehdy NÚOV) v celé ČR mimo Hlavního města Prahy. V Plzeňském kraji se v projektu *UNIV 2 KRAJE Proměna škol v centra celoživotního vzdělávání* zapojilo 25 SŠ/VOŠ, které se staly Místními centry CŽU a vytvořily, nabízely a realizovaly pestrou škálu profesně zaměřených kurzů. Do navazujícího *UNIV 3 Podpora procesů uznávání* bylo zapojeno 18 škol (z toho 3 soukromé) a 7 neškolských vzdělavatelů.

Hlavní činnosti projektů v území:

- Tvorba modulových programů dalšího vzdělávání
  - UNIV 2–75 vzdělávacích programů (9 z nich dle NSK, tj. 12 %),
  - UNIV 3–78 vzdělávacích programů a konkrétních zadání pro vykonání zkoušky před autorizovanou osobou dle hodnotícího standardu
- nastavení a pilotní ověření procesů ověřování a uznávání výsledků předchozího učení zkouškou podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání,
  - UNIV 2 - pilotně ověřeno bylo 49 programů (5 z nich bylo dle NSK),
  - UNIV 3 - pilotně ověřeno 58 profesních kvalifikací v 65 pilotážích (74 % pilotáží zajistilo 7 škol a 3 neškolští vzdělavatelé, kteří realizovali 3 a více kurzů). Pilotážemi prošlo cca 616 osob.
- koncept středních odborných škol jako center CŽU v oblasti profesního vzdělávání (součástí byly i vzdělávací aktivity pro týmy škol a vzdělávacích institucí z marketingu, kariérového poradenství, vzdělávání dospělých apod.),
- koncept a vytváření krajských sítí škol – center CŽU. V Plzeňském kraji je zastřešujícím subjektem síť Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní závěrečné zkoušky Plzeň, které bylo jednou za zapojených škol. Výstupem spolupráce je **přehled aktuální vzdělávací nabídky škol**, každoročně zveřejněný na webu Plzeňského kraje.

Projekt Senior

Každoročně se opakující jednoletý projekt realizovaný od roku 2005 NÚV zaměřený na podporu vzdělávání osob 50+:

- tvorba vzdělávacích programů pro seniory středními odbornými školami (v PK program vytvořily např. SŠINFIS Plzeň, SSUPŠ a ZŠ Zámeček),
- koncept vzdělávání seniorů založený na principu mezigeneračního učení.

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti Rozvoj škol jako center celoživotního učení využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů.

Know-how v rámci tohoto tématu je dále rozšiřováno a konkretizováno. V roce [2019](#) byla vytvořena verze pojetí pro decizní sféru, která obsahuje kromě samotného [aktualizovaného pojetí](#) této tematické oblasti v projektu P-KAP rovněž stručné [Manažerské shrnutí](#) a podrobnou SWOT analýzu.

Strategie vlády ČR, která určuje rozvoj vzdělávání do roku 2020, jasně deklaruje, že působení středních škol se postupně **rozšíří z poskytování počátečního vzdělávání** (tedy vzdělávání žáků a studentů) **o vzdělávání dospělých, a tím naplní koncept celoživotního učení**. Pro **školy** to znamená, že **budou využívat svého personálního a materiálního zázemí oborů**, které vyučují, i ve prospěch dospělých občanů včetně vzdělávání starší generace, a postupně se stanou centry celoživotního učení (CŽU). Poskytovat mohou nejrůznější druhy dalšího

vzdělání (DV profesního, zájmového, občanského včetně uznávání výsledků předchozího učení) jak s **ohledem na možnosti, zájmy a předpoklady účastníků, tak s ohledem na potřeby regionálního trhu práce.**

- **V oblasti profesního vzdělávání** školy poskytují buď **kvalifikační další vzdělávání** (vč. uznávání výsledků předchozího učení podle standardů NSK), nebo **doplňující DV**. Specifickým druhem DV je další vzdělávání pedagogických pracovníků (**DVPP**), kdy školy poskytují buď akreditované programy (např. účastníkům z dalších škol) nebo vzdělávají své pedagogy v neakreditovaných akcích.
- **V oblasti občanského vzdělávání**, které slouží k další socializaci a k utváření hodnotové orientace občanů, školy připravují kurzy orientované na **kompetence občanů EU** (např. získávání digitálních gramotností ad.), či na specifická **národní nebo regionální témata** (např. získávání finanční či právní gramotnosti ad.). Toto vzdělání je v zájmu státu a stát ho deklaruje podporovat.
- V oblasti **zájmového vzdělávání** se školy orientují na kurzy vycházející **z jejich počátečního vzdělávání či ze zaměření nebo zájmu pedagogů**. Nabídka zájmových a aktivizačních činností škol přispívá k zajištění, udržení či obnovení kvalitního života **občanů – slouží výhradně potřebám a zájmům jedince**. Zaměřuje se na vyhledávání silných stránek uživatelů, na jejich dovednosti, možnosti, vlohy, přednosti, zájmy a predispozice, které pak rozvíjí dle jejich přání. Patří sem i **zájmové vzdělávání dětí**, včetně spolupráce se základními školami (ZŠ) v oblasti mimoškolního vzdělávání (zájmové kroužky pro žáky ZŠ v oblasti odbornosti školy v prostorách a s vybavením střední školy, společné projekty...).
- Vzdělávání **seniorů** je vyčleněno jako samostatný segment v DV pro specifickou cílovou skupinu vymezující se věkovou, fyziologickou, psychologickou a sociální charakteristikou prožívané vývojové etapy lidského života. Je to skupina, která má mimo jiné s dospělými společné i vlastní **specifické vzdělávací potřeby a možnosti**, ale vyžaduje **odlišné vzdělávací přístupy**, postupy, modifikované či zcela nové vzdělávací obsahy (zvládnutí stárnutí a stáří). Je to příležitost **pro mezigenerační učení (se zapojením žáků/studentů)**.
- V případě **autorizace školy podle zákona č. 179/2006 Sb.**, o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, budou střední odborné školy a vyšší odborné školy plnit také úlohu organizací **realizujících proces ověřování a uznávání výsledků neformálního vzdělání a informálního učení**.

Centra CŽU budou **organizovat toto vzdělávání plánovitě, systematicky a dlouhodobě**. Aktuální nabídka služeb se však může flexibilně měnit – odvíjet se od možností a zájmů školy ve vztahu k aktuální situaci na trhu práce a trhu vzdělávání.

Centrum CŽU má funkci:

1. **vzdělávací** – poskytovat DV
2. **certifikační** – **uznávat výsledky předchozího učení podle zákona č. 179/2006 Sb.**, o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (očekává se především u odborných škol)
3. **informační** – poskytovat informace veřejnosti i jednotlivcům o CŽU poskytovaného školou; v případě odborných škol ji lze rozšířit o informace zaměstnavatelům a o organizaci a podmínkách vzdělávání a procesu ověřování a uznávání výsledků dalšího

vzdělávání uznávání podle zákona č. 179/2006 Sb., včetně informací o funkci Národní soustavy kvalifikací a Národní soustavy povolání

4. **poradenskou** – poradenství v oblasti orientace zájemců o CŽU poskytovaného školou. Lze rozšířit (především u odborných škol) ještě o poradenství v oblasti orientace v DV a v procesu uznávání, individuální kariérové poradenství zaměřené na získání profesní kvalifikace nebo rekvalifikaci povolání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, a provádění procesem uznávání výsledků předchozího učení podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (ověřovaná role průvodce v projektech UNIV).

Znaky rozvoje center celoživotního učení jsou v pojetí P-KAP také definovány.

- Vzdělávání dospělých i seniorů,
- Komplexní nabídka DPV, zájmového a občanského,
- Nabídka DV + ověřování dle NSK,
- Systematické plánování i realizace DV (vč. personálního a organizačního zajištění – koordinátor, marketing, stabilní partneři),
- Důraz na kvalitu v přípravě, realizaci po obsahové (aktuálnost obsahu i metod, dobří lektori) i organizační stránce (informace, péče o zákazníka, zázemí, pomůcky a materiály),
- Kvalitní provedení procesů uznávání (průvodce, hodnotitel, provedení zkoušky)

V tomto období bude věnována pozornost následujícím postupům:

- **aktivizace krajských sítí** v jednotlivých krajích (aktivita se v regionech výrazně liší) a možné **rozšiřování jejich funkcí** (naplňování funkcí a jejich kvalita je regionálně rozdílná) vůči zapojeným školám, dalším zájemcům z řad škol i vzdělávacímu prostředí dospělých, zájemcům o další vzdělávání dospělých z řad veřejnosti, poradenství poskytovatelům dalšího vzdělávání,
- **sdužování škol** s různými obory vzdělávání **do společných vzdělávacích projektů**,
- **sdílení zkušeností** se vzděláváním dospělých, informování o programech DV poskytovaných středními školami v kraji atd.,
- **zapojení gymnázií, lyceí a konzervatoří** s jejich vzdělávacími aktivitami určenými dospělým do sítí škol (projekty UNIV byly zacíleny hlavně na odborné školy a rozvoj profesních kurzů, nově by měla být rozvíjena oblast občanského a zájmového vzdělávání).
- **rozšíření působnosti sítí o další oblasti**, např. o oblast dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů a odborného výcviku (programy **DVPP**), o spolupráci s jinými vzdělávacími organizacemi, které se podílejí na dalším vzdělávání v kraji,
- **vznik nových sítí** škol poskytujících celoživotní učení na základě jiného principu sdužování, např. Asociace zdravotnických škol ČR, specializované zahradnické střední školy apod.

Funkce sítí

- **Motivační** – motivovat v regionu školy a jejich pracovníky k poskytování dalšího vzdělávání.

- **Podpůrná** – postupně proměnit střední školy, vyšší odborné školy, gymnázia, lycea a konzervatoře na centra celoživotního učení zapojováním do procesu poskytování dalšího vzdělávání.
- **Organizační** – vytvářet systematicky a na základě dohody s jednotlivými krajskými úřady organizační strukturu spolupracujících škol – center celoživotního učení a dále ji rozvíjet.
- **Informační** – informovat školy, Úřady práce a veřejnost o konceptu CŽU, o možnostech a podmínkách dalšího vzdělávání poskytovaného středními školami a VOŠ a procesu ověřování a uznávání výsledků předchozího učení s využitím Národní soustavy kvalifikací (podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání).
- **Koordinační** – vytvářet společné nabídky programů profesního DV a vzdělávání seniorů v rámci sítě, využívat lektorský sbor z řad učitelů i odborníků z praxe i pro jiné školy.
- **Vzdělávací** – sdílet zkušenosti s organizací a realizací vzdělávání dospělých a seniorů v rámci sítě, sdílet zkušenosti škol s prací center CŽU, vzdělávat učitele středních škol jako lektory vzdělávání dospělých pro působení v CŽU.
- **Poradenská** – poskytovat celoživotní kariérové poradenství směrem k dalšímu vzdělávání a ověřování a uznávání výsledků předchozího učení, poskytovat poradenství při realizaci procesů uznávání výsledků předchozího učení (příprava, organizace a realizace zkoušky, provázení uchazečů o uznání profesní kvalifikace podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání).
- **Metodická** – směřující k vytváření metodických materiálů, tvorbě vzdělávacích programů a konkrétních zadání pro zkoušku podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání i k metodické přípravě lektorů DV.

3.4.8 Aktivity v oblasti škol jako center profesního rozvoje a dalšího vzdělávání dospělých v Plzeňském kraji

Další vzdělávání je v Plzeňském kraji realizováno:

- Úřadem práce,
- Západočeskou univerzitou v Plzni,
- Krajským centrem vzdělávání a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky (KCVJŠ),
- Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV),
- dalšími vzdělávacími institucemi.

Nabídka DV v Plzeňském kraji je poměrně pestrá, ale zatím není centralizovaná a dostupná veřejnosti na jednom místě. Např. na webu www.eu-dat.cz je k dispozici v Plzeňském kraji cca 102 kurzů, většinu z nich nabízejí komerční (neškolské) vzdělávací organizace. Poskytovatele DV v Plzeňském kraji (na internetu je jich k nalezení více než 70) můžeme rozdělit na soukromé, komerční organizace a na školské a veřejné instituce (školy, příspěvkové organizace, neziskové organizace, cechy a sdružení):

- soukromé instituce – vzdělávací regionální (např. Grafia, Dům techniky Plzeň, Trigon, Ludmila Matějková, Domovinka) a nadregionální (např. bfz, Gradua Cegos, AIVD,

VOX, Akademie Jana Amose Komenského, S-COMP Center CZ), personální (např. Perseus, Trenkwalder)

- školské a veřejné instituce – např. ZČU v Plzni, NIDV, Revis Tachov, Krajská hospodářská komora v Plzeňském kraji, Regionální hospodářská komora, Regionální rozvojová agentura, Studnice, KCVJŠ Plzeň, Úhlava, Svaz průmyslu a dopravy, ČMKOS, střední školy.

Nabídka kurzů obsahuje rekvalifikační kurzy (četné jsou kosmetické, zdravotnické, v sociálních službách), kurzy dle zvláštních předpisů či norem, profesní kurzy (programování a obsluha NC strojů, účetnické a mzdové, z gastronomie, ICT, manažerské) a zájmové kurzy (umělecké, kosmetické, PC) a širokou skupinou jsou kurzy jazykové.

Mnohé z těchto subjektů realizují vzdělávací činnost i prostřednictvím ESF projektů (např. Svaz průmyslu a dopravy a RHK PK v rámci svých projektů uspokojili nabídku mnoha firem a proškolili jejich zaměstnance v aktuálních tématech).

Plzeňský kraj v souladu s Dlouhodobým záměrem kraje z r. 2006 při několika středních školách zřizuje a rozvíjí „centra odborného vzdělávání“ pro dané oborové zaměření (např. zemědělské, potravinářské, dopravní...), jejichž cílem je nabízet a realizovat kvalitní přípravu žáků i dospělých na budoucí povolání (rekvalifikace) s využitím moderních pomůcek, technologií a kvalifikovaných pracovníků. Tato centra mají také sloužit k profesnímu zdokonalování a vzdělávání pedagogických pracovníků v příslušném oboru.

V návaznosti na projekt UNIV 2 Kraje vzniklo na mnoha středních školách Místní centrum celoživotního učení a tyto **školy nabízejí kurzy DV veřejnosti i zaměstnavatelům**. Mění se také zaměření kurzů – stále je většina z nich **profesně zaměřená** a z hlediska hodinové dotace i rozsáhlá (průměrně 90 hod.), ale vzhledem k poklesu podpory DPV ze strany státu (ESF projekty) a k nízké nezaměstnanosti na trhu práce se školy snaží realizovat i kratší a zájmově orientované kurzy. Cca čtvrtina nabízených kurzů **patří do kategorie rekvalifikačních** (čistých nebo dle NSK), častým tématem je ICT, nebo výuka jazyků. Školy tradičně realizují kurzy svařování, CNC obrábění, řídicí oprávnění apod. (ve spolupráci s ÚP, zaměstnavateli či jinými komerčními vzdělavateli).

V Plzeňském kraji bylo dle analýzy KAP 1 **88 autorizovaných osob** pro 60 různých profesních kvalifikací (jednalo se o 18 subjektů, **z toho 10 škol**, které se certifikovaly především pro PK navazující na jejich oborovou vzdělávací nabídku).

V listopadu 2019 byl stav podle údajů od NÚV odlišný: **počet autorizovaných osob stoupl na 31 – přírůstek byl jen na straně komerčních institucí** (22 komerčních a 9 škol vč. KCVJŠ Plzeň). Vzdělavatelé se certifikovali pro celkem 38 různých profesních kvalifikací. Školy však pokrývají 29 z nich. Celkově je v kraji 97 autorizovaných osob.

Změnilo se také rozložení kvalifikací v oborech. Největší zastoupení mají nyní profesní kvalifikace v oboru 69 (osobní služby a chůva – celkem 20 autorizací) a v oboru 68 (15 autorizací – psovod, strážný, detektiv, v KAP1 jich bylo dohromady 16). Třetí nejsilnější zastoupení je v oboru 65 (gastronomie a cestovní ruch – 12x). Tento obor byl v minulé analýze KAP s 16 autorizacemi na prvním místě). Další hojně zastoupenou skupinou jsou profesní kvalifikace v oboru 62 (ekonomie - 11 autorizací z personalistiky a administrativy). Z technických oborů stále vede obor 26 (elektro), kde je aktuálně k dispozici místo původních 8 jen 7 autorizovaných osob.

Z hlediska zájmu o rekvalifikační kurzy dle NSK, dle podkladů od ÚP jsou nejčastěji realizované kvalifikace Strážný, Složitá obsluha hostů, Příprava teplých pokrmů, Asistentka/sekretářka, Sportovní masér, ale konaly se i rekvalifikace na neobvyklejší témata

např. Europodkovář, Zámkař, Zhotovování sukni a halenek. Školy ale bohužel nejsou v soutěžení VŘ pro ÚP příliš úspěšné.

Jako důležité je vnímáno také DV pro pedagogické pracovníky, které se v Plzeňském kraji uskutečňuje hlavně skrze příspěvkovou organizaci Kraje KCVJŠ Plzeň a NIDV. V této oblasti se snaží působit i ZČU (Pedagogická fakulta) a nabízí pedagogům kurzy k rozšíření aprobace. Většina kurzů DVPP je krátkodobá (4 – 8 hod.) a postihuje následující oblasti: Řízení; Pedagogika a psychologie; Speciální pedagogika; Předškolní vzdělávání; Zájmové vzdělávání; Učitelství 1. stupně ZŠ; Anglický jazyk; Německý jazyk; Ruský jazyk; Francouzský jazyk; Matematika; Informatika a výpočetní technika; Fyzika; Chemie; Biologie, přírodopis, ekologie a pěstivatelství; Zeměpis; Český jazyk; Dějepis; Základy společenských věd a občanská výchova; Hudební výchova. Okrajově nabízí kurzy pro pedagogy také některé školy, např. SSUPS Zámeček a VOŠ, OA, SZŠ a JŠ Klatovy.

Krajský akční plán realizoval k tématu následující aktivity:

- kulatý stůl na téma NSK (v rámci soutěže Technika má zlaté dno)
- konference Společnost 4.0 a její vliv na střední školství

Úřad práce

Úřad práce zajišťuje rekvalifikační kurzy. Rekvalifikací se rozumí získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování nebo obnovování. Za rekvalifikaci se považuje i získání kvalifikace pro pracovní uplatnění fyzické osoby, která dosud žádnou kvalifikaci nezískala.

Podmínky pro zařazení do rekvalifikačního kurzu:

- být v evidenci úřadu práce jako uchazeč nebo zájemce o zaměstnání,
- mít odpovídající vstupní kvalifikační předpoklady pro daný kurz a pro výkon profese, na kterou se rekvalifikuje (např. příslušný stupeň vzdělání, některé dovednosti, znalosti – záleží na typu rekvalifikace),
- být zdravotně způsobilý pro absolvování rekvalifikačního kurzu a pro výkon nové profese,
- rekvalifikace musí být potřebná – dosavadní kvalifikace uchazeče neumožňuje získání vhodného pracovního místa,
- po ukončení rekvalifikace je reálná šance získat zaměstnání vzhledem k situaci na trhu práce.

Rekvalifikace se prostřednictvím úřadu práce uskutečňuje dvěma formami:

1. na základě písemné dohody mezi úřadem práce a uchazečem o zaměstnání nebo zájemcem o zaměstnání – zabezpečená rekvalifikace. Za účastníka rekvalifikace hradí úřad práce náklady rekvalifikace a může mu poskytnout příspěvek na úhradu prokázaných nutných nákladů spojených s rekvalifikací. Po dobu rekvalifikace náleží uchazeči podpora při rekvalifikaci.

V této formě jsou dodavatelé kurzů vybíráni veřejnou zakázkou, ve které jsou soutěženy nejpotřebnější a nejčastěji se opakující kurzy. Od 2. pololetí 2017 není tato forma rekvalifikace ÚP ČR Krajskou pobočkou v Plzni realizována. Důvodem je zrušení dvou vyhlášených veřejných zakázek bez zavinění KrP v Plzni. Uzavření rámcových dohod s vítěznými dodavateli další veřejné zakázky a opětovné zahájení realizace zabezpečené rekvalifikace předpokládáme ve 4. čtvrtletí 2019.

2. podle § 109a – zvolená rekvalifikace. V rámci této formy rekvalifikace si uchazeč/zájemce o zaměstnání může zvolit a následně zabezpečit rekvalifikaci sám a úřad práce mu ji může za stanovených podmínek uhradit. Zájemce o zvolenou rekvalifikaci předkládá na příslušný úřad práce svůj požadavek, který je následně posuzován v odborné komisi. Ode dne prvního nástupu na zvolenou rekvalifikaci je posuzováno období tří po sobě následujících let – v tomto období nesmí částka poskytnutá úřadem práce na zvolené rekvalifikace přesáhnout 50 000 Kč. V případě neúspěšného ukončení rekvalifikace si hradí náklady rekvalifikace uchazeč/zájemce o zaměstnání sám. Po dobu rekvalifikace nenáleží uchazeči podpora při rekvalifikaci ani úhrada nutných výdajů spojených s rekvalifikací.

Vzhledem k rekordně nízké nezaměstnanosti a naopak velkému počtu volných pracovních míst klesá potřeba rekvalifikace pro umístění uchazečů o zaměstnání na pracovní trh. Zaměstnavatelé přijímají i žadatele o práci, kteří nemají požadovanou kvalifikaci a sami si ho zaškolí. V Plzeňském kraji je pokles rekvalifikovaných velmi výrazný, v roce 2015 prošlo rekvalifikací 2155 uchazečů o zaměstnání, v roce 2018 pouze 442 uchazečů.

ZČU v Plzni

Západočeská univerzita v Plzni (ZČU) je jedinou veřejnou vysokoškolskou institucí sídlící v Plzeňském kraji. Univerzita má v současné době devět fakult s téměř 60 katedrami a dva vysokoškolské ústavy. Studenti si mohou vybrat z bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů, přičemž samozřejmostí je možnost výběru formy studia v podobě prezenční, kombinované nebo distanční.

Součástí vzdělávací činnosti na Západočeské univerzitě v Plzni je také **celoživotní vzdělávání občanů** formou přednášek, kurzů i ucelených vzdělávacích programů včetně oblíbené **Univerzity třetího věku**, která je zaměřena na tzv. seniory. Kromě pedagogické činnosti je univerzita také střediskem výzkumu a vývoje, o čemž svědčí i velké investice jak do rozvoje univerzity, tak do výstavby univerzitního kampusu. Vznikly zde nové budovy Evropského centra excelence NTIS, Centra technického a přírodovědného vzdělávání a výzkumu i přístavba univerzitní knihovny. Jedná se o největší investice v historii Západočeské univerzity v Plzni a do budoucna slibují možnost spolupráce s univerzitami po celém světě.

Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň (dále jen KCVJŠ)

KCVJŠ je příspěvkovou organizací Plzeňského kraje, jejímž úkolem je nabízet a realizovat další vzdělávání pedagogických pracovníků, jazykové vzdělávání, celoživotní vzdělávání, zastřešovat síť středních škol, které jsou místními centry CŽU a nově také kariérové poradenství. Ročně KCVJŠ Plzeň proškolí cca 7000 osob kurzy DVPP a CŽU a cca 580 osob v jazykových kurzech.

Celoživotní učení a kariérové poradenství KCVJŠ rozvíjí v nově vybudované budově v Tylově 33, Plzeň, kde bylo v rámci projektu Integračního operačního programu Informačně-vzdělávací středisko Plzeňského kraje (r. č. CZ.1.06/3.3.00/05.08084) vybudováno **Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje INFO KARIÉRA**. Výstavba byla dokončena v červnu 2015 a činnost střediska zahájena od října 2015. Hlavním cílem realizace projektu je zlepšit dostupnost a kvalitu informačních, poradenských, školicích a zprostředkovatelských služeb pro uchazeče a zájemce o zaměstnání. Partnerem projektu je Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Plzni. Do roku 2020 by mělo středisko obsloužit minimálně 6 000 klientů.

Opatření KCVJŠ k podpoře zájmu o DV, CŽU:

- spolupodílet se na tvorbě a realizaci strategie CŽU v Plzeňském kraji s cílem zvýšit kvalitu a efektivitu ve vzdělávání, a tím také konkurenceschopnost Plzeňského kraje.

- aktivně podporovat myšlenku CŽU, motivovat veřejnost i zaměstnavatele k dalšímu vzdělávání, odbourávat bariéry (finanční, časové, místní dostupnost...).
- podporovat myšlenku uznávání výsledků celoživotního učení (v návaznosti na NSK) u veřejnosti, vzdělavatelů i zaměstnavatelů.
- monitorovat (zmapovat rozsah a obsah) a vyhodnocovat komplexní vzdělávací nabídku dostupnou v Plzeňském kraji a usnadnit přístup k informacím o potřebách trhu práce v návaznosti na kvalifikační předpoklady a uplatnitelnost.
- rozšířit nabídku dalšího vzdělávání o programy, které v nabídce chybí – např. o kurzy zaměřené na rozvoj podnikavosti a klíčových kompetencí u dospělých (ICT gramotnost, komunikační a jazykové kompetence, metodologické a osobnostní kompetence, finanční, matematická a čtenářská gramotnost...), využívat k výuce metody (např. kooperativní, projektové), které podporují jejich rozvoj a upevňování.

Opatření KCVJŠ k rozšíření a zpřístupnění služeb zaměstnatelnosti a zlepšení uplatnitelnosti obyvatel na trhu práce:

- rozšířit služby zaměstnanosti o profesionální a dostupné služby kariérového poradenství – usnadnit přístup k relevantním informacím, motivovat veřejnost k seberozvoji a k aktivnímu přístupu při řešení vlastních vzdělávacích potřeb a ke kariérenímu růstu.
- pomocí poradenských a informačních služeb zpřístupnit další vzdělávání zejména ohroženým cílovým skupinám – pomáhat s hledáním optimální vzdělávací cesty, finanční podpory na vzdělávání, zprostředkovat pracovní diagnostiku, pomáhat s plánováním rozvoje kariéry.
- propojit a posílit spolupráci a koordinaci poskytovatelů kariérového poradenství z různých sektorů a oblastí kariérového poradenství, podpořit rozvoj (systému) kariérového poradenství cílenou nabídkou DVPP pro výchovné a kariérové poradce na školách s důrazem na znalosti z reálného pracovního prostředí (hlavně na ZŠ).
- zprostředkovat dialog mezi trhem práce (zaměstnavateli) a trhem vzdělávání (vzdělavateli).

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV)

Národní institut pro další vzdělávání je přímo řízenou organizací MŠMT a zajišťuje priority a úkoly státní politiky v oblasti vzdělávání. NIDV garantuje kvalitní, jednotnou a celoplošnou realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i pracovníků pracujících s mládeží v nestátních neziskových organizacích. NIDV poskytuje prostřednictvím svých krajských pracovišť konzultační, metodickou a odbornou podporu školám a školským zařízením ve všech krajích České republiky.

NIDV, krajské pracoviště Plzeň zajišťuje informované prostředí v oblasti DV v rámci Plzeňského kraje prostřednictvím úzké spolupráce se všemi významnými aktéry regionu, stejně jako díky aktivnímu členství a v Pracovní skupině Vzdělávání při přípravě Krajského akčního plánu.

NIDV je realizátorem projektů, jejichž záměrem je podporovat vybrané školy v určitých tématech:

- Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (SRP): vzdělávání širšího vedení škol, konzultace k šablonám, individuální pomoc jednotlivým školám, konference, koordinace MAP, spolupráce s KAP, více na <https://www.nidv.cz/strategicke-rizeni>

- Podpora společného vzdělávání v praxi (APIV B): podpora partnerským školám, včetně školních poradenských pracovišť, jejichž součástí je i oblast kariérového poradenství, konzultace k inkluzi, informační semináře pro odbornou i laickou veřejnost, včetně zřizovatelů, více na <http://www.inkluzevpraxi.cz/>
- Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů (SYPO): pilotáž Začínající učitel, metodické kabinety ČJL, Ma a ICT (oblast Plzeňsko, Tachovsko, Klatovsko, Domažlicko), podpora managementu škol (Stálá konference ředitelů, workshopy, konference...), více na <http://www.projektsypo.cz/>

Podporovanou skupinou v IPs jsou rovněž výchovní poradci, kteří v rámci svého působení ve škole v současné době poskytují i kariérové poradenství, stejně tak školní poradenská pracoviště. Projekty byly postupně zahajovány v letech 2016 až 2018.

Kariérové poradenství je rozvíjeno také prostřednictvím Systému podpory nadání v Talentcentru NIDV na centrální úrovni. V Plzeňském kraji pak působí koordinátor podpory nadání, který školám poskytuje informační a metodickou podporu, včetně nabídky vzdělávání a rovněž spolupracuje s dalšími subjekty v regionu. Veškeré informace pro žáky, pedagogy a rodiče jsou zpřístupněny na webu www.talentovani.cz

Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR (AIVD ČR)

AIVD ČR je nejvýznamnější profesní asociací v ČR, která rozvíjí sektor vzdělávání dospělých a prosazuje jeho zájmy. Od roku 1990 sdružuje instituce vzdělávání dospělých (bez rozdílu zřizovatele), v jednotlivých krajích má své koordinátory. V Plzeňském kraji je koordinátorem společnost Grafia, s.r.o. Koncentruje profesionální kapacity pro řešení koncepce a rozvoje v této oblasti, spolupracuje se státními orgány a ostatními subjekty při přípravě a zavádění legislativních a jiných opatření v oblasti vzdělávání dospělých, organizuje odborné a popularizující akce, vydává odborné publikace a reprezentuje členy a jejich činnost v tuzemských a mezinárodních sdruženích. Je mediátorem komunikace a zprostředkovatelem sdílení zkušeností, názorů a garantem etických norem a kvality na trhu vzdělávání dospělých.

3.4.9 Potřeby škol v oblasti celoživotního učení - srovnání let 2015 a 2018

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy v rámci této oblasti rozvíjejí aktivity, které lze zařadit především do pokročilé úrovně (45 %). 20 % škol realizuje činnosti, které lze zařadit do nejvyšší úrovně a 19 % v rámci mírně pokročilé úrovně. Nejvýraznější posun školy plánují v rámci činností spadajících do nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 16 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 nedochází v této oblasti k výraznějším posunům. Školy se ve srovnání s předchozí vlnou mírně posunuly v rámci činností spadajících do nejvyšší úrovně (posun o 4 p. b.) a pokročilé úrovně (posun o 3 p. b.).

Úroveň současného stavu - časové srovnání	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Průměrná úroveň	24%	27%	3%
Základní úroveň	15%	11%	-4%
Mírně pokročilá úroveň	19%	19%	1%
Pokročilá úroveň	42%	45%	3%
Nejvyšší úroveň	16%	20%	4%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Zájmové vzdělávání pro veřejnost (jazykové kurzy, keramika apod.)	44%	51%	7%
Další vzdělávání pedagogů	40%	38%	-2%
Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	33%	32%	-1%
Vzdělávání v oblasti ICT dovedností	33%	32%	-1%
Rekvalifikace	33%	25%	-8%
Vzdělávání seniorů	18%	19%	1%
Příprava na vykonání zkoušky podle NSK	22%	17%	-5%
Zkoušky podle zákona 179/2006 Sb.	20%	17%	-3%
Občanské vzdělávání	20%	15%	-5%
Čeština pro cizince	9%	8%	-2%
Jiné	22%	21%	-1%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na zájmové vzdělávání pro veřejnost, jako jsou například jazykové kurzy, keramika apod. (51 %), další vzdělávání pedagogů (38 %), odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (32 %) a vzdělávání v oblasti ICT dovedností (32 %). 25 % škol poskytuje rekvalifikační kurzy pro veřejnost, 19 % škol se zaměřuje na vzdělávání seniorů. 17 % škol poskytuje přípravu na vykonání zkoušky podle NSK, stejný podíl realizuje zkoušky podle zákona 179/2006 Sb.

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 se školy více zaměřují na realizaci činností souvisejících s poskytováním zájmového vzdělávání pro veřejnost (nárůst o 7 p. b.). Naopak můžeme zaznamenat pokles v podílu škol nabízejících rekvalifikace (pokles o 8 p. b.). Pokles lze pozorovat také u podílu škol připravujících zkoušky podle NSK (pokles o 5 p. b.) a realizujících zkoušky podle zákona 179/2006 Sb. (pokles o 3 p. b.), což lze pravděpodobně přičíst obecně nízké nezaměstnanosti a poklesu poptávky po výše uvedených službách.

Překážky, na které školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nedostatek fin. prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval tuto oblast	71%	68%	-3%
Malý zájem dospělých o další vzdělávání	60%	58%	-2%
Malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání	33%	57%	24%
Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	38%	45%	7%
Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	40%	45%	5%
Náročné zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních	35%	36%	1%
Nedostatečné vybavení dílen/odborného výcviku	24%	23%	-1%
Administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb.	27%	19%	-8%
Nedostatečná propagace dalšího vzdělávání realizovaného školou	9%	19%	10%
Obtíže při tvorbě programů dalšího vzdělávání	20%	17%	-3%
Nedostačující spolupráce s úřady práce	22%	15%	-7%
Obtíže spojené s přípravou zkoušky podle z. 179/2006 Sb.	16%	15%	-1%
Nedostatečná orientace pracovníků školy v NSK a procesu uznávání	9%	13%	4%
Omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK	13%	8%	-5%
Nedostatečná možnost „skládání PK“ pro vykonání závěrečné zkoušky a získání vyučení	9%	4%	-5%
Jiné	7%	8%	0%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	9%	8%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nedostatečnými finančními prostředky pro pracovníky, kteří by měli oblast dalšího vzdělávání na škole zajišťovat (68 %), malým zájmem dospělých o další vzdělávání (58 %) a nízkým zájmem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (57 %). 45 % škol deklaruje malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání (45 %) a poukazuje na administrativní náročnost spojenou se získáním akreditace rekvalifikací (45 %). 36 % škol naráží na složitost a náročnost zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních.

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují problémy spojené s malým zájmem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (nárůst o 24 p. b.), nedostatečnou propagací dalšího vzdělávání, které škola realizuje (nárůst o 10 p. b.), malým zájmem zaměstnavatelů o další vzdělávání (nárůst o 7 p. b.) a administrativou spojenou se získáním akreditace rekvalifikací (nárůst o 5 p. b.). Určité zlepšení situace lze naopak pozorovat v poklesu deklarované administrativní náročnosti při získávání autorizace podle zákona 179/2006 Sb. (pokles o 8 p. b.), hodnocení spolupráce s úřady práce (pokles negativního hodnocení spolupráce o 7 p. b.). Omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK a nedostatečnou možnost skládání PK pro vykonání závěrečné zkoušky a získání výučního listu zmiňuje ve srovnání s předchozí vlnou méně škol (pokles o 5 p. b.).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	62%	57%	-5%
Finance na kvalitní materiál	51%	55%	4%
Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů	44%	53%	9%
Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	51%	45%	-6%
Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	49%	45%	-4%
Stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách	40%	40%	0%
Zlepšit vybavení učeben teoretické výuky	51%	38%	-13%
Zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik	42%	36%	-6%
Aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující/lektory	44%	30%	-13%
Více učeben	31%	23%	-8%
Pravidelná práce s autorizovanými osobami, výměna zkušeností apod.	33%	23%	-10%
Další vzdělávání pedagog. prac. ve vybraných technologiích, obsluze vybraných strojů apod.	25%	19%	-7%
Získání autorizací podle zákona 179/2006 Sb.	31%	17%	-14%
Proškolení pracovníka školy v problematice výběrových řízení, vedení dokumentace apod.	35%	17%	-18%
Informace o NSK a procesu uznávání	27%	15%	-12%
Podpora při vytváření konkrétních zadání pro zkoušku	16%	13%	-3%
Kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikace	16%	11%	-5%
Využívání vstupní diagnostiky profesních kompetencí účastníků rekvalifikací	13%	9%	-3%
Jiné	11%	15%	4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohlo zlepšení ICT školy po kvalitativní a kvantitativní stránce (57 %), finance na kvalitní materiál (55 %), zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (53 %), příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání a rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení (45 %). 40 % škol zmiňuje, že by jim pomohly stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách.

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují potřebu zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (nárůst o 9 p. b.). Ve většině ostatních případů je podíl zmiňovaných opatření nižší než v předchozí vlně v letech 2015/2016. K poklesu došlo především v případě opatření souvisejících s proškolením pracovníka školy v problematice výběrových řízení a vedení příslušné dokumentace (pokles o 18 p. b.), získáním autorizace podle zákona 179/2006 Sb. (pokles o 14 p. b.), aktualizací materiálů pro výuku i pro vyučující (pokles o 13 p. b.) a zlepšením vybavení učeben teoretické výuky (pokles o 13 p. b.).

3.4.10 SWOT analýza – Rozvoj škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše – zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti rozvoje škol jako center celoživotního vzdělávání a další vzdělávání dospělých, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015). Analýza byla vytvořena na jednání platformy. Je podkladem pro návrhovou část KAP.

Silné stránky	Slabé stránky
<i>Dostupnost školících prostor – síť SŠ, které mají DV jako doplňkovou činnost</i> <i>Info Kariéra – středisko motivující a pomáhající volit vzdělávání pro seberozvoj klienta</i> <i>Místní subjekt – zkušení pracovníci Grafie při podpoře nezaměstnaných osob v projektech ÚP i ve vzdělávání ve firmách</i> <i>Odborný přínos – rozvoj profesních kompetencí pedagogických pracovníků, kvalifikovaný učitelský sbor s předpoklady pro lektorskou činnost v oblasti DV</i>	<i>Vybavení škol pro profesní vzdělávání je často zajištěno z dotací, mají omezení v použití pro komerční formu vzdělávání</i> <i>V progresivních oborech nemají školy nejnovější SW/HW?</i> <i>Neprobíhají žádné systematické aktivity v kraji na podporu DV a CŽU (Rada pro RLZ PK byla zrušena)</i> <i>Aktivity škol v CŽU spíše stagnují – poklesly aktivity v profesním vzdělávání i ve všech ostatních typech kurzů, mírně posílilo jen zájmové vzdělávání a školy by uvítaly vyšší zapojení externích odborníků do DV</i> <i>Nízká propagace nabídky DV ve školách směrem k veřejnosti/zaměstnavatelům</i> <i>Neochota části učitelů se dále vzdělávat v pedagogickém projektování či v poskytování DV dospělým, nezáměr stát se lektory DV</i> <i>Nezáměr většiny škol o potřeby světa práce, občanů, zájmové činnosti, seniorů</i> <i>Neznalost benefitů CŽU (co vlastně školám poskytování DV v celé jeho šíři přináší</i> <i>Nedostatečná informovanost veřejnosti o nabídce škol v DV, marketing orientovaný pouze na počáteční vzdělávání</i>

Příležitosti	Hrozby
<p><i>Připravenost škol a ochota zapojovat se do DV, bude-li to podpořeno např. projekty (kurz dotovaný se nabízí a obsazuje lépe než za plnou cenu)</i></p> <p><i>Proměna trhu práce s nutností zaměstnanců stále se vzdělávat</i></p> <p><i>digitální technologie – pozitivní vliv na dostupnost DV v individualizované formě</i></p> <p><i>Zlepšení postavení školy na trhu vzdělávání</i></p> <p><i>Rozvíjení profesních kompetencí pedagogických pracovníků</i></p> <p><i>Společenský přínos – rozvoj spolupráce se sociálními partnery, nová partnerství, podpora PR školy</i></p> <p><i>Navazování nových partnerství se sociálními partnery, firmami, ÚP</i></p> <p><i>V rámci mezigeneračního vzdělávání zapojení rodinných příslušníků (prarodičů) žáků školy, vychovávat ke sblížení generací</i></p>	<p><i>Malé využití distančních forem vzdělávání</i></p> <p><i>Nezájem cílové skupiny (vysoká zaměstnanost, malá ochota financovat si své DV a věnovat mu volný čas)</i></p> <p><i>Nízká ochota PP podílet se na DV (přetíženost z počátečního vzdělávání, již není obava z demografické křivky v počátečním vzdělávání)</i></p> <p><i>Malý zájem zaměstnavatelů zabývat se DV</i></p> <p><i>Struktura zaměstnanosti – trh práce nevyžaduje kvalifikovanou pracovní sílu (malá poptávka po DV i po procesech uznávání)</i></p> <p><i>Dlouhodobě nízká systémová podpora rozvoje DV (OP VVV neumožňovalo podporovat DV)</i></p> <p><i>Nízká dopravní dostupnost periferních oblastí kraje</i></p> <p><i>Odmítavý přístup managementu některých škol</i></p> <p><i>Nedostatečné lektorské dovednosti některých pedagogů a neznalost práce s dospělými v rámci DV</i></p> <p><i>Neochota některých učitelů se vzdělávat</i></p> <p><i>Legislativní změny ovlivňující vzdělávání dospělých</i></p> <p><i>Administrativní náročnost spojená s DV (akreditace rekvalifikací, VŘ)</i></p>

3.5 Platforma Společné vzdělávání (inkluze)

3.5.1 Úvod do řešené problematiky

Inkluzivní vzdělávání vychází z požadavku přizpůsobení edukačního prostředí žákům. V takovém prostředí lze pracovat s heterogenní skupinou žáků a akceptovat tak různorodost pohlaví, etnicity, kultury, jazyka, sociálního prostředí, popř. věku; lze také pracovat s různou úrovní předpokladů včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či mimořádným nadáním. Inkluzivní vzdělávání dává možnost vytvoření „školy pro všechny“.

V rámci platformy Společné vzdělávání (inkluze) bude řešena zejména problematika inkluze na středních školách. Dále se bude platforma zabývat přechodem žáků ze ZŠ na SŠ (zejména žáků z marginalizovaných skupin, např. Romů), setrváním žáků na SŠ a přechodem na VŠ, VOŠ či trh práce.

U vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se klade důraz na podporu plného zapojení a maximálního využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Podpora se liší a to díky individuálním vzdělávacím potřebám a i možnostem jednotlivých žáků.

Práce platformy a výstupy její činnosti poslouží také jako základ pro vytvoření Školské inkluzivní koncepce (ŠIKK), která je podmínkou pro žádost o projekt implementace KAP 2.

3.5.2 Strategické dokumenty a další východiska

Problematicke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se věnuje celá řada dokumentů:

- Školský zákon č. 561/2004 Sb. ve znění zákona a č. 82/2015 Sb. ve znění zákona, který se zabývá i přechodem žáků ze ZŠ na SŠ,
- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020,
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023,
- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání na období 2014-2020,
- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019 – 2020,
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016-2020,
- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+,
- Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji ve školním roce 2017/2018,
- Strategie integrovaných územních investic - ITI - Plzeňské metropolitní oblasti,
- Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014 – 2020
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020
- Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

Vyhláška č.27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Tato vyhláška je prováděcím předpisem ke školskému zákonu v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných.

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Prioritním cílem vzdělávací politiky je dosáhnout v následujících letech výrazného **snížení nerovností** ve vzdělávání komplexním posilováním kvality celé vzdělávací soustavy. Strategie usiluje o to, aby žádná společenská skupina nebyla v přístupu ke školnímu vzdělávání znevýhodněna a aby vzdělávací příležitosti i výsledky byly co nejméně ovlivněny takovými faktory, jako je pohlaví, socioekonomický status, region, národnost, původ v kulturně odlišném prostředí apod., které jedinec nemůže ovlivnit. Specificky se strategie zaměřuje na snížení podílu dětí, žáků a studentů, kteří nedosahují ani základní úrovně očekávaných výsledků vzdělávání. Základním předpokladem pro zlepšování v této oblasti je zajistit, aby **kvalitní výuka byla dostupná pro každé dítě či mladého člověka v každé škole**. Specifickou pozornost přitom bude třeba zaměřit na rozšíření vzdělávacích příležitostí pro některé cílové skupiny tak, aby jejich vzdělanostní potenciál mohl být maximálně naplňován.

Největší množství rizikových jevů je přitom spojeno se vzděláváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky.

U některých znevýhodněných skupin obyvatelstva překážky v přístupu k sekundárnímu i terciárnímu vzdělávání přetrvávají. Jako **určující faktor** se nadále projevuje **socioekonomické zázemí a především dosažené vzdělání rodičů**, navzdory významným zlepšením v uplynulých letech nelze za plně uspokojivé považovat ani podmínky vytvářené ve prospěch zdravotně postižených uchazečů o studium a studentů.

Strategie má tři priority:

- **Snížovat nerovnosti** ve vzdělávání
- Podporovat **kvalitní výuku a učitele** jako klíčový předpoklad inkluze ve vzdělávání
- Odpovědně a **efektivně řídit vzdělávací systém**

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023 se v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání zaměřuje na několik klíčových cílů. Napříč školskými poradenskými zařízeními by mělo dojít ke **sjednocení postupů při poskytování poradenských služeb**, a to zejména při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb, mimořádného nadání a doporučování podpůrných opatření.

Dalším bodem je **podpora rovnosti přístupu ke vzdělávání na všech úrovních škol a omezení selektivity ve vzdělávání**. Také na úrovni zřizovatelů by mělo dojít ke sjednocení přístupu a školský systém by se měl zasazovat o **maximální rozvoj potenciálu všech dětí, žáků a studentů, včetně rozvoje jejich tvořivosti**.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání na období 2014-2020

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT), v jehož rámci je možné v programovém období 2014 - 2020 čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie (EU).

OP VVV se zaměřuje na řešení těchto problémů:

- zvýšení kvality vzdělávání, zajištění podmínek pro kvalitní výzkum, propojení vzdělávání a výzkumu s trhem práce a **posílení principu rovného přístupu** ke vzdělávání

- **snížit rizika neúspěchu** mladých lidí ve vzdělání, což bude mít významný vliv na kvalitu jejich života i na jejich úspěch na trhu práce
- podpora **zlepšení kvality a efektivity vzdělávání** a odborné přípravy, spravedlnosti, sociální soudržnosti a aktivního občanství, zvyšování úrovně kreativity a inovativnosti a rozvoje podnikatelských schopností, a to na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019–2020

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019–2020 (APIV 2019 - 2020) navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR na období 2015 – 2020. Akční plán je také podkladem pro zacílení výzev Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání.

Akční plán je rozdělen do dvou oblastí. Tou první je Komunikace a práce s daty. Odborná i laická **veřejnost by měla být srozumitelným způsobem informována** o průběhu inkluzivního vzdělávání pomocí dostupných dat a analýz.

Druhou oblastí je **podpora pedagogů a žáků**, která je rozdělena do několika okruhů:

- Posilování kompetencí a dovedností
- Kvalitní poradenské služby
- Čeština jako druhý jazyk
- Snížení administrativní zátěže
- Omezení segregačních procesů

Mezi hlavní priority patří **více sociálních pedagogů ve školách, trvalý profesní rozvoj učitelů** nebo **lepší identifikace překážek v přístupu** ke vzdělávání a učení.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016-2020

Základním cílem v následném období je ve smyslu přijatých zásad Strategie 2020 zvýšit „schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění“ tak, aby nerovnosti v dosahovaných výsledcích byly co nejméně předurčovány faktory, které nemůže jedinec ovlivnit. V pedagogické a diagnostické praxi bude tento cíl naplňován zejména systémovými, organizačními a legislativními změnami v návaznosti na novelizaci § 16 školského zákona zavádějící přehledné změny v uplatňování podpůrných opatření a jejich financování.

V Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016-2020 jsou stanovena následující opatření **v oblasti rovných příležitostí** ve vzdělávání:

- Uplatňovat **diagnostické postupy** zaměřené na vyhodnocení potřebnosti a efektivity konkrétních podpůrných opatření ve vzdělávání každého jedince s potřebou podpůrných opatření a zajistit kvalitní proškolení v postupech identifikace vhodných podpůrných opatření žáka.
- Zabezpečit systematickou, metodickou, vzdělávací a konzultační **podporu školám, pedagogickým pracovníkům i samotným rodinám** při začleňování a vzdělávání dětí/žáků cizinců do vzdělávacího systému ČR.

- **Informovat** školská poradenská zařízení **o dotačním programu** na poskytnutí finančních prostředků k nákupu nových diagnostických nástrojů a k zajištění zaškolení v práci s těmito diagnostickými nástroji pro pracovníky poradenských zařízení.
- **Informovat o dotačních programech**, které zajistí kontinuitu realizovaných činností a stabilitu financování programů primární prevence a současně budou adekvátněji reagovat na školní rok (nikoliv na fiskální dotační rok). Spolupráce s MŠMT.
- Vyhlašovat **dotační program Podpora preventivních aktivit a výchovy k toleranci**.
- Pravidelně organizovat a zajišťovat setkání **krajské pracovní skupiny primární prevence rizikového chování**.
- **Zkvalitnit programy specifické primární prevence** realizované školami a školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi (cílené vzdělávání, metodická podpora).
- Naplňovat cíle Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018 a Plánu primární prevence rizikového chování Plzeňského kraje (2013-2016).
- **Vytváření podmínek pro poskytování kvalitních služeb** na všech úrovních systému primární prevence rizikového chování, zejména zajistit služby metodiků prevence v PPP.
- **Podporovat další vzdělávání** metodiků prevence v PPP, školních metodiků prevence i pedagogických pracovníků škol v oblasti prevence rizikového chování.
- Na základě platné legislativy **vytvořit podmínky pro činnost školních speciálních pedagogů a školních psychologů** ve školách za jednotného metodického vedení.

Plzeňský kraj se bude i nadále věnovat problematice nadaných dětí a mládeže. V dalším období je nezbytné zaměřit se na přesnější **definování nadaných a talentovaných dětí, které by pak byly přesněji identifikovány ve školách**. Hlavním garantem je PPP Plzeň. Dále bude PPP i nadále **pracovat na programech pro tyto děti** a spolupracovat se školami, NIDV a institucemi zaměřenými na volnočasové aktivity dětí.

V rámci pedagogicko-psychologického poradenství ve školství se budou poradenské služby ve školách zaměřovat především na:

- prevenci školního neúspěchu,
- práci se třídou, prevenci rizikového chování,
- poskytování kariérového poradenství,
- spolupráci se zákonnými zástupci žáků,
- podporu pedagogů při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami včetně metodické podpory.

Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

V rámci specifického cíle 1.3: Zvýšit kvalitu základního a středního vzdělávání bylo v oblasti společného vzdělávání navrženo opatření: Rovné příležitosti v počátečním vzdělávání. V rámci tohoto opatření byly navrženy následující příklady aktivit:

- **integrace** žáků se SVP

- zajištění **bezbariérovosti** škol
- pořizování **vybavení** pro žáky se SVP
- pořizování kompenzačních a rehabilitačních **pomůcek**

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji ve školním roce 2017/2018

Výroční zpráva popisuje současný stav vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji a vyhodnocuje změny. U vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami došlo k ohrožení z důvodu dostupnosti speciálních škol a školských zařízení. Proto Plzeňský kraj stále více přistupuje na **spojení základního a středního vzdělávání do jednoho subjektu**. U dětí se zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním **je podporována integrace do běžných mateřských a základních škol** hlavního vzdělávacího proudu. Žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí udržet ve střední škole bývá poměrně složité. V roce 2017/2018 se Plzeňský kraj podrobně zabýval tématem společného vzdělávání. U dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je vzdělávání základním předpokladem pro jejich dobré uplatnění ve společnosti i na trhu práce. **Co nejvyšší stupeň vzdělání** je pro tuto skupinu velkou pomocí právě při uplatnění v každodenním životě. Zde přichází potřeba velice úzké **spolupráce s odborníky v této problematice**. Díky změně školského zákona a financování regionálního školství dojde k významné změně i v souvislosti s financováním podpůrných opatření pro tuto skupinu dětí a žáků.

Pedagogicko-psychologická poradna v Plzni ve školním roce 2017/2018 registrovala **zvýšený příliv žádostí o vyšetření**. Tento trend je patrný již několik let. Je to dáno nástupem silných populačních ročníků a zvýšením počtu dětí s obtížemi. Poradna zaznamenává **nárůst problémů v chování** a zvýšený výskyt dětí a žáků s psychiatrickou diagnózou. Řešení situace je jen omezené, protože **chybí kvalifikovaní pedagogové a speciální třídy pro tyto děti**.

Strategie integrovaných územních investic – ITI – Plzeňské metropolitní oblasti

„Integrovaná územní investice“ (dále jen "ITI") představuje realizaci integrované strategie rozvoje metropolitní oblasti, která zahrnuje klíčové investice řešící problémy daného území s využitím financování z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů Evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen "ESIF").“

V plzeňské metropolitní oblasti **nejsou dostatečně využívány nástroje pro sociální inkluzi** vzhledem k výskytu sociálně vyloučených lokalit a osob ohrožených sociálním vyloučením.

Roste podíl skupin obyvatel s nejnižšími příjmy, jejichž sociální status souvisí i s lokalitami v periferních oblastech na hranici sociálního vyloučení. Sociální vyloučení v těchto oblastech představuje významnou bariéru z hlediska zaměstnanosti obyvatel vyloučených lokalit a atraktivitu celé metropolitní oblasti.

Pro plzeňskou metropolitní oblast představuje **začleňování sociálně vyloučených osob a osob** ohrožených sociálním vyloučením velký potenciál pro snížení dlouhodobé nezaměstnanosti, snižování sociálních rizik a zatraktivnění území. **Rozvoj sociálních a zdravotních služeb** povede **k sociální inkluzi, k eliminaci sociálně patologických jevů** a bude podpořeno preventivním působením **dostupnosti zaměstnání a vzdělání** proti sociálnímu vyloučení.

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Podpoře nadaným žákům se věnuje Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020 schválená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR a na jejímž základě se postupně zavádí **Krajská síť podpory nadání (KSPN)**. Krajské síť podpory nadání provázané v Síti národní s garancí a podporou MŠMT poskytují v ČR systematickou a kvalitní **nabídku aktivit a služeb pro kognitivně nadané** s využitím regionálních kapacit a zdrojů.

V každém kraji má vytvoření sítě na starosti krajský koordinátor Sítě podpory nadání, což je v Plzeňském kraji **NIDV** Krajského pracoviště Plzeň.

Krajská síť podpory nadání (dále jen KSPN) se skládá z pracovišť – typicky škol každého typu (MŠ, ZŠ I, ZŠ II, SŠ, VŠ), školských zařízení (zvl. SVČ), nevládních a neziskových organizací (NNO), které se věnují nebo hodlají systematicky věnovat práci s nadanými. V síti jsou zapojena odborná pracoviště (oborový expert: výzkumné či vývojové pracoviště, zaměstnavatel), která nabízejí kapacity, zdroje a oborové experty pro práci s nadanými dětmi, žáky a studenty. Součástí sítě je nezbytně zástupce regionální správy (KÚ) a krajští odborní garanti zajišťující vazbu na pět "vertikálních – národních pilířů" - národních skupin odborných garantů (NSG):

- psychologové a speciální pedagogové (garantuje NUV),
- koordinátoři pro oblast soutěží (garantuje NIDV),
- pedagogové (připravuje se ve spolupráci s NUV),
- koordinátoři podpory nadání a vzdělávání pedagogů (garantuje NIDV)
- inspektoři ČŠI (garantuje ČŠI).

Tito tvoří základ **Krajské koordinační skupiny (KKS)**, která na úrovni kraje **koordinuje, iniciuje, stimuluje, podporuje a vzdělává**, vše s respektováním krajské samosprávy. Členy KKS jsou dále zástupci pracovišť KSPN. Podrobněji o činnosti viz dále.

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020

Strategie se pokouší koordinovat úsilí jednotlivých složek státní správy v boji proti sociálnímu vyloučení. Dále se snaží vytvořit podmínky pro aktivní spolupráci se samosprávami krajů a obcí při řešení sociálního vyloučení. Zaměřuje se hlavně na sociálně vyloučené lokality. Je zde snaha o definování základních ukazatelů jevu sociálního vyloučení, které se nadále budou na úrovni obcí a krajů průběžně sledovat a vyhodnocovat. Zabývá se problematikou koncepčního řešení sociálního vyloučení, bezpečností, bydlením, dluhy, podporou rodin, podporou sociálních služeb a sociální prací, vzděláváním, zaměstnaností, zdravím.

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti podpory inkluze využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů a dali ji členům těchto [RT KAP](#) k dispozici. Know-how v rámci tohoto tématu je dále rozšiřováno a konkretizováno. V roce [2019](#) byla vytvořena verze pojetí pro decizní sféru, která obsahuje kromě samotného [aktualizovaného pojetí](#) této tematické oblasti v projektu P-KAP rovněž stručné [Manažerské shrnutí](#) a podrobnou SWOT analýzu.

Stěžejní aktivitou projektu P-KAP je [mapování](#) stavu inkluze na středních a vyšších odborných školách, která probíhá se souhlasem všech zúčastněných formou polostrukturovaných rozhovorů přímo ve školách.

Ve společném vzdělávání **jde především o přizpůsobení edukačního prostředí žákům**, založeném na schopnosti pedagoga **diferencovat vzdělávací obsahy**. V takovém vysoce kvalitním prostředí lze pracovat s **heterogenní skupinou žáků**; akceptovat různorodost pohlaví, etnicity, kultury, jazyka, sociálního prostředí, popř. věku. Lze do jisté míry pracovat i s různou úrovní studijních předpokladů včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či žáků s mimořádným nadáním. Inkluzivní vzdělávání dává možnost vytvoření „školy pro všechny“.

V této souvislosti je však potřeba zároveň zdůraznit i **přiměřenost zvolených cílů**. Důležité je tedy racionální pochopení reálných hranic **inkluze tak, aby byla skutečně přínosem pro všechny**, neboť stanovení nereálných studijních cílů nepovede, ani při maximálním využití odpovídajících podpůrných opatření, k jejich naplnění a v konečném důsledku povede naopak ke ztížení pracovního, a pravděpodobně i společenského, uplatnění handicapovaného žáka v budoucnu.

Jedním ze základních předpokladů úspěchu společného vzdělávání je tedy **volba vhodného oboru vzdělání**. Zde má velký význam **spolupráce s kariérovými poradci na základních i na středních školách** s cílem vybrat pro každého žáka takový obor, který by byl schopen nejen vystudovat, ale následně i uplatnit v praktickém životě.

Nejvýznamnější přínosy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Častější navazování sociálních vztahů, přátelství atd. v jejich přirozeném sociálním prostředí (blízko bydliště apod.).
- Více vzorů k dosahování školního úspěchu, sociálních dovedností a způsobů chování.
- Jsou více vystaveni běžnému kurikulu (tedy RVP pro střední školy).
- Vyšší úspěšnost v dosahování reálných cílů stanovených v IVP, a tím i posílení motivace ke vzdělávání.
- Větší schopnost se učit nové dovednosti a schopnost generalizovat.
- Častější a snazší integrace v různých prostředích v budoucnu.
- Více možností k interakcím s vrstevníky.
- Větší očekávání ze strany vyučujících, spolužáků i sebe sama

Přínos pro žáky bez speciálních vzdělávacích potřeb:

- Kultivace schopnosti přijetí diverzity a hodnocení jejího přínosu
- Přijetí a porozumění rozdílům mezi lidmi
- Získání respektu k lidem obecně
- Připravenost na dospělý život v pestré (inkluzivní) společnosti
- Příležitost naučit se dovednostem vyučovat ostatní
- Lepší školní výsledky

Intervence směřující k podpoře inkluze obsahují nespočet akcí směrem k vedení školy, pedagogům, práci s kurikulem i odbornou podporu. Obecně lze říci, že je důležité, aby **vedení školy zavádělo, respektive podporovalo, inkluzivní principy ve vzdělávání**, stejně tak by **pedagogové měli umět efektivně využívat všech dostupných nástrojů, které mají pro práci v oblasti inkluze k dispozici**.

Významnou roli v realizaci společného vzdělávání hrají **školní poradenská pracoviště**, která nesou odpovědnost za problematiku inkluze nejčastěji, především pak **výchovní poradci**, a to **včetně spolupráce se sociálními službami**. Považujeme za prospěšné zajistit plnou funkčnost školních poradenských pracovišť a **podporovat jejich rozšiřování o školní psychology, speciální pedagogy, případně kariérové poradce**.

Mezi hlavní výzvy této oblasti intervence patří nepochybně naplnění základních znaků inkluzivního vzdělávání:

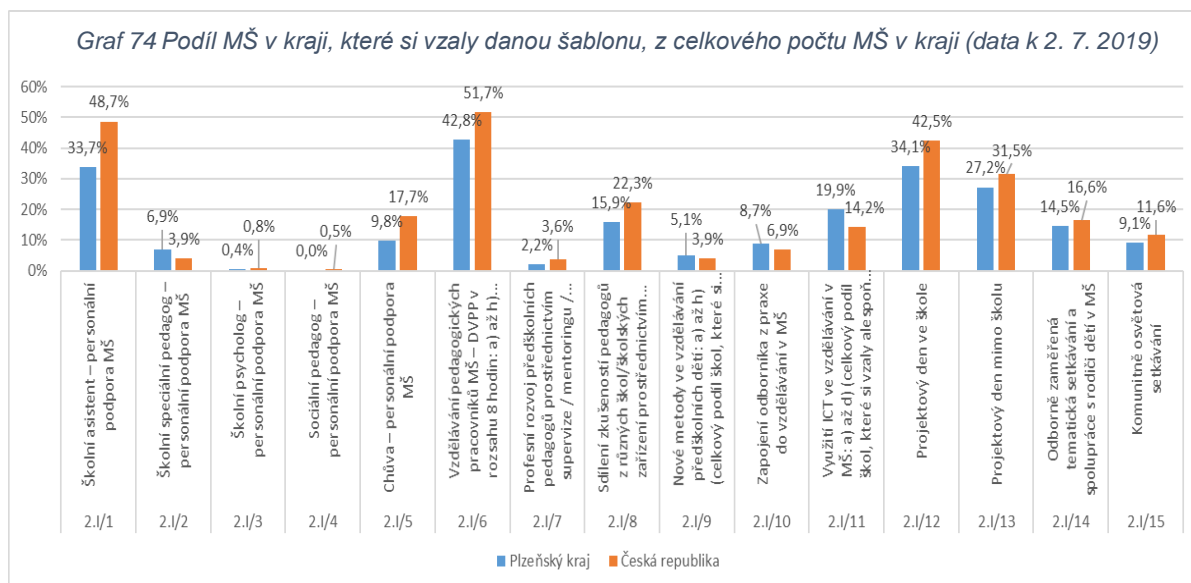
- ke vzdělávání mají přístup všichni bez rozdílu,
- vzdělávání je snadno a bezpečně fyzicky přístupné,
- vzdělávání si mohou dovolit všichni, je ekonomicky dostupné,
- vzdělávání je poskytováno v odpovídající kvalitě, reaguje na potřeby měnící se společnosti, včetně odborného náhledu na potřeby zdravotně postižených i komunit z odlišného kulturního a sociálního prostředí.

3.5.3 Aktivity v oblasti společného vzdělávání v Plzeňském kraji

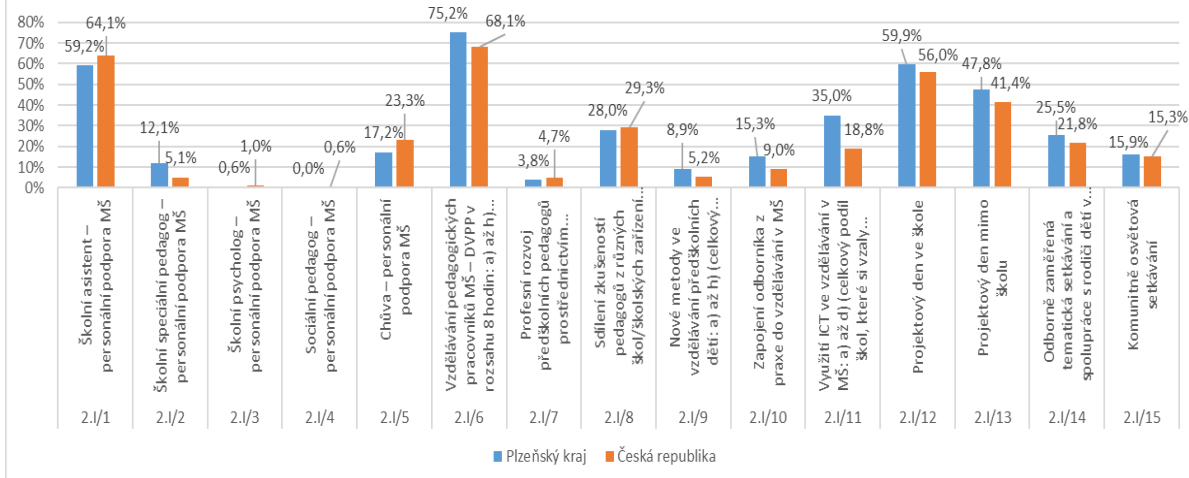
Při řešení problematiky společného vzdělávání na středních školách, je potřeba se zaměřit i na nižší stupně vzdělávacího systému a zohlednit i aktivity mimo školský systém. Informace o aktivitách SŠ a VOŠ jsou uvedeny také v analýze potřeb škol vyplývající z druhého kola dotazníkového šetření v rámci projektu P-KAP koncem roku 2018 (viz Potřeby škol v oblasti podpory společného vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018).

Společné vzdělávání na mateřských školách

Informace ke společnému vzdělávání na MŠ lze také získat z Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji ve školním roce 2017/2018. V předškolním vzdělávání je dlouhodobě uplatňována individuální i skupinová integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s využitím kompenzačních pomůcek a asistentů pedagoga. Ve školním roce 2017/2018 byl přepočtený úvazek asistenta pedagoga na běžných MŠ v Plzeňském kraji 142,22. Počty asistentů pedagoga na běžných školách v posledních letech mírně klesají.

Graf 75 Podíl MŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu MŠ v kraji, které realizovaly projekt výzvy Šablony II (data k 2. 7. 2019)

MŠ realizovaly v uplynulém období také šablony zaměřené na společné vzdělávání z výzev OP VVV Šablony pro MŠ a ZŠ i a Šablony pro MŠ a ZŠ II. Z grafu č. 74 a č. 75 je patrné, že největší podíl měla jak v České republice, tak v Plzeňském kraji šablona 2.I/6 Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ – DVPP v rozsahu 8 hodin. Nelze ale přesně říci, jaký podíl DVPP byl zaměřen na společné vzdělávání. Z personálních pozic byl největší zájem o šablony 2.I/1 Školní asistent – personální podpora MŠ, 2.I/5 Chůva – personální podpora MŠ a 2.I/2 Školní speciální pedagog – personální podpora MŠ. V rámci celé ČR však MŠ využívaly tyto šablony více než v Plzeňském kraji. Nejmenší zájem byl o šablony 2.I/3 Školní psycholog – personální podpora MŠ a 2.I/4 Sociální pedagog – personální podpora MŠ a to v ČR i v Plzeňském kraji. Důvodem může být zejména nedostatek těchto pozic na trhu práce.

Společnému vzdělávání v MŠ se také věnují jednotliví příjemci IPo MAP na území Plzeňského kraje. V příloze 3 je zpracována souhrnná SWOT analýza pro oblast společného vzdělávání vycházející ze SWOT 3 analýz jednotlivých projektů MAP.

Společné vzdělávání na základních školách

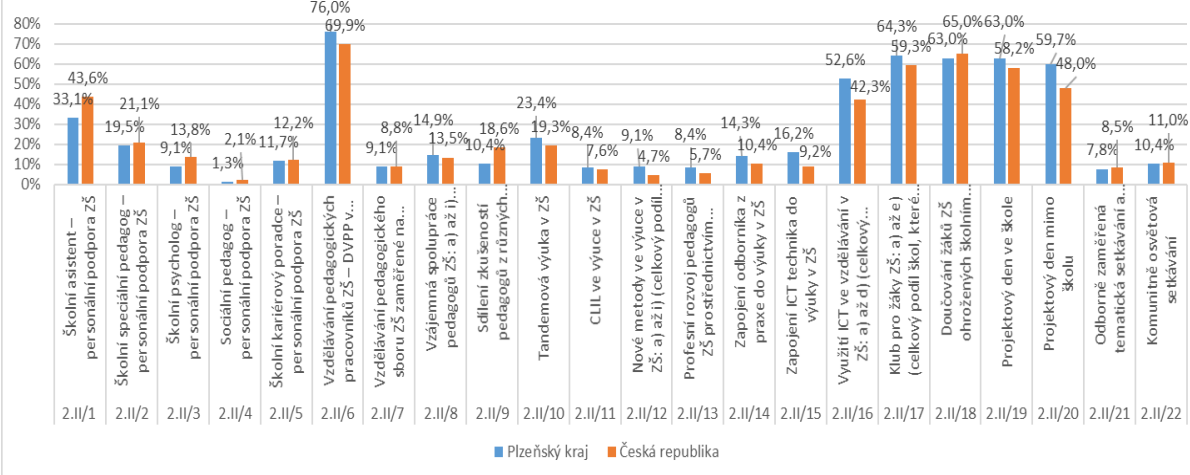
Informace ke společnému vzdělávání na ZŠ lze také získat z Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji ve školním roce 2017/2018. Důležité jsou zejména údaje o ostatních pedagogických pracovnících a pedagogických pracovnících vykonávajících specializované činnosti. Ve školním roce 2017/2018 byl přepočtený úvazek asistenta pedagoga na ZŠ v Plzeňském kraji 423,79, psychologa 7,63 a speciálního pedagoga 9,64. U všech těchto pozic byl v minulých letech zaznamenán nárůst. Co se týče bezbariérovosti ZŠ, tak jich je v současnosti bezbariérových 72 (z celkového počtu 219 ZŠ).

ZŠ realizovaly v uplynulém období také šablony zaměřené na společné vzdělávání z výzev OP VVV Šablony pro MŠ a ZŠ i a Šablony pro MŠ a ZŠ II. Z grafu č. 76 a č. 77 je patrné, že největší podíl měla jak v České republice, tak v Plzeňském kraji šablona 2.II/6 Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 8 hodin. Nelze ale přesně říci, jaký podíl DVPP byl zaměřen na společné vzdělávání. Z personálních pozic byl největší zájem o šablony 2.II/1 Školní asistent – personální podpora ZŠ, 2.II/2 Školní speciální pedagog – personální podpora ZŠ a 2.II/5 Školní kariérový poradce - personální podpora ZŠ. V rámci celé ČR však ZŠ využívaly tyto šablony více než v Plzeňském kraji. Nejmenší zájem byl o šablony 2.II/3 Školní psycholog – personální podpora ZŠ a 2.II/4 Sociální pedagog – personální podpora ZŠ

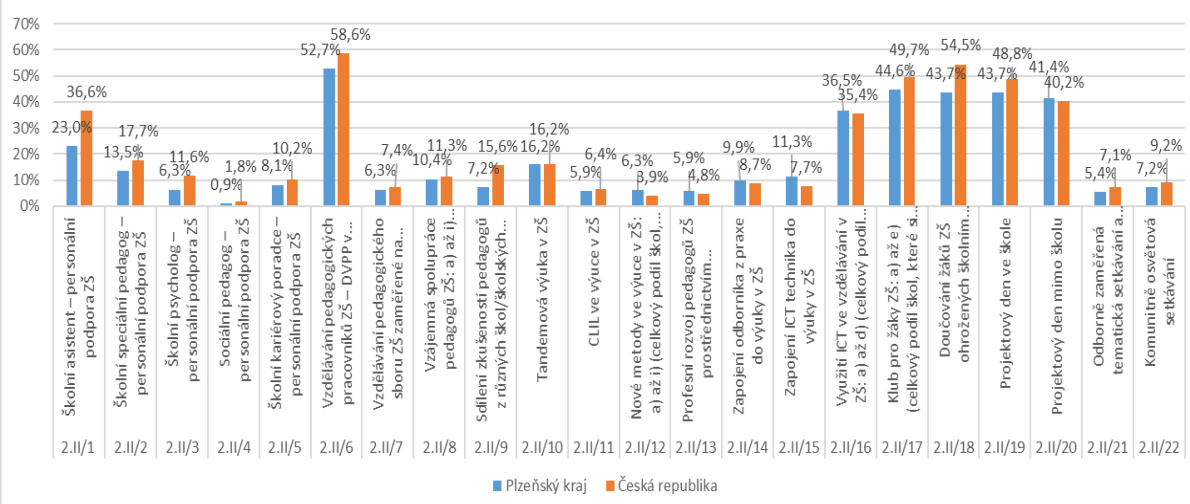

a to v ČR i v Plzeňském kraji. Důvodem může být zejména nedostatek těchto pozic na trhu práce a nešťastným zadáním šablony, která požaduje příliš velký úvazek. Z ostatních šablon byla hodně využívána šablona 2.II/18 Doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem.

Graf 77 Podíl ZŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu ZŠ v kraji, které realizovaly projekt výzvy Šablony II (data k 2. 7. 2019)

Graf 76 Podíl ZŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu ZŠ v kraji (data k 2. 7. 2019)

Společnému vzdělávání na ZŠ se také věnují jednotliví příjemci IPo MAP na území Plzeňského kraje. V příloze 3 je zpracována souhrnná SWOT analýza pro oblast společného vzdělávání vycházející ze SWOT 3 analýz jednotlivých projektů MAP.

Společné vzdělávání na středních školách

Informace ke společnému vzdělávání na ZŠ lze také získat z Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji ve školním roce 2017/2018. Obecně lze říci, že míra soustavné práce s inkluzivními nástroji je na středních školách nižší než na základních školách, protože na středních školách je méně evidovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich podíl však postupně stoupá. Střední školy hodně využívají např. tvorbu individuálního vzdělávacího plánu. Ve školním roce 2017/2018 byl přepočtený úvazek asistenta pedagoga na SŠ v Plzeňském kraji 23,45 a psychologa 1,7. U těchto pozic byl zaznamenán

rostoucí trend. Naopak přepočtený úvazek speciálního pedagoga meziročně mírně klesl na 3,5.

Inkluzi a podporu jakékoli marginalizované skupiny střední školy uvádějí ve svých ŠVP. Školy tuto problematiku řeší z několika úhlů, a to nejčastěji podle vzniklých potřeb. Žáci si pro další studium po základní škole volí střední školu podle mnoha hledisek. U žáků s potřebou podpůrných prostředků prvního stupně většinou nevzniká nějaký větší problém při výběru a absolvování jakékoli střední školy. Žáci s potřebou vyššího stupně podpůrných prostředků při výběru školy pohlíží i na nabídku škol o spolupráci právě s touto skupinou žáků. Proto je i zkušenost škol a podpora žáků z této skupiny různorodá.

Podpora marginalizovaných skupin na školách by měla být postavena na spolupráci třídních učitelů a výchovných poradců, resp. školním poradenským pracovištěm (ŠPP) a poté i se školským poradenským zařízením. Školy se zaměřují například na žáky z ekonomicky slabších rodin, kterým umožňují zapůjčení učebnic zdarma, výukové materiály, umožňují práci na počítačích a nabízejí zdarma přístup na internet. Žákům se slabším prospěchem nebo talentovaným žákům jsou nabízeny doučovací kroužky, semináře, konzultace.

V uplynulém období realizovalo 11 škol zřízovaných Plzeňským krajem projekty z IROP zaměřené na zajištění bezbariérovosti, čímž došlo k zlepšení dostupnosti vzdělávání v jejich budovách. V současnosti má částečnou nebo úplnou bezbariérovost 25 SŠ zřízovaných Plzeňským krajem. 18 SŠ bezbariérovými úpravami stále nedisponuje. Není reálné docílit plné bezbariérovosti všech SŠ, neboť některé budovy jsou např. památkově chráněné nebo nejsou ve vlastnictví zřizovatelů škol, přesto se Plzeňský kraj snaží o další zlepšení situace.

SŠ realizovaly v uplynulém období také šablony zaměřené na společné vzdělávání z výzev OP VVV Šablony pro SŠ a VOŠ I a Šablony pro SŠ a VOŠ II. Ve výzvě Šablony pro SŠ a VOŠ I si nejvíce škol vybralo šablonu Doučování žáků SŠ ohrožených školním neúspěchem, Vzdělávání pedagogického sboru SŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin či Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ – DVPP v různém hodinovém rozsahu. Mnohem menší byl zájem o čerpání personálních šablon – Školní speciální pedagog (5 SŠ), Školní psycholog (4 SŠ), Sociální pedagog (1 SŠ) a Školní asistent (1 SŠ). Výzva Šablony pro SŠ a VOŠ II bude ukončena až v listopadu 2019, tudíž ještě nejsou k dispozici relevantní data.

Zpráva z mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ v Plzeňském kraji

Zpráva z roku 2018 vychází zejména z charty projektu P-KAP a Metodiky rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV. Hlavní metodou sběru dat při mapování stavu inkluze na jednotlivých školách jsou polostrukturované individuální rozhovory s předem stanovenými okruhy témat. V Plzeňském kraji se mapování týkalo škol s úhrnným počtem téměř deseti tisíc studentů. Výsledkem je formulace doporučení jak k vedení škol, tak směrem k zřizovatelům týkající se zejména systémové podpory pedagogů, jejich lepší přípravou na pedagogických fakultách a dále doporučení týkající se samotných pedagogů a dalších pracovníků školy. Zpráva je dostupná na: <http://www.plzensky-kraj.cz/poznatky-a-doporuceni-z-mapovani-inkluze-se-staly>.

Školní stravování

Zařízení školního stravování u všech typů zřizovatelů plní v Plzeňském kraji významnou úlohu v oblasti hmotného zabezpečení dětí, žáků a studentů po dobu jejich pobytu ve školách a školských zařízeních. Zájem o školní stravování má stoupající tendenci jak u dětí, žáků a studentů,

tak i u zaměstnanců škol. Některé školní jídelny zajišťují školní stravování i pro strážníky, kteří mají určitá dietní omezení.

Ve školním roce 2017/2018 se některé školní jídelny úspěšně zapojily do různých projektů, jejichž cílem bylo pozitivně ovlivňovat stravovací zvyklosti dětské a dorostové populace v souladu se zásadami zdravé výživy.

V souladu s ustanovením § 122 školského zákona jsou školy povinny zajistit školní stravování pro své děti, žáky a studenty. Pokud jsou děti přítomny v mateřské škole po dobu podávání hlavního jídla nebo doplňkových jídel, stravují se vždy. Po celou dobu pobytu je jim k dispozici pitný režim. Základní školy zabezpečují školní stravování pro své žáky, ale nevedou bližší statistiku o tom, kolik dětí využívá tyto služby. Žáci středních škol ubytovaní v domovech mládeže mají zabezpečeno celodenní stravování. Ostatní žáci SŠ mohou odebírat oběd. Tato skupina strážníků patří k těm, kteří využívají školního stravování nejméně (cca 60 % žáků SŠ).

V Plzeňském kraji je již 3. rokem realizován **projekt Obědy do škol** v Plzeňském kraji, který se zabývá problematikou zapojení dětí a žáků ohrožených chudobou a sociálním vyloučením do procesu školního stravování. Smyslem projektu je umožnit bezplatné školní stravování (v souladu s vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů) výše uvedené cílové skupině a zajistit jim nutričně vyváženou stravu po dobu pobytu ve škole, a to souvisle v rámci celého školního roku.

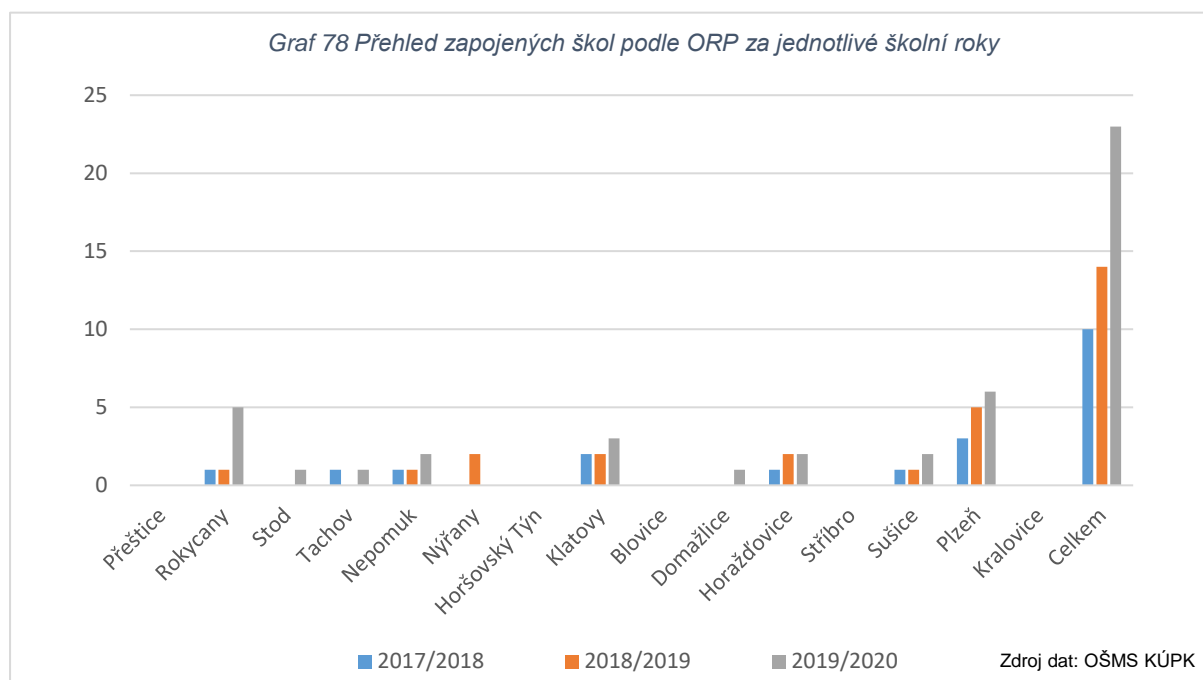
Vyhlašovatelem Operačního programu potravinové a materiální pomoci je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Cílovou skupinou jsou děti ze sociálně slabých rodin ve věku 3–15 let navštěvující školu (základní nebo mateřskou školu či víceleté gymnázium), které se jako společně posuzované osoby z hlediska nároku na příspěvek na živobytí nacházely v hmotné nouzi.

Po obdržení podkladů z KoP ÚP ČR mělo ve školním roce 2017/2018 nárok na dotovanou stravu 35 dětí ze šesti základních a mateřských škol. Od září se stravovalo 33 dětí a žáků. Dva žáci se během prázdnin přestěhovali do jiného města, kde nebyla žádná ze základních škol zapojena do projektu. Tito žáci se však vrátili zpět do kmenové školy a od února se začali pravidelně stravovat. V průběhu měsíce září 2017 byl vyhlášen úřady práce dodatečný termín potvrzování cílové skupiny. V rámci této výzvy se zapojilo dalších 14 dětí a žáků. Podpořeno bylo celkem 49 dětí a žáků. Odebráno bylo 7 556 obědů v celkové hodnotě 180 372,- Kč.

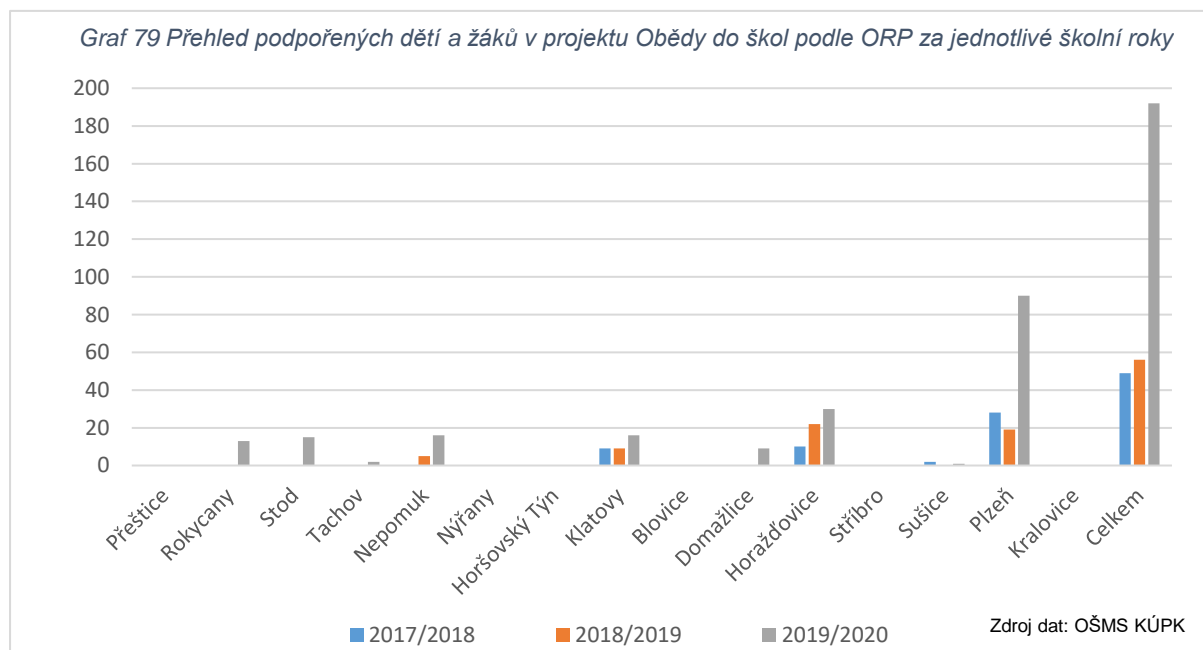
Ve školním roce 2018/2019 se v rámci 4. výzvy Projektu č. 30_18_008 „Potravinová pomoc dětem ve vážné sociální nouzi“ v Plzeňském kraji zapojilo 14 škol. Podmínky pro zapojení byly stejné jako v předcházející výzvě. Nárok na dotovanou stravu mělo 56 dětí a žáků. Strážníci odebrali 9 459 obědů v celkové výši 235 529,- Kč.

V současné době začala realizace 5. výzvy Projektu č. 30_19_009 „Potravinová pomoc dětem ve vážné sociální nouzi“. Do této výzvy se zapojilo 23 škol. Podmínky pro zapojení splnilo 192 dětí a žáků.

Graf 78 Přehled zapojených škol podle ORP za jednotlivé školní roky

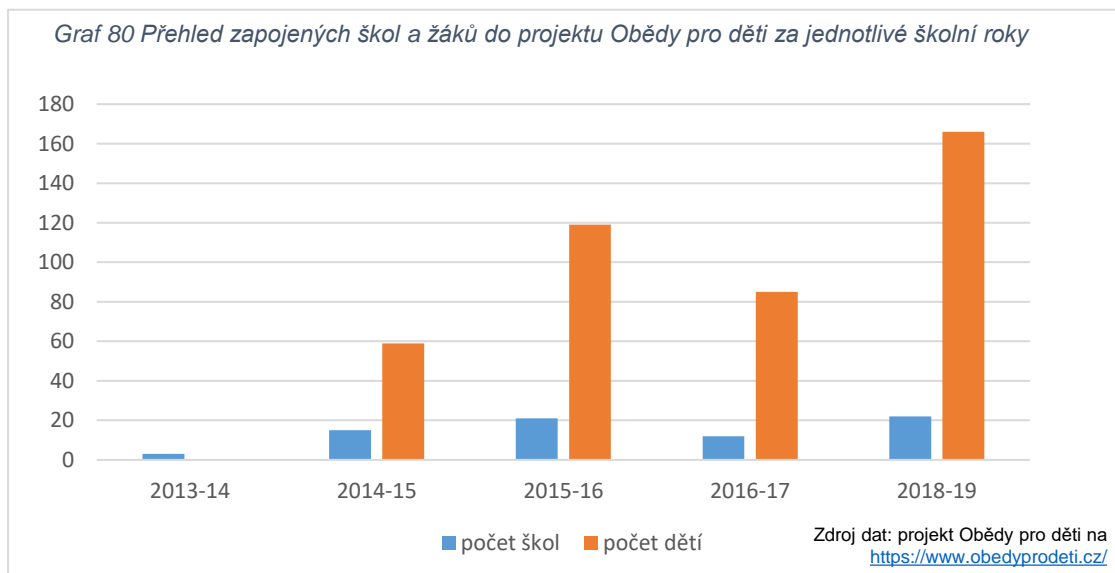

Graf 79 Přehled podpořených dětí a žáků v projektu Obědy do škol podle ORP za jednotlivé školní roky

V průběhu realizace projektu byla navázána spolupráce s neziskovými organizacemi zabývajícími se sociální problematikou, které mohou v dalším roce projektu pomoci s vytipováním škol (dětí a žáků), které by měly nárok na dotovanou stravu. Dále byli pravidelně informováni ředitelé škol a školských zařízení o možnosti zapojení se do projektu. Přehledy stravného dokazují, že žáci zapojení do projektu se pravidelně ve školách stravují.

V roce 2017 podepsalo MPSV memorandum o spolupráci s **organizací Women for Women**,

kteřá rovněž pomáhá nemajetným rodinám s placením školních obědů. Tuto možnost podpory dětí a žáků také využívají školy v Plzeňském kraji.

Kromě výše uvedených programů mohou na školní stravování pro žáky ohrožené chudobou a sociálním vyloučením přispívat také **soukromí dárci**. Tato spolupráce např. funguje na Základní škole a Mateřské škole pro sluchově postižené, Plzeň, Mohylová 90.

Pedagogicko-psychologické poradenství ve školství

Školy v současnosti ve větším měřítku rozvíjí spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, zejména z důvodu legislativních změn spojených s inkluzí. Ve školním roce 2017/2018 pokračoval trend zvyšování počtu žádostí o vyšetření v **Pedagogicko-psychologické poradně Plzeň**. Problémem zůstává zařazování žáků s těžkými poruchami chování a s psychiatrickou diagnózou do běžného vzdělávacího proudu. (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Plzeňském kraji ve školním roce 2017/2018). Nárůst klientů ovšem Pedagogicko-psychologická poradna v Plzni zaznamenala i ze všech typů škol. Nárůst byl plošný na území celého kraje.

Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň ve spolupráci se školami a středisky volného času (SVČ) věnuje pozornost nejen žákům zdravotně oslabeným, ale i mimořádně nadaným, jejich identifikaci a nabídce vhodných vzdělávacích postupů tak, aby každý žák rozvíjel svůj potenciál na nejvyšší možnou míru.

V roce 2018 vznikla v Plzni **Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna (KPPP)**. KPPP svým působením přirozeně doplňuje systém církevního školství v Plzeňské a Českobudějovické diecézi. Primárně slouží KPPP církevním školám, ale služby jsou také otevřeny pro klienty, kteří o spolupráci s poradnou projeví zájem. Probíhá spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou.

Podpora cizinců

Data týkající se počtu cizinců ve vzdělávání v Plzeňském kraji jsou popsána v analytické části v kapitolách 1.4, 3.1, 3.2, 3.3.

ZČU je od roku 2019 zapojena do dvou na sebe navazujících mezinárodních projektů **Migrace a integrace v bavorsko-českém příhraničním regionu: analýza, strategie spolupráce a řešení a Arrival Regions**, zaměřených na integraci cizinců v regionu Tachovska, které řeší příchod občanů třetích zemí do tohoto regionu. V klíčových aktivitách se zabývají mapováním kapacit daného území, facilitací a zapojením zainteresovaných subjektů z obou stran hranice.

NIDV byl ze strany MŠMT pověřen zabezpečit systematickou, metodickou, vzdělávací a konzultační podporu školám, pedagogickým pracovníkům i samotným rodinám při **začleňování a vzdělávání dětí/žáků-cizinců do vzdělávacího systému ČR**. Plzeňské pracoviště NIDV poskytuje informace a „centralizovanou“ podporu ve spolupráci s odborníky a partnery v kraji, především s OŠMS KÚ PK, PPP Plzeň, ČŠI, OSPOD a NNO v kraji. Konkrétně se jedná o poskytování poradenství, vhodných metodik, kontaktů na odborníky aj. Základní informace jsou k dispozici na speciálně vytvořené stránce NIDV k problematice cizinců <http://cizinci.nidv.cz>.

26. základní škola Plzeň, Skupova 22, příspěvková organizace je v Plzeňském kraji určena k poskytování bezplatné přípravy k začlenění do základního vzdělávání zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám žáků, kteří jsou dětmi osob se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie.

V praxi se s naplňováním § 20 ŠZ (v celé ČR) vyskytují značné problémy. Školám není zcela jasné, kdo zodpovídá za zajištění bezplatné výuky češtiny, zda je to krajský úřad, nebo ředitel školy. Krajský úřad nemá zajištěno finanční krytí nákladů na vzdělávání dětí a žáků cizinců ze strany MŠMT, ani více míst v rámci kraje nezajistí potřebnou podporu DŽC, protože ti nejsou z objektivních důvodů schopni dojet do jiné obce/města, kurz začíná od – do, cizinec přistoupivší v průběhu školního roku je opětovnou komplikací atd.

Také [šetření ČŠI](#) ukázalo, že jazyková příprava probíhá ve větší míře v kmenové škole, nikoliv v kraje určené škole, která by měla disponovat specializovanou třídou pro jazykovou přípravu.

Proto MŠMT i na základě doporučení ČŠI a ve spolupráci s NIDV připravuje nový systém podpory integrace dětí a žáků s nedostatečnou znalostí češtiny jako vyučovacího jazyka. Dle tohoto návrhu by měl zaškolený pedagog provést jednoduchý jazykový test, který bude pomůckou pro stanovení předpokládaného rozsahu jazykové podpory přímo ve škole, s max. rozsahem 400 hodin a finančním krytím.

Výborná je v našem kraji také spolupráce s CPIC, které poskytuje nejen jazykovou podporu dle potřeb v úzké spolupráci s NIDV i KÚ PK. Po novele zákona o pobytu cizinců je z jejich strany zajištěna kontinuální a cílená podpora <http://www.integracnicentra.cz/plzensky-kraj/>.

Podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků

Práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky je velmi náročnou a důležitou součástí učitelské profese. Nadaní žáci často vyžadují specifické vzdělávací přístupy, jejichž plánování a začleňování do výuky je náročné a často stojí nad rámcem běžných povinností a problémů, se kterými se každý učitel denně potýká.

Definice dle Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných:

- Za **nadaného žáka** se pro účely této vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
- Za **mimořádně nadaného žáka** se pro účely této vyhlášky považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

V roce 2018 bylo dle údajů OŠMS KÚPK v Plzeňském kraji oficiálně identifikováno 52 žáků nadaných, přičemž 22 z nich studovalo na Konzervatoři, 24 na školách sportovně zaměřených a 6 na ostatních školách. Otázkou však je vypovídací hodnota těchto údajů, zejména ve vztahu k **problematicke diagnostiky talentovaných žáků**. Zákon totiž zatím nijak konkrétně „nadání“ nevymezuje. Diagnostika nadání a mimořádného nadání je jednou z činností Pedagogicko-psychologické poradny. Další žáci s výbornými studijními výsledky se zúčastňují různých soutěží, olympiád, školních projektů, individualizované a projektové výuky.

MŠMT podporuje každoročně nadanou mládež a pedagogy vzdělávající nadané žáky v několika dotačních programech. Plzeňský kraj předkládá každoročně projekt do rozvojového programu MŠMT, na základě kterého obdrží finanční prostředky na zabezpečení okresních a krajských kol všech soutěží vyhlašovaných a spoluvyhlašovaných MŠMT a konaných v našem kraji.

V Plzeňském kraji funguje **Krajská síť podpory nadání (KSPN)**, která je koordinována **Krajskou koordinační skupinou (KKS)**. Krajskou síť podpory nadání tvoří v rámci Plzeňského kraje školy všech druhů a typů, školská zařízení a organizace, které se věnují nebo hodlají věnovat práci s nadanými. Ve školním roce 2017/2018 se v Plzeňském kraji konalo několik setkání mezi spolupracujícími členy krajské koordinační skupiny (zástupci NIDV, KÚ PK, PPP, ČŠI, ZČU, SVČ) a jednotlivými školami. Tato setkání se uskutečnila formou kulatých stolů, kde proběhla živá a plodná diskuse mezi účastníky týkající se aktivit pro nadané děti, žáky a studenty v PK. Zároveň zde proběhla i analýza aktuálních potřeb v kraji v rámci Podpory nadání. Zazněla zde přínosná spolupráce formálního a neformálního vzdělávání (školy v PK s Centrem Robotiky a SVČ Radovánkem), aktivity ZČU, spolupráce mezi Pedagogicko-psychologickou poradnou a KÚ PK v projektu „Kempy pro nadané“. Tyto aktivity jsou průběžně publikovány na <http://talentovani.cz/plzensky>. Na těchto stránkách lze také nalézt informace o soutěžích pro žáky, které vyhlašuje MŠMT. Těchto aktivit se zúčastňují také žáci našeho kraje a mnohdy dosahují na úspěšná hodnocení.

Plzeňský kraj vyhlašuje každoročně dotační program „Nadání“ (původní název „Talent“), jehož cílem je podporovat a rozvíjet talent a zájem žáků středních škol o přírodovědné, společenskovední a jazykové obory, rozvíjet péči o nadané děti a mládež ve středních školách, zlepšovat **materiální vybavení** středních škol pro práci s nadanými žáky, posílit zájem žáků, pedagogů a škol o účast v soutěžích, zvyšovat kvalitu těchto soutěží. Příjemcem dotace/příspěvku jsou střední školy z Plzeňského kraje (zřizované Plzeňským krajem, církevní i soukromé), jejichž žáci se umístí na 1. až 3. místě v celostátních kolech, na medailových pozicích v mezinárodních kolech či obdrží čestné uznání z mezinárodních kol předmětových soutěží, a to Matematické olympiády, Fyzikální olympiády, Chemické olympiády, Biologické olympiády, Soutěže v programování, Zeměpisné olympiády, Dějepisné olympiády, Olympiády v českém jazyce, Soutěže v cizích jazycích, Středoškolské odborné činnosti (SOČ), Ekologické olympiády a Astronomické olympiády v daném školním roce.

V Plzeňském kraji běží od roku 2010 projekt, jehož cílem je podporovat a rozvíjet odborný růst mimořádně nadaných žáků z Plzeňského kraje a jejich pedagogů v oblastech přírodovědných, společenskovedních, jazykových, uměleckých a řemeslných. Projekt Střediska služeb školám s názvem **Podpora talentovaných žáků v Plzeňském kraji** byl v letech 2010 a 2011 spolufinancován evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Od roku 2012 podporuje projekt ze svého rozpočtu Plzeňský kraj. Cílovou skupinou jsou mimořádně nadaní a nadaní žáci základních, středních a základních uměleckých škol, tj. ti žáci, kteří se probíjeli do krajských a vyšších kol předmětových a uměleckých soutěží, a dále pak pedagogičtí pracovníci, kteří připravují žáky na soutěže. Odborných kempů se mohou také zúčastnit žáci, kteří byli diagnostikováni školským poradenským zařízením jako žáci mimořádně nadaní. Každoročně probíhají tyto aktivity:

- Odborné kempy pro talentované matematiky, fyziky, astronomy, chemiky, biology, geografy, historiky, znalce českého jazyka, angličtiny, němčiny a francouzštiny.
- Letní hudební kurzy pro nejúspěšnější účastníky soutěží určených pro žáky základních uměleckých škol.
- Řemeslné kempy určené pro nadané truhláře, strojní mechaniky, obráběče kovů, automechaniky, elektromechaniky a opraváře zemědělských vozidel.

Neodmyslitelnou součástí celého projektu je testování žáků psychology z Pedagogicko-psychologické poradny v Plzni, jehož výsledky mají šanci ovlivnit následný vývoj účastníků skrze rodinu, ale zároveň i pedagogy. Výstupem každého ročníku projektu jsou sborníky z jednotlivých kempů, které jsou přístupné na webových stránkách projektu všem zájemcům (www.podporatalentu.cz).

Plzeňský kraj se od srpna 2019 zapojil do projektu **Vzdělávání mimořádně nadaných žáků a další vzdělávání pedagogických pracovníků v Plzeňském kraji a Hordalandu** financovaného z programu Vzdělávání Fondů EHP 2014-2021. Cílem projektu je najít vhodné aktivity ve vzdělávání, které stimulují maximální rozvoj a plné využití potenciálu všech žáků a zejména žáků mimořádně nadaných, a které budou moci nabídnout ředitelům zřizovaných škol. s rozvojem potenciálu mimořádně nadaných žáků souvisí i druhý cíl projektu, jímž je další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je taktéž zaměřeno na vyhledávání mimořádně nadaných žáků a na práci s nimi.

Podpora nadaných žáků v Plzeňském kraji neprobíhá pouze na středních školách, **ale i na základních školách**. Několik základních škol se přímo zaměřuje na činnost s nadanými žáky. Jedná se o Základní školu a Mateřskou školu Holoubkov, Mateřskou školu Štěnovice, 28. základní školu Plzeň, Rodinná 39. Tyto školy se věnují systematickému vyhledávání talentovaných žáků, individuálnímu rozvoji nadání u všech žáků, systematické práci s mimořádně nadanými žáky apod. Významnými aktéry přispívajícími k rozvoji talentů a nadání jsou bezpochyby i **jednotlivé základní umělecké školy, střediska volného času, Akademie nadání, Asociace malých debružárů České republiky, Mensa ČR, Národní ústav pro vzdělávání, program Mezinárodní cena vévodky z Edinburghu a další.**

Neziskové organizace působící v oblasti společného vzdělávání v Plzeňském kraji

V Plzeňském kraji působí Asociace romských občanských iniciativ – AMARE ČHAVE a Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje, občanské sdružení. Cílem činnosti sdružení je napomáhat integraci romské populace ve společnosti. Předmětem činnosti sdružení je mimo jiné vzdělávací a výchovná činnost dětí, mládeže i dospělých, poskytování sociálních služeb, práce s dětmi a mládeží, spolupráce se samosprávou a státní správou při řešení a naplňování cílů.

Další neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží v Plzeňském kraji jsou **Člověk v tísni, o.p.s.** poskytuje sociálně integrační služby lidem v nepříznivých životních situacích. **Tady a Ted' o.p.s.**, kteří se dlouhodobě věnují podpoře vzdělávání dětí v Plzni. **Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy**, mají síť nízkoprahových zařízení v Plzeňském kraji, kde se zaměřují nejen na volnočasové aktivity, ale i na podporu vzdělávání. **Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň** má v Plzni nízkoprahové zařízení pro mladé a pomáhá jim i se vstupem na pracovní trh. **Ponton, z.s.** provozuje nízkoprahové zařízení. Společnost **META, o.p.s.** se zabývá integrací dětí cizinců, resp. dětí, které nemají český jazyk jako mateřský. Ve školním roce 2018/2019 realizovala META dotazníkové šetření na školách zaměřené na žáky s odlišným mateřským jazykem. Zpráva z dotazníkového šetření Odhad počtu žáků s odlišným mateřským jazykem na školách a opatření využívaná pro jejich podporu je dostupná na https://www.meta-ops.cz/sites/default/files/6_zaci_s_omj_a_jejich_podpora_na_skolach_tollarova_mikesova.pdf.

Podpora organizací zabývajících se volnočasovým vzděláváním dětí a žáků s nízkým socioekonomickým statutem

V letech 2017-19 byly z prostředků KÚPK podpořeny projekty organizací Blízký souseď, z.s., Roma Plzňatar, z.s., Romodrom o.p.s. a Žonglér, z.s. Jednalo se o finance v řádek desítek tisíc korun na volnočasové aktivity dětí ze sociálně vyloučených lokalit, letní tábory, kulturní a další akce.

Projekty zaměřené na společné vzdělávání

Projekt APIV A

Jedná se o systémový projekt realizovaný NÚV mezi roky 2017-2022 s názvem Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora (APIV A). Jeho cílem je podpořit zavádění a realizaci společného vzdělávání a zajistit efektivní implementaci určených úkolů Akčního plánu inkluzivního vzdělávání. Mezi dílčí cíle patří monitoring postupu při zavádění společného (inkluzivního) vzdělávání a návrhy a ověřování možností řešení, podpora pedagogických pracovníků při uskutečňování společného vzdělávání a podpora výuky češtiny jako druhého jazyka.

Projekt APIV B

V rámci NIDV probíhá mezi lety 2017 - 2022 také systémový projekt Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi (APIV B). Cílem projektu je zvýšit podporu společného vzdělávání u odborné, pedagogické i široké veřejnosti. Posílit osobnostní a profesní kompetence pedagogických pracovníků (včetně managementu) škol a školských zařízení potřebných k realizaci společného vzdělávání v předškolním, základním, středním a v zájmovém

a neformálním vzdělávání. Mezi klíčové aktivity projektu patří **Centra podpory školám v oblasti společného vzdělávání** (od září 2017 působí při krajských pracovištích NIDV²⁶).

Každé Centrum zároveň spolupracuje s **krajskou sítí 24 škol**, které se zapojily do projektu a prochází vzdělávací a profesní podporou. Těmto školám (jedná se převážně o ZŠ a MŠ, jsou mezi nimi jen 2 gymnázia) je zajištěna metodická podpora v oblasti společného vzdělávání, služby odborných poradců a vzdělávání pedagogických pracovníků. Seznam škol, které se zapojily do projektu APIV B v Plzeňském kraji: <http://www.inkluzevpraxi.cz/kontaktmiesta/plzen>.

Další aktivitou projektu je Veřejná databáze organizací zabývajících se inkluzivním vzděláváním, která je zveřejněna na webu www.inkluzevpraxi.cz

Projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér

Projekt ZČU a dalších partnerů se primárně zaměřuje na podporu žáků základních a středních škol, kteří mají speciální vzdělávací potřeby (dále jen SVP), na děti a žáky ohrožené syndromem týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. Dále projekt cílí na rodiče těchto dětí, pracovníky škol a školských zařízení a další pracovníky zapojené do procesu vzdělávání těchto dětí.

Cílem realizovaných aktivit projektu je zajistit optimální rozvoj žáka se SVP, díky kterému bude poté umožněno jeho snadnější zapojení nejen do dalšího vzdělávání, ale v důsledku i zapojení do pracovního procesu. Více informací lze získat na webových stránkách <https://www.bezbarier.zcu.cz/o-projektu>.

3.5.4 Potřeby škol v oblasti podpory společného vzdělávání – srovnání let 2015 a 2018

V rámci projektu P-KAP proběhly na SŠ a VOŠ v celé ČR v r. 2015 a 2018 dvě vlny dotazníkového šetření, které bylo mimo jiné zaměřeno i na problematiku společného vzdělávání. Školy se vyjadřovaly ke své stávající situaci v oblasti, k překážkám, jimž čelí, a také k plánovaným cílům a k opatřením, které by jim v naplňování cílů mohla pomoci. V druhé vlně šetření byl dotazník rozšířen o problematiku předčasných odchodů ze vzdělávání a také o podporu nadaných.

Společné vzdělávání (inkluzí) školy ve srovnání s ostatními pěti povinnými intervencemi označily v obou vlnách jako nejméně důležité téma (v druhé vlně je na poslední příčku umístilo 51 % škol).

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy v roce 2018 deklarují ve společném vzdělávání především činnosti v rámci základní úrovně (69 %) a mírně pokročilé úrovně (58 %). 47 % škol realizuje činnosti, které lze zařadit do pokročilé úrovně. Posun lze předpokládat především v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný nárůst o 22 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy vykazují častěji činnosti spadající do pokročilé úrovně (nárůst o 12 p. b.).

---

²⁶ Kontakty pro Plzeňský kraj na <http://www.inkluzevpraxi.cz/kontaktmiesta/plzen>

Úroveň současného stavu - časové srovnání	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Průměrná úroveň	33%	41%	8%
Základní úroveň	66%	69%	3%
Mírně pokročilá úroveň	52%	58%	6%
Pokročilá úroveň	35%	47%	12%
Nejvyšší úroveň	15%	22%	7%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	87%	96%	9%
Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia	75%	92%	18%
Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	84%	91%	7%
Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje se ŠPZ, která mají žáky v péči	78%	91%	12%
Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	76%	87%	10%
Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány	71%	83%	12%
Vyučující spolupracují při naplňování vzděl. potřeb žáků (např. společnými poradami apod.)	69%	77%	8%
Vedení vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole	53%	64%	11%
Škola při výuce zohledňuje potřeby žáků – cizinců/žáků, jejichž mateřským jazykem není ČJ	60%	64%	4%
ŠPZ metodicky vede vyučující k tomu, aby podporovali naplňování spec. vzděl. potřeb žáků	42%	62%	20%
Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje s dalšími institucemi	53%	60%	8%
Škola upravuje organizaci vyučování v souladu s potřebami žáků se spec. vzděl. potřebami	42%	57%	15%
Součástí plánu dalšího vzděl. pedagogických prac. školy jsou témata inkluzivního vzdělávání	31%	49%	18%
Diagnostika žáků, vyhodnocení výsledků a volba formy výuky	44%	45%	2%
Škola zajišťuje a využívá asistenta pedagoga	24%	43%	20%
Učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady	38%	43%	5%
Škola organizuje podporu žákům dalšími odborníky/experty	31%	34%	3%
Pro žáky s mimořádným nadáním škola zpracovává individuální vzdělávací plány (IVP)	22%	34%	12%
Škola zajišťuje žákům se spec. vzděl. potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce	25%	28%	3%
Rozvoj nadání nadaných žáků škola podporuje skupinovou výukou	18%	19%	1%
Škola využívá disponibilní hodiny pro předměty speciálně pedagogické péče	4%	6%	2%
Jiné	2%	2%	0%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (96 %), zohlednění charakteru obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (92 %), volbu forem, metod a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (91 %) a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (91 %). Školy se dále zaměřují na volbu vhodných metod pro zjišťování výsledků učení žáků (87 %), zpracování a průběžné vyhodnocování individuálních vzdělávacích a výchovných plánů (83 %) a na vzájemnou spolupráci vyučujících při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (77 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 se školy více zaměřují na zajištění asistenta pedagoga (nárůst o 20 p. b.), na spolupráci se ŠPZ, které metodicky vede vyučující k tomu, aby podporovali naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků (nárůst o 20 p. b.), další vzdělávání pedagogických pracovníků (nárůst o 18 p. b.), zohlednění charakteru obtíží žáků v rámci přijímacího řízení i při ukončování studia (nárůst o 18 p. b.). Školy se oproti minulé vlně více zaměřují na organizaci vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (nárůst o 15 p. b.), spolupráci se ŠPZ (nárůst o 12 p. b.), zpracování a průběžné vyhodnocování individuálních vzdělávacích a výchovných plánů (nárůst o 12 %) a zpracování individuálních vzdělávacích plánů pro žáky s mimořádným nadáním (nárůst o 12 p. b.).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Ne dostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	73%	49%	-24%
Ne dostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	45%	42%	-4%
Příliš velký počet žáků ve třídě	44%	40%	-4%
Na škole nepůsobí ŠPZ v rozšířené podobě (členem týmu psych. nebo spec. pedagog)	47%	34%	-13%
Ne dostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání	42%	32%	-10%
Neochota vyučujících k realizaci inkluzivního vzdělávání	27%	30%	3%
Nezájem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání	29%	26%	-3%
Malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání	31%	25%	-6%
Velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě	18%	25%	6%
Ne dostatek příležitostí pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání	29%	17%	-12%
Ne dostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	20%	17%	-3%
Nedaří se navázat spolupráci při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami s dalšími institucemi	5%	11%	6%
Pracovníci ŠPZ a vyučující ne dostatečně spolupracují při realizaci inkluzivního vzdělávání	11%	9%	-1%
Nedostatečná podpora inkluzivního vzdělávání ze strany zřizovatele	15%	8%	-7%
ŠPZ a škola/ vyučující nedostatečně spolupracují při realizaci inkluzivního vzdělávání	11%	8%	-3%
Jiné	7%	6%	-2%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	7%	9%	2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (49 %), nedostatečným vzděláním vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (42 %) a příliš velkým počtem žáků ve třídě (40 %). Školy dále zdůrazňují problémy spojené s tím, že na školách nepůsobí ŠPZ v rozšířené podobě, kde by byl členem týmu také psycholog a speciální pedagog (34 %), nedostatečným vzděláním vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (32 %) a neochotou vyučujících k realizaci inkluzivního vzdělávání (30 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují problémy, které se týkají velkého počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídách (nárůst o 6 p. b.), případně se školám nedaří navázat spolupráci při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s dalšími institucemi (nárůst o 6 p. b.). Ve většině ostatních sledovaných položek naopak školy vnímají zlepšení situace, především ve smyslu zajištění finančních prostředků pro realizaci inkluzivního vzdělávání (pokles o 24 p. b.), rozšíření personální podpory ŠPZ na škole (pokles o 13 p. b.) a zajištění příležitostí pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání (pokles o 12 p. b.).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	82%	79%	-3%
Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	56%	55%	-2%
Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole	53%	49%	-4%
Další vzdělávání pedagog. prac. v oblasti metod a forem práce	51%	47%	-4%
Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání	44%	45%	2%
Zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání	51%	43%	-8%
Vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky	47%	43%	-4%
Další vzdělávání pedagog. prac. v oblasti hodnocení žáků, využívání formativního hodnocení	42%	40%	-2%
Zajištění systematického vzdělávání vyučujících v oblasti inkluze přímo ve škole	33%	40%	7%
Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání	40%	36%	-4%
Opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků	35%	34%	-1%
Zajištění metodického vedení školního poradenského pracoviště	31%	32%	1%
Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání z centra	42%	30%	-12%
Vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	47%	30%	-17%
Zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště	40%	30%	-10%
Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy – oblast úpravy vzdělávacích obsahů	35%	30%	-4%
Pomoc při úpravě podmínek přijímacích a závěrečných zkoušek pro žáky se spec. vzděl. potřebami	31%	28%	-3%
Zajištění speciálních pedagogů pro předměty speciálně pedagogické péče	18%	21%	3%
Jiné	2%	6%	4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohlo vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (79 %), vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (55 %), zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole (49 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce (47 %).

45 % škol by potřebovalo zajistit prostorové dispozice školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání.

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují potřebu zajištění systematického vzdělávání vyučujících v oblasti inkluze přímo na škole (nárůst o 7 p. b.). Ve většině ostatních případů naopak školy ve srovnání s předchozí vlnou zdůrazňují potřebu opatření méně. Pokles lze pozorovat především v případě následujících opatření: vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (pokles o 17 p. b.), zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání z centra (pokles o 12 p. b.), zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště (pokles o 10 %) a zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů (pokles o 8 p. b.).

Opatření, na která se školy zaměřují v rámci podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Pedagogičtí prac. vzájemně komunikují o formě podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků	-	57%	-
Žáci školy se účastní soutěží pro nadané a mimořádně nadané žáky	-	53%	-
Škola nabízí mimoškolní a volnočasové aktivity pro nadané a mimořádně nadané žáky	-	40%	-
Škola při péči o nadané a mimořádně nadané žáky spolupracuje s jejich zákonnými zástupci	-	36%	-
Vyučující při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků využívají různé formy práce	-	36%	-
Škola při identifikaci nadaných a mimořádně nadaných žáků spolupracuje se ŠPZ	-	30%	-
Škola se podílí na aktivitách a stážích určených pro nadané a mimořádně nadané žáky	-	25%	-
Žáci školy se zapojují do projektů podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků na ZŠ a SŠ	-	25%	-
Pedagogičtí prac. komunikují o formě podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků s dalšími odb.	-	23%	-
Na škole působí koordinátor podpory nadání (výchovný poradce, školní psycholog nebo pověřený uč.	-	19%	-
Pedagogičtí prac. mají k dispozici odborné i metodické materiály	-	17%	-
Škola v rámci rozvoje nabídky mimoškolních a volnočasových aktivit spolupracuje s externími subjekty	-	17%	-
Škola rozvíjí interní systém identifikace a podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků	-	15%	-
Škola při péči o nadané a mimořádně nadané žáky využívá pedagogicko-organizační úpravy	-	13%	-
Škola spolupracuje se zam. na podpoře nadaných a mimořádně nadaných žáků při jejich vstupu na t	-	13%	-
Koordinátor podpory nadání na škole aktivně vyhledává nadané a mimořádně nadané žáky	-	13%	-
Koordinátor podpory nadání na škole komunikuje možnosti podpory se zákonnými zástupci žáků	-	9%	-
Na škole probíhá systematické vzdělávání pedagog. prac. v oblasti péče o nadané a mimořádně nad.	-	4%	-
Jiné	-	9%	-
Na škole neprobíhá systematická podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků	-	9%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na vzájemnou komunikaci pedagogických pracovníků ohledně formy podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků (57 %), na zapojení žáků do soutěží pro nadané a mimořádně nadané žáky (53 %) a nabídku mimoškolních a volnočasových aktivit pro nadané a mimořádně nadané žáky (40 %). Školy dále častěji zmiňují činnosti zaměřené na spolupráci se zákonnými rodiči nadaných a mimořádně nadaných žáků (36 %) a využívání různých forem práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky ve výuce (také 36 %).

3.5.5 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše – zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti společného vzdělávání, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015). Podkladem pro SWOT analýzu je také souhrnná SWOT analýza pro oblast společného vzdělávání vycházející ze SWOT 3 analýz jednotlivých projektů MAP (příloha č. 3). Analýza byla vytvořena na jednání platformy.

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p><i>Existující mnohé příklady inspirativní praxe v prosazování inkluze na školách</i></p> <p><i>Pro klientský přístup kraje pro školy v oblasti inkluze</i></p> <p><i>Komunitní prostředí a dobré klima zejména na malých školách</i></p>	<p><i>Nedostatečné kompetence některých pedagogických a dalších pracovníků v oblasti inkluze</i></p> <p><i>Nedostatečné personální kapacity a velké administrativní zatížení škol</i></p>

<p><i>Dostupná síť škol a specializovaných pracovišť – vzájemná spolupráce</i></p> <p><i>Podpora volnočasových aktivit na středních školách a soutěží pro talentované žáky ze strany kraje</i></p> <p><i>Většinou dobrá orientace v oblasti inkluze u výchovných poradců</i></p> <p><i>Zájem části pedagogických pracovníků o nové informace a dovednosti v oblasti inkluze</i></p> <p><i>Existence školního poradenského pracoviště (dále jen ŠPP) v základní formě (tj. ve složení výchovný poradce a školní metodik prevence) na všech SŠ</i></p> <p><i>Síť institucí neformálního a zájmového vzdělávání, provázání formálního a neformálního vzdělávání, identifikace a rozvoj talentovaných, nadaných a mimořádně nadaných žáků, garance okresních a krajských kol soutěží</i></p>	<p><i>Nedostatečné materiálně technické podmínky</i></p> <p><i>Nedostatečná míra proinkluzivního prostředí na školách (klíma)</i></p> <p><i>Významně klesá vliv rodiny na výchovu (nezájem některých rodičů)</i></p> <p><i>Problémy v komunikaci škol s některými rodiči</i></p> <p><i>Tíha společného vzdělávání je často na bedrech výchovného poradce (v nenominované roli koordinátora inkluze) a je odvislá od jeho osobnosti a přesvědčovacích schopností k podpoře žáka se SVP v závislosti na typu školy</i></p> <p><i>Snížení přímé vyučovací povinnosti u výchovných poradců je významně nedostatečné</i></p> <p><i>Nízký zájem o problematiku společného vzdělávání => malá snaha o vytvoření podmínek pro inkluzi (negativní vnímání pojmu inkluze)</i></p> <p><i>Obavy učitelů z nezvládnutí výuky a narušení jejího průběhu kvůli rostoucímu počtu žáků s poruchami chování (včetně nediagnostikovaných)</i></p> <p><i>Neadekvátní posouzení předpokladů ke studiu (zejména zdravotní způsobilosti) u žáků se SVP, chybná volba oboru a následný problém s uplatněním v praxi, a mnohdy již při studiu samotném</i></p>
--	--

Příležitosti:	Hrozby:
<p><i>Podpora žákům se SVP ve volbě oboru odpovídajícího jejich možnostem a následné profesní dráze</i></p> <p><i>Finanční zdroje na zajištění inkluze (nejen z MŠMT ale i PK)</i></p> <p><i>Podpora pedagogů v oblasti inkluze (DVPP, metodická podpora, administrativní podpora, sdílení příkladů inspirativní praxe...)</i></p>	<p><i>Administrativní zátěž spojená s inkluzí vedoucí k úpadku výuky a vyhoření pedagogů</i></p> <p><i>Zvyšující se počet žáků se SVP</i></p> <p><i>Zvyšující se počet cizinců na školách (zejména MŠ, ZŠ)</i></p> <p><i>Nesystémový a nekoordinovaný tlak z národní úrovně na zavádění inkluzivních principů</i></p>

<p>Široká nabídka neformálního vzdělávání v kraji</p> <p>Klesající počet žáků na víceletých gymnáziích</p> <p>Sdílení pozitivních příkladů spolupráce asistent pedagoga X pedagog</p> <p>Možnost rozšíření ŠPP nad úroveň základní formy, včetně vytváření míst školních psychologů a školních speciálních pedagogů v potřebném úvazku – „poskládání“ úvazků školního psychologa a školních speciálních pedagogů na několika místně blízkých školách najednou</p> <p>Užší spolupráce mezi ŠPP a ŠPZ</p> <p>Osvěta inkluzivního vzdělávání směrem k veřejnosti</p> <p>Působení týmu odborníků (garanti inkluze) v každém kraji po celé republice, včetně podpory školám formou doporučení ve zprávě o stavu inkluze ve vzdělávání na škole</p>	<p>Nedostatečné možnosti ředitelů škol a školských zařízení finančně ohodnotit pedagogy a další pracovníky v inkluzivním vzdělávání</p> <p>Vysoký věk pedagogů, včetně pedagogů speciálního školství</p> <p>Nízká aprobovanost výuky v některých regionech (zejména na Tachovsku)</p> <p>Snižující se vzdělanost v Plzeňském kraji (předčasné odchody ze vzdělávání, klesá podíl VŠ a SŠ obyvatel v kraji)</p> <p>Společné vzdělávání je často veřejností chápáno pouze v kontextu zdravotního postižení, mělo by být více vnímáno i jako podpora v přístupu k cizincům, žákům ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a k nadaným (nejen těm mimořádně nadaným)</p> <p>Fenomén nadání, jeho identifikace a diagnostika, je často rozdílně vnímaný aktéry pedagogického procesu – žák je ohrožen ztrátou motivace při unifikaci a normalizaci v pedagogickém procesu</p> <p>Žáci s OMJ (odlišným mateřským jazykem) s žádnou nebo nedostatečnou znalostí českého jazyka, nemohou do doby jeho osvojení na relevantní úrovni absolvovat vzdělávací proces odpovídajícím způsobem</p> <p>Neadekvátní příprava pedagogů pedagogickými fakultami v oblasti inkluze – chybějící provázanost studia a reálné praxe, chybějící metody, formy a způsoby práce v rámci aprobací bez zaměření na speciální pedagogiku</p> <p>Dlouhodobá přetíženost školských poradenských zařízení (dále jen ŠPZ) má primárně vliv na dodržování legislativně daných lhůt, sekundárně pak nemají ŠPZ kapacitu na metodické vedení škol</p> <p>Situace na trhu práce (tlak na žáky s nízkým SES na odchod ze vzdělávání)</p>
---	---

3.6 Platforma Nepovinná témata (cizí jazyky, ICT apod.)

3.6.1 Úvod do řešené problematiky

U nepovinných témat KAP byla vytvořena jedna platforma s názvem Nepovinná témata (cizí jazyky, ICT apod.). V rámci této analýzy se budeme podrobněji věnovat stěžejním oblastem popsaným v Dlouhodobém záměru vzdělávání ČR pro roky 2019-23:

- rozvoj výuky cizích jazyků;
- digitální kompetence;
- čtenářská gramotnost;
- matematická gramotnost;
  - finanční gramotnost

Jednotlivé oblasti nepovinných témat budou v rámci analýzy popsány samostatně. Některé dokumenty jsou však společné napříč všemi oblastmi, proto je jejich přehled uveden souhrnně. Jedná se zejména o:

Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

RVP

„Rámcové vzdělávací programy tvoří obecně závazný rámec **pro tvorbu školních vzdělávacích programů** škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání.“ Do vzdělávání v České republice byly zavedeny shora uvedeným zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Rámcové vzdělávací programy stanovují konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

Rámcové vzdělávací programy vydává ministerstvo školství po projednání s příslušnými ministerstvy (dle konkrétního studijního oboru). Na základě rámcových vzdělávacích programů a pravidel v nich stanovených si jednotlivé školy vytvářejí své realizační programové dokumenty – školní vzdělávací programy. Další relevantní strategické dokumenty a zdroje, které popisují cíle, identifikují problémy a navrhují či stanovují opatření, které je třeba pro rozvoj v oblasti přijmout, budou uvedeny v každé sledované oblasti.

V současné době probíhají revize RVP s nejistým výsledkem.

Národní strategie podpory základních gramotností v základním vzdělávání

Zkráceně označována jako Strategie základních gramotností. Základem Strategie základních gramotností je přesnější stanovení cílů základního vzdělávání v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti prostřednictvím diskuze širokého spektra zainteresovaných aktérů, poskytování více informací těmto aktérům o tom, nakolik se daří žákům těchto cílů dosahovat, a systém podpory směřující tam, kde je z tohoto hlediska situace dlouhodobě nepříznivá.

Strategie stanovuje následující cíle:

- Připomenout palčivost problému klesající úrovně gramotností a iniciovat změnu v této oblasti zdůrazněním nezastupitelnosti základního vzdělávání pro získání základních gramotností a zvýšením porozumění relevantních cílových skupin pro cíle, jichž je třeba v této oblasti dosáhnout.
- Popsat opatření, která jsou realizovatelná v krátko – a střednědobém horizontu a mohou přispět k zastavení a zvrácení nepříznivého trendu.
- Navrhnout postup uvedení těchto opatření v život (implementace) a dosažení jejich udržitelnosti (institucionalizace).
- Iniciovat veřejnou diskusi o pojetí základních gramotností, cílech, jež mají být v této oblasti dosahovány a prostředcích, jež k těmto cílům povedou, budovat konsenzus mezi aktéry vzdělávání.
- Zvýšit informovanost o již realizovaných i připravovaných opatřeních na tomto poli, dosáhnout lepší koordinace práce různých aktérů a vytvořit podmínky pro efektivnější využívání zdrojů.

3.6.2 Úvod do řešené problematiky – cizí jazyky

Aktivní znalost cizích jazyků zásadním způsobem ovlivňuje jedince v možnostech přístupu k informacím, zvyšuje jeho mobilitu jak v oblasti profesní, kde zvyšuje možnosti uplatnění, tak vzdělávací. Z těchto důvodů se jeví jazykové kompetence jako nezbytná součást vzdělávacího procesu, jehož cílem by měla být schopnost studentů aktivně používat cizí jazyk v osobním i profesním životě a naučili se rozumět a respektovat zvyky a kultury jiných lidí.

3.6.3 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků

Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem dokumentu je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v 17 cizích jazycích, aby občané dovedli **porozumět a komunikovat** jak ve svém mateřském jazyce, tak i **ve dvou dalších jazycích**. Toto je jedna z cest uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Jazykové kompetence žáků a studentů určuje **Společný evropský referenční rámec pro jazyky**, podle kterého by měl absolvent každého typu školy dosáhnout určité **úrovně jazykové kompetence**.

Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2017/2018

Podpora rozvoje jazykové gramotnosti je v České republice dlouhodobou prioritou. Strategické materiály v ČR obsahují opatření k jejímu zlepšení. Při určování priorit jazykového vzdělávání vychází Česká republika z jazykové politiky Rady Evropy a Evropské komise. Základní doporučení směřují:

- k zabezpečení dostatečného **počtu pedagogů** cizích jazyků a jejich soustavné **další vzdělávání**,
- **širší působení rodilých mluvčích ve výuce**
- **využití moderních technologií a posílení přímého kontaktu žáků a učitelů s cizojazyčným prostředím**
- posilovat vazby mezi cizími jazyky a dalšími předměty navzájem (metoda CLIL)
- soustředit pozornost na rozvoj jazyků v projektové činnosti škol
- **využití pozitiv mezinárodní spolupráce**

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti rozvoje kariérového poradenství využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů

Výuka cizích jazyků dlouhodobě reflektuje stále se zvyšující potřebu žáků aktivně využívat cizí jazyk, což přispívá nejen mezinárodní komunikaci, ale i osobnímu rozvoji žáků. Jazykové znalosti totiž zvyšují zaměstnatelnost žáků, umožňují vyšší mobilitu či usnadňují práci s cizojazyčnými informacemi.

Cílem jazykového vzdělávání je tedy umožnit žákům nabýt znalostí a dovedností potřebných k efektivní mezinárodní komunikaci, k získávání informací z cizojazyčných zdrojů a k navázání kontaktů na úrovni pracovní i osobní. Výuka cizích jazyků se aktuálně soustředí zejména na následující oblasti:

- důraz na vyvážený rozvoj všech jazykových dovedností, zejména pak na dovednosti interaktivní a mediační, které umožňují nejen vyjádření, ale především předávání myšlenek způsobem, který je srozumitelný pro různé aktéry v různých kontextech a situacích,
- rozšiřování odborných jazykových znalostí (především slovní zásoby) podle aktuálních potřeb zaměstnavatelů,
- podpora vícejazyčnosti v souvislosti s procesy globalizace a regionalizace (výuka jazyků reflektuje globální potřeby i příležitosti v rámci spolupráce jednotlivých regionů s nejbližšími zahraničními sousedy).

Rozvoji zejména prospívá **navýšení časové dotace pro výuku prvního i dalšího cizího jazyka** a možnost **další podpory** nadaných žáků i žáků ohrožených školním neúspěchem. V rámci výuky cizích jazyků je potřeba rozvíjet rovnoměrně všechny jazykové dovednosti, a to zejména zapojením následujících prvků do výuky:

- moderních aktivizujících metod,
- mezinárodní i lokální mobility jakožto přímého a řízeného kontaktu s cizojazyčným kontextem,
- motivujících extrakurikulárních aktivit,
- formativního hodnocení, podpory sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Dynamický vývoj v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků se do vyučování promítá především díky **efektivnímu a systematickému dalšímu vzdělávání učitelů**. To by mělo reflektovat zaměření školy, potřeby žáků i samotných učitelů. Kromě tradiční **formy prezenčních seminářů a školení** by se pedagogičtí pracovníci měli vzdělávat v souladu s plným přijetím digitálního věku a využívat i dalších forem vzdělávání (**webináře, video metodiky, online přednáškové univerzitní moduly, prezentace atd.**). Vzdělávání by pak mělo probíhat zejména v následujících oblastech:

- moderní výukové metody (s důrazem na aktivizující metody, formativní hodnocení, task/problem-based learning atd.),
- práce s digitálními technologiemi,
- udržování a rozvoj již získaných jazykových dovedností.

Vzdělávání může být realizováno i v rámci **spolupráce předmětových týmů**. Ta by měla pomoci začínajícím učitelům a rodilým mluvčím přizpůsobit se systému výuky. Umožňuje také vzájemnou **výměnu informací a efektivní tvorbu a sdílení výukových materiálů** (zejména v digitální podobě, včetně databází online zdrojů atd.). Efektivní spolupráce v rámci předmětových týmů, ale i mezipředmětová spolupráce, umožňuje **začlenění dalších forem výuky (tandemová a týmová výuka, projektové vyučování, CLIL atd.)** a zároveň podporuje systém observací, s cílem napomáhat autoevaluaci učitelů a kontinuálnímu zlepšování výuky.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020)

Mezi opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) v oblasti jazykového vzdělávání na středních školách patří:

- zaměřit se na **návaznost výuky cizích jazyků mezi základní a střední školou**;
- ve větší míře **popularizovat výuku německého jazyka**.

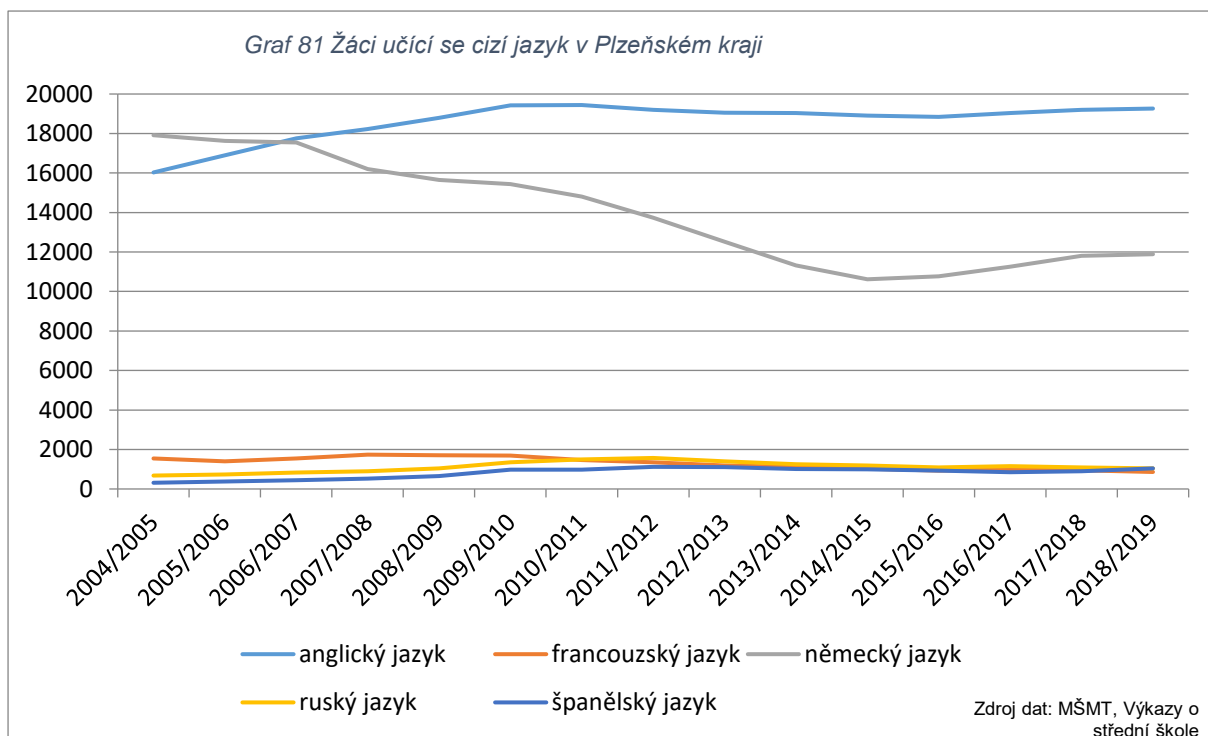
V Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) je věnována pozornost jazykovým školám s právem státní jazykové zkoušky. Vývoj z posledních let ukazuje trend poklesu zájmu žáků o studium na těchto školách. Naopak se výrazně zvyšuje zájem cizinců o zkoušku z češtiny pro cizince.

3.6.4 Aktivity v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků v Plzeňském kraji

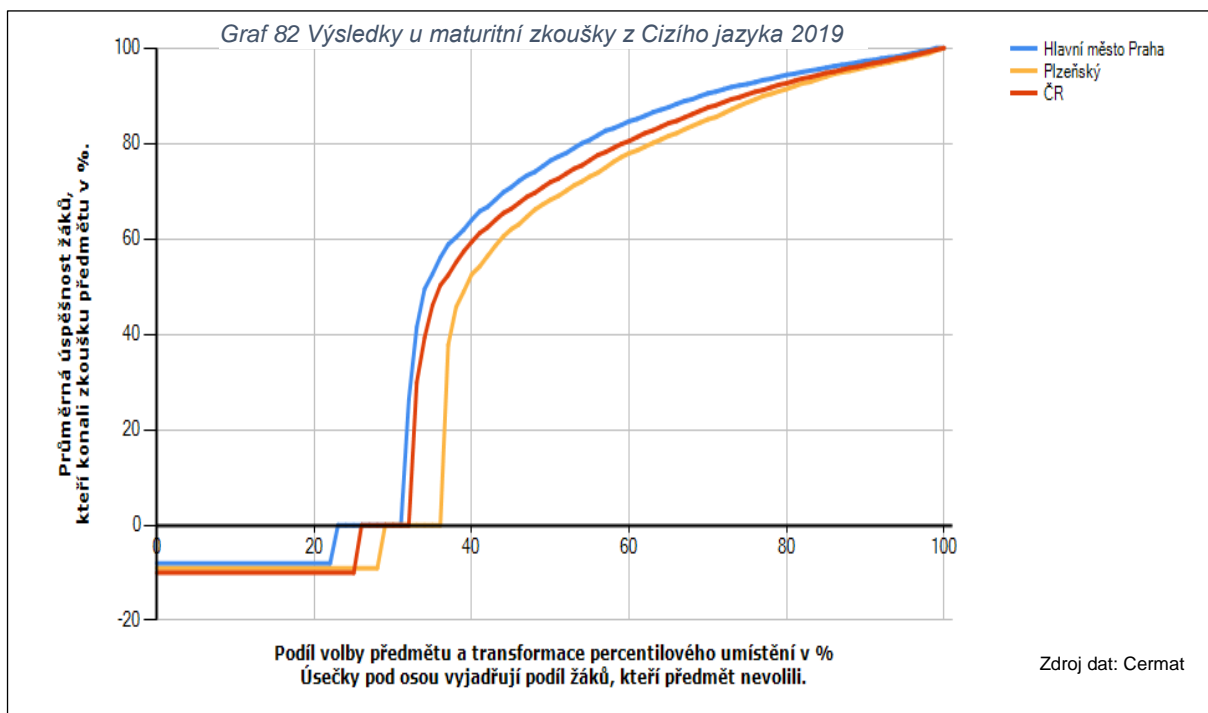
Odborné Výuku jazyků na jednotlivých typech škol určují příslušné RVP. V oborech středního vzdělání ukončených **výučním listem** se většinou věnují žáci **jen jednomu cizímu jazyku**. Na úrovni **úplného středního vzdělání** se obvykle vyučují **dva cizí jazyky**. Počet jazyků v odborných oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou vymezují školní vzdělávací programy škol. Žáci **gymnázií** mají **povinně minimálně dva cizí jazyky**. Na konzervatořích a vyšších odborných školách se více žáků věnuje jen jednomu jazyku.

Všechny střední školy, konzervatoř i vyšší odborné školy v našem kraji **nejvíce** vyučují **anglický jazyk** a **na druhém místě německý jazyk**. Další pořadí vyučovaných jazyků je rozdílné a to podle typu školy. Na středních školách se **na třetím místě** vyučuje **ruský jazyk**, dále španělský jazyk a francouzský jazyk. U konzervatoře je na třetím místě itaština a jiný evropský

jazyk. Na vyšších odborných školách je na třetím místě výuka ruského jazyka a pak latinského jazyka.

V grafu 82 jsou shrnuty výsledky u maturitní zkoušky z cizího jazyka v roce 2019. **Plzeňský kraj** se v porovnání s ostatními kraji nachází **pod průměrem ČR** a jedná se o **trvalý trend**.

Účinným nástrojem ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků je **výuka** některých předmětů (úplně nebo částečně) **v cizím jazyce** (tzv. metoda CLIL – Content and Language Integrated Learning), která umožňuje, aby si žáci zároveň obsahem učiva zlepšovali a osvojovali i kompetence v cizím jazyce. V Plzeňském kraji tuto metodu využívají jak na ZŠ, tak i na SŠ. Školy mají podporu pro zavedení této výukové metody díky různým projektům. **Bariérou** pro plošné zavedení výuky typu **CLIL je hlavně nedostatek jazykově dobře vybavených učitelů nejazykových předmětů, případně učitelů cizího jazyka vybavených odbornou terminologií.**

Střední školy mohou také využít finanční prostředky na rozvoj jazykových dovedností ze šablon vyhlášených v rámci OP VVV. Konkrétně se jedná o **šablony** Nové metody ve výuce na SŠ – Cizí jazyky, Vzájemná spolupráce pedagogů SŠ - Cizí jazyky, CLIL ve výuce, Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ - DVPP v různém rozsahu. Možnost vzít si některou ze šablon zaměřenou na cizí jazyky využilo ve výzvě Šablony pro SŠ a VOŠ i 16 SŠ a 1 VOŠ, přičemž CLIL si vybralo 7 SŠ a 1 VOŠ.

Aktuálně je vyhlášena výzva Šablony pro SŠ a OŠ II.

Oblíbeným zdrojem financí na rozvoj cizích jazyků ve školách je program **Erasmus+**, v rámci kterého realizovalo ve školním roce 2018/2019 13 SŠ projekty zaměřené na mobility žáků a vyučujících. Dalších 15 SŠ bylo ve školním roce 2018/2019 zapojených v projektu Plzeňského kraje **Podpora mezinárodní spolupráce dětí a mládeže.**

Rozvoji cizích jazyků se okrajově věnuje také krajský projekt **Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji.** V rámci tohoto projektu probíhají kempy odborného německého jazyka pro žáky ZŠ a SŠ.

Na podporu rozvoje výuky cizího jazyka bylo také uspořádáno několik tematických akcí v rámci projektu **Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje:**

- seminář Inspirace pro výuku cizích jazyků
- setkání ředitelů SŠ
  - motivace žáků ke studiu německého jazyka
  - informace o programu Erasmus+ ze sektoru školního vzdělávání a ze sektoru odborného vzdělávání a přípravy

Gymnázium a SOŠ Rokycany připravuje studium v programu International Baccalaureate Diploma Programme²⁷.

Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň, sady 5. května 42 kromě krátkodobých vzdělávacích a metodických seminářů a kurzů pro učitele, jež uskutečňuje každý školní rok, pořádá jazykové kurzy pro pedagogy ze škol v Plzeňském kraji. Pro studenty nabízí jednoleté pomaturitní studium jazyků (AJ a NJ), případně odpolední kurzy, přípravu k maturitě.

---

²⁷ Viz https://en.wikipedia.org/wiki/IB_Diploma_Programme

3.6.5 Potřeby škol v oblasti rozvoje výuky cizích jazyků

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti zaměřují zejména na činnosti spadající do mírně pokročilé úrovně (31 %) a do pokročilé úrovně (také 31 %). Do budoucna by se školy rády zaměřily na činnosti, které lze zařadit do pokročilé úrovně (předpokládaný nárůst o 24 %).

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Předpokládaný posun	Rozdíl
Průměrná úroveň	21%	34%	13%
Základní úroveň	13%	14%	1%
Mírně pokročilá úroveň	31%	37%	6%
Pokročilá úroveň	31%	54%	24%
Nejvyšší úroveň	11%	24%	12%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje jazykového vzdělávání aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Podpora žáků ohrožených školním neúspěchem (doučování, konzultace)	-	73%	-
Výuka dalšího cizího jazyka	-	73%	-
Podpora nadaných žáků (jazykové soutěže, olympiády)	-	73%	-
Další vzdělávání vyučujících cizího jazyka – rozvoj jazykových znalostí	-	73%	-
Lokální mobilita žáků (např. besedy, přednášky, divadla)	-	71%	-
Využívání autentických materiálů ve výuce	-	65%	-
Další vzdělávání vyučujících cizího jazyka v oblasti metod a forem práce	-	65%	-
Diferenciace výuky podle úrovně znalostí žáků	-	65%	-
Tvorba vlastních výukových materiálů	-	58%	-
Mezinárodní mobilita žáků (mezinárodní projekty, Erasmus, eTwinning, apod.)	-	50%	-
Celoškolní koncepce výuky cizích jazyků (včetně práce předmětových týmů)	-	38%	-
Mezinárodní mobilita pedagogických pracovníků	-	38%	-
Další vzdělávání ostatních pedagogických pracovníků - jazykové vzdělávání	-	35%	-
Využívání moderních přístupů a metod výuky (aktivizující metody, CLIL, TBL, PBL)	-	35%	-
Využívání digitálních technologií ve výuce včetně BYOD	-	35%	-
Realizace extrakurikulárních aktivit (kluby, příprava na jazykové zkoušky, atd.)	-	31%	-
Spolupráce v rámci předmětových týmů (observace, týmová či tandemová výuka atd.)	-	25%	-
Výuka cizích jazyků je z části vedená rodilým mluvčím	-	25%	-
Jiné	-	4%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na podporu žáků ohrožených školním neúspěchem prostřednictvím doučování a konzultací (73 %), na výuku dalšího cizího jazyka (73 %), podporu nadaných žáků prostřednictvím soutěží a olympiád (73 %), další vzdělávání vyučujících cizího jazyka (73 %) a na lokální mobilitu žáků (71 %). Školy se dále zaměřují na využívání autentických materiálů ve výuce (65 %), další vzdělávání vyučujících cizího jazyka v oblasti metod a forem práce (65 %) a na diferenciaci výuky podle úrovně znalostí žáků (65 %).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje jazykového vzdělávání narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nízká vstupní úroveň jazykových znalostí žáků	-	73%	-
Nedostatek finančních zdrojů na nákup techniky a výukových materiálů	-	60%	-
Nízká motivovanost žáků (pro aktivní účast ve výuce, na aktivitách, k mobilitě)	-	58%	-
Vysoká míra diferenciacce jazykové úrovně žáků v rámci tříd	-	54%	-
Nedostatečné technické a materiální vybavení tříd	-	54%	-
Na škole nepůsobí rodilý mluvčí	-	50%	-
Nedostatek finančních zdrojů na vzdělávání vyučujících	-	38%	-
Nízká motivovanost vyučujících k práci nad rámec výuky	-	35%	-
Nízká časová dotace pro výuku cizích jazyků	-	27%	-
Nedostatečná spolupráce v rámci předmětových týmů či mezi předmětovými týmy	-	25%	-
Vysoká pravděpodobnost neúspěchu při podávání projektových žádostí	-	21%	-
Nízká aprobovanost vyučujících pro výuku cizího jazyka	-	10%	-
Jiné	-	0%	-
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	-	2%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nízkou vstupní úrovní jazykových znalostí žáků (73 %), nedostatkem finančních zdrojů na nákup techniky a výukových materiálů (60 %) a nízkou motivovaností žáků (58 %). Mezi další častěji zmiňované problémy lze zařadit vysokou míru diferenciacce jazykové úrovně žáků v rámci tříd (54 %), nedostatečné technické a materiální vybavení tříd (54 %) a absenci rodilého mluvčího ve výuce cizích jazyků (50 %).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje jazykového vzdělávání pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Digitální podpora výuky cizích jazyků (materiální, technická podpora a příprava vyučujících)	77%	77%	0%
Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků	66%	63%	-3%
Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	89%	63%	-27%
Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	66%	60%	-6%
Mobility vyučujících do zahraničí s cílem posílit jejich jazykové kompetence	81%	56%	-25%
Prostředky na výuku vedenou rodilým mluvčím, nejlépe kvalifikovaným	60%	54%	-5%
Dostatek zvukových nahrávek z různých oblastí, včetně zpravodajství, ukázek filmů apod.	47%	48%	1%
Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru, pro který se jejich žáci připravují	60%	42%	-18%
Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků	62%	42%	-20%
Prostředky pro realizaci aktivit s různou úrovní náročnosti	45%	38%	-7%
Systematické jazykové vzdělávání učitelů se zaměřením na využití metody CLIL	45%	38%	-7%
Systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů včetně zaměřením na obor	53%	35%	-18%
Kvalifikovaní vyučující s aprobační pro výuku příslušného cizího jazyka	30%	29%	-1%
Sdílení dobré praxe a síťování škol s podobným zaměřením	32%	29%	-3%
Prostředky na zajištění rodilých mluvčích pro výuku odborného výcviku	26%	27%	2%
Zřízení funkce poradce/předsedy předmětové komise pro rozvoj a další podporu oblasti	21%	10%	-11%
Jiné	4%	0%	-4%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohla digitální podpora výuky cizích jazyků (77 %), vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky dle úrovně žáků (63 %), prostředky na zajištění mobilit žáků (63 %) a výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (60 %). Školy dále zdůrazňují potřebu zajištění mobilit vyučujících do zahraničí s cílem posílit jejich jazykové kompetence (56 %) a potřebu prostředků na výuku vedenou kvalifikovaným rodilým mluvčím (54 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 je většina uváděných opatření zmiňována méně často. Výraznější pokles v odpovědích lze pozorovat v případě deklarované potřeby prostředků na zajištění mobility žáků (pokles o 27 p. b.), mobility vyučujících do zahraničí s cílem posílit jazykové kompetence (pokles o 25 p. b.) a podpory rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků (pokles o 20 p. b.).

3.6.6 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše - zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti rozvoje cizích jazyků, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015), dále z manažerského shrnutí kapitoly Rozvoj výuky cizích jazyků v rámci projektu P-KAP. Analýza byla vytvořena na jednání platformy. Je podkladem pro návrhovou část KAP.

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Vybavení tříd (počítač, projektor, internet)</i></p> <p><i>Šíře nabídky výuky CJ (návaznost na ZŠ)</i></p> <p><i>Předchozí zkušenost s mezinárodními projekty a programy zahraniční mobility žáků (minimálně na úrovni eTwinning, případně Erasmus+, Comenius)</i></p> <p><i>Lokální mobilita (divadla, exkurze, praxe, spolupráce s dalšími institucemi)</i></p> <p><i>Zapojení/pořádání jazykových soutěží</i></p> <p><i>Extrakurikulární aktivity (např. příprava na další jazykové zkoušky, doučování, volitelný cizí jazyk atd.)</i></p> <p><i>Podpora jazykového vzdělávání ze strany Plzeňského kraje - kroužky, soutěž</i></p>	<p><i>Nízká vstupní úroveň jazykových znalostí</i></p> <p><i>Nedostatek finančních zdrojů na nákup techniky a výukových materiálů</i></p> <p><i>Nízká motivovanost žáků (pro aktivní účast ve výuce, na aktivitách, k mobilitě)</i></p> <p><i>Vysoká míra diferenciacce jazykové úrovně žáků v rámci tříd</i></p> <p><i>Nedostatečné technické a materiální vybavení tříd</i></p> <p><i>Na škole nepůsobí rodilý mluvčí</i></p> <p><i>Nízká motivovanost vyučujících k práci nad rámec výuky (realizace extrakurikulárních aktivit, tvorba materiálů, mobilita a projektová činnost)</i></p> <p><i>Nízké jazykové schopnosti neязыkových pedagogů</i></p> <p><i>Nedostatek dostatečně připravených učitelů pro určité typy výuky/aktivit (CLIL, akreditované kurzy, rodilý mluvčí)</i></p> <p><i>Neefektivní a nesystematické využívání materiálních a finančních zdrojů</i></p> <p><i>Nedostatečná systematičnost a efektivita DVPP (včetně zapojení výstupů DVPP do výuky, zpětné vazby v souvislosti s jazykovými výstupy žáků a další efektivní sdílení výsledků DVPP)</i></p>

	<i>Chybějící návaznost na ZŠ ve výuce dalšího cizího jazyka (omezená či nulová nabídka výběru jazyků)</i>
Příležitosti	Hrozby
<p><i>Důraz na odborný cizí jazyk</i></p> <p><i>Široká nabídka mezinárodních projektů a silná institucionální podpora (zkušenost má více než 50 % škol)</i></p> <p><i>Zapojení rodilých mluvčích/odborníků z praxe do výuky</i></p> <p><i>Využití moderních technologií ve výuce (tvorba materiálů, databáze zdrojů atd.)</i></p> <p><i>Zapojení do projektů Erasmus+ (a nově chystaný Erasmus Pro)</i></p> <p><i>Spolupráce s jazykovými instituty (burzy partnerství, projekty partnerství, exkurze, přednášky atd.)</i></p> <p><i>Využívání volně dostupných výsledků projektů a aktivit Evropského střediska moderních jazyků Rady Evropy</i></p> <p><i>DVPP – nabídka nejen prezenčních seminářů, ale především volné online zdroje (webináře, vysokoškolské přednášky, metodické portály, videometodika)</i></p> <p><i>Diferenciace tříd dle úrovně žáků – nové možnosti dělení tříd dané školským zákonem</i></p>	<p><i>Chybějící aktuální národní strategie jazykového vzdělávání (poslední zveřejněný akční plán z roku 2005–2008)</i></p> <p><i>Vzdělávací politika tvořena zdola – roztržitost, rozptýlené a těžko dohledatelné zdroje (metodika, projekty, výzvy, příklady dobré praxe) pro výuku cizích jazyků</i></p> <p><i>Velmi omezená nabídka udržovacích jazykových kurzů na úrovni C1/C2</i></p>

3.6.7 Úvod do řešené problematiky – digitální kompetence

Jedná se o soubor kompetencí, které jedinec potřebuje, aby byl schopen se rozhodnout, jak, kdy a proč použít dostupné ICT (informační a komunikační technologie), a poté je účelně využít při řešení různých situací při učení i v životě v měnícím se světě. Školy v Analýze potřeb na školách II označily toto téma společně s výukou cizích jazyků za nejdůležitější (viz výše).

3.6.8 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti digitálních kompetencí

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Strategie digitálního vzdělávání v souladu s prioritami Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 se zaměřuje na vytvoření vhodných podmínek a nastavení procesů, které povedou k cílům, metodám a formám vzdělávání odpovídajícím současnému stavu poznání, požadavkům společenského života i trhu práce, ovlivněným rozvojem digitálních technologií, a informační společnosti vůbec. Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 formuluje tři prioritní cíle:

- otevřít vzdělávání **novým metodám a způsobům učení** prostřednictvím digitálních technologií;
- **zlepšit kompetence žáků** v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi,
- **rozvít informatické myšlení žáků.**

Strategie dále seskupuje opatření do sedmi hlavních směrů intervence, které směřují k naplnění hlavní vize strategie:

- zajistit **nediskriminační přístup** k digitálním vzdělávacím zdrojům;
- zajistit podmínky pro **rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků**;
- zajistit podmínky pro **rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů**;
- zajistit **budování a obnovu vzdělávací infrastruktury**;
- podpořit **inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků**;
- zajistit systém podporující rozvoj škol v oblasti **integrace digitálních technologií do výuky a do života školy**;
- **zvýšit porozumění veřejnosti** cílům a procesům integrace technologií do vzdělávání.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023

Dokument upozorňuje na pronikání digitálních technologií do všech aspektů každodenního života a nezbytnost vzdělávacího systému se těmto trendům přizpůsobit. Ve svém důsledku to bude znamenat systematičtější přístup nejen k přípravě učitelů na tyto změny, ale i racionálnímu vybavování škol nezbytnými výukovými prostředky a technikou, což povede k efektivnímu a kvalitnímu zajišťování podmínek pro rozvoj informační gramotnosti, digitálních kompetencí a informatického myšlení žáků a studentů. Klíčovým úkolem je i nalezení optimálního začlenění problematik do RVP základních a středních škol.

Tematická zpráva ČŠI – Rozvoj informační gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2016/2017

Zpráva se v oblasti hodnocení škol soustředí do pěti okruhů – Oblast plánování a řízení, ICT ve školním vzdělávacím programu, Profesní rozvoj, Integrace ICT do života školy a Infrastruktura ICT.

Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2017/2018

ČŠI ve své výroční zprávě hodnotí školy ve čtyřech oblastech a na základě učitelských a žákovských dotazníků. V oblasti plánování a řízení bylo sledováno to, zda a jak se ICT promítá do vize rozvoje školy, zda a jak je vytvářen ICT plán, dále způsoby využívání ICT ve výuce, míra akceptace strategie rozvoje v oblasti ICT a také využití ICT na podporu výuky žáků se SVP. Míra akceptace strategie rozvoje ICT a role ICT ve vizi školy má vliv jen v negativním smyslu, tedy pokud strategie rozvoje neexistuje, nebo se zaměřuje jen na pravidla využití digitálních technologií, a pokud je role ICT vnímána jen v rovině pořizování a údržby, pak jsou výsledky škol v testování informační gramotnosti podprůměrné.

Žáci **maturitních oborů** středních škol se v ověřování znalostí a dovedností v průměru umístili **těsně pod hranici** očekávaného výsledku. **Velké rozdíly** jsou mezi žáky jednotlivých skupin oborů. Přes podobné vymezení v RVP těchto oborů jsou ve skupinách oborů zdravotnických,

pedagogických a humanitních, hotelnictví a podnikání a ekonomických **výsledky podprůměrné.**

Dívky na středních školách oproti dívkám na základních školách dosahovaly výrazně slabších výsledků. **Nejslabších výsledků** dosáhli v úlohách zaměřených na ověřování **uživatelských dovedností a rozvoj logického myšlení a užití algoritmů** jak žáci základních škol, tak i žáci středních škol. Témata informační gramotnosti obsažená v testu jsou pro většinu žáků neznámá, přestože jsou součástí RVP.

Většina učitelů vnímá využití informačních technologií především jako **doplnění klasické výuky**, jen méně než polovina si uvědomuje vliv informačních technologií na proměnu výuky ve svém předmětu. Jen malá skupina učitelů si je vědoma důležitosti využívání informačních technologií pro prezentaci výsledků vzdělávání, žákovských prací apod.

Učitelé, kteří se **vzdělávají** v oblasti využívání informačních technologií, tyto technologie využívají **vhodnějšími způsoby**, tedy např. **k samostatné práci žáků, ke komunikaci učitele s žákem nebo žáků navzájem při řešení vzdělávacích problémů, ke sdílení a prezentaci výsledků vzdělávacích aktivit apod.**

Školy s **výbornými výsledky** mají ve vyšší míře nebo kvalitě integraci ICT do života školy a profesní rozvoj učitelů. V gymnáziích je v porovnání s ostatními středními školami výrazně nižší výskyt využívání informačních technologií ve výuce.

Na základě výše uvedených skutečností vydala ČSI mimo jiné následující doporučení:

Zaměřit pozornost na **účelné využití informačních technologií**, které budou mít pozitivní dopad na motivaci žáků, dále na zvýšení efektivity uplatňovaných metod výuky, její individualizaci a podporu **implementace technik formativního hodnocení** směřujících k dosahování lepších vzdělávacích výsledků žáků.

Zahrnout **využívání** informačních technologií v rámci didaktiky jednotlivých vzdělávacích oborů **jako integrální součást** dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i pregraduální přípravy studentů na fakultách připravujících budoucí učitele. Zvyšovat obezřetnost učitelů se specifiky informačních technologií a bezpečným pohybem v online prostředí.

Vytvořit **systémovou personální podporu** (koordinátor ICT) práce učitelů s cílem podpořit efektivní využívání informačních technologií přímo ve třídách. Cíleně podpořit zvýšení **dostupnosti ICT** ve školách pro učitele i žáky, **zkvalitnit ICT infrastrukturu** (hardware odpovídající současným požadavkům na výuku, vnější a vnitřní konektivita s pokrytím výukových a dalších prostor využitelných pro vzdělávání a přípravu na něj).

Cíleně **podpořit vedení škol** v implementaci inovativních vzdělávacích strategií založených na využívání informačních technologií včetně vytváření prostředí ve školách pro sdílení osvědčených postupů při jejich využívání.

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti Digitální kompetence využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny.

Pro toto téma je specifická jeho **průřezovost** – podobně jako podnikavost nebo kariérové poradenství a vzdělávání přesahuje i do ostatních intervencí a ve škole se netýká jen předmětu věnovaných výuce informatiky, ale i **všech ostatních a vzdělávacího procesu jako celku**. V dokumentu **Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 až 2020** je řečeno, že je potřeba digitální dovednosti vnímat jako jednu ze základních složek funkční gramotnosti

člověka. To tedy znamená, že se **svou důležitostí nyní vyrovná gramotnosti literární, jazykové i numerické.**

Druhým specifikem je velická **rychlost změn a inovací**, s tím se pojí i jeho nákladnost. Realizace cílů v této oblasti však nemůže být primárně o investicích do majetku – školy by se měly místo vybavení v oblasti ICT zaměřit na jeho využití ve výuce. Soustředit se na potenciál lidských zdrojů a aktualizaci výukových metod. Naučit se používat levná řešení, nebo ta, která jsou pro školy zdarma jako otevřené licence, případně k nim mohou získat přístup spoluprací se svými sociálními partnery.

Pro Českou školní inspekci je úroveň využívání ICT ve školách a její začlenění do výuky indikátorem pro označení Kvalitní škola. Stejně tak, pokud škola vhodně prezentuje své kvality v této oblasti, bude atraktivní pro další studenty. K vhodnému začlenění ICT do výuky jsou ale potřeba takové digitální kompetence pedagogů, které zajistí vhodné použití ICT a předání digitálních kompetencí studentům.

V několika následujících letech je plánována **modernizace rámcových vzdělávacích programů (RVP)**, která s velkou pravděpodobností **rozšíří požadavky na informační myšlení a digitální gramotnost**. Do výuky informatiky by se tak měly (pravděpodobně už v r. 2021) dostat kupříkladu základy programování, algoritmizace nebo i základy počítačových sítí. Klasická výuka tabulkových a textových procesorů tak bude muset ustoupit do jiných předmětů, kde tyto aplikace budou použity pouze jako prostředek pro dosažení výukového cíle. To s sebou ponese **nároky na připravenost pedagogů i na jejich vzájemnou spolupráci**. Rozhodnutí, jakým způsobem využívat ve škole ICT, bude velmi náročné hlavně pro ředitele škol.

Hlavní směry, ve kterých by školy měly plánovat:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a ostatních zaměstnanců školy,
- personál – správce ICT, ICT metodik/koordinátor, ICT technik pro snazší zapojování technologií ve výuce,
- hardware – vybavení učeben, mobilní učebny, server, síť vnitřní, síť vnější – konektivita, bezpečnost,
- software – SW potřebný pro výuku, elektronické třídnice apod.,
- komunikace – komunikace mezi žáky a učiteli za použití moderních komunikačních prostředků, sdílení dat, učebních materiálů..., jednotné cloudové řešení, komunikace navenek, např. webová stránka školy, třídy..., tvorba jiných promo materiálů, akcí otevřených dveří, projektů, účast na soutěžích apod.,
- modernizace školního vzdělávacího programu (ŠVP),
- další dle priorit a zaměření školy.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) uvádí, že je potřeba na základě provedených úprav v RVP **provést úpravy v ŠVP, upřesnit standardy s důrazem na ICT dovednosti.**

3.6.9 Aktivity v oblasti digitálních kompetencí v Plzeňském kraji

V uplynulém období čerpala řada škol finanční prostředky na rozvoj digitálních kompetencí z operačních programů EU.

Nejvíce SŠ čerpalo finanční prostředky na rozvoj digitálních kompetencí ze **šablon** vyhlášených v rámci OP VVV. Konkrétně se jedná o šablony Nové metody ve výuce na SŠ – ICT, Zapojení ICT technika do výuky na SŠ/VOŠ, Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ - DVPP v různém rozsahu. Možnost vzít si některou ze šablon zaměřenou na rozvoj digitálních kompetencí využilo ve výzvě Šablony pro SŠ a VOŠ i 22 SŠ a 1 VOŠ. Aktuálně je vyhlášena výzva Šablony pro SŠ a VOŠ II.

Rozvoji digitálních kompetencí se věnuje také krajský projekt **Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji**, a to zejména v rámci KA Podpora polytechnického a odborného vzdělávání. V rámci této KA školy pořídily moderní technologie, díky kterým si mohou žáci a pedagogové rozšiřovat své digitální kompetence, např. v rámci různých robotických kroužků. Plzeňský kraj také v rámci tohoto projektu pořádá Robotickou soutěž a robotické kempy.

Na podporu rozvoje digitálních kompetencí bylo také uspořádáno několik tematických akcí v rámci projektu **Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje**:

- seminář k využívání digitálních technologií (zejména tabletů) ve výuce
- konference Společnost 4.0 a její vliv na střední školství
- seminář Zvýšení bezpečnosti uživatelů a dat v prostředí OFFICE 365
- workshop Minecraft ve výuce
- setkání ředitelů
  - problematika ICT vybavení škol

V rámci projektů z IROP realizovalo 17 SŠ projekty, které byly alespoň zčásti zaměřené na obnovu ICT vybavení škol a 4 SŠ realizovaly projekty zaměřené na budování digitální vzdělávací infrastruktury.

KCVJŠ Plzeň od září 2019 realizuje **projekt Podpora digitálních kompetencí pedagogů SŠ v Plzeňském kraji (ProDigi)** zaměřený na podporu využívání digitálních kompetencí učitelů v pedagogickém procesu a integrace digitálních technologií do chodu školy. Do projektu je zapojeno 12 středních škol, které se budou aktivně podílet na tvorbě vzdělávacího programu a pilotním ověření programu.

NIDV zpracoval Strategii digitálního vzdělávání do roku 2020 do DVPP ve všech oblastech, řízení škol, podpory sítí, metodiky výuky s využitím ICT. Jako vhodná podpora se ukázaly **konzultace k začleňování ICT do výuky**, které se buď vztahovaly k jednotlivému učiteli anebo ke skupině učitelů. Ve vzdělávacích ICT programech podporuje NIDV **trend BYOT/BYOD** (Bring your own technology/device) a připravuje učitele na výuku s použitím vlastních digitálních zařízení žáků. Tento směr je velmi náročný, přesto se jeví využití vlastních zařízení jako vysoce perspektivní a navíc tento přístup je pro školu méně finančně náročný v souvislosti s vybavováním a obnovováním HW. V rámci projektu **System podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů** dojde mimo jiné k sestavení dokumentů obsahujících klíčové linie dlouhodobého kvalitativního rozvoje všech stránek vzdělávacích oblastí a ověření činnosti a dopadu modelu **systemu** 12 národních, krajských a oblastních **metodických kabinetů a sítě ICT metodiků na úrovni kraje**.

3.6.10 Potřeby škol v oblasti digitálních kompetencí

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti zaměřují zejména na činnosti spadající do pokročilé úrovně (34 %) a mírně pokročilé úrovně (31 %). Do budoucna by se školy rády zaměřily na činnosti, které lze zařadit do nejvyšší úrovně (předpokládaný nárůst o 26 %) a do pokročilé úrovně (předpokládaný nárůst o 15 %).

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Předpokládaný posun	Rozdíl
Průměrná úroveň	28%	45%	17%
Základní úroveň	10%	11%	1%
Mírně pokročilá úroveň	31%	39%	8%
Pokročilá úroveň	34%	49%	15%
Nejvyšší úroveň	25%	51%	26%

Činnosti, na kterých se školy v rámci oblasti ICT aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola využívá ICT i v jiných předmětech, než jsou informatické předměty	-	90%	-
Škola nastavuje pravidla použití ICT prostřednictvím školního řádu	-	75%	-
Škola podporuje pedagogy k sebevzdělávání v oblasti ICT	-	75%	-
Škola motivuje žáky i pedagogy k účelnému používání ICT	-	73%	-
Pedagogové získané dovednosti v oblasti ICT začleňují do výuky	-	71%	-
Pedagogové plánují výuku s použitím ICT a nových výukových metod	-	71%	-
Škola vypracovává plán pro pořízení HW a SW	-	63%	-
Žáci jsou schopni efektivně využívat ICT v další profesní a studijní dráze	-	60%	-
ICT hraje významnou roli, škola přizpůsobuje plány rozvoje inovativnímu využití ICT	-	60%	-
Škola hledá nové možnosti zdokonalení stávajících postupů v oblasti výuky ICT	-	58%	-
Dochází k posilování etického a odpovědného přístupu k ICT	-	56%	-
Škola rozvíjí ICT kompetence u svých zaměstnanců pomocí průběžného vzdělávání	-	56%	-
Pedagogové mezi sebou sdílejí znalosti a zkušenosti v oblasti ICT	-	54%	-
Škola aktivně hledá novinky v oblasti SW a HW pro výuku a moderních metod výuky	-	54%	-
Zavádění metodických postupů využití ICT s cílem podpory žáků se SVP	-	42%	-
Škola organizuje kroužky v oblasti ICT	-	38%	-
Škola vypracovává plán pro vzdělávání pedagogů v oblasti práce a výuky s ICT	-	33%	-
Pedagogové konzultují plán výuky a svého rozvoje s ICT koordinátorem/metodikem	-	29%	-
Škola vypracovává plán pro začlenění HW a SW do výuky, včetně výukových metod	-	29%	-
Škola využívá osobní zařízení studentů pro potřeby výuky (BYOD)	-	27%	-
Škola organizuje nepovinné vzdělávání v oblasti ICT	-	23%	-
Jiné	-	0%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na využívání ICT techniky i v jiných předmětech, než jsou informatické předměty (90 %), nastavení pravidel využívání ICT prostřednictvím školního řádu (75 %), podporu pedagogů k jejich dalšímu vzdělávání a rozvoji v oblasti ICT (75 %), motivaci žáků i pedagogů k účelnému používání ICT (73 %), začleňování získaných dovedností v oblasti ICT do výuky (71 %) a plánování výuky s použitím ICT a nových výukových metod (71 %).

Překážky, na které školy v rámci oblasti ICT narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Vyučující nejsou schopni vyřešit problémy s ICT bez výrazného omezení chodu výuky	-	48%	-
Nedostatečné či neodpovídající prostory či vybavení školy	-	42%	-
Nedostatečné vzdělání pedagogů na škole v oblasti ICT	-	42%	-
Nedostatečné SW vybavení školy	-	40%	-
Nedostatečná motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání v oblasti ICT	-	40%	-
Studenti nemají vlastní zařízení vhodná pro využití ve výuce	-	33%	-
Nízká časová dotace či absence ICT koordinátora	-	33%	-
Nedostatečné finance či prostory pro organizování a vedení nepovinných předmětů	-	31%	-
Učitelé nemají k dispozici vlastní pracovní počítač	-	23%	-
Nedostačující zdroje a informace, jak lépe začlenit ICT do výuky	-	19%	-
Jiné	-	8%	-
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	-	8%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s omezenou možností vyučujících řešit problémy v souvislosti s využíváním ICT techniky bez výrazného omezení chodu výuky (48 %), nedostatečnými a neodpovídajícími prostory či vybavením školy (42 %), nedostatečným vzděláním pedagogů na škole v oblasti ICT (42 %), nedostatečným SW vybavením školy (40 %) a nedostatečnou motivací pedagogů k dalšímu vzdělávání v oblasti ICT (40 %).

Opatření, která by školám v rámci oblasti ICT pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	83%	81%	-1%
Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	80%	75%	-5%
Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	85%	73%	-12%
Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařízení, aktualizace a upgrady, audity	67%	67%	-1%
Vybavení spec. učeben, laboratoří a dílen digit. tech. a multimediální technikou	72%	65%	-7%
Vzdělávání zaměřené na práci s novými technologiemi, seznámení s novými službami, SW a HW	57%	65%	8%
Podpora při budování školní počítačové sítě	72%	60%	-11%
Vysokorychlostní připojení školy k internetu	76%	58%	-18%
Vzdělávání a metodické materiály zaměřené na změny ve vedení výuky a využívání digit. tech.	59%	56%	-2%
Podpora při budování školních platform pro šíření a sdílení informací (informační systém, web)	59%	44%	-15%
Cloudové služby – podpora při přechodu od "krabicového SW" k modelu cloudových služeb	46%	42%	-4%
Nabídka dalšího vzdělávání učitelů v oblasti rozvoje digit. kompetencí a inform. myšlení žáků	46%	42%	-4%
Vzdělávání, metod. materiály a učební materiály pro žáky zaměřené na výuku informatiky a IT	57%	40%	-17%
Propojování výuky s odborníky z praxe	35%	38%	3%
Podpora při organizaci soutěží, diskusních panelů a dalších akcí podporujících rozvoj oblasti	37%	38%	1%
Vzdělávání, metod. a učební materiály pro žáky zaměřené na rozvoj digit. gramotnosti	61%	35%	-25%
Vzdělávání a metod. materiály zaměřené na hodnocení, plánování a řízení rozvoje školy	41%	35%	-6%
ICT asistent učitele do výuky	20%	35%	16%
Podpora sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe online	41%	29%	-12%
Podpora při organizaci exkurzí a stáží	54%	27%	-27%
Podpora sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe offline (prezenčně)	24%	23%	-1%
Jiné	2%	0%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohlo lepší vybavení běžných tříd digitálními technologiemi a multimediální technikou (81 %), vybavení ICT učeben digitálními technologiemi a multimediální technikou (75 %), pořizování licencí pro aplikace a jejich aktualizace (73 %), technická podpora ve smyslu správy sítě, provozu a údržby zařízení,

aktualizací a upgradu, auditů (67 %), lepší vybavení specializovaných učeben, laboratoří a dílen digitálními technologiemi a multimediální technikou (65 %) a vzdělávání zaměřené na práci s novými technologiemi, novými službami, ovládním SW a HW (65 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 je většina uváděných opatření zmiňována méně často. Nárůst lze pozorovat v případě opatření týkajících se zajištění ICT asistenta učitele do výuky (nárůst o 16 p. b.) a vzdělávání zaměřeném na práci s novými technologiemi, novými službami, ovládním SW a HW (nárůst o 8 p. b.). Výraznější pokles v odpovědích lze pozorovat v případě deklarované potřeby podpory při organizování exkurzí a stáží (pokles o 27 p. b.), vzdělávání, diseminace metodických a učebních materiálů pro žáky zaměřené na rozvoj digitální gramotnosti (pokles o 25 p. b.) a zajištění vysokorychlostního připojení školy k internetu (pokles o 18 p. b.).

3.6.11 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše - zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti digitálních kompetencí, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015), dále z manažerského shrnutí kapitoly Digitální kompetence v rámci projektu P-KAP. Analýza byla vytvořena na jednání platformy. Je podkladem pro návrhovou část KAP.

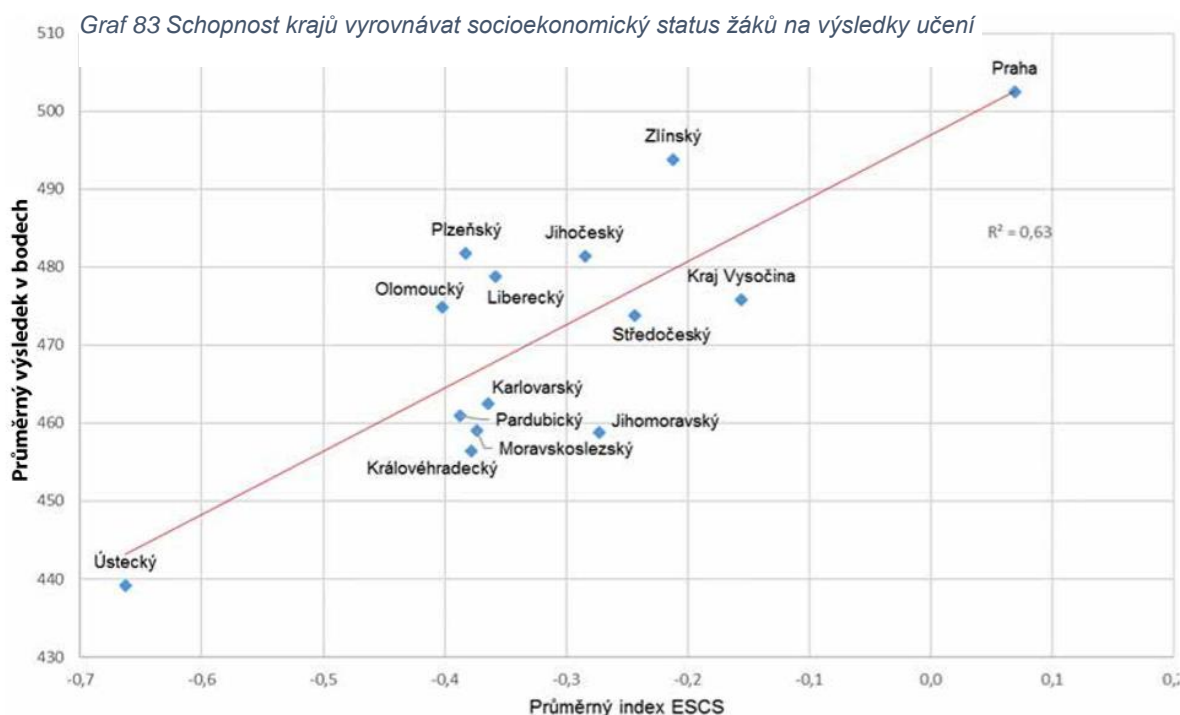
Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Kvalitní konektivita na většině škol</i></p> <p><i>Žáci mají chuť používat digitální technologie</i></p> <p><i>Škola využívá ICT i v jiných předmětech, než jsou informatické předměty</i></p> <p><i>Škola nastavuje pravidla použití ICT - včetně mobilních telefonů, přístupu do internetu, prostřednictvím školního řádu</i></p> <p><i>Škola podporuje pedagogy k sebevzdělávání v oblasti ICT</i></p> <p><i>Škola motivuje žáky i pedagogy k účelnému používání ICT</i></p> <p><i>Pedagogové plánují výuku s použitím ICT a nových výukových metod</i></p> <p><i>Pedagogové získané dovednosti v oblasti ICT začleňují do výuky</i></p> <p><i>ZČU, SIT a kvalitní podpora škol</i></p> <p><i>Široká nabídka aktivit (Dům digitálních dovedností, kempy, kroužky, soutěže)</i></p>	<p><i>Náročné na znalosti, které je potřeba využívat a správně předávat – nedostatečné digitální kompetence pedagogů, nedostatečný počet ICT metodiků, kvalifikovaných informatiků, a dalších odborností</i></p> <p><i>Absence „moderní“ vize školy</i></p> <p><i>Nedostatek vyučujících, kteří mají dostatečnou dovednost</i></p> <p><i>Neochota dalšího vzdělávání, nízká motivace</i></p> <p><i>Vyučující nejsou schopni vyřešit problémy s ICT bez výrazného omezení chodu výuky</i></p> <p><i>Nedostatečné či neodpovídající prostory či vybavení školy</i></p> <p><i>Nedostatečné finance či prostory pro organizování a vedení nepovinných předmětů</i></p>
Příležitosti	Hrozby

<p><i>S ICT se pojí také logické myšlení, kritické myšlení a mnoho potřebných teoretických znalostí, které je možné získat/předávat i bez přímého využití ICT (tedy tento případ nemusí být finančně náročný) - Spolupráce s PPUČ a MOV v jejichž zájmu je také zvyšování digitálních kompetencí u žáků a studentů</i></p> <p><i>Existující dokument Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 + další (Strategie digitální gramotnosti...) + tvorba SDV II</i></p> <p><i>Možnost rychlého zlepšení, zbavením se obav a motivací k používání</i></p> <p><i>Využití DVPP a vzdělávání mezi pedagogy</i></p> <p><i>Práce s otevřenými zdroji Diferenciace tříd dle úrovně žáků – nové možnosti dělení tříd dané školským zákonem</i></p>	<p><i>Nedostatek vyučujících, kteří mají dostatečnou dovednost</i></p> <p><i>Neochota dalšího vzdělávání, nízká motivace</i></p> <p><i>Nedostatek finančních prostředků</i></p> <p><i>Existuje až příliš mnoho informací a mnoho možností, což znesnadňuje rozhodování</i></p>
--	--

3.6.12 Úvod do řešené problematiky – čtenářská gramotnost

Čtení a čtenářská gramotnost patří mezi nezbytné předpoklady k rozvíjení klíčových kompetencí, zejména kompetence k učení, a jsou stále více využívány jako nástroj k dosažení dalších cílů, které jsou klíčem k úspěchu v pracovním i osobním životě. Čtenářství pomáhá také osobnostnímu rozvoji a morálnímu (sebe)zdokonalování.

Rozvíjení čtenářské gramotnosti by mělo být jedním z hlavních cílů celého vzdělávacího procesu, žáci by si měli čtenářské dovednosti a návyky budovat už v raných fázích vzdělávání tak, aby na konci základní školy měli čtenářské dovednosti dobře zvládnuté a zvyky pevně zakořeněné. Na dalších vzdělávacích stupních je úlohou pedagogů obojí upevňovat, podporovat a rozvíjet některé složitější čtenářské dovednosti, které vyžadují rozvinuté abstraktní myšlení. Nezastupitelnou roli v podpoře čtenářské gramotnosti má ale i rodina. Není-li v rodině čtenářství vnímáno a podporováno jako samozřejmá součást života (žádoucí způsob trávení času a získávání informací), česká škola má jen malou šanci tento postoj vypěstovat. Tento stav se následně odráží v neschopnosti systému pomoci žákům ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí ke vzdělání, které by odpovídalo jejich schopnostem a nikoli jejich sociálnímu statutu. Graf č. 83 ukazuje v Plzeňském kraji tuto souvislost ve vztahu k výsledkům PIRLS z roku 2016.

3.6.13 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti čtenářské gramotnosti

ČŠI – Rozvoj čtenářské gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2017/2018

Rozvinutá čtenářská gramotnost je primárním předpokladem pro celkový úspěch žáků v procesu vzdělávání. **Čtení s porozuměním, umění vyhledávat informace v textu, shrnovat, vyvozovat a hodnotit text** jsou dovednosti, které každý člověk potřebuje zvládat v běžném osobním i pracovním životě. **Ve středním vzdělávání** je rozvoj těchto dovedností často bagatelizován, protože vyučující předpokládají, že tyto kompetence již byly rozvinuty na úrovni základního vzdělávání. Toto dokládá tematická zpráva ČŠI, kdy se tento fakt se projevil v hospitované výuce tím, že **na rozvoj čtenářské gramotnosti žáků se alespoň částečně zaměřovali většinou pouze učitelé českého jazyka a literatury**, a to zejména ve vztahu k didaktickým testům ve společné části maturitní zkoušky. **Prvky podpory čtenářské gramotnosti byly zjištěny v cizích jazycích a společenskovědních předmětech.** V doporučeních jsou pak zformulovány následující doporučení pro zřizovatele škol:

- Spolupracovat se školami při utváření koncepčního přístupu k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků tak, aby byla zajištěna synergie činností, k nimž disponují pravomocemi školy na jedné straně a jejich zřizovatelé na straně druhé.
- Ve spolupráci se školami finančně podporovat zlepšování prostorově-materiálních podmínek pro rozvoj čtenářské gramotnosti (školní knihovny a jejich knižní fondy).
- Podporovat spolupráci škol v území při rozvoji čtenářské gramotnosti žáků, například jako zastřešující téma konceptu místních akčních plánů rozvoje vzdělávání a se zohledněním faktorů ovlivňujících úroveň čtenářské gramotnosti žáků.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020)

Mezi opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) v oblasti čtenářské gramotnosti na středních školách patří:

- pracovat s oblastmi, které chceme rozvíjet, a sledovat výsledky žáků – matematická gramotnost, finanční, **čtenářská**, strategie plánování, práce s informacemi a jejich souvislostmi

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti rozvoje kariérového poradenství využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů

Čtenářská gramotnost představuje **porozumění, využívání, posuzování a angažování se v psaných textech** za účelem dosažení cílů jedince, rozšíření jeho znalostí a potenciálu a aktivní účasti ve společnosti. Jedná se o zásadní dovednost – jen díky rozvinuté čtenářské gramotnosti lze rozvíjet dovednosti další (předpoklad pro celoživotní učení, které nabývá stále více na důležitosti). Pro čtenářskou gramotnost je charakteristický cílený rozvoj postoje k využívání textů, žáky je třeba naučit rozumět psanému textu, chápat informace z grafické podoby psaného textu, naučit je efektivně se učit, vyčíst z textu skryté informace, propojovat informace z textů a grafů apod.

Pro úspěšný **rozvoj ČG je na úrovni škol** potřeba cíleně zařazovat **práci s textem do všech předmětů** (např. reflexe porozumění slovním úlohám v matematice), budovat **pozitivní vztah žáků** k četbě, rozebírat s žáky různé formy psaného textu. Učitel by měl umět rozvíjet kognitivní, emocionální, sociální schopnosti žáků a schopnost naplánovat a ukončit samostatně činnost s oporou o čtení (např. formou dílen čtení). Nezbytné je vyučovat **čtenářské strategie** (jako vědomě a cíleně využívaného prostředku pro a vést žáky k využívání metod kritického myšlení při práci s informacemi. Preferované **metody výuky jsou kooperativní, činnostní**, vhodné je i využívat **formativní hodnocení** (tj. učitel nehodnotí žáky mezi sebou, ale posuzuje pokrok žáků, kterého dosáhli v průběhu učební jednotky ve vztahu ke konkrétním cílům. To jednak slouží jako prostředek zvýšení motivace žáků a jednak pomáhá učiteli rozhodnout, kdy jsou žáci připraveni na další učivo.). Nezbytné jsou **vhodné organizační a materiální podmínky školy**.

V rámci projektu **Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů** při **NIDV** dojde mimo jiné k sestavení dokumentů obsahujících klíčové linie dlouhodobého kvalitativního rozvoje všech stránek vzdělávacích oblastí a ověření činnosti a dopadu modelu systému 12 národních, krajských a oblastních **metodických kabinetů** a sítě metodiků pro český jazyk a literaturu na úrovni kraje.

Důležitá je samozřejmě také koncepce rozvoje ČG na státní úrovni a **cílený rozvoj budoucích pedagogů na vysokých školách** v souladu s touto koncepcí.

3.6.14 Aktivita v oblasti čtenářské gramotnosti v Plzeňském kraji

Rozvoji čtenářské gramotnosti se věnuje krajský projekt **Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji**, do kterého je zapojeno 14 partnerských SŠ. Na ně jsou dále navázány spolupracující ZŠ. V projektu je realizována KA Podpora čtenářské a matematické gramotnosti na SŠ a ZŠ, jejímž cílem je rozvíjet čtenářskou gramotnost na školách ve třech základních rovinách:

- materiálové vybavení učeben pro podporu čtenářské a matematické gramotnosti
- rozvoj kompetencí k podpoře čtenářské a matematické gramotnosti u pedagogů SŠ, popřípadě ZŠ
- motivační aktivity k rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti u žáků SŠ, popřípadě ZŠ

Střední školy mohou také využít finanční prostředky na rozvoj čtenářské gramotnosti ze šablon vyhlášených v rámci OP VVV. Konkrétně se jedná o **šablony** Nové metody ve výuce na SŠ – Čtenářská gramotnost, Vzájemná spolupráce pedagogů SŠ – Čtenářská gramotnost, Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ – DVPP v různém rozsahu. Možnost vzít si některou ze šablon zaměřenou na čtenářskou gramotnost využilo ve výzvě Šablony pro SŠ a VOŠ i 14 SŠ. Aktuálně je vyhlášena výzva Šablony pro SŠ a VOŠ II.

3.6.15 Potřeby škol v oblasti čtenářské gramotnosti

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti zaměřují zejména na činnosti spadající do základní úrovně (43 %) a do mírně pokročilé úrovně (34 %). Do budoucna by se školy rády zaměřily na činnosti, které lze zařadit do pokročilé úrovně (předpokládaný nárůst o 33 %) a do nejvyšší úrovně (předpokládaný nárůst o 16 %).

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Předpokládaný posun	Rozdíl
Průměrná úroveň	21%	39%	19%
Základní úroveň	43%	44%	1%
Mírně pokročilá úroveň	34%	43%	9%
Pokročilá úroveň	29%	62%	33%
Nejvyšší úroveň	10%	27%	16%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje čtenářské gramotnosti aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Práce s odbornými texty ve výuce	-	88%	-
Zvyšování motivace žáků ke čtení	-	88%	-
Škola má vlastní knihovnu	-	81%	-
Pomoc žákům s vlastním výběrem četby	-	81%	-
Práce s beletristickými texty ve výuce	-	79%	-
Práce s různou podobou textu - grafy, tabulky, mapy, diagramy ve výuce	-	69%	-
Práce s texty napříč předměty	-	62%	-
Pravidelné návštěvy knihovny	-	60%	-
Škola realizuje mimoškolní aktivity na podporu čtenářské gramotnosti	-	60%	-
Učitelé se vzdělávají v rozvoji čtenářské gramotnosti ve výuce	-	48%	-
Škola systematicky spolupracuje s místní knihovnou	-	43%	-
Dílny čtení ve výuce	-	43%	-
Učitelé využívají formativní hodnocení ve výuce	-	36%	-
Výuka čtenářských strategií	-	36%	-
Učitelé napříč předměty spolupracují na rozvoji čtenářské gramotnosti žáků	-	31%	-
Propagace čtenářské gramotnosti na celoškolních akcích	-	24%	-
Jiné	-	0%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na práci s odbornými texty ve výuce (88 %), zvyšování motivace žáků ke čtení (88 %), zřízení a zajištění školní knihovny (81 %), na pomoc žákům s vlastním výběrem četby (81 %) a na práci s beletristickými texty ve výuce (79 %). 69 % škol se dále zaměřuje na práci s různou podobou textu, jako jsou grafy, tabulky, mapy nebo diagramy ve výuce (69 %).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje čtenářské gramotnosti narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nedostatečná motivace žáků k rozvoji čtenářské gramotnosti (neochota číst)	-	81%	-
Nedostatečná úroveň čtenářské gramotnosti žáků ze ZŠ	-	76%	-
Nedostatek fin. prostředků na materiální zajištění rozvoje čtenářské gramotnosti	-	69%	-
Nedostatek fin. prostředků na realizaci mimotřídních aktivit	-	57%	-
Příliš nízká časová dotace na rozvoj čtenářské gramotnosti ve výuce napříč předměty	-	48%	-
Velká administrativní zátěž spojená se získáváním finančních prostředků	-	48%	-
Chybějící koordinace problematiky napříč školou	-	33%	-
Pedagog. prac. nemají dost informací o možnostech rozvoje čtenářské gramotnosti	-	33%	-
Nedostatek výukových materiálů	-	31%	-
Nevíme, jak vyhodnocovat žákovskou úroveň čtenářské gramotnosti	-	31%	-
Nedostatek učitelů proškolených k rozvoji čtenářské gramotnosti	-	29%	-
Chybějící spolupráce mezi učiteli	-	29%	-
Chybějící strategie rozvoje čtenářské gramotnosti na celonárodní úrovni	-	26%	-
Neochota učitelů vzdělávat se v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	-	17%	-
Chybějící bezpečné prostředí ke sdílení a reflexi práce	-	12%	-
Jiné	-	0%	-
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	-	5%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nedostatečnou motivací žáků k rozvoji čtenářské gramotnosti (81 %), nedostatečnou úrovní čtenářské gramotnosti žáků ze ZŠ (76 %) a nedostatkem finančních prostředků na materiální zajištění rozvoje čtenářské gramotnosti (69 %). 57 % škol deklaruje nedostatek finančních prostředků na realizaci mimoškolních aktivit.

Opatření, která by školám v rámci rozvoje čtenářské gramotnosti pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty (práce s texty)	84%	69%	-15%
Prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost	53%	67%	13%
Dostatečné prostředky na nákup beletrie a odborných textů pro školní knihovnu	81%	67%	-15%
Využívání ICT a interaktivních médií na podporu čtenářské gramotnosti	70%	67%	-3%
Systematická práce žáků s odbornými texty (např. pracovní manuály apod.)	67%	62%	-6%
Zajištění dalšího vzdělávání pedagog. prac. (využití ICT)	42%	52%	11%
Podpora systematické spolupráce mezi učiteli	-	52%	-
Prostředky pro personální zajištění konzultací pro žáky se spec. vzděl. potřebami	44%	50%	6%
Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	53%	48%	-6%
Zajištění dalšího vzdělávání pedagog. prac. (rozvíjení čtenářské gramotnosti ve výuce)	33%	48%	15%
Podpora projektových dnů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti	42%	43%	1%
Podpora systematické spolupráce s místní knihovnou (výpůjčky, katalogy, besedy)	49%	40%	-8%
Vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti	37%	36%	-1%
Zřídít funkci koordinátora gramotností ve škole	14%	36%	22%
Jiné	0%	2%	2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohla podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty a práce s textem (69 %), prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost (67 %), dostatečné prostředky na nákup beletrie a odborných textů pro školní knihovnu (67 %), využívání ICT a interaktivních médií na podporu čtenářské gramotnosti (67 %) a systematická práce žáků s odbornými texty (62 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 školy více zdůrazňují potřebu zřízení funkce koordinátora gramotností ve škole (nárůst o 22 p. b.), zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvíjení čtenářské gramotnosti ve výuce (nárůst o 15 p. b.), prostředků na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost (nárůst o 13 p. b.) a zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využívání ICT (nárůst o 11 p. b.). Pokles lze naopak sledovat u podpory čtenářské gramotnosti napříč předměty (pokles o 15 p. b.) a zajištění dostatečných prostředků na nákup beletrie a odborné literatury do školní knihovny (pokles o 15 p. b.).

Pozn.: SWOT analýza, která byla v předchozích kapitolách uvedena na tomto místě, je pro čtenářskou gramotnost a matematickou gramotnost společná a bude uvedena až po specifikaci tématu matematické gramotnosti (viz níže).

3.6.16 Úvod do řešené problematiky – matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost člověka formulovat, používat matematiku v různých kontextech. Zahrnuje matematické myšlení, používání matematických pojmů, postupů a nástrojů k popisu, vysvětlování a předvídání různých jevů. Je nezbytným předpokladem pro finanční gramotnost a tedy podmínkou pro účinnou prevenci zadlužení/insolvence (ekonomicky či sociálně slabých) občanů a podporu jejich zaměstnatelnosti.

3.6.17 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti matematické gramotnosti

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2019–2023) chápe oblast matematické gramotnosti na středních školách jako téma, které je třeba systematicky rozvíjet, s ohledem na zjištění mezinárodních šetření, dle kterých dochází v této oblasti ke stagnaci a zhoršování výsledků žáků.

Rozvoj matematické gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2017/2018

Česká školní inspekce vydala v roce 2019 tematickou zprávu reflektující podporu rozvoje matematické gramotnosti na základních a středních školách. Zpráva konstatuje, že téměř 60 % žáků středních škol se na hodiny matematiky vůbec netěší, přičemž pouze 50 % z nich sledává výuku matematiky přínosnou pro jejich budoucí uplatnění.

Dle vyjádření ředitelů škol bude 69 % z nich v dalších letech usilovat o změny ve výuce matematiky zejména v oblastech zavádění inovativních způsobů výuky, zvýšení časové dotace výuky, či posilování mezipředmětové spolupráce ke zvýšení matematické gramotnosti. Jako největší překážku vnímají negativní postoj žáků k výuce matematiky a její nízkou celospolečenskou podporu.

V doporučeních ČŠI konstatuje dobré zkušenosti se zaváděním konstruktivistických přístupů do výuky a zkvalitňování formativního hodnocení. Zkvalitňování vybavení škol v oblasti ICT a jejich využití nese pozitivní výsledky i v oblasti výuky matematické gramotnosti. Doporučení pro školy jsou:

- Hledat a využívat možnosti pro zvyšování zájmu žáků o matematiku, například prostřednictvím zavádění vhodných inovací edukačních metod, zachováním či posílením nabídky doplňujících aktivit s vazbou na rozvoj matematické gramotnosti, zvyšováním kvality využití ICT technologií včetně vhodných aplikací ve výuce matematiky a posilováním využití diferencované výuky (např. různá obtížnost řešených úloh) a formativního hodnocení žáků v oblasti matematické gramotnosti.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj matematické gramotnosti žáků napříč předměty a vzdělávacími oblastmi (např. spolupráce učitelů, rozvíjení kompetencí učitelů v této oblasti).

Projekt Podpora krajského akčního plánování (2016-2021)

Projekt P-KAP přináší základní poznatky o oblasti rozvoje kariérového poradenství využitelné při krajském akčním plánování s ohledem na různé cílové skupiny. V roce 2017 byla zpracována verze určená zejména pro týmy, které se v krajích podílejí na realizaci krajských akčních plánů

Matematická gramotnost je předpokladem **pro úspěšné řešení problémů v životě**. Schopnost samostatně řešit problémy je jednou z nejžádanějších kompetencí na trhu práce. Ve výuce jde o společné hledání takových námětů z reálného života, které mohou žáci řešit pomocí získaného matematického aparátu. Matematická gramotnost zahrnuje znalost různých pomůcek a nástrojů (včetně prostředků výpočetní techniky), které mohou pomoci při matematické činnosti, a dovednost používat je s vědomím hranic jejich možností.

MG je třeba ve škole rozvíjet **napříč všemi předměty** – nejen v hodinách matematiky předkládat žákům **k řešení komplexní úlohy**, kdy žáci **sami nebo ve skupině vymýšlí postup a teprve v další úrovni uplatní/uplatňují získaný matematický aparát**. Podstatou je nepřinášet žákům poznatky, ale podporovat je v jejich objevování, umožnit jim zažít radost a úspěch z objeveného, sebedůvěru ve vlastní schopnosti. Jde o rozvoj schopnosti získávat a třídit zkušenosti (často metodou pokus-omyl, takže je důležité je pracovat s chybou jako s prostředkem k učení – žák ji sám objeví, proces nápravy funguje jako pozitivní proces, upevňuje zapamatování si správného řešení). Žák se učí zobecňovat, objevovat souvislosti, tvořit modely, protipříklady a vhodně argumentovat. Důležité je využívat formativní hodnocení (žák posuzuje svůj pokrok v kontextu žádoucího cíle). Úlohy by měly žáky motivovat – být praktické, pestré, zajímavé, v souladu se zaměřením školy či využitelné v realitě každodenního života, umožňovat řešení různými postupy (možnost hledat a zvolit různou cestu nikoli pouze aplikovat vydrilovaný postup), postup žáků při řešení je vhodné rozebrat, zhodnotit.

Obdobně jako u ČG i zde by měla být stanovena koncepce na státní úrovni a v souladu s ní by měli být připravováni budoucí pedagogové na VŠ.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020)

Mezi opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020) v oblasti matematické gramotnosti na středních školách patří:

- na základě úprav provedených v RVP provést úpravy ŠVP, specifikovat standardy s důrazem na matematické schopnosti

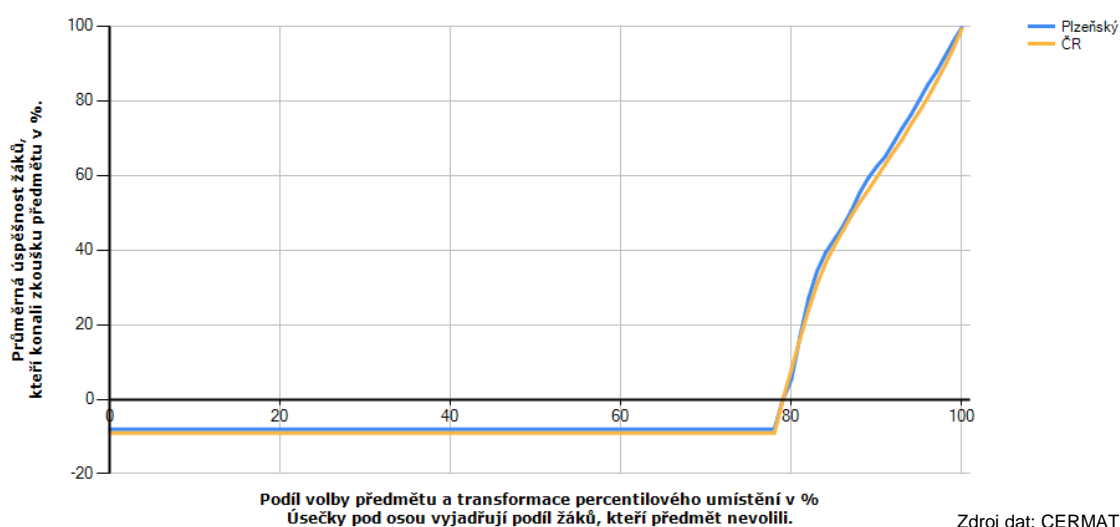

- pracovat s oblastmi, které chceme rozvíjet, a sledovat výsledky žáků – matematická gramotnost, finanční, čtenářská, strategie plánování, práce s informacemi a jejich souvislostmi
- podporovat vzdělávání učitelů matematiky formou tvořivých dílen a seminářů, vést je k rozvoji matematické a finanční gramotnosti

3.6.18 Aktivity v oblasti v matematické gramotnosti v Plzeňském kraji

V grafu 84 jsou shrnuty výsledky u maturitní zkoušky z matematiky v roce 2019. Plzeňský kraj se sice v porovnání s ostatními kraji nachází **nad průměrem ČR**, avšak průměrné hodnocení 61,44 % není příliš dobré.

Graf 84 Výsledky u maturitní zkoušky z MATEMATIKY 2019

Rozvoji matematické gramotnosti se věnuje krajský **projekt Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji**, do kterého je zapojeno 14 partnerských SŠ, na které jsou navázány spolupracující ZŠ. V projektu je realizována KA Podpora čtenářské a matematické gramotnosti na SŠ a ZŠ, jejímž cílem je rozvíjet matematickou gramotnost na školách ve třech základních rovinách:

- materiálové vybavení učeben pro podporu čtenářské a matematické gramotnosti
- rozvoj kompetencí k podpoře čtenářské a matematické gramotnosti u pedagogů SŠ, popřípadě ZŠ
- motivační aktivity k rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti u žáků SŠ, popřípadě ZŠ

Střední školy mohou také využít finanční prostředky na rozvoj matematické gramotnosti ze šablon vyhlášených v rámci OP VVV. Konkrétně se jedná o **šablony** Vzájemná spolupráce pedagogů SŠ – Matematická gramotnost, Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ – DVPP v různém rozsahu. Možnost vzít si některou ze šablon zaměřenou na matematickou gramotnost využilo ve výzvě Šablony pro SŠ a VOŠ i 18 SŠ. Aktuálně je vyhlášena výzva Šablony pro SŠ a VOŠ II.

V Plzeňském kraji probíhá také **Technická olympiáda Plzeňského kraje**, do které se v posledním ročníku zapojilo 12 soutěžních týmů středních škol.

3.6.19 Potřeby škol v oblasti matematické gramotnosti

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti zaměřují zejména na činnosti spadající do základní úrovně (49 %) a do mírně pokročilé úrovně (37 %). Do budoucna by se školy rády zaměřily na činnosti, které lze zařadit do pokročilé úrovně (předpokládaný nárůst o 31 %) a do nejvyšší úrovně (předpokládaný nárůst o 18 %).

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Předpokládaný posun	Rozdíl
Průměrná úroveň	17%	37%	20%
Základní úroveň	49%	50%	1%
Mírně pokročilá úroveň	37%	49%	13%
Pokročilá úroveň	22%	53%	31%
Nejvyšší úroveň	6%	24%	18%

Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje matematické gramotnosti aktivně podílí:

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Žákům jsou předkládány úlohy, které vychází ze situací reálného života	-	90%	-
Vyučující s žáky rozebírají a hodnotí řešení úloh	-	86%	-
Konzultace pro žáky	-	74%	-
Žákům jsou předkládány úlohy, které se vztahují k odbornému zaměření školy	-	69%	-
Motivace žáků k rozvoji matematické gramotnosti	-	67%	-
Využití ICT při rozvoji matematické gramotnosti	-	67%	-
Zapojení žáků do soutěží či olympiád	-	64%	-
Učitelé zadávají žákům komplexní úlohy umožňující různé postupy	-	62%	-
Žáci při výuce pracují s chybou jako prostředkem učení	-	60%	-
Diferenciace výuky podle úrovně znalostí žáků	-	55%	-
Další vzdělávání pedagog. prac. v oblasti rozvoje matematické gramotnosti žáků	-	50%	-
Učitelé využívají formativní hodnocení ve výuce	-	26%	-
Jiné	-	2%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti soustředí především na práci s úlohami, které vychází z každodenního života a praxe (90 %), rozbor a hodnocení řešení úloh (86 %), konzultace pro žáky (74 %), předkládání úloh, které se vztahují k odbornému zaměření školy (69 %), motivaci žáků k rozvoji matematické gramotnosti (67 %) a využití ICT při rozvoji matematické gramotnosti (67 %).

Překážky, na které školy v rámci rozvoje matematické gramotnosti narážejí:

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nedostatečné znalosti matematiky žáků ze ZŠ	-	90%	-
Nedostatečná motivace žáků k rozvoji matematické gramotnosti	-	76%	-
Příliš nízká časová dotace na rozvoj matematické gramotnosti ve výuce	-	57%	-
Nastavení maturitní zkoušky z matematiky nesměruje k rozvoji matematické gramotnosti	-	55%	-
Velká administrativní zátěž spojená se získáváním finančních prostředků	-	52%	-
Nedostatek fin. prostředků na realizaci mimotřídních aktivit	-	50%	-
Chybějící strategie rozvoje matematické gramotnosti na celonárodní úrovni	-	43%	-
Nedostatek fin. prostředků na materiální zajištění rozvoje matematické gramotnosti	-	40%	-
Nedostatek učitelů proškolených k rozvoji matematické gramotnosti	-	33%	-
Nedostatek finančních prostředků na další vzdělávání učitelů v matematické gramotnosti	-	31%	-
Nedostatek výukových materiálů	-	26%	-
Nevíme, jak vyhodnocovat žákovskou úroveň matematické gramotnosti	-	24%	-
Neochota učitelů vzdělávat se v oblasti matematické gramotnosti	-	24%	-
Jiné	-	2%	-
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	-	2%	-

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

Školy se v rámci této oblasti potýkají především s nedostatečnými znalostmi žáků ze ZŠ (90 %), nedostatečnou motivací žáků k rozvoji matematické gramotnosti (76 %) a příliš nízkou časovou dotací na rozvoj matematické gramotnosti ve výuce (57 %). 55 % škol zmiňuje, že současná podoba a nastavení maturitní zkoušky z matematiky nesměruje k rozvoji matematické gramotnosti, výuka je naopak přizpůsobována přípravě na státní maturitu. Školy dále narážejí na velkou administrativní zátěž spojenou se získáváním finančních prostředků (52 %) a nedostatkem finančních prostředků na realizaci mimotřídních aktivit (50 %).

Opatření, která by školám v rámci rozvoje matematické gramotnosti pomohla:

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	93%	86%	-7%
Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty	73%	76%	3%
Výukové materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí	76%	64%	-11%
Prostředky pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky se SVP	63%	62%	-2%
Nabídka dalšího vzdělávání pedagog. prac. (včetně využití digitálních technologií)	66%	57%	-9%
Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	76%	52%	-23%
Prostředky na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží	66%	52%	-13%
Nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - didaktika matematiky	61%	45%	-16%
Metod. podpora výuky matematiky na úrovni kraje (kabinet jako součást krajského vzděl. zařízení)	32%	33%	2%
Jiné	2%	0%	-2%

Vyhodnocení výsledků II. vlny šetření:

V souvislosti s dalším rozvojem sledované oblasti by školám nejvíce pomohla finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky (86 %), podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (76 %), výukové materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí (64 %) a prostředky pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky se SVP (62 %).

Srovnání s výsledky z I. vlny šetření:

Oproti roku 2015/2016 je většina uváděných opatření zmiňována méně často. Pokles lze pozorovat především u opatření týkajících se nákupu učebních pomůcek a literatury pro potřeby školy (pokles o 23 p. b.), nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti didaktiky (pokles o 16 p. b.), prostředků na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží (pokles o 13 p. b.) a výukových materiálů na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí (pokles o 11 p. b.).

3.6.20 Úvod do řešené problematiky – finanční gramotnost

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků, s ohledem na měnící se životní situace (Národní strategie finančního vzdělávání, květen 2010).

Toto téma si Plzeňský kraj zařadil jako důležité nad rámec povinných intervencí a nepovinných témat stanovených státem pro akční plánování. Proto k němu nejsou k dispozici data z dotazníkového šetření na SŠ a VOŠ.

3.6.21 Strategické dokumenty a další východiska v oblasti finanční gramotnosti

Národní strategie finančního vzdělávání 2.0

Národní strategie finančního vzdělávání je jedním ze základních dokumentů, které systematicky vymezují finanční vzdělávání v ČR. Nejprve je popsán význam finančního vzdělávání. Následuje definice finanční gramotnosti jako souhrnu potřebných kompetencí. Dokument dále představuje prioritní oblasti pro budoucnost a principy finančního vzdělávání. Je zde také objasněna tzv. dvoupilířová struktura finančního vzdělávání. Jeden pilíř finančního vzdělávání zasahuje žáky v počátečním vzdělávání, druhý pilíř směřuje ke vzdělávání občanů, je tedy zaměřen na dospělou populaci, zejména na ohrožené skupiny jako jsou senioři, či nezaměstnaní. Další kapitola tohoto dokumentu je pak věnována roli klíčových subjektů a koordinaci aktivit v oblasti finančního vzdělávání. Na Národní strategii navazuje Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách, který je dílčí koncepcí zaměřenou na finanční vzdělávání ve školách.

Standard finanční gramotnosti

V březnu 2017 byl členy Pracovní skupiny pro finanční vzdělávání odsouhlasen Standard finanční gramotnosti, který stanovuje cílovou úroveň finanční gramotnosti pro žáky základních a středních škol. Ze standardu vyjde MŠMT při revizi rámcových vzdělávacích programů.

Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách

Systém budování finanční gramotnosti rozvíjí Národní strategii finančního vzdělávání. Podrobněji popisuje jeden z pilířů finančního vzdělávání, a to oblast počátečního vzdělávání. Klíčovými částmi tohoto dokumentu jsou **definice finančního vzdělávání a Standardy finanční gramotnosti**. Ty určují cílový stav finančního vzdělávání pro různé stupně vzdělávání. Standard finanční gramotnosti je zpracován pro základní a střední vzdělávání a je rozdělen do čtyř okruhů (Peníze, Hospodaření domácnosti, Finanční produkty, Práva spotřebitele). V těchto okruzích pak vymezuje obsah a výsledky vzdělávání.

Katalog materiálů pro rozvoj finanční gramotnosti (MŠMT)

Odborná skupina pro podporu finanční gramotnosti při Národním ústavu pro vzdělávání připravila pro učitele Katalog materiálů pro rozvoj finanční gramotnosti. Po krátkém úvodu, ve kterém je vymezeno, proč katalog vznikl, pro koho je katalog určen a co je obsahem katalogu, následují **anotace vybraných materiálů a seznamy materiálů**, a to podle typu materiálu nebo podle autora. Materiály byly vybírány na základě následujících kritérií: vhodnost pro učitele základních a středních škol, soulad s kurikulární reformou a Standardy finanční gramotnosti, aktuálnost, kvalita, osobní dobrá zkušenost a v neposlední řadě také dostupnost. Proto je potřeba zdůraznit, že katalog nelze považovat za vyčerpávající souhrn veškerých informačních zdrojů k finanční gramotnosti.

Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2014/2015

Málo se daří rozvíjet gramotnosti napříč výukou ve všech vzdělávacích oblastech, **nejméně byl zaznamenán rozvoj finanční gramotnosti**.

ČŠI je realizátorem hlavních mezinárodních šetření Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků ve vzdělávání v České republice. Ve školním roce 2014/2015 byly zveřejněny výsledky PISA 2012 Finanční gramotnost patnáctiletých žáků a ICILS 2013.

Pro účely PISA 2012 byla finanční gramotnost definována následovně: Finanční gramotnost zahrnuje znalost a porozumění finančním konceptům a rizikům, dále dovednosti, motivaci

a sebedůvěru potřebnou pro uplatnění těchto znalostí a porozumění s cílem činit efektivní rozhodnutí v různých situacích souvisejících s financemi, zlepšit finanční situaci jedince či celé společnosti a umožnit zapojení do ekonomického života (Koncepční rámec PISA 2012).

Mezinárodní šetření PISA 2012 Finanční gramotnost patnáctiletých žáků

Testování se zúčastnilo okolo 29 000 žáků v 18 zemích. V České republice bylo do šetření finanční gramotnosti PISA zapojeno celkem 288 škol, v nich se testování finanční gramotnosti zúčastnilo celkem 1 207 žáků. Čeští žáci dosáhli bodového skóre 513 bodů a zařadili se mezi 7 zemí s nadprůměrnými výsledky. Oblast finanční gramotnosti je specifická v tom, že na rozdíl od hlavních sledovaných gramotností v šetření PISA (matematické, čtenářské, přírodovědné) je rozvíjena napříč předměty, ačkoliv na řadě škol je vyučována jako samostatný předmět. Složení testů PISA umožňuje sledovat, jak **finanční gramotnost souvisí s dalšími oblastmi – gramotností matematickou a čtenářskou**. Výsledky šetření ve většině zemí ukazují, že **žáci s vysokou úrovní matematické nebo čtenářské gramotnosti zároveň dosahují vysoké úrovně finanční gramotnosti**. Naopak znalosti a dovednosti využívané v oblasti finanční gramotnosti mohou zároveň podporovat či jsou do jisté míry shodně se znalostmi a dovednostmi v oblasti čtenářské i matematické gramotnosti.

Další testování žáků na matematickou gramotnost proběhne v rámci šetření PISA 2021. Česká republika se plánuje zapojit do volitelného modulu mapujícího finanční gramotnost patnáctiletých žáků. Dobrovolného testování žáků v roce 2015 se ČR nezúčastnila.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016–2020)

Mezi opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje (2016 – 2020) v oblasti finanční gramotnosti na středních školách patří:

- pracovat s oblastmi, které chceme rozvíjet, a sledovat výsledky žáků – matematická gramotnost, **finanční**, čtenářská, strategie plánování, práce s informacemi a jejich souvislostmi
- podporovat vzdělávání učitelů matematiky formou tvořivých dílen a seminářů, vést je k rozvoji matematické a **finanční gramotnosti**
- zaměřit se na vzdělávání učitelů v oblasti finanční gramotnosti, ukázat učitelům, jak formou hry a praktických úkolů seznámit žáky s pravidly pro efektivní a rozumné nakládání s finančními prostředky, možnostmi zúročení kapitálu nebo investování. Prostřednictvím učitelů poskytnout žákům informace o tom, jaká rizika přinášejí např. hazardní hry, sázení či gamblerství

3.6.22 Aktivity v oblasti finanční gramotnosti v Plzeňském kraji

Na celorepublikové úrovni funguje projekt **Finanční gramotnost do škol** společnosti Yourchance o.p.s. Cíle projektu jsou především:

- metodicky podpořit a zatraktivnit výuku finanční gramotnosti na ZŠ a SŠ
- postavit výukové materiály na prakticky využitelných informacích a zkušenostech
- poskytnout ucelené informace k tématu finanční gramotnosti v takové formě, která bude snadno využitelná při výuce na ZŠ a SŠ
- vytvořit a poskytnout zajímavé pomůcky podporující interaktivní přístup k výuce
- umožnit sdílení zkušeností odborníků z praxe

- podílet se na prevenci předlužení rodin v ČR

Těm školám, které pozvednou kvalitu výuky finanční gramotnosti na patřičnou úroveň, je udělován certifikát Finančně gramotná škola. Dále je poskytována metodická pomoc učitelům, jsou vytvářeny výukové materiály na míru, realizovány přednášky pro studenty, projektové dny, soutěže.

V Plzeňském kraji se do projektu ve školním roce 2019/20 zapojily základní školy na Rokycansku a Kralovicku a mělo by jím projít cca 1000 žáků těchto škol.

V rámci projektu KAP proběhl kulatý stůl Finančně gramotná a podnikavá škola, kterého se zúčastnili zástupci ze 7 SŠ a 5 ZŠ. **V projektu POV** pak probíhají projektové dny zaměřené na matematickou a finanční gramotnost.

6 SŠ realizuje **šablonu** Podpora podnikavosti žáků SŠ prostřednictvím volnočasové aktivity – fiktivní firma.

3.6.23 SWOT analýza (čtenářská, matematická a finanční gramotnost)

Níže uvedená SWOT analýza vychází z informací uvedených výše - zohledňuje strategické dokumenty a další východiska k oblasti čtenářské, matematické a finanční gramotnosti, aktivity probíhající na území Plzeňského kraje, evaluaci činnosti KAP i a také informace plynoucí z analýzy potřeb škol (výsledky dotazníkového šetření provedeného na SŠ a VOŠ koncem roku 2018 a jejich porovnání s šetřením z r. 2015, dále z manažerského shrnutí kapitoly Čtenářská a matematická gramotnost v rámci projektu P-KAP. Analýza byla vytvořena na jednání platformy. Je podkladem pro návrhovou část KAP.

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Existence metodické podpory škol v rozvoji gramotností (IKAP, SYPO)</i></p> <p><i>Využití ICT při rozvoji gramotnosti</i></p> <p><i>Pomoc žákům s vlastním výběrem četby</i></p> <p><i>Práce s beletristickými texty ve výuce</i></p> <p><i>Škola realizuje mimoškolní aktivity na podporu čtenářské gramotnosti (kroužky, kluby, školní časopis apod.)</i></p>	<p><i>Nedostatek učitelů, kteří umí cíleně rozvíjet ČG a MG</i></p> <p><i>Nedostatečné znalosti ČG a MG žáků ze ZŠ</i></p> <p><i>Nedostatečná motivace žáků k rozvoji gramotností</i></p> <p><i>Příliš nízká časová dotace na rozvoj gramotností ve výuce napříč předměty</i></p> <p><i>Neochota/nízká motivovanost učitelů vzdělávat se a nově nabyté poznatky přenášet do výuky (neexistence tlaku na zvyšování kvality výuky)</i></p> <p><i>Nedostatečná systémová podpora učitelů (vyšší nároky na přípravu a zvládnutí výuky)</i></p> <p><i>Drilování matematiky místo poskytnutí prostoru pro uvažování</i></p> <p><i>ŠVP na většině škol psány pro 19. stol.</i></p>
Příležitosti	Hrozby
<p><i>Existence kvalitní a atraktivní literatury</i></p> <p><i>Existence nabídky vzdělávání učitelů</i></p>	<p><i>Nekoordinovaný přístup k rozvoji ČG a MG jednotlivých aktérů (např. CERMAT, ČŠI, jednotlivé projekty, revize RVP apod.),</i></p>

<p><i>Zájem o rozvoj ČG a MG na školách ze strany ČŠI</i></p> <p><i>Existence řady dílčích podpůrných aktivit zaměřených na rozvoj gramotností – hledání příležitostí pro spolupráci a propojování</i></p> <p><i>Rozšiřující se možnosti pro sdílení poznání a zkušeností z praxe (nový odborný recenzovaný časopis Gramotnost, pregramotnost a vzdělání, vznikající komunity Společenství praxe pro rozvoj gramotností a jiné)</i></p> <p><i>Potenciál řešit prostřednictvím rozvoje ČG a MG jak problémy žáků „ohrožených školním neúspěchem“, tak rozvoj žáků „mimořádně nadaných“</i></p>	<p><i>zejména z důvodu chybějící jednotné strategie</i></p> <p><i>Riziko upozadění snahy o rozvoj ČG a MG (opět především z důvodu absence jednotné strategie)</i></p> <p><i>Povinná školení státní maturity a JPZ odčerpávají kapacity škol, které by bylo možné využít smysluplněji</i></p> <p><i>Státní maturity a JPZ nemají žádný vliv na zvyšování kvality výuky na ZŠ a SŠ</i></p>
---	---

4 Finální souhrn výsledků analýzy potřeb v území

V této kapitole jsou shrnuty veškeré závěry z jednotlivých platform, které jsou členěny do logických linek „problém – příčina – žádoucí změna/cíl“. Logické linky jsou výsledkem jednání na jednotlivých tematických platformách. Podkladem pro jejich vytvoření byly výstupy z analytických materiálů zpracovaných pro potřeby této analýzy (viz kapitola 2), strategické dokumenty a další materiály/východiska související s oblastí vzdělávání a odborná diskuse jednotlivých členů platform. Zohledněny byly i dílčí výstupy z druhého dotazníkového šetření na středních a na vyšších odborných školách a posun, který jím byl zachycen.

PROBLÉM	PŘÍČINA	ŽÁDOUCÍ ZMĚNA/CÍL
Nepříznivá věková struktura a předpokládaný nedostatek učitelů (zejména učitelů polytechnických, odborných předmětů a odborného výcviku)	Demografické vlivy	Získat a udržet na školách učitele polytechnických, odborných předmětů a odborného výcviku
	Malý zájem o studium technických předmětů na pedagogických fakultách	
	Odchody učitelů odborných předmětů a odborného výcviku do soukromé sféry	
Ztráta postavení kraje z hlediska vzdělanosti	Málo kombinovaných forem výuky na VŠ	Zvýšit počet absolventů VŠ v Plzeňském kraji
	Růst podílu odcházejících na VŠ mimo kraj	
	Nižší podíl VOŠ na terciálním vzdělávání ve srovnání s jinými kraji	
Nedostatečné množství aktivit na podporu podnikavosti	Nedostatek času a finančních prostředků na realizaci aktivit VvkP ve výuce i mimo výuku	Rozvíjet ve školách podnikavost, kreativitu a kritické myšlení
	Nedostatečné zkušenosti a malý zájem pedagogů o oblast podnikavosti	

	<p>Chybějící metodické materiály k podpoře podnikavosti (nedostatek vzdělávacích příležitostí pro pedagogy)</p> <p>Neexistence propojení systémů podpory podnikavosti na ZŠ, SŠ i VŠ</p> <p>Malý zájem škol o fiktivní a studentské firmy</p> <p>Nízká spolupráce subjektů soukromého i veřejného sektoru se školami v oblasti podpory podnikavosti</p>	
Nedostatečný zájem žáků a studentů o ekonomické aktivity	Nedostatečné kariérové poradenství	
	Stereotypy spojené s trhem práce	
	Relativně nízká finanční a právní gramotnost	
Nedostatečně rozvinuté kreativní a kritické myšlení u dětí, žáků a studentů	Převažující frontální výuka u pedagogů	
	Nedostatečné kritické myšlení a mediální gramotnost	
Nesoulad mezi vystudovaným oborem a následným pracovním uplatněním čerstvých absolventů	Disproporce mezi potřebami trhu práce a kompetencemi absolventů škol	
	Není dostatečná nabídka flexibilních pracovních míst (částečných úvazků)	
	Malá znalost budoucího vývoje trhu práce	
	Změny myšlení, hodnot a návyků mezi generacemi	
	Úbytek pracovních míst na venkově	
	Vliv technologií na změnu způsobu života a práce	
	Dlouhá doba studia (např. u zdravotnických oborů)	
Rostoucí nedostatek pracovníků některých profesí na trhu práce	Rostoucí tempo změn na trhu práce	
	Demografické vlivy	
	Stereotypy spojené s trhem práce	
Růst podílu obyvatel bez dokončené SŠ	Růst počtu pracovních míst s nízkou kvalifikací	
	Vliv rodiny	
		Rozvíjet kompetence pro řízení vlastní kariéry

	<p>Nedostatek kariérových informací a kompetencí pro volbu žáků</p> <p>Zastaralost ŠVP/RVP a nízká kvalita výuky s ohledem na aktuální trendy v oboru</p> <p>Nedostatečná prostupnost vzdělávání u malých škol</p> <p>Psychické problémy žáků</p>	
Nedostatečné a podceňované kariérové vzdělávání a poradenství (KVP)	<p>Postavení KVP - legislativa a finance</p> <p>Nedostatečná podpora KVP ze strany vedení školy a malá motivace škol ke KVP</p> <p>Nedostatečná síť KP a vzájemná spolupráce aktérů</p> <p>Kariérové vzdělávání není akcentovanou součástí ŠVP/RVP na školách</p> <p>Nedostatečná informační a metodická podpora KVP</p> <p>Malý zájem ze strany některých zaměstnavatelů o KVP</p> <p>Malé povědomí a zájem široké veřejnosti o KVP</p> <p>Chybějící predikce potřeb trhu práce v oblasti kompetencí a skladby oborů</p>	
Nedostatek zdrojů na realizaci dalšího vzdělávání na školách	<p>Nedostatek finančních prostředků na personální zajištění dalšího vzdělávání</p> <p>Nedostatečná příprava pedagogických pracovníků na vzdělávání dospělých</p> <p>Nízká motivace škol a pedagogických pracovníků ke vzdělávání dospělých</p> <p>Nízká poptávka ze strany zaměstnavatelů/chybějící zpětná vazba ze strany zaměstnavatelů</p>	Zlepšit další vzdělávání pro adaptabilitu obyvatel Plzeňského kraje

Malé zapojení dospělých do dalšího profesního a občanského vzdělávání	Nízká motivace dospělých k individuálnímu celoživotnímu vzdělávání (profesního i občanského)	
	Finanční a časová náročnost	
	Nereflektování vstupní úrovně (pokročilosti) účastníka dalšího vzdělávání v rekvalifikacích	
	Malé využívání kariérového poradenství dospělými z důvodu nedostatečného povědomí o této službě	
	Neochota zaměstnavatelů k dalšímu vzdělávání zaměstnanců	
	Disproporce individuálních vzdělávacích potřeb zaměstnanců s potřebami zaměstnavatele	
	Podceňování trendů na trhu práce	
	Nepřehledná nabídka dalšího vzdělávání	
Nevyjasněný přístup k hodnocení kvality dalšího vzdělávání	Není doporučena a akceptována jednotná metodika posouzení kvality	
Nepřipravenost škol na zavádění inkluze	Nedostatečné kompetence některých pedagogických a dalších pracovníků v oblasti inkluze	Zajistit rovné příležitosti ve vzdělávání
	Nedostatečné personální kapacity a velké administrativní zatížení škol	
	Nedostatečná míra proinkluzivního prostředí na školách (klíma)	
	Obavy učitelů z nezvládnutí výuky a narušení jejího průběhu kvůli rostoucímu počtu žáků s poruchami chování (včetně nediagnostikovaných)	

	Nezájem některých rodičů, problémy v komunikaci škol s rodiči	
Nedostatečné personální kapacity v oblasti inkluze	Nedostatek kvalifikovaných odborníků	Zajistit dostatečnou dostupnost poradenství a zlepšování kvality poradenských služeb (včetně oblasti primární prevence)
	Nedostatečná finanční motivace kvalifikovaných odborníků	
	Nedostatek kvalifikovaných lidských zdrojů	
	Nekoncepční přístup ze strany MŠMT k financování poradenství	
	Administrativní zátěž spojená s inkluzí	
Nárůst požadavků na diagnostiku žáků	Zvýšený počet problémů u žáků	
	Nárůst počtu žáků s poruchou chování	
	Zlepšená medicínská diagnostika	
Nárůst rizikového chování u žáků	Stav společnosti / absence vzorů ve společnosti	
	Nedostatečná funkce rodiny (krize rodiny) / nízká sociokulturní úroveň rodiny (cyklická bída)	
	Zvýšená koncentrace obyvatel se sociálními problémy v jednom místě	
Část škol doposud nedisponuje bezbariérovým přístupem	Finanční náročnost	Zvýšit počet škol s bezbariérovým přístupem
	Památkově chráněné budovy, budovy nejsou ve vlastnictví kraje	
Vzdělávání dětí a žáků cizinců (potažmo dětí, žáků s OMJ)	Nepřipravenost škol na vyšší počet dětí, žáků cizinců	Podpořit školy při začleňování a vzdělávání dětí a žáků cizinců (potažmo dětí a žáků s OMJ)
	Stoupající podíl dětí, žáků cizinců v Plzeňském kraji	
Různý přístup k podpoře nadání a péče o nadané	Absence dat o počtu nadaných a mimořádně nadaných žáků	

	Náročná orientace v možnostech podpory nadání	Zaměřit se na systematickou podporu nadání a péči o nadané a mimořádně nadané žáky
	Chybějící koordinace všech subjektů pohybujících se v oblasti péče o nadané a mimořádně nadané žáky	
Nedostatečná jazyková vybavenost absolventů a jejich uplatnitelnost na trhu práce	Nejednotná jazyková úroveň absolventů ZŠ	Zkvalitnit výuku cizích jazyků na školách
	Nedostatečná návaznost ve výuce cizích jazyků při přechodu ze ZŠ na SŠ (návaznost ŠVP mezi jednotlivými stupni vzdělávání)	
	Velké skupiny žáků s rozdílnou úrovní ve výuce CJ, malé zapojení konverzace do výuky	
	Dlouhodobě navyklý způsob výuky CJ a neochota ho měnit u některých pedagogů	
	Neprovozanost ŠVP s evropským rámcem jazyků	
	Malá aprobovanost učitelů jazyka v některých regionech kraje	
Neúčelné využívání digitálních technologií na školách	Nedostatečné vzdělání pedagogů v ICT oblasti	Rozvíjet a zkvalitnit digitální gramotnost a odpovídající zázemí na školách
	Nedostatečná průběžná podpora pedagogů pro vhodnou implementaci digitálních technologií do výuky	
	Absence vize rozvoje digitální gramotnosti ve školách	
	Malé zapojení žáků do práce s digitálními technologiemi napříč předměty	
Zastarávající IT a další vybavení ve školách	Nedostatek financí na systematickou obnovu IT (HW i SW) na školách	

	Nedostatečné plánování rozvoje digitálních technologií na školách	
Vzdělávací soustava je stále zaměřena na obsah, namísto na rozvoj gramotností a kompetencí	Neexistence rámce získané úrovně čtenářské, matematické, finanční gramotnosti napříč stupni škol	Podpořit implementaci gramotností a kompetencí do výuky na školách
	Nepochopení pojmu a obsahu gramotností u pedagogů	
	Nevhodná volba metod a forem výuky gramotností u pedagogů	
	Neschopnost pracovat s rozsáhlými texty	
	Výuka matematiky je odtržena od reálného života/nepochopení matematiky jako nástroje pro řešení problému obecně	
	Zaměňování finanční gramotnosti za matematickou	
	Nepochopení podstaty, potřebnosti a důsledků finanční gramotnosti	

5 Seznam zkratek

AIVD	Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, o. s.
AJ	Anglický jazyk
AMARE ČHAVE	Asociace romských občanských iniciativ
APIV	Akční plán inkluzivního vzdělávání
APIV A	Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem (projekt)
APIV B	Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi (projekt)
BIC Plzeň	BIC Plzeň – Podnikatelské a inovační centrum
BYOT/BYOD	Bring your own technology/device
CEFIF	Centrum fiktivních firem
CJ	Cizí jazyky
CLIL	Obsahově a jazykově integrované učení (Content and Language Integrated Learning)
CNC	Číslicově řízený stroj k obrábění, vrtání, frézování, broušení, řezání atd. (computerized numerical control)
CPIC	Centrum na podporu integrace cizinců
CZ ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ (NACE)	Klasifikace ekonomických činností
CŽU	Celoživotní učení
ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČG	Čtenářská gramotnost
ČJ(L)	Český jazyk (a literatura)
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DO	Domažlice
DPV	Další profesní vzdělávání
DV	Další vzdělávání
DVD	Další vzdělávání dospělých
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020
DŽC	Děti-Žáci-Cizinci
EHP 160	Evropský hospodářský prostor
ELGPN, 2012	Evropská síť politik celoživotního poradenství (The European Lifelong Guidance Policy Network, ELGPN)
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ET 2020	Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě
ETP	Efektivní politika na trhu práce (jeden z cílů Akčního plánu na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR 2017)
EU	Evropská unie

FAV	Fakulta aplikovaných věd
FDULS	Fakulta designu a umění L. Sutnara
FEK	Fakulta ekonomická
FEL	Fakulta elektrotechnická
FF	Fakulta filozofická
FF	Fiktivní firma
FPE	Fakulta pedagogická
FPR	Fakulta právnická
FST	Fakulta strojní
FZS	Fakultě zdravotnických studií
GaSOŠ	Gymnázium a Střední odborná škola
HDP	Hrubý domácí produkt
HK	Hospodářské komory
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HW	Hardware
ICILS	Mezinárodní šetření ICILS (International Computer and Information Literacy Study)
ICT	Informační a komunikační technologie
IKAP	Implementace krajského akčního plánu
INFO KARIÉRA (IK)	Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje
IPo	Individuální projekt ostatní
IPS	Informační a poradenské středisko pro volbu povolání (Úřad práce)
IROP	Integrovaný regionální operační program
IT	Informační technologie
ITI	Integrované územní investice („ITI“ – Integrated Territorial Investments)
IVP	Individuální vzdělávací plány
JA	Junior Achievement
JPZ	Jednotná přijímací zkouška
JŠ	Jazyková škola
KA	Klíčová aktivita
KAP	Krajský akční plán
KARIPO	Kariérové poradenství
KCVJŠ	Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň, sady 5. května 42
KKS	Krajské koordinační skupiny
KoP ÚP ČR	Kontaktní pracoviště Úřadu práce České republiky
KP	Kariérový poradce/Kariérové poradenství
KPPP	Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna
KrP	Krajská pobočka
KSPN	Krajská síť podpory nadání
KT	Klatovy
KÚ	Krajský úřad
KVP	Kariérové vzdělávání a poradenství
LF	Lékařská fakulta

Ma	Matematika
MAP	Místní akční plán
MG	Matematická gramotnost
MiZk	Mistrovská zkouška
MOV	Modernizace odborného vzdělávání
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Ministerstvo zahraničí
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NIS	Národní inovační strategie České republiky
NJ	Německý jazyk
NNO	Nestátní neziskové organizace
NSG	národních skupin odborných garantů
NSK	Národní soustava kvalifikací
NSP	Národní soustava povolání
NTIS	Nové technologie pro informační společnost
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
OA	Obchodní akademie
OMJ	Odlišný mateřský jazyk
OP	Odborné předměty
OP VK	Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	Obce s rozšířenou působností
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSV	Odbor sociálních věcí
OŠ	Odborná škola
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu
OV	Odborný výcvik
P-KAP	Projekt Podpora krajského akčního plánování
PIAAC - 2	Mezinárodní výzkum dospělých zaměřen na hodnocení úrovně základních dovedností potřebných pro úspěch v běžném životě i na pracovním trhu (Programme for the International Assessment of Adult Competencies)
PIRLS	Šetření na testování čtenářské gramotnosti žáků (Progress in International Reading Literacy Study)
PISA	Mezinárodní šetření PISA (Programme for International Student Assessment)
PJ	Plzeň-jih
PK nebo PLK	Plzeňský kraj
PM	Plzeň-město
POSPOLU	Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (projekt)
POV	Podpora odborného vzdělávání (projekt v rámci IKAP)
PP	Pedagogický pracovník
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna, Plzeň, Částkova 78

PPUČ	Podpora práce učitelů
PR	Public relations
ProDigi	Projekt Podpora digitálních kompetencí pedagogů SŠ v Plzeňském kraji
PS	Plzeň-sever
RHK PK	Regionální hospodářská komora Plzeňského kraje
RIS 3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky („Národní RIS3 strategie“)
RLZ	Rozvoj lidských zdrojů
RO	Rokycany
ROP	Regionální operační program
RRA PK	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje o.p.s.
RT	Realizační tým
RVP	Rámcový vzdělávací program
SDGs	Cíle udržitelného rozvoje
SDV	Strategie digitálního vzdělávání
SES	Socioekonomický status
SLDB	Sčítání lidu domů a bytů
SOČ	Středoškolská odborná činnost
SO ORP	Správní obvod obcí s rozšířenou působností
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SPC	Speciální poradenské centrum
SPŠ	Střední průmyslová škola
SPŠE	Střední průmyslová škola elektrotechnická
SPŠŠ	Střední průmyslová škola strojnická
SRP	Strategické řízení a plánování ve školách a v územích
SSUPS Zámeček	Střední uměleckoprůmyslová škola Zámeček
SŠ	Střední škola
SŠINFIS	Střední škola informatiky a finančních služeb, Plzeň, Klatovská 200 G
STEM	Novodobý vzdělávací koncept, který propojuje čtyři obory: Science (přírodní vědy), Technology (technika), Engineering (technologie) a Mathematics (matematika)
SVČ	Středisko volného času
SVL	Sociálně vyloučené lokality
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
SW	Software
SWOT	Základní metody strategické analýzy
SYPO	Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů
SZŠ	Střední zdravotnická škola
ŠIKK	Školská inkluzivní koncepce
ŠMP (MP)	Školní metodik prevence
ŠP	Školní preventista
ŠPP	Školská poradenské pracoviště
ŠPZ	Školská poradenská zařízení
ŠVP	Školní vzdělávací program

ŠZ	Školský zákon
TC	Tachov
UNIV	Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby dospělým (projekt)
UNIV 2 KRAJE	Proměna středních škol v centra celoživotního učení (projekt)
UNIV 3	Podpora procesů uznávání (projekt)
USA	Spojené státy americké
ÚP	Úřad práce ČR
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VkP	Vzdělávání k podnikavosti
VOŠ	Vyšší odborná škola
VOŠ, OA, SZŠ a JŠ Klatovy	Vyšší odborná škola, Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Klatovy, Plánická 196
VP	Výchovný poradce
VPM	Volná pracovní místa
VŘ	Veřejná zakázka/výběrové řízení
VŠ	Vysoká škola
VŠE	Vysoká škola ekonomická
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VVP	Všeobecně vzdělávací předměty
WS	Workshop
ZČU	Západočeská univerzita v Plzni
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecké školy

6 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel Plzeňského kraje	6
Graf 2 Počet obyvatel Plzeňského kraje podle hlavních věkových skupin.....	7
Graf 3 Vývoj podílu osob v předproduktivním věku	7
Graf 4 Vývoj podílu osob v produktivním věku	8
Graf 5 Vývoj podílu osob v postproduktivním věku	8
Graf 6 Vývoj počtu obyvatel a cizinců	9
Graf 7 Podíl cizinců podle krajů ČR (k 31.12.)	9
Graf 8 Podíl zaměstnaných se základním vzděláním	10
Graf 9 Podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním	10
Graf 10 Vývoj počtu dětí v MŠ	11
Graf 11 Vývoj počtu dětí na třídu v MŠ	11
Graf 12 Vývoj počtu dětí na učitele v MŠ	11
Graf 13 Kapacity MŠ v Plzeňském kraji.....	12
Graf 14 Podíly dětí navštěvujících MŠ z dané věkové skupiny	12
Graf 15 Vývoj podílu speciálních tříd MŠ	16
Graf 16 Vývoj podílu dětí MŠ ve speciálních třídách.....	16
Graf 17 Vývoj podílu dětí MŠ ve speciálních třídách.....	17
Graf 18 Vývoj počtu žáků v ZŠ	17
Graf 19 Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ	18
Graf 20 Vývoj počtu žáků na učitele v ZŠ	18
Graf 21 Počet žáků ZŠ v Plzeňském kraji.....	18
Graf 22 Podíl žáků nastupujících do 1. ročníků 8letých gymnázií v Plzeňském kraji.....	19
Graf 23 Struktura žáků ZŠ zdravotně postižených v roce 2018	27
Graf 24 Vývoj podílu ZŠ se speciálními třídami	28
Graf 25 Vývoj podílu speciálních tříd ZŠ.....	28
Graf 26 Vývoj podílu speciálních tříd ZŠ - 1. stupeň	29
Graf 27 Vývoj podílu speciálních tříd ZŠ - 2. stupeň	29
Graf 28 Vývoj podílu žáků ve speciálních třídách ZŠ	29
Graf 29 Vývoj podílu žáků ve speciálních třídách ZŠ - 2. stupeň	29
Graf 30 Vývoj podílu žáků ve speciálních třídách ZŠ - 1. stupeň	30
Graf 31 Vývoj počtu žáků SŠ.....	30
Graf 32 Vývoj počtu žáků SŠ – gymnázia.....	31
Graf 33 Vývoj počtu žáků SŠ – odborné obory s maturitou.....	31
Graf 34 Vývoj počtu žáků SŠ – obory s výučním listem	32
Graf 35 Vývoj počtu žáků SŠ – nástavby.....	32
Graf 36 Vývoj podílu žáků gymnázií	33
Graf 37 Vývoj podílu žáků odborných oborů s maturitou.....	33
Graf 38 Vývoj podílu žáků oborů s výučním listem	33
Graf 39 Vývoj podílu žáků nástaveb	34
Graf 40 Vývoj počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání	34
Graf 41 Vývoj podílu žáků SŠ v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání	35
Graf 42 Nabídka míst v 1. ročnících SŠ v Plzeňském kraji	38
Graf 43 Přihlášky na SŠ v Plzeňském kraji.....	39
Graf 44 Počet žáků nastupujících do 1. ročníků SŠ v Plzeňském kraji	39
Graf 45 Vývoj počtu absolventů SŠ v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání	42
Graf 46 Neúspěšnost absolventů podle stupně dosaženého vzdělání (pouze údaje v dubnu)	43
Graf 47 Žáci se SVP se zdravotním postižením podle typu postižení a typu SŠ v roce 2018	49
Graf 48 Žáci se SVP se zdravotním postižením – gymnázia.....	51

Graf 49 Žáci se SVP se zdravotním postižením – SŠ s maturitními obory	51
Graf 50 Žáci se SVP se zdravotním postižením – SŠ nematuritními obory	51
Graf 51 Žáci se SVP se zdravotním postižením – Integr. SŠ	51
Graf 52 Věková struktura učitelů SŠ v Plzeňském kraji	55
Graf 53 Vývoj počtu studentů VOŠ	58
Graf 54 Vývoj počtu žáků ZUŠ v Plzeňském kraji	59
Graf 55 Podíl žáků ZUŠ na věkové skupině 5-18 let v Plzeňském kraji	59
Graf 56 Podíl účastníků ve věku 6-14 let zájmového vzdělávání na příslušné věkové skupině	60
Graf 57 Počet zájmových útvarů SVČ a jejich účastníků	60
Graf 58 Vývoj počtu studentů vysokých škol podle místa bydliště	61
Graf 59 Vývoj podílu studentů vysokých škol podle místa bydliště na populaci ve věku 20 – 24 let	61
Graf 60 Vývoj počtu studentů vysokých škol podle místa studia	62
Graf 61 Vývoj bilance pohybu za studiem VŠ v Plzeňském kraji.....	63
Graf 62 Vývoj počtu nově zapsaných studentů vysokých škol podle místa studia.....	63
Graf 63 Vývoj počtu absolventů vysokých škol podle místa studia.....	64
Graf 64 Vývoj počtu absolventů FPE	65
Graf 65 Hrubý domácí produkt podle krajů ČR	66
Graf 66 Produktivita práce podle krajů ČR.....	66
Graf 67 Zaměstnanost podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v roce 2017 v Plzeňském kraji a České republice.....	70
Graf 68 Vývoj nezaměstnanosti podle krajů ČR.....	70
Graf 69 Vývoj počtu uchazečů a VPM v Plzeňském kraji.....	71
Graf 70 Vývoj podílu nezaměstnaných na pracovní síle podle vzdělání v Plzeňském kraji ...	72
Graf 71 Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo podle dosaženého vzdělání.....	72
Graf 72 Vývoj podílu nezaměstnaných mladistvých na obyvatelstvu ve věku 15–19 let podle krajů ČR	73
Graf 73 Vývoj podílu nezaměstnaných mladistvých na obyvatelstvu ve věku 15–19 let v okresech Plzeňského kraje (k 31.12.).....	73
Graf 74 Podíl MŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu MŠ v kraji (data k 2. 7. 2019).....	150
Graf 75 Podíl MŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu MŠ v kraji, které realizovaly projekt výzvy Šablony II (data k 2. 7. 2019).....	151
Graf 77 Podíl ZŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu ZŠ v kraji (data k 2. 7. 2019).....	152
Graf 76 Podíl ZŠ v kraji, které si vzaly danou šablonu, z celkového počtu ZŠ v kraji, které realizovaly projekt výzvy Šablony II (data k 2. 7. 2019).....	152
Graf 78 Přehled zapojených škol podle ORP za jednotlivé školní roky	155
Graf 79 Přehled podpořených dětí a žáků v projektu Obědy do škol podle ORP za jednotlivé školní roky	155
Graf 80 Přehled zapojených škol a žáků do projektu Obědy pro děti za jednotlivé školní roky	156
Graf 81 Žáci učící se cizí jazyk v Plzeňském kraji.....	172
Graf 82 Výsledky u maturitní zkoušky z Cizího jazyka 2019	172
Graf 83 Schopnost krajů vyrovnávat socioekonomický status žáků na výsledky učení	186
Graf 84 Výsledky u maturitní zkoušky z MATEMATIKY 2019	192

7 Seznam tabulek

Tabulka 1 Podíl cizinců v MŠ	13
Tabulka 2 Vývoj počtu dětí v MŠ ve SO ORP -2018	13
Tabulka 3 Vývoj počtu dětí na učitele v MŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2014-2018... 14	14
Tabulka 4 Počty nepřijatých do MŠ v Plzeňském kraji v roce 2018	15
Tabulka 5 Vývoj podílu dětí se SVP	15
Tabulka 6 Vývoj počtu žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018	20
Tabulka 7 Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018.....21	21
Tabulka 8 Vývoj počtu žáků na učitele v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2014-2018 . 22	22
Tabulka 9 Výsledky standardizovaných přijímacích zkoušek podle SO ORP Plzeňského kraje v letech 2017 a 2019 - Český jazyk	23
Tabulka 10 Výsledky standardizovaných přijímacích zkoušek podle SO ORP Plzeňského kraje v letech 2017 a 2019 - Matematika.....23	23
Tabulka 11 Podíl žáků konajících přijímací zkoušky na 4leté obory na žácích 9. roč.....24	24
Tabulka 12 Vývoj podílu cizinců ZŠ v letech 2012-2018	24
Tabulka 13 Cizinci na ZŠ podle SO ORP Plzeňského kraje.....24	24
Tabulka 14 Podíl neaprobované výuky v ZŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018	25
Tabulka 15 Podíl neaprobované výuky v ZŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018	25
Tabulka 16 Vývoj počtu žáků ZŠ se SVP	27
Tabulka 17 Podíl dívek na žácích SŠ v Plzeňském kraji podle stupně vzdělání	37
Tabulka 18 Výsledky celkové maturitní zkoušky (jarní i podzimní termín) - skupiny oborů....41	41
Tabulka 19 Podíl neaprobované výuky SŠ v Plzeňském kraji podle zřizovatele v roce 2018.44	44
Tabulka 20 Podíl neaprobované výuky v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018	44
Tabulka 21 Podíl neaprobované výuky VVP v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018 podle skupin předmětů	45
Tabulka 22 Podíl neaprobované výuky OP v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018 podle skupin předmětů	46
Tabulka 23 Podíl neaprobované výuky OV v SŠ v okresech Plzeňského kraje v roce 2018 podle skupin předmětů	48
Tabulka 24 Vývoj podílu cizinců SŠ v letech 2012-2018.....48	48
Tabulka 25 Výchovní opatření SŠ v okresech Plzeňského kraje (podíl na počet žáků).....48	48
Tabulka 26 Výchovní opatření SŠ Plzeňského kraje (podíl na počet žáků podle typu SŠ)..49	49
Tabulka 27 Žáci se SVP podle typu střední školy	49
Tabulka 28 Věk pedagogů v roce 2018	52
Tabulka 29 Věk pedagogů ZŠ v roce 2018/19 podle vybraných předmětů	52
Tabulka 30 Věková struktura pedagogů ZŠ speciálních v PK ve školním roce 2018	54
Tabulka 31 Věk pedagogů VVP SŠ v roce 2018 podle vybraných předmětů	55
Tabulka 32 Věk pedagogů OP SŠ v roce 2018/19 podle vybraných předmětů	56
Tabulka 33 Vývoj počtu studentů VŠ v Plzeňském kraji podle fakult.....62	62
Tabulka 34 Vývoj počtu absolventů VŠ v Plzeňském kraji podle fakult	64
Tabulka 35 Podíl odvětví na HPH v PK ve srovnání s ČR v letech 2012 a 2017.....67	67
Tabulka 36 Vývoj ekonomické aktivity obyvatel v Plzeňském kraji (dle VŠPS)	68
Tabulka 37 Podíl odvětví na zaměstnanosti v PK ve srovnání s ČR v letech 2012 a 2017 ...69	69
Tabulka 38 Uchazeči o zaměstnání na 1 VPM podle hlavních tříd zaměstnání	74
Tabulka 39 Seznam sociálně vyloučených lokalit v Plzeňském kraji.....75	75

8 Seznam příloh

- Mapa 1: Síť mateřských škol v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019
- Mapa 2: Kapacita mateřských škol v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019
- Tabulka P1: Vývoj počtu dětí v MŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Tabulka P2: Vývoj počtu dětí na třídu v MŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Mapa 3: Síť základních škol v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019
- Tabulka P3: Vývoj počtu žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Tabulka P4: Vývoj počtu 1. stupně žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Tabulka P5: Vývoj počtu 2. stupně žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Tabulka P6: Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Tabulka P7: Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ na 1. stupni ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Tabulka P8: Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ na 2. stupni ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018
- Mapa 4: Žáci se SVP v základních školách v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019
- Tabulka P9: Vývoj počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji podle stupňů vzdělání a oborů
- Tabulka P10: Vývoj počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji (vč. Konzervatoře Plzeň)
- Tabulka P11: Vývoj podílu dívek na žácích SŠ v Plzeňském kraji podle studijních oborů (v %)
- Tabulka P12: Přijímací řízení na SŠ v Plzeňském kraji podle oborů
- Tabulka P13: Prostupnost vybraných stupňů vzdělání na SŠ v Plzeňském kraji
- Tabulka P14: Prostupnost vybraných stupňů a oborů vzdělání na SŠ v Plzeňském kraji podle oborů
- Tabulka P15: Počet absolventů podle stupně vzdělání a oborů
- Tabulka P16: Počet absolventů podle SŠ
- Tabulka P17: Neúspěšnost absolventů podle stupně dosaženého vzdělání a skupin oborů
- Graf P1: Věk pedagogů ZŠ v Plzeňském kraji – 1. stupeň + jazyky
- Graf P2: Věk pedagogů ZŠ v Plzeňském kraji – přírodovědné předměty
- Graf P3: Věk pedagogů ZŠ v Plzeňském kraji – humanitní předměty
- Graf P4: Věk pedagogů ZŠ v Plzeňském kraji – TV + speciální předměty
- Graf P5: Věková struktura učitelů VVP v Plzeňském kraji - jazyky
- Graf P6: Věková struktura učitelů VVP v Plzeňském kraji - přírodovědné předměty
- Graf P7: Věková struktura učitelů VVP v Plzeňském kraji - humanitní předměty + tělesná výchova
- Graf P8: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 1. část
- Graf P9: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 2. část
- Graf P10: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 3. část
- Graf P11: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 4. část
- Graf P12: Věková struktura učitelů OV v Plzeňském kraji - 1. část
- Graf P13: Věková struktura učitelů OV v Plzeňském kraji - 2. část
- Tabulka P18: Vývoj počtu studentů VOŠ podle VOŠ a oborů
- Tabulka P19: Nezaměstnanost absolventů VOŠ podle VOŠ a oborů

9 Použité zdroje

Akční plán na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR - aktualizace pro rok 2017 [online]. Úřad vlády České republiky, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/Akcni-plan-na-podporu-hospodarskeho-rustu-a-zamestnanosti-CR_aktualizace-pro-rok-2017.pdf

Česká školní inspekce. Mezinárodní šetření PISA 2012 Finanční gramotnost patnáctiletých žáků. [on-line]. [cit. 2014-08-13]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/html/PISA-FG/flipviewerxpress.html>

Česká školní inspekce. Tematická zpráva ČŠI - Rozvoj informační gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2016/2017. [on-line]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-Rozvoj-informacni-gramotnosti-na>

Česká školní inspekce. Tematická zpráva - Rozvoj čtenářské gramotnosti na ZŠ a SŠ ve školním roce 2017/2018. [on-line]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Tematicke-zpravy/Tematicka-zprava-Rozvoj-ctenarske-gramotnosti-na-Z>

Česká školní inspekce. Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2014/2015. [on-line]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/DOKUMENTY/Vyrocnizpravy>

Česká školní inspekce. Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2018/2019. [on-line]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: [https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-\(2\)](https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-s-(2))

ČESKO. Vyhláška č. 27/2016 Sb. ze dne 21. 1. 2016, Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. In: Sbírka předpisů 28. 1. 2016, roč. 2016, částka 10. ISSN 1211 – 1244.

ČESKO. Vyhláška č. 73/2005 Sb. ze dne 9. 2. 2005 ve znění pozdějších předpisů, Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. In: Sbírka zákonů České republiky 17. 2. 2005, roč. 2005, částka 20. ISSN 1211 – 1244.

ČESKO. Zákon č. 82/2015 Sb. ze dne 19. 3. 2015, Školský zákon. In: Sbírka zákonů České republiky 17. 4. 2015, roč. 2015, částka 37. ISSN 1211 – 1244.

ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. 9. 2004 ve znění pozdějších předpisů, Školský zákon. In: Sbírka zákonů České republiky 10. 11. 2004, roč. 2004, částka 190. ISSN 1211-1244

Dům zahraniční spolupráce, Praha 2016, Doporučení pro rozvoj politik a systémů celoživotního poradenství. Dostupné z: <http://www.euroguidance.cz/publikace/elgpn-tools-6.pdf.pdf>

DZ ČR 2019-2023 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/51673/

Komise pro technické vzdělávání v Plzeňském kraji. Plzeňský kraj [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/komise-pro-technicke-vzdelavani-v-plzenskem-kraji>

Ministerstvo financí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo průmyslu a obchodu. Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách [online]. Praha, 2007 [cit. 2019-10-13]. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/SBFG_finalni_verze.pdf

Ministerstvo financí ČR. Národní strategie finančního vzdělávání. Aktualizované znění [online]. Praha: 2020 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/pro-odborniky/strategicke-dokumenty>

Ministerstvo financí ČR. Standard finanční gramotnosti [online]. Praha: 2020 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/pro-odborniky/strategicke-dokumenty>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. Akční plán práce 4.0 [online]. Praha: 2016. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/akcni_plan_prace_4.0.pdf/536141a0-2916-1e4d-0c42-e339df0902aa

Ministerstvo práce a sociálních věcí. Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí [online]. Praha: akt. 2014. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/narodni-akcni-plan-podporujici-pozitivni-starnuti>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2014. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. [online]. Dostupné z: <http://www.vzdelavani2020.cz/det/6/aktualni-dokumenty.html>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2015. Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014 – 2020. [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/35232/>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2015. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání na období 2014-2020. [online]. Dostupné z: <https://opvvv.msmt.cz/>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2015. Rámcové vzdělávací programy. [online]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2019. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023. [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/51673/>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Katalog materiálů pro rozvoj finanční gramotnosti. Praha, 2020 [cit. 27. 02. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/katalog-materialu-pro-rozvoj-financni-gramotnosti>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Národní strategie finančního vzdělávání 2.0. Praha, 2020 [cit. 27. 02. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/narodni-strategie-financniho-vzdelavani-2-0>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Národní strategie podpory základních gramotností v základním vzdělávání [online]. Praha: 2012. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/knihovna-koncepci/zakladni-gramotnosti/strategie-zakladnich-gramotnosti.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Příloha č. 2 Výzvy č. 02_15_002 pro Krajské akční plány rozvoje vzdělávání v prioritní ose 3 OP VVV Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016-2020, [online]. [cit. 08. 04. 2016]. Dostupné z: <https://opvvv.msmt.cz/vyzva/vyzva-c-02-15-002-krajske-akcni-plany-rozvoje-vzdelavani-ukoncena/dokumenty.htm>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 [online]. Praha: 2014. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie/digistrategie.pdf

Modernizace odborného vzdělávání (MOV) [online]. Národní ústav pro vzdělávání, Praha. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/mov>

Národní institut pro další vzdělávání. 2019. Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019 – 2020. Dostupné z: <http://www.inkluzevpraxi.cz/apivb/akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani>

Národní ústav pro vzdělávání. Čtenářská a matematická gramotnost. Manažerské shrnutí ve formátu „proč? – co? – jak?“ swot analýza oblasti intervence [online]. Praha, 2019 [cit. 12. 18. 2019]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uplo-ads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/gramotnosti_II_manazerske_shrnuti_III_SWOT.pdf

Národní ústav pro vzdělávání. Čtenářská a matematická gramotnost. [online]. Praha, 2019 [cit. 12. 18. 2019]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/rozvoj-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti>

Národní ústav pro vzdělávání. Digitální kompetence pojetí tematické oblasti v projektu p-kap. [online]. Praha, 2019 [cit. 12. 18. 2019]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uplo-ads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/Digitalni_kompetence_IV_podrobne_pojeti_oblasti_intervence.pdf

Národní ústav pro vzdělávání. Dotazníkové šetření na středních školách a vyšších odborných školách. 2018.

Národní ústav pro vzdělávání, Strádal Jiří a kol. Návrh koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství [online]. Praha, 2015. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/navrh-koncepce-integrovaneho-systemu-karieroveho-poradenstvi>

Národní ústav pro vzdělávání. Nové prvky duálního odborného vzdělávání podporující spolupráci škol a firem (konceptní studie) [online]. Praha, 2015 [cit. 08. 04. 2016]. ISBN 978-80-7481-112-8. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uplo-ads/POSPOLU/Koncepcni_studie_projektu_Pospolu.pdf

Národní ústav pro vzdělávání. Podpora krajského akčního plánování (P-KAP) [online]. Praha, 2019 [cit. 12. 18. 2019]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap>

Národní ústav pro vzdělávání. Rámcové vzdělávací programy. [online]. [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2014 – 2020 (aktualizace 2018) [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, Praha.[cit. 2020-02-21]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/ris3-strategie/dokumenty/2019/1/Narodni_RIS3_strategie_aktualizace_2018.pdf

Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-odborneho-vzdelavani-vcetne-spoluprace-skol-a>

Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uplo-ads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/OV_spoluprace_skol_se_zamestnavateli_IV_podrobne_pojeti.pdf

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje. 2016. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016-2020. [online]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/clanek/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-plzenskeho-kraje-2016-2020>

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje. 2019. Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v PK ve školním roce 2017/2018 [online]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/vyrocni-zprava-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavaci-soust>

O fiktivní firmě: Co je fiktivní firma?. Národní ústav pro vzdělávání [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p/centrum-fiktivnich-firem/o-fiktivni-firme>

O JA Czech. JA Czech [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.jafirma.cz/o-ja-czech>

O nás. Centrum podnikání a udržitelnosti [online]. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.cepecko.cz/>

Pakt zaměstnanosti Plzeňského kraje. [online]. Plzeňský kraj, Plzeň. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.pzpk.cz/zakladni-informace/>

Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě [online]. Národní ústav pro vzdělávání, Praha. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-kompetenci-k-podnikavosti-a-kreativite>

Podpora polytechnického vzdělávání - Pojetí tematické oblasti v projektu P-KAP [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: www.nuv.cz/uplo-ads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti_decizni_sfera/PTV_IV_podrobne_pojeti_oblasti_intervence.pdf

Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické, environmentální) [online]. Národní pedagogický institut ČR, Praha. [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/podpora-polytechnickeho-vzdelavani>

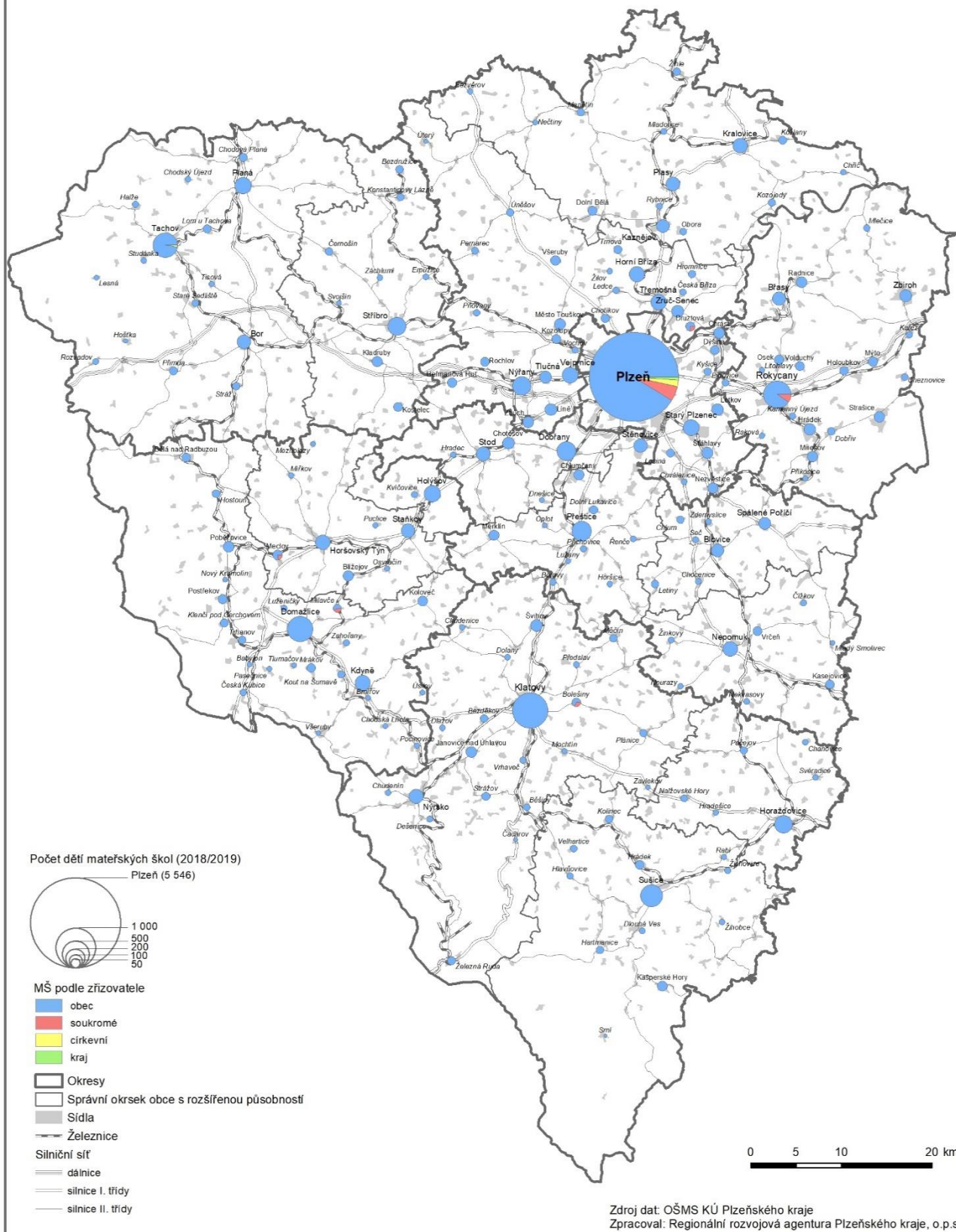
Rámcový vzdělávací program pro gymnázia [online]. Výzkumný ústav pedagogický v Praze. Praha, 2007 [cit. 2016-04-01]. ISBN 978-80-87000-11-3. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/159>

Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s. Plzeň, Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+, 2014. [online]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/pzk/strategie/program-rozvoje-plzenskeho-kraje-2014>

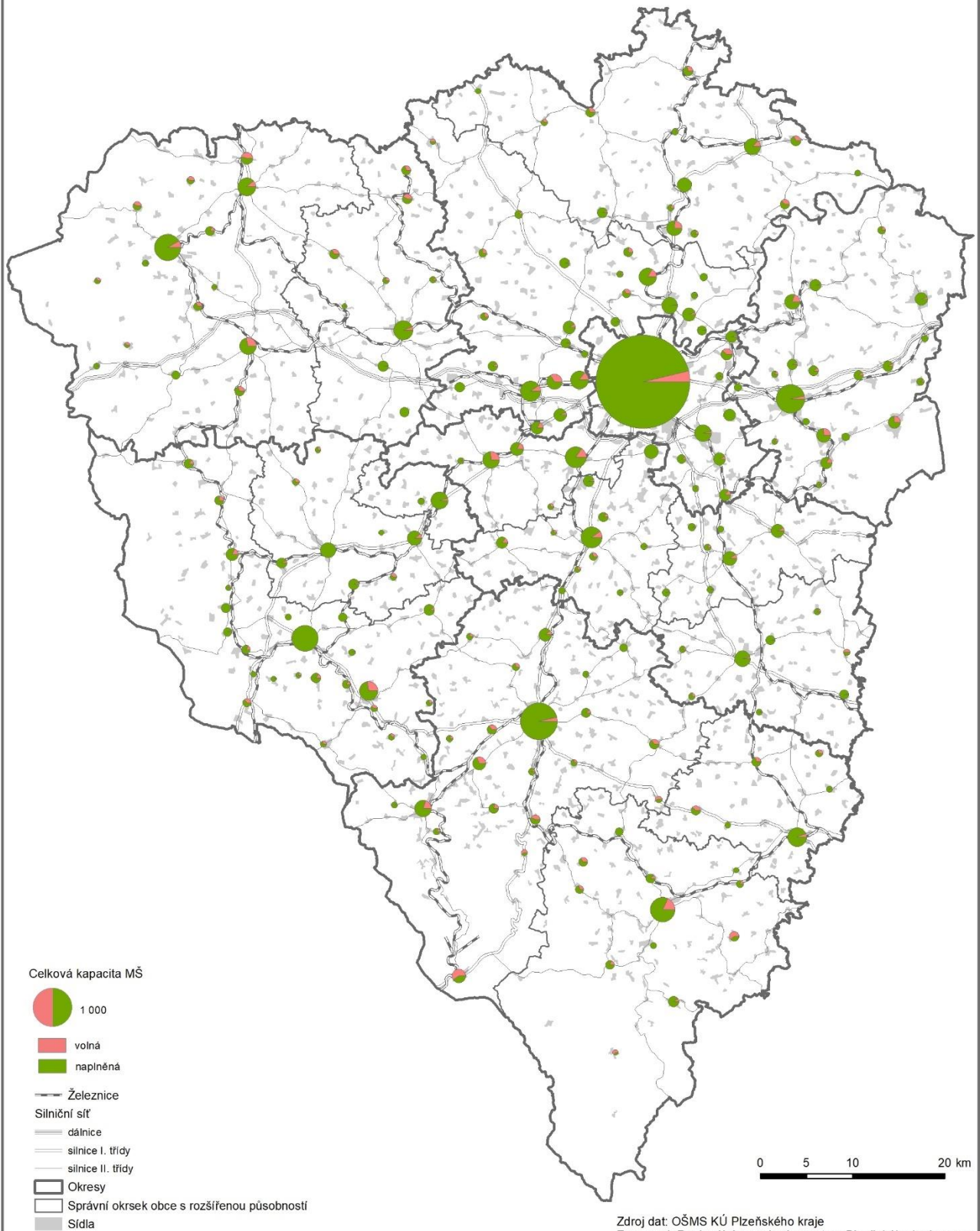
Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, p. o. Strategie ITI plzeňské metropolitní oblasti, 2016. [online]. Dostupné z: <http://iti-plzen.cz/dokumenty/strategie/>

Vláda České republiky. 2016. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2020. [online]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/urad-vlady/strategie/strategie-boje-proti-socialnimu-vylouceni-2016-2020>

Mapa 1: Síť mateřských škol v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019

Mapa 2: Kapacita mateřských škol v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019

Tabulka P1: Vývoj počtu dětí v MŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/06
Plzeň	4653	4706	5021	5399	5676	5917	6010	6158	6359	6268	6128	6134	6220	133,7
Nýřany	1393	1378	1436	1526	1677	1759	1904	1966	1988	1928	1872	1834	1877	134,7
Kralovice	667	684	707	730	774	810	820	817	754	746	733	723	769	115,3
Rokycany	1178	1226	1280	1308	1410	1514	1555	1566	1591	1605	1581	1575	1562	132,6
Přeštice	617	620	636	681	714	744	737	788	791	745	714	737	732	118,6
Stod	606	622	635	693	707	729	760	824	837	811	768	755	732	120,8
Blovice	278	277	306	317	329	333	350	363	375	403	366	368	365	131,3
Nepomuk	319	317	318	355	387	381	392	396	388	377	365	358	376	117,9
Horažďovice	298	300	305	336	352	359	357	363	374	362	368	362	362	121,5
Sušice	637	662	657	678	713	723	704	706	713	725	708	689	689	108,2
Klatovy	1489	1535	1600	1621	1733	1754	1811	1814	1817	1798	1744	1707	1689	113,4
Domažlice	1182	1193	1245	1266	1367	1421	1483	1491	1464	1436	1400	1388	1387	117,3
Horšovský Týn	403	408	425	430	454	472	478	495	497	482	450	466	486	120,6
Stříbro	435	453	487	498	523	534	551	530	529	550	533	517	542	124,6
Tachov	980	982	969	1035	1068	1130	1181	1181	1204	1195	1151	1116	1102	112,4
Celkem PK	15135	15363	16027	16873	17884	18580	19093	19458	19681	19431	18881	18729	18890	124,8

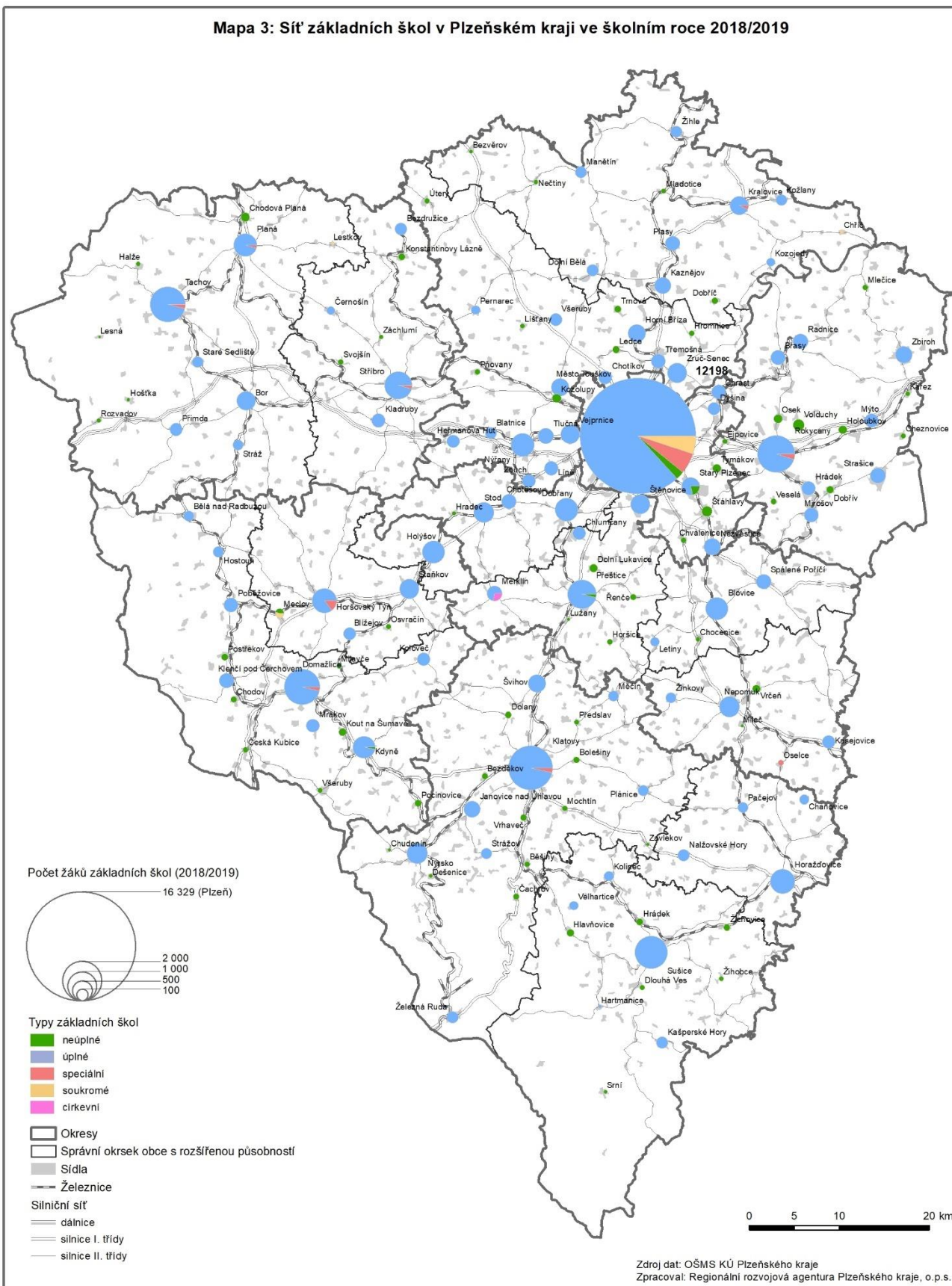
Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P2: Vývoj počtu dětí na třídu v MŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/11
Plzeň	23,7	23,5	23,9	24,3	23,9	24,0	23,7	23,5	23,5	23,7	23,3	23,1	23,3	97,2
Nýřany	22,8	23,0	22,4	22,4	22,1	22,6	22,7	22,9	22,3	21,7	21,3	21,1	21,3	94,6
Kralovice	20,8	20,7	20,2	20,9	21,5	21,9	21,6	22,1	20,4	20,2	19,8	20,1	20,2	92,4
Rokycany	22,7	22,3	23,3	22,6	22,7	22,9	23,2	23,0	22,7	22,9	22,6	22,5	22,0	95,9
Přeštice	24,7	23,8	24,5	24,3	25,5	25,7	25,4	25,4	25,5	24,8	23,8	23,8	23,6	92,0
Stod	24,2	23,9	24,4	24,8	25,3	25,1	25,3	25,8	25,4	24,6	23,3	22,9	22,2	88,2
Blovice	23,2	23,1	23,5	24,4	23,5	23,8	23,3	22,7	23,4	23,7	22,9	23,0	22,8	95,9
Nepomuk	22,8	22,6	21,2	23,7	25,8	25,4	26,1	26,4	25,9	25,1	24,3	23,9	25,1	98,7
Horažďovice	21,3	21,4	21,8	22,4	23,5	23,9	22,3	22,7	22,0	21,3	21,6	20,1	19,1	79,6
Sušice	22,8	23,6	23,5	24,2	23,8	23,3	23,5	22,8	23,0	22,7	22,1	21,5	22,2	95,3
Klatovy	23,6	24,0	24,2	24,6	24,8	24,4	24,1	23,9	23,6	23,7	23,3	22,8	22,8	93,7
Domažlice	21,1	21,7	21,8	21,8	22,4	22,9	23,2	22,6	22,2	22,1	22,2	21,7	22,0	96,1
Horšovský Týn	23,7	21,5	22,4	22,6	22,7	23,6	23,9	23,6	23,7	23,0	21,4	22,2	23,1	98,1
Stříbro	22,9	22,7	23,2	22,6	22,7	22,3	22,0	21,2	22,0	22,9	22,2	21,5	21,7	97,4
Tachov	21,3	21,3	20,6	21,6	21,8	22,2	22,3	22,3	22,7	22,5	22,1	21,9	21,6	97,5
Celkem PK	22,9	22,9	23,0	23,3	23,4	23,5	23,4	23,3	23,1	23,0	22,6	22,3	22,4	95,3

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Mapa 3: Síť základních škol v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019

Tabulka P3: Vývoj počtu žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/min
Plzeň	13737	13542	13217	12999	13044	13349	13952	14502	15305	16046	16688	17367	17745	136,5
Nýřany	3772	3693	3634	3488	3546	3559	3628	3800	3909	4037	4256	4371	4504	129,1
Kralovice	1901	1850	1808	1782	1719	1702	1705	1742	1759	1804	1827	1872	1851	108,8
Rokycany	3791	3681	3550	3437	3384	3395	3440	3540	3654	3773	3875	3982	4089	120,8
Přeštice	1909	1875	1855	1786	1769	1798	1827	1831	1935	1976	2023	2055	2114	119,5
Stod	1749	1690	1657	1627	1631	1686	1745	1772	1836	1914	1999	2019	2011	123,6
Blovice	930	899	874	844	794	814	847	874	888	915	955	984	994	125,2
Nepomuk	982	948	918	900	856	864	915	932	916	960	948	949	963	112,5
Horažďovice	1171	1144	1104	1061	1033	1025	1037	1034	1041	1112	1112	1131	1137	110,9
Sušice	1661	1641	1554	1498	1462	1478	1745	1810	1826	1889	1883	1925	1933	132,2
Klatovy	4249	4205	4061	3994	3998	4029	4076	4163	4332	4383	4468	4563	4566	114,3
Domažlice	3516	3427	3325	3252	3216	3254	3298	3366	3504	3571	3636	3678	3667	114,0
Horšovský Týn	1238	1271	1245	1257	1228	1246	1263	1340	1360	1437	1495	1528	1504	122,5
Stříbro	1532	1482	1427	1330	1285	1289	1303	1323	1344	1387	1438	1496	1502	116,9
Tachov	2901	2855	2761	2676	2656	2635	2846	2943	2990	3038	3147	3178	3224	122,4
Celkem PK	45039	44203	42990	41931	41621	42123	43627	44972	46599	48242	49750	51098	51804	124,5

Zdroj dat: OŠMS KU Plzeňského kraje

Tabulka P4: Vývoj počtu 1. stupně žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/min
Plzeň	7295	7350	7511	7628	7928	8221	8572	8975	9632	10208	10662	10761	10746	147,3
Nýřany	2066	2074	2125	2097	2095	2110	2188	2340	2491	2587	2774	2845	2758	133,5
Kralovice	989	987	972	1002	985	989	1011	1035	1078	1108	1139	1144	1107	113,9
Rokycany	1957	1945	1980	1976	1961	1972	2011	2102	2198	2309	2422	2438	2484	127,7
Přeštice	1009	1030	1041	1033	1034	1036	1072	1089	1141	1182	1254	1279	1300	128,8
Stod	915	909	895	896	916	931	983	1039	1104	1182	1236	1234	1211	135,3
Blovice	476	488	512	503	464	477	493	546	583	612	620	629	600	129,3
Nepomuk	506	475	483	485	463	490	504	513	537	576	569	580	555	119,9
Horažďovice	566	563	558	555	551	556	564	568	582	629	635	630	622	112,9
Sušice	882	911	907	901	908	913	1088	1096	1008	1143	1147	1173	1141	129,4
Klatovy	2240	2268	2247	2324	2384	2432	2464	2531	2647	2658	2724	2702	2662	118,8
Domažlice	1872	1860	1889	1919	1933	1981	1971	2029	2111	2201	2261	2236	2212	118,9
Horšovský Týn	632	668	668	728	717	749	764	801	816	824	861	883	846	133,9
Stříbro	789	761	748	755	765	785	810	832	839	854	897	877	865	115,6
Tachov	1569	1542	1544	1547	1541	1553	1650	1714	1834	1875	1960	1999	1981	128,6
Celkem PK	23763	23831	24080	24349	24645	25195	26145	27210	28601	29948	31161	31410	31090	130,8

Zdroj dat: OŠMS KU Plzeňského kraje

Tabulka P5: Vývoj počtu 2. stupně žáků v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/min
Plzeň	6145	5885	5462	5091	5024	5049	5218	5371	5504	5650	5818	6239	6646	132,3
Nýřany	1696	1616	1509	1388	1443	1440	1432	1453	1408	1441	1471	1509	1700	122,5
Kralovice	911	856	836	774	726	704	688	703	676	686	679	717	729	107,8
Rokycany	1809	1725	1570	1451	1416	1415	1407	1413	1431	1438	1442	1501	1586	112,7
Přeštice	906	827	809	730	720	725	732	734	768	780	769	773	799	111,0
Stod	819	759	742	704	677	694	708	685	696	705	721	753	763	112,7
Blovice	454	409	362	339	328	335	345	326	302	300	335	350	388	129,3
Nepomuk	455	459	435	403	393	374	365	373	357	361	379	369	406	113,7
Horáždovice	605	580	546	505	480	461	462	454	452	475	469	493	499	110,4
Sušice	779	768	690	625	580	595	686	683	686	715	707	724	764	131,7
Klatovy	1969	1908	1807	1655	1604	1589	1603	1623	1667	1711	1713	1814	1862	117,2
Domažlice	1635	1563	1436	1331	1281	1267	1321	1328	1387	1362	1368	1427	1423	112,3
Horšovský Týn	584	592	567	518	501	485	485	509	529	596	621	632	648	133,6
Stříbro	730	720	679	571	518	500	485	483	499	528	536	599	616	127,5
Tachov	1301	1296	1217	1118	1109	1071	1169	1204	1138	1147	1171	1165	1235	115,3
Celkem PK	8512	8295	7739	7065	6794	6677	6921	6983	7017	7195	7299	7573	7841	117,4

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P6: Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/min
Plzeň	20,3	20,5	20,5	20,2	19,6	19,7	20,0	20,2	19,9	20,7	21,0	20,7	21,1	107,7
Nýřany	19,5	19,3	18,9	18,8	18,8	18,6	18,9	19,5	19,3	19,2	19,8	20,1	20,4	109,4
Kralovice	18,6	18,0	18,1	17,6	17,2	16,2	17,1	17,1	17,4	17,9	17,9	17,8	17,8	109,8
Rokycany	19,4	19,7	19,8	19,8	20,0	19,6	20,4	19,6	20,1	20,3	20,5	21,0	21,0	107,9
Přeštice	20,5	19,9	20,4	20,5	20,1	19,1	20,5	19,3	19,0	19,4	20,2	20,6	20,9	110,3
Stod	21,9	21,1	21,0	21,7	22,0	19,4	20,3	20,4	19,5	21,0	20,0	20,0	19,9	102,7
Blovice	20,7	20,9	20,3	20,1	18,9	18,9	19,3	19,9	19,7	19,9	19,9	20,1	19,9	105,2
Nepomuk	18,2	16,9	17,7	16,7	17,5	16,6	17,3	17,3	18,0	18,1	18,6	18,6	18,5	111,5
Horáždovice	19,8	19,7	19,0	18,6	17,8	17,1	17,3	17,0	17,1	17,7	17,1	17,4	17,8	104,8
Sušice	19,8	19,3	18,3	19,0	18,7	18,7	19,6	18,9	19,4	19,3	19,4	20,1	21,2	116,2
Klatovy	19,9	20,2	19,6	19,6	19,4	19,9	20,2	20,3	20,8	20,6	21,0	21,1	21,2	109,4
Domažlice	20,7	20,6	20,4	19,8	19,6	19,3	19,5	19,5	20,0	20,8	20,9	20,8	20,5	106,4
Horšovský Týn	17,4	17,9	17,3	17,5	17,5	17,5	17,3	17,9	18,1	18,7	19,2	19,6	19,3	111,5
Stříbro	20,2	19,5	19,3	18,2	18,1	17,9	18,9	18,4	18,4	19,0	19,4	20,5	20,9	116,5
Tachov	18,5	18,5	18,3	17,8	17,8	17,8	18,1	18,9	18,9	19,4	19,8	20,1	20,0	112,5
Celkem PK	19,9	19,8	19,6	19,4	19,2	18,9	19,4	19,4	19,5	20,0	20,2	20,3	20,5	108,4

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P7: Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ na 1. stupni ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/min
Plzeň	19,6	19,9	20,1	20,1	20,0	19,7	19,9	20,1	20,4	20,7	20,9	20,7	20,8	106,2
Nýřany	19,3	19,0	18,8	19,2	18,7	18,7	19,4	20,2	20,1	20,1	20,7	20,8	20,7	111,1
Kralovice	18,0	17,6	17,4	17,3	17,3	16,2	17,1	17,3	18,3	18,8	19,0	18,2	17,9	110,1
Rokycany	18,5	18,3	19,4	19,4	20,0	19,5	20,3	19,1	19,8	19,7	20,4	20,7	21,1	114,7
Přeštice	19,0	19,1	20,0	19,9	19,5	17,3	20,6	19,4	19,0	19,4	19,6	19,4	20,0	115,8
Stod	20,8	20,2	19,9	20,8	20,8	17,9	20,5	20,0	20,8	21,1	21,3	20,6	20,9	116,6
Blovice	19,8	20,3	20,5	20,1	19,3	19,1	19,7	21,0	20,8	20,4	20,0	20,3	19,4	101,4
Nepomuk	18,7	18,3	18,6	18,0	17,8	16,9	19,4	19,0	20,7	20,6	19,0	19,3	17,9	106,0
Horažďovice	18,3	18,8	18,0	18,5	17,8	17,9	18,2	17,8	18,2	19,1	17,6	17,0	17,3	101,5
Sušice	18,8	18,2	18,1	19,2	19,3	19,4	20,9	19,6	19,8	19,7	19,8	20,6	20,7	114,4
Klatovy	19,8	20,3	19,9	19,7	19,4	19,8	20,0	19,8	21,0	20,3	21,0	20,9	20,6	106,5
Domažlice	18,9	19,2	19,5	19,2	19,0	18,7	18,8	18,8	19,5	20,0	20,2	20,0	19,9	106,6
Horšovský Týn	17,1	18,1	17,1	17,8	17,1	17,4	17,8	18,2	19,4	20,1	20,0	19,2	18,4	107,7
Stříbro	18,8	18,6	18,2	18,0	18,7	18,7	20,3	19,3	19,1	19,4	19,9	21,4	21,6	120,3
Tachov	18,0	17,7	17,7	17,6	17,9	18,1	18,1	19,0	18,9	18,9	19,6	20,6	20,2	115,0
Celkem PK	19,1	19,2	19,3	19,3	19,2	18,8	19,5	19,5	19,9	20,1	20,4	20,4	20,3	107,9

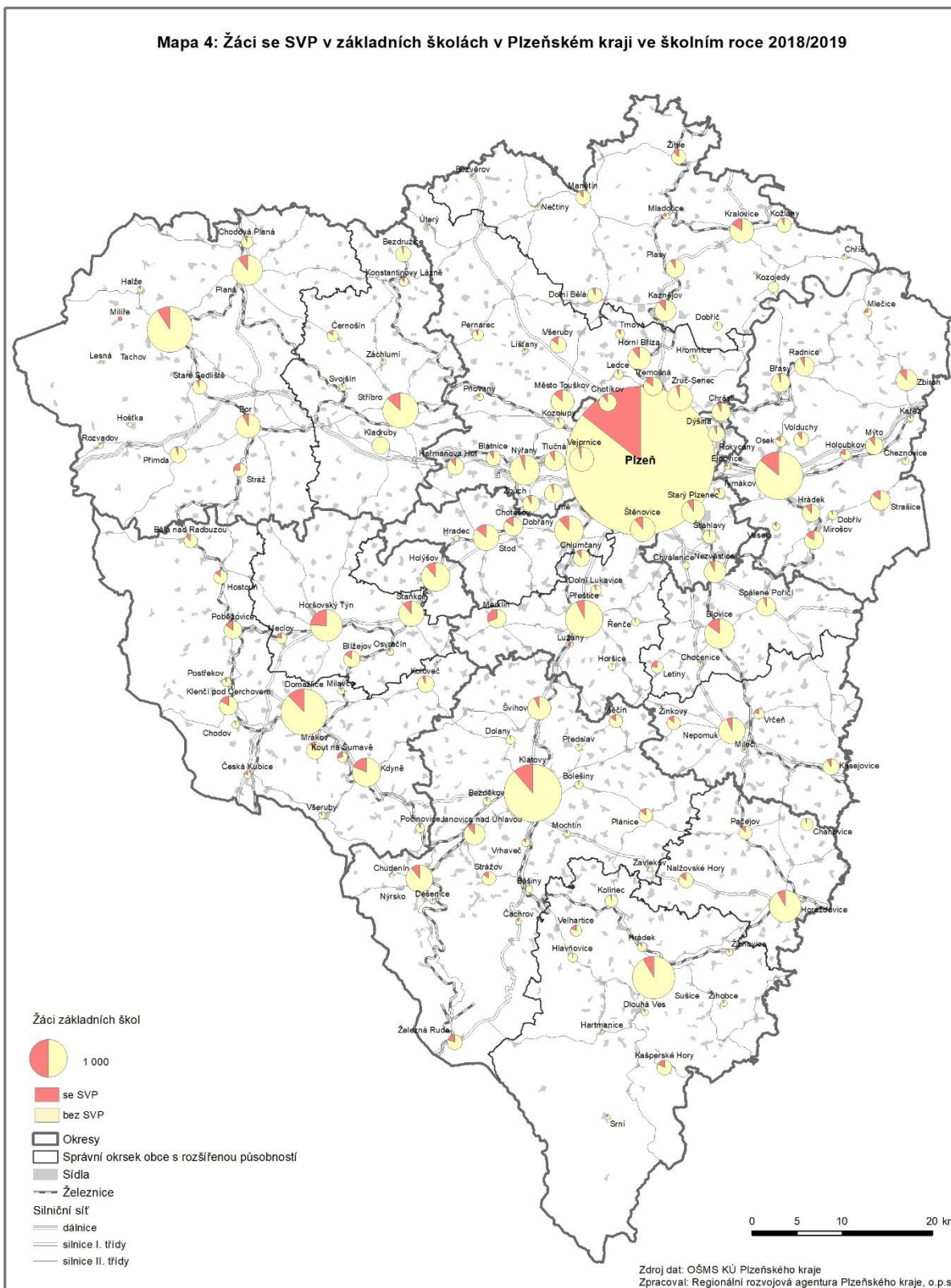
Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P8: Vývoj počtu žáků na třídu v ZŠ na 2. stupni ve SO ORP Plzeňského kraje v letech 2006-2018

žáci 2. stupeň	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index18/min
Plzeň	20,7	20,4	20,0	19,4	19,0	19,6	20,1	20,5	20,8	21,0	21,2	21,3	22,2	116,9
Nýřany	20,9	19,7	19,1	18,0	18,7	18,5	18,1	18,4	17,8	17,8	18,2	18,6	19,3	108,6
Kralovice	19,0	18,2	19,0	18,0	16,9	16,0	16,8	16,7	16,1	16,3	16,2	17,1	17,4	108,5
Rokycany	20,8	21,3	20,4	20,2	19,9	19,7	20,4	20,2	20,4	21,1	20,6	21,4	20,6	104,8
Přeštice	22,1	21,8	21,3	22,1	21,2	22,0	19,8	19,3	19,7	20,0	21,4	22,7	22,8	118,2
Stod	22,8	21,7	21,8	22,0	22,6	19,8	19,7	20,1	19,9	20,1	20,0	21,5	20,6	104,9
Blovice	21,6	21,5	20,1	19,9	18,2	18,6	19,2	18,1	17,8	18,8	19,7	19,4	20,4	115,0
Nepomuk	19,0	16,4	16,7	16,1	17,1	16,3	17,4	17,8	16,2	16,4	18,0	17,6	19,3	119,9
Horažďovice	21,6	20,7	20,2	18,7	17,8	15,9	15,9	15,7	15,6	15,8	16,2	17,6	17,8	114,3
Sušice	21,1	19,2	17,3	16,9	16,1	16,1	16,0	17,5	18,5	17,9	18,1	18,6	21,2	133,0
Klatovy	20,1	19,9	19,2	19,2	19,3	20,1	20,3	21,1	20,3	20,9	20,6	20,9	21,7	112,6
Domažlice	23,4	22,7	21,8	20,8	20,7	20,1	20,6	20,4	20,7	22,0	22,1	22,0	21,2	105,6
Horšovský Týn	18,8	17,4	17,2	16,7	17,9	17,3	16,2	16,4	16,0	16,6	17,7	19,8	20,3	126,3
Stříbro	22,1	20,6	20,6	18,4	17,3	16,7	16,7	16,7	17,2	18,2	18,5	19,3	19,9	119,3
Tachov	19,4	19,6	19,0	18,3	17,6	17,3	18,3	18,5	18,7	19,8	19,8	19,1	19,6	113,5
Celkem PK	20,8	20,0	19,3	18,6	18,4	18,1	18,4	18,7	18,6	19,2	19,5	19,8	20,5	113,1

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Mapa 4: Žáci se SVP v základních školách v Plzeňském kraji ve školním roce 2018/2019

Tabulka P9: Vývoj počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji podle stupňů vzdělání a oborů

Stupeň	Kod oboru	Název oboru	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN18/06	IN18/15	IN18/17
Prakt. škola	78-62-C/01	Praktická škola jednoletá	0	6	6	0	1	6	4	5	0	0	5	5	7	-	-	140,0
	78-62-C/02	Praktická škola dvouletá	41	42	37	37	39	38	33	35	33	31	46	55	44	107,3	141,9	80,0
	78-61-D/001	Praktická škola tříletá	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
Níže střední odborné vzdělání	75-41-J/01	Pečovatelské služby	0	0	0	0	0	4	7	8	0	0	15	12	0	-	-	0,0
	65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby	210	218	212	205	209	186	159	174	174	156	125	132	124	59,0	79,5	93,9
	29-51-E/01	Potravinářská výroba	64	68	67	59	48	54	52	50	83	96	95	80	94	146,9	97,9	117,5
	75-41-E/01	Pečovatelské služby	26	24	31	56	75	68	60	66	76	66	69	63	78	300,0	118,2	123,8
	41-52-E/01	Zahradnické práce	78	72	66	68	60	54	40	51	49	52	56	55	62	79,5	119,2	112,7
	23-51-E/01	Strojírenské práce	38	33	34	33	42	37	27	23	22	23	35	42	49	128,9	213,0	116,7
	36-57-E/01	Malířské a natěračské práce	48	52	49	53	39	43	36	50	42	33	29	31	35	72,9	106,1	112,9
	66-51-E/01	Prodavačské práce	0	0	0	0	16	16	24	28	27	33	40	38	31	-	93,9	81,6
	26-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce	61	54	49	50	48	44	36	51	30	41	51	36	25	41,0	61,0	69,4
	36-67-E/01	Zednické práce	87	65	61	68	75	54	41	27	15	19	21	23	18	20,7	94,7	78,3
	41-55-E/01	Opravařské práce	50	43	33	30	24	25	21	22	22	23	15	18	12	24,0	52,2	66,7
	41-52-E/02	Zahradnická výroba	0	0	0	0	0	0	12	15	8	8	8	7	8	-	100,0	114,3
	36-64-E/01	Tesařské práce	26	21	26	24	30	22	19	11	12	10	10	6	5	19,2	50,0	83,3
	69-54-E/01	Provozní služby	48	36	27	26	22	17	7	10	5	7	14	7	3	6,3	42,9	42,9
	28-57-E/01	Keramická výroba	8	5	1	0	0	0	0	7	7	9	3	5	2	25,0	22,2	40,0
	33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba	11	5	4	10	7	3	0	0	0	0				0,0	-	-
	36-67-E/02	Stavební práce	50	44	35	10	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	41-51-E/01	Zemědělské práce	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	41-56-E/01	Lesní výroba	11	11	6	9	11	4	0	0	0	0				0,0	-	-
	31-59-E/01	Šití oděvů	0	0	4	6	9	8	5	1	0	0				-	-	-
31-59-E/02	Šití prádla	28	31	27	18	6	8	6	0	0	0				0,0	-	-	
65-51-E/02	Práce ve stravování	12	16	14	0	12	18	6	0	0	0				0,0	-	-	
Střední odborné vzdělání s výučním listem	65-51-H/01	Kuchař – číšník	1430	1355	1282	1285	1183	1118	1064	955	883	811	770	779	776	54,3	95,7	99,6
	23-68-H/01	Mechanik opravář motorových vozidel	649	628	621	645	635	622	600	541	517	513	485	471	496	76,4	96,7	105,3
	69-51-H/01	Kadeřník	394	424	425	403	366	366	363	375	364	357	347	355	359	91,1	100,6	101,1
	41-55-H/01	Opravař zemědělských strojů	357	368	367	386	359	365	360	379	379	354	339	330	342	95,8	96,6	103,6
	23-56-H/01	Obráběč kovů	273	293	320	319	256	242	248	305	335	354	373	360	340	124,5	96,0	94,4
	29-54-H/01	Cukrář	241	238	207	191	171	199	200	250	260	283	301	288	300	124,5	106,0	104,2
	26-51-H/01	Elektrikář	215	168	134	149	157	158	132	128	162	217	222	240	230	107,0	106,0	95,8
	23-51-H/01	Strojní mechanik	194	182	215	228	220	202	188	195	199	203	220	200	201	103,6	99,0	100,5
	33-56-H/01	Truhlář	387	354	333	335	289	260	211	201	202	183	176	141	151	39,0	82,5	107,1
	26-52-H/01	Elektromechanik pro zařízení a přístroje	199	168	132	85	86	72	76	90	109	118	125	137	137	68,8	116,1	100,0
	26-51-H/02	Elektrikář – silnoproud	108	103	109	122	121	119	116	106	107	107	118	108	110	101,9	102,8	101,9
	66-52-H/01	Aranžér	87	105	99	92	86	90	94	102	103	108	105	98	100	114,9	92,6	102,0
	36-67-H/01	Zedník	225	237	210	226	206	193	173	161	137	130	86	91	80	35,6	61,5	87,9
	36-52-H/01	Instalatér	131	114	89	105	101	102	100	107	102	86	79	67	78	59,5	90,7	116,4
	29-53-H/01	Pekař	109	88	88	81	77	61	74	72	68	71	61	62	58	53,2	81,7	93,5
	66-53-H/01	Operátor skladování	0	0	0	0	0	0	17	27	50	46	59	54		-	108,0	91,5
	23-55-H/02	Karosář	87	85	75	67	65	64	59	30	27	29	51	34	47	54,0	162,1	138,2
	23-61-H/01	Autolakýrník	29	27	25	32	39	41	45	41	53	53	43	29	45	155,2	84,9	155,2
	37-51-H/01	Manipulant poštovního provozu	30	22	21	0	0	0	28	35	59	65	65	49	44	146,7	67,7	89,8
	26-57-H/01	Autoelektrikář	117	112	96	97	76	59	21	13	4	16	23	36	36	30,8	225,0	100,0
	66-51-H/01	Prodavač	390	307	214	165	110	93	77	73	60	54	42	38	32	8,2	59,3	84,2
	29-56-H/01	Řezník – uzenář	57	39	27	31	37	40	31	27	40	30	33	34	31	54,4	103,3	91,2
	39-41-H/01	Malíř a lakýrník	28	17	17	18	27	26	31	32	27	25	22	26	28	100,0	112,0	107,7
	53-41-H/01	Ošetřovatel	0	0	0	0	12	27	28	31	31	34	29	23	27	-	79,4	117,4
	36-64-H/01	Tesař	41	47	39	53	46	52	41	44	33	39	31	28	25	61,0	64,1	89,3
	37-52-H/01	Železničář	21	13	6	10	18	31	30	21	20	8	9	12	21	100,0	262,5	175,0
	41-52-H/01	Zahradník	6	0	3	0	0	0	0	0	12	19	22	19	20	333,3	105,3	105,3
	23-55-H/01	Klempíř	21	10	0	12	20	31	29	29	26	25	18	17	19	90,5	76,0	111,8
	28-57-H/01	Výrobce a dekorátér keramiky	62	59	43	39	29	21	24	29	28	25	19	17	14	22,6	56,0	82,4
	26-59-H/01	Spojový mechanik													12	-	-	-
	33-59-H/01	Čalouník	19	20	18	19	14	21	17	14	12	0	16	12	11	57,9	-	91,7
	41-51-H/01	Zemědělec – farmář	9	7	0	0	8	6	6	4	0	0			11	122,2	-	-
	36-67-H/02	Kamnář	0	11	17	23	22	19	13	15	9	4	3	4	10	-	250,0	250,0
	41-56-H/01	Lesní mechanizátor	39	29	21	18	18	11	15	19	10	9	5	7	8	20,5	88,9	114,3
	36-56-H/01	Kominík	0	0	0	0	0	0	0	22	16	19	19	15	8	-	42,1	53,3
	82-51-H/01	Umělecký kovář a zámečnický, pasíř													3	-	-	-
	36-69-H/01	Pokrývač	15	16	18	24	28	25	20	20	20	13	4			0,0	0,0	-
	21-53-H/01	Modelář	31	25	24	19	13	5	5	12	15	10	4			0,0	0,0	-
	23-52-H/01	Nástrojář	19	10	1	4	3	1	2	1	3	2	2			0,0	0,0	-
	23-57-H/01	Kovář	9	9	9	11	12	9	8	3	0	0				0,0	-	-
41-54-H/01	Podkovář a zemědělský kovář	7	10	9	12	10	6	3	0	0	0				0,0	-	-	
31-58-H/01	Krejčí	105	66	24	17	1	0	0	0	0	3				0,0	0,0	-	
63-51-H/002	Technickoadministrativní pracovník	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-	
69-53-H/003	Provoz služeb	277	284	245	225	189	151	81	39	0	0				0,0	-	-	
Úplně střední odborné s odborným výcvikem a maturitou	23-45-L/01	Mechanik seřizovač	249	270	273	292	272	269	275	306	328	369	386	399	384	154,2	104,1	96,2
	26-41-L/01	Mechanik elektrotechnik	507	461	435	394	321	236	181	145	171	187	235	218	235	46,4	125,7	107,8
	39-41-L/01	Autotronik	116	134	178	210	212	225	210	178	155	132	116	118	111	95,7	84,1	94,1
	23-44-L/01	Mechanik strojů	33	30	30	31	28	32	35	36	30	33	28	29	25	75,8	75,8	86,2
	39-41-L/02	Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení	28	67	95	124	124	90	70									

	65-41-L/01	Gastronomie	0	0	45	122	188	231	209	203	180	167	150	133	118	-	70,7	88,7
	66-41-L/01	Obchodník	229	248	292	287	267	224	174	150	136	137	131	129	116	50,7	84,7	89,9
	69-41-L/02	Masér sportovní a rekondiční											23	47	71	-	-	151,1
	82-51-L/01	Uměleckořemeslné zpracování kovů	15	27	36	31	40	40	33	29	26	27	30	35	38	253,3	140,7	108,6
	82-51-L/02	Uměleckořemeslné zpracování dřeva	20	28	38	39	44	50	47	41	38	31	30	32	24	120,0	77,4	75,0
	82-51-L/04	Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky	0	0	18	25	28	34	24	25	23	28	30	21	21	-	75,0	100,0
Úplně střední odborné vzdělání s maturitou	63-41-M/02	Obchodní akademie	1588	1530	1480	1469	1370	1288	1229	1171	1147	1145	1136	1132	1162	73,2	101,5	102,7
	18-20-M/01	Informační technologie	543	601	692	800	902	991	1042	1004	948	951	956	988	979	180,3	102,9	99,1
	63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	1108	972	997	1036	1017	1013	930	869	864	802	796	837	828	74,7	103,2	98,9
	26-41-M/01	Elektrotechnika	917	889	855	773	657	593	526	525	528	522	524	527	531	57,9	101,7	100,8
	53-41-M/01	Zdravotnický asistent	798	738	642	591	530	479	438	447	443	413	448	479	510	63,9	123,5	106,5
	23-41-M/01	Strojírenství	441	395	372	323	267	226	199	216	249	295	321	353	355	80,5	120,3	100,6
	37-41-M/01	Provoz a ekonomika dopravy	515	469	463	446	424	399	374	319	324	313	303	316	325	63,1	103,8	102,8
	75-41-M/01	Sociální činnost	346	392	398	461	464	439	383	324	293	263	262	273	269	77,7	102,3	98,5
	65-42-M/01	Hotelnictví	385	409	396	370	332	301	280	254	235	242	248	269	267	69,4	110,3	99,3
	36-47-M/01	Stavebnictví	613	573	519	507	457	417	371	306	278	245	230	224	247	40,3	100,8	110,3
	68-43-M/01	Veřejnosprávní činnost	306	315	325	337	355	318	295	299	291	259	256	246	244	79,7	94,2	99,2
	78-42-M/01	Technické lyceum	495	524	507	453	374	296	246	208	195	206	214	230	238	48,1	115,5	103,5
	82-41-M/05	Grafický design	128	157	164	182	213	222	231	239	224	237	231	235	232	181,3	97,9	98,7
	75-31-M/01	Předškolní a mimoškolní pedagogika	0	0	0	0	0	0	0	29	60	89	112	226	231	-	259,6	102,2
	41-41-M/01	Agropodnikání	441	412	369	344	327	273	249	208	220	220	215	223	201	45,6	91,4	90,1
	68-42-M/01	Bezpečnostně právní činnost	209	202	194	184	170	163	145	123	128	146	179	194	190	90,9	130,1	97,9
	78-42-M/02	Ekonomické lyceum	63	122	185	218	223	219	209	198	201	198	204	187	190	301,6	96,0	101,6
	78-42-M/04	Zdravotnické lyceum	120	193	267	285	297	275	254	221	188	186	194	195	190	158,3	102,2	97,4
	65-42-M/02	Cestovní ruch	87	113	137	155	142	135	103	75	86	102	127	148	145	166,7	142,2	98,0
	37-42-M/01	Logistické a finanční služby	359	349	340	282	271	274	301	263	229	182	184	162	142	39,6	78,0	87,7
	16-01-M/01	Ekologie a životní prostředí	161	158	154	151	141	121	127	111	109	112	124	150	137	85,1	122,3	91,3
	41-45-M/01	Mechanizace a služby	196	202	212	226	233	226	213	209	187	168	158	136	127	64,8	75,6	93,4
	43-41-M/01	Veterinářství	0	0	0	15	29	45	61	66	81	93	108	120	120	-	129,0	100,0
	78-42-M/03	Pedagogické lyceum	123	121	125	125	122	124	122	120	121	120	124	122	120	97,6	100,0	98,4
	53-43-M/01	Laboratorní asistent	85	84	85	106	96	103	105	107	109	108	114	115	105	123,5	97,2	91,3
	72-41-M/01	Informační služby	117	122	118	119	108	104	106	104	103	100	95	90	82	70,1	82,0	91,1
	36-46-M/01	Geodézie a katastr nemovitostí	45	45	31	28	41	52	37	49	46	50	66	74	77	171,1	154,0	104,1
	23-45-M/01	Dopravní prostředky	205	231	237	221	206	187	166	152	121	98	87	80	76	37,1	77,6	95,0
	82-41-M/17	Multimediální tvorba	0	0	0	0	0	14	29	47	60	63	66	67	67	-	106,3	100,0
	82-41-M/11	Design interiéru	0	0	0	0	0	17	34	46	59	55	58	59	55	-	100,0	93,2
	82-41-M/07	Modelářství a návrhářství oděvů	48	55	64	56	50	42	52	47	49	48	50	49	53	110,4	110,4	108,2
	82-41-M/01	Užitá malba	68	68	68	60	64	53	53	49	44	47	49	44	47	69,1	100,0	106,8
	26-45-M/01	Telekomunikace	0	0	0	24	35	53	67	66	63	59	56	43	40	-	67,8	93,0
	78-42-M/05	Přírodovědné lyceum	0	24	40	57	63	59	53	52	52	40	46	39	37	-	92,5	94,9
	82-41-M/02	Užitá fotografie a média	7	12	21	26	25	30	30	27	30	28	27	29	30	428,6	107,1	103,4
	53-44-M/03	Asistent zubní technika	53	52	51	23	53	57	58	58	57	26	26	54	28	52,8	107,7	51,9
	82-41-M/16	Kamenosochařství	28	24	17	17	16	17	14	5	11	19	23	26	28	100,0	147,4	107,7
	31-43-M/01	Oděvnictví	152	129	96	60	52	31	31	27	19	11	3	10	21	13,8	190,9	210,0
	82-41-M/12	Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu	2	0	0	3	6	5	6	5	5	7	7	6	4	200,0	57,1	66,7
	82-42-M/01	Konzervátorství a restaurátorství	0	0	0	0	0	4	5	4	4	0			2	-	-	-
	36-45-M/01	Technická zařízení budov	0	9	15	21	27	23	19	10	0	0				-	-	-
	78-41-M/004	Rodinná škola - ekonomicko-administrativní služby	90	81	80	52	39	19	0	0	0	0				0,0	-	-
82-41-M/03	Scénická a výstavní tvorba	31	32	31	16	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-	
82-41-M/04	Průmyslový design	8	14	22	14	10	0	0	0	0	0				0,0	-	-	
Gymnázia	79-41-K/81	Gymnázium	3912	3898	3840	3780	3701	3676	3618	3566	3530	3519	3569	3588	3579	91,5	101,7	99,7
	79-41-K/41	Gymnázium	1878	1898	1855	1767	1642	1556	1466	1431	1449	1485	1530	1624	1655	88,1	111,4	101,9
	79-41-K/61	Gymnázium	745	756	779	862	886	903	900	914	931	899	849	807	780	104,7	86,8	96,7
	79-42-K/41	Gymnázium se sportovní přípravou	105	105	107	106	101	110	106	109	116	116	120	124	121	115,2	104,3	97,6
	79-43-K/61	Dvojazyčné gymnázium											29	62	93	-	-	150,0
Nástavby	64-41-L/51	Podnikání	1029	1157	1406	1517	1717	1476	1231	1032	859	795	801	702	566	55,0	71,2	80,6
	26-41-L/52	Provozní elektrotechnika	41	54	52	46	42	33	53	89	102	77	65	62	74	180,5	96,1	119,4
	23-43-L/51	Provozní technika	278	267	256	262	235	181	130	81	69	69	76	50	56	20,1	81,2	112,0
	65-41-L/51	Gastronomie	0	0	0	0	0	0	45	67	67	57	55	48	56	-	98,2	116,7
	33-42-L/51	Nábytkářská a dřevařská výroba	127	100	56	49	31	25	19	23	22	22	20	19	21	16,5	95,5	110,5
	36-44-L/51	Stavební provoz	32	43	45	33	33	41	30	26	22	24	27	24	19	59,4	79,2	79,2
	68-42-L/51	Bezpečnostní služby	57	70	77	78	65	44	35	32	23	19	14	5	4	7,0	21,1	80,0
	26-41-L/501	Elektrotechnika	154	185	223	179	138	115	48	13	0	0				0,0	-	-
	37-41-L/503	Dopravní provoz	81	55	60	59	22	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	37-42-L/51	Logistické a finanční služby	53	31	29	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	41-45-L/505	Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství	45	16	0	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	28-45-L/51	Sklářský a keramický průmysl	0	0	33	25	21	19	6	4	0	0				-	-	-
	63-42-L/502	Technickohospodářské a správní činnosti	69	57	31	7	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	29-41-L/502	Potravinářský průmysl	44	16	29	17	0	0	0	0	0	0				0,0	-	-
	31-43-L/51	Oděvnictví	71	29	0	0	6	4	3	0	0	0				0,0	-	-
	65-41-L/504	Společné stravování	195	182	164	154	136	85	26	0	0	0				0,0	-	-
	66-41-L/501	Provoz obchodu	113	76	65	71	45	13	7	0	0	0				0,0	-	-
69-41-L/502	Vlasová kosmetika	41	25	45	42	33	0	0	0	0	0				0,0	-	-	
Konzer.	82-45-P/01	Zpěv	24	24	40	40	37	49	52	51	49	33	38	54	58	241,7	175,8	107,4
	82-44-P/01	Hudba	143	148	159	153	149	164	165	157	155	109	136	163	157	109,8	144,0	96,3
CELKEM			29073	28478	28231	28029	26901	25497	23810	22789	22223	21820	22032	22213	22130	76,1	101,4	99,6

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P10: Vývoj počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji (vč. Konzervatoře Plzeň)

Sídlo SŠ	Název SŠ (zkrácený)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN18/06	IN18/15	IN18/17
Domažlice	SOU Domažlice	976	956	905	909	815	718	741	629	611	613	604	604	577	59,1	94,1	95,5
Domažlice	Gymnázium J.Š.Baara Domažlice	508	511	513	518	508	514	522	518	525	514	514	514	511	100,6	99,4	99,4
Domažlice	VOŠ, Obchodní akademie a SZŠ Domažlice	320	305	317	320	315	298	277	267	244	252	270	264	275	85,9	109,1	104,2
Horšovský Týn	SOŠ a SOU Horšovský Týn	819	801	784	753	670	577	495	458	443	444	443	446	414	50,5	93,2	92,8
Horšovský Týn	ZŠ a OŠ Horšovský Týn	102	102	102	102	99	99	109	107	111	101	95	89	86	84,3	85,1	96,6
Staňkov	Soukromá SOŠ a Gymnázium Bean Staňkov	302	276	370	343	276	204	150	148	135	137	127	223	218	72,2	159,1	97,8
Horažďovice	SŠ Horažďovice	251	247	264	273	291	319	314	335	318	301	286	289	282	112,4	93,7	97,6
Klatovy	Gymnázium Jaroslava Vrchlického Klatovy	620	649	638	623	625	628	624	626	635	638	646	660	659	106,3	103,3	99,8
Klatovy	SŠ zemědělská a potravinářská Klatovy	848	821	805	794	779	721	607	558	519	482	487	453	460	54,2	95,4	101,5
Klatovy	VOŠ, OA, SZdŠ a JŠ s právem SJZ, Klatovy	604	580	535	572	536	529	531	491	468	430	443	452	464	76,8	107,9	102,7
Klatovy	SPŠ Klatovy	507	495	521	549	526	463	386	341	330	328	322	331	336	66,3	102,4	101,5
Sušice	SOŠ a SOU Sušice	716	715	705	697	657	620	576	519	470	423	408	418	417	58,2	98,6	99,8
Sušice	Gymnázium Sušice	370	354	345	358	336	336	330	313	308	320	321	315	319	86,2	99,7	101,3
Plzeň	SPŠ strojnická a SOŠ profesora Švejcara Plzeň	1 743	1 741	1 655	1 544	1 319	1 176	1 077	1 071	1 084	1 163	1 163	1 150	1 094	62,8	94,1	95,1
Plzeň	SPŠ dopravní Plzeň	1 538	1 500	1 524	1 545	1 500	1 465	1 348	1 199	1 151	1 087	1 033	961	999	65,0	91,9	104,0
Plzeň	Hotelová škola Plzeň	1 118	1 037	1 031	1 026	1 017	1 034	1 041	1 005	990	934	904	887	930	83,2	99,6	104,8
Plzeň	SOU elektrotechnické Plzeň	1 273	1 170	1 134	1 065	1 046	964	883	812	860	855	877	848	846	66,5	98,9	99,8
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	1 168	1 122	1 143	1 100	979	919	850	795	759	772	803	851	897	76,8	116,2	105,4
Plzeň	Masarykovo gymnázium Plzeň	719	704	700	697	690	688	691	691	705	731	731	741	734	102,1	100,4	99,1
Plzeň	SOŠ obchodu, užitého umění a designu Plzeň	737	688	686	677	617	646	661	674	690	695	699	703	681	92,4	98,0	96,9
Plzeň	Gymnázium Plzeň, Mikulášské	723	721	745	751	735	715	697	714	682	649	654	659	665	92,0	102,5	100,9
Plzeň	Obchodní akademie Plzeň	750	757	699	673	648	625	604	603	606	601	615	614	610	81,3	101,5	99,3
Plzeň	Integrovaná SŠ živnostenská Plzeň	826	761	767	770	800	732	694	622	511	510	554	559	561	67,9	110,0	100,4
Plzeň	Gymnázium Ludka Pika Plzeň	639	655	653	656	650	647	612	575	557	553	552	552	554	86,7	100,2	100,4
Plzeň	Církevní gymnázium Plzeň	563	551	540	552	549	555	546	547	550	546	547	545	548	97,3	100,4	100,6
Plzeň	SZŠ a VOŠ Plzeň	719	751	760	703	681	631	572	546	542	502	539	604	610	84,8	121,5	101,0
Plzeň	SŠ informatiky a finančních služeb Plzeň	473	465	485	437	462	462	510	489	475	466	485	458	424	89,6	91,0	92,6
Plzeň	Sportovní gymnázium Plzeň	460	466	472	466	461	469	452	466	468	471	468	484	475	103,3	100,8	98,1
Plzeň	SOU stavební Plzeň	770	723	695	734	714	700	571	570	516	496	438	392	406	52,7	81,9	103,6
Plzeň	SPŠ stavební Plzeň	675	659	593	580	535	495	438	404	391	391	403	403	428	63,4	109,5	106,2
Plzeň	Odborná škola výroby a služeb Plzeň	240	240	225	241	271	256	208	232	256	283	320	317	317	132,1	112,0	100,0
Plzeň	Gymnázium Františka Křížáka, s.r.o.	335	338	327	318	265	239	254	259	253	275	299	319	329	98,2	119,6	103,1
Plzeň	Sportovní a podnikatelská SŠ, spol. s r.o.	351	301	306	334	298	283	234	237	252	251	255	249	240	68,4	95,6	96,4
Plzeň	Bezpečnostně právní akademie Plzeň, s.r.o.	271	287	302	302	284	248	213	191	197	200	231	241	236	87,1	118,0	97,9
Plzeň	Církevní ZŠ a SŠ Plzeň	194	182	181	180	171	153	156	152	127	136	183	231	222	114,4	163,2	96,1
Plzeň	Konzervatoř Plzeň	167	172	199	193	186	213	217	208	204	142	174	217	215	128,7	151,4	99,1
Plzeň	Soukr. střední uměleckoprům. škola-Zámeček, s.r.o.	169	163	165	166	176	173	161	134	131	140	143	148	156	92,3	111,4	105,4
Plzeň	Akademie hotelnictví a cestovního ruchu, s.r.o.	347	329	293	272	217	164	98	53	93	110	129	163	187	53,9	170,0	114,7
Plzeň	PLZEŇSKÁ OBCHODNÍ AKADEMIE s.r.o.	177	149	177	192	157	131	125	119	114	121	108	114	136	76,8	112,4	119,3
Plzeň	Odborná škola, ZŠ a MŠ Plzeň	52	49	48	44	45	49	40	43	35	32	37	39	31	59,6	96,9	79,5
Plzeň	Soukr. střední uměleckoprům. škola Plzeň-Litice, s.r.o.	22	32	41	29	14	0	0	0	0	0				0,0	-	-
Starý Plzenec	SOU obchodu a řemesel, spol. s r.o.	140	167	243	269	260	194	141	173	175	147	121	148	129	92,1	87,8	87,2
Blovice	Gymnázium Blovice	352	340	322	300	292	292	269	279	289	301	335	348	351	99,7	116,6	100,9
Oselce	SŠ Oselce	314	335	332	317	321	319	270	256	227	202	179	186	178	56,7	88,1	95,7
Merklín	ZŠ speciální a Praktická škola Diakonie ČCE Merklín											11	17	16	-	-	94,1
Kralovice	SŠ Kralovice	247	236	244	265	271	278	271	253	245	211	205	192	196	79,4	92,9	102,1
Plasy	Gymnázium a SOŠ Plasy	508	492	498	474	457	451	439	432	455	438	468	506	516	101,6	117,8	102,0
Rokycany	Gymnázium a SOŠ Rokycany	777	791	786	720	666	627	580	545	514	486	495	492	506	65,1	104,1	102,8
Rokycany	SŠ Rokycany	894	900	838	894	916	796	671	606	572	584	532	478	405	45,3	69,3	84,7
Bor	SŠ Bor	224	207	204	225	264	229	213	193	165	155	166	171	155	69,2	100,0	90,6
Planá	SOU a ZŠ Planá	243	236	261	299	314	295	228	263	237	250	244	233	235	96,7	94,0	100,9
Stříbro	Gymnázium Stříbro	366	359	361	358	349	358	348	330	325	328	330	324	325	88,8	99,1	100,3
Stříbro	SOŠ Stříbro	243	262	235	254	284	230	223	202	199	166	169	158	152	62,6	91,6	96,2
Tachov	SPŠ Tachov	260	286	254	293	309	325	323	337	288	269	296	280	243	93,5	90,3	86,8
Tachov	Gymnázium Tachov	343	342	303	303	278	245	219	199	216	188	171	173	174	50,7	92,6	100,6
CELKEM		29 073	28 478	28 231	28 029	26 901	25 497	23 810	22 789	22 223	21 820	22 032	22 213	22 130	76,1	101,4	99,6

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P11: Vývoj podílu dívek na žácích SŠ v Plzeňském kraji podle studijních oborů (v %)

Název oboru	Kód oboru	Stupeň vzdělání	2015	2016	2017	2018	IN18/15
Praktická škola jednoletá	78-62-C/01	C	-	20,0	20,0	42,9	-
Praktická škola dvouletá	78-62-C/02	C	45,2	37,0	36,4	27,3	60,4
Pečovatelské služby	75-41-J/01	J	-	86,7	83,3	-	-
Keramická výroba	28-57-E/01	E	88,9	100,0	100,0	100,0	112,5
Provozní služby	69-54-E/01	E	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Pečovatelské služby	75-41-E/01	E	92,4	84,1	87,3	92,3	99,9
Potravinářská výroba	29-51-E/01	E	85,4	86,3	88,8	88,3	103,4
Prodavačské práce	66-51-E/01	E	60,6	67,5	76,3	67,7	111,8
Stravovací a ubytovací služby	65-51-E/01	E	57,7	58,4	54,5	53,2	92,3
Zahradnické práce	41-52-E/01	E	51,9	57,1	49,1	51,6	99,4
Zahradnická výroba	41-52-E/02	E	25,0	25,0	14,3	25,0	100,0
Strojírenské práce	23-51-E/01	E	4,3	0,0	4,8	4,1	93,9
Elektrotechnické a strojně montážní práce	26-51-E/01	E	0,0	3,9	5,6	4,0	-
Malířské a natěračské práce	36-57-E/01	E	0,0	0,0	3,2	2,9	-
Tesařské práce	36-64-E/01	E	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Zednické práce	36-67-E/01	E	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Opravařské práce	41-55-E/01	E	0,0	0,0	22,2	0,0	-
Ošetřovatel	53-41-H/01	H	91,2	93,1	95,7	100,0	109,7
Aranžér	66-52-H/01	H	96,3	96,2	98,0	97,0	100,7
Cukrář	29-54-H/01	H	92,2	93,4	93,1	93,0	100,8
Kadeřník	69-51-H/01	H	93,6	92,5	92,1	90,0	96,2
Výrobce a dekorátér keramiky	28-57-H/01	H	92,0	94,7	88,2	85,7	93,2
Zemědělec – farmář	41-51-H/01	H	-	-	-	81,8	-
Prodavač	66-51-H/01	H	74,1	66,7	65,8	68,8	92,8
Kuchař – číšník	65-51-H/01	H	66,3	64,2	60,7	58,6	88,4
Pekař	29-53-H/01	H	57,7	54,1	46,8	55,2	95,5
Manipulant poštovního provozu	37-51-H/01	H	61,5	64,6	57,1	52,3	84,9
Zahradník	41-52-H/01	H	42,1	50,0	42,1	45,0	106,9
Železničář	37-52-H/01	H	12,5	11,1	50,0	42,9	342,9
Čalouník	33-59-H/01	H	-	43,8	33,3	36,4	-
Umělecký kovář a zámečnický, pasíř	82-51-H/01	H	-	-	-	33,3	-
Spojový mechanik	26-59-H/01	H	-	-	-	25,0	-
Operátor skladování	66-53-H/01	H	48,0	52,2	32,2	22,2	46,3
Kominík	36-56-H/01	H	10,5	0,0	0,0	12,5	118,8
Malíř a lakýrník	39-41-H/01	H	4,0	4,5	3,8	7,1	178,6
Autolakýrník	23-61-H/01	H	0,0	0,0	3,4	6,7	-
Mechanik opravář motorových vozidel	23-68-H/01	H	2,1	2,5	3,6	4,6	216,3
Elektrikář	26-51-H/01	H	4,1	3,6	6,7	3,9	94,3
Řezník – uzenář	29-56-H/01	H	10,0	3,0	2,9	3,2	32,3
Autoelektrikář	26-57-H/01	H	12,5	4,3	2,8	2,8	22,2
Opravář zemědělských strojů	41-55-H/01	H	0,6	1,2	1,2	2,3	414,0
Elektromechanik	26-52-H/01	H	1,7	1,6	2,2	2,2	129,2
Karosář	23-55-H/02	H	3,4	3,9	2,9	2,1	61,7
Obráběč kovů	23-56-H/01	H	0,6	0,8	1,1	1,2	208,2
Elektrikář – silnoproud	26-51-H/02	H	1,9	0,8	0,9	0,9	48,6
Truhlář	33-56-H/01	H	1,1	1,1	0,7	0,7	60,6
Strojní mechanik	23-51-H/01	H	1,5	2,7	2,0	0,5	33,7
Lesní mechanizátor	41-56-H/01	H	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Klempíř	23-55-H/01	H	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Instalatér	36-52-H/01	H	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Tesař	36-64-H/01	H	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Zedník	36-67-H/01	H	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Kamnář	36-67-H/02	H	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Modelář	21-53-H/01	H	0,0	0,0	-	-	-
Nástrojař	23-52-H/01	H	0,0	0,0	-	-	-
Krejčí	31-58-H/01	H	100,0	-	-	-	-
Pokryvač	36-69-H/01	H	0,0	0,0	-	-	-
Dvojazyčné gymnázium	79-43-K/61	K	-	65,5	69,4	71,0	-
Gymnázium se sportovní přípravou	79-42-K/41	K	59,5	58,3	62,1	66,9	112,5
Gymnázium	79-41-K/41	K	61,7	62,6	62,8	63,9	103,5
Gymnázium	79-41-K/61	K	56,0	55,6	54,3	57,9	103,6
Gymnázium	79-41-K/81	K	53,3	53,7	53,4	53,5	100,2
Kosmetické služby	69-41-L/01	L/0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Uměleckořemeslné zpracování kovů kamene a keramiky	82-51-L/04	L/0	89,3	90,0	100,0	100,0	112,0
Obchodník	66-41-L/01	L/0	75,2	72,5	77,5	75,9	100,9
Gastronomie	65-41-L/01	L/0	68,9	73,3	69,2	72,9	105,8
Masér sportovní a rekondiční	69-41-L/02	L/0	-	60,9	63,8	66,2	-
Uměleckořemeslné zpracování kovů	82-51-L/01	L/0	11,1	16,7	14,3	15,8	142,1
Uměleckořemeslné zpracování dřeva	82-51-L/02	L/0	3,2	0,0	3,1	8,3	258,3
Mechanik strojů	23-44-L/01	L/0	0,0	0,0	3,4	8,0	-
Autotronik	39-41-L/01	L/0	3,0	0,9	1,7	2,7	89,2
Mechanik seřizovač	23-45-L/01	L/0	1,4	2,1	2,3	2,6	192,2
Mechanik elektrotechnik	26-41-L/01	L/0	0,5	1,3	0,5	0,4	79,6
Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení	39-41-L/02	L/0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Gastronomie	65-41-L/51	L/5	52,6	72,7	62,5	57,1	108,6

Podnikání	64-41-L/51	L/5	56,2	53,4	54,6	56,0	99,6
Bezpečnostní služby	68-42-L/51	L/5	26,3	28,6	60,0	25,0	95,0
Stavební provoz	36-44-L/51	L/5	0,0	0,0	0,0	5,3	-
Provozní elektrotechnika	26-41-L/52	L/5	2,6	0,0	1,6	2,7	104,1
Provozní technika	23-43-L/51	L/5	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Nábytkářská a dřevařská výroba	33-42-L/51	L/5	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Oděvnictví	31-43-M/01	M	90,9	100,0	100,0	100,0	110,0
Předškolní a mimoškolní pedagogika	75-31-M/01	M	100,0	100,0	98,7	98,7	98,7
Design interiéru	82-41-M/11	M	94,5	96,6	96,6	98,2	103,8
Modelářství a návrhářství oděvů	82-41-M/07	M	95,8	96,0	95,9	96,2	100,4
Sociální činnost	75-41-M/01	M	92,0	94,3	94,5	93,3	101,4
Zdravotnický asistent	53-41-M/01	M	91,5	92,4	92,5	93,1	101,8
Veterinářství	43-41-M/01	M	87,1	91,7	93,3	92,5	106,2
Asistent zubního technika	53-44-M/03	M	96,2	96,2	92,6	89,3	92,9
Užitá malba	82-41-M/01	M	89,4	85,7	86,4	87,2	97,6
Veřejnosprávní činnost	68-43-M/01	M	84,9	85,5	85,8	86,1	101,3
Pedagogické lyceum	78-42-M/03	M	83,3	84,7	82,8	84,2	101,0
Laboratorní asistent	53-43-M/01	M	83,3	83,3	81,7	82,9	99,4
Zdravotnické lyceum	78-42-M/04	M	83,9	83,5	82,1	82,6	98,5
Grafický design	82-41-M/05	M	84,0	81,8	83,0	81,9	97,5
Ekologie a životní prostředí	16-01-M/01	M	67,0	68,5	73,3	76,6	114,5
Cestovní ruch	65-42-M/02	M	81,4	81,1	77,7	76,6	94,1
Ekonomické lyceum	78-42-M/02	M	75,8	73,5	74,3	76,3	100,7
Obchodní akademie	63-41-M/02	M	74,4	74,9	75,5	75,5	101,4
Informační služby	72-41-M/01	M	76,0	77,9	78,9	74,4	97,9
Multimediální tvorba	82-41-M/17	M	69,8	69,7	68,7	71,6	102,6
Hotelnictví	65-42-M/01	M	74,0	71,4	67,7	68,2	92,2
Užitá fotografie a média	82-41-M/02	M	75,0	66,7	75,9	66,7	88,9
Ekonomika a podnikání	63-41-M/01	M	61,1	61,8	65,1	66,5	108,9
Logistické a finanční služby	37-42-M/01	M	79,7	76,6	72,2	62,7	78,7
Kamenosochařství	82-41-M/16	M	63,2	65,2	69,2	60,7	96,1
Přírodovědné lyceum	78-42-M/05	M	52,5	56,5	59,0	59,5	113,3
Agropodnikání	41-41-M/01	M	53,2	58,1	58,7	58,7	110,4
Bezpečnostně právní činnost	68-42-M/01	M	44,5	46,4	49,0	53,7	120,6
Geodézie a katastr nemovitostí	36-46-M/01	M	54,0	51,5	47,3	48,1	89,0
Provoz a ekonomika dopravy	37-41-M/01	M	44,1	44,9	40,8	37,2	84,4
Stavebnictví	36-47-M/01	M	34,3	35,2	33,0	35,2	102,7
Mechanizace a služby	41-45-M/01	M	39,3	35,4	33,8	32,3	82,2
Technické lyceum	78-42-M/01	M	25,7	28,5	27,0	29,0	112,7
Informační technologie	18-20-M/01	M	10,5	10,5	10,8	9,5	90,3
Telekomunikace	26-45-M/01	M	6,8	5,4	4,7	5,0	73,8
Strojírenství	23-41-M/01	M	4,4	4,4	5,4	4,8	108,7
Dopravní prostředky	23-45-M/01	M	0,0	1,1	2,5	2,6	-
Elektrotechnika	26-41-M/01	M	0,8	1,0	1,1	1,1	147,5
Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu	82-41-M/12	M	0,0	0,0	16,7	0,0	-
Konzervátorství a restaurátorství	82-42-M/01	M	-	-	-	0,0	-
Zpěv	82-45-P/01	P	76,5	81,6	79,6	81,0	106,0
Hudba	82-44-P/01	P	53,5	52,7	51,5	54,8	102,3
Celkem			49,0	49,3	49,8	50,0	101,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P13: Prostupnost vybraných stupňů vzdělání na SŠ v Plzeňském kraji

Nižší odborné vzdělání s výučním listem (E) - 3-leté obory

Absolutní počty	Rok												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noví	264	222	241	254	227	190	182	246	211	194	223	199	202
1. ročník	265	232	244	265	238	203	196	258	222	211	233	218	224
2. ročník	196	216	177	206	227	192	154	155	205	174	162	168	172
3. ročník	188	175	185	162	183	189	164	148	132	176	154	143	139
Absolventi	165	157	133	153	133	143	155	136	112	94	142	123	109
Celkem	649	623	606	633	648	584	514	561	559	561	549	529	535

Ztráty za všechny ročníky mezi roky													
Ø	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	
-105	-101	-128	-85	-90	-124	-111	-75	-112	-115	-103	-115	-109	

Změny počtů	Podle roku nástupu - absolutně												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	1	10	3	11	11	13	14	12	11	17	10	19	22
1.-2.roč.	-49	-55	-38	-38	-46	-49	-41	-53	-48	-49	-65	-46	
2.-3.roč.	-31	-15	-23	-38	-28	-6	-23	-29	-20	-19	-29		
Absolventi	-32	-29	-40	-34	-28	-36	-38	-34	-31	-34			
Celkově	-112	-99	-101	-110	-102	-91	-102	-116	-99	-102			

Nižší odborné vzdělání s výučním listem (E) - 3-leté obory

Změny počtů	Podle roku nástupu - relativně (%)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	0,4	4,5	1,2	4,3	4,8	6,8	7,7	4,9	5,2	8,8	4,5	9,5	10,9
1.-2.roč.	-18,6	-24,8	-15,8	-15,0	-20,3	-25,8	-22,5	-21,5	-22,7	-25,3	-29,1	-23,1	
2.-3.roč.	-11,7	-6,8	-9,5	-15,0	-12,3	-3,2	-12,6	-11,8	-9,5	-9,8	-13,0		
Absolventi	-12,1	-13,1	-16,6	-13,4	-12,3	-18,9	-20,9	-13,8	-14,7	-17,5			
Celkově	-42,0	-40,1	-40,7	-39,0	-40,1	-41,1	-48,4	-42,3	-41,7	-43,8			
Rok ukončení	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		

-42,4 -44,6 -41,9 -43,3 -44,9 -47,9 -56,0

Nižší odborné vzdělání s výučním listem (E) - 2-leté obory

Absolutní počty	Rok												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noví	108	98	64	43	46	35	5	13	6	8	10	6	5
1. ročník	111	105	68	45	50	40	5	13	6	10	10	6	5
2. ročník	101	70	70	47	35	41	27	5	7	5	12	8	6
Absolventi	94	79	36	46	31	21	23	17	3	3	2	7	5
Celkem	212	175	138	92	85	81	32	18	13	15	22	14	

Ztráty za všechny ročníky mezi roky													
Ø	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	
-26	-63	-69	-45	-26	-23	-31	-10	-8	-5	-1	-7	-3	

Změny počtů	Podle roku nástupu - absolutně												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	3	7	4	2	4	5	0	0	0	2	0	0	0
1.-2.roč.	-41	-35	-21	-10	-9	-13	0	-6	-1	2	-2	0	
Absolventi	-34	-24	-16	-14	-18	-10	-2	-4	-3	-5	-3		
Celkově	-75	-59	-37	-24	-27	-23	-2	-10	-4	-3	-5		

Nižší odborné vzdělání s výučním listem (E) - 2-leté obory

Změny počtů	Podle roku nástupu - relativně (%)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	2,8	7,1	6,3	4,7	8,7	14,3	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0
1.-2.roč.	-38,0	-35,7	-32,8	-23,3	-19,6	-37,1	0,0	-46,2	-16,7	25,0	-20,0	0,0	
Absolventi	-31,5	-24,5	-25,0	-32,6	-39,1	-28,6	-40,0	-30,8	-50,0	-62,5	-30,0		
Celkově	-66,7	-53,1	-51,6	-51,2	-50,0	-51,4	-40,0	-76,9	-66,7	-12,5	-50,0		
Rok ukončení	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018		

Zdroj dat: OŠMS Plzeňského kraje

Střední odborné vzdělání s výučním listem (H)

Absolutní počty	Rok												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noví	2227	2009	1848	1962	1603	1609	1584	1487	1473	1406	1453	1346	1473
1. ročník	2319	2116	1933	2102	1721	1708	1677	1602	1589	1532	1556	1435	1562
2. ročník	2049	1942	1808	1659	1780	1464	1512	1415	1389	1398	1299	1395	1306
3. ročník	2065	1937	1785	1787	1609	1736	1424	1499	1376	1358	1322	1226	1270
Absolventi	1911	1892	1659	1500	1486	1413	1492	1168	1161	1058	1005	981	987
Celkem	6433	5995	5526	5548	5110	4908	4613	4516	4354	4288	4177	4056	4138

Ztráty za všechny ročníky mezi roky													
Ø	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	
-594	-662	-743	-580	-673	-497	-480	-531	-590	-540	-662	-575	-493	

-596

Změny počtů	Podle roku nástupu - absolutně												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	92	107	85	140	118	99	93	115	116	126	103	89	89
1.-2.roč.	-377	-308	-274	-322	-257	-196	-262	-213	-191	-233	-161	-129	
2.-3.roč.	-157	-21	-50	-44	-40	-13	-39	-31	-76	-73	-125		
Absolventi	-285	-301	-196	-244	-256	-338	-318	-353	-341	-239			
Celkově	-819	-630	-520	-610	-553	-547	-619	-597	-608	-545			

Změny počtů	Podle roku nástupu - relativně (%)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	4,1	5,3	4,6	7,1	7,4	6,2	5,9	7,7	7,9	9,0	7,1	6,6	6,0
1.-2.roč.	-16,9	-15,3	-14,8	-16,4	-16,0	-12,2	-16,5	-14,3	-13,0	-16,6	-11,1	-9,6	
2.-3.roč.	-7,0	-1,0	-2,7	-2,2	-2,5	-0,8	-2,5	-2,1	-5,2	-5,2	-8,6		
Absolventi	-12,8	-15,0	-10,6	-12,4	-16,0	-21,0	-20,1	-23,7	-23,2	-17,0			
Celkově	-32,6	-26,0	-23,5	-24,0	-27,1	-27,8	-33,2	-32,4	-33,4	-29,8			
Rok ukončení	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		

Nástavby (L5) - 2leté

Absolutní počty	Rok												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noví	700	681	710	684	658	538	499	398	373	363	329	315	302
1. ročník	713	699	734	716	701	569	517	426	387	381	346	332	316
2. ročník	581	552	517	512	466	442	318	309	251	215	242	194	184
Absolventi	474	513	499	448	434	266	210	149	163	104	75	84	67
Celkem	1294	1251	1251	1228	1167	1011	835	735	638	596	588	526	500

Podíl absolventů H na nově přijatých L5 (%)													
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
36,6	36,0	42,8	45,6	44,3	38,1	33,4	34,1	32,1	34,3	32,7	32,1	30,6	

Změny počtů	Podle roku nástupu - absolutně												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	13	18	24	32	43	31	18	28	14	18	17	17	14
1.-2.roč.	-161	-182	-222	-250	-259	-251	-208	-175	-172	-139	-152	-148	
Absolventi	-53	-69	-78	-200	-232	-169	-146	-147	-140	-158	-127		
Celkově	-214	-251	-300	-450	-491	-420	-354	-322	-312	-297	-279		

Změny počtů	Podle roku nástupu - relativně (%)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	1,9	2,6	3,4	4,7	6,5	5,8	3,6	7,0	3,8	5,0	5,2	5,4	4,6
1.-2.roč.	-23,0	-26,7	-31,3	-36,5	-39,4	-46,7	-41,7	-44,0	-46,1	-38,3	-46,2	-47,0	
Absolventi	-7,6	-10,1	-11,0	-29,2	-35,3	-31,4	-29,3	-36,9	-37,5	-43,5	-38,6		
Celkově	-28,7	-34,2	-38,9	-61,1	-68,1	-72,3	-67,3	-73,9	-79,9	-76,9	-79,6		

Úplné odborné vzdělávání s maturitou (M)

Absolutní počty	Rok												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noví	2914	2830	2762	2834	2399	2293	2120	2127	2288	2142	2264	2408	2352
1. ročník	2993	2928	2847	2917	2512	2363	2181	2194	2380	2208	2321	2461	2418
2. ročník	2704	2736	2673	2572	2661	2313	2189	2008	1976	2181	2071	2189	2233
3. ročník	2595	2640	2668	2590	2466	2602	2267	2165	1950	1923	2137	2025	2093
4. ročník	2450	2466	2532	2529	2545	2364	2515	2244	2100	1908	1863	2038	1914
Absolventi	2278	2434	2303	2348	2218	1925	1875	2120	1794	1567	1419	1440	1582
Celkem	10742	10770	10720	10608	10184	9642	9152	8611	8406	8220	8392	8713	8658

Ztráty za všechny ročníky mezi roky													
Ø	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	
-718	-466	-594	-681	-718	-980	-796	-615	-791	-827	-730	-700	-891	-802

Změny počtů	Podle roku nástupu - absolutně												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	79	98	85	83	113	70	61	67	92	66	57	53	66
1.-2.roč.	-257	-255	-275	-256	-199	-174	-173	-218	-199	-137	-132	-228	
2.-3.roč.	-68	-83	-106	-59	-46	-24	-58	-53	-44	-46	-96		
3.-4.roč.	-139	-45	-102	-87	-23	-65	-42	-60	-99	-111			
Absolventi	-311	-620	-489	-395	-450	-533	-489	-423	-456				
Celkově	-696	-905	-887	-714	-605	-726	-701	-687	-706				

Změny počtů	Podle roku nástupu - relativně (%)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	2,7	3,5	3,1	2,9	4,7	3,1	2,9	3,1	4,0	3,1	2,5	2,2	2,8
1.-2.roč.	-8,8	-9,0	-10,0	-9,0	-8,3	-7,6	-8,2	-10,2	-8,7	-6,4	-5,8	-9,5	
2.-3.roč.	-2,3	-2,9	-3,8	-2,1	-1,9	-1,0	-2,7	-2,5	-1,9	-2,1	-4,2		
3.-4.roč.	-4,8	-1,6	-3,7	-3,1	-1,0	-2,8	-2,0	-2,8	-4,3	-5,2			
Absolventi	-10,7	-21,9	-17,7	-13,9	-18,8	-23,2	-23,1	-19,9	-19,9				
Celkově	-23,9	-32,0	-32,1	-25,2	-25,2	-31,7	-33,1	-32,3	-30,9				
Rok ukončení	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		

Úplné odborné vzdělávání s maturitou a odborným výcvikem (L0)

Absolutní počty	Rok												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Noví	494	414	574	532	455	371	337	354	382	355	358	337	341
1. ročník	504	441	592	544	472	384	355	364	392	370	364	347	348
2. ročník	381	448	381	509	469	409	330	323	316	342	355	339	313
3. ročník	355	355	430	363	490	435	375	317	292	302	311	347	314
4. ročník	312	328	336	420	339	451	409	359	304	280	296	290	323
Absolventi	260	280	308	317	396	249	313	265	224	178	174	184	183
Celkem	1552	1572	1739	1836	1770	1679	1469	1363	1304	1294	1326	1323	1298

Ztráty za všechny ročníky mezi roky													
Ø	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	
-179	-141	-117	-130	-142	-226	-252	-205	-227	-202	-158	-166	-190	-222

Změny počtů	Podle roku nástupu - absolutně												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	10	27	18	12	17	13	18	10	10	15	6	10	7
1.-2.roč.	-56	-60	-83	-75	-63	-54	-32	-48	-50	-15	-25	-34	
2.-3.roč.	-18	-18	-19	-34	-34	-13	-31	-14	-31	-8	-25		
3.-4.roč.	-10	-24	-39	-26	-16	-13	-12	-6	-21	-24			
Absolventi	-24	-90	-138	-144	-135	-126	-106	-112	-107				
Celkově	-98	-165	-261	-267	-231	-193	-163	-170	-199				

Změny počtů	Podle roku nástupu - relativně (%)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opak.1.roč.	2,0	6,5	3,1	2,3	3,7	3,5	5,3	2,8	2,6	4,2	1,7	3,0	2,1
1.-2.roč.	-11,3	-14,5	-14,5	-14,1	-13,8	-14,6	-9,5	-13,6	-13,1	-4,2	-7,0	-10,1	
2.-3.roč.	-3,6	-4,3	-3,3	-6,4	-7,5	-3,5	-9,2	-4,0	-8,1	-2,3	-7,0		
3.-4.roč.	-2,0	-5,8	-6,8	-4,9	-3,5	-3,5	-3,6	-1,7	-5,5	-6,8			
Absolventi	-4,9	-21,7	-24,0	-27,1	-29,7	-34,0	-31,5	-31,6	-28,0				
Celkově	-19,8	-39,9	-45,5	-50,2	-50,8	-52,0	-48,4	-48,0	-52,1				
Rok ukončení	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		

Zdroj dat: OŠMS Přežského kraje

Tabulka P14: Prostupnost vybraných stupňů a oborů vzdělání na SŠ v Plzeňském kraji podle oborů

Kód oboru	Název oboru	Stupeň	Míra dokončení studia (%) podle roku ukončení										Ø 10-14	Ø 15-18
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
36-67-H/02	Kamnář	H	36,4	70,0	160,0	66,7	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	75,8	8,3	
69-51-H/01	Kadeřník	H	80,9	91,7	82,1	77,6	78,0	69,2	35,1	33,6	50,0	82,1	47,9	
23-55-H/02	Karosář	H	75,0	45,8	75,0	100,0	75,0	-	-	84,6	41,2	73,8	48,0	
23-52-H/01	Nástrojař	H	100,0	-	0,0	100,0	-	100,0	-	50,0	0,0	40,0	50,0	
26-57-H/01	Autoelektrikář	H	60,0	81,3	93,9	100,0	157,1	-	-	50,0	90,0	85,3	52,4	
36-67-H/01	Zedník	H	74,4	77,2	68,4	54,1	70,1	44,8	77,4	45,8	56,4	69,1	53,2	
65-51-H/01	Kuchař - číšník	H	73,9	69,2	61,4	63,7	65,3	51,7	60,0	50,3	66,2	66,9	53,9	
29-56-H/01	Řezník - uzenář	H	70,0	45,5	68,8	64,3	78,6	77,8	71,4	47,8	77,8	66,2	54,5	
33-59-H/01	Čalouník	H	50,0	28,6	200,0	-	28,6	85,7	-	-	-	57,1	57,1	
36-69-H/01	Pokrývač	H	50,0	70,0	80,0	37,5	37,5	55,6	62,5	57,1	-	56,5	58,3	
28-57-H/01	Výrobce a dekorátér keramiky	H	53,3	61,5	75,0	80,0	37,5	0,0	45,5	66,7	114,3	59,2	58,6	
29-53-H/01	Pekař	H	56,7	53,1	28,6	43,3	81,8	46,7	76,2	60,0	63,6	51,4	59,6	
36-64-H/01	Tesař	H	64,7	100,0	40,0	80,0	65,2	77,8	83,3	66,7	81,8	67,4	61,5	
53-41-H/01	Ošetřovatel	H	-	-	-	81,8	0,0	-	73,3	58,8	75,0	31,0	62,8	
37-52-H/01	Železničář	H	-	-	100,0	85,7	90,0	109,1	-	75,0	100,0	92,6	65,6	
23-68-H/01	Mechanik opravář motorových vozidel	H	79,2	74,7	93,6	85,8	82,0	66,8	77,4	63,6	75,0	83,0	67,4	
23-55-H/01	Klempíř	H	-	-	75,0	80,0	83,3	100,0	88,9	60,0	45,5	79,4	67,6	
41-55-H/01	Opravář zemědělských strojů	H	73,4	61,0	82,1	72,7	71,9	76,2	79,1	62,2	60,5	72,1	68,0	
36-52-H/01	Instalatér	H	64,9	71,4	86,0	84,0	83,3	68,3	63,9	64,5	63,6	77,6	68,5	
29-54-H/01	Cukrář	H	67,8	77,6	83,6	53,2	83,8	64,9	63,5	76,4	59,6	74,3	70,6	
66-51-H/01	Prodavač	H	64,8	76,2	71,8	74,2	75,8	114,3	63,2	93,3	69,2	70,8	72,0	
23-51-H/01	Strojní mechanik	H	79,7	65,9	74,1	52,6	67,2	63,0	71,8	86,3	75,0	67,3	76,3	
39-41-H/01	Malíř a lakýrník	H	-	100,0	50,0	81,8	91,7	70,0	91,7	42,9	100,0	82,1	77,1	
41-52-H/01	Zahradník	H	-	0,0	-	-	-	-	-	85,7	71,4	0,0	78,6	
26-52-H/01	Elektromechanik - stroje a zařízení	H	80,0	65,5	55,2	63,2	100,0	80,8	53,6	77,5	81,1	70,2	82,9	
41-56-H/01	Lesní mechanizátor	H	88,9	80,0	50,0	12,5	-	57,1	50,0	-	40,0	57,1	83,3	
66-52-H/01	Aranžér	H	97,0	100,0	87,1	92,9	96,7	84,8	84,6	69,7	84,6	94,7	86,7	
33-56-H/01	Truhlář	H	70,1	66,1	86,7	78,8	68,8	92,7	100,0	86,8	81,6	74,0	87,1	
26-51-H/02	Elektrikář - silnoproud	H	114,3	109,1	108,3	126,7	103,4	100,0	92,6	119,2	82,9	112,6	95,8	
23-56-H/01	Obráběč kovů	H	88,1	81,4	83,3	98,0	102,4	104,1	87,6	84,7	91,4	88,8	97,5	
37-51-H/01	Manipulant poštovního provozu	H	-	-	-	-	-	69,2	145,5	100,0	70,8	-	101,3	
26-51-H/01	Elektrikář	H	81,0	86,3	94,1	81,2	83,1	117,3	147,8	104,8	82,0	85,2	103,3	
23-61-H/01	Autolakýrník	H	81,8	142,9	100,0	144,4	150,0	137,5	116,7	242,9	46,7	120,8	125,0	
21-53-H/01	Modelář	H	100,0	77,8	83,3	-	-	100,0	100,0	100,0	-	85,0	166,7	
66-53-H/01	Operátor skladování	H	-	-	-	-	-	-	64,7	38,5	70,8	-	89,2	
82-51-L/04	Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky	L/0	-	-	44,4	40,0	33,3	0,0	18,2	77,8	0,0	41,2	29,0	
69-41-L/01	Kosmetické služby	L/0	82,2	35,4	61,6	46,5	54,4	60,7	24,5	10,5	26,3	57,8	33,1	
39-41-L/02	Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení	L/0	57,1	54,3	47,4	32,5	57,6	25,0	41,7	28,6	36,4	49,2	34,0	
65-41-L/01	Gastronomie	L/0	-	-	20,0	20,0	29,9	35,9	55,3	32,8	20,4	23,8	34,9	
23-44-L/01	Mechanik strojů a zařízení	L/0	85,7	42,9	54,5	38,5	55,6	22,2	33,3	45,5	55,6	53,2	39,0	
82-51-L/02	Uměleckořemeslné zpracování dřeva	L/0	71,4	44,4	57,1	38,5	53,8	50,0	42,9	100,0	27,3	51,8	48,9	
82-51-L/01	Uměleckořemeslné zpracování kovů	L/0	116,7	70,0	70,0	100,0	38,5	37,5	20,0	300,0	25,0	70,5	52,2	
26-41-L/01	Mechanik elektrotechnik	L/0	82,8	74,3	50,9	62,4	45,8	33,3	57,7	69,4	52,2	66,1	53,3	
23-45-L/01	Mechanik seřizovač	L/0	87,4	63,9	56,0	52,4	46,7	45,3	69,0	56,0	64,0	61,9	59,0	
66-41-L/01	Obchodník	L/0	71,2	45,6	66,0	57,8	55,4	56,7	65,8	55,3	62,8	59,8	60,4	
39-41-L/01	Autotronik	L/0	88,3	90,0	52,5	75,4	68,4	75,9	51,1	75,0	61,3	73,2	65,6	
82-41-M/16	Kamenošochařství	M	60,0	75,0	133,3	140,0	66,7	0,0	-	-	9,1	95,0	23,1	
31-43-M/01	Oděvnictví	M	76,2	62,5	35,3	57,1	33,3	60,0	0,0	16,7	-	55,6	25,0	
82-41-M/07	Modelářství a návrhářství oděvů	M	56,0	100,0	60,0	57,1	35,7	53,8	9,5	27,3	25,0	61,0	26,3	
16-01-M/01	Ochrana přírody a prostředí	M	72,4	72,2	72,0	60,4	42,1	67,9	17,1	35,9	0,0	65,6	30,2	
26-45-M/01	Telekomunikace	M	-	-	-	71,4	71,4	23,1	23,1	25,0	50,0	71,4	31,3	
23-45-M/01	Dopravní prostředky	M	71,4	75,0	52,5	40,7	83,7	31,3	48,5	57,7	34,4	64,0	41,0	
75-41-M/01	Sociální činnost	M	87,0	68,5	73,6	58,5	57,1	46,5	55,6	45,6	52,1	67,7	49,8	
41-41-M/01	Agropodnikání	M	56,7	46,5	47,0	67,4	55,4	54,1	47,1	59,6	48,6	54,6	51,9	
68-42-M/01	Bezpečnostně právní činnost	M	53,3	58,8	57,1	61,1	56,4	43,2	46,7	38,5	70,2	57,3	52,1	
65-42-M/02	Cestovní ruch	M	93,3	80,0	74,5	74,5	65,4	50,0	66,7	57,9	42,9	77,2	52,3	
41-45-M/01	Mechanizace a služby	M	70,9	70,4	60,3	45,3	63,2	61,4	46,4	60,8	51,2	61,4	55,1	
53-41-M/01	Zdravotnický asistent	M	78,0	35,0	55,4	60,4	90,4	67,0	50,0	57,6	49,7	62,4	55,6	
26-41-M/01	Elektrotechnika	M	70,5	63,0	58,7	70,6	71,2	61,9	57,8	57,1	65,0	66,2	60,6	
37-42-M/01	Logistické a finanční služby	M	64,9	46,7	47,3	104,8	75,4	60,6	54,9	58,3	82,4	64,8	61,0	
72-41-M/01	Informační služby	M	90,3	85,3	76,9	96,8	66,7	56,7	60,7	58,6	70,0	84,2	61,5	
37-41-M/01	Provoz a ekonomika dopravy	M	75,6	82,5	62,3	88,6	68,8	51,5	88,0	72,0	50,6	75,8	64,0	
63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	M	82,5	71,6	73,9	73,6	66,5	69,6	73,7	68,2	51,3	73,8	64,9	
82-41-M/01	Užitá malba	M	77,8	58,8	82,4	92,3	57,9	75,0	52,9	61,5	81,8	72,6	65,3	
18-20-M/01	Informační technologie	M	75,0	77,6	77,2	77,5	76,4	61,1	60,7	67,2	75,6	76,8	65,8	
53-43-M/01	Laboratorní asistent	M	83,9	37,0	33,3	53,3	74,1	69,0	57,7	55,2	82,1	56,6	66,1	
65-42-M/01	Hotelnictví	M	85,3	78,9	68,7	79,3	93,0	70,7	65,6	55,7	73,4	80,8	66,7	
82-41-M/02	Užitá fotografie a média	M	0,0	0,0	35,7	35,7	44,4	57,1	88,9	40,0	77,8	26,4	70,0	
23-41-M/01	Strojírenství	M	62,9	68,9	55,1	57,6	64,0	62,7	67,9	73,1	73,8	61,7	70,3	
68-43-M/01	Veřejnosprávní činnost	M	60,0	51,9	77,4	83,3	74,1	75,7	77,0	66,1	70,0	69,4	72,4	
78-42-M/05	Přírodovědné lyceum	M	-	0,0	64,7	65,0	66,7	92,9	58,3	62,5	84,6	42,9	74,5	
82-42-M/01	Konzervátorství, restaurátorství	M	-	-	-	-	-	75,0	-	-	-	-	75,0	
36-46-M/01	Geodézie a katastr nemovitostí	M	-	-	80,0	78,6	80,0	81,8	-	75,0	72,2	79,5	75,5	
82-41-M/05	Grafický design	M	88,2	87,8	87,8	87,5	85,1	71,0	76,9	78,2	80,7	87,0	76,6	
36-47-M/01	Stavebnictví	M	75,8	70,9	75,2	75,8	61,7	87,8	82,6	75,8	64,4	72,6	78,9	
43-41-M/01	Veterinářství	M	-	-	-	80,0	100,0	75,0	76,5	68,4	89,7	90,3	79,0	
78-42-M/01	Technické lyceum	M	81,4	85,5	76,8	76,0	65,8	76,0	80,0	83,9	81,5	78,2	80,5	
82-41-M/11	Design interiéru	M	-	-	-	-	-	100,0	68,8	73,3	82,4	-	81,3	
82-41-M/17	Multimediální tvorba	M	-	-	-	-	-	71,4	86,7	88,2	81,3	-	82,3	
78-42-M/03	Pedagogické lyceum	M	88,2	84,4	87,5	100,0	83,3	84,8	84,4	84,4	90,3	88,8	85,9	
63-41-M/02	Obchodní akademie	M	83,7	80,7	73,4	87,6	90,8	87,4	90,3	86,2	85,3	83,0	87,3	
78-42-M/04	Zdravotnické lyceum	M	95,0	66,7	91,0	92,6	106,8	91,5	86,7	89,1	89,8	90,2	89,3	
53-44-M/03	Asistent zubního technika	M	-	69,2	-	-	75,9	92,9	-	-	88,9	72,7	90,9	
78-42-M/02	Ekonomické lyceum	M	96,9	85,5	80,3	90,5	111,1	92,0	81,1	94,2	97,7	90,3	91,0	
82-41-M/12	Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu	M	0,0	-	-	33,3	66,7	-	-	200,0	-	37,5	200,0	
75-31-M/01	Předškolní, mimoškolní pedagogika	M	-	-	-	-	-	-	-	62,1	215,6	-	142,6	

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P15: Počet absolventů podle stupně vzdělání a oborů

Kód oboru	Název oboru	Skupina	Stupeň vzdělání	Počet absolventů															Index změny počtu absolventů		
				2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN18/07	IN18/16	IN18/17		
78-62-C/01	Praktická škola jednoletá	78	C	0	0	0	0	0	1	0	0					4	-	-	-		
78-62-C/02	Praktická škola dvouletá	78	C	9	5	9	8	8	8	5	0	15	6	6	1	10	200,0	166,7	1000,0		
78-61-D/001	Praktická škola tříletá	78	D	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-		
75-41-J/01	Ošetřovatelství	75	J									9	0	0	0	8	-	-	-		
23-51-E/01	Strojírenské práce	23	E	12	7	8	5	6	7	11	9	4	3	3	7	4	57,1	133,3	57,1		
26-51-E/01	Elektrotechnické a strojní montážní práce	26	E	4	14	9	16	11	9	7	13	4	2	8	8	5	35,7	62,5	62,5		
28-57-E/01	Keramická výroba	28	E	3	3	1	0	0	0	0	0	0	0	5	0	2	66,7	40,0	-		
29-51-E/01	Potravinářská výroba	29	E	19	10	11	17	15	10	13	9	11	8	25	21	18	180,0	72,0	85,7		
31-59-E/01	Šití oděvů	31	E	0	0	0	0	0	3	3	3	1	0	0	0		-	-	-		
31-59-E/02	Šití prádla	31	E	17	8	8	6	10	3	0	5	0	0	0	0		0,0	-	-		
33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba	33	E	8	1	5	0	0	1	1	0	0	0	0	0		0,0	-	-		
36-57-E/01	Malířské a natěračské práce	36	E	12	12	11	13	16	12	10	8	11	12	12	9	3	25,0	25,0	33,3		
36-64-E/01	Tesařské práce	36	E	9	9	5	8	4	7	6	10	2	4	4	3	3	33,3	75,0	100,0		
36-67-E/01	Zednické práce	36	E	20	34	15	11	14	16	20	14	9	3	4	1	9	26,5	225,0	900,0		
36-67-E/02	Stavební práce	36	E	25	25	9	11	6	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-		
41-51-E/01	Zemědělské práce	41	E	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		-	-	-		
41-52-E/01	Zahradnické práce	41	E	35	23	15	21	21	14	20	11	13	5	17	11	6	26,1	35,3	54,5		
41-52-E/02	Zahradnická výroba	41	E									3	1	2	2	3	-	150,0	150,0		
41-55-E/01	Opravařské práce	41	E	2	5	10	13	5	5	8	3	5	6	6	6	11	220,0	183,3	183,3		
41-56-E/01	Lesní výroba	41	E	0	0	3	1	0	4	0	0	0	0	0	0		-	-	-		
65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby	65	E	51	50	47	56	42	53	44	32	31	36	38	27	23	46,0	60,5	85,2		
65-51-E/02	Práce ve stravování	65	E	9	9	0	10	0	0	4	2	0	0	0	0		0,0	-	-		
66-51-E/01	Prodavačské práce	66	E	0	0	0	0	0	0	0	9	5	2	7	8	10	-	142,9	125,0		
69-54-E/01	Provozní služby	69	E	15	18	8	5	8	7	8	6	0	2	0	5	2	11,1	-	40,0		
75-41-E/01	Pečovatelské služby	75	E	9	8	4	6	6	13	23	19	16	13	13	22	15	187,5	115,4	68,2		
21-53-H/01	Modelář	21	H	11	11	10	9	5	7	5	0	0	5	6	4		0,0	0,0	0,0		
23-51-H/01	Strojní mechanik	23	H	54	39	44	48	47	56	60	41	41	51	51	63	54	138,5	105,9	85,7		
23-52-H/01	Nástrojař	23	H	0	8	9	0	1	0	0	1	0	1	0	1		0,0	-	0,0		
23-55-H/01	Klempíř	23	H	7	7	10	0	0	0	9	8	10	9	8	3	5	71,4	62,5	166,7		
23-55-H/02	Karosář	23	H	23	22	26	14	21	11	21	22	15	6	0	11	7	31,8	-	63,6		
23-56-H/01	Obráběč kovů	23	H	57	71	84	91	89	105	90	49	86	101	99	105	117	164,8	118,2	111,4		
23-57-H/01	Kovář	23	H	0	1	2	3	0	5	3	4	3	0	0	0		0,0	-	-		
23-61-H/01	Autolakýrník	23	H	6	10	10	5	9	10	11	13	15	22	14	17	7	70,0	50,0	41,2		
23-68-H/01	Mechanik opravář motorových vozidel	23	H	193	175	163	147	175	165	206	175	150	129	120	110	111	63,4	92,5	100,9		
26-51-H/01	Elektrikář	26	H	94	108	83	66	68	69	80	69	64	88	102	110	132	122,2	129,4	120,0		
26-51-H/02	Elektrikář - silnoproud	26	H	43	38	26	21	40	36	26	38	30	28	25	31	29	76,3	116,0	93,5		
26-52-H/01	Elektromechanik pro zařízení a přístroje	26	H	12	54	48	64	24	19	16	12	14	21	15	31	30	55,6	200,0	96,8		
26-57-H/01	Autoelektrikář	26	H	64	36	35	26	18	26	31	7	11	0	0	2	9	25,0	-	450,0		
28-57-H/01	Výrobce a dekorátér keramiky	28	H	12	13	18	13	8	8	6	4	3	0	5	4	8	61,5	160,0	200,0		
29-53-H/01	Pekař	29	H	22	25	16	20	17	17	8	13	18	14	16	15	14	56,0	87,5	93,3		
29-54-H/01	Cukrář	29	H	60	66	66	63	61	45	56	25	53	50	66	84	62	93,9	93,9	73,8		
29-56-H/01	Řezník - uzenář	29	H	19	19	15	6	7	5	11	9	11	7	5	11	7	36,8	140,0	63,6		
31-58-H/01	Krejčí	31	H	42	35	29	11	14	1	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-		
32-52-H/001	Brašňář	32	H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				-	-	-		
32-54-H/006	Obuvník	32	H	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		-	-	-		
33-56-H/01	Truhlář	33	H	108	202	107	80	94	78	98	67	53	51	67	59	40	19,8	59,7	67,8		
33-59-H/01	Čalouník	33	H	8	0	5	6	2	2	6	0	2	6	0	2	0	-	-	0,0		
36-52-H/01	Instalatér	36	H	40	43	47	25	24	25	37	21	25	28	23	20	14	32,6	60,9	70,0		
36-56-H/01	Kominík	36	H									22	17	19	19	11	-	57,9	57,9		
36-64-H/01	Tesař	36	H	6	6	11	8	11	16	8	8	15	7	10	6	9	150,0	90,0	150,0		
36-67-H/01	Zedník	36	H	59	61	45	52	64	44	54	33	47	26	41	11	22	36,1	53,7	200,0		
36-67-H/02	Kamnář	36	H	0	0	0	0	4	7	8	2	4	0	0	1	0	-	-	0,0		
36-69-H/01	Pokrývač	36	H	6	6	6	0	5	7	8	3	3	5	5	4		0,0	0,0	0,0		
37-51-H/01	Manipulant poštovního provozu	37	H	24	0	0	19	0	0	0	0	0	18	16	25	17	-	106,3	68,0		
37-52-H/01	Železničář	37	H	6	4	8	6	0	0	10	6	9	12	0	6	3	75,0	-	50,0		
39-41-H/01	Malíř a lakýrník	39	H	10	8	6	8	0	8	4	9	11	7	11	3	6	75,0	54,5	200,0		
41-51-H/01	Zemědělec - farmář	41	H	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-		
41-52-H/01	Zahradník	41	H	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5	83,3	-	83,3		
41-54-H/01	Podkovář a zemědělský kovář	41	H	1	0	3	2	0	2	5	2	0	0	0	0		-	-	-		
41-55-H/01	Opravař zemědělských strojů	41	H	96	89	85	86	102	86	110	88	87	99	87	74	69	77,5	79,3	93,2		
41-56-H/01	Lesní mechanizátor	41	H	15	15	8	4	8	4	3	1	0	4	4	0	2	13,3	50,0	-		
53-41-H/01	Ošetřovatel	53	H	0	0	0	0	0	0	0	9	14	0	11	10	6	-	54,5	60,0		
63-51-H/002	Technickoadministrativní pracovník	63	H	80	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-		
65-51-H/01	Kuchař - číšník	65	H	408	384	362	305	351	310	290	249	241	195	186	156	176	45,8	94,6	112,8		
66-51-H/01	Prodavač	66	H	161	124	87	64	57	32	28	23	25	24	12	14	9	7,3	75,0	64,3		
66-52-H/01	Aranžér	66	H	12	14	31	33	32	29	27	26	29	28	33	23	33	235,7	100,0	143,5		
66-53-H/01	Operátor skladování	66	H											11	5	17	-	154,5	340,0		
69-51-H/01	Kadeřník	69	H	134	128	122	124	131	121	110	97	96	90	47	43	59	46,1	125,5	137,2		
69-52-H/001	Kosmetička	69	H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				-	-	-		
69-53-H/003	Provoz služeb	69	H	47	51	62	71	46	52	47	34	26	0	0	0		0,0	-	-		
79-41-K/41	Gymnázium	79	K	385	412	449	446	462	422	390	374	355	333	329	314	360	87,4	109,4	114,6		
79-41-K/61	Gymnázium	79	K	130	120	108	95	111	107	136	115	140	146	147	135	135	112,5	91,8	100,0		
79-41-K/81	Gymnázium	79	K	421	434	435	434	459	425	457	438	435	402	378	381	373	85,9	98,7	97,9		
79-42-K/41	Gymnázium se sportovní přípravou	79	K	30	29	22	26	23	20	23	26	19	23	25	30	24	82,8	96,0	80,0		
23-44-L/01	Mechanik strojů	23	L/0	4	8	6	5	6	3	6	5	5	2	4	5	5	62,5	125,0	100,0		
23-45-L/01	Mechanik seřizovač	23	L/0	38	44	50	50	76	46	42	43	35	34	60	61	64	145,5	106,7	104,9		
26-41-L/01	Mechanik elektrotechnik	26	L/0	109	118	96	96	111	84	54	58	27	14	15	34	35	29,7	233,3	102,9		
26-45-L/005	Telekomunikační mechanik	26	L/0	23	23	13	17	10	0	14	0	0	0	0	0		0,0	-	-		
39-41-L/01	Autotronik	39	L/0	0	0	23	27	53	27	32	46	39	41	23	18	19	-	82,6	105,6		
39-41-L/02	Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení	39	L/0	0	0	0	0	16	25	18	13	19	3	5	2	8	-	160,0	400,0		
65-41-L/01	Gastronomie	65	L/0	0	0	0	0	0	0	9											

69-41-L/01	Kosmetické služby	69	L/0	36	48	72	54	60	17	45	33	31	34	12	4	10	20,8	83,3	250,0
82-51-L/01	Uměleckořemeslné zpracování kovů	82	L/0	0	0	0	10	7	7	7	5	5	3	1	6	2	-	200,0	33,3
82-51-L/02	Uměleckořemeslné zpracování dřeva	82	L/0	0	0	0	10	5	4	8	5	7	7	6	6	3	-	50,0	50,0
82-51-L/04	Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky	82	L/0	0	0	0	0	0	0	8	4	2	0	2	7	0	-	0,0	0,0
23-43-L/51	Provozní technika	23	L/5	77	86	76	50	68	53	46	32	21	5	9	3	5	5,8	55,6	166,7
26-41-L/501	Elektrotechnika	26	L/5	51	32	33	62	59	39	37	19	19	0	0	0		0,0	-	-
26-41-L/506	Provozní elektrotechnika	26	L/5	19	15	20	21	13	9	16	4	0	10	10	15	15	100,0	150,0	100,0
28-45-L/51	Sklářský, keramický průmysl	28	L/5	14	0	0	0	0	10	4	0	2	0	0	0		-	-	-
29-41-L/502	Potravinářský průmysl	29	L/5	12	18	14	0	11	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
31-43-L/51	Oděvnictví	31	L/5	25	33	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
33-42-L/51	Nábytkářství, dřevovýroba	33	L/5	32	33	31	14	12	13	4	5	7	0	3	5	0	0,0	0,0	0,0
36-44-L/51	Stavební provoz	36	L/5	19	11	13	6	6	13	4	7	4	0	0	3	0	0,0	-	0,0
37-41-L/503	Dopravní provoz	37	L/5	35	29	21	28	25	12	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
37-42-L/51	Logistické a finanční služby	37	L/5	12	0	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0		-	-	-
41-45-L/505	Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství	41	L/5	24	25	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
63-42-L/502	Technickohospodářské a správní činnosti	63	L/5	8	34	26	20	3	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
64-41-L/51	Podnikání	64	L/5	298	315	419	385	435	321	293	241	224	103	91	89	67	21,3	73,6	75,3
65-41-L/504	Společné stravování	65	L/5	41	51	63	61	48	31	19	18	0	0	0	0		0,0	-	-
65-41-L/51	Gastronomie	65	L/5									16	17	16	10	7	-	43,8	70,0
66-41-L/501	Provoz obchodu	66	L/5	42	47	35	29	28	13	2	0	0	0	0	0		0,0	-	-
68-42-L/51	Bezpečnostní služby	68	L/5	30	17	13	11	23	7	7	11	6	1	2	0	1	5,9	50,0	-
69-41-L/502	Vlasová kosmetika	69	L/5	5	37	0	17	0	17	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
69-41-L/503	Pleťová kosmetika	69	L/5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		-	-	-
16-01-M/01	Ekologie a životní prost.	16	M	25	55	20	48	21	39	18	32	8	19	6	14	0	0,0	0,0	0,0
18-20-M/01	Informační technologie	18	M	67	95	106	118	135	135	166	213	207	168	165	170	180	189,5	109,1	105,9
23-41-M/01	Strojírenství	23	M	100	90	80	77	83	62	54	38	32	32	38	57	62	68,9	163,2	108,8
23-45-M/01	Dopravní prostředky	23	M	70	47	39	54	40	45	31	24	41	15	16	15	11	23,4	68,8	73,3
26-41-M/01	Elektrotechnika	26	M	239	224	189	172	167	145	132	120	99	86	74	92	106	47,3	143,2	115,2
26-45-M/002	Spojovací technika - telekomunikace	26	M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				-	-	-
26-45-M/01	Telekomunikace	28	M	0	0	0	0	0	0	15	10	3	3	5	9		-	300,0	180,0
31-43-M/01	Oděvnictví	31	M	40	42	44	34	16	15	6	4	4	6	0	1	0	0,0	-	0,0
36-45-M/01	Technická zařízení budov	36	M	0	0	0	0	0	1	2	4	7	0	0	0		-	-	-
36-46-M/01	Geodézie a katastr nemovitostí	36	M	0	0	28	15	0	0	12	11	12	9	0	18	13	-	-	72,2
36-47-M/01	Stavebnictví	36	M	144	155	132	111	125	100	88	97	58	79	57	50	38	24,5	66,7	76,0
37-41-M/01	Provoz a ekonomika dopravy	37	M	77	115	104	96	90	94	76	109	64	50	66	54	45	39,1	68,2	83,3
37-42-M/01	Logistické a finanční služby	37	M	94	78	79	74	61	42	43	66	49	40	50	35	28	35,9	56,0	80,0
41-41-M/01	Agropodnikání	41	M	105	94	96	128	51	47	39	64	50	33	24	28	36	38,3	150,0	128,6
41-45-M/01	Mechanizace a služby	41	M	41	32	34	34	39	38	38	29	36	35	26	31	21	65,6	80,8	67,7
43-41-M/01	Veterinářství	43	M	0	0	0	0	0	0	12	16	12	13	13	26		-	200,0	200,0
53-41-M/01	Zdravotnický asistent	53	M	225	171	192	176	145	62	72	93	103	73	53	68	74	43,3	139,6	108,8
53-44-M/03	Asistent zubní technika	53	M	0	27	0	26	0	18	0	0	22	26	0	0	24	88,9	-	-
53-43-M/01	Laboratorní asistent	54	M	27	26	26	0	26	10	10	16	20	20	15	16	23	88,5	153,3	143,8
63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	63	M	280	293	234	197	248	168	222	220	172	156	132	116	121	41,3	91,7	104,3
63-41-M/02	Obchodní akademie	63	M	378	363	351	337	340	306	245	311	257	250	243	237	227	62,5	93,4	95,8
65-42-M/01	Hotelnictví	65	M	78	82	69	96	93	90	57	69	66	53	42	34	47	57,3	111,9	138,2
65-42-M/02	Cestovní ruch	65	M	0	0	24	29	28	24	35	38	17	12	10	11	12	-	120,0	109,1
68-42-M/01	Bezpečnostně právní činnost	68	M	26	48	40	44	32	30	28	33	22	16	14	10	33	68,8	235,7	330,0
68-43-M/01	Veřejnosprávní činnost	68	M	80	51	91	59	57	40	82	60	47	53	57	39	56	109,8	98,2	143,6
72-41-M/01	Informační služby	72	M	29	25	28	24	28	29	20	30	16	17	17	17	21	84,0	123,5	123,5
75-31-M/01	Předškolní a mimoškolní pedagogika	75	M											0	18	69	-	-	383,3
75-41-M/01	Sociální činnost	75	M	55	68	96	77	80	85	78	83	64	46	45	31	37	54,4	82,2	119,4
78-42-M/01	Technické lyceum	78	M	77	75	117	125	118	100	86	76	48	38	44	47	44	58,7	100,0	93,6
78-42-M/02	Ekonomické lyceum	78	M	0	0	0	27	31	53	53	57	40	46	43	49	43	-	100,0	87,8
78-42-M/03	Pedagogické lyceum	78	M	0	127	25	30	30	27	28	33	25	28	27	27	28	22,0	103,7	103,7
78-42-M/04	Zdravotnické lyceum	78	M	0	0	0	58	57	50	71	75	79	43	39	41	44	-	112,8	107,3
78-42-M/05	Přírodovědné lyceum	78	M	0	0	0	0	0	0	11	13	6	13	7	10	11	-	157,1	110,0
82-41-M/01	Užitá malba	82	M	13	14	13	15	14	10	14	12	11	6	9	8	9	64,3	100,0	112,5
82-41-M/02	Užitá fotografie a média	82	M	0	0	0	0	0	0	5	5	4	4	8	2	7	-	87,5	350,0
82-41-M/03	Scénická a výstavní tvorba	82	M	0	0	0	14	16	0	0	0	0	0	0	0		-	-	-
82-41-M/04	Průmyslový design	82	M	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0	-	-
82-41-M/05	Grafický design	82	M	0	17	39	29	30	43	43	42	57	44	50	43	46	270,6	92,0	107,0
82-41-M/07	Modelářství a návrhářství oděvů	82	M	0	4	0	20	14	14	6	8	5	7	2	3	3	75,0	150,0	100,0
82-41-M/11	Design interiéru	82	M										16	11	11	14	-	127,3	127,3
82-41-M/12	Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu	82	M	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	2	0	-	-	0,0
82-41-M/16	Kamenosochařství	82	M	8	6	7	4	3	3	4	7	2	0	0	2	1	16,7	-	50,0
82-41-M/17	Multimediální tvorba	82	M										10	13	15	13	-	100,0	86,7
82-42-M/01	Konzervátorství, restaurátorství	82	M										3	0	0	0	-	-	-
82-44-P/01	Hudba	82	P	21	20	23	15	9	23	17	13	27	0	0	0	19	95,0	-	-
82-45-P/01	Zpěv	82	P	2	5	2	2	4	3	2	3	13	0	0	0	1	20,0	-	-
Celkem				6488	6714	6316	6123	6120	5298	5320	5012	4662	4037	3868	3829	3978	59,2	102,8	103,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Píseňského kraje

Tabulka P16: Počet absolventů podle SŠ

Sídlo SŠ	Název SŠ	Počet absolventů														Index změny počtu absolventů		
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN18/07	IN18/16	IN18/17	
Plzeň	SPŠ strojnická a SOŠ profesora Švejcara, Plzeň	379	488	398	383	370	331	326	261	233	202	226	258	275	56,4	121,7	106,6	
Plzeň	SOU elektrotechnické, Plzeň	327	383	324	337	314	248	232	240	202	173	185	212	234	61,1	126,5	110,4	
Plzeň	Hotelová škola, Plzeň	278	315	286	244	278	243	222	255	228	227	209	206	181	57,5	86,6	87,9	
Plzeň	SPŠ dopravní, Plzeň	380	328	346	327	338	305	337	321	285	253	203	222	177	54,0	87,2	79,7	
Plzeň	SOŠ obchodu, užitého umění a designu, Plzeň	226	215	192	168	179	123	167	143	144	158	155	147	162	75,3	104,5	110,2	
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	279	290	255	237	227	203	211	217	159	134	132	149	150	51,7	113,6	100,7	
Plzeň	Obchodní akademie, Plzeň	189	149	166	164	163	164	152	146	146	138	128	142	146	98,0	114,1	102,8	
Domažlice	SOU Domažlice	309	254	291	218	249	262	183	148	106	127	137	113	139	54,7	101,5	123,0	
Plzeň	SZŠ a VOŠ Plzeň	173	170	149	179	163	122	112	128	152	110	77	86	125	73,5	162,3	145,3	
Plzeň	Masarykovo gymnázium Plzeň	108	122	117	110	111	104	110	112	105	88	119	113	121	99,2	101,7	107,1	
Plzeň	Gymnázium Plzeň, Mikulášské	83	121	108	115	113	121	110	103	146	137	110	113	117	96,7	106,4	103,5	
Klatovy	Gymnázium Jaroslava Vrchlického Klatovy	107	82	122	120	106	107	105	108	105	104	109	101	107	130,5	98,2	105,9	
Horšovský Týn	SOŠ a SOU Horšovský Týn	200	242	236	205	203	178	155	123	130	102	95	75	99	40,9	104,2	132,0	
Plzeň	SŠ informatiky a finančních služeb, Plzeň	130	78	79	122	84	64	65	118	107	81	96	107	96	123,1	100,0	89,7	
Plzeň	Gymnázium Ludka Píka Plzeň	90	77	87	93	91	87	115	120	117	85	76	97	86	111,7	113,2	88,7	
Plzeň	SOU stavební, Plzeň	174	261	165	117	131	139	139	111	122	88	129	96	82	31,4	63,6	85,4	
Sušice	SOŠ a SOU Sušice	175	195	212	185	182	158	169	154	115	87	95	76	82	42,1	86,3	107,9	
Domažlice	Gymnázium J.Š.Baara Domažlice	74	75	74	69	87	80	80	80	68	78	76	71	81	108,0	106,6	114,1	
Rokycany	SŠ Rokycany	217	211	227	205	219	162	179	149	104	90	103	91	79	37,4	76,7	86,8	
Plzeň	Sportovní gymnázium Plzeň	90	85	71	79	76	70	90	72	78	69	82	72	79	92,9	96,3	109,7	
Plasy	Gymnázium a SOŠ Plasy	106	99	88	98	101	87	74	64	67	87	58	55	79	79,8	136,2	143,6	
Klatovy	SŠ zemědělská a potravinářská Klatovy	206	214	189	229	216	142	141	114	135	90	84	95	76	35,5	90,5	80,0	
Rokycany	Gymnázium a SOŠ Rokycany	123	134	137	148	143	122	119	100	95	89	71	64	75	56,0	105,6	117,2	
Klatovy	SPŠ Klatovy	119	128	135	106	113	103	111	92	83	68	60	53	73	57,0	121,7	137,7	
Staňkov	Soukromá SOŠ a Gymnázium Bean Staňkov	88	81	85	87	108	77	59	36	54	36	42	34	73	90,1	173,8	214,7	
Plzeň	SPŠ stavební Plzeň	183	191	208	182	173	150	168	144	92	86	73	95	72	37,7	98,6	75,8	
Klatovy	VOŠ, OA, SZdŠ a JŠ s právem SJZ, Klatovy	133	137	132	157	126	65	34	141	111	101	92	80	71	51,8	77,2	88,8	
Plzeň	Církevní gymnázium, Plzeň	73	68	70	63	70	67	70	72	68	67	68	71	71	104,4	104,4	100,0	
Horažďovice	SŠ Horažďovice	84	72	88	66	67	56	66	46	75	54	65	50	66	91,7	101,5	132,0	
Plzeň	Odborná škola výroby a služeb, Plzeň	75	53	50	57	60	52	67	72	49	31	61	66	57	107,5	93,4	86,4	
Tachov	SPŠ Tachov	74	62	63	59	65	48	57	30	82	67	62	55	54	87,1	87,1	98,2	
Domažlice	VOŠ, Obchodní akademie a SZŠ Domažlice	79	59	60	60	67	74	69	67	57	54	37	45	50	84,7	135,1	111,1	
Planá	SOU a ZŠ Planá	72	80	48	62	95	69	62	60	54	32	53	51	48	60,0	90,6	94,1	
Stříbro	Gymnázium, Stříbro	56	61	58	54	58	53	56	58	45	47	43	45	43	70,5	100,0	95,6	
Plzeň	Bezpečnostně právní akademie Plzeň, s.r.o	56	65	53	55	57	47	45	53	37	22	20	14	43	66,2	215,0	307,1	
Blovice	Gymnázium Blovice	50	55	55	55	52	46	52	40	35	41	28	38	37	67,3	132,1	97,4	
Oselce	SŠ, Oselce	74	68	64	91	60	59	78	46	49	42	46	42	36	52,9	78,3	85,7	
Plzeň	Integrovaná SŠ živnostenská Plzeň	215	262	235	186	170	187	161	155	171	126	18	19	34	13,0	188,9	178,9	
Plzeň	Sportovní a podnikatelská SŠ, spol. s r.o.	54	49	52	46	66	56	62	59	25	29	27	36	33	67,3	122,2	91,7	
Kralovice	SŠ Kralovice	75	60	0	56	50	59	68	56	66	60	42	45	32	53,3	76,2	71,1	
Bor	SŠ Bor	63	64	54	53	53	54	52	44	41	29	33	30	32	50,0	97,0	106,7	
Stříbro	SOŠ Stříbro	33	41	74	56	0	0	32	57	29	46	22	22	31	75,6	140,9	140,9	
Sušice	Gymnázium Sušice	51	59	56	44	54	46	57	51	49	39	44	51	28	47,5	63,6	54,9	
Tachov	Gymnázium, Tachov	51	48	54	43	55	54	48	39	26	42	40	22	27	56,3	67,5	122,7	
Horšovský Týn	ZŠ a OŠ Horšovský Týn	25	26	10	18	26	25	21	29	28	26	31	21	26	100,0	83,9	123,8	
Plzeň	Konzervatoř Plzeň	23	25	25	17	13	26	19	16	40	0	0	36	20	80,0	-	55,6	
Plzeň	Gymnázium Františka Křižíka, s.r.o.	47	47	46	44	74	38	24	31	31	21	24	24	20	42,6	83,3	83,3	
Plzeň	Soukromá střední uměleckoprůmyslová škola - Zámeček, s.r.o.	21	37	34	35	32	27	34	34	29	23	24	15	20	54,1	83,3	133,3	
Plzeň	PLZEŇSKÁ OBCHODNÍ AKADEMIE s.r.o.	23	51	31	21	43	16	29	24	22	19	22	20	19	37,3	86,4	95,0	
Plzeň	Akademie hotelnictví a cestovního ruchu - SŠ, s.r.o.	81	67	65	83	81	47	40	38	14	9	6	5	13	19,4	216,7	260,0	
Plzeň	Církevní ZŠ a SŠ Plzeň	39	43	39	46	34	25	31	22	23	7	10	8	8	18,6	80,0	100,0	
Plzeň	Odborná škola, ZŠ a MŠ Plzeň	18	16	9	16	6	7	13	0	14	7	8	3	8	50,0	100,0	266,7	
Starý Plzenec	SOU obchodu a řemesel, spol. s r.o.	30	37	44	53	48	43	37	8	14	9	13	8	5	13,5	38,5	62,5	
Plzeň	Soukromá střední uměleckoprůmyslová škola Plzeň - Litice, s.r.o.	0	14	0	0	0	0	5	5	0					0,0	-	-	

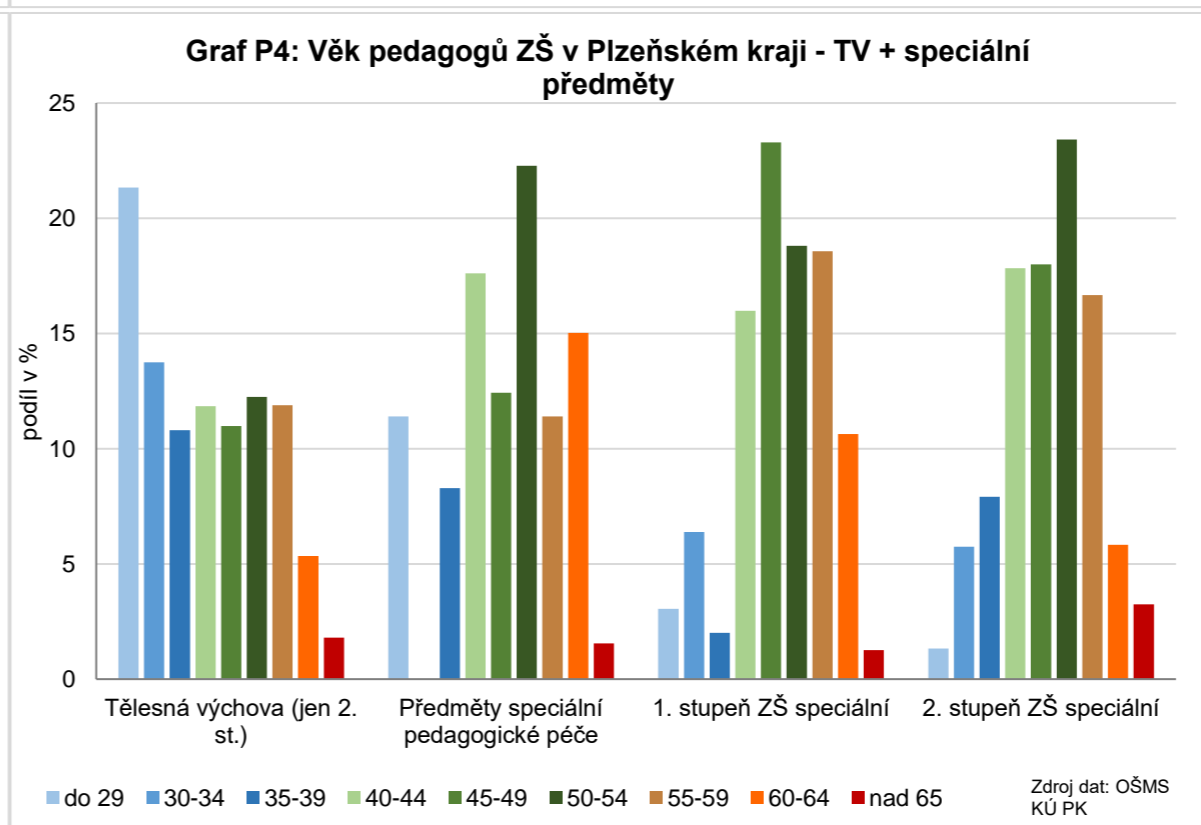
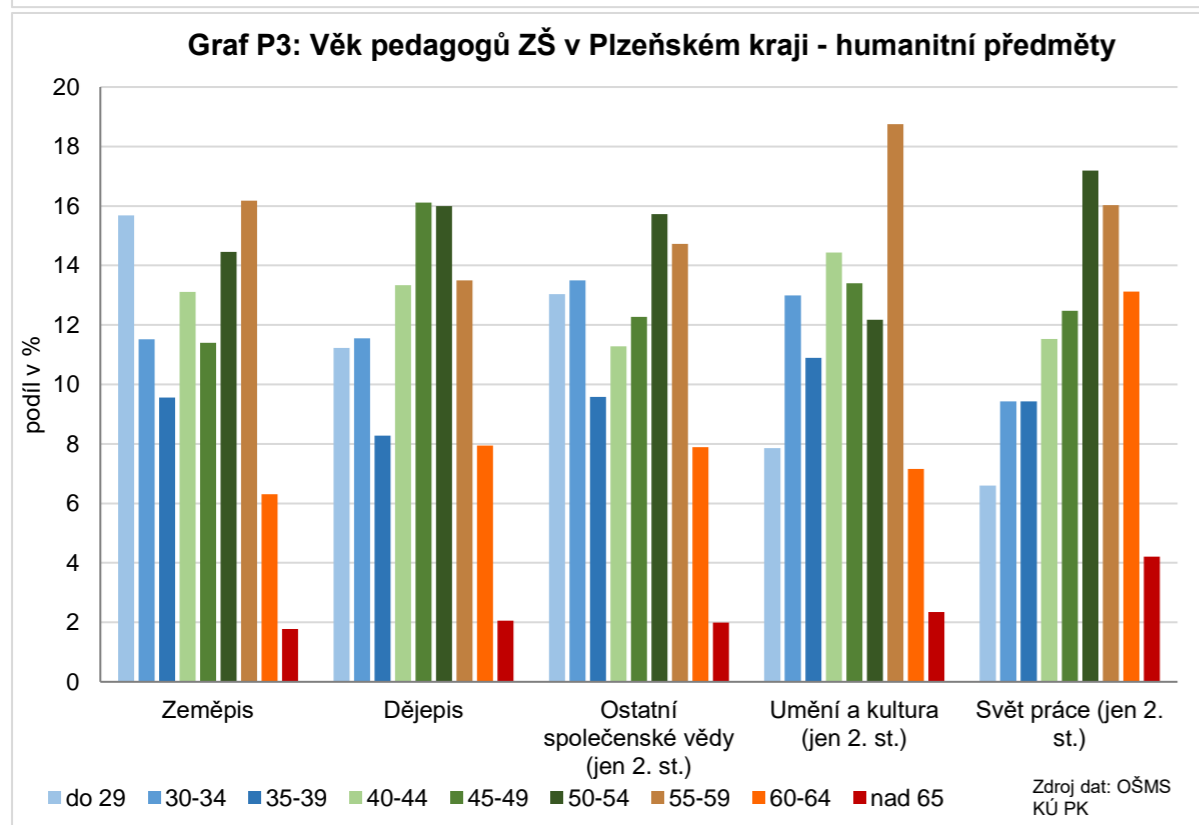
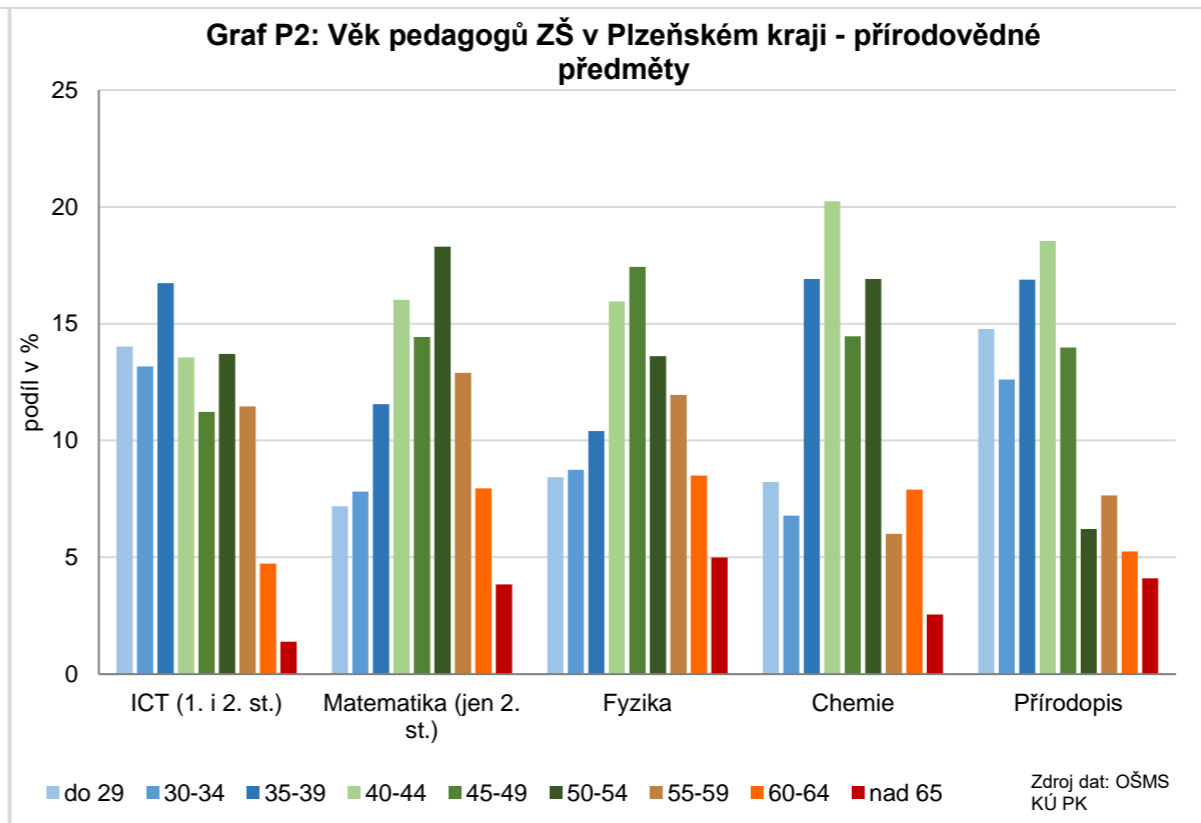
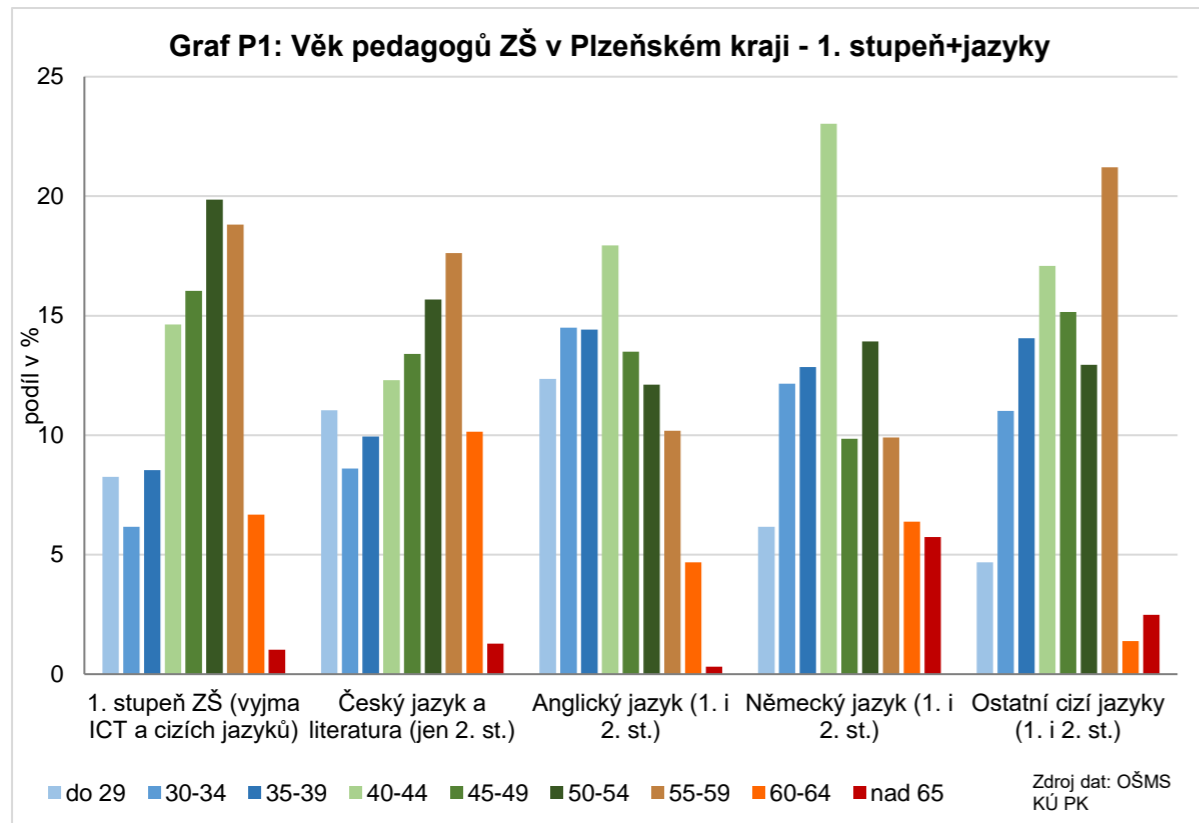
Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

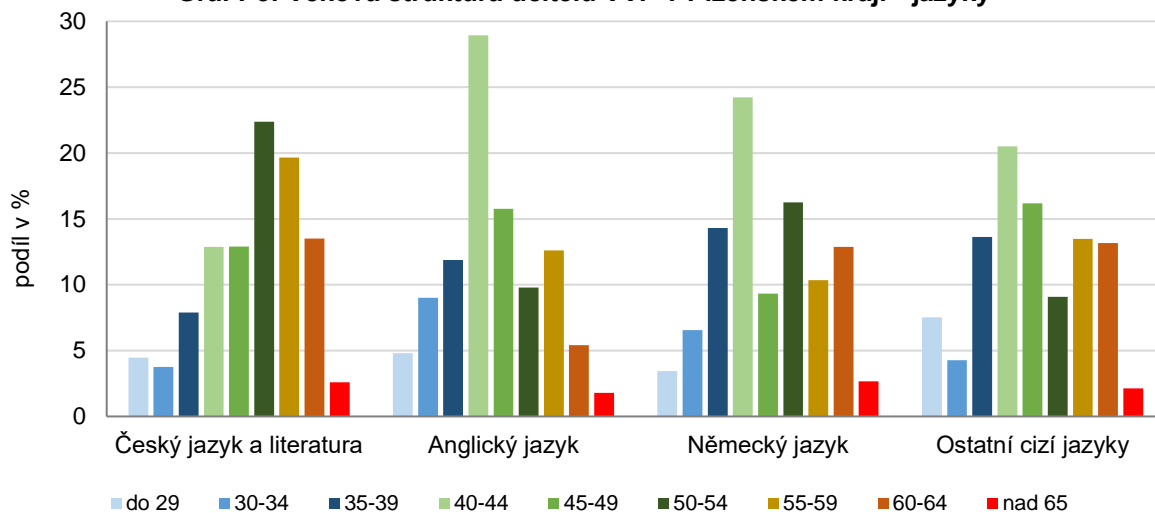
TabulkaP17: Neúspěšnost absolventů podle stupně dosaženého vzdělání a skupin oborů

Stupeň vzdělání	Skupina oborů	Neúspěšnost absolventů													
		04/06	04/07	04/08	04/09	04/10	04/11	04/12	04/13	04/14	04/15	04/16	04/17	04/18	
Praktická škola	Obecně odborná příprava	19,2	12,0	12,5	11,1	11,8	6,3	11,8	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	85,7	
Nižší odborné vzdělání	Potravinářství, gastronomie, turismus	14,0	14,3	11,5	18,1	22,0	17,9	13,3	19,4	17,3	10,6	7,0	6,5	1,8	
	Stavebnictví	9,0	8,2	6,2	21,5	20,2	19,3	14,5	20,5	11,6	18,5	12,2	4,5	5,3	
	Zemědělství a ochrana přírody	11,7	7,1	6,8	32,1	27,0	16,4	24,5	21,6	21,4	22,9	9,1	2,7	2,3	
	Obchod a služby	18,2	16,7	9,1	15,4	46,2	15,4	6,7	6,7	4,3	10,0	11,1	0,0	5,0	
	Veřejné služby	13,3	13,3	5,9	16,7	50,0	41,7	15,8	11,1	9,5	17,1	6,9	7,7	0,0	
	Elektrotechnika a ICT	4,7	6,7	11,1	26,1	24,0	14,8	20,0	6,3	10,0	5,9	0,0	20,0	0,0	
	Textilní a kožedělná výroba	5,3	4,3	8,0	25,0	28,6	6,3	12,5	0,0	18,2	33,3	0,0	-	-	
	Strojírenství a hutnictví	15,0	10,0	5,3	20,0	23,1	36,4	7,7	33,3	15,0	7,7	14,3	0,0	110,0	
Obory s výučním listem	Potravinářství, gastronomie, turismus	6,8	4,8	3,4	7,2	11,0	11,7	6,9	13,5	9,2	6,6	7,1	5,2	0,7	
	Strojírenství a hutnictví	4,0	3,7	2,3	7,3	7,6	5,7	3,0	8,5	5,8	5,1	3,7	1,9	0,7	
	Obchod a služby	6,1	4,2	3,9	6,1	11,1	8,1	4,4	11,7	8,7	7,9	5,3	6,1	5,3	
	Stavebnictví	5,3	3,8	2,8	6,3	12,1	13,6	5,8	14,8	7,2	7,7	6,1	2,3	1,0	
	Elektrotechnika a ICT	4,1	2,9	2,0	4,4	6,0	4,0	2,7	4,3	2,5	2,0	0,4	0,0	0,6	
	Zemědělství a ochrana přírody	4,6	3,0	1,4	7,6	11,4	5,4	2,4	11,6	6,7	4,5	3,7	2,6	0,0	
	Textilní a kožedělná výroba	7,8	6,4	5,1	17,2	15,0	4,0	6,7	300,0	-	-	-	-	X	
	Doprava a interdisciplinární obory	6,7	5,6	1,9	11,5	17,0	9,1	37,5	4,5	13,8	8,6	1,8	4,7	1,6	
	Zdravotnictví	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	8,7	0,0	0,0	0,0	
Ekonomika a podnikání	11,6	2,6	6,5	13,7	-	-	-	-	-	-	-	-	X		
Obory s maturitou a vyučením	Elektrotechnika a ICT	3,8	3,5	2,6	6,8	5,4	8,1	3,9	7,2	4,0	3,5	4,9	0,0	6,1	
	Obchod a služby	6,0	8,8	6,9	7,7	10,8	10,7	8,5	15,5	7,6	7,6	10,6	4,5	4,8	
	Potravinářství, gastronomie, turismus	-	-	-	-	-	-	-	11,1	8,0	5,1	4,3	2,3	0,0	
	Strojírenství a hutnictví	2,8	3,3	2,1	1,9	3,6	3,6	0,8	2,1	4,2	2,3	1,3	1,0	1,5	
	Doprava a interdisciplinární obory	-	-	-	8,7	12,0	8,3	5,0	15,7	7,3	6,0	2,9	4,2	2,1	
	Umění	-	-	-	-	15,0	6,3	17,4	8,8	8,1	0,0	4,2	5,3	50,0	
Odborné vzdělání s maturitou	Ekonomika a podnikání	6,7	5,1	3,5	6,4	6,2	7,0	5,1	10,9	7,0	5,3	5,1	2,3	1,4	
	Elektrotechnika a ICT	3,5	3,0	2,2	3,4	2,7	3,4	2,6	7,3	7,6	5,8	4,6	2,4	0,6	
	Obecně odborná příprava	2,9	0,7	1,8	1,5	2,6	2,7	3,6	6,9	4,2	4,0	2,7	2,1	1,5	
	Veřejné služby	6,5	4,5	2,6	8,7	5,9	9,0	4,5	10,5	7,2	6,2	7,8	2,6	0,4	
	Zdravotnictví	3,2	1,9	0,4	1,4	3,1	3,5	2,7	7,0	2,1	1,2	3,4	1,6	5,9	
	Doprava a interdisciplinární obory	7,6	4,5	3,8	5,9	8,2	8,7	7,3	10,6	8,8	4,9	5,4	4,9	3,4	
	Zemědělství a ochrana přírody	8,7	8,5	5,4	8,8	6,4	6,9	3,8	9,6	9,5	4,9	5,7	3,0	0,0	
	Strojírenství a hutnictví	3,3	2,7	4,2	5,9	7,6	5,9	1,3	6,8	4,8	3,7	3,3	5,0	0,0	
	Stavebnictví	7,8	3,5	2,0	3,8	3,8	4,8	2,2	6,9	6,1	3,3	6,2	2,6	3,0	
	Potravinářství, gastronomie, turismus	9,9	4,7	6,3	9,7	8,7	7,3	5,5	10,7	9,0	6,8	4,1	8,5	7,2	
	Umění	4,1	4,3	5,6	7,3	8,5	10,7	6,1	14,8	4,8	6,4	7,0	4,9	0,0	
	Textilní a kožedělná výroba	9,8	7,5	3,7	9,3	5,1	16,0	9,7	14,3	20,0	0,0	0,0	16,7	700,0	
Gymnázia	Obecné vzdělávání	3,0	1,7	1,5	1,8	2,6	1,9	1,5	3,6	3,1	2,3	1,9	1,2	0,0	
Konzervatoř	Umění	3,1	3,7	0,0	2,0	4,8	3,3	0,0	6,7	2,9	1,8	2,5	X	X	
Nástavby	Ekonomika a podnikání	5,6	4,7	4,0	5,2	7,9	6,8	3,7	5,0	3,4	4,7	5,2	2,6	0,0	
	Elektrotechnika a ICT	1,8	1,3	2,6	3,0	4,4	2,6	0,0	2,0	2,6	2,4	10,3	0,0	0,0	
	Strojírenství a hutnictví	1,9	1,2	0,6	1,9	4,8	6,8	0,8	3,0	2,6	1,9	0,0	7,1	8,3	
	Potravinářství, gastronomie, turismus	9,5	3,4	6,6	4,1	5,8	12,5	6,7	2,0	5,4	11,8	12,1	3,0	0,0	
	Obchod a služby	7,6	5,6	3,0	5,9	8,6	4,1	5,2	12,5	550,0	-	-	-	-	
	Doprava a interdisciplinární obory	2,5	4,0	3,9	6,0	3,8	2,4	8,1	16,7	-	-	-	-	-	
	Veřejné služby	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Stavebnictví	2,0	2,6	1,8	6,8	7,8	2,6	0,0	6,3	8,3	8,0	15,4	0,0	0,0	
	Zemědělství a ochrana přírody	2,3	6,8	2,0	4,9	6,3	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Textilní a kožedělná výroba	0,0	3,6	0,0	4,3	0,0	-	X	-	-	-	-	-	-	

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

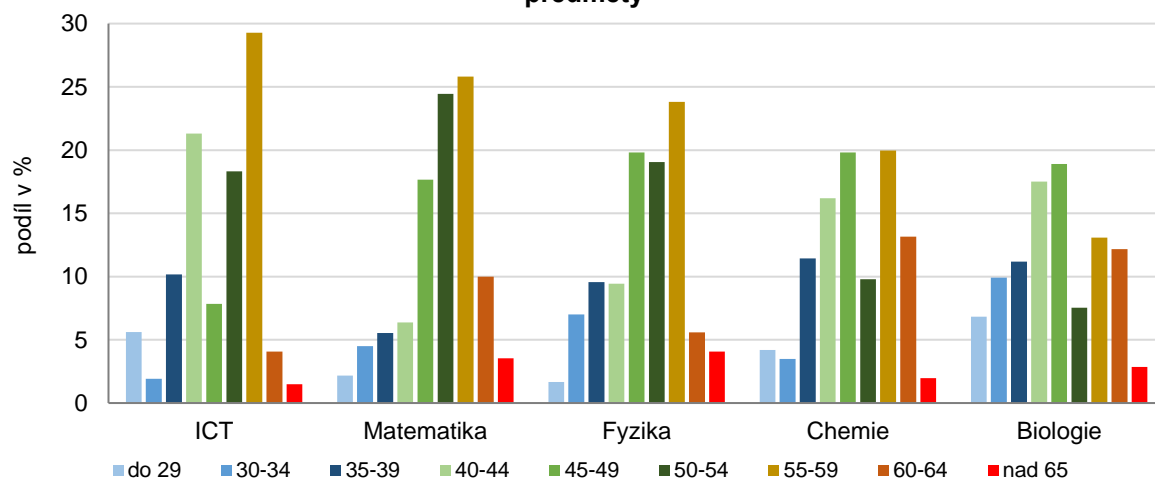

Graf P5: Věková struktura učitelů VVP v Plzeňském kraji - jazyky

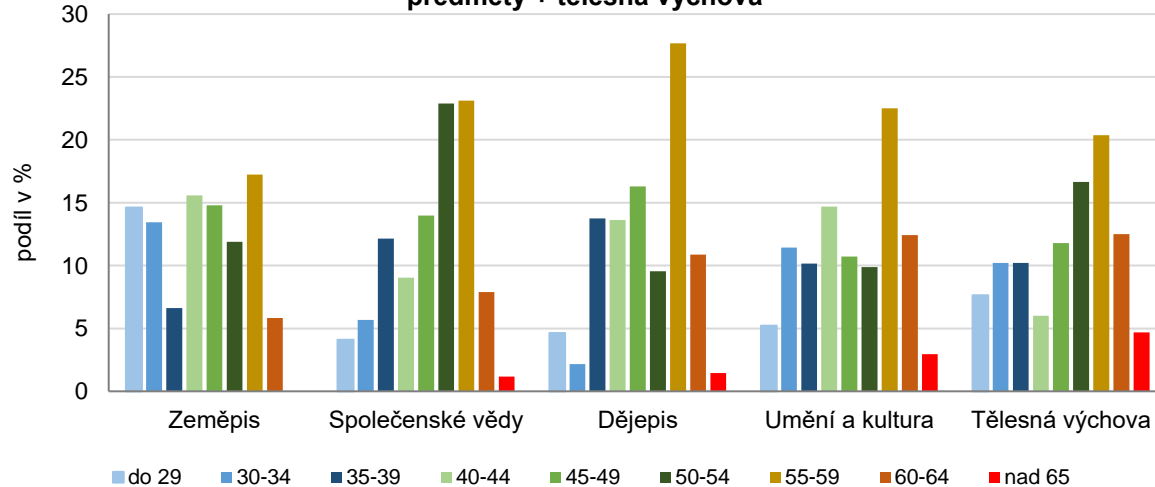
Zdroj dat: OŠMS KÚ PK

Graf P6: Věková struktura učitelů VVP v Plzeňském kraji - přírodovědné předměty

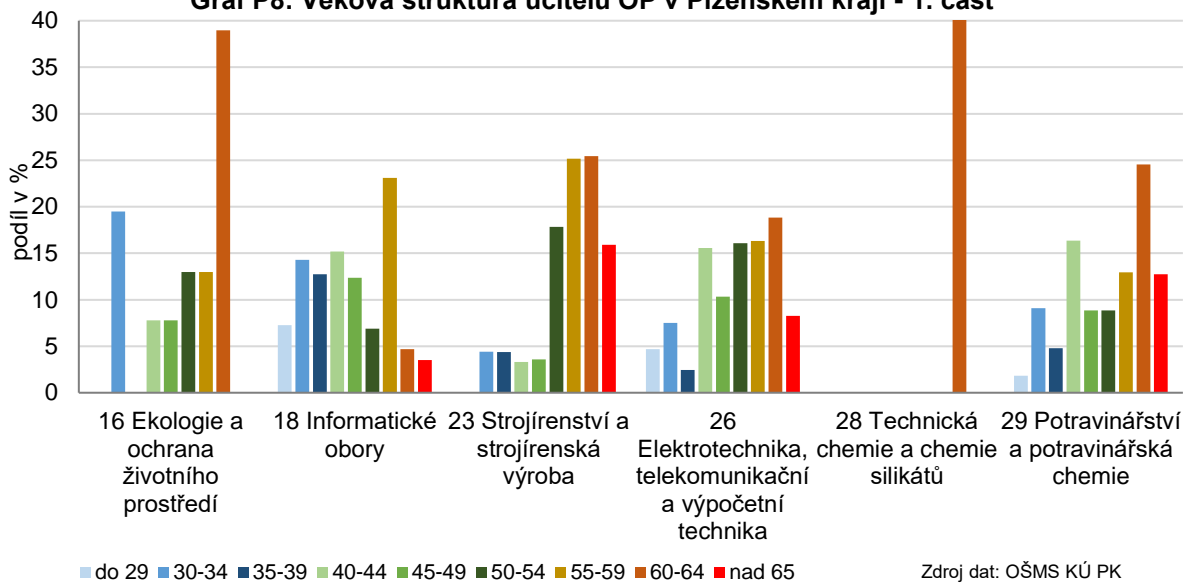
Zdroj dat: OŠMS KÚ PK

Graf P7: Věková struktura učitelů VVP v Plzeňském kraji - humanitní předměty + tělesná výchova

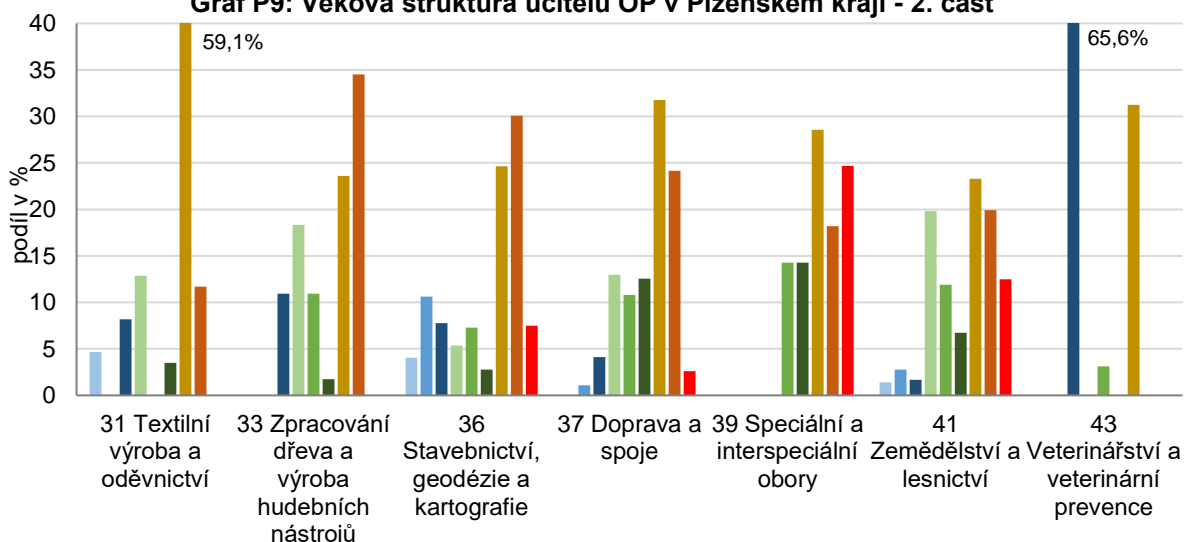

Zdroj dat: OŠMS KÚ PK

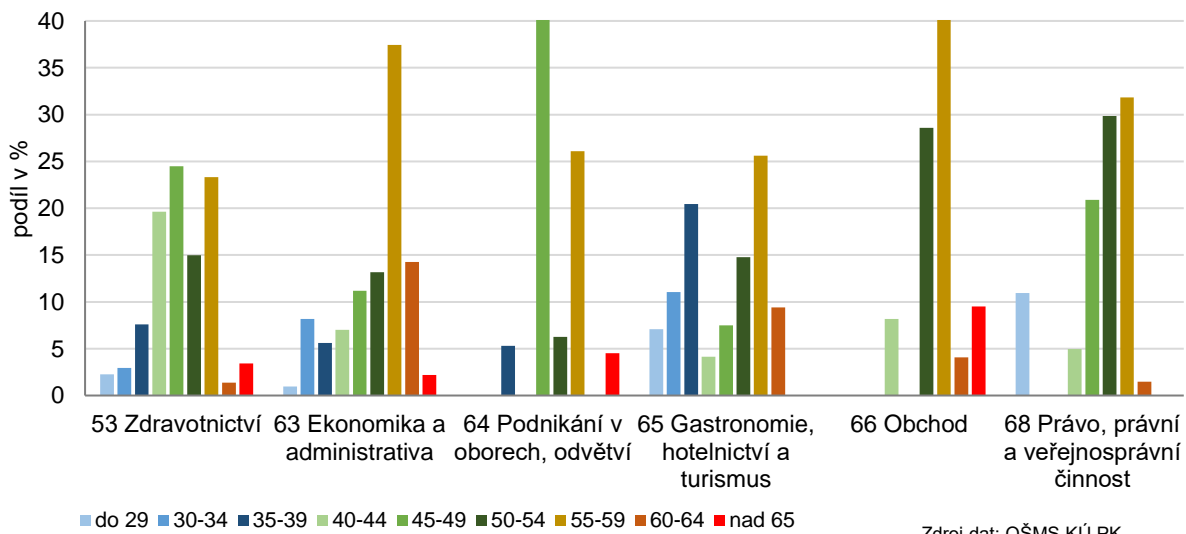
Graf P8: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 1. část

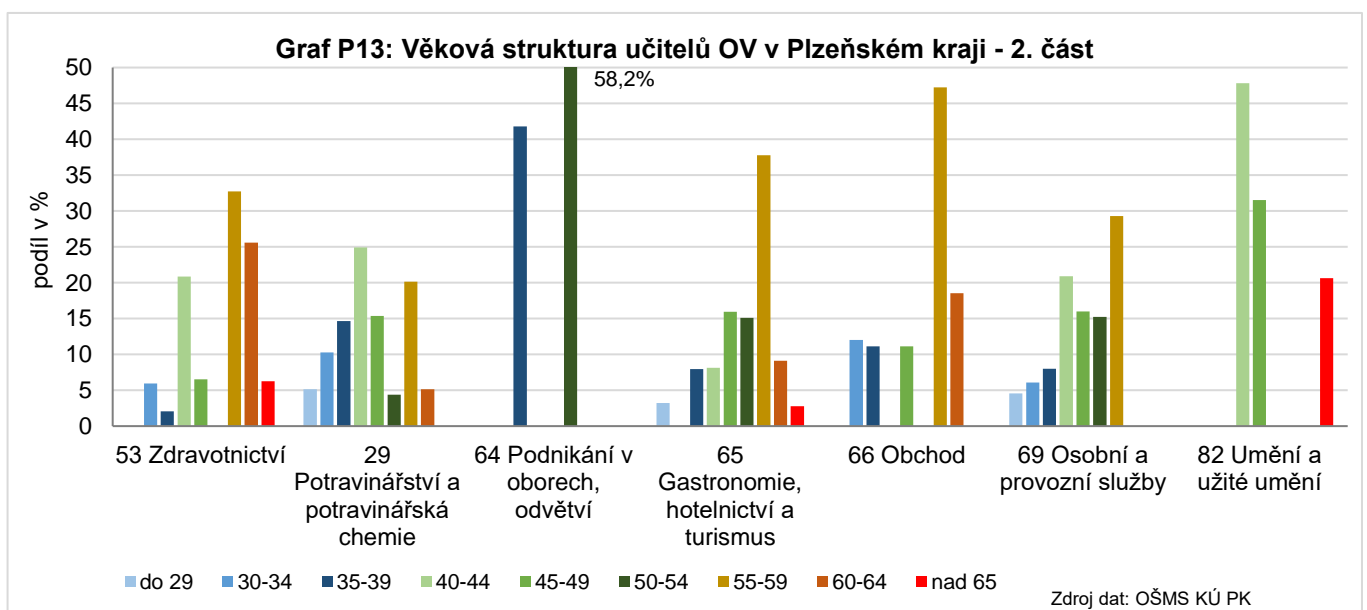
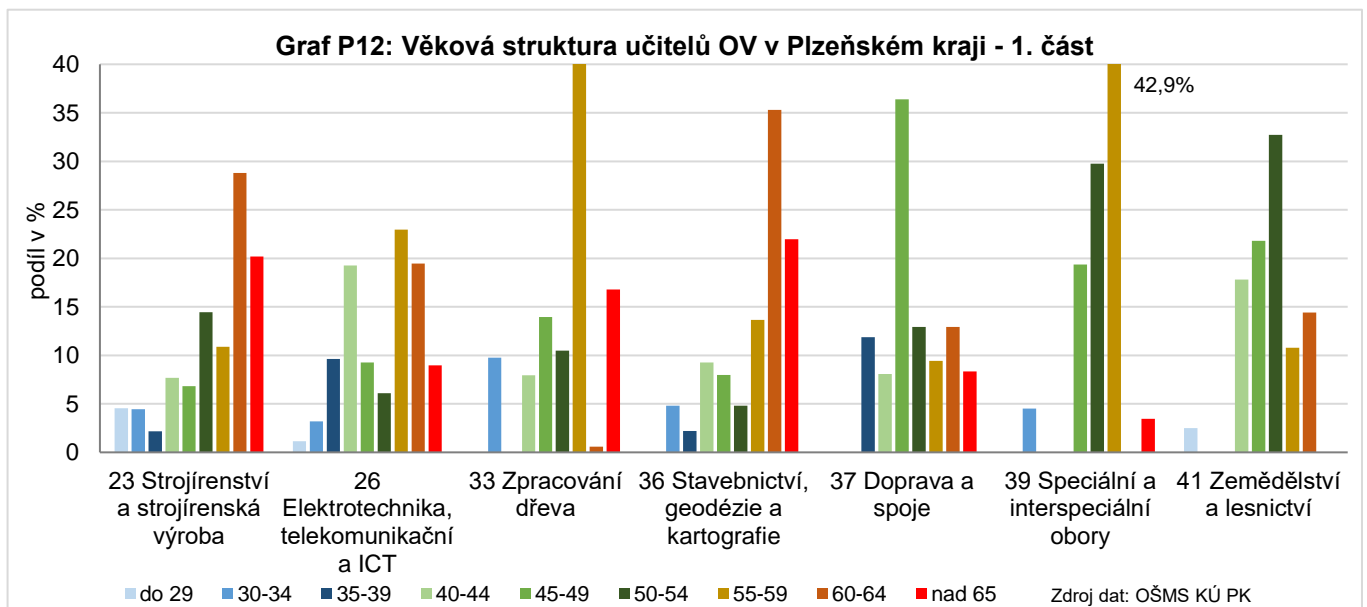
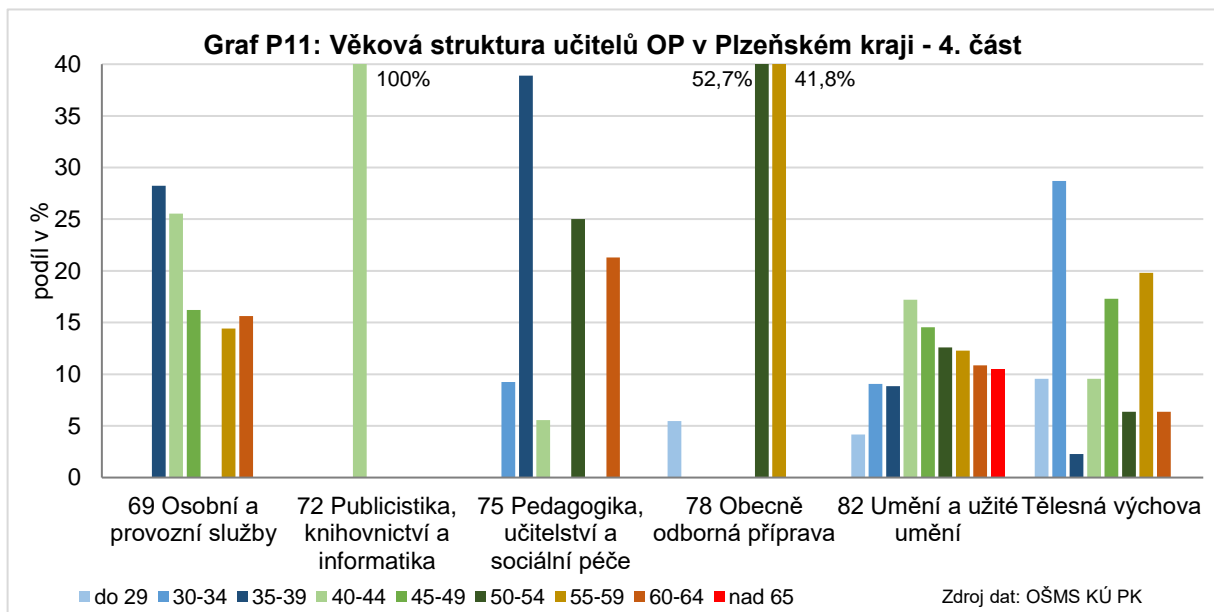

Graf P9: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 2. část

Graf P10: Věková struktura učitelů OP v Plzeňském kraji - 3. část

Tabulka P18: Vývoj počtu studentů VOŠ podle VOŠ a oborů

Sídlo VOŠ	Název VOŠ (zkrácený)	Název oboru	Kód oboru	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	IN10/06	IN15/10	IN15/06
Domažlice	VOŠ, Obchodní akademie a SZŠ Domažlice	Diplomovaná všeobecná sestra	5341N11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42	20	53	63	-	-	-
Domažlice	VOŠ, Obchodní akademie a SZŠ Domažlice	Sociální práce	7532N01	79	114	111	111	179	189	217	233	210	186	118	99	77	226,6	103,9	235,4
Klatovy	VOŠ, Obchodní akademie, SZŠ a Jazyková škola Klatovy	Účetnictví a daně	6341N22	82	99	120	150	143	155	139	129	115	105	94	90	62	174,4	73,4	128,0
Klatovy	VOŠ, Obchodní akademie, SZŠ a Jazyková škola Klatovy	Bankovníctví	6343N03	74	87	100	117	130	125	88	95	73	72	24	9	0	175,7	55,4	97,3
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Výpočetní systémy	2631N011	64	21	10	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Elektrot.v intelig.stavb.	2641N06	0	0	0	0	0	0	0	33	35	42	42	34	34	-	-	-
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Informační a komunikační technologie	2647N05	0	33	50	70	58	47	47	50	23	14	0	0	0	-	24,1	-
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Správce počítač.sítí	2647N19	0	0	0	0	0	0	0	0	34	40	47	47	36	-	-	-
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Informatika ve firemní praxi	2647N/22												0	30			
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Stavebnictví	3641N04	52	50	40	44	55	55	54	39	35	35	36	42	5	105,8	63,6	67,3
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Provoz a ekonom.dopravy	3741N03	0	0	0	0	0	0	0	0	86	86	75	68	53	-	-	-
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Marketing	6341N03	100	116	122	120	126	111	108	109	110	109	108	99	95	126,0	86,5	109,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Management dopravy	6431N11	87	86	78	78	82	71	70	65	0	0				94,3	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Systém. administrátor IT	2647N16	0	0	0	0	0	0	16	22	25	17	21	13	31	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný oční optik	3943N01	156	98	46	41	83	107	96	0	0	0				53,2	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný oční optik	3943N02	0	0	0	0	0	0	0	81	74	81	75	67	68	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný zdravotnický záchranář	5341N004	144	133	100	35	13	0	0	0	0	0				9,0	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Dipl.dentální hygienistka	5341N31												0	31			
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný zubní technik	5344N11	62	55	51	51	49	49	43	54	56	53	42	32	28	79,0	108,2	85,5
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný asistent hygienické služby	5345N005	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	0,0
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Management sportovních aktivit	6431N07	0	0	12	30	53	49	55	66	59	47	37	31	29	-	88,7	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Cestovní ruch	6543N01	0	0	0	0	0	0	0	0	21	28	33	26	33	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Bezpečnost obyvatelstva	6842N06	0	0	0	36	85	130	126	111	117	123	108	96	111	-	144,7	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Veřejná správa	6843N05											33	40	52			
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Sociální práce	7532N01	105	152	160	152	137	136	127	118	100	82	75	61	73	130,5	59,9	78,1
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaná všeobecná sestra	5341N11	201	232	226	227	203	154	117	96	89	84	84	98	74	101,0	41,4	41,8
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Dipl.zdrav.záchranář	5341N21	0	0	0	0	0	24	42	54	63	53	61	52	48	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Dipl.dentální hygienistka	5341N31	0	0	0	0	0	16	15	30	15	29	15	27	15	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný nutriční terapeut	5341N41	0	0	32	58	78	69	65	56	59	72	72	68	60	-	92,3	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaná dětská sestra	5341N51												0	13			
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný farmaceutický asistent	5343N11	56	44	47	36	46	41	39	38	36	37	33	27	25	82,1	80,4	66,1
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný zdravotní laborant	5343N21	38	41	12	30	25	25	29	29	39	22	24	7	18	65,8	88,0	57,9
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný zubní technik	5344N11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	12	12	13	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný radiologický asistent	5345N004	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0,0	-	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Sociální práce	7532N01	0	0	0	28	27	50	53	77	79	70	77	72	75	-	259,3	-
CELKEM				1334	1361	1317	1414	1572	1603	1546	1585	1553	1542	1366	1270	1252	117,8	98,1	115,6

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Tabulka P19: Nezaměstnanost absolventů VOŠ podle VOŠ a oborů

Sídlo VOŠ	Název VOŠ (zkrácený)	Název oboru	Kod oboru	Neúspěšnost absolventů (%)												
				04/06	04/07	04/08	04/09	04/10	04/11	04/12	04/13	04/14	04/15	04/16	04/17	04/18
Domažlice	VOŠ, Obchodní akademie a SZŠ Domažlice	Sociální práce	7532N01	2,4	0,0	2,0	2,4	4,8	4,0	0,0	6,8	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Klatovy	VOŠ, Obchodní akademie, SZŠ a Jazyková škola Klatovy	Účetnictví a daně	6341N22	4,7	8,8	3,7	3,2	4,9	0,0	1,7	4,9	3,5	5,1	0,0	0,0	0,0
Klatovy	VOŠ, Obchodní akademie, SZŠ a Jazyková škola Klatovy	Bankovníctví	6343N03	-	44,4	0,0	9,1	6,1	5,1	5,7	7,0	8,3	17,4	8,7	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Výpočetní systémy	2631N011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Elektrotechnika v inteligentních stavbách	2641N06											-	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Informační a komunikační technologie	2647N05	X	-	X	X	X	7,7	8,0	15,8	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Správce počítač.sítí	2647N19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Stavebnictví	3641N04	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Provoz a ekonom.dopravy	3741N03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	3,1	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Marketing	6341N03	7,5	10,5	6,3	4,2	8,8	2,1	1,5	2,9	1,5	1,8	3,3	3,8	0,0
Plzeň	VOŠ a SPŠ elektrotechnická Plzeň	Management dopravy	6431N11	1,9	0,0	7,5	2,4	6,8	5,0	0,0	6,9	3,7	6,3	13,3	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Systém.administrátor IT	2647N16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	14,3	12,5
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný oční optik	3943N02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	3,1	1,5	8,2	0,0	0,0	0,0
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný zdravotnický záchranář	5341N004	0,0	1,3	1,6	3,3	4,1	0,0	3,7	0,0	-	-	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný ergoterapeut	5342N001	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný fyzioterapeut	5342N002	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný zubní technik	5344N11	0,0	5,1	0,0	13,2	0,0	3,7	3,3	3,2	0,0	18,8	8,0	6,7	3,6
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Diplomovaný asistent hygienické služby	5345N005	64,3	16,7	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Management sportovních aktivit	6431N07	-	-	-	-	-	-	22,2	25,0	3,8	14,8	6,7	6,7	4,2
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Cestovní ruch	6543N01												-	0,0
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Bezpečnost obyvatelstva	6842N06	-	-	-	-	-	-	-	9,1	1,5	0,0	5,8	0,0	1,6
Plzeň	VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Sociální práce	7532N01	-	-	-	0,0	4,9	1,2	0,0	3,3	1,6	5,1	2,4	1,9	2,4
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaná dětská sestra	5341N002	2,7	3,1	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaná porodní asistentka	5341N003	2,7	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaná sestra pro intenzivní péči	5341N005	2,2	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaná všeobecná sestra	5341N11	1,6	6,7	X	8,3	0,0	1,9	0,0	0,0	2,1	0,0	1,8	0,0	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Dipl.zdrav.záchranář	5341N21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	3,0	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Dipl.dentální hygienistka	5341N31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,7	0,0	0,0	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný nutriční terapeut	5341N41	-	-	-	-	-	-	4,3	2,3	4,5	5,3	6,5	3,2	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný fyzioterapeut	5342N002	0,0	5,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný zdravotní laborant	5343N003	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný farmaceutický asistent	5343N11	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný zdravotní laborant	5343N21	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Diplomovaný radiologický asistent	5345N004	3,4	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plzeň	SZŠ a VOŠ zdravotnická Plzeň	Sociální práce	7532N01	-	-	-	-	-	-	-	8,0	0,0	4,3	2,0	0,0	2,5
CELKEM				3,3	3,9	2,3	3,7	3,3	2,2	1,8	4,6	3,2	4,1	2,6	1,6	0,9

Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje, MPSV